

BOLESŁAW MICHAŁ NIECZUJA-OSTROWSKI

Inspektorat AK „Maria” w walce

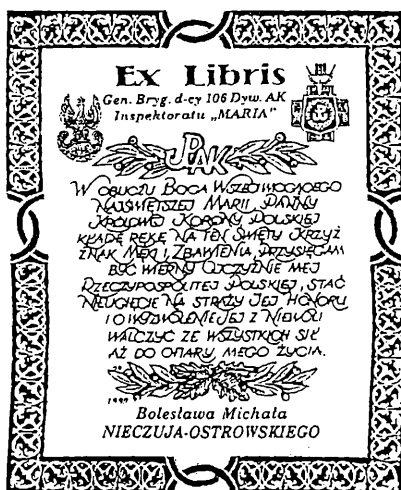
TOM II
KRYPTONIM „MICHAŁ”-„MARIA”
(1943-VI.1944)
Część II

B.M. Neeraja Enterprises Pvt. Co.

INSPEKTORAT AK „MARIA” W WALCE

Ex Libris wykonał żołnierz Inspektoratu
AK „Maria” por. cz. w. Jan Dubaj.

**Kryptonim Inspektoratu „Michał-Maria”
miał znaczenie „Świętego Patronatu”.**

PIŃCZÓW

MIECHÓW

OLKUSZ

**BOLESŁAW MICHAŁ
NIECZUJA-OSTROWSKI**

INSPEKTORAT AK „MARIA” W WALCE

**Z dziejów Inspektoratu Rejonowego „Miś”,
„Michał”, „Maria”, ZWZ - ziemi miechowskiej,
olkuskiej i pińczowskiej.**

**TOM II
KRYPTONIM „MICHAŁ”-„MARIA”
(1943-VI.1944)
Część II**

**Komenda Inspektoratu, komendy obwodów,
podobwodów, placówek.
Akcje scaleniowe,
powiększenie stanów konspiracyjno-bojowych.
Oddziały dyspozycyjne, dywersyjno-partyzanckie
oraz ich działalność konspiracyjno-bojowa.**

Elbląg 2007

© Copyright by Bolesław Nieczuja-Ostrowski, Elbląg 2007

ISBN 83-903320-0-0

Redaktor: Paweł Nieczuja-Ostrowski

Projekt okładki i skład komputerowy całości książki: Rafał Przybylski

Skład i druk: Regionalne Centrum Marketingu s.c.
82-300 Elbląg, ul. Browarna 86, tel./fax 055 237 06 51

Warunki konspiracyjne utrudniają bezpośredni wpływ na podwładnych, często uniemożliwiają kontrolę wykonania powierzonych zadań i wnikanie w szczegóły, wymagają natomiast pełnego wzajemnego zaufania. Warunki te sprzyjają wszelkim wykroczeniom i nadużyciom charakterów słabych, występnych, dla których nie idea, nie dobro sprawy jest celem, a zaspokojenie własnych potrzeb, ambicji i nawet awanturnicze wyżycie się.

W celu uchronienia dobrego imienia naszych szeregów, a przede wszystkim dla utrzymania autorytetu i dyscypliny, tych podstawowych czynników siły w oddziałach, nakazuję postępować z całą bezwzględnością przeciwko wszelkiej samowoli i nadużyciom. Najdrobniejsze przejawy kradzieży, rabunku, sprzedaży broni, należy tępić z całą stanowczością nie wahając się nawet sięgać do kary śmierci, jako do środka opanowania i zdyscyplinowania Oddziału. Od dowódców wszystkich szczebli żądam w tych wypadkach pełnej stanowczości i natychmiastowego wkroczenia, a do wszystkich żołnierzy meldowania swoim dowódcom o każdym wypadku nadużycia. Nazwiska skazanych i zlikwidowanych należy ogłaszać w prasie podziemnej dla napiętnowania właściwej winy.

Przesyłam do ścisłego przestrzegania.

Komendant Główny PZP
(-) Michałowicz*

---

* Kopia dokumentu z Archiwum Akt Nowych w Warszawie.

* „Michałowicz” - wtórny, okresowy pseudonim „Bolka” - „Tysiaca”.

Cudowny obraz Matki Boskiej Smardzowickiej, szczególnie wielbiony przez żołnierzy Inspektoratu Armii Krajowej „Maria” wiezionych i torturowanych w kaźniach UB. Ci męczeni partyzanci siedzący w sąsiedniej celi więziennej w Krakowie obok celi swego dowódcy ps. „Bolko-Tysiąc”, zdołali skrycie przekazać życzenie, by czcić Matkę Bożą Smardzowicką jako Patronkę żołnierzy Inspektoratu z lat walki o Polskę.

*Smardzowicka Matko Różańca świętego,
Uproś Polsce pokój u Syna Twojego,
Ocal Kraków, Polskę - od zlego!
Prowadź nas do Tronu Bożego.*

*Panienko i Matko, Tyś Królową Polski,
Widzisz nasze serca, widzisz miasta, wioski,
Przyjdź do rodzin polskich. Bądź z nami,
Wiarę w sercach wzmocnij, błagamy.*

*Smardzowicka Matko, Różańca Królowo,
Chcemy Twój Różaniec przyjąć dziś na nowo,
wspólnie go odmawiać w rodzinie,
Czcic i błogosławić Twe Imię.*

Mel. Zawitaj Królowo Różańca św.

„Matce Bożej Różańcowej, Pani Smardzowickiej w podzięce za wsparcie w walce zbrojnej i konspiracyjnej o niepodległość Ojczyzny, ochronę życia i mienia podczas hitlerowskiej okupacji w latach 1939-1945 oraz za zachowanie postawy prawego Polaka, wiernego Katolika i dzielnego żołnierza w więzieniach Polski komunistycznej i łagrach Rosji sowieckiej w latach 1945-1956 – wdzięczni żołnierze Inspektoratu AK „Maria”, 106 Dywizji Piechoty Armii Krajowej i Krakowskiej Brygady Kawalerii Zmotoryzowanej Armii Krajowej.”

1996 rok – wotum żołnierzy Inspektoratu „Maria” w Jej świątyni w Smardzowicach.

OD AUTORA

Oddając czytelnikom, a przede wszystkim byłym żołnierzom Inspektoratu AK „Maria”, jak i też innym uczestnikom „Ruchu Oporu” lat 1939-1945 – część II-gą tom II pt. „INSPEKTORAT AK «MARIA» W WALCE” – podkreślam, że opracowanie dotyczy dalszego ciągu okresu historycznego od 1943 roku do czerwca 1944 roku.

W części I-ej tomu przedstawiona została w pełnym składzie organizacyjnym Komenda Inspektoratu oraz bezpośrednio jej podległe i szczególnie ważne dla działania w konspiracji działy organizacyjne.

W omawianym okresie konspiracyjnym pewne zmiany organizacyjne zostały wymuszone przez istniejące zagrożenia oraz aresztowania, a także w znacznym stopniu przez wzmożoną akcję scaleniową poszczególnych samodzielnych, działających odrębnie organizacji o charakterze bojowym.

W dotychczasowe szeregi ZWZ wchodziłi nowi ludzie, żołnierze o wysokich patriotycznych i wojskowych, choć nie rzadko o zróżnicowanych poglądach politycznych. Właśnie skrajne poglądy polityczne u niektórych przywódców partyjnych były często powodem zatargów i niesnasek, co niekiedy ujemnie rzutowało na samodzielność i było dużą udręką dla dowódców bojowych.

Masowy napływ nowych sił żołnierskich do ZWZ – AK wymusił też potrzebę usprawnienia działalności w ramach struktur Inspektoratu. To zagadnienie poruszyłem wcześniej w części I-ej.

Wydałem wówczas decyzję podziału każdego obwodu na trzy podobwoły tj. północny, centralny (środkowy) i południowy. Powołane zostały nowe komendy na mniejszych obszarach terenowych, bardziej gwarantujące wykonanie zadań konspiracyjnych i bojowych. Ułatwiło to komendom obwodowym dowodzenie, kontrolę wykonawstwa zaplanowanych zadań oraz podejmowanie inicjatyw szczebla niższego.

W części I-ej zostały przedstawione też służby pomocnicze o znaczeniu szczególnie ważnym dla konspiracji, jak wywiad i kontrwywiad, których zadaniem było zdobywanie informacji o nieprzyjacielu i jego

konfidentach, alarmowanie na czas o zagrożeniach ze strony wroga, a także prowadzenie kontrwywiadu we własnych oddziałach. Głównym zadaniem propagandy było podtrzymywanie ducha walki, zwalczanie wszelkiej działalności sprzyjającej okupantowi, a szkodliwej dla walczącego narodu – band pochodzenia rodzimego, rozpijania społeczeństwa przez bimbrowników, zdradliwego gadulstwa itp. Zadaniem podstawowym było szkolenie wojskowe ochotników, szkolenie oddziałów dyspozycyjnych na wszystkich szczeblach konspiracyjnych, doszkalanie dowódców. Znaczenie pierwszej wagi miała produkcja broni podstawowej, jak granatów, pistoletów maszynowych, butelek zapalających. Było to podstawową potrzebą życia konspiracji.

W omawianej części tomu drugiego w pierwszej kolejności przedstawiona jest strona organizacyjna z podziałem na obwody, podobwody i placówki, możliwie jak najdokładniej, tak ze strony funkcyjnej jak i osobowej.

W części II-giej tomu wykazana jest działalność bojowa omawianego okresu konspiracji o charakterze sabotażowym (mała dywersja) w ramach oddziałów, ale już dużej dywersji, otwartej walki prowadzonej przez powstające coraz liczniej oddziały dywersyjno-partyzanckie sterowane ogólnie.

Walka była prowadzona nie tylko z okupantem, ale też z groźnymi dla spójności walczącego narodu i samego istnienia patriotycznej konspiracji konfidentami i bandami rodzimego pochodzenia.

W pewnym stopniu wykazane są sprawy zaopatrzeniowe zwłaszcza w broń i w amunicję (zrzuty).

Ustalone formy organizacyjne miały doniosłe znaczenie dla konspiracji, wiązały bowiem poszczególne komórki tajne w jedną zwartą całość, ułatwiały dowodzenie, kontrolę działań, wzajemne współdziałanie – przy nich ogniskowało się życie walczącego podziemia.

Inspektorat bliski obszarowo Krakowa, podobnie jak siedem innych inspektoratów rejonowych, podlegał Komendzie Okręgu Kraków pod kryptonimem cyfrowym 0/08 (kryptonim cyfrowy okręgu = VII/0014).

Znany mi dobrze z dowodzenia schemat organizacyjny omawianego okresu konspiracyjnego Inspektoratu „Michał–Maria”, który wypełnia większość kart tej części tomu, staram się ożywić wybranymi relacjami żołnierzy różnych funkcji, w miarę możliwości wielokrotnie skonfrontowanymi.

Komendę Inspektoratu na wstępie przypominam tylko kilkoma schematami. Natomiast komendy podległe staram się ukazać szerzej, z pełną historyczną zgodnością faktów zaczerpniętych z zachowanej dokumen-

tacji oraz sprawdzonych relacji żołnierskich, oczywiście w miarę istniejących możliwości. W opisie każdej komendy staram się wymienić: dowódców, poczty, oddziały liniowe i dyspozycyjne, służby pomocnicze, wykonane akcje. Przy stanach osobowych wykazuję stopnie wojskowe posiadane w konspiracji. Wykazów osobowych w pełnym tego znaczeniu, jeśli nawet je posiadam, nie cytuję, a pozostawiam do końcowej części moich opracowań. Staram się jednak nie pominąć uczestników akcji bojowych już przedstawionych.

Pragnę już na wstępie kart tej części pracy podziękować wszystkim towarzyszom broni i przyjaciołom, którzy przyczynili się do jej opracowania i wydania.

Od wydawcy:

Szanowny Czytelniku!

Niniejszy tom „Inspektoratu AK «Maria» w walce” został wydany w stuletnim roku życia Autora na podstawie Jego wcześniejszych rękopisów, notatek i innych materiałów, w okolicznościach zdrowotnych uniemożliwiających dokonanie wszechstronnej ostatecznej korekty tekstu.

Prosimy zatem o wyrozumiałość i wybaczenie ewentualnych nieścisłości i potknięć faktograficznych oraz językowych.

Redakcja

**W hołdzie bohaterskim żołnierzom spod znaku „MARIA”
W nakazie wszystkim pokoleniom spod znaku „ORŁA BIAŁEGO”**

Tablica wg projektu kol. Adolfa Gołębiowskiego przy szczególnie ofiarnym składzie Janiny i Adolfa Gołębiowskich i wybrańców społeczeństwa Skalbmierskiego.

Co mówią serca bojowników...

*Człowiek to nie tylko zmysły i rozum -
człowiek, to także religia i wiara,
która jest łaską od Boga...*

St. strz. ps. „Orzeł” - Jan Jankowski

*Czuwaj, czuwaj „Młody Orle”,
zbliża się czas wzlotu,
wnet wylecisz w działań pole...*

Sierżant ps. „Lewar” - Józef Oczkowicz

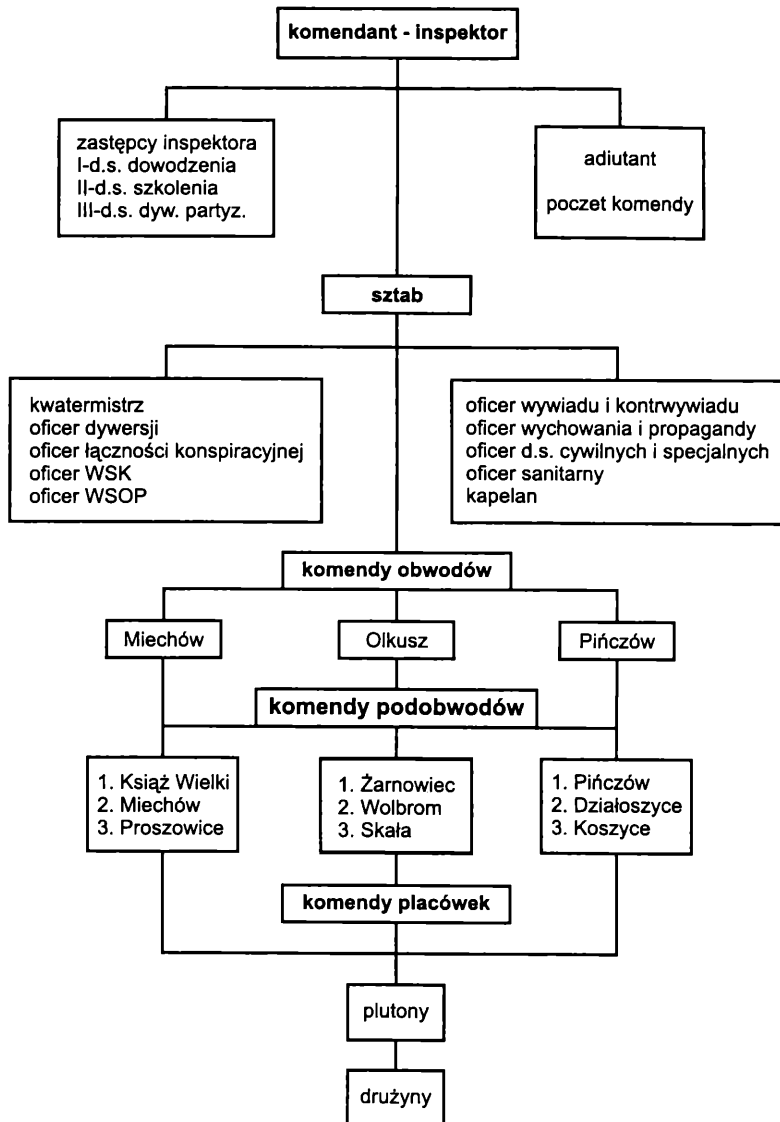
ROZDZIAŁ I

INSPEKTORAT REJONOWY AK „MICHAŁ–MARIA” MIECHÓW, OLKUSZ, PIŃCZÓW

- 1. Schemat organizacyjny w okresie 1943–VI.1944 r.**
- 2. Komenda Inspektoratu.**
- 3. Teren Inspektoratu.**
- 4. Zalesienie terenu i schemat odległości.**
- 5. Zdjęcia komendantów i wybranych żołnierzy Inspektoratu.**
- 6. Skrótowe życiorysy osób przedstawionych na zdjęciach.**

„MICHAŁ”
Inspektorat Rejonowy ZWZ-AK
(schemat organizacyjny lata 1943-VI.1944 r.)

KOMENDA INSPEKTORATU

„MICHAŁ”

Inspektorat Rejonowy AK Miechów od IX.1943 r. do VI.1944 r.

KOMENDA

Funkcja	Stopień	Pseudonim	Imię i nazwisko	Uwagi
	przed / w konsp.			
komendant	mjr/ppłk st. st.	"Bolko", "Michałowicz"	Bolesław Michał Nieczuja-Ostrowski	
zastępca i szef sztabu	mjr/ppłk st. st.	"Profesor", "Piotr"	Leopold Bochnak	
zastępca ds. wyszkolenia	rtm./mjr st. st.	"Malina"	Józef Bokota	
zastępca ds. dyw. partyz.	ppor./por. rez. cc	"Ponar"	Antoni Iglewski	
adiutant	1. ppor./kpt. 2. ppor.rez	"Beton" "Stefan"	Franciszek Gądek Antoni Daroszewski	1
kwaterymistrz	ppor. cz. w./por.	"Zabój"	Zbigniew Mieczysław Nieczuja-Ostrowski	
szef WKW	ppor. rez. ppor./kpt. rez.	"Zend" "Wigura"	Stanisław Głowacki Jerzy Kamiński	2
szef dywersji	ppor. rez.	"Żbik"	Stanisław Jazdowski	3
szef BIP	ppor. rez.	"Granit"	Walenty Adamczyk	
inspektor WSOP	por. /kpt. rez.	"Tarnawa"	Tadeusz Mazurek	
szef duszpasterstwa (kapelan)	ks. kpt. st. st.	"Wilk"	Wacław Jabłoński	
zastępca	ks. dr kpt. rez.	"Chętny"	Wacław Radosz	
szef sanitarny	dr med., mjr st. st.	"Świt"	Wacław Jarosz	
szef WSK	strz./ppor. cz. w.	"Dorota"	Maria Popielowa	
referent ds. cywilnych	strz./ppor cz. w.	"Nina"	Roman Nowak	
szef łączności	1. pchor. cz. w. 2. ppor. /kpt. rez.	"Ziemia" "Zawierucha"	Leonard Wyjadłowski Franciszek Makuch	4

1. Funkcję adiutanta od wiosny 1944 r. objął ppor. „Stefan” oficer „Ubezpieczalni”, zagrożony w Krakowie aresztowaniem.
2. Po scaleniu NOW funkcję szefa WKW objął ppor. rez. „Wigura”, zaś „Zend” przeszedł do dyspozycji delegatury rządu na terenie Inspektoratu.
3. Wiosną 1944 r. funkcję szefa dywersji objął por. rez. cc „Ponar”, a jego zastępcą został ppor. rez. „Żbik”, późniejszy d-ca OP „Skrzetuski”.
4. „Ziemia” od listopada 1943 r. objął funkcję szefa dywersji Obwodu „Olga”.

POCZET KOMENDY INSPEKTORATU

1. Łącznicy

a) Inspektorat:

- Maria Szlezyngier ps. „Magdalena”,
- Agnieszka Perlówna ps. „Grażyna”,
- Mieczysława Wiejowska ps. „Miecia”,
- kpr./plut. pchor. cz.w. Tadeusz Pudełko ps. „Złot”,
- kpr./plut. cz.w. Bolesław Sowa ps. „Mazur”;

b) Okręg:

- Elwira Machnik ps. „Malwa”,
- st. strz. Bartłomiej Mazela ps. „Biegly”,
- kurier pchor. Franciszek Bańbuła ps. „Chrabąszcz”;

c) Łącznik inspektoratu „Dominika”:

- kpr. pchor. cz.w. Leopold Wiklicki ps. „Gesta”;

2. Skrzynki

a) Inspektorat:

- Proszowice – sklep, kmdt Tadeusz Rabiej ps. „Burza”, z-ca żona,
- Proszowice – RGO, kmdt Bogusław Majewski ps. „Czajka”,
- Koniusza – Urząd Gminy, kmdt Roman Nowak ps. „Nina”, z-ca Marta Nowak ps. „Alda”,
- Wielmoża – dom, Jan Gądek ps. „Władek”, z-ca Maria Gądek ps. „Gwiazdka”;

b) Okręg:

- Kocmyrzów – dom Machników, kmdt Józef Machnik ps. „Myśliwiec”, z-ca Elwira Machnik ps. „Malwa”,
- Kraków – punkt kontaktowy, Janina Skrzypczak-Nabagło ps. „Śnieżka”.

PUNKTY DOWODZENIA KOMENDY „MICHAŁ”

1. Proszowice (stałe m.p. z-cy inspektoratu ps. Piotr, okresowe m.p. inspektora ps. „Bolko”)

Skład drużyny d-cy:

- a) adiutant z-cy ppor. Edmund Sienkowski ps. „Pik”⁵,
- b) oficer gospodarczy Bogusław Majewski ps. „Czajka”,
- c) ks. kap. Waclaw Radosz ps. „Chętny”,

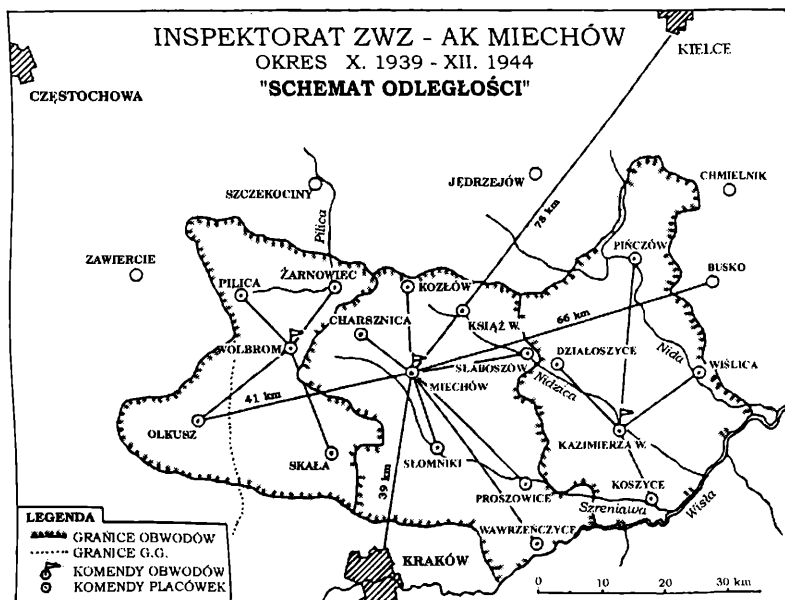
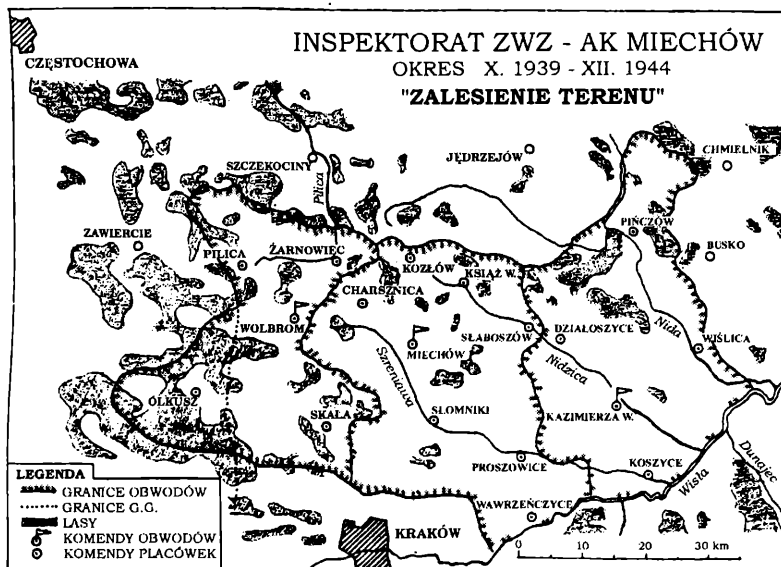
5. „Pik”, po zorganizowaniu podobwodów zostaje mianowany komendantem Podobwodu Proszowice („Pela”).

- d) kmdt kwatery ks. Józef Rybczyk;
- 2. Wielmoża (okresowe m.p. inspektora ps. „Bolko”)
Skład drużyny d-cy:
  - e) adiutant Franciszek Gądek ps. „Beton”,
  - f) kmdt kwatery Jan Gądek ps. „Władek”,
  - g) kmdt skrytki dok. sztabu Bartłomiej Mazela ps. „Biegły”,
Pomocniczy punkt kontaktowy w Klasztorze S.S. Norbertanek
w Imbramowiczach:
  - h) Julia Łukaszewska ps. „Ksienia”,
  - i) ks. kap. Alfons Przybyła ps. „Edward”;
- 3. Koniusza (okresowe m.p. inspektora ps. „Bolko”)
Skład drużyny d-cy:
  - j) p.o. adiutant Roman Nowak ps. „Nina”,
  - k) kancelistka Helena Miska ps. „Halina”,
  - l) d-ca ochrony Jerzy Biechoński ps. „Kłos”,
  - m) ref. gosp. Marta Nowak ps. „Alda”.

KOMENDY BEZPOŚREDNIO PODLEGAJĄCE POD INSPEKTORAT

- 1. Komendy obwodów:
  - a) Miechów „Magdalena”,
  - b) Olkusz „Olga”,
  - c) Pińczów „Pelagia”.
- 2. Służby pomocnicze:
  - a) Wojskowa Służba Ochrony Powstania (WSOP),
  - b) Wojskowa Służba Kobiet (WSK) – „Ryszard”,
  - c) Wywiad i kontrwywiad (WKW) – „Wiesława”,
  - d) Sądy Podziemne – „Salomea”, „Kinga”,
  - e) Biuro Propagandy i Informacji (BIP) – „Klara”,
  - f) Kwatermistrzostwo – „Genowefa”.
- 3. Oddziały dywersyjno-partyzanckie:
  - a) obwodowe,
  - b) inspektorackie.
- 4. Wielkie jednostki bojowe:
  - a) 106 Dywizja Piechoty AK – „Dom”,
  - b) Krakowska Brygada Kawalerii Zmotoryzowanej „Bank”.

KOMENDANCI - PRZEŁOŻENI INSPEKTORATU

gen. dyw.
Tadeusz Bór-Komorowski

gen. dyw.
Stefan Paweł Grot-Rowecki

płk
Edward Garda-Godlewski

płk
Józef Luty-Spychalski

KOMENDA INSPEKTORATU „MARIA”
Sztab ścisły i poczet

mjr/ppłk śł. st.
Leopold Bochnak „Piotr”
I z-ca dowódcy

kpt./mjr śł. st.
Józef Bokota „Malina”
II z-ca d-cy ds. szkolenia

por./kpt. cc
Antoni Iglewski „Ponar”
II z-ca d-cy ds. dywersji

ppor./por. cz. w.
Zbigniew Mieczysław
Nieczuja-Ostrowski „Zabój”
kwatremistrz Inspektoratu

ppor./mjr rez.
Walenty Adamczyk „Granit”
Szef BIP Inspektoratu

Od lewej:
por./kpt rez. Jerzy Kamiński „Wigura”
szef WKW Inspektoratu,
por./kpt rez. Mieczysław Pierchalski „Żwirko”
z-ca szefa WKW Inspektoratu

ppor./kpt. rez.
Franciszek Makuch
„Zawierucha”

ppor./kpt. rez.
Franciszek Gądek
„Beton”

kpt. ks. kap.
Wacław Radosz
„Chętny”

kpr./pchor. plut. cz.w.
Leonard Wyjadłowski
„Ziemia”

st. strz./kpr. cz.w.
Bartłomiej Mazela
„Biegły”

strz./ppor. cz.w.
Roman Nowak
„Nina”

plut. pchor. cz.w.
Tadeusz Pudełko
„Złot”

st. strz.
Jan Kulaszka

st. strz.
Marta Nowak
„Alda”

**SKRÓTOWE ŻYCIORYSY ŻOŁNIERSKIE
OSÓB WYKAZANYCH NA ZDJĘCIACH
(Sztab i ścisły poczet komendy Inspektoratu)**

„PIOTR” - LEOPOLD BOCHNAK, mjr/ppłk. służby stałej (drugi ps. „Profesor”), od początku konsp., pierwszy z-ca komendanta Inspektoratu Rejonowego Miechów, Olkusz, Pińczów („Miś - Michał - Maria”).

„MALINA” - JÓZEF BOKOTA, kpt./mjr sł.st., drugi zastępca komendanta Inspektoratu do spraw wyszkolenia (drugi ps. „Brzoza”), późniejszy d-ca 8 p.uł.

„PONAR” - ANTONI IGLEWSKI, por./kpt. cichociemny (cc), trzeci zastępca komendanta Inspektoratu dla spraw dywersji i partyzantki, późniejszy d-ca Samodzielnego Batalionu Partyzanckiego 106 DP AK. („Suszarnia”).

„ZABÓJ” - ZBIGNIEW MIECZYŚLAW NIECZUJA-OSTROWSKI, ppor./por. cz.w., mgr pr., kwatermistrz Inspektoratu „Michał-Maria”, wcześniej kwatermistrz „Ubezpieczalni” Okręgu Kraków, żołnierz BCh-AK.

„WIGURA” - JERZY KAMIŃSKI, por./kpt. rez. szef Wywiadu i Kontrwywiadu Inspektoratu „Michał - Maria” i 106 DP AK „Dom”.

„ŻWIRKO” - MIECZYŚLAW PIERZCHAŁSKI, por./kpt. rez., zastępca szefa WKW oraz d-ca kampanii telegraficznej 106 DP AK.

„GRANIT” - WALENTY ADAMCZYK, ppor./mjr rez., mgr pr., BCh-AK, szef propagandy Inspektoratu i 106 DP AK, oficer Sztabu dla łączności organizacyjnej ze Stronnictwem Ludowym i z BCh.

„ZAWIERUCHA” - FRANCISZEK MAKUCH, ppor./kpt. rez., szef łączności Inspektoratu „Michał - Maria” i 106 DP AK, komendant kursów łączności, organizator nadrzędny łączności radiowej.

„BETON” - FRANCISZEK GADEK, ppor./kpt. rez. adiutant Komendy Inspektoratu „Michał Maria”, oficer broni dywizji, wcześniej komendant kwatery sztabu Inspektoratu w Wielmoży.

„CHĘTNY” - WACŁAW RADOSZ, kapelan Inspektoratu, komendant kwatery Inspektoratu w Prusowicach, miejsce odpraw sztabu, pomoc w łączności wewnętrznej.

„ZIEMIA” - LEONARD WYJADŁOWSKI, kpr. ndt./pchor. cz.w., łącznik, kwatery Inspektoratu, następnie d-ca dywersji Podobwodu Wolbrom, a w późniejszym okresie adiutant w SBPART „SUSZARNIA”, aresztowany przez władze ZSRR i wywieziony w głąb Rosji.

„BIEGŁY” - BARTŁOMIEJ MAZELA - st. strz./kpr. cz.w., główny łącznik Komendy kwatery i komendy Inspektoratu w Wielmoży, główny łącznik z Komendą Okręgu Kraków Inspektoratu i dywizji, kdt. „skrytki dokumentów Sztabu”.

„NINA” - ROMAN NOWAK, strz./ppor. cz.w., komendant Kwatery Sztabu Inspektoratu „Maria” i dywizji „Dom” w Koniuszy, główny łącznik z władzami Delegatury Rządu na terenie Inspektoratu „Michał - Maria”.

„ZLOT” - TADEUSZ PUDEŁKO - plut. pchor. cz.w., łącznik alarmowy w dyspozycji komendanta Inspektoratu i d-cy 106 DP AK, organizator i nadrzędny przełożony punktu kontaktowego Sztabów dla łączności z Okręgiem i kwaterą kurierów (łączników) w m. Kościerzyna.

JAN KULASZKA, naczelnik stacji Kościerzyna, żołnierz WKW, informator (na bieżąco) o ruchach sił nieprzyjaciela.

„ALDA” - MARTA NOWAK, st. strz., p.o. oficer zaopatrzenia kwatery sztabów bojowych w m. Koniusza, komendantka punktu ochronnego („meliny”), łączniczka.

KOMENDY ORGANIZACYJNE PODLEGŁE KOMENDZIE INSPEKTURATU, ICH ZADANIA I DZIAŁALNOŚĆ ⁶

I. Komenda Obwodu Miechów „Magdalena” oraz podległe jej komendy podobwodów:

1. Północny – Książ Wielki „Kazia Magdalena”,
2. Centralny – Miechów „Magda Magdalena”,
3. Południowy – Proszowice „Pela Magdalena”.

II. Komenda Obwodu Olkusz „Olga” oraz podległe jej komendy podobwodów:

1. Północny – Żarnowiec „Żelcia Olga”,
2. Centralny – Wolbrom „Wikcia Olga”,
3. Południowy – Skała „Sabcia Olga”.

III. Komenda Obwodu Pińczów „Pelagia” oraz podległe jej komendy podobwodów:

1. Północny – Pińczów „Pela Pelagia”,
2. Centralny – Działoszyce – „Dusia Pelagia”,
3. Południowy – Koszyce – „Kasia Pelagia”.

---

6. Komendy Placówek wykazane w ramach podobwodów.

ROZDZIAŁ II

OBWÓD MIECHÓW „MAGDALENA”

KOMENDA

PODOBWODU PÓŁNOCNEGO „KAZIA MAGDALENA”

Komendy placówek:

1. Książ Wielki „Kozioł”
2. Kozłów „Kozica”
3. Słaboszów „Sarna”
4. Marcinowice „Mors”
5. Rzędowice „Ryś”

KOMENDA

PODOBWODU CENTRALNEGO „MAGDA MAGDALENA”

Komendy placówek:

1. Miechów „Mewa”
2. Charsznica „Czapla”
3. Słomniki „Skowronek II”
4. Prandocim „Pardwa”
5. Michałowice „Malwa”
6. Giebułtów „Skrzetuski”
7. Czaple Wielkie „Jastrząb”
8. Kalina Wielka „Kot”

KOMENDA

PODOBWODU POŁUDNIOWEGO „PELA MAGDALENA”

Komendy placówek:

1. Proszowice „Przepiórka”, „Powój”, „Pelargonia”
2. Wawrzeńczyce „Wyka”
3. Koniusza „Kaktus”
4. Luborzycza „Lilia”
5. Żębocin „Żyto”
6. Klimontów „Kura”
7. Pałecznia „Perkoz”

OBWÓD MIECHÓW „MECH – MAGDALENA”

(okres konspiracji od I.1943 do IX.1943 roku – „Mech”, okres konspiracyjny od I.IX.1943 do VI.1944 roku – „Magdalena”). Rejon konspiracyjny powiat Miechów.

Funkcja	Stopień	Pseudonim	Imię i nazwisko	Uwagi
	przed / w konsp.			
komendant 1.	por. rez.	"Fałat"	Julian Stanik	I-V. 43
z-ca (adiutant)	ppor./por. rez.	"Sam", "Janusz"	Stanisław Jan Gutkowski	7
komendant 2.	ppor./por. rez.	"Sam", "Janusz"	Stanisław Jan Gutkowski	V. 43- ⁸ IV.44
z-ca	por./kpt. rez.	"Swarożyc"	Piotr Sławoń	X. 43- ⁹ IV.44
komendant 3.	por./kpt. rez.	"Swarożyc"	Piotr Sławoń	IV. 44- IX.44
z-ca	ppor. rez.	"Dźwig"	Julian Socha	
adiutant	1.kpr. pchor. rez. 2.kpr. pchor. cz. w.	"Strzał" "Żołędź"	Władysław Terlecki Jan Bartoszewicz	10
kwatermistrz z-ca	por. rez. ppor. rez.	"Fałat" "Organ"	Julian Stanik Franciszek Grzebieluch	VII. 43- VI. 44
ofic. WKW	st. sierż. pol./ppor. cz. w.	"Dziarski"	Walery Kosółka	
d-ca. dyw.	por. st. st.	"Grol"	Józef Gargacz	
ofic. dyw.	plut. pchor. cz. w./ppor.	"Wierny"	Wawrzyniec Kobylec	
ofic. łączności	kpr. pchor./ppor. rez.	"Irski"	Ireneusz Schabowski	
z-ca	sierż. rez./ppor. cz. w.	"Roland"	Julian Urban	11
woj. ref. ds. cywilnych	plut./ppor. cz. w.	"Nina"	Roman Nowak	
ofic. propagan. (BIP) p.o.	st. strz./kpr. rez.	"Jeż"	Leopold Krzyk	
z-ca		"Żur"	Stanisław Żuraniewski	
lekarz	lek. med. felczer	"Doktor Jot" "Czarny"	Józef Kozak Tadeusz Paliborek	ODP
kapelan	ks. kpt. rez.	"Tulipan"	Stefan Podsiedlik	
WSK komendant	strz./ppor. cz. w.	"Dorota"	Maria Popielowa	
z-ca		"Weronika"	Helena Morsztynowa	
kancelista	strz./st. strz.	"Sława"	Anna Sklenarska	
komendant WSOP	rtm. rez.	"Świerk"	Wawrzyniec Durmała	

POCZET KOMENDY

1. Łącznicy:

d-ca kpr./plut. rez. Grzegorz Wróblewski ps. „Kiddi”,
z-ca strz./st. strz. Elżbieta Chlewska-Wróblewska ps. „Kama”,
strz./st. strz. Barbara Urbańska ps. „Baśka”,
strz./st. strz. Jerzy Kozłowski ps. „Mały”, „Jurek”,
pchor. cz.w. Wincenty Budziński ps. „Błysk”,
pchor. cz.w. Zdzisław Bonenberg ps. „Zuch”,
strz./st. strz. Mieczysław Ziemnicki ps. „Siewuk”,
strz./st. strz. Czesław Bonenberg ps. „Grzybek”,
strz./st. strz. Jerzy Przybyszewski ps. „Pstrąg”,
strz./st. strz. Wiesław Olkuśnik ps. „Wisła”.

2. Punkty kontaktowe – pocztowe:

- a) Skrzynka kontaktowo-alarmowa: Biuro Zarządu Drogowego w Miechowie, obsługa: Anna Sklenarska i Grzegorz Wróblewski.
- b) Skrzynka pocztowa: Wylęgarnia Drobiu przy ul. Wolbromskiej, kmtd strz./st.strz. Maria Sklenarska ps. „Mewa”.
- c) Skrzynka kontaktowa: Drogeria w Rynku, kmtd Jerzy Kozłowski ps. „Mały”, „Jurek”.
- d) Skrzynka kontaktowa: mieszkanie J.J. Sikorskich, kmtd żona J. Sikorska kpt./mjr „Karo”,
- e) Skrzynka dla łączników (kurierów) z Warszawy: dom w Rynku w Miechowie u rodziców ppor. rez. kmtd Ireneusz Schabowski ps. „Irski”,
- f) Skrzynka kontaktowa: dom rodziców Pawła Rydzewskiego w pobliżu stacji kolejowej Miechów w dzielnicy Komorów.
- g) Skrzynka kontaktowa w Miechowie: Maria Terenkoczy ps. „Mewa”.

-
7. Zaraz po scaleniu TAP-KZ chwilowo dowódcą był mjr ps. „Paweł” (Paweł Włoczek).
  8. „Janusz” został przeniesiony do formującego się sztabu 5 PSK na adiutanta d-cy pułku rtm./mjr. Jerzego Jasielskiego ps. „Jawa”.
  9. „Swarożyc” pełnił funkcję kmtd. obw. do momentu mianowania go d-cą batalionu sztabowego (rozk. „Domu” Nr.15 z dn. 2.VIII.44 r.).
  10. Zginął w walce z gestapo w Miechowie 7.VI.1944 r. Odznaczony Krzyżem Walecznych (rozk. „Domu” Nr.15 z dn. 2.VIII.44 r.).
  11. Zastępcą był też ppor. rez. ps. „Grusza”.

PODLEGŁE KOMENDY PODOBWODÓW

1. Komenda Podobwodu Północnego „Kazia”:
  - komendant: ppor./kpt. rez. Julian Malinowski ps. „Słowik”,
  - z-ca: ppor. rez. Tadeusz Bożek ps. „Cedro”.

Podległe placówki:

- a) Książ Wielki „Kozioł”,
- b) Kozłów „Kozica”,
- c) Marcinowice „Mors”,
- d) Słaboszów „Sarna”.

2. Komenda Podobwodu Centralnego „Magda”:
  - komendant: ppor./por. rez. Piotr Sławoń ps. „Swarożyc”,
  - z-ca: ppor./por. rez. Wojciech Majewski ps. „Jaksa”.

Podległe placówki:

- a) Miechów „Mewa”,
- b) Charsznica „Czajka”,
- c) Słomniki „Skowronek”,
- d) Prandocim „Padrwa”,
- e) Michałowice „Małwa”,
- f) Czaple Wielkie „Wuceń”, „Jastrząb”,
- g) Giebułtów „Skrzetuski”,
- h) Tczyca „Tarka”,
- i) Kalina Wielka „Kot”,

3. Komenda Podobwodu Południowego „Pola”:
  - komendant: por./kpt. sł.st. Edmund Sienkowski ps. „Pik”,
  - z-ca: ppor./kpt. rez. Marian Puz ps. „Komar”.

Podległe placówki:

- a) Proszowice „Powój”,
- b) Wawrzeńczyce „Wyka”,
- c) Żębocin „Żyto”,
- d) Koniusza „Kaktus”,
- e) Luborzycza „Lilia”,
- f) Klimontów „Kura”,
- g) Pałecznicza „Perkoz”.

ODDZIAŁY DYSPOZYCYJNE

1. Patrol dywersyjny przy placówce Słaboszów 1+2:
  - d-ca: sierż. pchor. cz.w. Jan Mołęda ps. „Trzebiński”, „Trzaska”,
  - z-ca: plut. pchor. cz.w. Tadeusz Tochowicz ps. „Dereń”.
2. Oddziały 1 kompani WSOP i trzy plutony zorganizowane w podległych placówkach komend podobwodowych.

SŁUŻBY POMOCNICZE

1. Kwatermistrzostwo:

a) Punkty zaopatrzenia:

- Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa w Miechowie.
Kierownictwo i obsługa żołnierzy AK: dyr. Kiwata,
pracownicy: Ewa Hećko, Zdzisław Hirowski, Zofia
Gibek ps. „Rędzina”.

b) Oficer zaopatrzeniowy:

- por. rez. Władysław Zakrzeński ps. „Wampir”,
m. Sieborowice.

c) Łączniczka do specjalnych zleceń kwatermistrza:

- strz./st. strz. Romana Stanik ps. „Fela”.

2. Sekcja Opieki Społecznej:

- kmdt ks. kpt. rez. Stefan Podsiedlik ps. „Tulipan”.

3. Sekcja Legalizacji Dokumentów:

- kmdt ppor. rez. Franciszek Grzebieluch ps. „Organ”, Barbara
Urbańska ps. „Baśka”, współpraca z parafią w Miechowie,
ks. kan. Jan Widlak ps. „Gryf”,

współpracownicy:

- Marian Urbański,
- strz. Leszek Arkadiusz Kwiatek ps. „Krzysz”,
- strz./st. strz. Anna Sławoń.

4. Wojskowa Służba Kobiet (WSK):

a) Służba sanitarna.

Szpital stały w Miechowie:

- kmdt: dr Józef Kozak ps. „Doktór”,
- lekarze: dr Maria Downarowicz ps. „Olga”,
dr Antoni Downarowicz,
- kapelan: ks. kpt. rez. Jan Widlak ps. „Gryf”.

Szpital polowy I w Miechowie:

- kmdt: dr NN ps. „Jasny”,
- kapelan: ks. kpt. Tomasz Banach ps. „Szamot”.

Szpital polowy II Rzędowice:

- kmdt: kpt. dr Jerzy Nowakowski ps. „Gruzini”,
- sanitariuszki:
st. strz. Lucyna Urbańska-Bonenberg ps. „Beata”,
st. strz. Maria Chlewska ps. „Antonina”,
st. strz. Romana Chlewska ps. „Notka”,
st. strz. Wanda Kańska-Albrich ps. „Ania”,
st. strz. Zofia Prokop-Pierzchała ps. „Baśka”.

b) Łączniczki (kurierki).

strz./st. strz. Halina Chełmicka ps. „Ludwika”,
strz./st. strz. Maria Przywara ps. „Karpa”, „Elżbieta”.

5. Skrytki dokumentów obwodu:

- Miechów: Bronisława Terlecka,
- Wymysłów: Anna Sławoń ps. „Zona”.

6. Łącznicy rezerwowi (gońcy):

strz./st. strz. Zbigniew Jędrusik,
strz./st. strz. Zbigniew Dolatowski,
strz./st. strz. Ludwik Warzecha,
strz./st. strz. Stanisław Piątek,
strz./st. strz. Edward Bobrowicz,
strz./st. strz. Karol Szenajch ps. „Młot”.

7. Pluton łączności konspiracyjno-bojowej 1+2+45:

d-ca: kpr. pchor./ppor. rez. Ireneusz Schabowski ps. „Irski”,
z-ca: plut. pchor. rez. Antoni Niedojadło ps. „Rostański”.

8. BIP.

„Niezależnie od prasy konspiracyjnej jaka już ukazywała się na terenie powiatu (obwodu miechowskiego) ob. Stanisław Miłkowski, inż. rolnik zorganizował nasłuch radiowy. Postarał się o drukarkę i przy pomocy skompletowanej redakcji wydał pismo pt. «Na straży»” - relacja kpt. „Swarożyc”.

W Charsznicy pod kierownictwem Stanisława Kałwy ps. „Sokolnicki” wydawano czasopismo „Szarża”.

9. Tajne wtyczki w administracji okupanta.

Starostwo w Miechowie: Wanda Wilman.

ODDZIAŁ „SPALONYCH”

D-ca: chor. Mieczysław Danecki ps. „Leliwa”.

Stan początkowy (lato 1942 roku) ok. 7 ludzi, stan końcowy ok. 20.

Uzbrojenie podstawowe - małe.¹²

DZIAŁALNOŚĆ DODATKOWA POCZTU KOMENDY

Żołnierze wchodzący w skład pocztu komendy poza zadaniami łączności konspiracyjnej spełniali funkcje dodatkowe z zakresu wywiadu, dywersji i sabotażu. I tak pracujący w Zarządzie Drogowym i w Urzędzie Gospodarki Wodnej mając dostęp do map oraz mając możliwość

---

12. Powstał po aresztowaniach, nie prowadził akcji bojowych, a raczej sabotażowo-zaopatrzeniowe. Stacjonował w lasach. Zimą ukrywał się u rolników. Wraz ze zorganizowaniem oddziałów partyzanckich ukrywający się żołnierze w większości weszli w skład tych oddziałów. „Leliwa” był przy obsłudze radiodowództwa.

swobodnego poruszania się w terenie, wykonywali kopie map terenowych, sporządzali szkice sytuacyjne w przygotowaniu planowanych akcji.

Rozpoznawano także lokalizację nieprzyjacielskich formacji paramilitarnych wykonując potrzebne szkice miejsc i usytuowania w terenie – tyczyło to np. Policji Kryminalnej. W okresie budowy niemieckich linii obrony, kopania okopów, zaznaczano na planach miejsca na stanowiska artyleryjskie, magazyny itp., np. jak to miało miejsce na odcinku od Charsznicy-Chodowa do Czapli Małych.¹³

ŻOŁNIERZE WYRÓŻNIAJĄCY SIĘ

Grzegorz Wróblewski ps. „Kiddi”,
Wincenty Budziński ps. „Błysk”,
Zdzisław Bonenberg ps. „Zuch”,
Czesław Bonenberg ps. „Grzybek”,
Jerzy Kozłowski ps. „Mały Jurek”,
Wiesław Olkuśnik ps. „Wisła”,
Jerzy Przybyszewski ps. „Pstrąg”,
Mieczysław Ziemnicki ps. „Siewuk”,
Edward Bobrowicz,
Zbigniew Dolatowski,
Zbigniew Jędrusik,
Stanisław Piątek,
Karol Szajnach ps. „Młot”,
Józef Warzecha,¹⁴

DZIAŁALNOŚĆ ZBROJNA

Głównie sabotażowo-dywersyjna, jak wykazano w placówkach obwodu. Zastępca komendanta obwodu por./kpt. „Swarożyc” podaje nadto pewne akcje wykonane jeszcze 1943 roku.:

- zniszczenie bimbrowni we wsiach: Wronin, Glewice, Wropliszów;
- kara chłosty sołtysa w Wawrzeńczycach, sekretarza i wójta gm. Kowale
- rozpedzenie libacji członków Zarządu gm. Kowale z trzema Niemcami i innymi... w Szkole Podstawowej w Dobronowicach.¹⁵

---

13. Wg relacji kmdt. Obwodu por. J. St. Gutkowskiego ps. „Janusz”.

14. Wg relacji kmdt. Obwodu por. J. St. Gutkowskiego ps. „Janusz”.

15. Zob. t. dok. t. Batalion Sztabowy, rel. „Swarożyc”.

**OBWÓD MIECHÓW „MAGDALENA”
PODOBWÓD KSIĄŻ WIELKI „KAZIA”**

(rejon konspiracyjny: północna część Obwodu okres konspiracyjny: X.1943–VI.1944 rok).

KOMENDA

Funkcja	Stopień	Pseudonim	Imię i nazwisko	Uwagi
	przed / w konsp.			
komendant	ppor. rez./kpt.	"Słowik"	Julian Malinowski	
z-ca	ppor. rez.	"Cedro"	Tadeusz Bożek	
adiutant	kpr./plut. rez.	"Mściciel"	Roman Madejski	
d-ca oddz. dysp. z-ca	sierż./st. sierż. plut./ sierż.	"Jotel" "Kąkol"	Józef Lisowski Wiktor Madejski	
oficer WKW	kpr. pchor./ppor. cz. w.	"Wierny"	Wawrzyniec Kobylec	
lekarz	dr med. por.		Julian Tondos	
ofic. BIP p.o.	strz./st. strz. z cenz.	"Zawilec"	Władysław Zapart	16
ofic. gosp. p.o.	kpr./plut. zaw.	"Strzała"	Stanisław Filus	
kapelan	ks. kpt.		Emil Utrata	

POCZET KOMENDY

1. Łącznicy:

strz./st. strz. Józef Żelaśkiewicz ps. „Orlik”,
kpr./st. sierż. Tadeusz Żelaśkiewicz ps. „Milczyński”¹⁷,
oraz łącznicy placówek.

2. Punkty kontaktowe pocztu:

Książ Wielki – Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa
(i jak w placówce).

PLACÓWKI PODLEGŁE

1. Placówka Książ Wielki „Kozioł”:

komendant - ppor. rez. Tadeusz Bożek ps. „Cedro”,
zastępca - chor. Antoni Kubiak ps. „Wir”.

Rejon konspiracyjny: Książ Wielki, Wielka Wieś, Zygmuntowo, Częstoszowice, Głogowiany, Wolica, Wrzosów, Tuchołów, Giebułtów, Boczkowice, Adamy, Świącice, Moczydło, Krzeszówka, Trzonów, Zaryszyn, Książ Mały.

Stan osobowy: około 400 osób.

Uzbrojenie: 25% stanu po zrzutach.

Łącznik: kolejarz – strz./st. strz. Stanisław Płatek ps. „Boa” - przewoży m.in. uzbrojenia i sprzętu.

16. Prowadził nadśluch radiowy oraz kierował redakcją i wydawnictwem wiadomości.

17. Zginął w czasie pacyfikacji Książa Wielkiego w dniu 1.VIII.1944 r.

2. Placówka Kozłów „Kozica”:

komendant - kpr. pchor. cz.w. Stanisław Zynek ps. „Dzięcioł”,
zastępca - 1. ppor. rez. Tomasz Adrianowicz ps. „Pazur”,
- 2. ppor. rez. Mieczysław Stachnik ps. „Śmiech”.

Rejon konspiracyjny: gm. Kozłów, Bogdanów, Kamionka, Wierzbica, Bryzdyn, Przesieka.

Stan osobowy: około 380 osób.

Uzbrojenie: około 20% stanu.

3. Placówka Słaboszów „Sarna”:

komendant - 1. ppor. rez. Bronisław Gola ps. „Szafran”,
- 2. ppor. rez. Józef Trafiałek ps. „Mnich”,
zastępca - 1. ppor. rez. Wojciech Majewski ps. „Jaksa”,
- 2. ppor. rez. Roman Paradowski ps. „Lutowski”.

Rejon konspiracyjny: Słaboszów, gm. Nieszków, gm. Raclawice.

Stan osobowy: około 100 osób.

Uzbrojenie: około 20% stanu – jedynie w plut. IV około 80% w wyniku rozbrojenia posterunku policji granatowej w Raclawicach.

4. Placówka Marcinowice „Mors”:

komendant - 1. ppor. rez./kpt. Tomasz Adrianowicz ps. „Pazur”,
- 2. ppor. rez. Czesław Dziubek ps. „Hardy”,
zastępca - st. sierż. Jan Chećko ps. „Pomidor”.

Rejon konspiracyjny: Marcinowice i przyległe miejscowości.

Stan osobowy: około 120 osób.

Uzbrojenie: około 50-60% stanu.

5. Placówka Rzędowice „Rys”:

komendant - ppor. rez. Józef Koterwa ps. „Błyskawica”,
zastępca - sierż. rez. Ryszard Kaczmarek ps. „Bogusław”.

Rejon konspiracyjny: Łazy, Józefów, Mianocice, Przybysławice, Cisie, Rzędowice, Cisia Wola, Sztuka.

Stan osobowy: około 120 osób.

Uzbrojenie: około 50% stanu (w tym MG, PIAT, pm).

SŁUŻBY POMOCNICZE

Sanitarna:

komendant - dr med. Knapczyk,

a) organizowano drużyny sanitarne i szkolenie ich młodego personelu;

b) organizowano zaopatrzenie materiałów medycznych
– odpowiedzialny mgr farm. Wasilewski;

c) zorganizowano szpitale konspiracyjne:

- Rzędowice – pod komendą Leona Pędzikiewicza i jego syna Kazimierza w budynku szkolnym pomieszczenia na poddaszu wyposażone w 4 łóżka oraz materiały medyczne - opatrunki i leki.¹⁸
  - Książ Wielki – w domu dr Danysz, przybudówka gospodarcza wyposażona w 2 łóżka oraz materiały medyczne – opatrunki i leki.
- d) przy każdym plutonie punkty sanitarne – wykorzystanie punktów sanitarnych straży pożarnej lub apteczek sołtysów.

ODDZIAŁY DYSPOZYCYJNE

Tak jak podano przy poszczególnych placówkach oraz przy opisie powstającej „Dominice” (ODP).

DZIAŁALNOŚĆ DYWERSYJNO-PARTYZANCKA

Tak jak wykonano przy poszczególnych placówkach, nadto przy silnym nieprzyjacielskim zagrożeniu w omawianym okresie:

24.IV.1943 r. - likwidacja szefa ekspedycji karnej żandarmerii Nowaka przez patrolujący oddział Jana Molędy ps. „Trzaska” w Miechowie.

VIII.1943 r. - likwidacja konfidenta Brykalskiego w Słomnikach przez patrol Jana Molędy ps. „Trzaska”.¹⁹

---

18. Pacjentem był m.in. żołnierz Batalionu Partyzanckiego „Suszarńia” podstrzelony w czasie jazdy furmanką.

19. Dalsze akcje podano przy placówkach i „Dominice”.

KOMENDA PODOBWODU KSIĄŻ WIELKI „KAZIA”

KOMENDY PLACÓWEK:

1. Książ Wielki „Kozioł”,
2. Kozłów „Kozica”,
3. Słaboszów „Sarna”,
4. Marcinowice „Mors”,
5. Rzędowice „Rys”.

PLACÓWKA KSIĄŻ WIELKI „KOZIOŁ”

Rejon konspiracyjny: Książ Wielki, Konaszówka, Głogowina i jak podano przy plutonach.

Okres konspiracyjny: od 1943 roku do VI.1944 roku.

KOMENDA

Funkcja	Stopień		Pseudonim	Imię i nazwisko	Uwagi
	przed / w konsp.				
komendant	ppor. rez.		"Cedro"	Tadeusz Bożek	
z-ca	ppor. rez.		"Kaszuba"	Jan Stasiak	
ofic. WKW p.o.	kpr. pchor. rez.		"Czyn"	Zygmunt Krasieński	
ofic. dyw. p.o.	sierż. zaw.		"Jotel"	Józef Lisowski	
komendant WSK	strz./st. strz.		"Wierna"	Genowefa Malinowska	
z-ca 1.	strz./st. strz.		"Ludka"	Łucja Słupska	
2.	strz./st. strz.		"Janka"	Janina Żelaśkiewicz	
WSOP	st. strz.			Zygmunt Bożek	
lekarz 1.	dr med.		"Judym"	Andrzej Knopczyk	
2.	dr med.		"Guza"	Jadwiga Danysz	
kapelan	ksiądz			Emil Utrata	
szef wyszkolenia	ogn./chor.		"Wir"	Antoni Kubiak	
BIP	plut.		"Zawilec"	Władysław Zapart	

POCZET PLACÓWKI

1. Łącznicy:

kpr. cz.w. Kazimierz Płączyński ps. „Mir”,
 st. strz./kpr. z cenz. Bogusław Adam Dębski ps. „Tkacz”,
 strz./st. strz. Józef Żelaśkiewicz ps. „Orlik”,
 strz./st. strz. Marianna Madejska-Prączyńska ps. „Stokrotka”,
 strz./st. strz. Stanisław Kosiński ps. „Mały”,
 pchor. plut. Kazimierz Pędzikiewicz,
 strz./st. strz. Władysława Gajos-Tarczyńska ps. „Jagoda”,
 st. strz./kpr. Tadeusz Cichoń.

2. Punkty kontaktowe:

- a) Rolniczo-Handlowa Spółdzielnia w Książu Wielkim
 kmndt st. strz./kpr. pchor. cz. w. Rudolf Zbysław Pasek ps. „Sprzączka”,
 z-ca kpr. pchor. rez. Władysław Kubuska ps. „Bory”;
- b) Książ Wielki; domy Władysława i Marii Karpettów,
 Madejskich, Żechowskich, Mielczyńskich.

3. Łączność kolejowa:

- linia kolei wąskotorowej Książ Wielki - Kocmyrzów,

- komendant strz./st. strz. Stanisław Płatek ps. „Boa”,
kolejarz - przewozy uzbrojenia, sprzętu itp.

PLUTONY

1. Dowódca: ppor. rez. Tadeusz Bożek ps. „Cedro”
zastępca: chor. Antoni Kubiak ps. „Wir”.
Rejon konspiracyjny: Książ Wielki, Wielka Wieś, Zygmuntowo, Częstoszowice, Opacz.
Stan osobowy: ok. 120 ludzi.
Uzbrojenie: około 25% stanu (po zrzutach).
Dowódcy drużyn:
  - 1 drużyna - plut. rez. Stanisław Żechowski ps. „Kostek”.
  - 2 drużyna - kpr. rez. Mieczysław Żelaśkiewicz ps. „Promień”.
  - 3 drużyna - sierż. Franciszek Gawęcki ps. „Promień”.
2. Dowódca: ppor. rez. Jan Stasiak ps. „Kaszuba”,
zastępca: sierż. Wiktor Madejski ps. „Kąkol”,
Rejon konspiracyjny: Konaszówka, Głogowiany, Wolica, Wrzosów.
Stan osobowy: około 110 ludzi.
Uzbrojenie: jak w I plutonie około 25% stanu.
Dowódcy drużyn:
  - 1 drużyna - plut. rez. Mieczysław Garbasz ps. „Sokół”,
  - 2 drużyna - kpr. rez. Franciszek Mickoś,
  - 3 drużyna - plut. rez. Władysław Gradzik.
3. Dowódca: ppor. rez. Chryzogon Krasieński ps. „Skorpion”,
zastępca: pchor./plut. Henryk Rozworski ps. „Kiemlicz”.
Rejon konspiracyjny: Małoszów, Tuchołów, Giebułtow, Boczkowice,
Adamy, Święcice, Cisia Wola.
Stan osobowy: ponad 100 ludzi.
Uzbrojenie: podobnie jak w poprzednich plutonach.
Dowódcy drużyn:
  - 1 drużyna - kpr. rez. Mieczysław Mackoś,
  - 2 drużyna - Tabor,
  - 3 drużyna - dowódca niezapamiętany.
4. Dowódca: st. sierż. Wincenty Szmer ps. „Zieliński”,
zastępca: plut. Stanisław Stasiewicz s. Teofila ps. „Zawodny”.
Rejon konsp.: Trzonów, Moczydło, Krzyszówka, Zaryszyń, Książ Mały.²⁰

20. Pluton IV „trzonowski” ze względu na swoje bliskie położenie przy lesie wspierał i ubezpieczał oddziały leśne. Wykazane jest to w późniejszym okresie opracowania. W latach 1939-1943 działał w ramach trójek konspiracyjnych w liczbie 4-6, których dowódcami byli: Józef Gołąb, Stanisław Stasiewicz s. Teofila, Zdzisław Madejski, Tadeusz Cichoń, Michał Bochniak, Jan Dragan.

Stan osobowy: około 80 ludzi.

Uzbrojenie: około 30% stanu (po zrzutach).

Dowódcy drużyn:

- 1 drużyna - plut. zaw. Mieczysław Szmer,
z-ca plut. rez. Stanisław Stasiewicz s. Władysława,
- 2 drużyna - kpr. rez. Stefan Suwała,
- 3 drużyna - kpr. rez. Zygmunt Szmer,
z-ca kpr. rez. Zdzisław Madejski.

5. Dowódca: ppor. rez. Józef Koterwa ps. „Błyskawica”,²¹

zastępca: sierż. rez. Ryszard Kaczmarek ps. „Bogusław”.

Rejon konspiracyjny: Przybysławice, Rzędowice, Mianocice, Józefów, Łazy.

Stan osobowy: około 40 ludzi

Uzbrojenie: około 25% stanu (po zrzutach).

Dowódcy drużyn:

- 1 drużyna - sierż. Ryszard Kaczmarek ps. „Bogusław”,
- 2 drużyna - sierż. Bronisław Sowa ps. „Ptak”.

SŁUŻBY POMOCNICZE

1. Kwatermistrzowskie:

Magazynier broni - rusznikarz (Głogowiany) st. strz. Władysław Gajos ps. „Pilnik” (bunkier w stodole),
rusznikarz (Książ Wielki) Mieczysław Olkuśnik ps. „Smerdek”.

2. Sanitarne:

W każdym plutonie patrole sanitarne, ponadto zorganizowane szpitale polowe:

- a) Książ Wielki (w domu dr Danysz),
- b) Rzędowice (w budynku szkolnym - kmndt: Leon Pędzikiewicz i jego syn Kazimierz).

Sanitariuszki:

strz./st. strz. Genowefa Malinowska ps. „Wierna” - łącznik,
strz./st. strz. Barbara Stasiek - łącznik,²²
strz./st. strz. Łucja Słupska ps. „Jaszko”,
strz./st. strz. Maria Krasińska.

---

21. Z chwilą akcji scalania i powoływania podobwodów powstała samodzielna placówka w Rzędowicach zorganizowana przez ppor. Józefa Koterwę ps. „Błyskawica”.

22. Wg relacji „Skorpiona”.

3. BIP:

Redakcja gazetki „Znak”:

ppor. rez. Zdzisław Gajosiński ps. „Szarotka”,
kpr. pchor. cz.w. Władysław Zapart ps. „Zawilec”.

Kolporterzy:

strz. Jerzy Żelaśkiewicz ps. „Śmiały” - łącznik,
strz. Jerzy Wesołowski ps. „Ruj” - nasłuch radiowy
i redagowanie komunikatów,
strz. Izabella Karpetto-Szczepańska ps. „Biza”.

4. Szkolenie:

Instruktor: plut. zaw. Stanisław Gawędzki ps. „Mohort”, „Homer”,

W czerwcu 1944 roku odbyło się w lasach Przebysławowic szkolenie oficerów i podoficerów z ostrym strzelaniem oraz obsługi i konserwacji broni zrzutowej - wg rel. „Skorpiona”.

5. Stały punkt obserwacyjny:

Zlokalizowany w Książu Wielkim w rynku w mieszkaniu Wincen-
tego Żelaśkiewicza ps. „Szpulka”.

Zadanie: opis znaków, formacji wojskowych, ładunków, liczby żołnie-
rzy, przejeżdżających samochodów na trasie Kraków-Warszawa (opis
na specjalnych drukach).

Obsada: ze składu łączników placówki z dowódcą st. strz. Wincentym
Żelaśkiewiczem - meldunki przekazywano do dowódcy łączników plut.
pchor. Zygmunta Kwasińskiego ps. „Czyn” - wg rel. „Skorpiona”.

6. Punkty schronienia konspiracyjnego:

Głogowiany: gospodarstwo Zaparta;

Dębica: skrytka radiostacji przeniesionej z Kozłowa;

Konaszówka: gospodarstwo Franciszka Zegana i jego córki Marianny
Rączka ps. „Bronka”.

W tym gospodarstwie był też w stodole magazyn broni ze zrzutów
oraz odbywały się szkolenia z bronią pod komendą ppor. Jana Staśka
ps. „Kaszuba”.²³

ODDZIAŁY DYWERSYJNE PLACÓWKI

1. Dowódca: ppor. rez. Chryzogon Krasiński ps. „Skorpion”,

Stan liczebny: 8-10 ludzi.

Uzbrojenie: podstawowe - bkb, kb, granaty.

---

23. Gospodarstwo na uboczu, wielka gościnność, dobre warunki bezpieczeństwa. Tu przez pewien czas była radiostacja placówki - informacja wg relacji Marianny Rączki ps. „Bronka”.

2. Dowódca: st. sierż. Józef Lisowski ps. „Jotel”.

Zastępca: plut. rez. Wiktor Madejski ps. „Kąkol”.

Stan liczebny: 12 ludzi.

Uzbrojenie: pm, broń krótka, granaty, bagnety.

Działalność oddziałów dywersji placówki skupiała się na akcjach sabotażowo-małyderskich (bez większego zagrożenia nieprzyjaciela) w rejonie własnym placówki. Działania skierowane były przeciwko bandom rabunkowym, przeciwko bimbrownictwu. Polegały też na patrolowaniu terenu, osłanianiu zrzutów i obronie tajnych magazynów broni.

W trakcie realizacji powyższych zadań wykonano między innymi takie operacje jak:

- akcja dywersyjna na mleczarnię w Konaszówce (III.1943 r.) i na spółdzielnię spożywców w Książu Wielkim. W mleczarni zarekwirowano sery i masło, w spółdzielni zapasy mąki i cukru. Produkty te były przygotowane jako kontyngent na wywóz do Niemiec, a zostały wykorzystane w naszej działalności samopomocowej;

- akcja w Tochołowie (w nocy z 1 na 2 maja 1943 r.), której celem było przepędzenie pracowników niemieckiej służby powiatowej kontraktującej płody rolne oraz zastraszenie wysługującego się Niemcom sołtysa;

- akcja zniszczenia bimbrowni przy drodze z Konaszówki na Głogowiany (15.V.1943 r.). Pisemna relacja „Skorpion”: „...wykonując rozkazy odgórne zniszczyliśmy bimbrownie w rejonie drogi głównej z Konaszówki do Głogowian oraz u gospodarza w zabudowaniach pod lasem”.

- akcja o większym zaangażowaniu sił i środków to uczestniczenie w odbiorze angielskiego zrzutu broni w rejonie wsi Moczydło-Krzeszówka (w nocy z 3 na 4 kwietnia 1944 r.). Dowodził tą grupą sygnalizacji świetlnej dla samolotu ppor. Chryzogon Krasieński.²⁴

W oddziale dywersyjnym st. sierż. ps. „Jotel” wyróżniali się: Zygmunt Krawiec ps. „Broniek”, Zygmunt Kobańska ps. „Wilk”, Roman Madejski ps. „Mściciel”, Jerzy Zyguła ps. „Sęp”, Bogusław Adam Dębski ps. „Tkacz”, Roman Miś ps. „Kruk”, Bronisław Adamski.

ŻOŁNIERZE SZCZEGÓLNIIE ZASŁUŻENI

plut./chor. rez. Stanisław Żechowski ps. „Kostek” - poległ 1.VIII.44 r.

kpr./st. sierż. Antoni Szczygłowski ps. „Sprytny” - poległ 1.VIII.44 r.

strz./kpr. cz.w. Zygmunt Stasiak ps. „Wróbel” - aresztowany nikogo nie wydał,

---

24. Wg pisemnej relacji ppor. Chryzogona Krasieńskiego ps. „Skorpion”.

strz./kpr. cz. w. Rudolf Pasek ps. „Sprzączka” - d-ca drużyny ODP,
strz./st. strz. Stanisław Kosiński ps. „Mały” - nieletni.

PODOFICEROWIE BEZ WYRAŻNEGO PRZYDZIAŁU

plut. rez. Adolf Madejski ps. „Klon” - d-ca drużyny,
kpr. rez./plut. Lech Ścigaj ps. „Mustafa”,
st. strz./kpr. Kazimierz Madejski ps. „Wazonik” - d-ca drużyny,
st. strz./kpr. pchor. cz.w. Władysław Zapart,
st. strz./kpr. Zygmunt Pachoł ps. „Pałka”.

SANITARIUSZKI SZPITALNE

strz./st. strz. Janina Budzińska ps. „Jaśka”,
strz./st. strz. Barbara Stasiak²⁵.

TAJNY ZASTĘP HARCERSKI

Józef Żelaśkiewicz ps. „Orlik”,
Kazimierz Madejski ps. „Twardy”,
Tadeusz Kubuska ps. „Borys”,
Jerzy Lisowski ps. „Szerszeń”,
Jerzy Żelaśkiewicz ps. „Śmiały”,
Zbigniew Krasiński ps. „Meduzy”,
Jerzy Włodarczyk ps. „Mrówka”,
Zygmunt Kosiński ps. „Orczyk”,
Tadeusz Trela ps. „Ordon”,
Ezechiel Górnikowski ps. „Wiktor”,
Kazimierz Płączyński,
Zdzisław Gas, oraz inni w wieku 14-15 lat.

Zastęp pozostawał pod opieką komendanta placówki „Kozioł” ppor. Tadeusza Bożka ps. „Cedro”. Prócz szkolenia zastęp był używany do łączności, kolportażu, obserwacji nieprzyjaciela itp. działań.²⁶

Akcje bojowe przy zagrożeniu nieprzyjaciela w ramach placówki:

Maj 1943 roku. Oddział bojowy pod dowództwem ppor. Chryzogona Krasińskiego ps. „Kostek” na odcinku szosy Książ Wielki – Chrusty zatrzymał auto z wódką, rozbroił kierowcę i konwojentów Niemców, a następnie oddając auto zwolnił ich.

Marzec 1944 roku. Patrol bojowy rozbroił niemieckiego technika

---

25. Ofiarna praca w Szpitalu Epidemiologicznym (tyfus, czerwonka) – przechowywanie rannych - partyzant Barbara Stasiak siostra „Kaszuby” zarażona zmarła w 1943 roku.

26. Według relacji Józefa Żelaśkiewicza ps. „Orlik” i Juliana Malinowskiego ps. „Stowik”.

pocztowego. Ponadto oddział bojowy placówki ujął szczególnie służącego wobec Niemców komendanta policji granatowej (Kluska).

Czerwiec 1944 roku. Oddział z miejscowości Trzonów pod dowódca ppor. Tadeusza Bożka ps. „Cedro” dowodzącego placówką „Kozioł”, na szosie Kraków – Kielce (las Chrusty) zdobył w zasadzce niemieckie auto osobowe, które następnie przekazano do OP „Skrzetuski”.²⁷

Z 3 na 4 kwietnia 1944 roku. Przejęcie zrztu broni w rejonie wsi Moczydło – Krzeszówka, przerzut broni do utajnionego magazynu – dowódca kpr. pchor. Zygmunt Krasiński ps. „Czyn” przy pomocy sierż. Adama Szwaczka organizuje transport powozami. W czasie akcji miejscem zrztu, sygnalizacją oraz łącznością z samolotem dowodził por. Chryzogon Krasiński ps. „Skorpion”. Trzeba podkreślić bardzo słabe w tej akcji wyposażenie oddziału w broń (1 szt. kb, 2 szt. kb starego typu Lebel, 3 szt. ręcznych pistoletów oraz ubezpieczenie od strony Krzeszówki, które było uzbrojone w dragi).

ŻOŁNIERZE DOTĄD NIE WYMIENIENI

Tadeusz Bartosik, Edward Bożek, Józef Franc, Marian Garbasz, Władysław Garbasz, Wit Garbasz, Kazimierz Kluczyński, Mirosław Król, Zygmunt Kubuśka, Franciszek Niemiec, Adolf Otok, Bolesław Otok, Kazimierz Palec, Ryszard Partyka, Stanisław Pawłowski, Kazimierz Rachwał, Stanisław Rachwał, Edward Suma, Longin Suma, Alfred Tabor, Bolesław Tabor, Marian Tabor, Władysław Tarka, Feliks Wajda, Marian Wójcik, Stanisław Wydmański, Józef Zapart, Stanisław Zapart, Tadeusz Zegan.

Kpr. Jan Filipek ps. „Drut”²⁸, kpr. Zygmunt Szmer²⁹, Paweł Stasiak (nieletni), strz./st. strz. Jerzy Włodarczyk ps. „Mrówka” (ZWZ-AK-WSOP), strz./st. strz. Tadeusz Cichoń³⁰.

Żołnierze z plutonu Trzonów: W. Szmer, Stanisław Stasiewicz, Tadeusz Krochmal, Henryk Krochmal.

---

27. Według relacji Jerzego Józefa Zyguły ps. „Sęp” byli to żołnierze oddziałów Zdzisława Gajosińskiego ps. „Szarota” i Antoniego Kubraka ps. „Wir”.

28. Ukończył kurs łączności, zob. rozk. „Domu” Nr 27 z dn. 19.09.1944 r.

29. W połowie roku 1944 odkomenderowany do dywizjonu 3 p.uł. 106 DP AK.

30. Aresztowany w trakcie przewożenia prasy, przesłuchiwany nie zdradził nikogo, zamordowany.

PLACÓWKA KOZŁÓW „KOZICA”

Rejon konspiracyjny: gmina Kozłów, miejscowości Bogdanów, Kamionka, Przybysławice, Bryzdyn, Wierzbica, Przysieka;
Okres konspiracyjny: od 1943 rok do VI. 1944 roku.

KOMENDA

Funkcja	Stopień		Pseudonim	Imię i nazwisko	Uwagi
	przed / w konsp.				
komendant	kpr. pchor. cz. w.		"Dzięcioł"	Stanisław Zynek	31
zastępca 1. 2.	ppor. rez. ppor. rez.		"Pazur" "Śmiech"	Tomasz Adrianowicz Mieczysław Stachnik	
adiutant	plut. pchor. rez.		"Ignac"	Wacław Dąbrowski	32
ofic. WKW (p.o.)	sierż. rez.		"Trzeciak"	Józef Woźniak	
ofic. wyszkolenia	ppor. rez.		"Śmiech"	Mieczysław Stachnik	
ofic. BIP	kpr. pchor. cz. w.		"Dzięcioł"	Stanisław Zynek	
komendant WSK	strz. / st. strz.		"Janka"	Helena Janina Kwiecień	
ofic. (p.o.) gospodarczy	plut. / sierż.		"Maciek"	Jan Miechówka	
lekarz	dr med. ppor. rez.			Leon Kubiak	

POCZET

1. Łącznicy:

pchor. plut. rez. Ryszard Leśniak ps. „Kostek”,
strz./st. strz. Helena Janina Kwiecień ps. „Janka”,
strz./st. strz. Maria Baranek ps. „Maria”,
strz./st. strz. Józef Maciążek ps. „Wicher”,
strz./st. strz. Tadeusz Gacek ps. „Kwiatek”,
łącznik z Krakowem - Stefania Porębska ps „Stefa”,
Maria Krawczyk ps. „Ciotka”.

2. Skrzynki kontaktowo-pocztowe:

- a) Kozłów - dom Rozalii i Augustyna Kwietniów,
- b) Przysieka - dom Zofi i Romana Zynków,
- c) Marcinowicki las, gajówka - mieszkanie Marianny i Władysława Janusów,

31. Do momentu przeniesienia na funkcję kwatermistrza w batalionie partyzanckim „Suszarnia” (VII.1944 r.) pchor. „Dzięcioł” był dobrym organizatorem i ofiarnym dowódcą pomimo, że nie posiadał szerszego przygotowania wojskowego.

32. Do chwili podziału placówki „Kozica” i powstania placówki „Mors” pod komendą ppor. „Pazura” (rozkaz insp. na odprawie).

d) Książ Wielki - punkt przerzutowy meldunków i prasy konspiracyjnej
- dom Korpettów.

PLUTONY

1. Dowódca plut. pchor. rez. Stefan Kwiecień ps. „Kalina”.

Zastępca plut. rez. Jan Zynek ps. „Tułacz”.

Dowódcy drużyn:

1. plut. Jan Zynek ps. „Tułacz”,
2. plut. Jan Seredyka ps. „Jarosław”,
3. kpr. rez. Stanisław Misztal ps. „Borsuk”.

Stan osobowy: około 120 ludzi po scaleniu z BCh (2 podoficerów i 16 szeregowców).³³

Uzbrojenie: około 70% stanu, podstawowe z bronią maszynową.

Rejon konspiracyjny: gmina Kozłów, miejscowości Bogdanów, Kamionka.

2. Dowódca ppor. rez. Domerańczyk ps. „Barion”.

Zastępca sierż. Antoni Serda ps. „Mściciel”.

Dowódcy drużyn:

1. kpr. rez. Władysław Głaba ps. „Gwóźdź”,
2. plut. rez. Julian Stachurka ps. „Lew”,
3. plut. rez. Roman Juzaszek,

Stan osobowy: około 120 ludzi.

Uzbrojenie: podobnie, jak w plutonie pierwszym.

Rejon konspiracyjny: gmina Kozłów, miejscowość Wierzbica.

3. Dowódca ppor. rez. Mieczysław Stachnik ps. „Śmiech”.³⁴

Zastępca plut. rez. Mieczysław Ślęzak ps. „Jeleń”,

Dowódcy drużyn:

1. sierż. Antoni Serda ps. „Mściciel”³⁵,
2. plut. rez. Mieczysław Ślęzak ps. „Jeleń”,
3. kpr. rez. Stanisław Cholewa ps. „Marek”,

Stan osobowy: około 130 ludzi.

Uzbrojenie: podobnie jak podane w poprzednich plutonach.

Rejon konspiracyjny: gmina Kozłów, miejscowości Bryzdyn, Przysieka.

---

33. Według protokołu scalenia z dnia 21 stycznia 1944 roku.

34. W stanach osobowych plutonów znajdowali się już wcześniej scaleni byli żołnierze z NOW, z plutonu ppor. ps. „Gołąb” w liczbie około 100 ludzi. W 1943 r. według zebranych relacji dowódcy i żołnierzy placówka liczyła około 400 ludzi w tym 11 oficerów, 12 podchorążych, 78 podoficerów.

35. „Mściciel” odkomenderowany na zastępcę dowódcy plutonu II, a drużynę objął jego zastępca.

SŁUŻBY POMOCNICZE

1. Kwatermistrzowskie:

p.o. oficer zaopatrzeniowy: plut. policji Bolesław Krzemień ps. „Lis”,

p.o. oficer mundurowy: plut./sierż. Jan Miechówka ps. „Maciek”.

Magazyny broni były pod opieką drużyny z Kamionki. Bunkry znajdowały się w miejscowości Kamionka. Komendantem jednego był Wawrzyniec Kubrak ps. „Blatt”, a drugiego Bolesław Podgórski ps. „Jorhman”.³⁶

Zaopatrzenie organizowano:

a) przez zakupy przy kontaktach z „Tatarenlegion” (niem.),

b) przez napady na pociągi wojskowe w trakcie ich postojów pod semaforem przed miejscowością Tunel,

c) przez zrzuty - w późniejszym okresie.

2. Sekcja legalizacji dokumentów.

Funkcjonowała staraniem zakonspirowanych urzędników gm. Kozłów.

3. Sekcja sanitarna:

Dowódca - strz./st. strz. Helena Bytomska ps. „Marta”.

Szpitalik batalionowy w Przysiece w domu Feliksa i Stanisławy Gacek.³⁷

Sanitariuszki:

strz./st. strz. Zofia Światała-Jesionek ps. „Jagoda”,

strz./st. strz. Weronika Gacek-Krzemień ps. „Żaba”,

strz./st. strz. Kamila Zyguła ps. „Kamila”,

strz./st. strz. Genowefa Sarodzka-Grabowska ps. „Ewa”,

strz./st. strz. Henryka Sarodzka-Konieczna ps. „Teresa”.

4. Sekcja propagandowa:

Stanisław Zynek ps. „Dzięcioł” - kierujący zespołem wydawniczym. Wydawał piśmiennik konspiracyjny „Pobudka”,

kpr. pchor. cz. w. Jan Budzisz ps. „Szybowski” - współredaktor,

st. strz. Władysław Kuliński ps. „Grzybek” - kolporter,

Helena Janina Kwiecień ps. „Janka” - łączniczka BIP i kolporter,

M. Baranek ps. „Maria” - łączniczka BIP i kolporterka,

Skrytka radia w Głogowianach u rodziny Władysława Zaparta

(s. Helena).

5. WSK:

Kmdt Janina Kwiecień ps. „Janka” - tworzyła obsadę sekcji sanitarnej i kolportażowej.

---

36. Bunkry wykopano w ziemi, wyszalowano deskami w podmurowanych stodołach „Blatta” i „Jorhmana”. Placówka „Kamila” po scaleniu przeszła z organizacji „Raclawice” (POZ) – według relacji mgr inż. Jana Budziera ps. Szybowski”.

37. Szpitalik zdał egzamin bojowy lecząc rannych po akcji na niemieckiego gen. Koppe w lipcu 1944 roku (zob. relację sanitariuszki Weroniki Gacek – Krzemień w następnym omawianym okresie).

6. Szkolenie:

Instruktorzy:

- plut. pchor. Stefan Kwiecień ps. „Kalina”,
- ppor. rez. Mieczysław Stachnik ps. „Śmiech”,
- plut. Jan Sereyka ps. „Jarosław”,
- plut./sierż. Jan Miechówka ps. „Maciek”,
- plut. rez. Jan Baranek ps. „Narew”.

Szkolenie z bronią niemiecką i zrzutową. Kurs podoficerski ukończyło dziewięciu żołnierzy.

ODDZIAŁ DYSPOZYCYJNY

Organizowany doraźnie i działał przeważnie pod dowództwem komendanta placówki pchor. Stanisława Zynka ps. „Dzięcioł” lub por. Stefana Kwietnia ps. „Kalina”. Patrolem dowodził często kpr. pchor. cz.w. Ryszard Leśniak ps. „Kostek”.

Akcje Oddziału Dyspozycyjnego:

14.IV.1943 roku - według relacji Stefana Kwietnia ps. „Kalina” patrol pod jego dowództwem zlikwidował w urzędzie gminy Kozłów nakazy kontyngentów oraz podatków.

VII.1943 roku - wykonano pod dowództwem Stanisława Zynka ps. „Dzięcioł” akcję na Powiatowy Związek Gmin w Miechowie, skąd zabrano maszynę rotacyjną oraz maszynę do pisania.

X.1943 roku - „[...] uczestniczyłem w patrolu dowodzonym przez dowódcę placówki «Dzięcioła». Zadaniem naszym było przeprowadzenie koni ze wsi Przybyłowice do miejscowości Przysieka. Przy okazji mieliśmy do przestrzelenia nowo wyremontowany rkm i kbk. W czasie przeprawy nocą przez tory kolejowe zostaliśmy zaatakowani przez patrol ochrony kolei i policję granatową. Wywiązała się obustronna strzelanina, w której został ranny «Dzięcioł» i w tej sytuacji musieliśmy się wycofać [...]” - relacja kpr. pchor. cz.w. Ryszarda Leśniaka ps. „Kostek”.

Jesień 1943 roku - „[...] otrzymaliśmy wiadomość, że na terenie naszej placówki (5 kompania) zostanie dokonany zrzut broni z samolotów angielskich. Zapanowała ogromna radość i zapał [...] Poczyniono dokładne przygotowania [...] Teren zrzutu między lasem Przysieka a wsią Kępie [...]” - relacja „Kaliny”.

Wiosna 1944 roku - wykonano akcje nocą na magazyn kontyngentowy na stacji kolejowej Kozłów, a zdobycz zdeponowano w stojącej w polu stodole, ale Niemcy ją wykryli.³⁸

---

38. Stodoła stała samotnie na polu wsi Przybyłowice, co ułatwiło uwolnienie aresztowanych właścicieli braci Górbiełow.

Marzec 1944 roku - „[...] dowodziłem patrolem ubezpieczającym spółdzielnię, z której grupa dywersyjna pod dowództwem «Dzięcioła» miała zabrać cukier i żywność. Patrol został ostrzelany przez policję granatową. Nikt nie został ranny, a patrol wycofałem na inną pozycję, z której mogliśmy skutecznie ubezpieczać akcję grupy dywersyjnej [...]».³⁹

Maj 1944 roku - oddział placówki ubezpieczał rzut broni i sprzętu.

ŻOŁNIERZE WYRÓŻNIAJĄCY SIĘ

kpr. rez. Tadeusz Gwiazda ps. „Chart”,
kpr./plut. pchor. Wacław Dąbrowski ps. „Ignac”,
kpr. rez. Teofil Kępski ps. „Łobuz”,
kpr./plut. rez. Stanisław Tabor ps. „Kmiotek”,
strz./st. strz. Wawrzyniec Kubrak ps. „Blatt”,
strz./st. strz. Stanisław Kubrak ps. „Wierny”,
kpr./plut. cz.w. Ryszard Leśniak ps. „Kostek”,
strz./st. strz. Bronisław Tabor,
strz./st. strz. Stanisław Sito,
strz./st. strz. Stanisław Nowak (z Wolicy),
kpr. rez. Stanisław Misztal ps. „Borsuk”,
plut. rez. Julian Stachurka ps. „Lew”,
strz./st. strz. Julian Misztal ps. „Kubek”,
strz./st. strz. Adolf Misztal ps. „Wierny” i inni.

---

39. Relacja kpr. pchor. ps. „Kostek”.

PLACÓWKA SŁABOSZÓW „SARNA”

Rejon konspiracyjny: Słaboszów, gmina Nieszczów, gmina Raclawice.

Okres konspiracyjny: od 1943 do VI.1944 roku.

KOMENDA

Funkcja	Stopień	Pseudonim	Imię i nazwisko	Uwagi
	przed / w konsp.			
komendant	1. ppor. rez. 2. ppor. rez.	"Szafran" "Mnich"	Bronisław Gola Józef Trafiałek	40
z-ca	1. ppor. rez. 2. ppor. rez.	"Jaksa" "Lutowski", "Orlik"	Wojciech Majewski Roman Paradowski	41
ofic. WKW	ppor. cz. w.	"Wierny"	Wawrzyniec Kobylec	
ofic. dyw.	ppor. rez.	"Olgiard"	Józef Malara	
ofic. wyszkol. instruktor	ppor. rez. plut./ sierz. rez.	"Jaksa" "Luboń"	Wojciech Majewski Wacław Ciszewski	42
podofic. łącz. konspira.	kpr. / plut. rez.	"Wierzbą"	Stanisław Stokłosa	
ofic. łącz. ds. kolejowych	ppor. rez.	"Wizun"	Józef Żwirekto	
lekarz	plut. pchor. rez.	"Ratunek", "Cichy", "Dębski"	Wacław Małuj	
ofic. BIP p.o.	kpr. pchor. rez.	"Krakus"	Mieczysław Stobierski	
kapelan	ks. proboszcz		J. Mroczkowski	

POCZET

I. Łącznicy:

- strz./st. strz. Krystyna Malara ps. „Szarotka”,
- strz./st. strz. Eleonora Stokłosa ps. „Stokrotka”,
- strz./st. strz. Danuta Adameczyk ps. „Nadzieja”,
- strz./st. strz. Stanisława Trójniak ps. „Wilga”,
- strz./st. strz. Maria Gola-Wypych ps. „Bławatka”,
- strz./st. strz. Tadeusz Szprycha ps. „Kruk”,
- strz./st. strz. Alfons Łapiński ps. „Brzoza”,
- strz./st. strz. Józef Manterys ps. „Longinus”,
- strz./st. strz. Zygmunt Jaros ps. „Rączka”,
- st. strz. Ryszard Kozłowski ps. „Świt” (okresowo).

40. W lipcu 1944 roku ppor. „Szafran” zginął w czasie pacyfikacji a placówkę przejął ppor. „Mnich”.

41. W kwietniu 1944 roku ppor. „Jaksa” („spalony”) przejął funkcję komendanta Podobwo-
du „Magda”, a zastępcą placówki „Sarna” został ppor. „Lutowski”.

42. „Luboń” zginął razem z „Szafranem” w czasie przeczesywania terenu przez Niemców.

2. Punkty kontaktowe - pocztowe:

Słaboszów - kpr. rez. Marian Bucki ps. „Księżyk”, mieszkanie Heleny i Józefa Żwirełło w budynku kolejowym na stacji w Słaboszowie,
Działoszyce - strz./st. strz. Józefa Kamińska ps. „Fala”,
Ilkowiec - strz./st. strz. Jan Janus ps. „Zew”,
strz./st. strz. Zygmunt Pasternak,
Kościejów - st. strz./kpr. cz. w. Emilia Majka ps. „Eda”,
Pieczynogi - dom Ludwika Naconia.

PLUTONY

1. Dowódca ppor. rez. Stanisław Szymański ps. „Buk”.
Stan osobowy około 70 ludzi w tym:
trzy drużyny, każda po 12 ludzi ZWZ, plus BCh około 8-9 podoficerów i 30 szeregowców.
Uzbrojenie: podstawowe około 10% stanu osobowego w posiadaniu osobistym żołnierzy.
2. Dowódca ppor. rez. Roman Paradowski ps. „Orlik”, „Lutowski”.
Stan osobowy około 130 ludzi w tym:
trzy drużyny, każda po około 30 ludzi ZWZ, plus BCh około 7-8 podoficerów i 30 szeregowców.
Uzbrojenie: podobnie jak w I plutonie.
3. Dowódca ppor. rez. Józef Biesaga ps. „Bicz”.
Stan osobowy około 130 ludzi w tym:
trzy drużyny, każda po około 30 ludzi ZWZ, plus BCh około 8-9 podoficerów i 30 szeregowców.
Uzbrojenie: podobnie jak w I i II plutonie.
4. Dowódca sierż. rez. Tadeusz Jędruch ps. „Ryszard” (BCh).
Stan osobowy ponad 100 ludzi w tym:
trzy drużyny, każda po około 30 ludzi, plus z dalszego scalenia doszło około 7-8 podoficerów.
Uzbrojenie: około 20% stanu osobowego, a po rozbrojeniu posterunku policji granatowej w Raławicach wzrosło do około 70%.

ŻOŁNIERZE PLACÓWKI (POZA FUNKCJAMI)⁴³

kpr. rez. Władysław Błaszczak ps. „Bławat”,
strz./st. strz. Stanisław Krochmal ps. „Rynwid”,
strz./st. strz. Franciszek Podyma ps. „Ptak”,
strz./st. strz. Stanisław Oczkowicz ps. „Sęp”,

---

43. Cześć tych żołnierzy dołączyła w ramach scalenia z organizacji „Młody Orzeł”.

strz./st. strz. Józef Oczkowicz ps. „Lewar”,
strz./st. strz. Mieczysław Nocuń ps. „Grab”⁴⁴,
strz./st. strz. Stanisław Zegan ps. „Szumny”,
strz./st. strz. Edward Pawłowski ps. „Pręt”,
strz./st. strz. Franciszek Majewski ps. „Mały” i inni.

DZIAŁALNOŚĆ W RAMACH PLACÓWKI

„Priorytet naszej działalności skierowany zostaje na likwidację bimbrowni, niszczenia dokumentów urzędów gminnych [...] oczywiście na terenach dla nas obcych. W miarę posiadanych możliwości stajemy się umundurowanym wojskiem. Każdą akcję rozpoczynamy od upomnienia i zakazu produkcji bimbrowa z terminem natychmiastowym [...] Każdej nocy wychodziły patrole dla ochrony ludności przed bandytyzmem i Niemcami. Każde nasze pojawienie się we wsi budzi radość wśród ludności i nadzieję na odzyskanie niepodległości” - relacje kpr./plut. rez. Stanisława Stokłosa ps. „Wierzbą”.

Działalność w ramach placówki miała charakter akcji sabotażowo-dywersyjnej, a wykonawcą był oddział dyspozycyjny placówki, który w 1944 roku wchodził w ramy organizacyjne dywersji Inspektoratu pod kryptonimem „Dominika”.

ODDZIAŁ DYSPOZYCYJNY PLACÓWKI

Dowódca ppor./por. rez. Józef Malara-Łucki ps. „Olgierd”.
Zastępca sierż. cz.w. Jan Molęda ps. „Trzebiński”, „Trzaska”.
Szef oddz. plut. rez. Józef Bogdalski ps. „Dąbek”.⁴⁵

Poczet oddziału:

1. Łącznicy:

strz./st. strz. Marian Molęda ps. „Roch”,
strz./st. strz. Edward Tochowicz ps. „Jaremi”,
strz./st. strz. Alfons Krawiec ps. „Ali”.

2. Sekcja zaopatrzenia:

podofic. gosp. - plut. rez. Jan Klimczyk ps. „Leśniak”,
z-ca - strz./st. strz. Aleksander Tochowicz ps. „Olek”.

3. Punkty kontaktowe:

miejsowość Kościejów, gospodarze - Józef Tochowicz, Władysław Musiał, Helena Musiał, Jan Mrzonek.

---

44. Został zamordowany w 1945 roku przez UB z Miechowa.

45. Żołnierze z oddziału dyspozycyjnego wymienieni są na s. 62

Pierwsi żołnierze Oddziału Dyspozycyjnego:

plut./sierż. pchor. cz. w. Tadeusz Tochowicz ps. „Dereń”,
kpr./plut. rez. Stanisław Stokłosa ps. „Wierzba”,
kpr. rez. Jan Rejda ps. „Pomostowicz”,
strz./st. strz. Edward Malara ps. „Groński”,
kpr. rez. Edward Tochowicz ps. „Jarema”,
st. strz. Henryk Nacoń,
st. strz. Marian Molęda ps. „Roch”,
strz./st. strz. Helena Musiał ps. „Helena”,
kpr. rez. Jerzy Łapiński ps. „Osika”,
kpr. rez. Jan Mrzonek ps. „Oracz”.⁴⁶

Pozostali żołnierze Oddziału Dyspozycyjnego:

kpr. rez. Roman Wójcik ps. „Szczerbowski”,
strz./st. strz. Karol Brzemia ps. „Słowik”,
strz./st. strz. Jan Chrzan ps. „Kornecik”,
strz./st. strz. Stanisław Nocuń ps. „Głuszec”,
strz./st. strz. Tadeusz Krochmal ps. „Czarny”,
strz./st. strz. Józef Manterys ps. „Longinus”,
strz./st. strz. Stanisław Zegan ps. „Szumny”.

POZOSTALI ŻOŁNIERZE PLACÓWKI

Oficerowie:

ppor. rez. Franciszek Kołodziej ps. „Szaleniec”,

Podoficerowie:

Plut. zaw. Józef Wiktor ps. „Kaczyński”,
kpr. zaw. Mieczysław Szwaczka ps. „Łuczyński”,
kpr. rez. Jan Musiał ps. „Waligóra”,
kpr. ndt. Stanisław Bańbuła ps. „Szopa”.

Strzelcy/st. strzelcy:

Alfons Łapiński ps. „Brzoza”,
Zbigniew Dubaj ps. „Gałązka”,
Stefan Majka ps. „Benek”,
Bolesław Żywaczewski ps. „Ogień”,
Tadeusz Szprycha ps. „Kruk”,
Adam Rzemieniec ps. „Wróbel”,
Edward Nowakowski ps. „Bąk”,
Tadeusz Molęda ps. „Parabela”,
Stefan Molęda ps. „Wieczorek”,
Wacław Mrzonek ps. „Kasper”,

---

46. Pełny skład osobowy i uzbrojenia podany przy ODP „Dominika”.

Fryderyk Musiał ps. „Zajac”,
Alfons Musiał ps. „Alek”,
Józef Łapiński ps. „Olcha”.

SŁUŻBY POMOCNICZE

1. „Meliny” opiekuńcze:

Kościejów, dom rodziny „Derenia”, Marii Tochowicz,
dom rodziców „Trzaski”, Jana i Zofii Molędów,
dom Władysława i Heleny Musiałów.

2. Kwatermistrzowskie:

- magazyny broni w Słaboszowie dom rodziny Golów, Szkoła
Podstawowa, magazynier kpr. rez. Paweł Lazar ps. „Perełka”,
rusznikarz st. strz./kpr. rez. Wacław Mrzonek ps. „Kasper”,
- bunkier broni w miejscowości Kościejów,
komendant rusznikarz st. strz. Edward Nowakowski ps. „Bak”,
z-ca strz./st. strz. Adolf Nowakowski ps. „Ozaryn”.
- uzbrojenie - rkm, 2 pm, 3 kbk, 5 pistoletów ręcznych,
12 granatów oraz broń po zrzutach.

3. Sanitarne:

Sanitariusze:

strz./st. strz. Krystyna Malara ps. „Szarotka”,
strz./st. strz. Eleonora Stokłosa ps. „Stokrotka”,
strz./st. strz. Danuta Adamczyk ps. „Nadzieja”,
strz./st. strz. Stanisław Trójniak ps. „Wilga”,
strz./st. strz. Maria Gola ps. „Bławatka”,
strz./st. strz. Teodora Szymczak ps. „Róża”,
strz./st. strz. Józefa Molęda ps. „Esia”,
strz./st. strz. Emilia Majka ps. „Eda”.

Szpitaliki konspiracyjne:

a) Działoszyce - dwór I. Byszewskiej;
b) Słaboszów - plebania, ks. prob. J. Mroczkowski;
c) Kropidło - dom i szkoła, kmdt Maria Kobylec;

4. Kontakt z WKW Inspektoratu:

Kropidło - kmdt ppor. cz.w. Wawrzyniec Kobylec ps. „Wierny”,
łącznik do specjalnych zleceń strz./st. strz. Edward Kowalski ps. „Sikora”.

5. Wywiad lokalny:

Kościejów - sołtys Jan Rzemieniec,
Raclawice - kom. policji granatowej Stanisław Krawczyk,
wójt gminy Wincenty Tabor, st.strz. z cenz. Jan Wójtowicz ps.
„Duda” pracownik Liegenschaftu w Działoszycach.

OGÓLNY STAN PLACÓWKI PO SCALENIU Z BCH

ZWZ - 5 oficerów, 12 podoficerów, 92 szeregowców;

BCh - 35 podoficerów, 155 szeregowców;

Razem: 5 oficerów, 47 podoficerów, 247 szeregowców.

Przeciętnie stan w plutonach zwiększył się o około 9 podoficerów i o 30 szeregowców.

DZIAŁALNOŚĆ SABOTAŻOWO-DYWERSYJNA ⁴⁷

Okres działania od 1943 do III.1944 roku.

Stan osobowy około 20-25 żołnierzy.

Uzbrojenie - 1 rkm, 2-3 pm, 9 kbk, kilka pistoletów ręcznych, granaty...

Akcje:

24.IV.1943 roku - likwidacja w Miechowie szefa ekspedycji karnej żandarmerii niemieckiej Nowaka. Akcją dowodził plut. pchor. Jan Mołęda ps. „Trzaska”. Udział w niej brali: T. Tochowicz ps. „Dereń”, Jan Bogdalski ps. „Dąbek”, F. Kołodziej ps. „Szaleniec”.

Lipiec 1943 roku - nieudana akcja - próba likwidacji konfidenta gestapo komisarza Liegenschaftu (nieobecny).

Sierpień 1943 roku - akcja nocna na mleczarnię w Sławicach. Dowodził plut. pchor. „Trzaska”. Udział brali: „Dereń”, „Dąbek”, Marian Mołęda ps. „Roch”, Jerzy Łapiński ps. „Osika”, Józef Wiktor ps. „Kaczyński”. Zniszczono urządzenia mleczarskie, zdobyto 300 kg masła i 500 kg sera.

Sierpień 1943 roku - akcja na niemieckiego konfidenta Brykalskiego („Pawciu”). Raniono go na rynku w Słomnikach. Akcję przeprowadził patrol dowodzony przez „Trzaskę”.

---

47. Dalsza działalność sabotażowo-dyweryjna placówki „Sarna” przedstawiona jest w ramach ODP Inspektoratu pod kryptonimem „Dominika”.

PLACÓWKA MARCINOWICE „MORS”⁴⁸

Rejon konspiracyjny: Marcinowice i miejscowości przyległe.

Okres konspiracyjny: od XI.1943 do VI.1944 roku.

KOMENDA

Funkcja	Stopień		Pseudonim	Imię i nazwisko	Uwagi
	przed / w konsp.				
komendant 1	ppor. rez. / kpt		"Pazur"	Tomasz Adrianowicz	49
komendant 2	ppor. rez.		"Hardy"	Czesław Dziubek	50
z-ca	st. sierżant		"Paula", "Pomidor"	Jan Chećko	
adiutant	plut. zaw.			Jan Niedziela	
ofic. wyszkolenia p.o.	st. sierż.		"Roch"	Roman Krzemień	
z-ca	kpr. rez.		"Sosna"	Władysław Obwiosło	
ofic. dywers. p.o.	kpr. rez.		"Brzoza"	Jan Brzeziński	
ofic. BIP p.o.			"Grzmot"	Tadeusz Zimny	51
ofic. WSK p.o.	st. strz.		"Rosa"	Daniela Piątkowska	

POCZET

1. Łącznicy:

- strz./st. strz. Jerzy Chećko ps. „Neron”,
- strz./st. strz. Kazimierz Chećko ps. „Żuk”,
- strz./st. strz. Stefan Goły ps. „Kowadelko”.

2. Punkty kontaktowe - pocztowe:

- Marcinowice, dom rodziców „Pazura” - komendant Kazimierz Goły s. „Pazura”;
- Książ Wielki, dom Władysława i Marii Karpetta, komendantka córka Izabela, przerzut nadruków i prasy;
- Marcinowice, dom owczarza, dom Pawła „na Piekło”, szkoła - nauczycielka Genowefa Piątkowska ps. „Rosa”, dom Jana Niedzieli;
- Wrzosey, Ewa Prarzech.

PLUTONY

1. Dowódca st. sierż. Jan Chećko ps. „Pomidor”.

Stan osobowy około 40 ludzi. ZWZ - BCH.

48. Placówka „Mors” powstała z podziału placówki „Kozica” jesienią 1943 roku.

49. Rodowe nazwisko Adrianowicz-Goły (Adrianowicz po matce).

50. Po przejściu „Pazura” do partyzantki wiosną 1944 roku zastępował przejściowo J. Chećko ps. „Pomidor”.

51. Redaktor gazetki placówki pt. „Czyn”.

Uzbrojenie: podstawowe 70% stanu liczebnego, w tym rkm, kb, granaty, a po zrzutach pm.

2. Dowódca sierż. Jan Żerucha ps. „Żuber”.
Stan osobowy około 40 ludzi z byłego BCH;
Uzbrojenie: słabe, w tym kb, granaty, pist. ręczne, po zrzutach pm.
3. Dowódca sierż./st. sierż. Jan Krzemień ps. „Roch”.
Stan osobowy około 40 ludzi z byłego BCH.
Uzbrojenie: słabe, w tym kb, granaty, pist. ręczne, po zrzutach pm.

SŁUŻBY POMOCNICZE

1. WSK-ZK – drużyna sanitarna:
dowódca Daniela Piątkowska ps. „Rosa”,⁵²
z-ca Irena Kuchowicz ps. „Wiosna”,
sanitariuszka Stanisława Zewska ps. „Szarotka”.
2. BIP:
Zespół prasowy:
Tadeusz Zimny ps. „Grzmot”,
kpr. pchor. cz.w. Zygmunt Stępień ps. „Kratke”,
kpr. pchor. Stefan Goły ps. „Kowadełko”.
Kolporter: kpr./plut. rez. Kazimierz Piątkowski ps. „Poranek”.
W domu rodziców „Pazura” u państwa Gołych w Marcinowicach był prowadzony nasłuch radiowy i tajna drukarnia. Ubezpieczał Bronisław Goły.⁵³
3. Magazyn broni:
W zabudowaniach gospodarczych u owczarza w Marcinowicach.
4. Współpraca: LSB omawianego terenu pełna, kmtd Tomasz Wiośło ps. „Kółeczko”.

ODDZIAŁ DYWERSYJNY PLACÓWKI

Dowódca: ppor./por. rez. Tomasz Adrianowicz ps. „Pazur”,⁵⁴

---

52. Aresztowana, jako komendant obozu harcerskiego 1964 roku, a następnie w czasie transportu zamordowana przez UB. Pełniła też funkcje łączniczki w placówce, opatrywała rannych z grupy warszawskiej po akcji na gubernatora Franka, z zawodu nauczycielka, bardzo ofiarna i dzielna.

53. Według relacji Czesława Dziubka ps. „Hardy”: Tadeusz Zimny ps. „Grzmot” był współredaktorem pism „Ogniwo”, „Pług”, „Sierp”, „Biały Orzeł”.

54. Oddział placówki 10-15 osób przechodzi szkolenie w ramach OP „Henryk” (kpt. lek. Henryk Szenker-Niebrzydowski) oraz bierze udział w akcji na niemiecką ekspedycją karną w miejscowości Ołudza w powiecie włoszczowskim. Inna grupa pod dowództwem Wiktora Madejskiego ps. „Kąkol” plus 13 żołnierzy przeszła w czerwcu 1944 roku szkolenie w oddziale „Skrzetuski”.

strz./kpr. pchor. cz.w. Zygmunt Stępień ps. „Kratke”,
strz./kpr. pchor. cz.w. Stanisław Krzemień ps. „Karas”,
strz./kpr. pchor. cz.w. Władysław Kałwa ps. „Wiaterek”,
strz./kpr. pchor. cz.w. Kazimierz Radwan,
strz./st. strz. Tomasz Obwioso ps. „Obrączka”,
strz./st. strz. Piotr Jan Tabor ps. „Wilk”, „Piotrus”,
strz./st. strz. Kazimierz Będkowski ps. „Czajka”,
strz./st. strz. Zygmunt Kosiński ps. „Orczyk”,
strz./st. strz. Władysław Słomka ps. „Kanarek”,
strz./st. strz. Jan Więclawek ps. „Trzmiel”,
strz./st. strz. Marian Górnik.

AKCJE BOJOWE W RAMACH PLACÓWKI

Maj 1943 roku - rozbrojenie niemieckiego oficera i żołnierza, którzy przewozili dokumenty dotyczące budowy systemu okopów. Wykonawcami byli Tomasz Obwioso ps. „Obrączka” oraz jeszcze jeden żołnierz - z relacji wyżej wymienionego uczestnika akcji.

Listopad 1943 roku - likwidacja konfidenta Garmulowicza, który śledził por. „Pazura”. Po pojmaniu podczas przeszukiwania znaleziono przy nim w języku polskim i niemieckim legitymację agenta gestapo. Został skazany przez sąd konspiracyjny i zlikwidowany. Udział w akcji wzięli Franciszek Garbasz ps. „Bażant” i Tomasz Obwioso ps. „Obrączka” - z relacji „Obrączki”.

Czerwiec 1944 roku - oddział pod dowództwem „Pazura” rozbroił ochronę i zniszczył niemiecki samolot.

Oddział przechodzi do lasów chroberskich.

PODOFICEROWIE O BLIŻEJ NIEOKREŚLONYM PRZYDZIALE

plut. Władysław Oleksiak ps. „Warta” - dowódca drużyny,
plut. Tomasz Cichopek ps. „Cichy”,
kpr. rez. Henryk Gądek ps. „Cichacz” - dowódca drużyny,
kpr. rez. Stanisław Basa ps. „Grab”,
kpr. Mieczysław Garbarz ps. „Sokół”.

PLACÓWKA RZĘDOWICE „RYŚ”⁵⁵

Rejon konspiracyjny: Rzędowice, Mianowice, Józefów, Ciesle, Łazy.
Okres konspiracyjny: od X.1943 do VI.1944 roku.

KOMENDA

Funkcja	Stopień	Pseudonim	Imię i nazwisko	Uwagi
	przed / w konsp.			
komendant	ppor. rez.	"Błyskawica"	Józef Koterwa	
z-ca	wachm./pchor. cz.w.	"Bogusław"	Ryszard Kaczmarek	
szeft kancelarii adiutant	plut. zaw.	"Sokół"	Jan Filus	
ofic. gospodarczy	plut. chor. rez.	"Wilk"	Zygmunt Michałowski	
ofic. łączności p.o. podofic.	plut. rez.	"Kozak"	Władysław Kaszuba	
lekarz	por. dr med.	"Gruzin"	Jerzy Nowakowski	
ofic. broni. p.o. podofic.	plut. rez.	"Komar"	Józef Molęda	

POCZET

1. Łącznicy:

kpr. rez. Bolesław Kowalczyk ps. „Kolec”,
st. strz. Zygmunt Molenda ps. „Paw”,
st. strz. Aleksander Koterwa ps. „Konar”,
strz./st. strz. Stefan Maśląg ps. „Klucz”,
strz./st. strz. Józef Lach ps. „Kolek”,
strz./st. strz. Kazimierz Kot ps. „Przybysz”.

2. Punkty kontaktowe:

Łazy - miejsce postoju komendanta.

PLUTONY

1. Dowódca wachm./pchor. cz. w. Ryszard Kaczmarek ps. „Bogusław”,
z-ca plut.rez. Stanisław Zygula ps. „Gospodarz”,
Stan osobowy: około 50 ludzi z TAP-KZ, ZWZ.
Uzbrojenie: kb, pm, PIAT, granaty, pistolety krótkie.
Rejon konspiracyjny: Łazy, Józefów, Mianocice, Przybysławice, Ciesie.
2. Dowódca sierż. Bronisław Sowa ps. „Ptak”,
z-ca plut. Stefan Zapart ps. „Felek”,

---

55. Placówka powstała na bazie scalonej komórki organizacyjnej TAP-KZ. Początkowo w ramach placówki Książ Wielki, a następnie usamodzielniona z chwilą powstania podobwo-
du „Kazia” tj. około października 1943 roku.

Stan osobowy: 45 do 50 ludzi z TAP-KZ, ZWZ.

Uzbrojenie: kb, pm, granaty, materiały saperskie.

Rejon konspiracyjny: Rzędowice, Cisia Wola, Sztuka.

SŁUŻBY POMOCNICZE

1. Kwatermistrzowskie:

podoficer mundurowy - st. strz. Antoni Sowa ps. „Sęk”,

podoficer skarbnik - st. strz. Stanisław Krawczyk ps. „Norwid”.

2. Uzbrojenie:

rusznikarz - plut. zaw. Józef Molęda ps. „Komar”;

magazyn główny broni - majątek w Jozefowie;

Broń zrzutowa: MG i 4 taśmy amunicji, 1 PIAT i 18 pocisków, 2 Thomsony i 18 magazynków, 3 Steny i 4 magazynki, 1 ładownik, 60 granatów angielskich, 70 granatów konspiracyjnych „Ubezpieczalni”, 80 kg materiału minerskiego („plastiku”), 10 granatów „Gamon”, 10 spłonek, 10 detonatorów pośrednich, 100 spłonek saperskich, 10 oponówek, 50 lontu wybuchowego, 10 zapalników naciskowych, 2 paczki zapalek saperskich, 1 nóż saperski, 10 zapalników pociagowych, 10 ołówków czasowych, 50 spłonek elektrycznych, 3 krążki izolacji.

Nadto ze źródeł innych tj. zdobycznych i zakupionych: około 10 kb, kilka pistoletów krótkich, kilka bagnietów, 1100 szt. amunicja zrzuтовой do MG, 3000 szt. kaliber 7, 5 bagnietów, 2 bębny do MG, 2 taśmy do MG, 100 szt. amunicji.⁵⁶

3. Wyposażenie materiałowe:

Sekcja WSK prowadziła produkcję materiałów takich jak furazerki (60 szt.), opaski (60 szt.). Ponadto na składzie były wojskowe bluzy, spodnie, czapki, hełmy niemieckie, chlebaki, buty, oraz torba sanitarna, opatrunki osobiste (120 szt.), bandaże i inne produkty medyczne. Prowadzono też zaopatrzenie w produkty żywnościowe (mąkę, kaszę i cukier).

4. Służba sanitarna:

Patrole sanitarne przy plutonach oraz konspiracyjny szpitalik zorganizowany w budynku szkolnym w Rzędowicach, którego kometantem był Leon Pędzikiewicz.

5. BIP:

Nasłuch radiowy, redagowanie wiadomości oraz kolportaż - strz./st. strz. Jerzy Wesołowski ps. „Ruj” - majątek Józefów.

---

56. Magazyn zrzutowy, stan na podstawie protokołu z przeglądu zbrojmistrza Komendy Inspektoratu ps. „As” oraz z wg relacji pisemnej ppor. cz.w. Jerzego Wesołowskiego ps. „Ruj”. Dozbrojono ODP Obwodu.

6. WSOP:

strz. Antoni Jasiński ps. „Jastrzębiec”,
strz. Władysław Krochmal ps. „Rogowski”.

ŻOŁNIERZE PLACÓWKI DOTĄD NIE UJĘCI⁵⁷

plut. rez. NN ps. „Karlik”,
sierż. rez. Zygmunt Krawiec ps. „Wojciech”,
plut. rez. Wincenty Ucho ps. „Iglica”,
kpr. rez. Stefan Mnich ps. „Karaś”,
kpr. rez. Władysław Kowalczyk ps. „Morus” - d-ca 1/I drużyny,
kpr. rez. Tadeusz Koterwa ps. „Łopata”, „Justyn”,
kpr. pchor. cz.w. Kazimierz Pędzikiewicz ps. „Dobrogost”,
kpr./plut. Bronisław Adamski ps. „Gradowski”,
kpr. rez. Władysław Otwinowski ps. „Olszewski”,
st. strz. Henryk Kozera ps. „Henrykowski”,
st. strz. Antoni Zapart ps. „Zagłoba”,
st. strz. Zygmunt Kaczmarek ps. „Lew”,
st. strz. Zygmunt Pachol ps. „Pałka”,
st. strz. Andrzej Góral ps. „Gołąb”,
st. ułan Józef Zawora ps. „Korzeń”,
st. strz. Teofil Krupa ps. „Przeworski”,
st. strz. Franciszek Nowak ps. „Król” - d-ca 2/I drużyny,
st. strz. Józef Szałas ps. „Styczeń”.

oraz żołnierze szeregowi:

Jan Zawartka ps. „Janik”,
Stanisław Miśkiewicz ps. „Mak”,
Wincenty Kaleta ps. „Kaktus”,
Marian Bednarczyk ps. „Bagnet”,
Stefan Żabicki ps. „Młot”,
Ludwik Kowalczyk ps. „Bat”,
Józef Czekaj ps. „Tarka”,
Stanisław Włodarczyk ps. „Świstak”,
Michał Nadetko ps. „Huragan”,
Krzysztof Dzieduszycki ps. „Kołczan”,
Józef Kotlarz ps. „Baran”,
Tadeusz Jagiełło ps. „Kula”,
Józef Krochmal ps. „Jurek”,

---

57. Według relacji opartych na zapiskach konspiracyjnych ppor. cz.w. Jerzego Wesołowskiego ps. „Ruj” oraz strz. Marcina Dzieduszyckiego ps. „Sas”.

Kazimierz Strzelecki ps. „Czarny”,
Mieczysław Molenda ps. „Ryś”,
Jan Łazarek ps. „Lewandowski”,
Stanisław Grela ps. „Sztajder”,
Marcin Dzieduszycki ps. „Sas”,
Antoni Otwinowski ps. „Nozer”,
Edward Soczówka ps. „Kleszcze”,
Stefan Jaworski ps. „Sosna”,
Feliks Raj ps. „Rybak”,
Zygmunt Węgrzyn ps. „Leszczyna”,
Bolesław Bartosik ps. „Wrona”,
Wilhelm Krawczyk ps. „Cichy”,
Stanisław Szałas ps. „Szmer”,
Stefan Wójtowicz ps. „Wicher”,
Antoni Dudek ps. „Borówka”,
Kazimierz Dzienia ps. „Kamień”,
Władysław Zięba ps. „Dratwa”,
Zygmunt Adamczyk ps. „Gruszka”.

ODDZIAŁY DYSPOZYCYJNE

W okresie istnienia placówki oddziały dyspozycyjne organizowane były doraźnie wykonując akcje sabotażowo-dywersyjne przeważnie pod dowództwem komendanta lub z-cy komendanta placówki.

DZIAŁALNOŚĆ BOJOWA

Akcje sabotażowo-dywersyjne ograniczały się do niszczenia gramadzkich dokumentów oraz akcji wychowawczych na podstawie informacji od lokalnego wywiadu.

Jesienią 1943 roku oddział miał za zadanie ochronę organizującej się pierwszej partyzantki Inspektoratu „Skrzetuski”, dokąd zostali odkomenderowani st. strz. Zygmunt Kaczmarek ps. „Lew”, strz. Jerzy Wesołowski ps. „Ruj” i strz. Marcin Dzieduszycki ps. „Sas”.

KOMENDA PODOBWODU MIECHÓW „MAGDA MAGDALENA”

KOMENDY PLACÓWEK:

1. Miechów „Mewa”,
2. Charsznica „Czajka”,
3. Słomniki „Skowronek I”
4. Czaple Wielkie „Wuce”, „Jastrząb”,
5. Prandocim „Pardwa”,
6. Michałowice „Malwa”,
7. Kalina Wielka „Kot”,
8. Giebułtów „Skrzetuski”.

PODOBWÓD MIECHÓW „MAGDA”

Rejon konspiracyjny: centralna część Obwodu.

Okres konspiracyjny: od 1943 do VI.1944 roku.

KOMENDA

Funkcja	Stopień		Pseudonim	Imię i nazwisko	Uwagi
	przed / w konsp.				
komendant	ppor. / kpt. rez.		"Swarożyc"	Piotr Stawoń	58
zastępca	ppor. / por. rez.		"Jaksa"	Wojciech Majewski	59
adiutant	kpr. / pchor. cz. w.		"Żołądz"	Jan Bartoszewicz	
podkwatremistrz				Kazimierz Kozłowski	60
p.o. oficer gosp.			"Sokolnicki"	Stanisław Kałwa	
p.o. ofic. WKW	plut. / sierż. pchor. cz. w.		"Józwa"	Józef Śliwa	
p.o. oficer WSOP	st. sierż.			Regucki	61
p.o. oficer. dyw.	st. sierż.		"Orkan"	Michał Trójniak	
lekarz	kpr. pchor. med.		"Ratunek", "Dębski"	Wacław Małuj	

POCZET KOMENDY

1. Szef kancelarii plut. rez. Władysław Nowak ps. „Zempliński”.

2. Łącznicy:

strz./st. strz. Anna Sławoń ps. „Zona”⁶²,
kpr./plut. Jan Lis ps. „Robak”, „Oracz”,
strz./st. strz. Natalia Danecka ps. „Nela”,

3. Punkty kontaktowe

a) Miechów: skrzynka alarmowa w magazynie zbożowym
kmdt Daniel Nasiński oraz jak podano w placówce Miechów.

b) Charsznica:

Spółdzielnia „Przyszłość” - skrzynka kontaktowa,
kmdt st. strz. Stanisław Kałwa ps. „Sokolnicki”.
Mieszkanie - strz./st. strz. Tadeusz Cegła.
Poczta (alarm) - kmdt strz./st. strz. Galos (naczelnik).

c) Kropidło: Szkoła - kmdt strz./st. strz. Maria Kobylec ps. „Grażyna”⁶³,

58. Równocześnie pełnił funkcję komendanta obwodu „Magdalena”.

59. Do maja 1944 roku zagrożony aresztowaniem chwilowo objął placówkę Miechów, a następnie przekazał „Dźwigowi” i organizuje ODP „Jaksa” obwodu „Magdalena”.

60. Ofiarny dzierżawca majątku Marchocice.

61. W ramach obwodu był rtm. rez. Wawrzyniec Durmała ps. „Świerk”, z-ca kpr. pol. Czesław Niklewicz ps. „Merkury 2”.

62. Małżonka „Swarożycy”, bardzo ofiarna, jako komendantka „Skrzynki” na las.

63. Bardzo ofiarna, żona kpr. pchor. cz.w. Wawrzyńca Kobyłca ps. „Wierny”, komendanta samodzielnej placówki WKW Inspektoratu.

PODLEGŁE PLACÓWKI

I. PLACÓWKA MIECHÓW „MEWA”

- komendant ppor./por. rez. Julian Socha ps. „Dźwig”,
- z-ca ppor./por. Wojciech Majewski ps. „Jaksa”,

Rejon konspiracyjny: miasto i gmina Miechów.

Stan osobowy: około 350 do 400 ludzi.

Uzbrojenie: ckm, kilka pm, kbk, granaty, butelki zapalające, pistolety ręczne; ok. 50% stanu po zrzutach.

II. PLACÓWKA CHRZANÓW „CZAJKA”

- komendant ppor. rez. Zygmunt Kiliańczyk ps. „Krok”,
- z-ca ppor. rez. Mieczysław Książek ps. „Orlik”,

Rejon konspiracyjny: gmina Charsznica, Chodów, Szreniawa, Tczyca.

Stan osobowy: około 240 ludzi.

Uzbrojenie: rkm, pm, kbk, granaty; ok. 50% stanu po zrzutach.

III. PLACÓWKA SŁOMNIKI „SKOWRONEK”

- komendant por. sł. st. Józef Gargas ps. „Grot”,
- z-ca ppor. rez. Wincenty Ciesielski ps. „Rejtan”,⁶⁴

Rejon konspiracyjny: miasto i gmina Słomniki, gmina Niedźwiedź, Iwanowice, Michałowice.

Stan osobowy: od 300 do 400 ludzi.

Uzbrojenie: rkm, pm, kbk, granaty, pistolety ręczne; ok. 30-35% stanu po zrzutach.

IV. PLACÓWKA PRANDOCIM „PARDWA”

- komendant ppor./por. rez. Bronisław Zagajewski ps. „Grab”,
- z-ca plut. rez. Stanisław Miształ ps. „Doliwa”.

Rejon konspiracyjny: Prandocim i gmina Kacice.

Stan osobowy: od 200 do 250 ludzi.

Uzbrojenie: lkm, pm, kbk, granaty; ok. 30% stanu po zrzutach.

V. PLACÓWKA MICHAŁOWICE „MALWA”

- komendant por. rez. Józef Kucharski ps. „Albatros”,
- z-ca st. wachm. Romuald Batko ps. „Grotek”.

Rejon konspiracyjny: gmina Michałowice.

Stan osobowy: ok. 200 ludzi.

Uzbrojenie: rkm, pm, granaty, butelki zapalające; ok. 35% stanu osobowego po zrzutach.

VI. PLACÓWKA GIEBUŁTÓW „SKRZETUSKI”

- komendant sierż. zaw. Stanisław Huma ps. „Skrzetuski”,
- z-ca kpr. rez. Leonard Kwaśny ps. „Korek”.

Rejon konspiracyjny: gmina Michałowice.

---

64. Do VI.1944 roku, następnie odkomenderowany na d-cę ODP „Magdalena”.

Stan osobowy: ponad 20 ludzi.

Uzbrojenie: kilka sztuk kbk, pistoletów ręcznych i granatów; po zrzutach około 90% stanu.

VII. PLACÓWKA CZAPLE WIELKIE „WUCE”, „JASTRZĄB”

- komendant por. rez. Jan Popiel ps. „Grom”,

- z-ca kpr. pchor. cz.w. Piotr Majcher ps. „Kropidło”.

Rejon konspiracyjny: Czaple Wielkie, Czaple Małe, Smroków, Szczepanowice.

Stan osobowy: około 150 ludzi - trzy plutony i oddział dyspozycyjny.

Uzbrojenie: rkm typu Browning wz. 28, amunicja, kilka pm, kilka pistoletów ręcznych, kilkanaście granatów.

VIII. PLACÓWKA KALINA WIELKA „KOT”

- komendant por. rez. Bolesław Krzyszkiewicz ps. „Regiński”,

- z-ca sierż./st. sierż. Andrzej Wesołowski ps. „Słowik”.

Rejon konspiracyjny: Kalina Wielka.

Stan osobowy: około 250 ludzi - pięć plutonów.

Uzbrojenie: rkm, 2 PIAT-y, 6 pm (Sten), kilka pist. ręcznych, kbk, granaty, amunicja do PIAT-a, 600 szt. amunicji do Stenów, 2 tys. szt. do kbk.

ODDZIAŁY DYSPOZYCYJNE

1. Oddział

- d-ca chor. pchor. cz.w. Mieczysław Danecki⁶⁵ ps. „Leliwa”.

Stan osobowy: od 15 do 20 ludzi.

Uzbrojenie: pm, kbk, pistolety ręczne, granaty; po zrzutach ok. 70% stanu osobowego.

2. Oddział

- d-ca kpr./plut. pchor.rez. cz. w. Juliusz Nowak ps. „Babinicz”⁶⁶

- z-ca plut./sierż. Tadeusz Wojewoda ps. „Świerski”.

Stan osobowy: początkowy 30 ludzi, końcowy 80 ludzi (już jako oddział partyzancki).

Uzbrojenie: 1 rkm, pm typu Schmeisser, 6 kbk, pistolety ręczne, granaty - uzbrojenie początkowe, a zwiększone do 100% stanu o broń zrzutową i zdobyczną dla utworzonego oddziału partyzanckiego.

65. Oddział po aresztowaniu żony „Leliwy” raczej miał charakter melinujący i przebywał w lasach na terenie pow. „Miechów”, a zimą u rolników – według relacji komendanta Obwodu Piotra Sławonia ps. „Swarożyc”.

66. Zorganizowany w listopadzie 1943 roku, początkowo działał w ramach POZ. Ponad to przy każdej placówce powstały i działały patrole oraz drużyny dyspozycyjne. Po odejściu oddziałów Podobwodu do szerszej dywersji (partyzantki), z-ca komendanta Podobwodu „Dźwig” zorganizował dyspozycyjny oddział przyboczny w liczbie 15 do 20 ludzi, który w końcu wszedł do ODP „Jaksy”.

Pluton łączności konspiracyjno-bojowej.

- d-ca ppor. rez. Ireneusz Schabowski ps. „Irski”,
- z-ca 1 ppor. rez. ps. „Gruszka”,
- z-ca 2 st. sierż. Julian Urban ps. „Roland”,

Stan osobowy: 2 oficerów, 9 podoficerów, 4 pchor. cz.w., 11 st. strzelców, 21 szeregowców.

Uzbrojenie: podstawowe ok. 50% stanu osobowego.

Ponadto oddziały dyspozycyjne jak podano w poszczególnych placówkach.

SŁUŻBY POMOCNICZE

1. Kwatermistrzowskie:

- oficer gospodarczy pchor. cz.w. Stanisław Kałwa ps. „Sokolnicki”,
- oficer broni ppor. rez. Zygmunt Boryń ps. „Vis”,

2. Sekcja propagandowa BIP:

Inż. rolnik Stanisław Miłkowski ps. „Agrariusz”, konspiracyjnie podporządkowany komendzie obwodu, zorganizował nasłuch radiowy i wydawał ze swoim zespołem redakcyjnym piśmiennik „Na Straży”. W placówce Charsznica wydawano od stycznia 1943 roku piśmiennik „Szarża” pod kierownictwem Andrzeja Krzyżanowskiego ps. „Wiąz”.

3. Oddziały sanitarne:

Patrole sanitarne w placówkach w ramach WSK.

4. Łączność konspiracyjna:

Zobacz plutony łączności wykazane przy Obwodzie „Magdalena”.

DZIAŁALNOŚĆ DYWERSYJNO-PARTYZANCKA

Jak wykazano przy omawianiu poszczególnych placówek.

Ponadto w okresie silnego zagrożenia nieprzyjaciela:⁶⁷

15 maja 1944 roku - ostrzelanie policyjnego posterunku ochrony mostu kolejowego w Słomnikach przez oddział placówki „Pardwa” w sile ośmiu ludzi tj. dowódca plus siedmiu żołnierzy.

Sierpień 1943 roku - sierż. Czesław Łypaczewski „Szalony” zdobył raketnicę i amunicję (130 naboju) wykradając Niemcom z magazynu broni oddziału ubezpieczającego kopanie okopów.

---

67. Relacja kpr. cz.w. Karola Franciszka Szarka ps. „Sawa” z placówki „Kos”:

„W październiku 1943 roku została przerzucona na nasz teren Inspektoratu «Maria» z nad Sanu mała grupa dywersyjna w składzie por. Stanisław Jazdowski ps. «Żbik», plut. rez. Tadeusz Pacyna ps. «Borowik», st. strz. Edward Sitarz ps. «Leszek», strz. ps. «Antek», strz. ps. «Rysiek». Głównym miejscem pobytu tej grupy był stojący obok domu moich rodziców, dom mojej siostry Anieli Krzciuk ps. «Olga» oraz jej męża Franciszka ps. «Sosnowski» - oddział ten został włączony do ODP „Skrzetuski”.

ŻOŁNIERZE PLUTONU ŁĄCZNOŚCI ⁶⁸

Okres konspiracyjny: od 1939 do VI.1944 roku.

Podoficerowie:

plut. pchor. rez. Antoni Niedojadło ps. „Rostański”,

plut. rez. Kazimierz Mazur ps. „Żegota”,

plut. rez. Godlewski ps. „Jonas”,

plut. rez. Stefan Żabczyński ps. „Zet”,

st. ogn. rez. Walast ps. „Wells”,

kpr. pchor. rez. ps. „Jur II”,

kpr. pchor. Jerzy Szopa ps. „Górnik”,

kpr. rez. ps. „Rota”,

kpr. rez. ps. „Mariański”,

kpr. rez. Grzegorz Wróblewski ps „Kiddi”,

kpr. rez. ps. „Sęp”.

St. strzelcy rezerwy:

Elżbieta Chlewska–Wróblewska ps. „Kama”,

Hanna Sklenarska ps. „Sława”,

Tadeusz Cieślak ps. „Florek”.

O niezapamiętanych nazwiskach: „Salwa”, „Ziuch”, „Jur”, „Bzyk”, „Robinson”, „Pstrąg”, „Zadzior”, „Bicz”; szeregowcy: „Orkan”, „Prezes”, „Radwan”, „Jan”, „Krzysztof”, „Grzybek”, „Tady”, „Skryty”, „Kierwej”.

Stan osobowy w okresie konspiracyjnym do IV.1944 roku wynosił trzydziestu ludzi w tym trzech oficerów, jedenastu podoficerów, jedenastu starszych szeregowców, ośmiu szeregowców.⁶⁹

---

68. Dowódca ppor rez. Ireneusz Schabowski ps. „Irski”

69. Stan osobowy powiększał się w następnych okresach wchodząc w skład wielkich jednostek.

PLACÓWKA MIECHÓW „MEWA”

Rejon konspiracyjny: gmina i miasto Miechów.

Okres konspiracyjny: od 1943 do VI.1944 roku.

KOMENDA

Funkcja	Stopień		Pseudonim	Imię i nazwisko	Uwagi
	przed / w konsp.				
komendant	ppor. rez.		"Dźwig"	Julian Socha	
zastępca	kpr./sierż. pchor.		"Czołg"	Wacław Siniarski	
adiutant	kpr./pchor. cz. w.		"Żołędź"	Jan Bartoszewski	
oficer dyw.	chor. pol./ chor./pchor. cz. w.		"Leliwa" "Bogdaniec"	Mieczysław Danecki	70
oficer WKW	kpr. pchor./ ppor. cz. w.		"Wierny"	Wawrzyniec Kobylec	
oficer broni	ppor. rez.		"Vis"	Zygmunt Boroń	
oficer BIP 1 oficer BIP 2	ppor. rez. ppor. rez.		"Artur" "Arkadiusz"	Stanisław Pogoda Stanisław Miłkowski	71
oficer WSOP p.o. zastępca	st. sierż. kpr. pol.		"Merkury 2"	Regucki Czesław Niklewicz	72
lekarz zastępca	dr med. dr med.		"Olga"	Jerzy Piertuszewski Maria Downarowicz	
kapelan	ks. kan. kpt.		"Gryf"	Jan Widlak	

POCZET KOMENDY

1. Łącznicy:

dowódca - kpr. rez. Henryk Niklewicz ps. „Czarny”,
 zastępca - kpr. rez. Bolesław Kozłowski ps. „Kolka”,
 kpr. pchor. cz.w. Henryk Głowacki ps. „Megon”,
 kpr. rez. Wacław Siniarski ps. „Czołg”,
 kpr. Stanisław Żebro ps. „Zamęt”,
 kpr. Grzegorz Wróblewski ps. „Kiddi”,
 strz./st. strz. Janina Sikorska ps. „Teresa”,
 strz./st. strz. Edward Słota ps. „Szary”,
 strz./st. strz. Wincenty Budziński ps. „Błysk”,
 strz./st. strz. Kazimierz Wójcik ps. Mały Kazik”,
 strz./st. strz. Stanisław Bazior.

2. Skrzynka kontaktowa do Okręgu:

- dom Stefana i Heleny Olkuśników⁷³.

70. Przeniesiony na stanowisko d-cy komp. radio. Zob. Rozkaz „Dom” nr. 17 z 24.VII.1944 r.

71. Zamordowany przez UB.

72. Wcześniej „Merkury 2” był zastępca dowódcy kompani WSOP ps. „Merkury 1”.

73. Helena Olkuśnik została aresztowana przez Gestapo i osadzona w obozie. Stefan Olkuśnik po wyzwoleniu został wywieziony na Syberię. Oboje wyróżniali się wielkim patriotyzmem i szczególną ofiarnością w pracy konspiracyjnej.

3. Punkty kontaktowe:

Miechów - Hurtownia Art. Gosp. i Spoż. ul. Sienkiewicza,
kmdt Stanisław Niklewicz ps. „Mat”;
Punkt prasowy - mieszkanie, kmdt Henryk Niklewicz ps. „Czarny”,
z-ca pchor. cz. w. Władysław Szarek ps. „Zielony”,
st. strz. Józef Nowak ps. „Ostry”;
Skrzynka alarmowa, Magazyn Zbożowy, kmdt Daniel Nasiński;
Punkt łączności transp. - dorożkarz Jan Skowronek i żona Marianna⁷⁴,
Skrzynka pocztowa - dom braci Deńców (k. Kościółka).

PLUTONY ⁷⁵

1. Dowódca - kpr./sierż. pchor. rez. Waław Siniarski ps. „Czołg”.
Stan osobowy: około 70-80 ludzi.
Uzbrojenie: ok. 25% stanu osobowego, podstawowe plus pm po zrzu-
tach i produkcji konspiracyjnej, butelki zapalające.
2. Dowódca - kpr./sierż. pchor. rez. Adam Hyży ps. „Konrad”.
Z-ca - kpr. rez. Stefan Sobczyk ps. „Puszczczyk”.
Stan osobowy: około 75 ludzi.
Uzbrojenie: ok. 20% stanu osobowego, podstawowe plus pm po zrzu-
tach i produkcji konspiracyjnej, butelki zapalające.
3. Dowódca - st. sierż./ppor. cz. w. Julian Urban ps. „Roland”.
Z-ca - plut. rez. Franciszek Książek ps. „Wawel”.
Stan osobowy: około 80 ludzi.
Uzbrojenie: ok. 30% stanu osobowego, podstawowe plus pm po zrzu-
tach i produkcji konspiracyjnej.

ODDZIAŁY SPECJALNE

1. Pluton łączności:
d-ca - kpr. pchor. rez./ppor. rez. Ireneusz Schabowski ps. „Irski”
z-ca 1 - ppor. rez. ps. „Grusza”,
z-ca 2 - st. sierż./ppor. cz.w. Julian Urban ps. „Roland”
(w okresie szkolenia),
Stan osobowy: 2 oficerów, 4 podchorążych cz.w., 9 podoficerów, 11
starszych strzelców, 21 szeregowców.
Uzbrojenie: około 60% stanu osobowego, podstawowe.
Zorganizowano sekcje łączności (patrole) motorowe, rowerowe,
piesze, o zróżnicowanym liczebnym stanie osobowym - w sumie ok.
25-30 ludzi.

---

74. Małoletni strz. Czesław Skowronek był bardzo ofiarnym łącznikiem.

75. Wliczono 11 szeregowców, którzy przybyli w późniejszym okresie konspiracyjnym.

Zadanie: utrzymanie łączności z obwodem, inspektoratem, z placówkami i z Krakowem (ludzie młodzi, harcerze).⁷⁶

2. Oddział dyspozycyjny WKW - miejscowość Kropidło:

dowódca - kpr. pchor./ppor. cz. w. Wawrzyniec Kobylec ps. „Wierny”,
żołnierze - m. in. strz./st.strz. Edward Kowalski ps. „Sikora”.

Spośród wielu żołnierzy szczególnie wyróżnili się:

- plut. pchor. cz.w. Antoni Niedojadło ps. „Rostański”
- czynny od lutego 1941 roku;
- plut. rez. Kazimierz Mazur ps. „Żegota”
- czynny od lutego 1940 roku;
- strz./st. strz. Elżbieta Chlewska-Wróblewska ps. „Kama”;
- strz./st. strz. Anna Sklenarska-Barczyńska ps. „Sława”;
- strz./st. strz. Marian Pisarek - dorożkarz, łącznik;
- Józef Warzecha.

ODDZIAŁ DYSPOZYCYJNY

Dowódca - p.o. kpr./pchor. cz.w. Henryk Niklewicz ps. „Czarny”;

z-ca - p.o. kpr. rez./pchor. cz.w. Bolesław Kozłowski ps. „Kolka”;

Żołnierze:

- plut./sierż. Stefan Olkuśnik ps. „Dziadek”,
- kpr. rez. Ryszard Tochowicz ps. „Ryś”,⁷⁷
- st. strz. Wiktor Dziura ps. „Vis”,
- st. strz. Stanisław Urban ps. „Kolumb”,
- st. strz. Jan Bogacz ps. „Wicher”,
- st. strz. Hieronim Gibek ps. „Potok”,
- st. strz. Karol Franciszek Szarek ps. „Sawa”,
- st. strz. Feliks Dej ps. „Most”,
- strz./st. strz. Edward Słota,⁷⁸
- strz./st. strz. Alfred Czajka ps. Zrywo”,

Stan osobowy: ogółem około 20 ludzi.

Uzbrojenie: pm, kbk, granaty.

---

76. W wyniku scalenia do placówki wszedł oddział BCH w sile 5 podoficerów i 37 szeregowców (dane wg protokołu scalenia z dnia XII.1943 r zob. CA MSW, sygn. 515).

77. „Ryś” zginął w maju 1944 roku dowodząc patroliem, bronił się do ostatniej chwili, ciężko ranny, nie chcąc narazić mieszkańców wsi, z której był, w celu zamaskowania swej tożsamości, odbierał sobie życie strzełem w twarz (po śmierci awansowany do stopnia chorążego, odznaczony Krzyżem Walecznych).

78. „Szary” był wykorzystywany do prac stolarskich oraz jako kolporter.

SŁUŻBY POMOCNICZE

1. Sekcja Opieki Społecznej:

Przy Spółdzielni Rolniczo-Handlowej w Miechowie,
kmdt Franciszka Łuczyńska ps. „Nina” zam. w Kurzaku⁷⁹.

2. Sekcja sanitarna:

sanitariusz - Anna Albrecht ps. „Anna”.

3. WKW - lokalne:

„Wtyczka” - woźny na posterunku żandarmerii niemieckiej,
strz./st. strz. Stanisław Skowron ps. „Miech” - kontakt z „Leliwą”, „Karo”.

4. Punkty prasowe:

- Sąd Grodzki w Miechowie Franciszek Wysocki - kmdt,
- Mieszkanie mec. Kazimierza Kańskiego ps. „Szybki” - kmdt,
- Szpital Powiatowy - mieszkanie Lewandowskiego.

Żołnierze placówki (między innymi):

- kpr. pchor. Władysław Szarek ps. „Zielony”,
- strz./st. strz. Wiktor Włoch⁸⁰,
- strz. Jerzy Tkacz ps. „Piec”,
- strz. Tadeusz Lucjan Kornakowski ps. „Baliał”,
- strz. Henryk Klęk ps. „Pantera”,
- strz. Marian Pisarek ps. „Rudol”,
- strz. Marian Jasik ps. „Robert”.

DZIAŁALNOŚĆ BOJOWA

Akcje sabotażowo-dywersyjne jeszcze w tym okresie miały w placówce czołowe znaczenie i należały do nich między innymi:

W dniu 25 lutego 1944 roku akcja na Zarząd Drogowy w Miechowie, gdzie zabrano trzy maszyny do pisania i powielacz. To zadanie wykonał patrol w następującym 5-cio osobowym (1+4) składzie:

- kpr. ndt. Tadeusz Pacyna ps. „Borowik” - kmdt,
- st. strz. Henryk Niklewicz ps. „Czarny”,
- st. strz. Karol Franciszek Szarek ps. „Sawa”,
- strz./st. strz. ps. „Leszek”,
- strz./st. strz. ps. „Lew”.

W Wielki Piątek 1944 roku - akcja na Urząd Gminy Wielko-Zagórze, gdzie zabrano dwie maszyny do pisania, zniszczono telefon oraz dokumenty kontyngentowe. Tą akcją wykonał patrol w następującym 5-cio osobowym (1+4) składzie:

---

79. Pomoc dla jeńców - działalność pod ogólnym nadzorem por. śl.st. Alojzego Dziury-Dziurskiego ps. „Kmita”.

80. Poległ w walce pod Staboszowem w lipcu 1994 roku.

st. strz. Henryk Niklewicz ps. „Czarny” - kmdt,
st. strz. Bolesław Kozłowski ps. „Kolka”,
st. strz. Jan Bogacz ps. „Wicher”,
st. strz. Feliks Dej ps. „Most”,
strz./st. strz. ps. „Wyrwicz”.

W Wielką Sobotę 1944 roku - akcja na Urząd Gminy Jaksice, gdzie zabrano maszyny do pisania, zniszczono dokumenty kontyngentowe i wykonano zasądzoną karę śmierci na niemieckich konfidentach. Zadanie wykonał patrol pod dowództwem „Czarnego” w takim samym składzie osobowym jak podano w poprzedniej akcji.

W marcu 1944 roku - akcja dywersyjna transportu broni zrzutowej z placówki Działoszyce do placówki Miechów przy silnym zagrożeniu nieprzyjaciela. Zadanie wykonał oddział w sile 20 żołnierzy pod dowództwem „Czarnego”.

Represje okupanta:

„Dnia 4 czerwca 1943 roku Niemcy w odwecie za akcje partyzanckie spacyfikowali wieś Nasiechowice, zabijając 108 ludzi, w tym starców i dzieci.”⁸¹

---

81. Zob. relację mjr. Bogdana Thugutta ps. „Beteha” i kpt. Romana Parzniewskiego ps. „Czarski”, „Gruda”.

PLACÓWKA CHARSZNICA „CZAJKA”

Rejon konspiracyjny: gmina Charsznica, Chodów, Szreniawa, Tczyca.

Okres konspiracyjny: od 1943 do VI.1944 roku.

KOMENDA

Funkcja	Stopień	Pseudonim	Imię i nazwisko	Uwagi
	przed / w konsp.			
komendant	ppor. rez.	"Kruk"	Zygmunt Kiliańczyk	
zastępca 1 2	ppor. rez. ppor. rez.	"Hardy"	Czesław Dziubek Jan Uchto	82
oficer WKW	ppor. rez.	"Bruzda"	Józef Raj	
oficer dywersji	plut. pchor. cz. w.	"Babinicz"	Juliusz Nowak	
ofic. gospodarczy oraz ofic. broni	kpr. pchor. cz. w.	"Sokolnicki"	Stanisław Kałwa	83
oficer BIP		"Wiąz"	Andrzej Krzyżanowski	
ofic. wyszkolenia	ppor. rez.	"Hardy"	Czesław Dziubek	
ofic. WSO p.o.	plut. pol.	"Dzik"	Franciszek Gomuła	
lekarz	por. lek. med.	"Sęp"	Stanisław Lejman	
komendant WSK	strz./ kpr. cz. w.	"Vita"	Danuta Nowak	
ref. cyw. ds. wojsk.	ref. cyw. ds. wojsk.		Władysław Pytlarz	

POCZET

1. Łącznicy:

d-ca - kpr. pchor. cz. w. Stanisław Szczepka ps. „Robak”,
strz./st.strz. Władysław Pajda ps. „Ciężki”,
strz./st.strz. Józef Wąwoźny ps. „Tomek”,
strz./st. strz. Stanisław Rusek,
strz./st. strz. Stanisław Karasin,
strz./st. strz. Janina Kałwa ps. „Grażyna”,
strz./st. strz. Józef Krawczyk ps. „Osika”,
transport konny - strz./st. strz. Jerzy Dzieciół ps. „Jur”.

2. Punkty kontaktowe:

Charsznica - naczelnik poczty Golas, strz./st. strz. Tadeusz Cegła,
Skrzynka alarmowa: Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa,
kmdt Stanisław Kałwa ps. „Sokolnicki”.

82. Po odejściu „Hardego” do placówki „Kozica” zastępcą zostaje Jan Uchto.

83. Równocześnie naczelnym redaktorem i organizatorem gazetki „Szarża”, pefen ofiarności, również organizatorem harcerstwa konspiracyjnego na terenie placówki.

PLUTONY

Ogólny stan osobowy około 240 ludzi.

Uzbrojenie podstawowe, plus uzupełnienie z rzutów o rkm na 10-20% stanu plutonów oraz oddział dyspozycyjny uzbrojony pełny stan.

1. Dowódca - plut. Antoni Pilawski ps. „Jodłowski”,
z-ca - kpr. pchor. rez. Stanisław Śmiałowski ps. „Zawada”.

Stan osobowy: 62 ludzi.

Uzbrojenie: podstawowe, 10-15% stanu osobowego.

2. Dowódca - plut. rez. Jerzy Leszczyński ps. „Chudy”,

Stan osobowy: 56 ludzi.

Uzbrojenie: podstawowe 10-15% stanu osobowego.

3. Dowódca - sierż. zaw. Zygmunt Michalski ps. „Grom”,

Stan osobowy: 58 ludzi.

Uzbrojenie: podstawowe, 10-15% stanu osobowego.

4. Dowódca - kpr./plut. rez. Józef Pietrzyk ps. „Kruk”,

z-ca - Władysław Kucharski ps. „Wicher”.

Stan osobowy: 60 ludzi⁸⁴.

Uzbrojenie: podstawowe, 10-15% stanu osobowego.

SŁUŻBY POMOCNICZE

1. Sanitarne:

Organizatorką i komendantką służby sanitarnej w placówce była strz./st. strz. Stefania Przyrkowska ps. „Koparzyna”⁸⁵, a instruktorem podoficer sanitarny plut. rez. Franciszek Kurczych ps. „Jodyna”.

Sanitariuszki:

strz./st. strz. Helena Białas ps. „Fiołek”,
strz./st. strz. Maria Rogucka ps. „Janina”,
strz./st. strz. Stanisława Przyrkowska ps. „Jaskółka”⁸⁵,
strz./st. strz. Janina Kałwa ps. „Grażyna”,
strz./st. strz. Janina Bogusz,
strz./st. strz. Maria Nowak,
strz./st. strz. Cecylia Nowak,
strz./st. strz. Maria Wojewoda,
strz./st. strz. Maria Pietrzyk,
strz./st. strz. Katarzyna Janos,

---

84. W tym 5 podoficerów 31 szeregowców ze scalenia z BCh - wg prot. ujawnienia z dnia 21.XII.1945 r. (zobacz CA MSW sygn. 515).

85. Do końca koncentracji batalionu „Suszarnia” „Koparzyna” i „Jaskółka” pełniły służbę w batalionie jako sanitariuszki. „Koparzynę” w placówce zastępowała Maria Szlezinger ps. „Rozmarny”.

strz./st. strz. Helena Graca,
strz./st. strz. Genowefa Bogusz,
strz./st. strz. Eleonora Nowak,
strz./st. strz. Hanna Radecka.

2. Kwatermistrzowskie:

magazynier broni - strz./st. strz. Tomasz Szczepka ps. „Rębacz” - przydział ze zrzutu pistolet Colt, rkm Bermann, materiały saperskie - magazyn w Chodowie (Mieczysław Malatyński).

3. BIP:

nasłuch radiowe - magazyny Adolfa Szlezyngiera - kierował ps. „Sokolnicki”, współdziałali ps. „Wiąz”, „Zawd” i inni - wydawano pisemko „Szarża”.

4. Szkolenie:

instruktorzy:

- kpr. rez. Bogdan Ozdoba ps. „Hela”
- kpr. rez. Ludwik Gryzakowski
- kpr. rez./plut. Franciszek Kurczych ps. „Jodyna”.

5. Wywiadowcze:

wtyczka na posterunku żandarmerii - policjant Dąbski, bardzo oddany sprawie, doskonały informator;
wywiad kolejowy i cywilny - Józef Marzec ps. „Murarz”.

ODDZIAŁ DYSPOZYCYJNY

Dowódca - plut. rez. Zygmunt Marzec ps. „Karaś”,
strz./st. strz. Józef Hyla ps. „Roland”
strz./st. strz. Jerzy Dziecioł ps. „Jur”.

Akcje oddziału dyspozycyjnego:

Relacja Józefa Hyla ps. „Roland”: „W swej działalności organizacyjnej na terenie placówki zostałem wyznaczony na dowódcę grupy (patrolu) dywersyjnego, który dokonał wypadu na firmę Baczewski w Charsznicy.

W wyniku placówka została zasilona w nowszą maszynę do pisania, maski przeciwgazowe itp. Zorganizowałem też dwie zasadzki na samochody na drodze Charsznica - Maków - Gołcza.”

ODDZIAŁ DYWERSYJNO-PARTYZANCKI

Dowódca - kpr. ndt./poch. cz.w. Juliusz Nowak ps. „Babinicz”,⁸⁶
z-ca - plut./sierż. rez. Tadeusz Wojewoda ps. „Świerski”.

---

86. Zob. także s. 329, 361

DZIAŁALNOŚĆ SABOTAŻOWO-DYWERSYJNA

Stałe sabotaże na pociągi z transportem wojskowym - wykonywali zakonspirowani kolejarze - zdobywano broń i sprzęt bojowy.

Zadanie pierwsze placówki na wypadek powstania: obsada torów kolejowych od miejscowości Jeżowa do miejscowości Kozłów.

ŻOŁNIERZE WYRÓŻNIAJĄCY SIĘ

plut. rez. Józef Marzec ps. „Murarz”,
strz./st. strz. Jerzy Dziecioł ps. „Jur”,
strz./st. strz. Władysław Pajda ps. „Ciężki”,
strz./st. strz. Józef Wąwoźny ps. „Tomek”,
strz./st. strz. Franciszek Kurczych ps. „Jodyna”,
strz./st. strz. Tomasz Szczepka ps. „Rębacz”.

Wyróżniające się rodziny w działalności konspiracyjnej: Machowskich, Zdanowskich, Lejmanów, Szlezingerów, Marców, Kałwów i innych.

PLACÓWA SŁOWNIKI „SKOWRONEK I”

Rejon konspiracyjny: gmina i miasto Słomniki.

Okres konspiracyjny: od 1943 do VI.1944 roku.

KOMENDA

Funkcja	Stopień	Pseudonim	Imię i nazwisko	Uwagi
	przed / w konsp.			
komendant I	por. st. st.	"Grot"	Józef Gargas	87
komendant II	ppor. rez.	"Rejtan"	Wincenty Ciesielski	88
zastępca I	ppor. rez.	"Rejtan"	Wincenty Ciesielski	
zastępca II	ppor. rez.	"Budny"	Władysław Rojek	
adiutant	kpr./pchor. cz.w.	"Bela"	Stanisław Beliczyński	
ofic. wyszkolenia	ppor. rez.	"Budny"	Władysław Rojek	
ofic. dywersji p.o.	plut. rez.	"Hojny"	Eugeniusz Kwaśniewski	
oficer WSOP	rtm. rez.	"Świerk"	Wawrzyniec Durmała	
lekarz	dr med.		Jan Kubiński	
ofic. WKW p.o.	st. strz./pchor. cz.w.	"Czarny"	Tadeusz Kamiński	

POCZET KOMENDY

1. Łącznicy:

st. strz. Franciszek Góralczyk ps. „Butryn”,
 st. strz. Michał Misztal ps. „Ryś” - miejscowość Iwanowice,
 strz./st. strz. Wincenty Budziński ps. „Błysk”,
 strz./st. strz. Józef Jędrychowski ps. „Żbik”,
 strz./st. strz. Michał Żmigrocki ps. „Słaby”⁸⁹,
 strz./st. Władysław Domagała ps. „Wąs”,
 woźnica o niezapamiętanym imieniu i nazwisku.

2. Punkty kontaktowe:

Słomniki - dom Ignacego i Marianny Beliczyńskich, dom Janiny Kurkiewicz.
 Sułkowice - młyn Jana i Marianny Misztal.

PLUTONY

- Dowódca - plut. rez. Eugeniusz Kwaśniewski ps. „Hojny”⁹⁰,
 Stan osobowy: około 70-120 (po scaleniu) ludzi.
 Uzbrojenie: podstawowe, kbk, granaty, po zrzutach pm, rkm.
 Rejon konspiracyjny: Słomniki, Prandocin.

87. „Grot” pełnił funkcję do maja 1944 roku tj. do czasu przejścia do dywersji obwodu.

88. Wg relacji ppor. Wojciecha Majewskiego ps. „Jaksa” przez pewien czas pełnił funkcję Tadeusz Chołuj, aresztowany w 1944 roku.

89. „Słaby” był listonoszem na poczcie w Słomnikach - kontakty na wsiach, ofiarny.

90. Wcześniej był plut. Stanisław Misztal ps. „Doliwa”.

Łącznicy: Adam Wilczyński ps. „Tucholski”, Modest Stolarski ps. „Obuchowicz”.

2. Dowódca - ppor. rez. Władysław Rojek ps. „Budny”
(miejsce postoju rejon miejscowości Miłocice),
z-ca - prawdopodobnie jeden z Misztali, Michał lub Jan
(organizatorzy).

Stan osobowy: około 60-100 (po scaleniu) ludzi.

Uzbrojenie: podstawowe plus broń maszynowa po zrzutach.

Rejon konspiracyjny: gmina Iwanowice, wieś Sułkowice.

Łącznicy: Czesław Łypaczewski ps. „Szalony”, Marian Piwowarski ps. „Zagłoba”, Władysław Domagała ps. „Wąs”, Edward Zaranek ps. „Granit” - patrol bojowy WSOP, Józef Jędrychowski ps. „Żbik”.

3. Dowódca - NN,
z-ca - kpr. pchor. rez. Władysław Antonowicz ps. „Władek”,

Stan osobowy: około 50 ludzi.

Uzbrojenie: podstawowe.

SEKCJE MŁODZIEŻOWE

Dowódca (organizator) - kpr. pchor. cz. w. Stanisław Belczyński ps. „Bela”.

Stan osobowy: 5 sekcji po 5 ochotników - 25 osób.

Ochotnicy z sekcji młodzieżowej:

Paweł Janicki,
Józef Marcinowski,
Adam Wilczyński,
Ryszard Kozłowski,
Jan Prucherski,
Modest Stolarski,
Wojciech Beliczyński,
Jan Domagała,
Ignacy Plutecki,
Józef Plutecki,
Zygmunt Plutecki,
Wiktor Gąsior,
Tomasz Zieliński,
Stefan Tochowicz,
Janusz Rogatko, i inni.

Po przeszkoleniu wojskowym w zakresie podstawowym i po osiągnięciu wieku 16 lat wchodził w skład plutonów bojowych. Tak np. strzelcy Adam Wilczyński ps. „Tucholski”, Modest Stolarski ps. „Obuchowicz”, weszli w skład plutonu I.

Obok szkolenia wojskowego, najbardziej zasłużyli się jako łącznicy i w kolportażu prasy dostarczanej za ich pomocą z Krakowa. Byli w pełni żołnierzami placówek.

Młodszy ochotnicy przygotowywali się pełniąc funkcje obserwatorów, łączników w ramach komend miejscowych⁹¹.

ODDZIAŁ DYSPOZYCYJNY

Dowódca - plut. rez. Eugeniusz Kwaśniewski ps. „Hojny”,

żołnierze: st. strz. Michał Misztal ps. „Rys”,

st. strz. Franciszek Góralczyk ps. „Butryn”,

st. strz. Jan Żuracki ps. „Jeż I” (ps. Antoniego)

st. strz. Jan Żuracki ps. „Jeż II” (ps. Andrzeja)

strz./st. strz. Józef Jędrzychowski ps. „Żbik”,

strz./st. strz. Edward Rojek ps. „Balaska”,

strz./st. strz. Stanisław Radecki ps. „Słoma”.

strz./st. strz. Marian Piwowski ps. „Zagłoba”,

strz./st. strz. Czesław Łypaczewski ps. „Szalony”,

strz./st. strz. Jan Piwowski ps. „Drażek”.

Stan osobowy: 12 do 15 żołnierzy.

Uzbrojenie: rkm, kbk, granaty, pistolety ręczne i maszynowe.

SŁUŻBY POMOCNICZE

1. Sekcja sanitarna:

sanitariusze: strz./st. strz. Łucja Żeluzna ps. „Tawi”,

strz./st. strz. Zofia Misztal-Gargas ps. „Kalina”,

strz./st. strz. Julianna Łypaczewska ps. „Szarotka”,

Relacja „Szarotki”: „Leki i opatrunki pobieraliśmy ze szpitala w Słomnikach za pośrednictwem Zofii Kordas oraz z apteki od Władysława Maszadro”.

2. Sekcja wywiadu Inspektoratu:

komendant - kpr. pchor. cz.w. Tadeusz Kamiński ps. „Czarny”,

naczelnik poczty - Antoni Romański (ojczym „Czarnego”),

listonosz - strz./st. strz. Michał Żmigrodzki - łącznik WKW.

Punkty kontaktowe:

- miejscowość Czechy - dwór,

- miejscowość Miłocice - ppor. rez. Władysław Rojek ps. „Budny”.

Wywiad lokalny:

strz./st. strz. Adam Wilczyński „Tucholski”,

---

91. Wg relacji kpr. pchor. Sławomira Belczyńskiego ps. „Bela”.

strz./st. strz. Jan Przybyła ps. „Kot”,
strz./st. strz. Modest Stolarski ps. „Obuchowicz”.

3. Sekcja zaopatrzenia:

Między innymi pracownik rzeźni w Słomnikach
strz./st. strz. Julian Jędrychowski ps. „Pik”,
strz./st. strz. Jan Piwowarski ps. „Drażek”.

W ramach zaopatrzenia placówka otrzymała po akcji w Wolbromiu kilka par obuwia.

4. Sekcja instruktorska (wyszkolenia):

ppor./kpt. rez. Mieczysław Pierzchalski ps. „Żwirko”,
ppor. rez. Władysław Rojek ps. „Budny”.

Zorganizowany kurs podchorążych między innymi ukończyli:

st. strz./kpr. Stanisław Beliczyński ps. „Bela”,
Zygmunt Wilk,
Janusz Rogatko,
Piotr Pluciński.

Z Krakowa dodatkowo dojeżdżał w charakterze instruktora ps. „Ryszard”.

DZIAŁALNOŚĆ BOJOWA

Akcje indywidualne z relacji st. strz./sierż. Czesława Łypaczewskiego:
„W sierpniu 1943 roku wykradłem Niemcom pilnujących robotników kopiących rowy rakietnicę oraz 130 naboji z magazynku. [...]

W lutym 1944 roku na drodze Prandocin - Słomniki rozbroiłem samotnie idącego niemieckiego żołnierza z kompanii TOD zdobywając karabin i ładownicę z amunicją.”

PLACÓWKA CZAPLE WIELKIE „WUCE”, „JASTRZĄB”⁹²

Rejon konspiracyjny: Czaple Wielkie, Czaple Małe, Szczepanowice, Smroków.
Okres konspiracyjny: od X.1943 do IV.1944 roku.

KOMENDA

Funkcja	Stopień	Pseudonim	Imię i nazwisko	Uwagi
	przed / w konsp.			
komendant	ppor. rez.	"Grom"	Jan Popiel	93
z-ca	pchor.	"Kropidło"	Piotr Majcher	
szef	plut. rez.	"Longinus"	Edward Dorman	
podofic. łącz. konspiracyjnej	plut. rez.	"Skrzetuski"	Szczepan Mularczyk	
podofic. WKW	plut. pchor. cz.w.	"Burza"	Adam Mularczyk	
podofic. broni	kpr. rez.	"Bławatek"	Bolesław Kwieciński	
podofic. gospodarczy	strz./st. strz.	"Rydz"	Fryderyk Markiewicz	
podofic. BIP	strz./st. strz.	"Oracz"	Tadeusz Kalinowski	
lekarz	lek. med.	"Rawicz"	Tadeusz Ziółkowski	
kapelan	ksiądz	"Kos"	Stefan Gładkiewicz	
podofic. WSOP	kpr. rez.	"Pług"	Jan Majcher	

POCZET

1. Łączność:

strz./st. strz. Krystyna Mularczyk-Kozakowska ps. „Lu”,
strz./st. strz. Halina Majcher-Trytko ps. „Lama”,
strz./st. strz. Łucja Majcher ps. „Limba”,
strz./st. strz. Teresa Chełnicka ps. „Bella”.

2. Punkty kontaktowe:

Czaple Wielkie - dom plut. Szczepana Mularczyka ps. „Skrzetuski”,
- sklep strz./st. strz. Fryderyka Markiewicza ps. „Rydz”;
Smroków - dom kpr. rez. Józefa Pawlika ps. „Kryty”.

PLUTONY

1. Dowódca - pchor. Piotr Majcher,

z-ca - plut. rez. Edward Dorman.

Rejon działania: miejscowość Czaple Wlk. i okolica.

Stan osobowy: około 40 ludzi.

Uzbrojenie: 1 rkm, 2 kb, 1 pistolety krótkie, 2 granaty.

92. Placówka została zorganizowana po scaleniu jednostki konspiracyjnej z ZWZ-NOW z początkiem 1943 roku.

93. Jan Popiel ps. „Grom” został aresztowany przez Gestapo w wyniku zdrady Piotra Hołaja.

2. Dowódca - ppor. rez. Aleksander Mucha ps. „Jastrząb”⁹⁴,
z-ca - Feliks Koziół,
Rejon działania: miejscowość Smroków i okolica.
Stan osobowy: od 30 do 40 ludzi.
Uzbrojenie: podstawowe, kbk, pistolety ręczne, granaty i pm po zrzu-
tach.
3. Dowódca - plut. pchor. rez. Witold Mucha ps. „Sitwa”,
z-ca - Stanisław Michalak.
Stan osobowy: około 20 ludzi.
Uzbrojenie: podobnie jak w 2. plutonie.

ODDZIAŁY POMOCNICZE

1. Sekcja sanitarna:
  - strz./st. strz. Krystyna Mularczyk-Kozakowska ps. „Lu”,
  - strz./st. strz. Halina Majcher-Trytko ps. „Lama”,
  - strz./st. strz. Łucja Majcher ps. „Limba”,
  - strz./st. strz. Teresa Chełnicka ps. „Bella”,
  - strz./st. strz. Izydora Mularczyk ps. „Chinka”.
2. Łączność konspiracyjna w terenie:
  - Smroków - skrzynka łączności:
  - komendant - kpr. rez. Józef Pawlik ps. „Kryty”,
  - łącznicy - strz./st. strz. Józef Dymek ps. „Wiarus”,
  - strz./st. strz. Stefan Kuchna ps. „Kotwiczny”,
  - Przesławice - skrzynka kontaktowa:
  - st. strz. Bogusław Silniarski ps. „Wyrwicz”,
  - strz./st. strz. Marian Siniarski.
3. Lokalna sekcja WKW:
  - a) kpr. pchor./plut. pchor. cz.w. Marian Topór ps. „Opal”⁹⁵;
  - kpr. pchor. cz.w. Adam Mularczyk ps. „Burza”
  - (od XI.1943 roku);
  - b) strz./st. strz. Józef Krocza ps. „Junas”, strz./st. strz. Marian
  - Majcher ps. „Protazy” - „Kartusz”.
4. Sekcja kwatermistrzowska:
  - Magazyn broni - zabudowania gospodarcze Mieczysława
  - Domagały w Czaplach Małych.

---

94. Aleksander Mucha ps. „Jastrząb” został aresztowany w lipcu 1944 roku.

95. Rozpracowano grupę „Lenina” ps. „Augusta II”.

ODCINEK KW „KLIMA - OPAL”

(WKW/5555/Inspektoratu Miechów, Obwód Miechów)

Szef 1. - kpr./plut. pchor. cz.w. Marian Topór ps. „Opal”.

Szef 2. - kpr./plut. pchor. cz.w. Adam Mularczyk ps. „Burza” (od V.1944 roku).
Żołnierze:

plut./sierż. Władysław Kurdziel ps. „Głaz” (nauczyciel z Gołcza),

plut. rez. Józef Polak ps. „Podhalicz”, „Bystry”,

plut. pchor. Tadeusz Jarosz,

strz./st. strz. Stefan Urnatówka,

strz./st. strz. Tadeusz Kurdziel.

ŻOŁNIERZE PLACÓWKI⁹⁶

Tadeusz Kalinowski ps. „Oracz” - rządcą majątku Czaple Wlk.

Bolesław Żaba ps. „Wilk” - leśniczy⁹⁷,

Fryderyk Markiewicz ps. „Rydz” - sklepowy,

Bogdan Markiewicz ps. „Gerwazy” - rolnik⁹⁸,

Stanisław Markiewicz - rolnik,

Feliks Gonkiewicz ps. „Rys” - fornał,

Tadeusz Gonkiewicz ps. „Wierzba”,

August Kowalczyk ps. „Sęk”

- uciekinier z obozu koncentracyjnego w Oświęcimiu,

Marian Majcher ps. „Protazy” - wysiedlony,

Stanisław Majcher ps. „Śmigły”,

Józef Krocza ps. „Juhas”,

Jan Bogacz ps. „Wicher” - rolnik,

Stanisław Bogacz,

Józef Paluch - gajowy,

Kazimierz Studzizba - rolnik,

Józef Bubak - fornał,

Ludwik Mucha - ogrodnik,

Łukasz Mucha - mleczarz,

Łukasz Leszczak - ogrodnik,

Bartłomiej Ochocki - krawiec,

Władysław Marton - rolnik,

Julian Ściański - cieśla,

---

96. Wg relacji por. cz.w. Mariana Topora ps. „Opal” i sierż. rez. Fryderyka Markiewicza ps. „Rydz”. W wykazie nie wymieniono już wcześniej wymienionych pełniących różne funkcje. Podani są tylko ci zapamiętani przez relacjonujących.

97. Bolesław Żaba skrytobójczo zabity w 1946 r. podczas gdy siedział przy chorej żonie.

98. Bogdan Markiewicz został zabity przez UB.

Piotr Dudziński - dozorca,
Ludwik Głogowski - robotnik,
Stanisław Laszczak - karbowy,
Franciszek Ciemniak - robotnik,
Marian Witosiński - rolnik,
Stachurski - rządcą z Czapli Małych.
Jan Głowacki - rolnik,
Mieczysław Ćwik - młynarz.

Stan osobowy placówki przekraczał 150 ludzi.

Uzbrojenie: około 25% stanu liczebnego.

ODDZIAŁ DYSPOZYCYJNY ⁹⁹

Dowódca - plut. pchor. rez. Witold Mucha ps. „Sitwa”,
z-ca - plut. rez. Józef Polak ps. „Podhalicz”,
strz./kpr. pchor. cz.w. Tadeusz Kamiński ps. „Czarny”,
st. strz. Jan Bogacz ps. „Wicher”,
st. strz. Bogusław Silniarski ps. „Wyrwicz”,
strz./st. strz. Józef Dymek ps. „Wiarus”,
strz./st. strz. Stefan Kuchna ps. „Kotwiczny”,
strz./st. strz. Bogdan Markiewicz ps. „Gerwazy”,
strz./st. strz. Piotr Podsiadło,
strz./st. strz. Błażej Podgórski,
strz./st. strz. Józef Glonek,
strz./st. strz. Juliusz Szczawiński,
strz./st. strz. Marian Jasik ps. „Robert”.

Stan osobowy: około 25 ludzi.

Uzbrojenie: początkowo słabe, a w okresie walk pełne – rkm, pm, kb, granaty (zdobyczne i z zrzutów).

DZIAŁALNOŚĆ DYWERSYJNA

Działalność bojowo-dyweryyjna w omawianym okresie ograniczała się do akcji sabotażowo-dyweryyjnych, głównie ze względu na słabe w tym czasie uzbrojenie, a w szczególności braku amunicji i granatów.

---

99. Początkowo oddział dyspozyjny był kilkusobowy w ramach 3. plutonu i miał charakter patrolu. Od maja 1944 roku pierwszych siedmiu weszło w skład ODP „Jaksa”. W pełnym składzie oddział działał jako dyw.-part. z końcem konspiracji.

PLACÓWKA PRANDOCIM „PARDWA”

Rejon konspiracyjny: gmina Prandocim, Łętkowice, Zielonice.¹⁰⁰

Okres konspiracyjny: od 1943 do VI.1944 roku.

KOMENDA

Funkcja	Stopień	Pseudonim	Imię i nazwisko	Uwagi
	przed / w konsp.			
komendant	ppor. rez./ por. rez.	"Grab"	Bronisław Zagajewski	
z-ca	ppor. rez.	"Zawoja"	Stanisław Zaręba	
ofic. dywer. p.o.	st. sierż. rez.	"Dalibóg"	Stanisław Mazurek	

POCZET

1. Łącznicy:

strz./st. strz. z cenz. Leopold Jerzy Semka ps. „Gryf” - kolporter,

strz./st. strz. Wiesław Ciechnowicz ps. „Furor”,

strz./st. strz. Zygmunt Srokosz ps. „Wilk”, „Orzeł” - kolporter.

2. Miejsce postoju dowódcy we wsi Prandocim.

PLUTONY

1. Dowódca - plut. rez. Stanisław Misztal ps. „Doliwa”,

d-ca drużyny 1 - st. sierż. rez. Stanisław Mazurek ps. „Dalibóg”,

d-ca drużyny 2 - plut. Mieczysław Zagajewski ps. „Turski”.

Stan osobowy: około 100 ludzi.

Uzbrojenie: podstawowe - bk, granaty, pm po zrzutach, razem około 20% stanu.

Rejon konspiracyjny: Prandocim i okolice.

2. Dowódca - NN z BCh.

Stan osobowy: 3 podoficerów, 22 szeregowców - z BCh¹⁰¹

Uzbrojenie: podstawowe, bardzo słabe, około 10% stanu.

Rejon konspiracyjny: Prandocim i okolice.

ODDZIAŁ DYSPOZYCYJNY

Dowódca - st. sierż. rez. Stanisław Mazurek ps. „Dalibóg”.

Stan osobowy: około 20 ludzi.

Uzbrojenie: podstawowe, po zrzutach pm, granaty.

Żołnierze:

strz./st. strz. Wiesław Ciechanowicz ps. „Furor”,

strz./st. strz. Ryszard Semka ps. „Rola”,

100. Gminy: Kocice, Łętkowice, Jaksice. Miejscowości: Słomniki, Parkoszowice.

101. Wg protokołu ujawnienia z dnia 21. XII. 1945 roku. Zob. CA MSW sygn. 515.

strz./st. strz. Zbigniew Semka ps. „Brutus”,
strz./st. strz. Leopold Jerzy Semka ps. „Gryf”,
strz./st. strz. Edward Gawęł,
strz./st. strz. Józef Gawęł¹⁰²,
strz./st. strz. Apoloniusz Motyka ps. „Szyk”.

Szczególne akcje - wykonanie szkiców budowanych umocnień niemieckich na terenie placówki - wykonał st. sierż. Apoloniusz Motyka ps. „Szyk”.

SŁUŻBY POMOCNICZE

1. Sanitarne.

Sanitariusze: strz./st. strz. Janina Ibek-Ojrzanowska - drużyna sierż. „Dalibóg” - pomoc i opieka nad rannymi.

2. Propagandowa.

Kolportaż prasy konspiracyjnej, nasłuchy radiowe, redagowanie miejscowej prasy pt. „Patyk” - m. in. strz./st. strz. Apoloniusz Motyka ps. „Szyk”.

3. Szkolenie.

W poszczególnych drużynach szkolenie poprzez podoficerów. Miedzy innymi instruktorami byli:

st. sierż. Stanisław Mazurek ps. „Dalibóg”,
st. strz./kpr. rez. Stanisław Gugała ps. „Dżazga”.

ŻOŁNIERZE PLACÓWKI DOTĄD NIETYMIENIENI

strz./st. strz. Bolesław Dejworek ps. „Kamień”,
strz./st. strz. Konrad Warchołowski ps. „Orzeł”,
strz./st. strz. Maria Gawęł-Mirecka,
strz./st. strz. Józef Przeniosło,
strz./st. strz. Jerzy Łapiński ps. „Osika”,
strz./st. strz. Alfons Łapiński ps. „Brzoza”,
strz./st. strz. Jan Musiał ps. „Waligóra”.

DZIAŁALNOŚĆ DYWERSYJNA

Akcje sabotażowo-dyweryyjne - osłona zrzutów, patrolowanie terenu, akcje z bronią, likwidowanie bimbrowni, kolportaż prasy podziemnej itp. - przeważnie działania nocne.

Akcje o znaczeniu dużej dywersji dokonał oddział placówki w sile 1+7 szeregowców w dniu 15 maja 1944 roku, przez ostrzelanie policyjnego posterunku ochrony mostu kolejowego w Słomnikach, raniąc jednego ze strażników, a następnie wycofał się.

102. Józef Gawęł zginął pod Skalbierzem 5.VIII.1944 roku.

Sabotaże prowadzono na terenie Koniuszy, Łętkowic, Prandocimia, poprzez niszczenie kart kontyngentowych, uszkodzanie urządzeń technicznych w mleczarni itp. Większych akcji zbrojnych nie wykonywano z uwagi na teren otwarty, bez zalesienia, przy głównej arterii drogowej Kraków - Miechów - Kielce.

PLACÓWKA MICHAŁOWICE „MALWA”

Rejon konspiracyjny: Michałowice, Firlejów, Myszków, Zagórzycze, Wola Węclawska.

Okres konspiracyjny: od X.1943 do VI.1944 roku.

KOMENDA

Funkcja	Stopień	Pseudonim	Imię i nazwisko	Uwagi
	przed / w konsp.			
komendant	por. rez.	"Gruda"	Roman Parzniewski	103
zastępca	plu. rez.	"Kos"	Stanisław Krzyworzeka	
ofic. gospodarczy	rtm. rez.	"Boleścic"	Włodzimierz Szomański	
ofic. BIP p.o.	strz./ st. strz. z cenz.	"Maciek"	Jan Sosnowski	
ofic. broni p.o.	kpr. pchor. rez.	"Malinka"	Chuchro Wacław	
WKW		"Roch"	Józef Kowalski	
szef kancelarii		"Mira"	Kazimiera Parzniewska	
lekarz	dr med.		Czesław Mamicki	

POCZET

1. Łącznicy:

kpr. rez. Mieczysław Bebek ps. „Zajac”,
strz./st. strz. Mieczysław Frączak ps. „Łabądz”,
strz./st. strz. z cenz. Janina Lazar ps. „Diana”,
strz./st. strz. Eugeniusz Chmiel ps. „Młody”,
strz./st. strz. Helena Zemchała ps. „Szarotka”,
strz./st. strz. Stanisław Majcher ps. „Poziomka”.

2. Punkty kontaktowe:

Zagorzyce:

- sklep strz./st. strz. Teofil Krzyworzeka ps. „Bez”,
- dom Józefa Marca ps. „Murarz”,
- dom kpr. Mieczysława Bebaka ps. „Zajac”,

Michałowice

- dom sierż. Wit Janas ps. „Galar”,
- dom Aleksandry Madej-Bystron ps. „Olga”,
- dom Marcina i Marii Chuchro.

3. Miejsce postoju komendanta: Michałowice, Zagorzyce.

---

103. Pierwszym komendantem placówki był do momentu aresztowania tj. do XI.1943 roku sierż. Wit Janas ps. „Galar” (przeżył obóz). Por. „Gruda” był komendantem placówki do momentu organizacji KBKZ i objął funkcję z-cy dowódcy II/5 psk jako dowódca 1 kompanii „Zagroda”.

PLUTONY

1. Dowódca - plut. rez. Stanisław Krzyworzeka ps. „Kos”,
zastępca - kpr. rez. Józef Marzec ps. „Murarz”.
Stan osobowy: 78 ludzi.
Uzbrojenie: rkm, pm (Sten), granaty, pist. ręczne, PIAT i amunicja,
kbk.
Rejon konspiracyjny: Michałowice, Zgorzyce, Wola Więclawska, Sie-
borowice.
Drużyny:
  1. Dowódca - kpr. rez. Gurbiel ps. „Ptak”,
zastępca - kpr. rez. ps. „Góra”;
stan osobowy: 23 ludzi.
  2. Dowódca - kpr. rez. Mieczysław Bieleński ps. „Mirusia”,
zastępca - kpr. ps. „Pirat”;
stan osobowy: 29 ludzi.
  3. Dowódca - kpr. rez. ps. „Góra”
zastępca - kpr. rez. ps. „Lew”;
stan osobowy: 26 ludzi.
2. Dowódca - sierż. rez. Jan Kucki ps. „Pomidor”, „Hardy”,
zastępca - ps. „Wiśnia”.
Stan osobowy: 89 ludzi.
Uzbrojenie: rkm, pm (Sten), PIAT, kb, granaty, pist. ręczne.
Rejon konspiracyjny: gmina Michałowice, Owczary, Narma.
Dużyny:
  1. Dowódca - kpr. pchor. rez. ps. „Horyzont”,
zastępca - kpr. rez. ps. „Szabelski”;
stan osobowy: 30 ludzi.
  2. Dowódca - kpr. rez. ps. „Gawęda”,
zastępca - kpr. rez. ps. „Buk”;
stan osobowy: 32 ludzi.
  3. Dowódca - kpr. rez. ps. „Róg”,
zastępca - kpr. rez. ps. „Margiel”;
stan osobowy: 27 ludzi.Patrol konny (zwiad) - 1+2 - st. strz. ps. „Dąb”, strz. ps. „Wolski”, strz. ps.
„Noc”.
3. Dowódca - st. sierż. Stefan Klima ps. „Stach”,
zastępca - kpr. pchor. ps. „Świat”.
Stan osobowy: 90 ludzi.
Uzbrojenie: pm (Sten), kb, granaty, pist. ręczne, butelki zapalające.
Rejon konspiracyjny: gmina Michałowice, Więclawice, Zerwana.

Drużyny:

1. Dowódca - kpr. rez. ps. „Żłuda”,
zastępca - st. strz. Wiesław Saboth ps. „Lolek”;
stan osobowy: 23 ludzi.
  2. Dowódca - kpr. pchor. ps. „Zabawa”,
zastępca - kpr. rez. ps. „Sztaba”;
stan osobowy: 23 ludzi.
  3. Dowódca - kpr. rez. ps. „Oskar”;
stan osobowy: 24 osoby.
  4. Dowódca - kpr. rez. ps. „Piotrowski”,
zastępca - kpr. rez. ps. „Ponton”;
stan osobowy; 20 ludzi.
4. Dowódca - sierż. Gąsior ps. „Tol”,
zastępca - sierż. Władysław Bubka ps. „Wilk”.
Stan osobowy: 68 ludzi.
Uzbrojenie: podobnie jak w 3 plutonie.
Rejon konspiracyjny: gmina Michałowice, Książnice.

Drużyny:

1. Dowódca - kpr. rez. ps. „Brzegowski”,
zastępca - kpr. rez. Stefan Adamek ps. „Lis”;
stan osobowy: 23 ludzi.
2. Dowódca - kpr. rez. ps. „Smok”,
zastępca - st. strz. Kurowski ps. „Pęczak”;
stan osobowy: 23 ludzi.
3. Dowódca - kpr. rez. ps. „Sokół”,
zastępca - st. strz. ps. „Noc”;
stan osobowy: 22 ludzi.

Stan liczebny po powołaniu kompanii:

- a) przed scaleniem (NOW) 123 ludzi (gmina Michałowice),
- b) po scaleniu 325 ludzi.

SŁUŻBY POMOCNICZE

1. Kwatermistrzowskie:

- a) uzbrojenie oddziałów - 9 szt. pm (Sten), 2130 szt. amunicji; 2 szt. rkm (Bren), 1300 szt. amunicji; 4 szt. PIAT, 35 szt. amunicji; 6 szt. Pepszy, 80 szt. amunicji; 30 szt. kb (różnego systemu), mało amunicji; szt. granatów; 35 szt. butelek zapalających;
sprzęt saperski: 35 szt. detonatorów; 13 szt. min przeciwpancernych;
inne materiały pomocnicze.
- b) umundurowanie - 107 par butów wojskowych, 13 par innego typu

butów wojskowych, 64 szt. spodni, 67 szt. furazerek, 11 szt. płaszczy-peleryn, 29 szt. 5 pasów głównych, 9 szt. chlebaków, 136 szt. opasek AK, 94 szt. koców, 6 szt. lornetek, oraz inne przedmioty o charakterze pomocniczym.

c) środki transportu - 3 konie, 5 rowerów.¹⁰⁴

2. Sanitarne:

PCK - patrol sanitarny bliżej nie rozpoznany.
12 szt. toreb sanitarnych na stanie oddziałów.

3. BIB:

Kolporterzy - Franciszek Jaros ps. „Lech”, Władysław Nogieć.

4. Wywiad lokalny:

Obserwacja szosy Kraków - Miechów Franciszek Jaros ps. „Lech”.

5. Zaopatrzenie żywnościowe:

Strz./st. strz. Julian Jędrychowski ps. „Pik” - rzeźnia.

DZIAŁALNOŚĆ SABOTAŻOWO-DYWERSYJNA

Poza akcjami wybitnie sabotażowymi i małej dywersji takich jak akcje na mleczarnie, urzędy gminy itp. wykonywano w tym czasie szereg akcji z zakresu dużej dywersji oraz otwartej walki, a mianowicie:

Marzec 1943 rok - oddział dywersyjny Michałowice pod dowództwem kpr. z cen. Wacława Chuchro ps. „Malinka” ostrzelał z zasadzki za miejscowością Zarwana samochód gestapo. Inni żołnierze patrolu - ps. „Murarz”, ps. „Lis”, ps. „Narcyz”.

Maj 1943 rok - patrol placówki pod dowództwem por. Romana Parzniewskiego ps. „Gruda” wraz z żołnierzami o ps. „Murarz”, „Lis”, „Zając” zniszczyli przepust oraz mostek kolejowy na stacji Zastów i przystanku Polanowice.

17 maja 1943 roku - patrol placówki w sile 4 żołnierzy to znaczy. dowódca st. strz. ps. „Pęczak” oraz 3 szeregowców zerwali sieć telefoniczną wzdłuż szosy Zarwana - Michałowice.

29 lipca 1943 roku - oddział placówki w sile 1+10 żołnierzy rozbroił 5-ciu żołnierzy okupanta zdobywając w ten sposób 2 mp, 3 kb, oraz amunicję. Grupą dowodził por. Roman Parzniewski ps. „Czarski”-„Gruda”, zastępca ppor. Józef Marzec ps. „Murarz”.

---

104. Wszystkie dane wg zestawienia dowódcy kompani por. „Grudy” po rozdzieleniu na zorganizowane poszczególne oddziały.

ROZEZNANI ŻOŁNIERZE

Z 1. plutonu:

Józef Przecherka ps. „Wicher” - I drużyna
Jerzy Masalski ps. „Mucha”,
Marian Bebak ps. „Wilczyński”,
Mieczysław Strona ps. „Śmiały”,
Marian Krzyworzeka ps. „Zajac”,
Roman Chuchro ps. „Gałka” - magazyn broni.

Z 2. plutonu:

Aleksander Peperz ps. „Delfin”.

Z 3. plutonu:

Adam Zieliński ps. „Zew”, Jan Dziadyk ps. „Stal”.

Z 4. plutonu:

Franciszek Jaros ps. „Lech”
Andrzej Krawczyk ps. „Bryła”
Jan Nogieć ps. „Chłopicki”
Józef Nogieć ps. „Długi” - dowódca drużyny¹⁰⁵.

---

105. Plut. rez. ps. „Długi” aresztowany w 1943 r. przez Gestapo i wywieziony do obozu.

PLACÓWKA KALINA WIELKA „KOT”

Rejon konspiracyjny: miejscowość Kalina Wielka, Mała, Rędziny, Las, Góry Miechowskie, Strzeżów, Śladów.

Okres konspiracyjny: od 1943 do VI.1944 roku.

KOMENDA

Funkcja	Stopień	Pseudonim	Imię i nazwisko	Uwagi
	przed / w konsp.			
komendant	ppor. rez.	"Regiński"	Bolesław Krzyszkiewicz	
zastępca	sierż./ st. sierż.zaw.	"Słowik"	Andrzej Wesołowski	
adiutant p.o. oficer WKW	kpr. pchor. cz. w.	"Sęp"	Mieczysław Lis	
oficer dywersji	ppor./ por. rez.	"Harnaś"	Adam Miller	
lekarz	student med.	"Ostrzebalski"	Julian Tondos	
dowódca WSOP	kpr./ plut. rez.		Franciszek Idzik	
szef placówki	sierż. zaw./ pchor. cz. w.	"Fidelis"	Władysław Adamczyk	

POCZET KOMENDY

1. Łącznicy:

kpr. rez. Karol Franciszek Szarek ps. „Sawa”,
strz./st. strz. Krystyna Bandała-Porada ps. „Krechowianka”,
strz./st. strz. Stanisława Strój ps. „Emilia”,
strz./st. strz. Leokadia Mudaj ps. „Malinowska”,
strz./st. strz. Jerzy Idzik ps. „Klon”.

2. Punkty kontaktowe:

Kalina Mała - kpr. rez. Franciszek Krzciuk ps. „Sosnowski”, Aniela Krzciuk,
- strz./st. strz. Stanisława Strój ps. „Emilia”, sklep;
Kalina Rędziny - Jan i Franciszka Idzik (odprawy, kwatery), dom rodzinny,
- Julian Urban ps. „Roland”;
Strzeżów - strz./st. strz. Walenty Baca ps. „Lutek”;
Góry Miechowskie - kmdt Tomasz Stobierski ps. „Górski”, dom pod lasem, „melina spalonych”;
Kalina Wielka - kmdt kpr. pchor. cz. w. Józef Kallista ps. „Stragan”, dom Sitkowskich, Władysław Adamczyk ps. „Fidelis”, Kota na Kolonii.
Brzuchania - Józef Krawczyk ps. „Osika”, rodzina;

PLUTONY

1. Dowódca - st. sierż. zaw. Andrzej Wesołowski ps. „Słowik”.
Stan osobowy: około 50 ludzi.

- Uzbrojenie: 1 rkm, 1 PIAT, pm „Sten”, pistolety krótkie, granaty.
Rejon konspiracyjny: Kalina Wielka.
2. Dowódca - kpr. rez. Władysław Gola.
Stan osobowy: około 40 ludzi.
Uzbrojenie: pm (Sten), kb, 1 PIAT, pistolety krótkie, granaty.
Rejon konspiracyjny: Strzeżów.
3. Dowódca - kpr. rez. Stanisław Gola ps. „Błądowski”.
Stan osobowy: około 40 ludzi.
Uzbrojenie: pm (Sten), kb, 1 PIAT, pistolety krótkie, granaty.
Rejon konspiracyjny: Kalina Mała.
4. Dowódca - plut. rez. Władysław Choryń ps. „Chart”.
Stan osobowy: około 45 ludzi.
Uzbrojenie: pm (Sten), kb, 1 PIAT, pistolety krótkie, granaty.
Rejon konspiracyjny: Śladów.
5. Dowódca - plut. rez. Bolesław Motyl ps. „Fabian”.
Stan osobowy: około 38 ludzi.
Uzbrojenie: pm, kb, pistolety krótkie, granaty.

SŁUŻBY POMOCNICZE

1. Kwatermistrzowskie:
- warsztat rusznikarski - plut. zaw. Wiurek,
  - warsztat rusznikarski - strz./st. strz. Liburski.
2. Uzbrojenie: 1 rkm, 2 PIAT-y, 6 pm (Sten), 19 kb, kilka pistoletów krótkich, granaty, amunicja - 600 szt. do pm (Sten), 2000 szt. do kb.
3. Konspiracyjne „meliny”:
- Kalina Mała - Las - zabudowania gospodarstwa rodzin Franciszka i Teofila Krzciuków oraz ich szwagra Karola Franciszka Szarka (szczególne poświęcenie sprawie małżonki Franciszka Anieli oraz córek Leokadii i Krystyny);
Góry Miechowskie - dom pod lasem Tomasza Stobierskiego;
Kalina Mała - dom Strojowej i Sowy;
Rzędowice - dom Urbanów;
Kalina Lisiny - dom Gibków.
4. Sanitarne:
- strz./st. strz. Sabina Włoczek ps. „Tamara”.
5. Lokalny wywiad:
- strz./st. strz. Józef Marzec ps. „Murarz” - pracownik gminy;
strz./kpr. pchor. cz. w. Edmund Wiśniewski ps. „Wrzos II”
- pracownik gminy Raclawice.
6. Szkolenie:

Kurs podoficerski 1943-44 roku w Kalinie Wielkiej.

Instruktorzy:

- plut. zaw. Andrzej Wesołowski ps. „Słowik”,
- plut. zaw. Władysław Adamczyk ps. „Fidelis”.

Kurs podchorążych (dla żołnierzy z cenzusem).

Ukończyli:

- kpr. pchor. Mieczysław Lis ps. „Sęp”,
- kpr. pchor. Józef Wojtas ps. „Tulipan”,
- kpr. pchor. Sujak ps. „Sęk”.

7. Propaganda.

Nasłuch radiowy i wydawanie komunikatów - kmdt Franciszek Krzciuk ps. „Sosnowski” przy ubezpieczaniu przez całą rodzinę (od 1939 r.).

Żołnierze zasługujący na szczególne wyróżnienie:

- małżonkowie Aniela i Franciszek Krzciukowie,
- Stanisława Strój ps. „Emilia”,
- Piotr Porębski,
- Stefan Tondos¹⁰⁶,
- Franciszek Podyma,
- Stanisław Przeniosło,
- Józef Gajos,
- Teofil Szarek,
- Bolesław Żakowski ps. „Słomiński”,
- Wincenty Gołąb,
- Stanisław Waligóra,
- Edmund Wiśniewski ps. „Wrzos II”,
- Krystyna ps. „Szarotka”,
- Sabina Włoczek ps. „Tamara”¹⁰⁷.

WSOP

Dowódca plutonu - kpr./plut. Franciszek Idzik.

Stan osobowy: około 30 żołnierzy starszych roczników.

Uzbrojenie: bardzo słabe.

Żołnierze m.in.: strz./kpr. Stanisław Idzik, strz./st. strz. Stanisław Broda.

ODDZIAŁ DYSPOZYCYJNY

Dowódca - ppor. rez. Adam Miller ps. „Harnaś”,

---

106. Ranny w potyczce z Ukraińcami. Zob. t. Dok. t. I/112 pp, rel. kpt. „Regiński” d-ca plac. „Kot” Bolesław Krzyszkiewicz.

107. Działała szczególnie wydajnie za mjr „Pawła”, który kwaterował u jej rodziców Stanisława i Heleny Sitkowskich (wg. rel. Jana Molędy ps. „Trzaska” i Józefa Kallisty ps. „Stragan”).

zastępca - kpr. pchor. cz.w. Sujak ps. „Sęk”;

żołnierze między innymi:

kpr. rez. Franciszek Szarek ps. „Sawa”,

strz./st. strz. Marian Gawęcki,

strz./st. strz. Zenon Gawęcki ps. „Poranek”.

Stan osobowy: około 18 żołnierzy.

Uzbrojenie: rkm, kb, pistolety ręczne, granaty.

AKCJE SABOTAŻOWO-DYWERSYJNE

Pododdział w sile drużyny został odkomenderowany do oddziału dywersyjno-partyzanckiego „Skrzetuski”. W skład oddziału wchodziła grupa „spalonych” (o stanie osobowym 1+5 z X.1943 r.) z rejonu Nisko - Rozwadów pod dowództwem ppor. rez. Stanisława Jazdowskiego ps. „Żbik”. Łącznikiem z ramienia dowódcy był Karol Franciszek Szarek ps. „Sawa”. Oddział wykonał kilka akcji o charakterze sabotażowo-dyweryjnym między innymi 6.XI.1943 roku na gorzelnie w Świeciach pod dowództwem „Borowika” oraz I.1943 roku na Zarząd Drogowy w Miechowie pod dowództwem „Żbika”. Zdobyto maszyny do pisania i powielacze.

W kwietniu 1944 roku oddział został dozbrojony ze zrzutów (pistolety maszynowe Sten, granaty, amunicja, materiały wybuchowe) i działał jako „Dominika” (ODP Inspektoratu). W kwietniu tego roku oddział wykonał akcję zniszczenia głównych przewodów energetycznych i transformatora pomiędzy Chodowcem a Charsznicą.

ŻOŁNIERZE BEZ WYRAŻNEGO PRZYDZIAŁU

strz./st. strz. Roman Szybelski ps. „Róg”¹⁰⁸,

strz./st. strz. Alfons Babiarz-Wiśniowski ps. „Mostek”.

Stan osobowy placówki około 300 żołnierzy.¹⁰⁹

---

108. „Róg” - łącznik, kolporter. Odkomenderowany do ODP „Jaksa” w VI. 1944 roku.

109. Opracowano na podstawie relacji ppor./kpt. rez. Bolesława Krzyszkiewicza ps. „Regiński” - bohater i męczennik - po wojnie niewinnie oskarżony, skazany na dożywocie, przesiedział 16 lat w więzieniu PRL, maltretowany w śledztwie przez UB.

PLACÓWKA GIEBUŁTÓW „SKRZETUSKI”¹¹⁰

Rejon konspiracyjny: miejscowość Giebułtów.

Okres konspiracyjny: od 1943 do VI.1944 roku.

KOMENDA

Funkcja	Stopień	Pseudonim	Imię i nazwisko	Uwagi
	przed / w konsp.			
komendant	sierż. zaw.	"Skrzetuski"	Stanisław Huma	
zastępca	kpr. rez.	"Korek"	Leonard Kwaśny	
magazynier broni	st. strz.	"Proch"	Antoni Huma	

POCZET

1. Łącznicy: strz./st. strz. Józef Kawiorski ps. „Trzeciak”,
strz./st. strz. Bolesław Huma ps. „Młot” - goniec alarmowy,
strz. st. strz. Aniela Krzciuk ps. „Olga”.
2. Punkt kontaktowy: dom Stanisława i Anny Huma w Giebułtowie
kmdt Kazimierz Huma ps. „Huzar”.
3. Punkt gospodarczy i sanitarny:
sanitariuszki:
Maria Huma ps. „Wanda”,
Tekla Huma ps. „Saba”,
Zofia Huma-Wesołowska ps. „Pszczołka”,
Wincenta Kwaśna ps. „Wera”.

PLUTON PLACÓWKI

- dowódca plutonu - ppor. rez. Zdzisław Gajosiński ps. „Szarota”,
z-ca d-cy plutonu - sierż. Stanisław Huma ps. „Skrzetuski”,
dowódca drużyny - kpr. Leonard Kwaśny ps. „Korek”,
st. strz. Kazimierz Huma ps. „Huzar”,
st. strz. Antoni Huma ps. „Proch”,
strz. Edward Huma ps. „Strug”,
strz. Stanisław Smąd ps. „Kupiec”,
strz. Alfons Babiaryz ps. „Mostek”,
strz. Józef Babiaryz ps. „Koper”,
strz. Franciszek Szych ps. „Mak”,
strz. Mieczysław Kawiorski ps. „Jasło”,
strz. Adam Kawiorski,
strz. Franciszek Konarski ps. „Stójka”,
strz. Józef Zygóła ps. „Dąb”,

¹¹⁰ Wg relacji strz./st. strz. Kazimierza Humy, brata ps. „Skrzetuski” organizatora placówki, bardzo oddanego konspiracji (przydział 5/II.112).

strz. Piotr Żuraniewski ps. „Dywan”.

Stan osobowy: około 20 ludzi.

Uzbrojenie: kilka karabinów, granatów i pistoletów krótkich.

W ramach placówki wykonano niewiele akcji sabotażowych, także z braku dostatecznego uzbrojenia.

**KOMENDA PODOBWODU PROSZOWICE
„PEŁA MAGDALENA”**

KOMENDY PLACÓWKI:

1. Proszowice „Przepiórka”, „Powój”, „Pelargonia”,
2. Wawrzeńczyce „Wyka”,
3. Koniusza „Kaktus”,
4. Luborzycza „Lilia”,
5. Żębocin „Żyto”,
6. Klimontów „Kura”.
7. Pałecznicza „Perkoz”.

PODOBWÓD PROSZOWICE „PELA”

Rejon konspiracyjny: południowa część Obwodu.

Okres konspiracji: od X.1943 do VI.1944 roku.

KOMENDA

Funkcja	Stopień	Pseudonim	Imię i nazwisko	Uwagi
	przed / w konsp.			
komendant	ppor./kpt. śl.st.	"Pik"	Edmund Sienkowski	
z-ca	ppor./kpt. rez.	"Komar"	Marian Puz	
kwatremistrz	ppor. rez.	"Krzywda"	Tadeusz Dołęga-Dziedzicki	
oficer WKW	kpr./ppor. rez.	"Michał"	Władysław Rynkowski	
ofic. dyw. p.o.	kpr. pchor. cz.w.	"Kłos"	Jerzy Biechoński	
WSK	strz./st. strz.	"Nenufar"	Aniela Grabowska	
lekarz	por. rez. dr med.	"Biały"	Jerzy Zemłło	
kapelan	ks. kap. rez.	"Chętny"	Wacław Radosz	
ref. ds. cywilnych	ppor. cz.w.	"Czajka"	Bogusław Majewski	
adiutant	st. sierż./ppor. cz.w.	"Śmiały"	Wincenty Paluch	

POCZET

1. Łącznicy:

kpr. rez. Stanisław Bożek ps. „Brzózka”,
strz./st. strz. Janina Paluch ps. „Ninka”,
strz./st. strz. Jan Palmąka ps. „Okrajnek”,
strz./st. strz. Maks Kubacki,
strz./st. strz. Bolesław Kawalec.

2. Punkty kontaktowe:

Proszowice sklep - kmdt strz./st. strz. Tadeusz Rabiej ps. „Burza”, z-ca strz./st. strz. Marianna Rabiej;
WSK - strz./st. strz. Maria Sadowska ps. „Pliszka”, strz./st. strz. Krystyna Chełmicka ps. „Krysta”;
WKW - strz./st. strz. Wiktoria Rynkowska ps. „Vita”.¹¹¹

PODLEGŁE PLACÓWKI

1. Proszowice „Powój”:

komendant - ppor./kpt. śl.st. Edmund Sienkowski ps. „Pik”,
zastępca - st. sierż./ppor. cz.w. Wincenty Paluch „Śmiały”.

111. Komórka WKW Podobwodu bardzo wydajna, podlegała bezpośrednio Komendzie WKW Inspektoratu, gdzie z plac. „Żyto” został odkomenderowany jesienią 1943 roku kpr. pchor. cz.w. Włodzimierz Ostrowski ps. „Skała II”.

Stan osobowy: ZWZ około 30 ludzi, NOW 454 ludzi, BCh 90 ludzi - razem ponad 600 ludzi.¹¹²

Uzbrojenie: 20% stanu (rkm, pm, kbk, granaty, pistolety krótkie).

Rejon konspiracyjny: miasto i gmina Proszowice.

2. Luborzycza „Lilia”:

komendant - ppor. rez. Franciszek Kozera ps. „Karp”,

zastępca - plut. pchor. rez. Zygmunt Sokół ps. „Wulkan”.

Stan osobowy: około 180 ludzi (3 plutony).

Uzbrojenie: około 30 kbk, pm (Sten), około 130 granatów w tym 2/3 produkcji konspiracyjnej, 70 pistoletów krótkich, 6 fuzji, 1 rkm, sprzęt minerski z zrzutu.

Rejon konspiracyjny: gmina Luborzycza.

3. Wawrzeńczyce „Wyka”:

komendant - ppor./por. rez. Franciszek Pycia ps. „Tokarz”,

zastępca - sierż. zaw./ppor. cz.w. Józef Włodarczyk ps. „Morel”.

Stan osobowy: około 180 ludzi (3 plutony) ZWZ i BCh (po scaleniu 145 ludzi).¹¹³

Uzbrojenie: ok. 40% stanu (kbk, pistolety ręczne, granaty rkm).

Rejon konspiracyjny: gm. Wawrzeńczyce, Igołomia, Gruszów.

4. Żębocin „Żyto”:

komendant - plut. pchor./ppor. cz w. Piotr Gęgotek ps. „Wawer”,

zastępca - kolejni dowódcy plutonów.

Stan osobowy: 190 ludzi (3 plutony).

Uzbrojenie: podstawowe około 10-20% stanu.

Rejon konspiracyjny: Żębocin, Poborowice, Stagniewice, Dobranowice.

5. Koniusza „Kaktus”:

komendant - ppor./kpt. rez. Marian Puz ps. „Komar”,

zastępca - plut. rez. Bolesław Woźniak ps. „Waligóra”.

Stan osobowy: około 250 ludzi.¹¹⁴

Uzbrojenie: około 15% stanu - kbk, pm, granaty produkcji konspiracyjnej, pistolety krótkie, butelki zapalające.

Rejon konspiracyjny: gmina Koniusza, Wierzбно, Karniów.

6. Klimontów „Kura”:

komendant - ppor./por. rez. Franciszek Szopa ps. „Konrad”,

zastępca - kpr.pch. cz.w. Jan Skoczek ps. „Kanty”.

---

112. Zobacz raport scaleniuowy „Kwadratu” NOW z dnia 21.I.1944 r. CA MSW sygn. 515. i ze scalenia BCh raport scaleniuowy z dnia 21.II.1944 r. CA MSW sygn.515.

113. „Wyka” raport scaleniuowy BCh - 114 podof. + 131 szer. z dn. 21.II.1944 r. Por. CA MSW sygn. 515.

114. Z placówkę „Kaktus” scalono 19 podof. + 118 szer. BCh wg. raportu scaleniuowego z dn. 21.II.1944 r. Por. CA MSW sygn. 515.

Stan osobowy: około 100 ludzi.

Uzbrojenie: podstawowe około 10-15% stanu.

Rejon konspiracyjny: Klimontów, Szczytniki.

7. Pałecznicza „Perkoz”:

komendant - ppor. rez. Feliks Srokosz ps. „Tata”, „Grom”,
zastępca - ppor. rez. Wincenty Świątek ps. „Klucz”.

Stan osobowy: około 100 ludzi.

Uzbrojenie: podstawowe około 15% stanu.

Rejon konspiracyjny: gmina Pałecznicza.

8. Drużyna Pionierów:

dowódca - kpr./plut. Tadeusz Jaskólski ps. „Burza”.

Stan osobowy: około 20 ludzi.

Uzbrojenie: podstawowe.

SŁUŻBY POMOCNICZE

1. Kwatermistrzowskie:

zastępca (p.o.) - kpr. pchor. Tadeusz Bujak ps. „Juchas”,

ofic. broni (p.o.) - plut.pchor./sierż. Stanisław Paluch ps. „Zawieja”,

Magazyn uzbrojenia - dwór Klimontów.

Konsp. montownie granatów:

Piotrkowice - młyn - kpr. pchor. Bogdan Śmitowski ps. „Mat”¹¹⁵

Przesławice - Feliks Adamczyk ps. „Grom”.

2. Sekcja sanitarna:¹¹⁶

dwór Klimontów - strz./st. strz. Teresa Dołęga-Dziedzicka ps. „Maria”,

- strz./st. strz. Jadwiga Dołęga-Dziedzicka - kmdt istniejącego też tu
dużego magazynu leków i sprzętu sanitarnego;

lekarze: - dr med. Jan Marszałek,

- dr med. Włodzimierz Chojnacki ps. „Las”.

3. Sekcja WKW:

wywiad policyjny (wtyczka) - plut. pol. Roman Warso ps. „Sęk”,

wywiad pocztowy - Wilhelm Augustyn Paluch.

4. Punkty ukrywania osób „meliny”:

dwór Klimontów - Tadeusz i Jadwiga Dołęga-Dziedzicy¹¹⁷

5. Składnica meldunkowo-wywiadowcza części sztabu Komendy Inspek-
toratu (przy zastępcy ps. „Piotr”):

---

115. „Mat” aresztowany przez gestapo i zamordowany podczas śledztwa.

116. W placówkach działały patrole sanitarne. Tu wyróżniła się strz./st. strz. Regina Maria Przykowska ps. „Stokrotka”.

117. Ukrywali się tu między innymi rtm./mjr. st. st. Jerzy Jasielski ps. „Jawa”, mjr Janusz Skorwad ps. „Dąb” – Tadeusz Dołęga-Dziedzicki był równocześnie podkwatermistrem Inspektoratu.

sklep, mieszkanie Rynek 16 - komendant - Tadeusz Rabiej ps. „Burza”,

łącznicy: - Jan Palmąka,
                  - Maks Kubacki,
                  - Bolesław Kawalec.

6. Kurierski punkt kontaktowy w Kocmyrzowie:

sklep: - Józef Machnik ps. „Myśliwiec”,

łącznicy: - Elwira Machnik ps. „Malwa”
                  - kpr. rez. Stanisław Pytel ps. „Stefan” - kolejarz.¹¹⁸

ODDZIAŁ DYWERSYJNY

Dowódca drużyny - kpr. rez. Leon Głąbski ps. „Ramzes”.

Żołnierze wyróżniający się:

kpr. rez. Zygmunt Kowalski ps. „Żbik”,

kpr. rez. Wincenty Wcisło ps. „Waligóra”.

AKCJE DYWERSYJNO-SABOTAŻOWE

W ramach placówek Podobwođu „Pela” z wiosną 1944 roku wzmożła się działalność małej dywersji - relacjonują poszczególni żołnierze oddziałów „Peli”. Między innymi dowódca oddziału dywersyjnego plut. Jan Latała ps. „Drozd” podaje:

„Wiosną 1944 roku oddziały dywersyjne Podobwođu «Pela» przystąpiły do zdecydowanych działań przeciwko okupantowi. Niszczono akta gminne, łączność, magazyny, mleczarnie, tartaki, itp. W maju na terenie położonym obok Proszowic dokonano w dniach 9 i 21 maja zrzutu broń i skoczków. Broń otrzymana z zrzutów wzmocniła oddziały dywersji, które już śmieiej dobierały się do skóry okupantowi. Na polecenie WKW zarekwirowano maszynę do pisania, papier i kalki u właściciela majątku Wierzбно, Szyrkowskiego. Następnie z magistratu w Proszowicach zarekwirowano 3 maszyny do pisania, papier i kalki. Obydwie rekwizycje przeprowadził mój oddział, a między innymi udział wzięli tacy żołnierze jak Józef Wyszogrodzki ps. «Ciupaga», Bolesław Sonik ps. «Brzoza», Stefan Koral ps. «Bocian».”

---

118. Kolejarz „Stefan” wydobyl z obławy łączniczkę „Ewę” wiozącą taśmę z amunicją.

**PLACÓWKA PROSZOWICE „PRZEPIÓRKA”,
„POWÓJ”, „PELARGONIA”**

Teren konspiracyjny: gmina Proszowice.¹¹⁹

Okres konspiracyjny: od 1943 do VI. 1944 roku.

KOMENDA

Funkcja	Stopień	Pseudonim	Imię i nazwisko	Uwagi
	przed / w konsp.			
komendant	ppor./ kpt. rez.	"Komar"	Marian Puz do X. 1943 r.	
zastępca	ppor./ kpt. st. st.	"Pik"	Edmunt Sienkowski od X. 1943 r.	
adiutant, z-ca	st. sierż. / ppor. cz. w.	"Śmiały"	Wincenty Paluch od X. 1943 r.	
oficer WKW 1.	plut. pchor. / ppor.	"Czajka"	Bogusław Majewski do XII. 1943 r.	
2.	plut. pchor. / ppor.	"Michał"	Władysław Rynkowski	
oficer dywersji	kpr. pchor.	"Kłos"	Jerzy Biechoński	
z-ca ofic. dyw.	kpr./ plut. rez.	"Łoś"	Dionizy Nowak	
lekarz	dr med. kpt. rez.		Jan Marszałek	
kapelan 1.	ks. kpt. rez.	"Chętny"	Wacław Radosz	
2.	ks. kpt. rez.		Józef Rybczyk	
ofic. gospodarczy kwaterymistrz		"Rodendron"	A. L. Morstin	
ofic. broni p.o.			Leon Stąpski	
ofic. łączności p.o.			Witold Ślaweta	

POCZET

1. Łącznicy:

- strz./st. strz. Janina Paluch ps. „Ninka”,
- strz./st. strz. Aleksander Rybczyk,
- strz./st. strz. Helena Majewska ps. „Halina” - kolporter,
- strz./st. strz. Jerzy Bernacki ps. „Pilot” - kolporter,

2. Punkty kontaktów - pocztowe:

Proszowice ul. Słomnicka 36 - kmdt Helena Bukowska ps. „Ciocia”
(Była tam też „melina” dla łączników i innych).

Urząd pocztowy - kmdt kpr./plut. pchor. cz. w. Jan Łuczyński ps. „Korona”, kpr. rez./plut. Tadeusz Skalski ps. „Wiąz”,

Proszowice: mieszkanie - Helena Majewska ps. „Halina”,

¹¹⁹. Obok miasta i gminy Proszowice w skład placówki do czasu powstania Podobodu należały: Koniusza, Niegardów, Jakubowice, Piotrkowice Wielkie, Przesławice, Chorażyce, Opatkowice, Posądz, Wierzbno, Łaganów, Żębobcin, Klimontów. Po zorganizowaniu Podobodu „Pela” komendantem tegoż został „Pik”, a powstała placówkę objął „Komar”.

Proszowice: mieszkanie ul. Sobiewskiego - Janina Paluch ps. „Ninka”,
Proszowice: biuro RGO oraz mieszkanie prywatne - B. Majewski ps.
Czajka”.

PLUTONY

1. Dowódca - st. sierż. Henryk Sokołowski ps. „Raróg”;
  1. drużyna - d-ca kpr. pchor. Jan Paluch ps. „Pszczółka”,
  2. drużyna - d-ca kpr./plut. rez. Kulesza ps. „Mściciel”,
  3. drużyna - d-ca kpr. rez. Stefan Grzesik ps. „Dąb”.Stan osobowy: 1 + około 40-50 ludzi.
Uzbrojenie: podstawowe około 30% stanu.
Rejon konspiracyjny: miasto i gmina Proszowice.
2. Dowódca - kpr. /plut. rez. Henryk Turliński ps. „Tarło”;
  4. drużyna - d-ca kpr./plut. rez. Henryk Turliński ps. „Tarło”,
  5. drużyna - d-ca kpr. rez. Władysław Budzyń,
  6. drużyna - d-ca kpr. rez. Marcin Cieślowski.Stan osobowy: 1 + około 30-40 ludzi.
Uzbrojenie: podstawowe około 20% stanu.
Rejon konspiracyjny: miasto i gmina Proszowice.
3. Dowódca - kpr./plut. rez. Tadeusz Skalski ps. „Wiąz”¹²⁰
  7. drużyna - d-ca kpr. pchor. cz.w. Zdzisław Łakomski ps. „Kardelek”
- z-ca st. strz. Franciszek Kura ps. „Zawadzki”,
  8. drużyna - z BCh d-ca niezapamiętany, stan ok. 20 osób.Stan osobowy: 1 + około 55 żołnierzy w tym ZWZ 1+15 ludzi i BCh 40 ludzi.
Uzbrojenie: podstawowe około 10% stanu.
Rejon konspiracyjny: gmina Proszowice.

ODDZIAŁY DYSPOZYCYJNE

1. Dowódca - strz./kpr. pchor. cz.w. Jerzy Biechoński ps. „Kłos”,
organizator zgrupowania;
zastępca - kpr./plut. rez. Dionizy Nowak ps. „Łoś”;
Żołnierze (miedzy innymi):
  - kpr./plut. rez. Jakub Jelonkiewicz ps. „Jeleń”,
  - strz./st. strz. Henryk Jelonkiewicz ps. „Topór”,
  - st. strz./kpr. rez. Leon Głomski ps. „Ramzes”,
  - st. strz. Jerzy Barnecki ps. „Pilot”,
  - st. strz. Zdzisław Henryk Machowski ps. „Lew”,

---

120. W tym 40 żołnierzy ze scalonego BCh (zob. protokół scalenia z dnia 21.XII.43 r. CA MSW sygn. 515).

st. strz. Stefan Grzesik ps. „Dąb”,
strz./st. strz. Zdzisław Wyporek ps. „Elke”,
strz./st. strz. Ryszard Ciepielewski ps. „Polan II”,
strz./st. strz. Mieczysław Skórczyński ps. „Portos”,
strz./st. strz. Zygmunt Nowak ps. „Sfinks”,
strz./st. strz. Stefan Tadeusz Wciśliński ps. „Szybowiec”,
st. strz. Zdzisław Łakomski ps. „Kordelek”.¹²¹

Stan osobowy: 1 + około 20 żołnierzy.

Uzbrojenie: pm, kbk, pistolety ręczne.

2. (Jakubowice) Dowódca - kpr. rez. Stanisław Gas ps. „Modrzew”,
z-ca - kpr. pchor. cz.w. Bogusław Kleszczyński ps. „Jabłoński”.¹²²

Żołnierze (między innymi):

strz./st. strz. Juliusz Jarosz ps. „Wydra”,
st. strz. Franciszek Kukliński ps. „Wir”, „Wiatr”,
st. strz. Stanisław Luty ps. „Srogi”,
st. strz. Józef Kuranowski ps. „Palczyk”,
strz./st. strz. Włodzimierz Jarosz ps. „Dzik”,
strz./st. strz. Bogusław Kleszczyński ps. „Jabłoński”.

Stan osobowy: 1+12 żołnierzy.

Uzbrojenie: granaty, pm, na stanie hełmy.

3. Dowódca - kpr./plut. rez. Bolesław Woźniak ps. „Waligóra”, d-ca samodzielnej drużyny.

Żołnierze (między innymi):

st.strz./kpr. Jan Kulesza ps. „Kos”,
strz./st. strz. Adam Woźniak ps. „Wir”,
strz./st. strz. Zygmunt Kwiatek ps. „Bosman”,
strz./st. strz. Woźniak ps. „Grom”.

Stan osobowy: 1 + od 8 do 10 żołnierzy.

Uzbrojenie: pm, kbk, granaty.

4. Drużyna pionierów:

dowódca - kpr./plut. rez. Tadeusz Jaskólski ps. „Burza”.

Stan osobowy: około 20 ludzi.

Uzbrojenie: podstawowe, kbk, granaty, pistolety ręczne, materiały saper-skie.

SŁUŻBY POMOCNICZE

1. WKW.

Wtyczka do posterunku policji w Proszowicach - plut. pol. Roman Warso ps. „Sęk”.

---

121. „Kordelek” poległ VIII.1944 roku pod Sancygniowem.

122. Poległ pod miejscowością Narama w XII.1944 roku.

Podśluch na poczcie - strz./st. strz. Jan Łuczyński ps. „Korona”.
Wywiad lokalny - plut. pchor./ppor. Bogusław Majewski ps. „Czajka”.

2. Wyszkolenie.

Podoficer wyszkoleniowy - plut./sierż. zaw. Władysław Adamski ps. „Burza”.
Instruktorzy - plut. rez. Tadeusz Jaskólski ps. „Burza”, plut. rez. Jan Jaskólski ps. „Osa”.

3. Kwatermistrzostwo.

- a) zaopatrzenie - strz. Jan Nyc, strz. Jan Skalski, strz. Roman Kubacki;
- b) kolportaż: skrzynka kontaktowa w Proszowicach przy ul. Sobiewskiego - kmdt strz./st. strz. Janina Paluch. ps. „Ninka”; sklep - kmdt strz./st. strz. Tadeusz Robiej ps. „Burza”, z-ca strz./st. strz. żona Tadeusza, łącznik kpr. rez. Stanisław Bożek ps. „Brzózka”.
Jakubowice - kolporter Wojciech Narbut-Łuczyński ¹²³
- c) łącznicy w dyspozycji zastępcy Inspektora:
kpr. plut. rez. Romuald Cichy ps. „Birski”,
strz./st. strz. Wanda Gertler ps. „Ewa”, ¹²⁴
strz./st. strz. Jerzy Bronisław Biernacki ps. „Pilot”.

DZIAŁALNOŚĆ SABOTAŻOWO-DYWERSYJNA

Działalność sabotażowo-dyweryyjna prowadzona była oddziałami dyspozycyjnymi placówki i obejmowała zgodnie z rozkazami Inspektoratu w zakresie sabotażu w urzędach gminnych, mleczarniach, także jako akcje wychowawcze oraz niszczenie bimbrowni, zwalczanie bandytyzmu, itp.

Akcje przy większym zagrożeniu nieprzyjaciela prowadzone były w ramach plutonu, a następnie kompanii dyw.-part. pod dowództwem kpr. pchor. cz.w. Jerzego Biechońskiego ps. „Kłos”.¹²⁵

W okresie omawianym, jak podaje plut. „Drozd”, „[...] między innymi akcjami zarekwirowano na cele WKW maszyny do pisania, papier, itp. u właściciela majątku w Wiebrzmie i w magistracie w Proszowicach. W akcjach udział mieli moi podkomendni Józef Wyszogrodzki ps. «Ciupaga», Bolesław Sonik ps. «Brzoza» i Stefan Koral ps. «Bocian». Na zabrane maszyny, papier, itd. pozostawiliśmy pokwitowaniw konspiracyjne. Wiosną 1944 roku oddziały dywersyjne Inspektoratu «Maria» przystąpiły do

---

123. Kpr./plut. pchor. cz.w. odkomenderowany na własną prośbę do oddziału „Kłos” – „Suszarnia”, ranny na patrolu, wzięty do niewoli - wymieniony na jeńca niemieckiego VIII. 1944 roku.

124. Zginęła zamordowana przez NKWD w czasie wkroczenia wojsk sowieckich do Polski.

125. Zobacz akcje ODP „Kłos”.

zdecydowanych działań przeciwko okupantowi. Niszczono akta gminne, magazyny, mleczarnie, tartaki [...]

W maju na terenie położonym obok Proszowic dokonano zrzutów broni i skoczków. Broń otrzymana z zrzutu wzmocniła oddziały dyspozycyjne i dywersyjne, które śmielej dobierały się do „skóry” nieprzyjaciela. Pod ubezpieczeniem ODP „Kłos” między innymi skoczkiem był gen. bryg. Leopold Okulicki ps. „Niedźwiadek”, Komendant Główny AK.

AKCJE BOJOWE¹²⁶

Wiosna 1943 rok - zwolniony z obozu w Oświęcimiu konfident gestapo inż. Caban został zlikwidowany przez patrol pod dowództwem por. „Grota”.

Patrol z oddziału „Łosia” w składzie „Łoś, „Dąb”, „Pilot”, zlikwidował agenta policji, pracownika mleczarni w Dojazdowie.

Inne akcje przy opisie Oddziału kompani pchor. „Kłosa”.

---

126. Zgodnie z relacją między innymi Jerzego Bronisława Bernackiego ps. „Pilot”.

PLACÓWKA LUBORZYCA „LILIA”

Rejon konspiracyjny: gmina Luborzyca.

Okres konspiracyjny: od 1943 do VI.1944 roku.¹²⁷

KOMENDA

Funkcja	Stopień	Pseudonim	Imię i nazwisko	Uwagi
	przed / w konsp.			
komendant 1. 2.	plut. pol. ppor./por. rez.	"Kamiński" "Karp"	Jan Gabryś Franciszek Kozera	128
zastępca 1. 2.	ppor./por. rez. plut. pchor. rez.	"Karp" "Wulkan"	Franciszek Kozera Zygmunt Sokół	129
adiutant, szef kancelarii	kpr./plut. pchor. rez.	"Tur"		
ofic. wyszkol. p.o.	kpr./plut. zaw.	"Zbych"		
ofic. gospod. p.o.	kpr. rez.	"Cieplik"	Franciszek Witaliński	
ofic. dywersji p.o.	kpr./plut. pchor. st. st.	"Korzon"	Władysław Dej	
ofic. BIP p.o.	kpr./plut. rez.	"Jordan"	Stanisław Krzyżanowski	
ofic. łączności	kpr./plut. rez.	"Pień"	Stanisław Paletko	

POCZET

1. Łączność:

Kraków - utrzymywał łączność Stanisław Król ps. „Czarnecki”;
łącznicy terenu konspiracyjnego - Franciszek Machnik ps. „Nagan”,
Jan Misztal ps. „Marny”, Roman Natkaniec ps. „Wytrwały”.

2. Punkty kontaktowe:

Luborzyca - Stanisław Król ps. „Czarnecki”, Stanisław Franczak ps. „Lin”;
Sadowie - Zygmunt Sokół ps. „Wulkan”.

3. Miejsce postoju komendanta - Luborzyca.

PLUTONY

1. Dowódca - plut. pchor. rez. Zygmunt Sokół ps. „Wulkan”,

zastępca - kpr./plut. pchor. Władysław Dej ps. „Korzon”.

Stan osobowy: 1+57 ludzi (cztery drużyny).

Uzbrojenie: podstawowe.

2. Dowódca - plut. rez. Antoni Marzec ps. „Ząbczyński”,

zastępca - kpr. rez. Franciszek Machnik ps. „Nagan”.

Stan osobowy: 1+19 ludzi (dwie drużyny).

127. Działalność organizacyjna sięgała poza Luborzycę do takich miejscowości jak: Zielona, Pietrzejowice, Rawałowice, Kocmyrzów, Sulechów, Marszowice, Łuczyce, Trątnowice, Pielgrzymowice, Sadowie, Guszczce, Wilków, Szczepanowice, Zagórzyce, Polanowice, Wola Luborzycka i inne pobliskie.

128. Komendant do IV.1943 roku.

129. Zastępca komendanta od V.1943 roku.

- Uzbrojenie: podstawowe.
3. Dowódca - plut. rez. Józef Kozłowski ps. „Jastrząb”.
Stan osobowy; 1+76 ludzi (cztery drużyny).
Uzbrojenie: podstawowe.
  4. Drużyna Kolejowa: dowódca - kpr. rez. Józef Nowotny ps. „Jednoręki”,
zastępca - plut. rez. Jan Przywara ps. „Kogut”.
Stan osobowy: 1+12 ludzi.
Uzbrojenie: kbk, granaty (na pełny stan), pistolety ręczne.

Stan liczebny placówki do połowy 1943 roku wynosił 168 ludzi.
Po scaleniu stan osobowy w drużynach zwiększył się do około 300 ludzi.
Uzbrojenie do scalenia wynosiło: 31 szt. kbk, 6 szt. fuzji, 61 szt. broni krótkiej, 130 szt. granatów (w tym 2/3 produkcji konspiracyjnej).
Po scaleniu przybyły pistolety maszynowe typu (Sten), km, materiały minerskie oraz sprzęt i materiały sanitarne.

SŁUŻBY POMOCNICZE

1. Sekcja sanitarna - rekrutowała się ze służb sanitarnych LZK i ZK (BCh), Komendantką sekcji była Wiktoria Gaweł ps. „Ewa”, a jej zastępcą Anastazja Gaweł ps. „Alina”.
2. Szkolenie - organizowano szkolenie na podoficerów oraz kursy sanitarne. W połowie 1944 roku zorganizowano kurs szkolenia na podchorążych, który ukończyło 12 podoficerów. Komendantem kursu był por. rez. Jan Kałwa ps. „Kamień”.

ODDZIAŁY DYSPOZYCYJNE

1. Dywersyjna drużyna kolejowa:
dowódca - kpr. rez. Józef Nowotny ps. „Jednoręki”,
zastępca - plut. rez. Jan Przywara ps. „Kogut”;
dowódcy sekcji (patroli): st. strz. ps. „Lech”,
st. strz. ps. „Zaturski”,
st. strz. ps. „Mat”.
W skład drużyn wchodziło 10-ciu minerów.
Stan osobowy: 1+1+14 szeregowych.
Uzbrojenie: rkm, pm, kbk, pistolety ręczne, sprzęt minerski.
2. Oddział dywersyjny placówki - specjalnie organizowany do poszczególnych akcji, głównie z plutonu „Wulkan”.

DZIAŁALNOŚĆ SABOTAŻOWO-DYWERSYJNA:

Placówka ZWZ, po aresztowaniach w latach 1942/43, przechodzi do

BCh, ale już jesienią 1943 roku zostaje scalona i wchodzi w skład Podobwodu AK Proszowice „Pela”. Placówka przechodzi intensywne szkolenie bojowe, kursy szkoleniowe kadr zwłaszcza podoficerskich, a także dozbrojenie bronią zrzutową.

Organizowane są akcje sabotażowo-dywersyjne - relacja por. ps. „Karp”: „[...] akcja dywersyjna «Słomniki» dnia 12.VI.1943 roku na trojchendera ograniczającego zbyt gorliwie przemiał zboża dla ludności. Zdobyto jeden pistolet, aparat radiowy, aparat fotograficzny, spowodowano zmianę trojchendera. Wykonał patrol pod dowództwem «Karpa». Skład patrolu «Wulkan», «Pistolet», «Jordan» [...]”.

W okresie omawianym z dużej dywersji zanotowano kilka akcji.

Wypad na szosie koło miejscowości Zalesie w nocy 19.IX.1943 roku na samochód nieprzyjaciela. Zlikwidowano trzech żandarmów, zdobyto 2 kb, 1 pm i amunicję. Akcję wykonał oddział 12 żołnierzy z I plutonu pod dowództwem plut. rez. Władysława Deja ps. „Korzon”.

Wypad na szosie Kraków - Proszowice koło miejscowości Zielona w dniu 10.IV.1944 roku na samochód osobowy wroga. Zdobyto dwa pistolety krotkie i amunicję. Zadanie wykonał oddział w składzie 1+1+19 żołnierzy pod dowództwem ps. „Wulkan” i „Korzon”.¹³⁰

---

130. Opracowano głównie na podstawie pisemnych wspomnień mjr. Franciszka Kozery ps. „Karp”.

PLACÓWKA KONIUSZA „KAKTUS”

Rejon konspiracyjny: gmina Koniusza, gmina Wierzбно.

Okres konspiracyjny: od X.1943 do VI.1944 roku.

KOMENDA

Funkcja	Stopień	Pseudonim	Imię i nazwisko	Uwagi
	przed / w konsp.			
komendant	ppor. rez.	"Komar"	Marian Puz	
zastępca 1. 2.	plut. pchor. rez.	"Szreniawa"	Wacław Rodak	131
	plut. rez.	"Waligóra"	Bolesław Woźniak	132
ofic. dywersji p.o.	plut. pchor. rez.	"Szreniawa"	Wacław Rodak	
kapelan	ks. kpt. rez.	"Tulipan"	Stefan Podsiedlik	

POCZET

1. Łącznicy:

strz./st. strz. Władysław Oraczewski ps. „Orzeł”,
strz./st. strz. Bogdan Staniewski ps. „Bosman”,
strz./st. strz. Stanisław Paulus ps. „Sowiński” - Wierzбно,
strz./st. strz. Maria Woźniak ps. „Marysia” - Biórkowo.

2. Punkty kontaktowe:

- a) Biórków Mały - gospodarstwo Woźniaków przy szosie Kocmyrzów - Proszowice;
- b) Biórków Wielki - przysiółek pod lasem w domu siostry „Waligóry” Eugenii Gutkowskiej;
- c) Punkty kontaktowe do wyższego przełożonego - Koniusza Urząd Gminy - komendant - sierż./ppor. cz. w. Roman Nowak ps. „Nina”, zastępca - strz./st. strz. Marta Nowak ps. „Alda”, strz./kpr. pchor. cz.w. Jerzy Biochoński ps. „Kłós”.¹³³
- d) Do obsługi wewnętrznej - punkt odpraw Koniusza, dom strz./st. strz. Stanisława Warchoła ps. „Balaska”.

3. Miejsce postoju komendanta rejon Proszowice - Koniusza.

---

131. „Szreniawa” poległ w walce z żandarmerią koło miejscowości Przesławice w dniu 28.VI.1944 roku. Zobacz rozkaz „Dom” nr. 45 z dnia 30.X.1944 r. Po nim objął dowództwo kpr. pchor. „Kłós”.

132. „Waligóra” wraz z bratem Janem zamordowany przez Niemców późną jesienią 1944 r. W okresie przegrupowań placówki na kompanie „Waligóra” pełnił czasowo funkcję zastępcy, a nawet dowódcy placówki „Kaktus” oraz w pewnym okresie p.o. zastępcy dowódcy 8 p.uł.

133. Dzięki skutecznej działalności organizacyjnej podchorążego „Kłosa” w ramach placówki Koniusza i Proszowice powstaje kompania dyspozycyjno-dywersyjna „Kłós” przy Podobwodzie Proszowice (zob. opr. tej kompani).

PLUTONY

1. (ZWZ) Dowódca - sierż. rez. Feliks Adamczyk ps. „Grom”,¹³⁴
zastępca - kpr./plut. zaw. Henryk Jasiński ps. „Sęp”.
Stan osobowy: około 80 ludzi.
Uzbrojenie: minimalne, po zrzutach zwiększone do 25% stanu.
Rejon konspiracyjny: Koniusza i wsie Niegardów, Presławice i okoliczne miejscowości.
2. (ZWZ-BCh) Dowódca - kpr./plut. pchor. rez. Stanisław Mleczek ps. „Kret”,
zastępca - kpr. rez. Henryk Gołąb ps. „Dzięcioł”,
Stan osobowy: około 25 ludzi.
Uzbrojenie: pm (Sten), kbk, pistolety ręczne, granaty produkcji konspiracyjnej i zrzutowe, butelki zapalające.
Rejon konspiracyjny: Łyszkowice i okoliczne wsie.
Żołnierze między innymi zapamiętani:
    strz./st. strz. Regina Marta Przykowska ps. „Stokrotka”
    - sanitariuszka,
    strz./st. strz. Cyryl Przykowski ps. „Wrzos”.
3. (BCh-ZWZ)
Stan osobowy: 14 podoficerów + 118 szeregowców,¹³⁵
    1. drużyna BCh,
    2. drużyna ZWZ - dowódca kpr. rez. Józef Olesiński ps. „Lew”
    z rejonu miejscowości Biórków Mały i Wielki.
Uzbrojenie: minimalne, po zrzutach zwiększone do 25% stanu.
Rejon konspiracji: Koniusza, Niegardów, Presławice i okoliczne wsie.

ODDZIAŁY DYSPOZYCYJNE

1. Dowódca - plut. pchor. rez. Wacław Rodak ps. „Szreniawa”;
zastępca - kpr. pchor. cz. w. Jerzy Biechoński.
Stan osobowy: 20-30 ludzi.
Uzbrojenie: pm (Sten), kbk, granaty produkcji konspiracyjnej i zrzutowe, butelki zapalające.
Rejon konspiracyjny: gmina Koniusza.
Żołnierze między innymi zapamiętani:
    kpr./plut. zaw. Henryk Jasiński ps. „Sęp”,
    strz./st. strz. Władysław Dziuba ps. „Bruzda”,
    Jan Wojtas ps. „Wyrwidąb”,

---

134. „Grom” był dowódcą I plutonu do czasu objęcia funkcji dowódcy oddziału dywersyjnego, po nim dowództwo plutonu przejął „Sęp”.

135. Wg raportu scalenia „Trójkąt” – ZWZ-AK z dn. 21.XII.1943 roku.

- Władysław Ziętarski,
Piotr Wiecha,
st. sierż. rez. Teofil Sanderski ps. „Topór”.
2. Dowódca - plut./sierż zaw. Władysław Adamski ps. „Burza”,
NOW Proszowice (ZWZ);
Stan osobowy: około 15 osób.
Uzbrojenie: pm, kbk, granaty produkcji konspiracyjnej i zrzutowe, butelki zapalające.
3. Dowódca - plut. rez. Bolesław Woźniak ps. „Waligóra”.
Stan osobowy: około 30 ludzi.
Uzbrojenie: pm, kbk, 2 mp z zrzutu, granaty, butelki zapalające.
Rejon konspiracji: miejscowość Biórków i pobliskie wsie.
Żołnierze między innymi zapamiętani:
kpr. rez. Jan Woźniak - brat Bolesława,
strz./st. strz. Eugenia Woźniak-Gutkowska ps. „Gena”
- skrzynka kontaktowa,
strz./st. strz. Maria Woźniak ps. „Marysia” - łączniczka,
kpr. rez. Józef Olesiński ps. „Lew” - d-ca drużyny,
strz./st. strz. Bogdan Staniewski ps. „Bosman” - łącznik,
Władysław Żyto ps. „Czarny”,
Kazimierz Staniewski ps. „Kazek”,
Mieczysław Kurek,
Józef Marchewka,
Stanisław Korfel,
oraz niezapamiętany z nazwiska policjant granatowy z posterunku
Kocmyrzów.¹³⁶
Skrzynki kontaktowe oddziału:
Biórków Mały - gospodarstwa Woźniaków i Eugenii Gutkowskiej.
4. Dowódca - strz./st. strz. Stanisław Jaskulski ps. „Orlik”;
z-ca: 1. strz./st. strz. Mieczysław Wilk ps. „Żurawik”¹³⁷,
2. kpr. pchor. rez. Ryszard Lodowski ps. „Magiera”¹³⁸;
Stan osobowy: 1 + około 20 ludzi.
Uzbrojenie: pm, kbk, granaty, pistolety krótkie, butelki zapalające.
Rejon konspiracyjny: gmina Wierzbno.

---

136. Wg relacji Bogdana Staniewskiego ps. „Bosman”.

137. „Żurawik” lat 19, uczeń gimnazjum, organizator konspiracji, bardzo dzielny i ofiarny, zginął wraz z ojcem z rąk miechowskiego gestapo III.1943 roku.

138. „Magiera” poległ pod Proszowicami w dniu 30.VII.1944 roku. Zob. rozkaz „Dom” nr 45 z dnia 30.X.1944 roku.

Żołnierze między innymi zapamiętani:

plut. rez. Stanisław Wilk (ojciec) ps. „Peowiak”,
st. strz./kpr. pchor. cz.w. Zbigniew Jerzy Nowak ps. „Grunwald”,
strz./st. strz. Katarzyna Wilk (matka) ps. „Katarzyna”,
strz./st. strz. Władysław Witulski ps. „Zabój”,
strz./st. strz. Lech Nowak ps. „Omega”,
strz./st. strz. Jan Lubaszek ps. „Vis”,
strz./st. strz. Władysław Gruszka ps. „Orzech”,
strz./st. strz. Stefan Olender ps. „Kraków”,
strz./st. strz. Fryderyk Marciński ps. „Balacha”,
strz./st. strz. Władysław Siemiński ps. „Pantera”,
strz./st. strz. Jerzy Nowak ps. „Jeź”,
strz./st. strz. Józef Migas ps. „Lanca”- kierowca,
strz./st. strz. Roman Tomczyk.

ŻOŁNIERZE BEZ WYRAŹNEGO PRZYDZIAŁU

pchor. rez. Jerzy Guzik ps. „Sokół”,
kpr. Przypkowski Cyryl ps. „Wrzos”,
strz./st. strz. Franciszek Warzecha ps. „Ostrze”,
strz./st. strz. Jan Gołąb ps. „Rółf”,
strz./st. strz. Stefan Kwiecień ps. „Buks”,
strz./st. strz. Jozef Solarz.

AKCJE DYWERSYJNE

W placówce akcje prowadzone były w zakresie małej dywersji. Między innymi obicie sołtysa za „bratanie się” z Niemcami, co poskutkowało. Na większe akcje brakowało uzbrojenia.

Relacja kpr. zaw. Henryka Jasińskiego ps. „Sęp” - „Nie wszystko układało się pomyślnie, zorganizowany wypad na pociąg wąskotorowy wiozący wódki wprawdzie się udał, wódkę zniszczono granatami, ale po wykonaniu zadania nie wystawiono straży ze względu na dekonspirację, a gdy przyjechała komisja na drugi dzień, to uznała, że napadu dokonała miejscowa ludność, gdyż brakowało kilku skrzyń zniszczonej wódki. Przyjechały silnie uzbrojone oddziały SS. Otoczyły wieś, następnie spędziły całą ludność, wybierając 30 młodych mężczyzn i ich rozstrzelali”¹³⁹

12 czerwca 1944 roku przeprowadzono akcję na młyn w Waganowicach.¹⁴⁰

---

139. Pacyfikacja z dnia 28.1.1944 roku.

140. Zob. opis szczegółowy w rozdziale „Akcje bojowe”.

Placówka otrzymała już wiosną 1944 roku polecenie przygotowania „meliny” na rzuty i transport do odbioru zrzutów. Wykonano w polu duży loch, dobrze zamaskowany i mniejsze w stodołach pod słomą. Były to bunkry w Lasku Wierzbińskim i w ogrodach dworskich w Wierzbnie. Zadanie głównie wykonano pod kierownictwem kpr. pion. Tadeusza Jaskulskiego ps. „Burza”.

W dniu 22.V.1944 roku przyjęto rzut „Wierzbno” - broń i skoczaków.

SŁUŻBY POMOCNICZE

1. Kwatermistrzowskie.

Montownia granatów konspiracyjnych i magazyn broni rzutowej w Piotrkowicach Wielkich - terenowa montownia „Ubezpieczalni” KO Kraków - komendant kpr. pchor. cz. w. Bogdan Śmitkowski ps. „Mat”.¹⁴¹

Żołnierze montowni: Fabian Śmitkowski, Waław Adamczyk, Waław Rodak, Marta i Roman Nowakowie.

Przygotowanie kwatery (m.p.) sztabu 106 DP AK na moment zarządzania przygotowań do akcji „Burza” w Urzędzie Gminy Koniusza (m.p. bojowe). Organizacja zaopatrzenia w żywność oddziałów osłonowych i sztabu.

Władysław Guzik „Burza” podaje: „[...] od Władysława Klimka (Kraków, ul. Mogilska 77 ¹⁴²) przewoziłem części składowe do montowania granatów konspiracyjnych [...]”.

2. Szkolenie.

Kurs dowódców plutonów i drużyn w szkole podstawowej w Koniuszy w dniach 15-24.XI.1943 roku. Instruktorzy - kpt. „Konar” i kpt. „Zasaniec”.

Szkolenie pionierów w ramach 8 p.uł. w miesiącu IX.1944 roku w rejonie Wierzbno, między innymi w miejscowości Gliwiec. Instruktor - kpr. rez. Tadeusz Jaskulski ps. „Burza”.

---

141. „Mat” chroniąc przed rewizją montownię i magazyn zrzutów, mimo możliwości ucieczki, dał się aresztować żandarmerii. W czasie śledztwa w gestapo, uderzony oddał gestapowcowi i zginął zastrzelony w dniu 5.VII.1944 roku. Odznaczony pośmiertnie Krzyżem Walecznych. Zweryfikowany do stopnia ppor. cz.w. (Zob. rozkaz „Dom” nr 28 z dnia 20.IX.1944 r.)

142. Dotyczy montowni Słomniki - transport z wytwórni „Ubezpieczalni”.

PLACÓWKA WAWRZEŃCZYCE „WYKA”, „WRZOS”

Rejon konspiracyjny: gmina Wawrzeńczyce, Igołonia, Gruszów.

Okres konspiracyjny: od 1943 do VI.1944 roku.

KOMENDA

Funkcja	Stopień	Pseudonim	Imię i nazwisko	Uwagi
	przed / w konsp.			
komendant	ppor. / por. rez.	"Tokarz"	Franciszek Pycia	
zastępca	plut./ sierż. zaw./ ppor. cz. w.	"Morel"	Józef Włodarczyk	143
szef 1. 2.	plut./ ppor. cz. w. sierż. rez.	"Morel" "Grom"	Józef Włodarczyk Zygmunt Kwiatek	
ofic. dywer. p.o.	kpr. /plut./ sierż. zaw.	"Lazar"	Piotr Lipowski	
oficer WSOP p.o.	kpr. rez.		Franciszek Dziadoń	
lekarz	dr med.		Jan Włodzimierz Kubok	

POCZET

1. Łącznicy:

strz./st. strz. Kazimierz Włodarczyk,

strz./st. strz. Wincenty Grzesiak.

2. Punkty kontaktowe bliżej nieznanne.

3. Skrzynka pocztowa w domu Włodarczyków.

PLUTONY

1. Dowódca - kpr./plut. rez. Stefan Adamek ps. „Lis”,

Stan osobowy: około 40 ludzi.

Uzbrojenie: podstawowe około 20% stanu.

Żołnierze zapamiętani:

strz./st. strz. Witold Świątek ps. „Walczak”.

2. Dowódca - ppor. sł.st. Andrzej Marzec.

Stan osobowy: ponad 40 osób.

Uzbrojenie: podstawowe około 15-20% stanu.

3. Dowódca - kpr./plut. pchor. rez. Bogdan Bogusław Zaręba ps. „Kuba” z BCh.¹⁴⁴

Stan osobowy: 7 podoficerów i 74 szeregowców.

Uzbrojenie: podstawowe około 40% stanu.

Instruktor szkoleniowy: kpr. rez. Tomasz Marzec ps. „Topola”, „Czajka”.

143. „Morel” został przeniesiony do sztabu „Dom” na dowódcę plutonu łączności – zobacz rozkaz „Dom” nr 2 z dnia 5.VIII.1944 roku. Po scaleniu z BCh drugim zastępcą był plut. pchor. Bogusław Zaręba ps. „Kuba” z BCh.

144. Zobacz protokół scalenia z dnia 21.XII.1943 r. (sygn. 515 CA MSW).

4. Dowódca - ppor. rez. Stanisław Dziadoń,
zastępca - kpr. zaw. Jan Kwiatek ps. „Dąb” z BCh.
Stan osobowy: 7 podoficerów i 57 szeregowych.
Uzbrojenie: podstawowe około 30-40% stanu.
Stan osobowy placówki: około 300 ludzi.
Uzbrojenie placówki: około 20% stanu osobowego.

ODDZIAŁ DYSPOZYCYJNY

Dowódca - kpr. /plut./sierż. zaw. Piotr Lipowski ps. „Lazar”,
zastępca - st. strz./plut. Tomasz Marzec ps. „Topola”, „Czajka”.

Żołnierze wyróżniający się:

- strz./st. strz. Jan Piotr Rachtan ps. „Dąb”, „Niegolewski”,
- strz./st. strz. Witold Wiatak ps. „Walczak”,
- strz./st. strz. Edward Ozdoba ps. „Sokół”,
- strz./st. strz. Władysław Pawlus.

AKCJE SABOTAŻOWO-DYWERSYJNE

Między innymi: akcja uświadamiania tych gospodarzy w Wierzbnie, którzy nie chcieli przyjąć wysiedlonych - upomniano ich; 21-22 maja 1944 roku - udział w bardzo sprawnej akcji odbioru zrzutu w rejonie Wierzbnia; w czerwcu 1944 roku oddział pod dowództwem sierż. „Lazara” był w ochronie radiostacji w rejonie miejscowości Przybysławice.

PLACÓWKA ŻĘBOCIN „ŻYTO”

Rejon konspiracyjny: gmina Kowale.

Okres konspiracyjny: od 1943 do VI.1944 roku.

KOMENDA

Funkcja	Stopień		Pseudonim	Imię i nazwisko	Uwagi
	przed / w konsp.				
komendant	plut. zaw./ sierż. pchor. cz.w.		"Wawer"	Piotr Gęgotek	
zastępca 1. 2.	kpr. rez. kolejni d-cy plut. I i II		"Hurikan"	Zdzisław Krzan	145
ofic. KWK p.o.	kpr./ plut. rez.		"Świst"	Edward Koleta	
ofic. broni p.o.	strz./ st. strz.		"Hugo"	Franciszek Sańka	

POCZET

1. Łącznicy:

kpr. rez. Mieczysław Gęgotek ps. „Jawor”,
 kpr. rez. Maksymilian Gajda ps. „Wilk”,
 kpr. pchor. cz. w. Włodzimierz Ostrowski ps. „Andrzej”, „Skała II”,
 strz./st. strz. Irena Kaszycka-Pietrek ps. „Małwa”,
 strz./st. strz. Jan Borowski ps. „Sójka”.

2. Punkty kontaktowe:

Żębocin - dom Piotra Gęgotka, kmtd strz. Anna Gęgotek-Wrońska ps. „Kalina” i Maria Gęgotek ps. „Brzoza” żona Piotra;¹⁴⁶

Żębocin - dom Piotra i Heleny Koszyckich, kmtd córka Irena („melina spalonych”);

3. Miejsce postoju komendanta placówki w miejscowości Żębocin.

PLUTONY

1. „Pies” (BCh-AK): .

Dowódca - plut. rez. Józef Krzyk „Piorun”,
 zastępca - kpr./plut. rez. Jan Latała ps. „Drozd”.¹⁴⁷

Stan osobowy: 66 żołnierzy.

Uzbrojenie: podstawowe około 10% stanu.

Rejon konspiracyjny: miejscowość Poborowice i okoliczne wsie.

145. Z końcem 1944 roku „Hurican” został zlikwidowany za bandytyzm.

146. Stałe kontakty z sąsiadami: placówką „Bartek”- Brzesko Nowe, Wincenty Wściłowski ps. „Grot” (krawiec); placówką „Wyka”- Wawrzeńczyce, ppor. Franciszek Pycia ps. „Torkarz” (kmtd placówki).

147. „Drozd” po zorganizowaniu oddziału dyspozycyjnego Podobodu „Pela” został przeniesiony na stanowisko dowódcy oddziału dywersyjno-partyzanckiego w ramach kompani kpr. pchor. cz.w. Jerzego Biechońskiego ps. „Kłós”.

2. „Słoń” (BCh-AK):

Dowodca - plut. rez. Władysław Grela ps. „Szabelski”;

zastępca - kpr./plut. zaw. Stanisław Żuchowski ps. „Górecki”.

Stan osobowy: 57 żołnierzy.

Uzbrojenie: podstawowe około 10% stanu.

Rejon konspiracyjny: miejscowości Stagniewice, Żębocin i okoliczne miejscowości.

3. „Wilk” (NOW-AK):

D-ca 1. plut. rez. Zdzisław Krzan ps. „Hurikan”,¹⁴⁸

2. kpr./plut. zaw. Stanisław Żuchowski ps. „Górecki”.

Stan osobowy: 63 żołnierzy.

Uzbrojenie: podstawowe.

Rejon konspiracyjny: miejscowość Żębocin i okoliczne miejscowości.

Uzbrojenie po zrzucie w maju 1944 roku oraz po przekazaniu z produkcji konspiracyjnej „Ubezpieczalni” wzrosło o blisko 100% stanu. Otrzymano granatniki PIAT z pociskami, rkm (Bren), 11 szt. pm (Sten) w tym 6 szt. produkcji konspiracyjnej, granaty, pistolety ręczne, amunicję w większej ilości - informacja wg relacji dowódcy placówki ps. „Wawer”.

ODDZIAŁ DYSPOZYCYJNY

Początkowo oddział „Hurikana”, po likwidacji jego za bandytyzm, organizowano oddział dyspozycyjny w razie potrzeby.

DZIAŁALNOŚĆ SABOTAŻOWO-DYWERSYJNA

W większości małych działań w ramach placówki, a większe akcje we współdziałaniu z sąsiadami w ramach działań podobwołu Proszowice.

SŁUŻBY POMOCNICZE

1. Komórka WKW.

Punkt kontaktowy:

Kowala - kuźnia, komendant strz./st. strz. Edward Kaleta ps. „Świst”.

Wywiadowcy:

Brzesko Nowe - kpr. rez. Jan Borowski ps. „Sójka”;

Żębocin - kpr. rez. Mieczysław Gęgotek ps. „Jawor”;

Dobranowice - kpr./plut. rez. Jan Latała ps. „Drozd”;

Poborowice - kpr. rez. Maksymilian Gajda ps. „Wilk”.

---

148. Po usunięciu „Hurikana” plutonem dowodził sam komendant placówki „Wawer”, a następnie Stanisław Żuchowski ps. „Górecki”.

Łącznik z ramienia komendy WKW inspektoratu:

Włodzimierz Ostrowski ps. „Skała II”¹⁴⁹

2. Kwatermistrzostwo.

Magazyn broni:

Żębocin, kmdt - strz./st. strz. cz.w. Maria Gęgotek ps. „Brzoza”;

Wierzbno, stodoła i zabudowania kościelne - pod nadzorem Piotra (ojca) jako organisty.

3. Sanitarne.

Sanitariusze: strz./st. strz. Maria Gęgotek ps. „Brzoza”.

4. Propagandowe.

Nasłuch radiowy i wydawnictwo zasłyszanych wiadomości: kmdt Irene Kaszycka-Pietrek ps. „Malwa”.¹⁵⁰

5. Szkoleniowe.

W ramach placówki przeprowadzono szkolenia bojowe. Między innymi w czerwcu 1944 roku szkolenie oddziałów z kompanii „Kłosa”.¹⁵¹

ŻOŁNIERZE ZAPAMIĘTANI

kpr. rez. Józef Gęgotek ps. „Czajka”,

strz./st. strz. Mieczysław Wilk ps. „Żurawik”,¹⁵²

kpr. Tomasz Marzec ps. „Czajka” - dowódca drużyny (BCh).

---

149. Po scaleniu NOW, „Skała II” został odkomenderowany do komendy WKW (5555) Inspektoratu „Maria”. Po aresztowaniu przez Gestapo, mimo okrutnego śledztwa, nikogo nie wydał i jako chory na żółtaczkę został zwolniony w czerwcu 1943 roku.

150. „Malwa” organizowała tajne nauczanie, bardzo ofiarna, oddana działalności konspiracyjnej.

151. Zobacz t. II str. 170.

152. „Żurawik” poległ w marcu 1942 roku w walce z żandarmerią w Wierzbnie.

PLACÓWKA KLIMONTÓW „KURA”

Rejon konspiracyjny: gmina Klimontów, Szczytniki.

Okres konspiracyjny: od 1943 do 1944 roku.

KOMENDA

Funkcja	Stopień	Pseudonim	Imię i nazwisko	Uwagi
	przed / w konsp.			
komendant	ppor./ por. rez.	"Konrad"	Franciszek Szopa	
zastępca 1. 2.	ppor. rez. kpr. pchor. cz. w.	"Pech" "Kanty"	Paweł Kołodziej Jan Skoczek	
oficer dywersji p.o.	kpr./ plut. rez.	"Modrzew"	Stanisław Gas	
oficer broni p.o.	kpr. pchor. cz. w.	"Gromek"	Leopold Kwapiński	
oficer gospodarczy	ppor. rez.	"Krzywda"	Tadeusz Dziedzicki	

POCZET

1. Łącznicy:

strz. /st. strz. Krystyna Skoczek-Marecka ps. „Krystyna”,

strz. /st. strz. Halina Kmita-Bielicka ps. „Chmurka” - kolportarz,

2. Punkty kontaktowe:

Klimontów - mleczarnia, komendant, kierownik strz./st. strz. Ludwik Bzydak ps. „Bela”;

zastępca, strz./st. strz. Krystyna Skoczek-Marecka ps. „Krystyna”;
- mieszkanie Leopolda i Janiny Kwapińskich.

3. Punkt „melina”:

Klimontów - dwór Tadeusza i Jadwigi Dołęga-Dziedzickich.

4. Miejsce postoju dowódcy placówki - Klimontów.

ODDZIAŁ DYSPOZYCYJNY

Dowódca - plut. rez. Jan Kura ps. „Polan”,

zastępca - st. strz./kpr. rez. Stanisław Stanek ps. „Kozioł”.

Stan osobowy: około 100 ludzi.

Uzbrojenie: podstawowe, około 10-15% stanu – po zrzutach pm.

Żołnierz wyróżniający się - strz./st. strz. Izydor Filipowski - jeden z pierwszych organizatorów.

SŁUŻBY POMOCNICZE

1. Sanitarne:

sekcja sanitarna, duży magazyn leków,

patrol sanitarny - dwór Klimontów,

dowódca - strz./st. strz. Jadwiga Dziedzicka;

sanitariuszki - Krystyna Lutyńska ps. „Duszka”, Bronisława Krysty-

na Bandała-Porada ps. „Krechowianka”, oraz z ramienia „Zielonego Krzyża” BCh - Leokadia Serafin-Kućmierczyk ps. „Liza”, „Sikorka”; lekarze - dr med. Władysław Chojnacki ps. „Las”, dr med. Jan Marszałek.

2. Nasłuch radiowy - odbierano sygnały do zrzutów dla istniejącej sekcji zrzutowej dowodzonej przez st. strz. Ludwika Bzydaka ps. „Bala”.¹⁵³

---

153. Opracowano na podstawie relacji „Krystyny” i „Żabika” Mareckich.

PLACÓWKA PAŁEczNICA „PERKOZ”

Rejon konspiracyjny: gmina Pałecznicza.

Okres konspiracyjny: od 1943 do VI.1944 roku.

KOMENDA

Funkcja	Stopień	Pseudonim	Imię i nazwisko	Uwagi
	przed / w konsp.			
komendant	ppor. rez.	"Tata", "Grom"	Feliks Srokosz	154
zastępca	ppor. rez.	"Klucz"	Wincenty Świątek	155
adiutant	ppor. rez.	"Czarnecki"	Stanisław Król	
ofic. gospod. p.o.	kpr./plut. rez.	"Włodek"	Władysław Antonowicz	

POCZET

1. Łącznicy:

strz./st. strz. Ryszard Kozłowski ps. „Świt”,

strz./st. strz. Zygmunt Srokosz ps. „Wilk”,

strz./st. strz. Maria Marecka.

2. Punkty kontaktowe:

Pałecznicza - dom rodziny Srokoszków,

Janowiczki k. Raclawic - dwór - Prüferowa i jej córki,

Nadzów k. Proszowic - rodzina Bocheńskich,

Kropidło - dom ps. „Wierny”.

3. Miejsce postoju komendanta miejscowość Pałecznicza.

PLUTONY

1. (NOW):

Dowódca - ppor. rez. ps. „Gruby”.

Stan osobowy: 1+30 osób.

Uzbrojenie: podstawowe - kb, granaty, pistolety ręczne, po zrzutach pm (Sten) - na około 60% stanu.¹⁵⁶

2. (ZWZ):

Dowódca - ppor. rez. Jan Kasza ps. „Śmiały”.

Stan osobowy: około 45-50 osób. W tym drużyna z Pamiętnicy w sile około 15 osob.

Uzbrojenie: podstawowe około 15-20% stanu.

154. Po zorganizowaniu kompanii (3/IV/112/106 DP) po pewnym czasie w 1944 roku dowódcą tej kompanii zostaje ppor. rez. Jan Kasza ps. „Śmiały”.

155. Ppor. „Klucz” rozkazem „Dom” z dnia 11. XI. 1944 roku Nr 50 zostaje mianowany dowódcą batalionu „Kosynierzy” pułku rez. 106 DP AK (ZWZ-BCh).

156. Wg raportu scalenia NOW z dnia 21. I. 1944 roku CA MSW s. 515.

3. Dowódca - plut. rez. Józef Przeniosło,
zastępca - st. strz. Zygmunt Srokosz ps. „Wilk”, „Orzeł”.
Uzbrojenie: podstawowe.

Żołnierze zapamiętani:

strz./st. strz. Józef Gaweł¹⁵⁷,
strz./st. strz. Bronisław Musiał ps. „Skoczek”,
strz./st. strz. Stanisław Musiał ps. „Dudek”,
strz./st. strz. Leonard Kubiński ps. „Konar”,
strz./st. strz. Bogdan Smoliński ps. „Wąs”,
strz./st. strz. Franciszek Sikora ps. „Gałązka”,
strz./st. strz. Witold Drozdowski ps. „Wir”,
strz./st. strz. Kazimierz Smoleński ps. „Jastrząb”,
strz./st. strz. Andrzej Chodor ps. „Jastrząb”,
strz./st. strz. Mieczysław Gaweł ps. „Brzoza”,
strz./st. strz. Edward Gaweł ps. „Wiatr”,
strz./st. strz. Marian Gaweł ps. „Brak”,
strz./st. strz. Mieczysław Łacny.

SŁUŻBY POMOCNICZE

Ścisła współpraca z oddziałami Ochotniczej Straży Pożarnej, gdzie pod pozorem ćwiczeń strażackich prowadzono szkolenie wojskowe.

Komendant - plut. Józef Przeniosło,
zastępca - Zygmunt Srokosz ps. „Wilk”.

ODDZIAŁ DYSPOZYCYJNY

Organizowany doraźnie. Wykonywano drobne akcje sabotażowo-dywersyjne.

Żołnierze m. in. - strz./st. strz. Witold Lędzwa ps. „Orzech”.

Żołnierze z funkcji nie rozeznani:

strz./st. strz. Bogusław Prześlica ps. „Wróbel”,
strz./st. strz. Jan Cetnarski,
strz./st. strz. Franciszek Galus ps. „Bernacki”,
strz./st. strz. Marian Banach ps. „Tomson”,
strz./st. strz. Marian Augustyński.

---

157. Zginął pod Skalmierzem.

ppor./por. rez.
Stanisław Gutkowski
„Janusz”

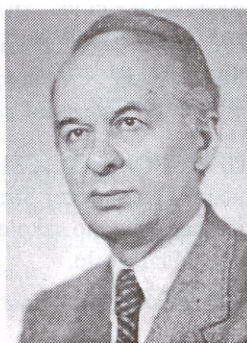
por./kpt. rez.
Piotr Sławoń
„Swarożyc”

por. rez.
Julian Stanik
„Fałat”

ppor./por. rez.
Bronisław Gola
„Szafran”

plut. pchor. cz.w.
Włodzimierz Ostrowski
„Skala”

ppor. rez.
Stanisław Zynek
„Dzięcioł”

kpr. rez./ppor. cz.w.
Piotr Gęgotek
„Wawer”

plut. pchor/ppor. sł. st.
Jerzy Migas
„Kruk”

ppor./por. rez.
Józef Trafiałek
„Mnich”

ppor. rez.
Franciszek Grzebieluch
„Organ”

pchor./ppor. rez.
Ireneusz Schabowski
„Irski”

strz./st. strz.
Anna Sklenarska-Barczyńska
„Sława”

kpr. pchor. rez.
Władysław Terlecki
„Strzał”

ppor./por. rez.
Mieczysław Zawartka
„Woźny”

ppor. rez.
Tadeusz Dołęga-Dziedzicki
„Krzywda”

strz./st. strz.
Teresa Dziedzicka
„Maria”

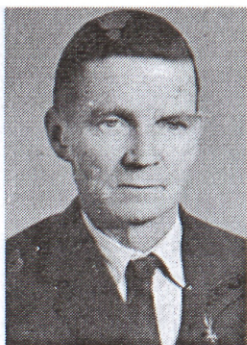
strz./st. strz.
Jadwiga
Jankowska-Dziedzicka

st. strz./ppor. cz.w.
Stanisława Danecka
„Wierna”

chor./pchor. cz.w.
Mieczysław Danecki
„Bogdaniec”, „Leliwa”

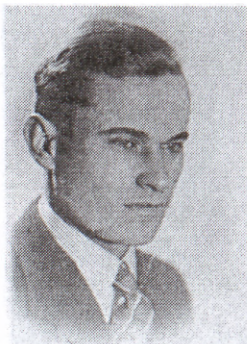
kpr. pchor./ppor. cz.w.
Wawrzyniec Kobylec
„Wierny”

strz./st. strz.
Stanisław Kosiński
„Mały”

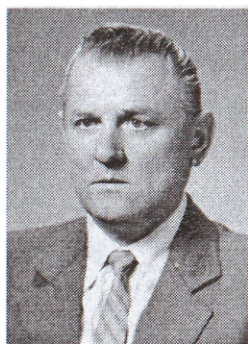
kpr./sierż. rez.
Tadeusz Żelaśkiewicz
„Milczyński”

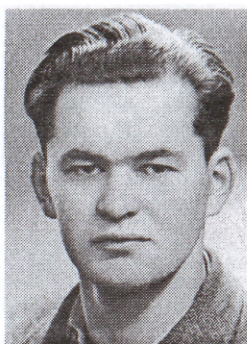
plut. pchor. rez.
Stefan Kwiecień
„Kalina”

sierż. rez.
Wiktor Madejski
„Kąkol”

st. strz./kpr. plut. cz.w.
Bogusław Dębski
„Tkacz”

strz./kpr. cz.w.
Tadeusz Kamiński
„Czarny”

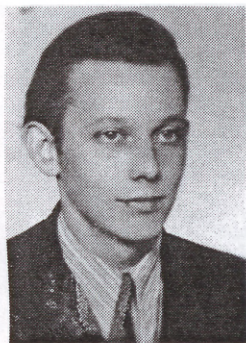
strz./st. strz.
Helena Olkuśnik
„Olga”

st. strz. dr med.
Maria Horoszkiewicz
-Downarowicz „Olga”

strz./kpr. rez.
Kazimierz Chećko
„Żuk”

strz./st. strz.
Jerzy Chećko
„Neron”

strz./st. strz.
Józef Kawiorski
„Trzeciak”

strz./st. st. strz.
Józef Jędrychowski
„Żbik”

strz./st. strz.
Julianna Łypaczewska
„Szarotka”

kpr./ st. sierż.
Stanisław Huma
„Skrzetuski”

strz./st. strz.
Bolesław Huma
„Młot”

strz./st. strz.
Kazimierz Huma
„Huzar”

strz./st. strz.
Zofia Huma-Wesołowska
„Pszczółka”

strz./st. strz.
Antoni Huma
„Proch”

strz./st. strz.
Helena Bukowska
„Ciocia”

strz./st. strz.
Zygmunt Srokosz
„Orzeł”, „Wilk”

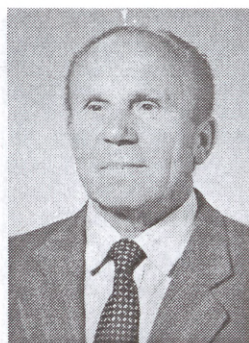
kpr./ plut. cz.w.
Zygmunt Kubuska
„Wilk”

strz./st. strz.
Władysław Pawłus
„Sowiński”

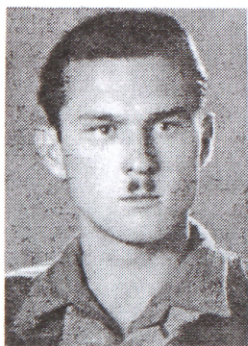
strz./st. strz.
Juliusz Jarosz
„Wydra”

strz./st. strz.
Jan Cetnarski
„Wróbel”

strz./st. strz.
Adam Wilczyński
„Tucholski”

strz./st. strz.
Jerzy Bernacki
„Pilot”

strz./st. strz.
Witold Lędzwa
„Orzech”

kpr. rez.
Antoni Bac-Lutyński
„Lutek”

strz./st. strz.
Krystyna Lutyńska
„Duszka”

strz./st. strz.
Stanisław Krochmal
„Rynwid”

strz./st. strz.
Anna Gieszczyk
„Narcyz”

strz./st. strz.
Katarzyna Samiak
„Róża”

strz./kpr. rez.
Kazimierz Madejski
„Twardy”

strz./st. strz.
Jerzy Włodarczyk
„Mrówka”

kpr. cz.w.
Hilary Henryk Zegan
„Korsarz”

strz./plut. cz.w.
Kazimierz Piątkowski
„Poranek”

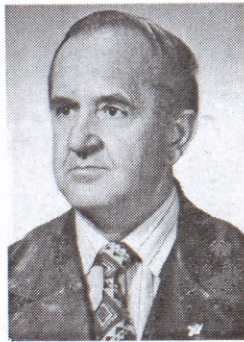
strz./st. strz.
Emil Lupa
„Szyszka”

strz./plut. cz.w.
Tomasz Marzec
„Topola”, „Czajka”

sierz. rez.
Józef Oczkowicz
„Lewar”

strz./st. strz.
Eugeniusz Szostak
„Laluś”

inspektor TON
Stefan Pierzchała
„Wiesław”

SKRÓTOWE ŻYCIORYSY ŻOŁNIERSKIE OSÓB WYKAZANYCH NA ZDJĘCIACH

„JANUSZ” - STANISŁAW GUTKOWSKI, ppor./por. rez., komendant Obwodu (V.1943 r. - VI.1944 r.), odkomenderowany do 5 psk, jako adiutant pułku, gdzie działał do końca konspiracji.

„SWAROŻYC” - PIOTR SŁAWOŃ, por./kpt. rez., kolejne funkcje: zastępca komendanta Obwodu Miechów (X.1943 r. - IV.1944 r.), komendant (IV-IX.1944 r.), d-ca Batalionu Sztabowego (2.VIII.1944 r. - 15.I.1945 r.), czynny, twórczy... W okresie Podobwodów - d-ca Podobwodu Miechów („Magda”).

„FAŁAT” - JULIAN STANIK, por. rez., komendant Obwodu „Mech” (Miechów) - I-X.1943 r. - d-ca III Batalionu 112 pp/106 DP AK.

„SZAFRAN” - BRONISŁAW GOŁA, ppor./por. rez., d-ca plac. Słaboszów, jej organizator. Zginął w czasie pacyfikacji w czerwcu 1944 r.

„SKAŁA” - WŁODZIMIERZ OSTROWSKI, w konspiracji od 1940 r. W ramach NOW-ZWZ w placówce Żębocin / WKW ODB „Drozd”, kończy kurs podchorążych w stopniu kaprała. Jako ochotnik bierze udział w wielu akcjach m.in. w okresie „Burza”. Odkomenderowany do WKW Inspektoratu. Dzielný i ofiarný. Zwer. do stopnia ppor. cz.w., odznaczony KWI, Med. WP. IV i in.

„DZIĘCIOŁ” - STANISŁAW ZYNEK, pchor. cz.w., dobry organizator (pomimo braku wykształcenia wojskowego), odkomenderowany z komendy placówki Kozłów („Kozica”) na kwatermistrza (VII.1944 r.) w Batalionie Part. „Suszarńia”.

„WAWER” - PIOTR GĘGOTEK, kpr. rez./ppor. cz.w., organizator i d-ca placówki Żębocin („Żyto”).

„KRUK” - JERZY MIGAS, plut. pchor./ppor. sł. st., adiutant, z-ca kmtd. placówki Koniusza („Kaktus”), a następnie d-cy 8 p.uł.

„MNICH” JÓZEF TRAFIAŁEK, ppor./por. rez., z-ca komendanta Słaboszów.

„ORGAN” FRANCISZEK GRZEBIELUCH, ppor. rez., jeden z pierwszych organizatorów placówki „Mewa” - oficer gosp. teŕŕe placówki w latach 1941-1942, członek sekcji dywersyjnej fałszowania dokumentów, gdzie wykorzystywano metryki zmarłych.

„IRSKI” - IRENEUSZ SCHABOWSKI, pchor. (ppor. rez. początkowo TAP-KZ już 1939/1940 r.), czynny organizacyjnie, jest wśród org. punktu

nasłuchu radiowego w budynku dworskim m. Józefów, org. oddział łączności ok. 30 z harcerzy przy komendzie Obwodu Miechów.

„SŁAWA” - ANNA SKLENARSKA-BARCZYŃSKA, strz./st. strz., punkt szkolenia wojskowego sanitariuszek, udział w WKW Obwodu Miechów.

„STRZAŁ” - WŁADYSŁAW TERLECKI, kpr. pchor. rez., p.o. ofic. broni w kom. obwodu Miechów (1941-1942), adiutant komendy obwodu. Na własną prośbę przechodzi do partyzantki. 7.VI.1944 r. ginie w łapance na stacji kolejowej w Miechowie.

„WOŻNY” - MIECZYŚLAW ZAWARTKA, ppor./por. rez., komendant placówki Kościelec, wcześniej z-ca kom. POZ, d-ca kampanii.

„KRZYWDA” - TADEUSZ DOŁĘGA-DZIEDZICKI, ppor. rez., kwatermistrz Podobwodu Proszowice.

„MARIA” - TERESA DOŁĘGA-DZIEDZICKA, st. strz., sanitariuszka Podobwodu Proszowice („Pela Magdalena”).

JADWIGA JANKOWSKA-DZIEDZICKA, strz./st. strz., żołnierz sekcji sanitarnej, magazynier materiałów sanitarnych Podobwodu Proszowice.

„WIERNA” - STANISŁAWA DANECKA, strz./st. strz./ppor. cz.w., komendantka „skrzynki konsp.”, łączniczka insp., aresztowana i zamordowana przez Niemców (bohatersko dochowała przysięgi).

„BOGDANIEC”, „LELIWA” - MIECZYŚLAW DANECKI, chor./pchor. cz.w., jeden z organizatorów TAP (1939 r.), punkt kontaktowy (restauracja Daneckich), z-ca szefa wywiadu Obwodu Miechów (od 1942 r.). Zagrożony kryje się w oddziale partyzantki.

„WIERNY” WAWRZYNIEC KOBYLEC, kpr. pchor./ppor. cz.w., żołnierz WKW komendy Obwodu i inspektoratu komendy.

„MAŁY” - STANISŁAW KOSIŃSKI, strz./st. strz., plac. Książ Wielki, łącznik, kolporter.

„MILCZYŃSKI” - TADEUSZ ŻELAŚKIEWICZ, kpr./sierż. rez., żołnierz plac. Książ Wlk., rozstrzelany przez Niemców 1.VIII.1944 r.

„KALINA” - STEFAN KWIECIEŃ, plut. pchor., plac. Kozłów, d-ca plutonu, wyróżniał się zwycięskimi akcjami, dobry organizator, ofiarny.

„KĄKOL” - WIKTOR MADEJSKI, plut. ndt./sierż. rez., plac. Książ Wlk., z-ca d-cy plut., prowadził szkolenie, przydzielony do ODP „Głowacki”, brał udział i dowodził w wielu akcjach.

„TKACZ” - BOGUSŁAW DĘBSKI, kpr. z cenz./pchor. cz.w., plac. Książ Wlk., udział w dywersji, zrzutach, odkomenderowany do bat. part., brał udział w obronie radiostacji, do końca trwania w ODP „Głowacki”, dzielny, ofiarny.

„CZARNY” - TADEUSZ KAMIŃSKI, kpr. pchor. cz.w., początkowo w NOW wywiad, łączność, następnie, jako żołnierz ODP „Babinicz” (Suszarnia), ODP „Jaksa” - ochrona sztabu 106 DP, energiczny, dzielny i ofiarny.

„OLGA” - HELENA OLKUŚNIK, strz./st. strz., plac. Miechów, łączniczka.

„OLGA” - MARIA HOROSZKIEWICZ-DOWNAROWICZ, dr med., lekarz plac. Miechów.

„ŻUK” - KAZIMIERZ CHEĆKO, strz./kpr., plac. „Mors” (Marcinowice), łącznik-zwiadowca.

„NERON” - JERZY CHEĆKO, strz./st. strz., żołnierz plac. „Mors” (Marcinowice), łącznik - obserwator.

„TRZECIAK” - JÓZEF KAWIORSKI, strz./st. strz., plac. Giebułtów, łącznik.

„ŻBIK” - JÓZEF JĘDRYCHOWSKI, strz./st. strz., plac. Słominki, łącznik, kolporter, udział w akcjach.

„SZAROTKA” - JULIANNA ŁYPACZEWSKA, strz./st. strz., plac. Słominki, łączniczka, sanitariuszka, w czasie akcji ranna (kręgosłup).

„SKRZETUSKI” - STANISŁAW HUMA, kpr./st. sierż. rez., przybył po scaleniu z org. TAP, d-ca plac., jej organizator m. Giebułtów („Skrzetuski”), wielce oddany konspiracji.

„MŁOT” - BOLESŁAW HUMA, st. strz., goniec alarmowy plac. Giebułtów.

„HUZAR” - KAZIMIERZ HUMA, strz./st. strz., żołnierz plac. Giebułtów.

„PSZCZÓŁKA” - ZOFIA HUMA-WESOŁOWSKA, strz./st. strz., żołnierz punktu sanitarno-gospodarczego plac. Giebułtów.

„PROCH” - ANTONI HUMA, strz./st. strz., żołnierz placówki Giebułtów.

„CIOCIA” - HELENA BUKOWSKA, strz./st. strz. - komendantka punktu kontaktowego z-cy d-cy „Piotra” w Proszowicach.

„ORZEŁ”, „WILK” - ZYGMUNT SROKOSZ, strz./st. strz., łącznik, transportował broń, plac. Pałecznica (oddz. m. Pamięcice), z-ca d-cy drużyny w plutonie 3/VI.112 pp/106 DP.

„WILK” - ZYGMUNT JÓZEF KUBUSKA, kpr./plut. cz. w., po kursie podoficerskim, w konspiracji od 1940 r. w placówce Książ Wlk., a następnie w oddziałach dyw.-part. „Jotel”, „Skrzetuski”, „Pazur”, bierze udział w walkach, d-ca drużyny, dzielny i ofiarny.

„SOWIŃSKI” - WŁADYSŁAW PAWLUS, strz./st. strz., żołnierz placówki Proszowice, oddz. dyw. „Kłos”, drużyna „Orlik”, udział w akcjach od III.1943.

„WYDRA” - JULIUSZ JAROSZ, strz./st. strz., placówka Proszowice, oddział dyspozycyjny - kompania dywersyjno-partyzancka „Kłos”, udział w akcjach, batalion „Suszarnia”.

„WRÓBEL” - JAN CETNARSKI, strz./st. strz., w ZWZ 1942-I.1945 r., placówka Pałecznica, żołnierz batalionu IV/112 pp/106 DP AK.

„TUCHOLSKI” - ADAM WILCZYŃSKI, st. strz., plac. Słomniki.

„PILOT” - JERZY BRONISŁAW BERNACKI, strz./st. strz. placówki Proszowice, ODP „Kłos” (drużyna „Łoś”). Zaprzysiężony VIII.1941, początki konspiracji ZWZ Włodzimierz Woł. (X.1939-II.1940), łącznik komendy, od VIII.1944 r. żołnierz batalionu „Suszarnia”, udział w walkach do I.1945 r.

„ORZECH” - WITOLD LĘDŹWA, strz./st.strz., w organizacji ZWZ od X.1943 r. do I.1945 r., w placówce Pałecznica.

„LUTEK” - ANTONI BAC-LUTYŃSKI, kpr. rez., organizator Konfederacji Zbrojnej (1939-1940 r.), od 1942 r. w placówce Miechów, oddz. m. Strzeżów. Jeden z pierwszych organizatorów konsp.

„DUSZKA” - KRYSZYNA LUTYŃSKA, strz./st. strz., w placówce Charsznica, PWR-ZWZ-AK, kolporterka, łącznika, w konsp. od 1940-1945 r. Od lipca 1944 r. sanitariuszka w batalionie part. „Suszarnia”, komp. 1, plut. „Babinicz”.

„RYNWID” - STANISŁAW KROCHMAŁ, strz./st. strz., POP-ZWZ, plac. „Sarna”, łącznik (3.II. 112 pp).

„NARCYZ” - ANNA GIESZCZYK, strz./st. strz., ofiarna pielęgniarka.

„RÓŻA” - KATARZYNA SARNIAK, strz./st. strz., plac. Charsznica w ramach ODP „Babinicz”, brała udział w akcjach bojowych z bronią w ręku.

„TWARDY” - KAZIMIERZ MADEJSKI, strz./kpr. rez., żołnierz łączności konsp. plac. Książ Wlk., kolporter, działał w punkcie konsp. obserwatorów. Aresztowany przez Niemców, zbiegł. Aresztowany przez UB.

„MRÓWKA” - JERZY WŁODARCZYK, strz./st. strz., w plac. Książ Wlk.

„KORSARZ” - HILARY HENRYK ZEGAN, strz./kpr. cz.w., w konsp. od II.1943, w plac. Książ Wlk. Na własną prośbę przeszedł do ODP „Pazur” i od sierpnia wszedł w skład „Suszarni”. Wyróżniał się dużą ofiarnością i wieloma zaletami żołnierskimi.

„PORANEK” - KAZIMIERZ PIĄTKOWSKI, strz./plut. cz.w., od I.1943 w plac. Marcinowice, odkomenderowany do ODP „Skrzetuski”, a następnie w bat. „Suszarnia”, brał udział w wielu akcjach, wyróżniał się w dużym stopniu odwagą i ofiarnością.

„SZYSZKA” - EMIL LUPA, strz./st. strz., w konsp. od 20.II.1944, łącznik, żołnierz II/5 psk, ofiarny, o dużym zmyśle organizacyjnym.

„TOPOLA”, „CZAJKA” - TOMASZ MARZEC, strz./st. strz. z wer. do stopnia plut. rozk. Insp., żołnierz BCh-AK, w konsp. od V.1941, plac. Wawrzeńczyce, w plut. dyw. sierż. zaw. ps. „Lazar” kompanii dyw. podobwołu Proszowice („Kłós”), bierze udział w akcjach bojowych. Po wojnie więziony przez UB. Skazany na 5 lat, pracował w kopalniach i kamieniołomach.

„LEWAR” - JÓZEF OCZKOWICZ, sierż. rez., jeden z organizatorów POP „Młody Orzeł” po rozłamie w 1941 (gdy część przeszła do PPR) i po reorganizacji przeszedł w sile plutonu do ZWZ w ramach placówki w Słaboszowie, a następnie w ODP „Olgierd”, jako partyzant bojowy.

„LALUŚ” - EUGENIUSZ SZOSTAK, strz./st. strz. z weryfikacji sierż. cz. w., w konsp. od X.1943 w plac. Miechów. Wiosną 1944 odkomenderowany do Batalionu Sztabowego 106 DP (2 komp.) w ramach plut. „Sitwy”, bierze udział w akcjach. Po wojnie aresztowany i maltretowany przez UB.

„WIESŁAW” - STEFAN PIERZCHAŁA, żołnierz konspiracji TON (kryptonim Związku Nauczycielstwa). Inspektor szkolny, wchodził w skład komórki powiatowej TON (Miechów).

ROZDZIAŁ III

OBWÓD OLKUSZ „OLGA”

KOMENDA

PODOBWODU POŁUDNIOWEGO „OLGA SABCIA”

Komendy placówek:

1. Skała „Sylwester”
2. Cianowice „Cecylia”
3. Minoga „Motyl”
4. Sułoszowa „Szarotka”
5. Białe Kościół

KOMENDA

PODOBWODU CENTRALNEGO „OLGA WIKCIA”

Komendy placówek:

1. Wolbrom „Wilga”
2. Jangrot „Jeleń”
3. Dłużec „Dunia”

KOMENDA

PODOBWODU PÓŁNOCNEGO „OLGA ŻELCIA”

Komendy placówek:

1. Żarnowiec „Zebra”
2. Pilica „Pawian”
3. Kidów „Kondor”
4. Kroczyce „Kruk”
5. Tczyca „Tarka”

I KOMENDA OBWODU OLKUSZ „OSET”

Okres konsp.: I.1943-IX.1943 r.

Rejon konspiracyjny: pow. olkuski zmniejszony o część wcieloną do Rzeszy.

KOMENDA

Funkcja	Stopień		Pseudonim	Imię i nazwisko	Uwagi
	przed / w konsp.				
komendant	por./kpt. rez.		"Zyburł"	Tadeusz Jakupczak	158
zastępca	pchor. sł. st.		"Mars"	Roman Gasiński	
adiutant			"Grzegorz"	Jerzy Majewski	159
kwaterymistrz				Jerzy Majewski	
p.o. ofic. WKW	sierż. rez./ppor. cz.w.		"Śmiały"	Franciszek Dulski	
z-ca	sierż. poi.		"Biedny"	Michał Subocz	160
ofic. łączności	ppor./kpt.		"Zawierucha"	Franciszek Makuch	
ofic. wyszkoleniowy	kpt./mjr.		"Mak"	Kamil Gudowski	
inspektor WSOP	chor. zaw.		"SOS"	Sylwester Orzechowski	
z-ca	sierż. rez.		"Brzask"	Ignacy Dulski	
kapelan	kpt. sł. st.		"Wilł"	ks. Wacław Jabłoński	
lekarz				Zygfryd Kryska	

POCZET

1. Łącznicy: strz./st. strz. Zygmunt Dulski ps. „Gryf”,
strz./st. strz. Mieczysław Sowula ps. „Wysoki”.

2. Punkty kontaktowe (skrzynki):

Wolbrom Gajówka:

kmdt. kpr. rez. Feliks Dulski ps. „Czarny”, „Montwiłł”,

z-ca: strz./st. strz. Izabela Dulska ps. „Wanda”.

Także domy: Ignacego Dulskiego ps. „Brzask” i jego brata Juliana Dulskiego ps. „Tygrys”.

158. Czynnny do czasu aresztowania kmdt. Obwodu Leszka Trębaczkiwiczka ps. „Wierny”, „Wiktor” (VI.1942), zginął bohaterską śmiercią. Nikogo nie wydał, był szczególnie prawy. W tomie I mylnie wpisano: Trębakiwicz.

159. Odprawy kmdt. Obwodu najczęściej odbywały się w domach: Tomasza Krężela (pol. granatowa), ppor. Bogdana Siudy, Franciszka Dulskiego, Zygfryda Kryski i na plebanii u ks. Wojciecha Pedrycza. Aresztowania, najpierw Trębaczkiwiczka, następnie Jakupczaka, Gasińskiego, Olszewskiej spowodowały zahamowanie działalności na terenie Obwodu, a zwłaszcza placówki Wolbrom; wielu ukrywało się, jak Krężel, J. Majewski. Część ukrywających się znalazła schronienie w oddziale dyw.-part. Bogdana Siudy ps. „Volt”.

160. „Biedny” był wtyczką na posterunku pol. w Wolbromiu, ofiarny i wybitnie zasłużony.

II KOMENDA OBWODU OLKUSZ „OLGA”

Okres konsp.: X.1943-VI.1944 r.

Rejon konspiracyjny: pow. olkuski zmniejszony o część wcieloną do Rzeszy.

(Zawiązki 116 pp i I/5 psk)

KOMENDA

Funkcja	Stopień	Pseudonim	Imię i nazwisko	Uwagi
	przed / w konsp.			
komendant	chor. śl.st. /kpt. cz.w.	"Imielski"	Leonard Mleczo- Nowowiejski	
zastępca	ppor./por. rez. pchor./ppor. rez.	"Zempliński" "Czarny"	Władysław Nowak Stanisław Czech	161
adiutant	ppor. rez./kpt. rez.	"Beton"	Franciszek Gądek	162
kwatermistrz		"Grzegorz"	Ludwik Kallista	163
ofic. WKW	sierz. rez./ppor. cz. w.	"Śmiały"	Franciszek Dulski	
z-ca	sierz. pol.	"Biedny"	Michał Subocz	
oficer. wyszkoleniowy	kpt./mjr śl. st.	"Mak"	Kamil Gudowski	
ofic. dywersji	kpr./plut. pchor.	"Ziemia"	Leonard Wyjadłowski	
z-ca	sierz. zaw. /ppor. cz.w.	"Mohort"	Jan Pierńkowski	
inspektor WSOP	1. chor. zaw. 2. ppor./por. rez. 3. sierż. rez.	"SOS" "Zempliński" "Brzask"	Sylwester Orzechowski Władysław Nowak Ignacy Dulski	164
komendant WSK	strz./st. strz.	"Myszkowska"	Halina Keferstein- Podleżańska	
z-ca	strz./st. strz.	"Biedronka"	Maria Keferstein	
kapelan	kpt. śl.st.	"Wilk"	ks. Wacław Jabłoński	
z-ca	kpt. rez.	"Dan"	ks. Stanisław Ryfca	

161. Z BCh - po scaleniu z początkiem 1944 r. (po przejściu „Imielskiego” do sztabu „Domu”), a od czerwca komendant „Olgi”.

162. Do przejścia do sztabu i 106 DP AK (VIII.1944 r.), ale w początkowym okresie, od IX.1943 r. równocześnie I adiutant „Bolka”.

163. Pomocnik kwatermistrza - plut. zaw. Władysław Patola ps. „Bochman”.

164. Aresztowany w 1943 r., po nim krótko „Zempliński”, który zostaje kmdt Podobwodu Wolbrom.

POCZET

1. Łącznicy: strz./st. strz. Zygmunt Dulski ps. „Gryf”,
plut./sierż. rez. Karol Rogozik ps. „Modrzew”,
Józefa Starzyk ps. „Wierna” - kurierka.
  2. Punkty kontaktowe (skrzynki):
Wolbrom:
    - a) główna „skrzynka” - gajówka:
kmdt: kpr. rez. Feliks Dulski ps. „Montwiłł”,
z-ca: żona Izabela Dulska ps. „Wanda”;
    - b) domy kontaktowe:
plut./sierż. rez. Ignacy Dulski ps. „Brzask”,
strz./st. strz. Julian Dulski ps. „Tygrys”.
- Wielmoża - domy kontaktowe:
st. strz./kpr. rez. Bartłomiej Mazela ps. „Biegly”,
strz./st. strz. Jan Gądek ps. „Władek”.
- Zadroże: pchor. cz.w. Zygmunt Lasek ps. „Ciekawy” z BCh.
Kontakty graniczne poprzez placówki Kroczyce i Pilica.¹⁶⁵

SŁUŻBY POMOCNICZE

1. Kierownictwo BIP¹⁶⁶
Szef propagandy: Bronisław Szota ps. „Olimp”.
Z-ca: Roman Tomczyk ps. „Han”.
2. Wojskowa Służba Kobiet
Silnie rozwinięta szczególnie w podobwodzie Żarnowiec („Żelcica”):
liczne patrole sanitarne, rozrzucone na całym niemal terenie, także stacje
kwatermistrzowskie (gospodarcze) oraz łączności i kolportażu.
3. Pluton łączności bojowej
D-ca: plut. rez. Stefan Ząbczyński ps. „Zet”.
Z-ca: Jerzy Szopa.
Szef: kpr. Stanisław Kurek ps. „Smutny”.
Od 10.XII.1944 r. pluton działał jako Składnica Meldunkowa przy
116 pp/106 DP.¹⁶⁷
4. Kwatermistrzowskie
Ofic. gospodarczy: Władysław Keferstein ps. „Józef”.
5. Sanitarne
D-ca drużyny sanitarnej: Joanna Keferstein ps. „Żaneta”.
6. Szkolenie wojskowe

165. Kontakty graniczne z Joanną Keferstein ps. „Żaneta” i z bratem Władysławem ps. „Józef”.

166. Bliższe dane zob. rozdział „Podziemna działalność propagandowa”, t. II, cz. I, s. 139.

167. Zob. rozk. „Domu” nr 41 z dn. 10.XII.1944 r.

Dwa kursy podchorążych, podoficerskie specjalne i podstawowe pod bezpośrednim i kontrolnym nadzorem kpt./mjr. Kamila Piotra Gadowskiego ps. „Mak”.

PODLEGŁE PLACÓWKI PODOBWODÓW

1. Komenda Podobwodu Północnego „Zelcia”:
Kmdt: kpt. rez. lek. Szenker-Niebrzydowski ps. „Henryk”,
z-ca: pchor./por. rez. Stanisław Wałek ps. „Wierzyński”.
Podległe placówki:
Żarnowiec „Zebra”
Pilica „Pawian”
Kidów „Kondor”
Kroczyce „Kruk”
Tczyca „Tarka”
2. Komenda Podobwodu Centralnego „Wikcia”:
Kmdt: ppor./por. rez. Władysław Konstanty Nowak ps. „Zempliński”,
z-ca: ppor./por. rez. Stefan Gonicik ps. „Wyga”.
Podległe placówki:
Wolbrom „Wilga”
Dłużec „Dunia”
Jangrot „Jeleń”
3. Komenda Podobwodu Południowego „Sabcia”:
Kmdt: ppor. rez. Paweł Łudzik ps. „Orzeł”,
z-ca: kpr. pchor. rez. Zdzisław Aleksiewicz ps. „Dunaj”.
Podległe placówki:
Skała „Sylwester”, „Świerszcz”
Cianowice „Cecylia”
Minoga „Motyl”
Sułoszowa „Szarotka”
Biały Kościół

ODDZIAŁY DYSPOZYCYJNE

1. Oddział dywersyjno-partyzancki:
D-ca: ppor. rez. Bogdan Siuda ps. „Volt”¹⁶⁸.
Stan liczebny: ok. 20-40 ludzi.
Uzbrojenie: pm, rkm, kbk, granaty.
Oddział zorganizowany na terenie obwodu Olkusz, działał jednak przeważnie na terenie obwodów Okręgu Kielce i przy tamtejszym dowództwie.

---

168. „Volt” poległ w walce w 1944 r. Oddział jego był schronieniem dla wielu zagrożonych aresztowaniem.

2. Lotne piątki WSK: ¹⁶⁹

Patrol nr 1.

Kmdt: Halina Keferstein-Podleżańska ps. „Myszkowska”.

Z-ca: Joanna Keferstein ps. „Żaneta”.

Pozostałe członkinie patrolu:

Helena Tyczyńska,

Maria Zegarowska,

Halina Osadówna.

M.p.: Kalinówka.

Patrol nr 2.

Kmdt: Janina Buchowiecka ps. „Janusz”.

Pozostałe członkinie patrolu:

Barbara Michnowska,

Barbara Niedzielska,

Roma Czarnocka,

Czarnocka.

M.p.: Pradła.

Kontakty z oddziałami dyw. AK z obwodów sąsiedzkich:

Komenda Inspektoratu, jak i Komenda Obwodu „Olga” zaniepokojone były stacjonowaniem na terenie Obwodu oddziału partyzanckiego ppor. rez. Gerarda Woźnicy ps. „Hardy”, który na własną rękę, bez uzgodnienia z Komendą Obwodu, przeprowadzał rekwizycję bydła i trzody, jak również, jak podaje ofic. dyw. Obwodu ps. „Ziemia”: „[...] nie wyraża chęci podporządkowania się Komendzie Obwodu itp. To był koniec lata 1943 r. [...] Mianowany rozkazem inspektora «Bolko» oficerem dywersji na obwód «Olga», miałem bezpośrednio podlegać komendantowi obwodu rtm. ps. «Imielski».

Działając z rozkazu «Imielskiego» po raz pierwszy bezpośredni kontakt z «Hardym» miałem z początkiem marca 1944 r. Za pośrednictwem komendanta placówki «Zebro» spotkałem się z «Hardym» w m. Bydlin, przyjechał z lasu [...] Początkowo zadziorny i nieufny [...] w trakcie długiej rozmowy, w której wykazałem dużo zrozumienia i zyczliwości dla jego sytuacji, doszliśmy do całkowitego porozumienia. «Hardy» zobowiązał się, że będzie unikał jakichkolwiek akcji na naszym terenie. Wszelkie nieporozumienia wynikłe między jego ludźmi a ludźmi z placówki Żarnowiec przy mojej pomocy będą wyjaśniane i likwidowane.

Ze swej strony zobowiązałem się pomóc z wyżywieniem jego oddziału. Ze zobowiązania tego się wywiązałem a on ze swej strony unikał

---

169. O charakterze sanitarno-gospodarczym.

rekwizycji na naszym terenie. Uzgodniliśmy również wzajemne informowanie się odnośnie konfidentów i poczynań okupanta. Poczynając od maja przynajmniej raz w miesiącu byłem w jego m.p. w lasach bydlińskich, raz nawet zastałem mjr «Waltera» (Zygmunt Janke), szefa sztabu K.O. Śląsk [...]».¹⁷⁰

Założenia ogólne:

- a) od grudnia 1943 r. (od scalenia) do sierpnia 1944 r. działalność samodzielna w ramach plutonów, drużyn i sekcji samodzielnych.
- b) od połowy sierpnia do końca sierpnia 1944 r. wyłoniono zgrupowanie dyw.-part. z części kompanii (zgrupowanie „Szarańcza”) - oddział „Mohorta”.¹⁷¹
- c) od końca sierpnia do połowy listopada 1944 r. I pluton oraz część żołnierzy (ochotników) II i III plut. weszły w skład Batalionu Szturmowego, jako pluton w kompanii „Gozdawy”, a reszta II i III plut. prowadziła samodzielną działalność do końca okupacji.
- d) od połowy listopada 1944 r. do 17.I.1945 r. także działalność I plut. była samodzielną.

---

170. Zob. rel. t. Dok. t. 116 pp/106 DP AK.

171. Stan oddziału „Mohorta” około 300 ludzi (plutony II i III ponad 100 ludzi).

**KOMENDA
PODOBWODU POŁUDNIOWEGO „OLGA SABCIA”**

Komendy placówek:

1. Skała „Sylwester”
2. Cianowice „Cecylia”
3. Minoga „Motyl”
4. Sułozowa „Szarotka”
5. Biały Kościół

PODOBWÓD SKAŁA „SABCIA”¹⁷²

Rejon konsp.: południowa część powiatu olkuskiego (gminy: Skała, Sułozzowa, Cjanowice, Minoga)

Okres konsp.: X.1943-VI.1944 r.

KOMENDA

Funkcja	Stopień	Pseudonim	Imię i nazwisko	Uwagi
	przed / w konsp.			
komendant	1. ppor. straży gran.	"Mila"	Marian Styczniewski	173
	2. kpr. pchor./ppor. rez.	"Świat"	Jerzy Światowski	174
	3. ppor. rez.	"Orzeł"	Paweł Łudzik	175
	4. kpr. pchor. rez.	"Dunaj"	Zdzisław Oleksiewicz	176
z-ca	1. ppor. rez.	"Zawieja"	Jerzy Kluska	177
	2. ppor. rez.	"Orzeł"	Paweł Łudzik	
	3. kpr. pchor. rez.	"Dunaj"	Zdzisław Oleksiewicz	
podkwatremistrz	ppor. rez.	"Jastrząbek"	Feliks Gaszyński	
komendant WKW z-ca	ppor. rez.	"Jacek"	Józef Kotula	
	ppor. rez.	"Han"	Roman Tomczyk	
komendant WSK	strz./st. strz.	"Gabriela"	Anna Gaszyńska	
komendant WSOP	strz./st. strz.	"Lis"	Władysław Lipczyński	
d-ca oddz. dysp.	kpr. rez.	"Żmija"	Józef Zadęcki	178
komendant BIP	kpr. rez.	"Młot"	Tomasz Boroń	
kapelan	kpt. cz.w.	"Dan"	ks. Stanisław Ryńca	
lekarz	dr med. kpt. cz.w.	"Mars"	Korzeniowski	

POCZET

1. Łączność ze sztabem inspektoratu:
  - st. strz./kpr. Bartłomiej Mazela ps. „Biegly”,
  - strz./st. strz. Maria Gądek ps. „Gwiazdka”
2. Łączność z obwodem („Olga”):
  - strz./st. strz. Władysław Gomółka ps. „Pędzel”

172. Związki organizacyjne I/ 5 i III/ 116 pp.

173. „Mila” zagrożony ukrywa się, zastępuje go współorganizator ppor. rez. Franciszek Gądek ps. „Granit”, „Beton” – IX-XI.1943 r.

174. „Świat” zagrożony ukrywa się i przekazuje komendę swemu drugiemu zastępcy ppor. rez. ps. „Orzeł”.

175. „Orzeł” był zastępcą komendanta od XII.1943 r., a z chwilą zagrożenia „Świata” komendantem podobowodu do VI.1944 r.

176. „Dunaj” od VI.1944 r. aż do przejścia na jednostki taktyczne.

177. „Zawieja” po akcji ODysp. „Żmija” ukrywał się.

178. Zginął jako d-ca akcji pod Wielmożą w dniu 3.VI.1944 r., przy odbijaniu „Zawiei” z rąk żandarmerii.

3. Łącznicy podobowodu:

kpr./plut. rez. Zbigniew Załęski ps. „Rak”,
kpr. rez. Szymon Boroń ps. „Borowy”,
kpr. rez. Władysław Domagalski – rowerzysta ps. „Świerk”,
strz./st. strz. Władysław Piotrowski ps. „Grek”.

4. Punkty kontaktowe (skrzynki):

a) Skała:

strz./st. strz. Mikołaj Srebrnicki ps. „Sosna”,

b) Wielmoża:

st. strz./kpr. cz.w. Bartłomiej Mozela ps. „Biegły”,
strz./st. strz. Jan Gądek ps. „Władek”,

c) Sułoszowa:

strz./st. strz. Tadeusz Kafel ps. „Kot”,

d) Imbramowice: klasztor ss. Norbertanek, kmdt ks. kap. Alfons Przybyła ps. „Edward”,

e) Popowiec – Leśniczówka:

kmdt Bronisława Jankowska ps. „Ciocia”.

PLACÓWKI PODLEGŁE

W organizacji kompanie:

1. Skała „Sylwester”

komendant	ppor. rez.	ps. "Narew"	Jan Baranek
zastępca	ppor. rez.	ps. "Rozważny"	Jan Madejski

Stan osobowy: trzy plutony

Uzbrojenie: podstawowe ok. 10% stanu, 20% po zrzutach, doszły pm,
granaty, broń maszynowa, miny.

2. Cianowice „Cecylia”

komendant	ppor. rez.	ps. "Orzeł"	Paweł Łudzicki
zastępca	st. sierż. zaw.	ps. "Szabla"	Wincenty Wojdała

Stan osobowy: cztery plutony ¹⁷⁹

Uzbrojenie: jak ww.

3. Minoga „Motyl”

komendant	plut. pchor. rez.	ps. "Len"	Piotr Ratoń
zastępca	plut. / sierż. rez.	ps. "Własnowolski"	Władysław Kucharz

Stan osobowy: trzy plutony.

Uzbrojenie: jak ww.

---

179. Końcem 1944 r. doszedł pluton piąty od bat. „Skała”.

4. Sułoszowa „Szarotka”

a) Wielmoża:

komendant	ppor. rez.	ps. "Pokłos"	Władysław Żurawski
zastępca	ppor. rez.	ps. "Dywan"	Jan Głowacki

Stan osobowy: trzy plutony.

Uzbrojenie: jak ww.

b) Sułoszowa

komendant	ppor. rez.	ps. "Pałak"	Józef Ptaszkowski
zastępca	sierz. rez.	ps. "Kafar"	Jakub Żurada

Stan osobowy: trzy plutony.

Uzbrojenie: jak ww.

c) Sułoszowa (gmina):

komendant	ppor. rez.		Józef Lampka
zastępca	plut. zaw.	ps. "Waligóra"	Mieczysław Wywiórka

Stan osobowy: trzy plutony.

Uzbrojenie: jak ww.

5. Biały Kościół¹⁸⁰

ŚLUŻBY POMOCNICZE

1. WKW

a) lokalny: Ojców - kontakt:

strz./st. strz. Kazimierz Zawisza ps. „Czarny”

b) Skała: informatorzy:

strz./st. strz. Stanisław Cygan ps. „Buczek”

strz./st. strz. Maria Cyganek ps. „Grześ”

strz./st. strz. Józef Kasprzyk ps. „Tygrys”

2. Punkt ochroniarski:

Ojców: dom Jana i Marianny Zawisz

Imbramowice: klasztor ss. Norbertanek:

ksieni s. Julia Łukaszewska ps. „Ksienia”

z-ca: s. Karolina Widerak ps. „Teresa”

s. Janina Przybytniowska ps. „Julia” - zaopatrzenie

s. Katarzyna Pipula ps. „Zyta” - zaopatrzenie

3. WSK

Skała: kmdt rejonowy - strz./st.strz. Marianna Dziobek-Dobrzańska ps. „Myszka”.

¹⁸⁰. Do momentu scalenia z placówką Cianowice.

Gołszyn: punkt sanitarny i opiekun Anna Gaszyńska ps. „Gabriela”.
Patrole sanitarne: m. Skała, Rzepin, Owczary, Gołszyn, Pieskowa Skała.
Szpitale konsp.: dwór Rzepin (Aneta Gautie), dwór Owczary (Gałkowska-Maciejewicz), Prądnik Koszkiewski (Mikołaj Jabłoński), dwór Wielmoża (Maria Konopczyńska), Sułoszowa (Teofil Orczyk), Świńczów - Niebyła (Edward Ratoń).

Pluton sanitarny:

d-ca: Leokadia Biczysko ps. „Wala”,

z-ca: Maria Jankowska ps. „Sława”,

d-cy drużyn sanitarnych:

1. d-ca: Maria Pieszczyk ps. „Róża” - Wielmoża,

2. d-ca: Janina Siudy ps. „Sarenka” - Gostkowice,

3. d-ca: Krystyna Czop ps. „Wiśnia” - Sułoszowa, ucz. gimn.

Narama: punkt łączności z kmdt. WSK Obwodu Ratanową, meliny sanitarne, broni i zagrożonych przy wielkiej ofiarności finansowej...¹⁸¹

4. Kwatermistrzowskie:

Punkt zaopatrzenia: Skała - Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa:

kier. Władysław Lipczyński ps. „Lis”,

Transport: st. strz. Roman Katarzyński ps. „Podbipięta”.

5. WKW inspektorat:

działają: Ojców - Popowiec

ppor. Jerzy Kluska ps. „Zawieja”,

Józef Bachowski ps. „Kruk”.

6. Łączność do spec. zleceń (komendy):

strz./st. strz. Anna Gaszyńska-Kryplewska ps. „Mewa”.

ODDZIAŁY DYSPOZYCYJNE

(sabotażowo-dywerysyjne)

1. Skała

d-ca: kpr./plut. Józef Zadęcki ps. „Żmija” 1+15

uzbrojenie: pm, kb, granaty

2. Cianowice (gmina) - oddziały organizowane doraźnie

1. d-ca: plut. pchor. rez. Piotr Ratoń ps. „Len”

stan: około 30 ludzi, uzbrojenie podstawowe.

2. d-ca: strz./st. strz. Jan Ibek ps. „Dąbrowa”

stan: około 25 ludzi, uzbrojenie podstawowe.

3. Wielmoża - oddział organizowany doraźnie

d-ca: kpr. rez. Jan Dziedzic ps. „Dziekan”

stan: około 10 ludzi, uzbrojenie podstawowe

181. Wg relacji Haliny Keferstein-Podłężańskiej ps. „Myszkowska”.

4. Biały Kościół - Ojców - oddział organizowany doraźnie
d-ca: st. strz./kpr. Paweł Cieślik
z-ca: strz./st. strz. Antoni Jarecki ps. „Mieczyk”
stan: około 15 ludzi, uzbrojenie podstawowe (org. doraźnie)
5. Sułoszowa

Po scaleniu w grudniu 1943 r. działa początkowo jako pluton przy plac. Żarnowiec, ale wkrótce zostaje włączony w ramach kompanii sabotażowo-dywersyjnej obwodu „Olga”. W okresie początkowym oddział liczył ok. 70 ludzi, z czasem doszedł do ok. 150 ludzi, przeważnie z BCh.

d-ca: plut. pchor. cz.w./ppor. cz.w. Jan Pieńkowski ps. „Mohort”

z-ca: kpr./plut. pchor. cz.w. Jan Kućmierczyk ps. „Dajan”

uzbrojenie: początkowo podstawowe, a po zrzutach i walkach zwycięskich pełne - rkm, ckm, pm, kbk, granaty, mat. minerski...¹⁸²

ODDZIAŁ WSPÓLDZIAŁAJĄCY

Oddział kawalerii konsp. okręgu

d-ca: por./rtm. Wacław Borowski ps. „Kmicic”

Kmdt skrzynki kontaktowej w m. Gołoszynie, ps. „Bochman”, „Sroka” plut. zaw. Władysław Patoła, działa także na korzyść kwatermistrzostwa obwodu Olkusz („Olga”), pozostaje w bezpośrednim kontakcie z rtm. Zygmuntem Zajączkowskim - organizatorem szwadronu okręgu.

DZIAŁALNOŚĆ BOJOWA

Tak jak w placówkach, a następnie w kompaniach.

---

182. Opr. str. głównie na rel. por. ps. „Dunaj” (Zdzisław Oleksiewicz) wywodzący się z BCh, stwierdza: „inspiratorem i przewodnikiem działalności konsp. (na skalę całego powiatu) był wybitny działacz PSL, «Chłosta», Roman Pasternak, ps. «Prądnicki.»”

PLACÓWKA SKAŁA „SYLWESTER”

Rejon konsp.: miasto i gm. Skała

Okres konsp.: 1943-VI.1944 r.

KOMENDA

Funkcja	Stopień	Pseudonim	Imię i nazwisko	Uwagi
	przed / w konsp.			
komendant	st. sierż.	"Lot"	Kazimierz Srebrnicki	
z-ca	1. plut./sierż. zaw. 2. kpr. rez.	"Groźny" "Kowal"	Wacław Synowiec Piotr Srebrnicki	183
ofic. łączności konsp.	ppor. rez.	"Narew"	Jan Baranek	
instruktor wyszkoleniowy	plut./sierż. zaw.	"Modrzew"	Karol Rogozik	
d-ca ODysp.	kpr. rez.	"Żmija"	Józef Ządęcki	
oficer WKW z-ca	ppor. rez. ppor. rez.	"Han" "Jacek"	Roman Tomczyk Józef Kotula	
komendant WSK	strz./st. strz.	"Myszka"	Marianna Dziobek- Dobrzańska	
kapelan	ks. kpt.	"Edward"	Alfons Przybyła	
WSOP	ks. kpt.	"Lis"	Władysław Lipczyński	

POCZET

1. Łącznicy: ¹⁸⁴

plut. rez. Zbigniew Ządęcki ps. „Rak”,
 kpr. rez. Władysław Domagalski ps. „Świerk”, rowerzysta,
 strz./st. strz. Mieczysław Gogulski ps. „Mączka”,
 strz./st. strz. Józef Domagalski ps. „Dąb”,
 strz./st. strz. Mikołaj Ządęcki ps. „Szczepaniak”,
 strz./st. strz. Ludwik Rogozik ps. „Lis”,
 strz./st. strz. Helena Boroń ps. „Teresa”,
 strz./st. strz. Józef Checko ps. „Rom”, „Smyczek”, z Tarnawy,
 strz./st. strz. Maria Cyganek ps. „Grześ”, łącznik WKW,
 strz./st. strz. Kazimierz Zawisz ps. „Czarny”, łącznik WKW.

2. Punkty kontaktowe (skrzynki):

kmdt - kier. Władysław Lipczyński ps. „Lis”

Skała: biuro spółdz. roln.-handl. pom.

strz./st. strz. Stanisław Cygan ps. „Buczek”

skrzynki:

kpr. rez. Piotr Srebrnicki ps. „Kowal”,

strz./st. strz. Eugenia Srebrnicka ps. „Krystyna”,

183. Zamordowany przez UB na Montelupich w 1951 r. w Krakowie.

184. Nadto ucz. gimn. Starczyńska i Drązkówna - siostra.

kpr. Lucjan Boroń ps. „Zefir”, „Linka”,
st. strz. Mikołaj Srebrnicki ps. „Sosna”,
sklep: Mieczysław Stankiewicz ps. „Buczek”, Stanisław Cyganek,
składnica jaj.

skrzynka alarmowa: Ibramowice: klasztor ss. Norbertanek,
kmdt ks. kap. Alfons Przybyła ps. „Edward”.¹⁸⁵

3. Okresowy punkt dowodzenia komendy Inspektoratu i 106 DP AK:
m. Wielmoża, kmdt Bartłomiej Mazela ps. „Biegły”.
Łączniczka (od 1943-I.1945 r.) do sztabu 116 pp i 106 DP
Teofila Mazela-Serafin ps. „Kilbaczka” (córka Bartłomieja i Anny).

PLUTONY

1. D-ca: plut./sierż. Wacław Synowiec ps. „Groźny”, Skała.
Z-ca: kpr. rez. Lucjan Boroń ps. „Zefir”.
Dowódcy drużyn:
1. kpr. rez. Szymon Boroń ps. „Borowy”, Skała,
  2. kpr. rez. Maksymilian Prostacki ps. „Zły”, Skała,
  3. kpr. rez. Lucjan Wilk ps. „Sokół”.

Stan osobowy: około 60-70 ludzi.

Uzbrojenie: około 10% stanu, podstawowe.

Rejon konsp.: m. Skała.

2. D-ca: plut. rez. Mikołaj Jakubek ps. „Jastrząb”.
Z-ca: kpr. rez. Józef Morawski ps. „Długi”.

Dowódcy drużyn:

1. kpr. rez. Józef Morawski ps. „Długi”, Skała,
2. kpr. Edmund Dercz ps. „Duby 2”,
3. kpr. Ludwik Prostacki ps. „Zagłoba”.

Stan osobowy: w przybliżeniu, jak w I plutonie.

Uzbrojenie: w przybliżeniu, jak w I plutonie.

Rejon konsp.: m. Skała.

3. D-ca: plut. rez. Piotr Wilk ps. „Wilk 2”, Skała.
Z-ca: kpr. rez. Piotr Baranek ps. „Mądry”.

Dowódcy drużyn:

1. kpr. Piotr Baranek ps. „Mądry”, Skała,
2. kpr. Franciszek Srebrnicki ps. „Mały Franek”, Skała,
3. kpr. cz.w. Mikołaj Mitka ps. „Kopernik”, Skała.

Stan osobowy: podobnie jak w I plutonie.

Uzbrojenie: podobnie jak w I plutonie.

---

185. Ksieni klasztoru udzielała pomocy finansowej, a wszystkie siostry robiły swetry dla partyzantów itp. rzeczy (wg relacji ks. ppłk. Radosza i ks. kpt. Przybyły).

Rejon konsp.: m. Skała.
Stan osobowy (kompanii) placówki: około 250 ludzi.
Uzbrojenie: małe, około 10% stanu, po zrzutach wzrosło do 15-20% i przybyły pm, granaty.

ODDZIAŁY POMOCNICZE

1. Kwatermistrzowskie:
  - a) rusznikarze:

Skała: warsztat ślusarski - Mikłański,
strz./st. strz. Józef Koćma ps. „Walec”.
  - b) magazynierzy broni:

plut. rez. Jan Zgoda ps. „Uparty”
strz./st. strz. Antoni Morawski ps. „Felek” (I plut.)
  - c) komórka produkcji flaszek zapalających:

m.in. Mieczysław Mucha ps. „Bagno”
  - d) kierownik melin broni w lesie Tarnawa:

kpr. rez. Ludwik Rogozik ps. „Lis”
2. Wywiadowcze: punkt WKW w Ojcowie:

kmdt strz./st. strz. Kazimierz Zawisz ps. „Czarny”,
kpr. pol. gran. Jan Karoń ps. „Prawy”,
strz./st. strz. Maria Cyganek ps. „Grześ” - kontakty.
3. Punkty ochronne (meliny):

Ojców: dom Jana i Mariany Zawisz,
strz./st. strz. Bolesław Pękała ps. „Bolko 3”,
ks. kan. Julian Mazurek – Skała.
4. Sanitarne:

sekcja san.: strz./st. strz. Teresa Ofańska,
strz./st. strz. Maria Ofańska,
strz./st. strz. Regina Wieczorek,
strz./st. strz. Helena Murzyn,
strz./st. strz. Leokadia Rener..

apтека: Zamek Piaskowa Skała kmdt. ps. „Nina”.
5. Punkty propagandowe:

Maszyce: ppor. mgr Roman Tomczyk ps. „Han”.

Minoga:

kpr. rez. Henryk Żarnowski ps. „Rogala”, radiotechnik,
magazynier sprzętu (radio):
strz./st. strz. Bolesław Pękała ps. „Bolko 3”,
kpr. rez. Tomasz Boroń ps. „Młot” - kolp. BCh,
strz./st. strz. Józef Podgórski ps. „Ślązak” - kolp. ZWZ.

6. Szkolenie:

Kurs minerski, łączności – odbywały się w Skale w budynku Szymona Boronia obok posterunku niemieckiego (instruktor kpr. rez. Zygmunt Zadęcki), ćwiczenia polowe na polach pomiędzy m. Grodzisko a Skąła. Duży udział w szkoleniu miał sierż. zaw. Wacław Synowiec ps. „Groźny”.

Przeprowadzono dwa kursy podchorążych - kmdt kpt. K. Gudowski ps. „Mak”.¹⁸⁶

ODDZIAŁY DYSPOZYCYJNE

1. Drużyna rowerzystów:

D-ca: plut. pchor. rez. Paweł Nowk ps. „Antoni”, m. Gołszyn.

Stan osobowy: 1+16.

Uzbrojenie: 2 pm (Sten) i granaty.

Żołnierze: m.in. Jerzy Pomorski ps. „Patola”, Nowagowski, Bańka, Bułanowski, Wójcik, Pierścioneł, Szop, Daniec, 2 bracia Kędzierscy.

2. Drużyna dywersyjna:

Dowódca: kpr./plut. Józef Zadęcki ps. „Żmija”.

Stan osobowy: 1+15.

Uzbrojenie: pm, kb, granaty.

Żołnierze: m.in. kpr. rez. Mikołaj Majewski ps. „Bobek”, kpr. rez. Piotr Srebrnicki ps. „Kowal”, plut. Piotr Jakubek, strz./st. strz. Józef Miodek ps. „Zwycięstwo”, plut. rez. Ludwik Prostacki ps. „Zagłoba”, st. strz. Mieczysław Mucha ps. „Bagno”, Stanisław Domagalski, Jan Głowacki.

3. Patrol sanitarny (Gołszyn Dwór):

Dowódca: strz./st. strz. Maria Dziobek-Dobrzańska ps. „Myszka”.

Zastępca: strz./st. strz. Leokadia Rener ps. „Pogoń”.

Sanitariusze: Jadwiga Ofmańska ps. „Skarlet”, Rena Wieczorek ps. „Wiera”, Elżbieta Klementyna Walnik ps. „Wiewiórka”.

Punkt sanitarny: Gołszyn Dwór - kmdt Anna Gaszyńska ps. „Gabriela”, z-ca: Anna Gaszyńska-Kryplewska ps. „Mewa”.

ŻOŁNIERZE BLIŻEJ NIEROZEZNANI Z FUNKCJI I PRZYDZIAŁU

plut. rez. Władysław Piotrowski ps. „Grek” - Skąła

strz./st. strz. Wojciech Domagalski ps. „Pchła” - Skąła

strz./st. strz. Ludwik Majewski ps. „Maroński”

strz./st. strz. Jan Katarzyński ps. „Bartek”

---

186. Przy ciągłej działalności „Maka” (w okresie VII-VIII.1944 r. d-ca oddz. „Zemsta”, a następnie d-ca 112 pp).

strz./st. strz. Stanisław Jankowski
kpr. rez. Piotr Dorman ps. „Żółtko”
st. strz. Władysław Woźniak ps. „Ośnik”

AKCJE ODDZIAŁÓW DYSPOZYCYJNYCH

1. Działalność sabotażowo-dywersyjna:

Plut. pchor. Paweł Nowak ps. „Antoni” notuje: „[...] Nasze akcje, jak to szkolenie bojowe, rozbudzanie patriotyzmu, walka z defetyzmem i rezygnacją, patrole, zbieranie informacji [...], pomoc ukrywającym się, wysiedlonym, zwalczanie bimbrowni i złodziejstwa, odbijanie aresztowanych, przeszkadzanie w rekwirowaniu płodów rolnych i inne.”

Działalność na terenie gmin: Skała, Cianowice, Sułoszowa...

10.III.1944 r. drużyna dywersyjna placówki Skała, pod dowództwem Józefa Zadęckiego ps. „Żmija”, wsparta żołnierzami „Mohorta” wykonała akcję poprzez zasadzkę na tabor niemiecki, rozbroiła załogę 6 żołnierzy z eskorty 3 wozów taborowych, a znajdujący się ładunek przeładowała na własne wozy, niszcząc tabory i zabierając konie. Zdobyto broń i umundurowanie.

2. Akcja bojowa:

Odbicie ppor. Kluski pod Wielmożą w dniu 2.VI.1944 r. przez oddział dysp. placówki m. Wielmoża. Uwolniono aresztowanego ppor. rez. Jerzego Kluskę ps. „Zawieja”, ale zginął d-ca oddziału plut. rez. Józef Zadęcki ps. „Żmija” i ranny został żandarm niemiecki.

REPRESJE WROGA

3.VI.1944 r. Niemcy sterroryzowali ludność m. Skała, aresztowali żonę „Żmii” Pelagię Zadęcką ps. „Niezapominajka”¹⁸⁷, strzelali do uciekających w wyniku czego zginął strz./st. strz. Stefan Boroń ps. „Zrąb”, a ranny został ppor. rez. Franciszek Gądek ps. „Beton”.

Po akcji 15.VIII.1944 r. na m. Barbarka, Niemcy aresztowali mężczynę ze Skały, ale d-ca lotników niemieckich płk. Alterman dał się przekonać przez delegację miasta, że mieszkańcy Skały nie mieli nic wspólnego z Barbarką i aresztowanych zwolniono.¹⁸⁸

---

187. Niemcy znaleźli przy zabitym Zadęckim jego dowód osobisty i stwierdzili, że pochodził ze Skały, co uratowało Wielmożę przed pacyfikacją.

188. W skład delegacji wchodził: dr med. Alfons Gaszkowski, kpt. armii niem. z I wojny światowej oraz wójt gminy Zygmunt Wilk.

Ludność ze Skały w znacznej mierze skryła się w lasach minodzkich, gdzie bazował oddział „Mohorta” w tym czasie i był ostrzeliwany przez Niemców i samoloty.

PLACÓWKA CIANOWICE „CECYLIA”

Rejon konsp.: gm. Cianowice

Okres konsp.: 1943-VI.1944 r.

KOMENDA

Funkcja	Stopień	Pseudonim	Imię i nazwisko	Uwagi
	przed / w konsp.			
komendant	ppor. rez.	"Orzeł"	Paweł Łudzik	
zastępca	sierż. / st. sierż.	"Szabla"	Wincenty Wojdała	
p.o. ofic. gosp.	st. strz. / kpr. pchor. cz. w.	"Rak"	Edward Ratoń	
p.o. ofic. broni	kpr. rez.	"Wilczek"	Maciek Regulski	

POCZET

1. Łącznicy:

- strz./st. strz. Stanisława Strzelecka ps. „Maria”
- Prądnik Korzkiewski (naucz. gimnazjum)
- strz./st. strz. Matylda Strzelecka ps. „Żmijka”
- strz./st. strz. Stefania Dudzińska ps. „Dorotka”
- Wielka Wieś (ucz.)
- strz./st. strz. Kazimiera Grzybowiska ps. „Kazia”
- Ojców (ucz.)
- strz./st. strz. Irena Grzybowiska ps. „Liszka”.

2. Punkty kontaktowe (skrzynki):

- a) Białe Kościół: dom rodziny Heleny i Antoniego Janeckich (ps. „Rzepicha” i ps. „Mieczek”),
- b) Prądnik Korzkiewski, prawdopodobnie dom Stanisławy Strzeleckiej ps. „Maria”.

PLUTONY

1. D-ca: sierż./st. sierż. zaw. Wincenty Wojdała ps. „Szabla”.¹⁸⁹

Z-ca: kpr. rez. Zygmunt Wardęga ps. „Lanca”.

dowódcy drużyn:

- 1. st. strz. Teofil Karpała ps. „Cierp” - Cianowice Małe,
- 2. st. strz. cz.w. Marian Koćma ps. „Wiarus” - Niebyła,
- 3. kpr. rez. Karol Koćma ps. „Zajac”.

Stan osobowy: około 130 ludzi.

Uzbrojenie: 25% stanu, podstawowe.

Rejon konspiracyjny: Białe Kościół, Wielka Wieś, Wierzchowie.

¹⁸⁹. Po włączeniu z placówką Białe Kościół.

2. D-ca: plut. sł.st. Stanisław Litewka, ps. „Gołąb”.

dowódcy drużyn:

1. plut. rez. Karol Gołębiowski ps. „Gruda” - Szczotkowice,
2. kpr. rez. Kazimierz Szostak ps. „Leszczyna” - Cianowice Wielkie,
3. kpr. rez. Stanisław Namysło ps. „Wilga” - Niebyła.

Stan osobowy: około 100 ludzi

Uzbrojenie: jak w plut. I

Rejon konspiracyjny: Cianowice Małe i Wielkie, Swinczów, Niebyła.

3. D-ca: kpr. pchor. cz.w. Jan Ibek ps. „Dąbrowa”.

Z-ca: plut. rez. Andrzej Namysło ps. „Wątor” - Maszyce koło Ojcowa.

dowódcy drużyn:

1. plut. rez. Andrzej Namysło ps. „Wątor”,
2. kpr. rez. Władysław Walczak ps. „Komar” - Brzówka,
3. kpr. rez. NN ps. „Zaskroniec”.

Stan osobowy: około 80 ludzi

Uzbrojenie: około 20 % stanu, podstawowe.

Rejon konspiracyjny: Maszyce, Smardzowice, Ojców, Brzozówka, Grębyńce, Korzkiew.

Stan osobowy placówki: około 320-340 ludzi;

Uzbrojenie: jak przy plutonach, kb, pm, granaty, rkm, flaszki zap.

SŁUŻBY POMOCNICZE

1. Sekcja sanitarna

strz./st. strz. Emilia Jabłoński ps. „Zuzanna” - Prądnik Korzkiewski

2. Punkt wywiadu nadrzędnego

kmdt ppor. Roman Tomczyk ps. „Han” (kontakty z por. ps. „Kmita”)

ODDZIAŁ DYSPOZYCYJNY

Organizowany doraźnie, najczęściej z oddziału (plutonu) - pchor. cz.w. Jana Ibeka ps. „Dąbrowa”, w zakresie sabotażowo-dyweryjnym oraz patrolu (druż. ochotniczej) - st. strz./kpr. cz.w. Antoniego Jareckiego ps. „Mieczyk”.

DZIAŁALNOŚĆ SABOTAŻOWO-DYWERSYJNA

Niszczenie dokumentów osobowych w Gminie, kontyngentowych, likwidacja bimbrowni i in. wg rozkazów odgórnych.

15.VI.1944 r. oddział pod dowództwem kpr. Antoniego Janeckiego ps. „Mieczyk” wymierzył kary niektórym sołtysom za ich gorliwą służalczość wobec Niemców na terenie gminy Cianowice.¹⁹⁰

190. Wg relacji Jana Pieńkowskiego ps. „Mohort”, d-ca oddz. Podobwołu Żarnowiec („Żel-cia-Olga”).

PLACÓWKA MINOGA „MOTYL”

Rejon konsp.: gm. Minoga

Okres konsp.: 1943-VI.1944 r.

KOMENDA

Funkcja	Stopień	Pseudonim	Imię i nazwisko	Uwagi
	przed / w konsp.			
komendant	plut./sierż.	"Modrzew"	Karol Rogozik	
zastępca	kpr./plut. rez.	"Jawor"	Hubert Niewiara	
podofic. gosp.	st. strz. rez.	"Okno"	Stanisław Latos	
podofic. broni	kpr. rez.	"Malwa"	Józef Mularczyk	
BIP	st. strz.	"Zielony"	Stanisław Wójcik	

POCZET

1. Łącznicy:

strz./st. strz. Władysław Woźniak ps. „Muzyk” - Rzeplin,
strz./st. strz. Józef Dymacz ps. „Piega” - Zamłynie,
strz./st. strz. Krystyna Dyląg ps. „Wirek” - Jerzmianowice,
strz./st. strz. Mieczysław Mrozowski ps. „Gil” - Jerzmianowice,
strz./st. strz. Pelagia Witkowska ps. „Miła” - Bętkowice.

2. Punkty kontaktowe (skrzynki):

Skała: strz./st. strz. Eugenia Srebnicka.

Gołyszyn: dwór Gaszyńskich.

Jerzmianowice:

- a) prawdopodobnie dom łączniczki Janiny Kiełtyki ps. „Jarzyna”;
- b) dom rodziny Bolesława i Karoliny Dyląg.

PLUTONY

1. D-ca: kpr. rez. Stanisław Gawęda ps. „Strach” - Minoga.

Z-ca: kpr. pchor. cz.w. Jan Zygmunt Dyląg ps. „Huragan”.

Dowódcy drużyn:

1. kpr. rez. Wacław Kauka ps. „Kosa” - Minoga,
2. kpr. rez. Dominik Rosa ps. „Bystrostój” - Minoga,
3. st. strz. rez. Walenty Mularczyk ps. „Adam” - Zamłynie.

Stan osobowy: około 60 ludzi, a ok. 120 po scaleniu.

Uzbrojenie: podstawowe na ok. 25% stanu.

Rejon konsp.: miasto i gmina Minoga.

2. D-ca: plut. rez. Stanisław Dryja ps. „Dąb” - Sieciechowice.

Z-ca: kpr. rez. Jan Zmarlik ps. „Zięba”.

Dowódcy drużyn:

1. kpr. rez. Jan Zmarlik ps. „Zięba”,
2. st. strz. rez. Józef Ostrych ps. „Ostoja” - Celiny Sieciechowskie,
3. kpr. rez. Kazimierz Hendzolt ps. „Zamieć” - Ściborzycze.

Stan osobowy: ok. 50 ludzi, a ok. 100 po scaleniu.

Uzbrojenie: podstawowe ok. 20-25% stanu.

Rejon konsp.: gm. Minoga.

3. D-ca: kpr. rez./pchor. cz.w. Władysław Śladowski ps. „Szpak” (BCh).
Z-ca: kpr. rez./plut. cz.w. Józef Mrozowski ps. „Mróz”.

Dowódcy drużyn:

1. kpr. rez./pchor. cz.w. Józef Mrozowski ps. „Mróz” - Jerzmanowice,
2. st. strz./kpr. cz.w. Jan Mrozowski ps. „Bober” - Jerzmanowice,
3. kpr. cz. w. Edmund Skrzypek ps. „Szary”.

Stan osobowy: ok. 60-65 ludzi, ok. 130 po scaleniu.

Uzbrojenie: podstawowe na ok. 30% stanu.

Rejon konsp.: gm. Minoga, Jerzmanowice...

ODDZIAŁY DYSPOZYCYJNE

1. Drużyna rowerzystów

D-ca: plut. pchor. rez. Paweł Nowak ps. „Antoni”.

Stan osobowy: ok. 10-15 ludzi.

Uzbrojenie: podstawowe na stan pełny.

Rejon konsp.: m. Gołyszyn.

2. Oddział sabotażowo-dywersyjny

D-ca: plut./pchor. cz.w. Władysław Tucharz ps. „Własnowolski”.

Stan oddziału: organizowany każdorazowo o stanie liczebnym zależnie od zadania.

Uzbrojenie: pm, rkm, kb, granaty.

Żołnierze m.in.: strz./kpr. cz.w. Czesław Dyląg ps. „Brzytwa”.¹⁹¹

Stan osobowy placówki: przed scaleniem ok. 150 ludzi; po scaleniu z BCh ok. 300 ludzi.

Stan uzbrojenia: podstawowe, ok. 30-40% stanu.

ODDZIAŁY POMOCNICZE

1. Kwatermistrzowskie:

Tabyry: plut. rez. Aleksander Ciępka, m. Barbarka,

strz./st. strz. Stanisław Pawlik ps. „Pigon”, m. Gołyszyn folw.,

---

¹⁹¹ Tu działał też oddział BCh pod dowództwem Stanisława Byczka ps. „Borowy”. Zob. re. Z. Oleksiewicz.

strz./kpr. cz.w. Wojciech Kiełtyka ps. „Maka”, Jerzmanowice (BCh),
strz./kpr. cz.w. Ignacy Śladowski ps. „Woźnica”, Jerzmanowice (BCh).

2. Sanitarne:

Podofic. san.: kpr. rez. Kazimierz Bańka ps. „Bagno”, Gołyszyn.

Podofic. san.: st. strz./kpr. Franciszek Maroński ps. „Duch”, Jerzmanowice,

Sanitariusze:

strz./st. strz. Krystyna Dyląg ps. „Burza”,

strz./st. strz. Leokadia Ratoń ps. „Cyganka”,

strz./st. strz. Leokadia Skrzypek ps. „Zorza”.

DZIAŁALNOŚĆ SABOTAŻOWO-DYWERSYJNA

Niszczenie dokumentacji gminnej m.in. w Cianowicach, Przegini, Sułoszowej; akcje ubezpieczające inne jednostki (np. OP „Szarańcza”), likwidacje bimbrowni.

6.I.1944 r. patrol pod dowództwem Jana Pieńkowskiego ps. „Mohort” zniszczył dokumenty personalne i podatkowe w Urzędzie Gminy Minoga.¹⁹²

---

192. Wg relacji pisemnej ppor. cz.w. Jana Pieńkowskiego ps. „Mohort”, d-cy oddz. dyw. podobowodu Żarnowiec („Żelcia-Olga”).

PLACÓWKA SUŁOSZOWA „SZAROTKA”

Rejon konsp.: gm. Sułoszowa

Okres konsp.: 1943-VI.1944 r.

KOMENDA

Funkcja	Stopień	Pseudonim	Imię i nazwisko	Uwagi
	przed / w konsp.			
komendant	ppor. rez.	"Buk"	Kazimierz Maciejewski	193
zastępca 1. zastępca 2.	ppor. rez. ppor. rez. inż.	"Hurikan" "Komar"	Zdzisław Krzan Leon Kiszka	
p.o. ofic. gosp.	plut. rez.	"Ptug"	Franciszek Postolek	
p.o. ofic. broni	kpr. rez.	"Chrust"	Edward Chmiest	
p.o. ofic. BIP	st. strz.	"Mroczek"	Wojciech Ostachowski	
lekarz	lek. med.	"Pigula"	Wacław Korzeniowski	

POCZET

1. Łącznicy:

kpr. pchor. rez. Feliks Pasternak ps. „Doman”,
 kpr. pchor. cz. w. Mieczysław Sowuła ps. „Wysoki”, Zadroże,
 strz./st. strz. Alicja Orczyk ps. „Halina”, Sułoszowa,
 strz./st. strz. Janina Kafel ps. „Syrenka”, Sułoszowa (ucz. gimn.),
 strz./st. strz. Helena Ptaszkowska ps. „Bagna”, „Futerko”, Sułoszowa (naucz.),
 strz./st. strz. Jan Glonek ps. „Garlicki”, Zadroże.

2. Punkty kontaktowe (skrzynki):

Sułoszowa: dom - st. strz. Tadeusz Kafel ps. „Kot” dla obwodu i pułku,
 Mielonki: dom - kmdt Janina Słaboń ps. „Wiera”,
 Zadroże: dom - kpr. rez. Włodzimierz Pętlic ps. „Sęp”, do insp. „Maria”,
 Zadroże: dom - st. strz. Stefan Gała ps. „Piastowicz”,
 Wielmoża: dom - kpr. rez. Jan Zgoda ps. „Ścigacz”,
 Zadroże: dom - kpr. pchor. cz.w. kmdt Mieczysław Sowuła ps. „Wysoki”.

PLUTONY

Teren konsp. m. Wielmoża gm. Sułoszowa ¹⁹⁴

1. D-ca: plut. rez. Jan Dziedzic ps. „Dziekan”.

Z-ca: kpr. rez. Stanisław Gądek ps. „Zięba”.

193. Do czasu przekazania placówce konsp. Sosnowiec terenu leżącego poza granicą GG, Sułoszowa należała do plac. Olkusz, a po przekazaniu do placówki Skała. Zob. tom I „Inspektorat AK «Maria» w walce” str. 70, 79, 97-98.

194. Drużyny organizowane już na przełomie 1939-40 r. w ramach SZP ZWZ, początkowo niewielkie, powiększyły się po scaleniu z BCH w drugiej połowie 1943 r., a na początku 1944 r. przyjęły formę bojową plutonów.

Dowódcy drużyn:

1. kpr. rez. Stanisław Gądek ps. „Zięba”, Wielmoża,
2. kpr. rez. Stanisław Głowacki ps. „Zend”, Wielmoża,
3. kpr. rez. Krzysztof Grzybek ps. „Igła”.

Stan osobowy: około 60 – 90 ludzi.

Uzbrojenie: kb, granaty, pistolety ręczne na stan 5-10%.

Rejon konsp.: m. Wielmoża.

2. D-ca: ppor. rez. Jan Głowacki ps. „Dywan”.

Z-ca: st. strz./kpr. Ludwik Rogozik ps. „Lis”, Wielmoża.

Dowódcy drużyn:

1. st. strz./kpr. Ludwik Rogozik ps. „Lis”, Wielmoża,
2. kpr. rez. Stanisław Gądek ps. „Żubr”, Wielmoża,
3. strz./st. strz. Stefan Kajza ps. „Osełka”, Wielmoża.

Stan osobowy: około 50-80 ludzi.

Uzbrojenie: podobne jak ww. - minimalne.

Rejon konsp.: m. Wielmoża.

3. D-ca: plut./sierż. rez. Karol Rogozik ps. „Modrzew”, Wielmoża.

Z-ca: kpr. rez. Jan Herian ps. „Żurada”.

Dowódcy drużyn:

1. st. strz. Jan Herian ps. „Kubajka”, Wielmoża,
2. st. strz. Stanisław Scelina ps. „Jar”, Wielmoża,
3. kpr. rez. Jan Herian ps. „Żurada”, Wielmoża.

Stan osobowy: podobny jak w I plutonie.

Uzbrojenie: minimalne.

Rejon konsp.: m. Wielmoża.

Teren konsp. m. Sułoszowa ¹⁹⁵

1. D-ca: plut. zaw. Bolesław Karcz ps. „Bober”.

Z-ca: kpr. rez. Kacper Kafel ps. „Kuśmierz”.

Dowódcy drużyn:

1. kpr. rez. Kacper Kafel ps. „Kuśmierz”,
2. st. strz. Stefan Byczek-Babiński ps. „Bieniasz”,
3. st. strz. Piotr Drożyński ps. „Drażek”.

2. D-ca: sierż. rez. Jakub Żurada ps. „Kafar”.

Z-ca: kpr. rez. Teofil Tarasin ps. „Serdenko”.

Dowódcy drużyn:

1. kpr. rez. Teofil Tarasin ps. „Serdenko”,

---

195. W tej największej wsi pow. Olkusz już w pierwszej połowie 1944 r. początkowo pojedyncze drużyny organizowane w poszczególnych częściach wsi i najbliższej okolicy umożliwiły utworzenie sześciu plutonów, głównie dzięki scaleniu BCH.

2. kpr. rez. Piotr Krawiec ps. „Konar”,
 3. strz./st. strz. Leon Kurek ps. „Cyrkiel”.
3. D-ca: kpr. pchor. cz.w. Juliusz Karaszewicz ps. „Rafał”.
 Z-ca: st. strz./kpr. rez. Franciszek Koziół-Kozłowski ps. „Hak”.
 Dowódcy drużyn:
 1. st. strz./kpr. rez. Franciszek Koziół-Kozłowski ps. „Hak”,
 2. strz./st. strz. pchor. cz.w. Jerzy Gęgotek ps. „Godecki”,
 3. kpr. rez. Józef Gęgotek ps. „Zwinny”.
4. D-ca: plut. rez. Jan Żurada ps. „Twardy”.
 Z-ca: kpr. rez. Jan Rogóż ps. „Skalny”.
 Dowódcy drużyn:
 1. kpr. rez. Jan Rogóż ps. „Skalny”,
 2. st. strz./kpr. Tadeusz Gęgotek ps. „Wysoki”,
 3. kpr. zaw. Jan Kuśmierz ps. „Wieprzowinka”.
5. D-ca: plut. zaw. Mieczysław Wiewórka ps. „Waligóra”, Sąsypa.
 Z-ca: kpr. rez. Jan Jabłoński ps. „Wieniawa”.
 Dowódcy drużyn:
 1. kpr. rez. Jan Jabłoński ps. „Wieniawa”,
 2. kpr. rez. Andrzej Siudy ps. „Kaliszówka”, Gotkowice,
 3. kpr. rez. Antoni Kaim ps. „Korbka”, Jerzmanowice.
6. D-ca: plut. zaw. Stanisław Krawczyk ps. „Zrąb”, Sułoszowa.
 Z-ca: kpr./plut. rez. Stanisław Tarasin ps. „Róża”.
 Dowódcy drużyn:
 1. kpr./plut. rez. Stanisław Tarasin ps. „Róża”,
 2. st. strz. Piotr Kaliński ps. „Kosiarz”, Sułoszowa,
 3. st. strz. Józef Szymański ps. „Nóż”, Sułoszowa.
- Stany liczebne w plutonach, przeciętnie na drużynę po 15 ludzi.
 Stan uzbrojenia: około 5-10% stanu osobowego, broni podstawowej.

ODDZIAŁY POMOCNICZE

1. Sanitarne:

Pluton sanitarny:

D-ca: strz./st. strz. Leokadia Biczysko ps. „Wala” (nauczyciel).

Z-ca: strz./st. strz. Maria Jankowska ps. „Sława”.

Dowódcy drużyn:

1. strz./st. strz. Maria Pieszczyk ps. „Róża”, Wielmoża,

2. strz./st. strz. Janina Siudy ps. „Sarenka”, Gotkowice,

3. strz./st. strz. Krystyna Czop ps. „Wiśnia”, Sułoszowa.

Stan liczebny: około 30 ludzi.

Kier. apteki w Sułoszowie: st. strz. Z. Ostrowski ps. „Zimny”.

Punkt san. (szpitali): gm. Sułoszowa w domu Teofila Orczyka.

Sanitariuszki:

Michalina Ostachowska ps. „Iskierka”.

Maria Jankowska ps. „Sława”, m. Jarzmionowice

Maria Konopczyńska ps. „Olka”, dyplomowana pielęgniarka

2. BIP:

Wydawnictwo „Wiadomości” m. Sułoszowa, zespół:

Zdzisław Oleksiewicz ps. „Dunaj”,

Józef Ptaszkowski ps. „Pałak”,

Roman Tomczyk ps. „Han”.

(format publikacji A-4, kilka stron)

3. Kwatermistrzowskie:

a) rusznikarze: strz./st. strz. rez.:

Jan Kowalski ps. „Kolba”, m. Zadroże

Stefan Gomuła ps. „Guma”, m. Wielmoża

b) tabor:

kpr. rez. Stefan Kafel ps. „Kielnia”, m. Mielonki

kpr. rez. Józef Świda ps. „Kopieniak”, m. Zadroże

st. strz. Stefan Kowalski ps. „Róża”, m. Zadroże

strz./st. strz. Edward Borówka ps. „Furman”, m. Mielonki

kpr. rez. Piotr Kasprzyk ps. „Wietrzny”, m. Wielmoża

kpr. rez. Jan Bryzik ps. „Buks”, m. Sułoszowa

4. Szkolenie:

Wiosną 1944 r. kurs łączności w m. Zagórowej (dom Szopów), prowadzili: ps. „Repono” ps. „Zet” i ps. „Górnik” (Jerzy Szopa).

ODDZIAŁY DYSPOZYCYJNE

1. Oddział łączności bojowej:

Dowódca: plut. rez. Stefan Ząbczyński ps. „Zet”.

Z-ca: kpr./plut. rez. Jerzy Szopa ps. „Górnik”.

Dowódcy drużyn:

1. st. strz. Piotr Włoczek ps. „Kamieniec”,

2. kpr. rez. Stanisław Gut ps. „Kamiński”,

3. kpr. rez. Piotr Gęgotek ps. „Wawer”,

4. st. strz. Tadeusz Katarzyński ps. „Judasz”.

Stany liczebne w drużynach: około 50 ludzi stanu bojowego.

Uzbrojenie: podstawowe około 50% stanu.

Łącznicy plutonu: strz./st. strz. Witold Orczyk ps. „Lipski”.

2. Pluton dywersyjny:

D-ca: sierż./ppor. cz.w. Jan Pieńkowski ps. „Mohort”.

Z-ca: kpr./plut. rez. cz.w. Jan Kućmierczyk ps. „Dajan”.

Dowódcy drużyny:

1. kpr./plut. rez. pchor. cz. w. Jan Kućmierczyk ps. „Dajan”,
2. kpr. rez. Józef Dolny ps. „Cyna”,
3. kpr. rez. Aleksander Pieńkowski ps. „Jawor”.

Łącznicy plutonu:

- strz./st. strz. Wojciech Ostachowski ps. „Mroczek”,
kpr. rez. Julian Żurada ps. „Orzeł”.

Sanitariusze:

- Stanisława Krawiec ps. „Kwiatek”,
Zofia Renata Orczyk ps. „Baśka”,
Alicja Orczyk ps. „Alina”,
Janina Kafel ps. „Jagoda”,
Anna Oleksiewicz ps. „Szarotka”.

Stany liczebne w drużynach: 59-75 żołnierzy.

Uzbrojenie: podstawowe oraz broń maszynowa lekka i ciężka. ¹⁹⁶

3. Drużyna dyspozycyjna:

Dowódca: kpr./plut. rez. Jan Dziedzic ps. „Dziekan”.

Z-ca: kpr./pchor. cz.w. Bolesław Gądek ps. „Ryś”.

Żołnierze:

- kpr./pchor. cz. w. Bolesław Gądek ps. „Ryś”,
st. strz./kpr. Feliks NN ps. „Ewka”,
st. strz. Franciszek Morawski ps. „Zielony Groch”,
strz./st. strz. Wincenty Opalski ps. „Bratek”,
strz./st. strz. Lucjan Tarnówka ps. „Tyczka”,
strz./st. strz. Piotr Wawer ps. „Król”,
strz./st. strz. Józef Tarnówka ps. „Kula”.

DZIAŁALNOŚĆ SABOTAŻOWO-DYWERSYJNA

7.XII.1943 r. patrole wydzielone z oddz. „Mohorta” wykonały akcje sabotażowo-wychowawcze w stu wsiach plac. Sułoszowa. Zniszczono bimbrownie, wymierzając kary chłosty i kary pieniężne;

11.I.1944 r. patrole oddz. „Mohorta” wykonały akcję nocną na terenie plac. Sułoszowa niszcząc zlewnie mleka i wymierzały niektórym zbyt gorliwym sołtysom kary chłosty;

2.V.1944 r. oddz. dyw. kpr./plut. rez. Tadeusza Praskiego ps. „Tadek” przeprowadził obsługę spędu bydła we wsi Sułoszowa, zniszczył wykazy kontyngentowe i nakazał chłopom wracać do swoich gospodarstw;

17.VI.1944 r. połączone oddziały obwodu „Olga” („Mohorta”,

---

196. Dane do ODysp. wg rel. ps. „Zet” i ps. „Mohort”.

„Żmii”, „Tadka”, „Mieczyka”) w godz. południowych opanowały we wsi Sułoszowa gminę i pocztę niszcząc urządzenia biurowe, połączenia telefoniczne... Zabrano gotówkę, blankiety kenkart, karty żywnościowe. ¹⁹⁷

---

197. Wg pis. rel. Jana Pieńkowskiego ps. „Mohort”.

PLACÓWKA BIAŁY KOŚCIÓŁ ¹⁹⁸

Rejon konsp.: Biały Kościół i okolice

Okres konsp.: 1943-XI.1943 r.

KOMENDA

Funkcja	Stopień	Pseudonim	Imię i nazwisko	Uwagi
	przed / w konsp.			
komendant	ppor. rez.	"Marchol"	Bronisław Knapik	
z-ca	1. plut. rez. 2. st. sierż.	"Buk" "Szabla"	Paweł Cieślak Wincenty Wojdała	199
p.o. ofic. dyw.	strz./kpr. cz.w.	"Mieczyk"	Antoni Janecki	

POCZET

1. Łącznicy:
strz./st. strz. Stefania Janecka-Dudzińska ps. „Dorota”.
2. Punkty kontaktowe (skrzynki):
Biały Kościół: dom rodziny Antoniego i Heleny Janeckich (ps. „Mieczyk” i ps.„Rzepicha”).

SŁUŻBY POMOCNICZE

1. Sekcja sanitarna - WSK-ZK:
d-ca: Helena Janecka ps. „Rzepicha”, „Marta”
z-ca: Stefania Janecka-Dudzińska ps. „Dorota”.
Sanitariusze:
Genowefa Żurek-Wiechowska ps. „Matylda”
Anna Skrzyniowska-Litewka ps. „Szarotka”
Maria Regucka-Redel ps. „Natasza”
Bronisława Kluczevska-Kowalska ps. „Wisia”.
2. Punkt ochronny („melina”):
Ojców: dom Jana i Marianny Zawisz.
3. WSK-LSK:
kmdt Helena Janecka ps. „Rzepicha”
(oddział opieki społecznej i żołnierskiej).

---

198. W październiku 1939 r. powstała placówka ZWZ w ramach Obwodu Kraków w Białym Kościele zorganizowana przez mjr. ps. „Broda”, łącznikiem był ppor. ps. „Saper” (aresztowani przez gestapo).

199. W 1942 r. „Buk” został „spalony” i placówkę przejął jako z-ca „Szabla”, aż do scalenia z placówką Cianowice z chwilą powstania podobowodu Skała XI.1943 – I.1944 r. i wejścia do składu 2/1/5 psk./KBKZ.

PLUTONY²⁰⁰

D-ca: sierż./st. sierż. zaw. Wincenty Wojdała ps. „Szabla”, Biały Kościół.

Z-ca: kpr. rez. Zygmunt Wordega ps. „Lanca”.

Dowódcy drużyn:

1. st. strz. Teofil Karpala ps. „Cierp”, Cianowice Małe,

2. st. strz. Marian Koćma ps. „Wiarus”, Niebyła,

3. kpr. rez. Karol Koćma ps. „Zając”.

Stan osobowy: około 100 ludzi.

Uzbrojenie: podstawowe na stan około 20%.

Rejon konsp.: m. Biały Kościół, Wielka Wieś, Wierzchowice...

ODDZIAŁY DYSPOZYCYJNE

Patrol bojowy:

D-ca: st. strz./kpr. cz.w. Antoni Janecki ps. „Mieczyk”.

Żołnierze:

strz./st. strz. Zygmunt Janecki ps. „Hieronim”,

strz./st. strz. Józef Śladowski ps. „Szlak”,

strz./st. strz. Edward Żurek ps. „As”.

Stan osobowy: około 10 ludzi (w różnym czasie).

Uzbrojenie: kbk, pistolety, granaty.

AKCJE

Luty 1943 r. m. Modliszka - rozbrojono 4 policjantów granatowych, zdobyto 4 kb z amunicją, pistolet i 4 rowery.

Październik 1943 r. - zabrano pasy z tartaku w Ojcowie.

Październik 1943 r. - m. Mydniki wykolejono pociąg (lokomotywę i 3 wagony z działami).

Listopad 1943 r. m. Ojców - „Mieczyk” wiązką granatów zniszczył maszyny tartaku.

Czerwiec 1944 r. z zasadzki zlikwidowano jadących rowerami trzech żołnierzy SS. Zdobyto 3 rowery i 3 pistolety z amunicją.

Czerwiec 1944 r. zlikwidowano dwóch konfidentów na terenie Białego Kościoła i Prądnika Gorzkiego (wyk. oddz. ps. „Tadek” Tadeusz Praski).

Czerwiec 1944 r. patrol w składzie 1+1 („Mieczyk” i „As”) zlikwidował dwóch konfidentów Z. i P. w Pieskowej Skale, zdobyto listę ludzi konspiracji i fotografie.

---

200. Stany w drużynach uzupełnione po scaleniu ZWZ-BCh z przydziałem do komp. Cianowice (2/II/5 psk/KBKZ). Oprac. głównie na rel. ps. „Wysoki” oraz rel. ps. „Mieczyk” (zob. t. dok. t 5 psk).

**KOMENDA
PODOBWODU CENTRALNEGO „OLGA WIKCIA”**

Komendy placówek:

1. Wolbrom „Wilga”
2. Jangrot „Jeleń”
3. Dłużec „Dunia”

PODOBWÓD WOLBROM „WIKCIA”

Rejon konsp.: południowa część Obwodu „Olga”

Okres konsp.: X.1943-VI.1944 r. ²⁰¹

KOMENDA

Funkcja	Stopień	Pseudonim	Imię i nazwisko	Uwagi
	przed / w konsp.			
komendant	ppor./por. rez.	"Zempliński"	Władysław Konstanty Nowak	202
z-ca	ppor. rez.	"Wyga"	Stefan Goncik	
podkwatremistrz	ppor. rez.	"Jastrząbek"	Feliks Gaszyński	
p.o. ofic. dywiz.-part.	kpr./plut. pchor. cz.w.	"Ziemia"	Leonard Wyjadłowski	
d-ca plut. WSOP	plut. rez.	"Katolik"	Franciszek Kot	
WSK	strz./st. strz.	"Tosia"		
lekarz	dr med.		Tadeusz Osiecki	

POCZET KOMENDY

1. Łącznicy:

st. strz. Zdzisława Tabeau ps. „Limba” i jej matka,
 strz./st. strz. Alicja Fedeczko ps. „Watra”,
 strz./st. strz. Waldemar Masłowski ps. „Miły”,
 strz./st. strz. NN ps. „Andrzej”²⁰³,
 strz./st. strz. Zygmunt Bałaziński ps. „Kmieć”.

2. Punkty kontaktowe:

Dwór w Tarnawie: kpr. rez. Zygmunt Nowak ps. „Sęp” (dr doc.),
 Dwór w Głanowie: kpr. rez. Tadeusz Nowak ps. „Magnus”,
 Zagórowa - dom rodziny Szopów.

3. Kolportaż:

strz./st. strz. Ireneusz Gołębiowski ps. „Kozik”,
 strz./st. strz. Waldemar Masłowski ps. „Miły”.

4. Miejsce postoju komendanta: m. Tarnawa - Dwór.

PLACÓWKI PODLEGŁE

1. Wolbrom („Wilga”)

201. Miasto i gmina Wolbrom, gm. Dłużec, gm. Jangrot...

202. Początkowo pełnił funkcję kmdt ppor. rez. Franciszek Gądek ps. „Beton”, następnie był adiutantem kmdt. obwodu „Olga”, a równocześnie drugim adiutantem inspektora „Bolka” - „Michałowicza”. Jeszcze przed „Betonem” kmdt. był p.o. pchor. rez. Stanisław Lorenc ps. „Kwieciński” z-ca kmdt plac. Wolbrom.

203. Zastrzelony przez Niemców (ok. m. Skała).

komendant	1. ppor. rez. 2. kpr. pchor. rez.	ps. "Olgierd" ps. "Kwieciński"	Ignacy Banaś 204 Stanisław Lorenc
zastępca	1. kpr. pchor. rez. 2. kpr. pchor. rez.	ps. "Kwieciński" ps. "Helski"	Stanisław Lorenc Władysław Straszak

Stan osobowy: ok. 150 ludzi.

Uzbrojenie: podstawowe na stan ok. 15%, po zrzutach i akcjach zwiększone jakościowo, ilościowo do ok. 30% (pm, granaty, broń masz.).

Rejon konsp: gm. - miasto Wolbrom.

Żołnierze wyróżniający się: m.in. strz./ st. strz. - Jerzy Gawinek ps. „Klucz”, Stanisław Kołodziejczyk ps. „Eska”.

2. Jangrot („Jeleń”)

komendant	ppor. rez.	ps. "Waga"	Stefan Goździk
zastępca	plut. zaw. / pchor. cz. w.	ps. "Pewny"	Stefan Pawlik

Stan osobowy: około 150-200 ludzi.

Uzbrojenie: podstawowe na stan ok. 20%.

Rejon konsp: gm. Jangrot („Jeleń”).

Żołnierze wyróżniający się: m.in. st. strz./kpr. cz.w. Mieczysław So-wula ps. „Wysoki”.

3. Dłużec („Dunia”)

komendant	ppor. rez.	ps. "Żmudzki"	Zygmunt Perek
zastępca	kpr. pchor. rez.	ps. "Dąb"	Bolesław Półtorak

Stan osobowy: ok. 35-60 ludzi.

Uzbrojenie: podstawowe na stan ok. 15-20%, po zrzutach zwiększone o pm, granaty.

Rejon konsp: m. Dłużec i pobliskie miejscowości).

Żołnierze wyróżniający się: m.in. plut. Józef Barczyk ps. „Bartosik”.

SŁUŻBY POMOCNICZE

1. WSK - łączność:

Wolbrom - sklep „Bata” kmdt ps. „Tosia”,

Wierzbka - dwór Moosów oraz zaopatrzenia i „melin”,

Udorz - dwór Moosów i jw.

2. WSK - szkolenie sanitarne:

Udorz - dwór Moosów: działali - dr med. Tadeusz Osiecki, żona właściciela Anna i jej córka Morawska Joanna („Joasia”), zaopatrzenie sanitarne: aptekarz Kwapiński ps. „Walter”²⁰⁵.

204. „Olgierd” do maja 1943 r. następnie „Kwieciński”.

205. Wg relacji: mgr Marii Teodorowicz ps. „Wanda” i mgr Anieli Grabowskiej ps. „Nenufar”.

ODDZIAŁ DYSPOZYCYJNY

(sabotażowo-dywerysyjny)

D-ca: kpr. plut. Zygmunt Gardela ps. „Granat”.

D-ca drużyny: kpr. pchor. cz. w. Edmund Haberda ps. „Rys”.

Żołnierze: strz./st. strz. Zygmunt Dulski ps. „Gryf”,

strz./st. strz. Stanisław Boroń ps. „Brzoza”.

MASOWE ZBRODNIE OKUPANTA

Podaje oficer wywiadu plac. pol. gran. Michał Subocz ps. „Biedny”²⁰⁶:

„[...] w dniu 14.X.1943 r. w Wolbromiu miał miejsce «krwawy czwartek». Wtedy bowiem żandarmi z różnych stron otoczyli Wolbrom w czasie targu i zastrzelili przy różnych okazjach 12 osób. Nadto zabrali do Miechowa 32 osoby. Wróciło tylko 10 [...]”.

AKCJE

9 lutego 1944 r. oddz. „Mohorta” (1+30), przy współudziale łączników z placówki ps. „Montwiłł” (Felix Dulski) nocą opanował magazyny odzieżowe Wolbromia, rozbijając strażników niem. Załadowano szybko znaczne ilości towarów tekstylnych i ponad 1000 par obuwia, wywożąc bez walki na meliny part.

1 i 2 maja 1944 r. - akcja na tartak volksdeutscha w Ojcowie i kontrybucja 40 tys. zł; akcja na urząd gminy w Cianowicach i zniszczenie rejestrów kontyngentowych i in.; akcja w m. Skała na mieszkanie „targownika” i likwidacja rejestrów zwierząt kont. i in. D-cy: „Rys” i „Żmija”.

3 czerwca 1944 r. Wolbrom - zabranie z magistratu akt spisu ludności gm. Dłużec i zabezpieczenie ich w podziemiu kościoła oraz zniszczenie wykazów kont. Nadto dokonano publicznego ostrzyżenia kobiet za nierządne prowadzenie się z okupantami. Akcje wykonano nocą.

W tym czasie, na rynku wolbromskim, ukazała się kolumna wojsk niemieckich. Gdy auto czołowe zatrzymało się, „Ziemia” i „Rys”, zachowując spokój i opanowanie, podeszli do otwartych drzwiczek. Niemiec jednak tylko spytał o drogę do Poręby Dzierżnej i cała kolumna pojechała dalej. A mogło być gorzej, tak jak następnego nocy, gdzie w czasie akcji przeciwko bandzie rabusiów zginęli pchor./ppor. cz.w. Zygmunt Haberda ps. „Rys” i Zbigniew Pawelec. D-ca: „Ziemia”, oddziały: „Gardelę”, „Rysia” i „Tadka” z BCh.²⁰⁷

15 czerwca 1944 r. oddział „Mohorta” przy pomocy łączników placówki Wolbrom pod dowództwem Feliksa Dulskiego ps. „Montwiłł” zabrał 11 koni zardowych oczekujących na transport do Niemiec. Konie ukryto w gospodarstwach wiejskich.

206. „Biedny” - bardzo ofiarny i ceniony w konspiracji.

207. Wg wspomnień ppor. cz.w. Zygmunta Dulskiego ps. „Gryf”.

PLACÓWKA WOLBROM „WILGA”²⁰⁸

Rejon konsp.: gmina Wolbrom, częściowo gmina Jangrot

Okres konsp.: 1943 r.-VI.1944 r.

KOMENDA

Funkcja	Stopień	Pseudonim	Imię i nazwisko	Uwagi
	przed / w konsp.			
komendant	1.ppor. rez. 2. kpr. pchor. rez.	"Olgieryd" "Kwieciński"	Ignacy Banaś Stanisław Lorenc	209
zastępca	kpr. pchor. rez.	"Kwieciński"	Stanisław Lorenc	
adiutant	plut. rez.	"Brzoza 2"	Franciszek Kozłowski	
d-ca ODyw. i p.o. ofic. dyw. plac. (po przeniesieniu "Ziemi")	plut. zaw.	"Granat"	Zygmunt Gardęła	
p.o. ofic. dyw.	kpr. pchor. cz.w.	"Ziemia"	Leonard Wyjadłowski	210
dowódca WKW	sierz. poi./ppor. cz.w.	"Śmiały"	Franciszek Dulski	
zastępca d-cy WKW	sierz./st. sierż.	"Biedny"	Michał Subocz	
kancelista	strz./st. strz.	"Neptun"	Kazimierz Żuchowicz	
WSOP d-ca drużyny w m. Brzozówka	st. strz.	"SOS"	Sylwester Orzechowski	

POCZET KOMENDY

1. Łącznicy:

kpr. rez. Piotr Gardęła ps. „Kruk”,
 kpr. rez. Ireneusz Gołębiowski ps. „Kazik”,
 strz./st. strz. Franciszek Nowak ps. „Kartofel”,
 strz./st. strz. Jadwiga Dulaska ps. „Teresa”,
 strz./st. strz. Balbina Dulaska ps. „Matka”,
 strz./st. strz. Jadwiga Subocz ps. „Oczko”,
 strz./st. strz. Waldemar Masłowski ps. „Miły” (i kolporter).

2. Punkty kontaktowe (skrzynki):

- a) Wolbrom: dom przy targowicy
 kmdt Feliks Dulski ps. „Montwiłł”,
 z-ca Izabela Dulaska ps. „Wanda”, żona;
- b) Wolbrom: dom Gardęłów
 kmdt ps. „Granat” (Zygmunt),
 z-ca ps. „Matka” (Balbina);

208. Kryptonim okresowy - „Wróbel”.

209. „Olgieryd” od 1940-V.1943 r.

210. Od września 1943 r. do powstania Podobwođu Wolbrom.

- c) Wolbrom: dom Bałazińskich
kmdt ps. „Kmieć” (Zygmunt);
  - d) Dębowiec:
strz./ppor. cz.w. Maria Olszewska ps. „Mira” - łączniczka, dworek²¹¹
3. Punkt ochronny („melina”):
domy rodzinne: kpr. rez. Władysław Odrobiński ps. „Kamiński”;
kpr. rez. Franciszek Nowak ps. „Kartofel”.

PLUTONY

1. D-ca: kpr./plut. pchor. rez./ppor. rez. Stanisław Lorenc
ps. „Kwieciński” (m.p. Wolbrom).
Z-ca: kpr. pchor. rez. Antoni Kaziróg-Orski ps. „Albert”.
Stan osobowy: około 40-50 ludzi.
Uzbrojenie: podstawowe na około 20% stanu, po zrzutach zwiększone o pistolety maszynowe (Sten) i zdobyczne.
2. D-ca: ppor. rez. Zygmunt Perek ps. „Żmudzki” (m.p. Dłużec).
Z-ca: kpr. rez. Bolesław Półtorak ps. „Dąb”.
Stan osobowy: około 30 ludzi.
Uzbrojenie: podobnie jak w plut. I na stan ok. 15%.
3. D-ca: ppor. rez. Ignacy Banaś ps. „Olgierd” (mp. Jangrot).
Z-ca: kpr. pchor. rez. Władysław Straszak ps. „Helski” (m.p. Poręba).
Stan osobowy: około 20-30 ludzi.
Uzbrojenie: podobnie jak w plut. I na stan ok. 15%.
4. D-ca: ppor. rez. Skórzewski (m.p. Wierzchowiska).
Stan osobowy: około 15-20 ludzi.
Uzbrojenie: ok. 10% stanu.

ŻOŁNIERZE PLACÓWKI²¹²

st. strz./kpr. rez. Henryk Szczęśniak ps. „Żmija”, d-ca druż.,
st. strz. Jakub Zgadzaj ps. „Piekarz”, d-ca sekcji,
plut. rez. Franciszek Młot ps. „Strzałka”,
strz./st. strz. Antoni Tuchowski ps. „Zenon”,
strz./st. strz. Jerzy Gawinek ps. „Klucz”,
strz./st. strz. Stanisław Kołodziejczyk ps. „Eska”,
strz./st. strz. Wacław Kołodziejczyk,
strz./st. strz. Franciszek Nowak ps. „Kartofel”,
strz./st. strz. Bogusław Trzaska ps. „Nałęcz”,

211. Zamordowana przez gestapo w czerwcu 1944 r. w bestialski sposób, nie zdradziła nikogo. Odznaczona po śmierci OW Virtuti Militari, jako ppor. cz. w.

212. Stan ogólny placówki - około 150 ludzi.

st. strz. Jerzy Gomółka ps. „Wilk”,
strz./st. strz. Marian Jerzowski ps. „Sawa”,
strz./st. strz. Zdzisław Zuber ps. „Burza”,
strz./st. strz. Waldemar Masłowski ps. „Miły”,
strz./st. strz. Henryk Wojtacha ps. „Blondas”,
strz. Jan Filipiak ps. „Drut”.

SŁUŻBY POMOCNICZE

1. Sekcja legalizacji dokumentów:

strz./kpr. cz.w. Kazimierz Zuchowski ps. „Neptun”,
prac. gminy i ksiądz z m. Chliny ps. „Hetmański”,
Sekretarz Chabetko i jego córka - umiejętnie podrabiali podpis Land-
komisarza Christa.

2. Sekcja sanitarna:

Zaopatrzenie sanitarne: ps. „Walter” - aptekarz Kwapiński.

3. Sekcja zaopatrzenia:

Na terenie placówki w Wolbromiu istniała garbarnia skór, której wyroby pozostawały pod kontrolą organizacji. Jej kierownikiem był zaprzysiężony ps. „Grzegorz”. „[...] Ustalono, jak rel. ps. «Biedny», że z ramienia dowództwa «Brzask» ma składać zamówienia i odbierać gotowy towar, na podstawie odpowiedniego pisma podpisanego przez d-cę. Na władzach podziemnych spoczywał jedynie obowiązek dostarczenia surowych skór [...]. Skóry zwłaszcza twarde były stałym zaopatrzeniem na podeszwy oddziałów partyzanckich. W III kwartale 1943 r. wykonano napad na garbarnię i wywieziono około 300 kg skór twardych [...]”²¹³

4. Komórka wywiadu lokalnego:

Fabryka gumy, siedziba żandarmerii, administracja niemiecka.
Komórka WKW liczyła 3 ludzi, m.in. Górny, Głowiński.
Działacze konsp.: Jan Tuchowski (PPS), Władysław Haberko (PPS).

ODDZIAŁ DYSPOZYCYJNY

(sabotażowo-dywerysyjny)

D-ca: plut. rez. Zygmunt Gardęła ps. „Granat”.

Z-ca: kpr. pchor. Edmund Tadeusz Haberko ps. „Ryś”²¹⁴

Stan osobowy: około 40-50 ludzi.

Uzbrojenie: podstawowe, po zrzutach pm (Sten), rkm, granaty.

Żołnierze: strz./st. strz. Zbigniew Pawelec ps. „Wrak”²¹⁵,

---

213. Wg rel. Wincentego Strojnego (w kontaktach działała także żona Sabina).

214. „Ryś” poległ w bitwie pod m. Chrząstkowo (p. Olkusz), z dnia 4/5.VI.1944 r.

215. „Wrak” zmarł od ran VI.1944 r.

strz./st. strz. Mieczysław Sawczyński ps. „Obuch”²¹⁶,
strz./st. strz. Henryk Gardęła ps. „Gwóźdź”,
strz./st. strz. Lucjan Bratek ps. „Syrek”,
strz./st. strz. Jerzy Miarka ps. „Jaskółka”,
strz./st. strz. Józef Kłęk ps. „Kwiatek”, d-ca drużyny,
strz./st. strz. Edward Tuchowski ps. „Kusy”,
strz./st. strz. Antoni Tuchowski ps. „Zenon”,
strz./st. strz. Zygmunt Dulski ps. „Gryf”,
kpr./plut. rez. Władysław Rola ps. „Cichy”
- sekcyjny w druż. „Kwiatka”,
kpr./plut. rez. Alfred Witek ps. „Kędzierzawy”
- sekcyjny w druż. „Kwiatka”,
strz./st. strz. Józef Czapnik ps. „Czapla”,
strz./st. strz. Stanisław Kołodziejczyk ps. „Eska”,
strz./st. strz. Wacław Kołodziejczyk ps. „Gryf”,
strz./st. strz. Jan Strzałka ps. „Dąb”,
strz./st. strz. Romuald Bratek ps. „Przemsza”,
strz./st. strz. Neryk Szczepański ps. „Rzędzian”.

DZIAŁALNOŚĆ SABOTAŻOWO-DYWERSYJNA

1-2.V.1944 r. akcja na tartak w Ojcowie kontrybucja pieniężna (około 40.000 zł); d-cy i oddziały: kpr. „Ryś” i kpr. „Żmija”; akcja na Urząd Gminy Cianowice (likwidacja rejestrów kont i zabezpieczenia akt spisu ludności); akcja na targowiska w Skale (likwidacja biura, zebranie rej. i kluczyków).

3 czerwca 1944 r. Urząd Gminy Wolbrom - zabranie ksiąg spisu ludności gminy Dłużec oraz zabezpieczenie ich w podziemiach kościoła w Wolbromiu oraz zniszczenie dokumentów dostaw kont.

Także ostrzyżenie 2 kobiet za stosunki seksualne z okupantami. Całością dowodził kpr. pchor. Leonard Wyjadłowski „Ziemia”, p.o. oficera dywersji komendy obwodu „Olga”.

Ze wcześniejszych akcji należy wymienić akcję z października 1943 r. Uszkodzenie młockarni w majątku i spalenie drewna w majątku Udosz wykonana przez oddział w Kleszczowej pod dowództwem plut. ps. „Dąb” (Bronisław Urbański).

Znacznie większą ilość akcji sabotażowo-dyweryyjnych wykonanych było na terenie obwodu „Olga” w 1944 r. A oto niektóre z tych akcji, które zanotował i podaje wspomniany już ppor. cz. w. Michał Subocz ps. „Biedny”:

„[...] Na terenie podobowodu Wolbrom działa pluton dywersyjny plut./

---

216. „Obuch” zginął VIII.1944 r.

ppor. rez. ps. «Granat» (Zygmunt Gardela), w którego skład wchodziła drużyna BCh-AK pod dowództwem kpr./chor. rez. ps. «Tadek» (Tadeusz Praski) pochodząca z rejonu gminy Dłużec. Drużyna ta ze zrozumiałych powodów przeprowadziła akcję na Wolbromiu i najbliższych okolicach.

W dniu 15 kwietnia 1944 r. patrol tej drużyny w sile 6 ludzi zabrał z Zarządu Gminnego Dłużec około 30.000 zł i zniszczył kwity kontyngentowe. Interesantów zamknięto w jednym pokoju i wypuszczono po akcji. Inicjatywa wyszła od urzędników gminy Dłużec.

W dniu 28 kwietnia 1944 r. patrol z plutonu «Granata» zabrał z tej gminy 1000 kg cukru. Do przewozu wykorzystano przygodne furmanki [...]

W dniu 4 maja 1944 r., przy wybitnej pomocy kierownika Spółdzielni Szewców w Wolbromiu, Słoty, który dał duplikat kluczy, żołnierze plutonu «Granata» zabrali około 600 par «madziarów» na potrzeby AK. Buty te na dzień przed napadem złożone zostały przez Wehrmacht do naprawy. Przewożąc buty na «melinę» patrol «Tadka» wymierzył karę chłosty sekretarzowi gm. w Jangrocie, za wysługiwanie się Niemcom.

W dniu 13 maja 1944 r. patrol z drużyny «Tadka» przy pomocy podrobionych kluczy otworzył w nocy areszt miejski i wypuścił na wolność 12 zatrzymanych za drobne przestępstwa. Między innymi był łącznik z BCh.

W dniu 10 czerwca 1944 r. patrol w sile 5 ludzi z grupy «Marcina» (obwodu Sosnowiec, bazująca na terenie północnym «Olgi»), zabrał z garbarni 3 furmanki wyprawionych skór. Zdobyć wywieziono do swojej grupy partyzanckiej. Jeden z żołnierzy grupy pozostawił w woreczku 5 granatów. Policjant granatowy Karpacki schował je i oddał «Biednemu», a ten przekazał do grupy «Marcina».”

Odnośnie sabotażu rolnego wypowiada się „Biedny”:

„[...] Znając z praktyki, że wszystko chyli się przed pieniądzem, przy pomocy swoich pośredników - gospodarze poszczególni - «wypożyczali» na krótki czas plombownicę i plomby. Usuwali kolczyki z utoczonych sztuk i przenosili je na chude [...] Często bywało tak, że wieprzek tuczył się przez 3 lata, a był chudy jak szczapa [...]

Dla ilustracji przytaczam autentyczny przypadek - Zgłasza się do władzy rolnik A. C. z L. i melduje, że w nocy nieznani sprawcy skradli z chlewiska wieprzyka wagi 200 kg. Tuczniaka miał odstawić za parę dni na miejsce skupu, jako kontyngent [...] Bywa tak, że ślepa kura znajdzie ziarno. Tylko przypadek zarządził, że ślepa kura znajdzie ziarno. Tylko przypadek zarządził, że ślady butów, z ułamaną podkówką obcasa, idealnie utrwalone w gliniastym gruncie, poza chlewem, rzekomo pozostawione przez sprawcę, jak ułał pasowały do obuwia poszkodowanego. Wynik druzgocący. Cała strategia runęła z kretelem. Poszkodowany zmienia ton.

Przyznaje się, że w nocy zabił świniaka i mięso rozprzedał. Przyszli ludzie z Rzeszy i zabrali. «Wziąłem za niego trzykrotnie więcej niż uzyskałbym przy cenie kontyngentowej. Panu też przyda się trochę wieprzowiny» - gospodarz zwraca się z tym do kontrolującego Pana X. «W domu się nie przelewa».”

DRUŻYNA LIKWIDACYJNA PLACÓWKI

D-ca: strz./st. strz. Bogusław Trzaska ps. „Nałęcz”,

Na terenie Fabryki Wyrobów Gumowych w Wolbromiu. Tu rozpracowywano konfidentów i rozpracowano likwidację niem. konfidenta o nazwisku Marchaj. ²¹⁷

REPRESJE OKUPANTA

W dniu 14 października 1943 r. Niemcy dokonali krwawej „rzezi” Wolbromia („krwawy czwartek”). Był to dzień targowy i wielu przybyło chłopów z poszczególnych wsi.

Wg relacji ps. „Biedny” pol. gran. (Michał Subocz) – mordu dokonali na bezbronnej ludności żandarmeria „Motzugu” z Pilicy, żandarmeria z Miechowa i z Wolbromia, Kripo i Gestapo z Miechowa, w sumie około 100 Niemców... W pacyfikacji tej zginęło ponad 40 Polaków. ²¹⁸

ODDZIAŁ DYWERSYJNO-PARTYZANCKI

z komp. „Mohort”: ²¹⁹

D-ca: plut. rez. Stefan Pawlik ps. „Pewny”

Stan osobowy: 3 drużyny

Uzbrojenie: podstawowe oraz pm (Sten), rkm, granaty.

---

217. Wg rel. d-cy plac. ps. „Kwiecień”.

218. Zob. dokładna relacja pol. ps. „Biedny” w rozdziale pt. „Zbrodnie niemieckie”.

219. Po scaleniu przed zorganizowaniem kompanii Podobodu Dyw.-part.

PLACÓWKA JANGROT „JELEŃ”

Rejon konsp.: gmina Jangrot

Okres konsp.: 1943 r. - VI.1944 r.

KOMENDA

Funkcja	Stopień	Pseudonim	Imię i nazwisko	Uwagi
	przed / w konsp.			
komendant	ppor. rez.	"Wyga"	Stefan Gonicik	220
z-ca	plut. zaw.	"Pewny"	Stefan Pawlik	
p.o. ofic. gosp.	kpr. cz.w.	"Zakrojony"	Władysław Poseł	
p.o. ofic. broni	kpr. rez.	"Falfa"	Jan Kuś	
p.o. ofic. dyw.	kpr. pchor. cz.w.	"Skiba"	Henryk Sokołowski	
p.o. ofic. wyszk.	plut. rez.	"Katolik"	Franciszek Kot	
podofic. kanc.	strz./st. strz.	"Grzybek"	Józef Straszak	

POCZET KOMENDY

1. Łącznicy:

st. strz./kpr. Mieczysław Sowula ps. „Wysoki”,
strz./st. strz. Stefan Pawlik ps. „Bursztyńka”, Zadroże,
strz./st. strz. Krystyna Gonicik ps. „Lukryda”, Jangrot,
strz./st. strz. Michalina Knap ps. „Wietrzyk”,
strz./st. strz. Maria Oleksy ps. „Pierścionek”, Sucha.

2. Punkty kontaktowe (skrzynki):

Trzyciąż: dwór Tarnowskich - Szkoła Ogrodnicza.

PLUTONY

1. D-ca: kpr. zaw. Mieczysław Gamrat ps. „Sosna”, „Grabica”.

Z-ca: kpr. zaw. Stanisław Niedziela ps. „Włos” - d-ca druż.

Stan osobowy: około 50-60 ludzi.

Uzbrojenie: ok. 10-20% stanu - podstawowe, po zrzutach pm, granaty...

2. D-ca: kpr. rez. Józef Oleksy ps. „Łoś”.

Z-ca: kpr. rez. Eugeniusz Bomba ps. „Bukowy” - d-ca druż.

Stan osobowy: około 40-50 ludzi.

Uzbrojenie: podobnie jak w plut. I.

3. D-ca: kpr. rez. Stanisław Strzałka ps. „Sierpień”.

Z-ca: kpr. rez. Józef Kubat ps. „Ryszard” - d-ca druż.

Stan osobowy: podobnie jak wyżej.

Uzbrojenie: podobnie jak wyżej.

220. Organizatorem komendy i jej pierwszym komendantem był plut. rez. Stefan Ząbczyński ps. „Zet”.

Stan osobowy placówki: około 150-200 ludzi.

Uzbrojenie placówki: na stan około 15-20%.

SŁUŻBY POMOCNICZE

Sekcja sanitarna:

podofic. san. Bolesław Knap ps. „Lewar”;

sanitariusze (skład po scaleniu BCh):

Maria Jankowska ps. „Sława”,

Pelagia Mrozowska ps. „Pela”,

Halina Deląg ps. „Bratek”,

Adela Skrzypek ps. „Zorza”,

Wanda Polak ps. „Powój”,

Leokadia Ratoń ps. „Cyganka”,

Halina Wojtacha ps. „Burza”.

ODDZIAŁ DYSPOZYCYJNY ²²¹

D-ca: plut. zaw./pchor. cz.w. Stefan Pawlik ps. „Pewny”.

Z-ca: d-cy drużyn na zmianę.

Dowódcy drużyn:

1. st. strz./kpr. cz.w. Mieczysław Sowuła ps. „Wysoki”. ²²²

2. kpr./plut. rez. Józef Kowalski ps. „Roch”.

3. kpr./plut. rez. Andrzej Dyduch ps. „Dudek”.

Stan osobowy: 40-70 ludzi (BCh).

Uzbrojenie: na pełny stan z lekką bronią maszynową.

Sanitariusze: ze stanu placówki, po scaleniu z BCh.

Stan osobowy: około 80-100 ludzi.

Uzbrojenie: podstawowe, pm, broń maszynowa, gran., miny, flaszki zap. (większe po zrzutach).

AKCJE SABOTAŻOWO-DYWERSYJNE

Akcje organizowane w ramach placówki, a następnie w ramach kompanii „Dominika”.

---

221. Po zorganizowaniu kompanii „Dominika Olga” pluton „Pewny” wchodzi do komp. jako II pluton, choć często działa samodzielnie.

222. Trzon oddz. to uczniowie tajnych kompletów gimnazjalno-licealnych pod dowództwem młodego wychowanka tych kompletów Mieczysława Sowuli (rel. „Mohort”).

PLACÓWKA DŁUŻEC „DUNIA”

Rejon konsp.: gm. Dłużec i Łobzów, Bydlin, Podlesie, Cieślina...

Okres konsp.: 1943 r. - VI.1944 r.

KOMENDA

Funkcja	Stopień	Pseudonim	Imię i nazwisko	Uwagi
	przed / w konsp.			
komendant	ppor. rez.	"Żmudzki"	Zygmunt Perek	
z-ca	1. kpr. rez. 2. plut. pchor. rez.	"Dąb" "Grzmot"	Bolesław Pótorak Stanisław Pasich	

POCZET KOMENDY:

1. Łącznicy:

strz./st. strz. Maria Barczyk ps. „Zendra”,

strz./st. strz. Tadeusz Barczyk ps. „Lingwa” (uczeń gimn.).

2. Punkty kontaktowe (skrzynki): m.in. dwór Mosów.

3. Mp. komendanta: m. Dłużec.

ODDZIAŁY PLACÓWKI:

Pluton gm. Dłużec:

D-ca: plut. zaw./pchor. cz.w. Stanisław Gierszczyk ps. „Romek”.

Dowódcy drużyn:

1. kpr. rez. Damazy Myszor ps. „Doczesny”, Łobzów.

2. kpr. rez. Edward Sułkowski ps. „Sułek”, Bydlin.

3. st. strz. Stanisław Pipeta ps. „Głośny”.

Stan osobowy: około 50-60 ludzi.

Uzbrojenie: około 10-20% stanu - podstawowe, po zrzutach pm, granaty...

ŻOŁNIERZE PLACÓWKI:

m.in.: kpr. rez. Jakub Domagała ps. „Wierzeja”,

kpr. rez. Józef Węglarz ps. „Znicz”,

st. strz. Piotr Rola ps. „Śnieg”,

kpr. rez. Tomasz Tarnówka ps. „Bruzda”.

Stan osobowy placówki: około 30-40 ludzi.

Uzbrojenie placówki: podstawowe na stan około 15-20%, po zrzutach pm (Sten), granaty...

SŁUŻBY POMOCNICZE

1. Kwatermistrzowskie:

Tabory: st. strz. Piotr Rola ps. „Śnieg” - m. Dłużec,

st. strz. Michał Maślisz ps. „Uraz” - Łobzów.

2. Sekcja sanitarna:

Drużyna san. w m. Łobzów, d-ca Stanisław Struzik ps. „Koniczynka”.
Szpitalik tamże w domu Damazego Myszora.

ODDZIAŁ DYSPOZYCYJNY

Organizowany doraźnie.

DZIAŁALNOŚĆ SABOTAŻOWO-DYWERSYJNA

3 czerwiec 1944 r. Akcja na urząd gminy, zniszczenie i zabezpieczenie dokumentów. Wykonał oddział podobwołu Wolbrom pod dowództwem ps. „Ziemia”.

Dane przeważnie z relacji komisyjnych i Mieczysława Sowuli ps. „Wysoki”.

**KOMENDA
PODOBWODU PÓŁNOCNEGO „OLGA ŻELCIA”**

Komendy placówek:

1. Żarnowiec „Zebra”
2. Pilica „Pawian”
3. Kidów „Kondor”
4. Kroczyce „Kruk”
5. Tczyca „Tarka”

PODOBWÓD ŻARNOWIEC „ŻELCIA”

Rejon konsp.: północna część Obwodu „Olga”

Okres konsp.: XI.1943 - VI.1944 r.

KOMENDA

Funkcja	Stopień	Pseudonim	Imię i nazwisko	Uwagi
	przed / w konsp.			
komendant	1. kpt. rez. lek.	"Henryk"	Henryk Szenker -Niebrzydowski	do V.1944 od V.1944
	2. kpr. pchor. rez./ ppor. rez.	"Wierzyński"	Stanisław Wałek	
z-ca	1. ppor. rez.	"Wierzyński"	Stanisław Wałek	
	2. ppor. rez.	"Szlemik"	Dominik Walewski	
adiutant	1. kpr. pchor. rez.	"Wierzyński"	Stanisław Wałek	
	2. kpr. pchor. cz. w.	"Ostrowski"	Tadeusz Cień	
WKW	1. kpr. rez.	"Korybut"	Kazimierz Czamecki	
	2. st. strz.	"Basia"	Barbara Jasińska	
WSK	strz./st. strz.	"Nenufar"	Aniela Grabowska	
WSOP	st. sierż.	"Jawora"	Witalis Jasiński	
p.o. ofic. wykszolenia	plut. rez.	"Błyskawica"	Roman Pelan	
kapelan	ks. kpt. rez.	"Śliwa"	Eugeniusz Nawrocki	

POCZET KOMENDY

1. Łącznicy:

kpr. pchor. cz.w. Włodzimierz Muzyk ps. „Marek”,

kpr. pchor. cz.w. Janusz Jerka ps. „Kalinowski”,

kpr. pchor. cz.w. Kazimierz Wałek ps. „Stal”.

2. Punkty kontaktowe (skrzynki):

a) Dzwonnice: kmdt Maria Wałek-Zaporowska ps. „Iskra”,

b) Łany Wielkie: plebania - kmdt ks. ps. „Śliwa” oraz pomocnicy ks. prał. Jan Pasek i siostra Stefania Szota,

c) Udorz: dwór Mosów - kmdt Stefan Hoffman ps. „Ziółkowski”,

d) Kidów: przy mp. kmdt. podobowodu, kmdt skrzynki pchor. cz.w. Janusz Jerka ps. „Kalinowski”.

3. Mp. komendanta Podobowodu: przy grupie dyw.-part. w lesie. ²²³

PLACÓWKI PODLEGŁE

W organizacji kompanie:

---

223. Mp. kmdt. Podobowodu było przy grupie dyw.-part. Podobowodu, której d-cą był sam kmdt kpt. „Henryk”, co w terenie bardzo zagrożonym dawało oparcie dla sztabu komendy. W terenie przeważnie działał jego adiutant ps. „Wierzyński”. Zaznaczyć należy, że pierwszym komendantem podobowodu był kpr. rez. Kamiński ps. „Sęp”, podstępnie zamordowany przez nieznaną sprawców.

a) Żarnowiec „Zebra”

komendant	ppor. rez.	ps. "Marcin", "Marek"	Wincenty Pełka

Stan osobowy: ok. 350 ludzi.

Uzbrojenie: rkm, pm, kbk, granaty, pistolety krótkie (ok. 25% stanu).

b) Pilica „Pawian”

komendant	ppor. rez.	ps. "Wieloryb"	Stanisław Latacz

Stan osobowy: ok. 300 ludzi

Uzbrojenie: rkm, pm, kbk, granaty, pistolety krótkie (ok. 20% stanu).

c) Kidów „Kondor”

komendant	1. ppor. rez. 2. ppor. rez.	ps. "Konrad" ps. "Szlemik"	Gralewski Dominik Walewski

Stan osobowy: ok. 300 ludzi

Uzbrojenie: rkm, pm, kbk, granaty, pistolety krótkie (ok. 20% stanu).

d) Kroczyce „Kruk”

komendant	1. ppor. rez.	ps. "Elektron"	Edward Sadło

Stan osobowy: ok. 300 ludzi

Uzbrojenie: podobnie jak w placówce „Kondor” (ok. 20% stanu).

e) Tczyca „Tarka”.

ODDZIAŁY DYSPOZYCYJNE

1. Oddział partyzancki „Henryk”

D-ca: kpt. rez. lek. Zygmunt Szenker-Niebrzydowski ps. „Szenker”.

Z-ca: chor. rez. Stanisław Szmicka ps. „Sowa” - BCh-AK.

Stan liczebny: ok. 23-30 żołnierzy.²²⁴

Uzbrojenie: podstawowe, kb, granaty, 1-2 rkm, na niepełny stan.

2. Oddział dywersyjny²²⁵

D-ca: plut. rez. Bolesław Gwiazda ps. „Orion”.

Z-ca: plut. rez. Tadeusz Sarwa ps. „Serafin”.

Stan liczebny: około 10-20 ludzi.

Uzbrojenie: podstawowe, kbk, granaty, rkm, pm.

SŁUŻBY POMOCNICZE

WSK: strz./st. strz. Aniela Grabowska ps. „Nenufar” (red. „Odgłosy” – biuletyn informacyjny, łączniczka, sanitariuszka); strz./st. strz. Maria Teodorowicz ps. „Wanda” (redaktorka, kolporterka, organizatorka punk-

224. Wg rel. plut. pchor. cz.w. Mieczysława Lencznarowicza ps. „Leon”.

225. Oddział wyróżnia się akcjami na pociągi, rozbrajaniem konwojentów, służby kolejowej... Wg rel. ppor. Antoniego Janiszewskiego ps. „Jawor” i in.

tów kontaktowych, schowków, itp.) strz./st. strz. Honorata Nawrot ps. „Jaśmin” (łączniczka, kolporterka, sanitariuszka).

DZIAŁALNOŚĆ ORGANIZACYJNA

Odprawy d-ców placówek odbywały się co dwa tygodnie w różnych punktach podobowdu, alarmy nocne, przeglądy poszczególnych plutonów (kompanii).

W maju i czerwcu 1944 r. w nocy, przy zachowaniu pełnego bezpieczeństwa, w pobliskich lasach, przeprowadzono inspekcję zaalarmowanych oddziałów, m.in. podobowdu Żarnowiec przez z-cę komendanta podobowdu ps. „Wierzyński” oraz oddziałów podobowdu Wolborm przez komendanta ps. „Zempliński”.

Wiosną 1944 r. na terenie inspektoratu rozpoczęto organizować w każdym podobowdzie bataliony. Na terenie podobowdu „Zelcia”, powstawały 2 bataliony: I organizował kpt./mjr sł.st. Kazimierz Tomczyk ps. „Lubicz” na terenie placówek Kroczyce i Kidów, a II tworzył por./kpt. Władysław Stepokura ps. „Zawiślak” na terenie placówek Pilica i Żarnowiec. Były to początkowo bataliony szkieletowe.

Niemcy po zatrzymaniu ofensywy letniej sowiektów, wykorzystując dogodne tereny do obrony w gm. Kroczyce budowali linię obronną. Umocnienia te przechodziły przez miejscowości: Lgotę Murowaną, Lgotę Podlesicę, Górę Berkową i Hucisko. Niemcy zorganizowali obozy pracy o stanach wielotysięcznych spędzonych przeważnie z Zagłębia Dąbrowskiego i Śląska. Budująca się linia niemieckiego oporu rozciągała się bardziej na wschód, dlatego gm. Kroczyca została podzielona granicą tak, że miejscowości Żerkowice, Skarżycza, Pisacznio, Morsko, Rzędkowice i Podlesie znalazły się w Rzeszy. Linia ta była mocno kontrolowana przez patrole sił niemieckich. Był to więc bardzo ciężki okres konspiracji szczególnie dla I/116 pp, duże utrudnienia zwłaszcza w łączności, prowadzenia odpraw, szkolenia wojskowego itp. To spowodowało potrzebę pewnych zmian organizacyjnych w konspiracji w ramach I/116 pp.

Po naradzie d-ców pułku i batalionu 3 kompania strzelecka baonu została reorganizowana o stanie mniejszym (około 100 ludzi) na kompanię broni maszynowej (km) kryptonim „Sęp”. W skład tej kompanii km weszli żołnierze z gminy kroczyckiej i kidowskiej, którzy byli przeszkoleni w broni maszynowej, a przedstawiała pewną znaczną siłę...²²⁶

DZIAŁALNOŚĆ DYWERSYJNA

jak podano przy placówkach

ŻOŁNIERZE PODOBWODU

(bez wyraźnego przydziału)

strz. Władysław Macuła ps. „Wiktor” (kolporter, łącznik)

---

226. Opracowano wg rel. ppor. „Wierzyńskiego”, zob. t. Dok. t. I/116 pp/106 DP AK.

PLACÓWKA ŻARNOWIEC „ZEBRA”

Rejon konsp.: gm. Żarnowiec, Tczyca...

Okres konsp.: 1943 - VI.1944 r.

KOMENDA

Funkcja	Stopień		Pseudonim	Imię i nazwisko	Uwagi
	przed / w konsp.				
komendant	ppor. rez.		"Marek", "Marcin"	Wincenty Pełka	227
z-ca	plut. pchor. rez.		"Wycior"	Franciszek Wawer	
ofic. wyszkolenia	kpt./mjr.		"Mak"	Kamil Gudowski	228
p.o. ofic. dyw.	kpr./plut. rez.		"Orion"	Bolesław Gwiazda	
ofic. broni	ppor. rez.		"Jawor"	Antoni Janiszewski	
d-ca plut. WSOP	pchor. rez. mgr		"Sznu"	Franciszek Lipiński	
kmdt. WSK	strz./st. strz.		"Myszka"	Marianna Dziobek-Dobrzańska	
kapelan	ks. kpt. rez.		"Śliwa"	Eugeniusz Nawrocki	
WSK	strz./st. strz.		"Nenufar"	Aniela Grabowska	

POCZET KOMENDY

1. Łącznicy:

- strz./ st. strz. Romualda Pełka (żona „Marcina”),
- strz./ st. strz. Helena Brożek - Wola Libertowska,
- strz./ st. strz. Ireneusz Czech ps. „Hława”,
- strz./ st. strz. Irena Nowak-Kazior ps. „Bratek”.

2. Punkty kontaktowe (skrzynki):

- a) Wola Libertowska: rodzina Heleny Brożek,
- b) Chlina: plebania - ks. prob. Bronisław Rajchel oraz siostra Kazimiera Bieńkowska ps. „Kara”. Przy parafii punkt legalizacji dokumentów – N. Gardawski ps. „Zych”,
- c) Udorz: dwór - Anna Moos ps. „Anna” i Stefan Hoffman ps. „Ziótkowski”,
- d) Koryczany: dom rodziny Stanisława Greli ps. „Tytan”,
- e) Dobraków: dom Józefa i Aleksandry Nowaków.

3. M.p. komendanta: w rejonie gm. „Żarnowiec”.

PLUTONY

1. Wola Libertowska:

227. Do marca 1943 r. d-cą był ppor. rez. Władysław Rydzewski ps. „Wład” zagrożony aresztowaniem musiał ukrywać się pod innym nazwiskiem.

228. Kpt. „Mak” rozk. „DOM” z dnia 4 sierpnia 1944 r. mianowany d-cą 112 pp „Magdalena”.

D-ca: plut. pchor. rez. Franciszek Wawer.

Z-ca: plut. rez. Władysław Wojnarowski ps. „Zorza”, „Długi”.

Stan osobowy: około 50 ludzi.

Uzbrojenie: 20% stanu, podstawowe: kbk, granaty, pist.; zwiększone po zrzutach - pm, granaty.

2. Udorz:

D-ca: plut. pchor. rez./ppor. rez. Stefan Hofmann ps. „Ziółkowski”.

D-ca drużyny: kpr. rez. Aleksander Antos ps. „Mściciel”.

Stan osobowy: około 40 ludzi.

Uzbrojenie: 20% stanu, podstawowe, zwiększone po zrzutach – pm.

3. Żarnowiec:

D-ca: ppor. rez. Henryk Gąsior ps. „Żmudzi”.

Stan osobowy: około 80 ludzi.

Uzbrojenie: 20% stanu, podstawowe, zwiększone po zrzutach – pm.

4. Koryczany:

D-ca: ppor. rez. Stanisław Kardas ps. „Andrzej”.

Z-ca: ppor. rez. Mikołaj Sobieraj ps. „Serafin”.

Stan osobowy: około 50 ludzi.

Uzbrojenie: około 15-20% stanu i jak w plut. I.

5. Zabrodzie:

D-ca: st. sierż. Romuald Greła ps. „Czarne Serce”.

Stan osobowy: około 30-40 ludzi.

Uzbrojenie: około 15% stanu i jak w plut. I.

6. Łany Wielkie:

D-ca: kpr. rez. Julian Krupa ps. „Tanc”.

Z-ca: pchor. rez. Stanisław Kallista ps. „Kruk”.

Stan osobowy: około 30-40 ludzi.

Uzbrojenie: około 10-15% stanu i jak w plut. I.

7. Chlina:

D-ca: ppor. rez. Władysław Gończowski ps. „Maryś”.

Z-ca: pchor. rez. Stanisław Kallista ps. „Kruk”.

Stan osobowy: około 30 ludzi.

Uzbrojenie: około 10% stanu i jak w plut. I.

8. Tczyca:

D-ca: ppor. rez. Lucjan Wolski ps. „Bór”.

Z-ca: ppor. rez. Jan Dorożyński ps. „Gołąb”.

Stan osobowy: około 200 ludzi.²²⁹

Uzbrojenie: około 25% stanu, zwiększone po zrzutach o pm (Sten).

---

229. W tym 2 plutony scalone NOW pod dowództwem ich organizatora st. sierż. ps. „Bogdański” (Józef Jurga) szefa placówki. Uzbrojenie w plutonach zwiększyło się nieco o broń

SŁUŻBY POMOCNICZE

1. Kwatermistrzowskie:

magazyn broni: Młyn – kmdt Alojzy Kubiński ps. „Jodła”
rusznikarze: kpr. rez. Edward Mazurek ps. „Lopek”.

2. WSK:

Plebania w m. Chlina, punkt kontaktowy i zaopatrzenia sanitarnego, kmdt ks. proboszcz Bronisław Rajchel (wielce ofiarny patriota) i jego dwie siostry: Kazimiera Bieńkowska i Alicja Rajchel. Tu opiekowano się rannymi i tu były „meliny” spalonych.

Stanisław Grubiel ps. „Bocian” i jego żona Janina prowadzili aptekę w Żarnowcu. Ps. „Bocian” i jego syn Jerzy ps. „Wiesław” pełnili funkcję d-ców druž. san.²³⁰

3. Punkty ukrywających się:

Łany Wielkie: plebania u ks. Paska.

Łany Średnie: dom rodziny Antoniego i Emilii Nowaków pod lasem, tu szczególnie czynny małoletni syn Stanisław Nowak ps. „Jastrząb”.
Koryczany: dom Stanisława i Marianny Grela.

4. Punkt legalizacji dokumentów:

Przy parafii Chlina, kmdt Aleksander Gardawski ps. „Zych”.

ODDZIAŁY DYSPOZYCYJNE

1. Pluton sabotażowo-dywerysyjny:

D-ca: kpr./plut. Bolesław Gwiazda ps. „Orion”.
Z-ca: plut. rez. Tadeusz Sarwa ps. „Serafin”.

Stan osobowy: 25-30 ludzi.

Uzbrojenie: podstawowe + rkm i pm...

Żołnierze:

kpr. rez. Józef Mazurek ps. „Wilk”,
kpr. Piotr Janas ps. „Kopytko”,
kpr. Bolesław Biedroń ps. „Wiosna”,
strz./st. strz. Marian Grela ps. „Noga”,
strz./st. strz. Henryk Rogóż ps. „Wicher”,
strz./st. strz. Wincenty Tomczyk ps. „Lilan”,
strz./st. strz. Jan Grela ps. „Korek”,
strz./st. strz. Edward Lasotka ps. „Brzoza”,
strz./st. strz. Władysław Kucharczyk ps. „Grom”,

---

maszynową i granaty, we wszystkich plutonach placówki, a stany liczebne zwiększyły się po scaleniu zwłaszcza z BCh. Kpr. Antos miał kontakty z Czechami w armii niem. i za wódkę otrzymał amunicję...

230. „Bocian” i „Wiesław” aresztowani, zginęli.

strz./st. strz. Henryk Gomółka ps. „Żbik”,
strz./st. strz. Jerzy Gomółka,
strz./st. strz. Teofil Rogóż ps. „Kwiatek”.

2. Sekcja dywersji kolejowej:

D-ca: plut. rez. Marian Jerzowski ps. „Sawa”.

Z-ca: kpr. rez. Stanisław Pałka ps. „Kęcki”.

Stan osobowy: 10-15 ludzi.

Uzbrojenie: pistolety ręczne, granaty i pm.

żołnierze: strz./st. strz. Julian Dębisk ps. „Bańkowski”,

strz./st. strz. Alojzy Chuchro ps. „Orski”,

strz./st. strz. Edward Kazior ps. „Długoszewski”,

strz./st. strz. Ryszard Rybczyński ps. „Sokół”,

strz./st. strz. Jan Kucypera ps. „Dąb”,

strz./st. strz. Józef Cwiekliński ps. „Kamień”,

strz./st. strz. Dariusz Dyba ps. „Wicher”,

strz./st. strz. Czesław Wyrwał ps. „Czesiek”,

łącznik, plut. rez. Władysław Wojnarowski ps. „Zorza”,

st. strz./kpr. Stanisław Karolczyk ps. „Herakles”.

DZIAŁALNOŚĆ SABOTAŻOWO-DYWERSYJNA

Wiosna 1943 r. - oddział z plutonu Chlina wykonał akcję „rabunku” na pociąg. Kilku żołnierzy wskoczyło do zwalnającego bieg pociągu niem. i wyrzuciło 10 skrzyń amunicji do kbk i trochę konserw. Akcja została przeprowadzona bez wystrzału. D-ca akcji ps. „Ziółkowski”.

Lipiec 1943 r. - akcja na pociąg, nieudana na skutek silnego ognia ochron. Od ognia naszego oddziału jeden Niemiec zginął (znaleziony po akcji przy torze). Akcję przeprowadził oddział z Pilicy w sile 1+12 BCh AK, d-ca Stanisław Karolczyk ps. „Herakles”. Zdobyto 1 kb i 2 gran. zaczepne przy zabitym Niemcu.

Październik 1943 r. - spalenie składu drewna i zniszczenia w majątku Udorz. Wykonał oddział z Kleszczowa, d-ca plut. Bronisław Urbański ps. „Dąb”.

Maj 1944 r. - akcja na pociąg koło m. Jeżówki. D-ca plut. rez. Władysław Wojnarowski ps. „Zorza”, „Długi”, oddz. 1+12.

AKCJE DUŻEJ DYWERSJI

Październik 1943 r. - patrol 1+6 złożony z żołnierzy m. Udorz i m. Chlina pod dowództwem sierż. ps. „Zeus” zlikwidował konfidenta.

Listopad 1943 r. - akcja na magazyn broni w Żarnowcu. D-ca plut. rez. Bolesław Gwiazda ps. „Orion”, oddz. 1+22.

Marzec 1944 r. - oddział dyw., placówki w sile 1+22 wykonał akcję na magazyn niemiecki w Łanach Wielkich. Po zlikwidowaniu wartowników zdobyto broń, amunicję i granaty większej ilości. D-ca ps. „Serafin”.

Maj 1944 r. - osłona zrzutu na polach wsi Kępie. D-cy: plut. rez. Tadeusz Sarwa ps. „Serafin” i plut. Romuald Grela ps. „Czarne Serce”.

Połowa czerwca 1944 r. - patrol 1+5 usiłował zlikwidować konfidenta z Tczycy, ale go nie zastano. „Wycofując się po nieudanej akcji natknęliśmy się na patrol niem. jadący na furmance, ale nas nie zaczepili, a mieliśmy tylko broń krótka.”

Czerwiec 1944 r. - akcja na posterunek niem. w m. Szczekociny. D-ca plut. Władysław Wojnarowski ps. „Zorza”, oddz. 1+25.

Wg rel. st. strz. Dariusza Dyby ps. „Wicher”.

ŻOŁNIERZE

1. Szczególnie wyróżniający się:

ppor. rez. Mikołaj Sobieraj ps. „Serafin”, plut. pchor./ppor. rez. Stefan Hoffman ps. „Ziółkowski”, st. sierż. Romuald Grela ps. „Czarne Serce”, sierż. Jan Zdybalski, kpr. pchor. Franciszek Wawer ps. „Wycior”, kpr. rez. Julian Krupa ps. „Tanc”, Franciszek Lipiński ps. „Szur”, kpr. pchor. cz.w. Tadeusz Cień ps. „Ostrowski”, łącznik ²³¹, kpr. rez. Jan Bachowski ps. „Osobowy” ²³², strz./st. strz. Józef Ćwiekliński ps. „Kamień” z oddz. „Zorza”.

2. Nieznani bliżej z funkcji:

strz./st. strz. Julian Kwartnik, strz./st. strz. Tadeusz Chycki ps. „Miły”, strz./st. strz. Stefan Chycki ps. „Ostry” – obaj z m. Łany Średnie, strz./st. strz. Stanisław Grela ps. „Tytan” – z oddz. Kardasa.

3. Żołnierze plutonu Koryczany:

strz./st. strz. Stanisław Grela, strz./st. strz. Zygmunt Piętka ps. „Burza”, strz./st. strz. Tadeusz Paliborek ps. „Czarny”, felczèr, strz./st. strz. Teofil Rogóż ps. „Kwiatek”, strz./st. strz. Jan Grafowski ps. „Kanadyjczyk”.

REPRESJE OKUPANTA

W nocy 1 stycznia 1943 r. oddział AL dokonał napadu i nieudanej akcji rozbrojenia posterunku policji granatowej w Żarnowcu. Niemcy rozstrzelali 7 policjantów rzekomo za tchórzostwo. Rozstrzelani byli przeważnie żołnierzami AK i tylko czekali, aby iść do lasu. ²³³

231. Wg rel. d-ców, np. ps. „Szczer” wyk. plan umocnień n-pla.

232. „Osobowy” żołnierz oddz. m. Domaniewice, zginął w r. 1943 w lasach Włoszczowskich (rel. T. Praski ps. „Tadek”).

233. Zob. Arch. Akt Nowych w Warszawie 203/ XI - 18, k4. raport WKW za okres I.XI - 15.XII.1943 r. oraz rel. pol. „Biednego” (Michał Subocz).

PLACÓWKA PILICA „POWÓJ”, „PAWIAN”²³⁴

Rejon konsp.: m. Pilica, Wierbka, Kidów, Kleszczewo...

Okres konsp.: 1943 r. – VI.1944 r.

KOMENDA

Funkcja	Stopień	Pseudonim	Imię i nazwisko	Uwagi
	przed / w konsp.			
komendant	1. ppor. rez. 2. ppor. rez. 3. ppor. rez.	"Oksza" "Wieloryb" "Sfinks"	Jan Pałka Stanisław Latacz Stefan Markiewicz	235
z-ca	1. ppor. rez. 2. ppor. rez.	"Wieloryb" "Sfinks"	Stanisław Latacz Stefan Markiewicz	
ofic. łączności	ppor. rez.	"Sfinks"	Stefan Markiewicz	
z-ca ofic. łączności		"Jastrząb"	Stefan Jurgowski	
p.o. ofic. gospodarczy	1. 2. sierż. rez.	"Wiesław" "Ogrodnik"	Władysław Kwieciński Jan Grzesica	
p.o. ofic. BIP	1. plut. pchor. rez. 2. kpr. pchor.	"Wiesław"	Feliks Nawrot Czesław Kuzic	
komendant WSK	1. st. strz. 2. st. strz.	"Żaneta" "Wanda"	Joanna Keferstein Maria Teodorowicz	

POCZET KOMENDY

1. Łącznicy: kpr. rez. Stanisław Fabiański ps. „Sarna”;
strz./st. strz. Henryk Drażkiewicz ps. „Rączy”;
strz./st. strz. Stanisław Czech ps. „Rozmaryn”;
strz./st. strz. Krystyna Gończewska-Struzik ps. „Rybka”;
strz./st. strz. Aniela Grabowska ps. „Nenufar”;
strz./st. strz. Henryka Wojtaśkiewicz-Błęszczyńska
ps. „Macierzanka”;
strz./st. strz. Maria Teodorowicz ps. „Wanda”;
strz./st. strz. Janina Kowalik-Szotowa ps. „Brzoza”;
strz./st. strz. Helena Szwej ps. „Szarotka”;
strz./st. strz. Stanisław Latacz ps. „Pawełek”²³⁶ - syn Franciszka.
2. Punkty kontaktowe (skrzynki):
  - a) m. Pilica: Zamek - kmdt, syn właściciela Stanisław Arkuszewski ps. „Staś”;
  - b) m. Pilica: dom Zygmunta i Adeli Wojtaśkiewicz;
  - c) m. Siadczka: sklep - kmdt Danuta Paszkiewicz-Szotowa ps. „Afrodyta”.

234. Pilica, dzięki swemu położeniu, umożliwiała kontakty konspiracyjne po drugiej stronie granicy z Rzeszą, a szczególnie w Bzowie, Zawierciu i Ogrodzeńcu. Wykorzystywano do tego przepustki graniczne i legalny handel.

235. Po aresztowaniu ppor. Bolesława Pająka ps. „Wilk Morski” – jesień 1942 r. a następnie kpt. Piotra Szota ps. „Paweł” – maj 1943 r. wg rel. mjr Świtalskiego.

236. „Pawełek” aresztowany X.1942 r., nie wydał nikogo, wywieziony do obozu w Wittenbergii, przeżył.

3. Punkty graniczne:
m. Bzów po stronie Rzeszy, kmndt strz./st. strz. Honorata Nawrot ps. „Jaśmin”.
4. M.p. komendanta: m. Pilica.

PLUTONY

1. D-ca: plut. rez. Bronisław Urbański ps. „Dąb”.
Dowódcy drużyn:
  - 1) Franciszek Srokosz, m. Wierbka.
  - 2) Zdzisław Gacek, m. Kleszczowa.
  - 3) Marian Wojtaszkiewicz ps. „Jordan”, m. Pilica ²³⁷.Stan osobowy: około 55-60 ludzi.
Uzbrojenie: podstawowe na stan ok. 20%, po zrzutach pm (Sten), granaty...
Rejon konspiracyjny: m. Pilica, Wierbka, Kleszczowa.
2. D-ca: kpr. rez. Jan Kowalski ps. „Pliszka”.
Stan osobowy: około 30-40 ludzi.
Uzbrojenie: podstawowe na stan ok. 15%, po zrzutach pm (Sten), granaty...
Rejon konspiracyjny: m. Kidów, Przychodów, Wierzbina.
3. D-ca: kpr. pchor. cz.w. Tadeusz Pałka ps. „Wir”.
Stan osobowy: około 30-35 ludzi.
Uzbrojenie: podstawowe na stan ok. 10-15%, po zrzutach pm (Sten), granaty...
Rejon konspiracyjny: m. Gieźło, Smoleń, Złożeniec.

SŁUŻBY POMOCNICZE

1. Punkty ochronne (meliny) „spalonych”:
Pilica: strz./st. strz. Janina Chrobek ps. „Grażyna”,
strz./st. strz. Henryka Wojtaśkiewicz ps. „Macierzanka”.
2. Magazyn broni: kmndt st. strz. Jan Anielski
Przy gromadzeniu broni wyróżnili się najbardziej gajowy z m. Szczegowej i Nawrotowie.
Magazyn urządzono w grotach w m. Smoleń i w lesie Sierbowskim.
3. WSK: ²³⁸
  - a) Sekcja sanitarna: org. drużyny, patroli san. kmndt kpr. san. Stanisław Fabiański ps. „Sarna”, instruktorka san. - strz./st. strz. san. Franciszka Wyląg

237. Rozeznani żołnierze 3 drużyny 1 plutonu: strz./st. strzelcy: Józef Kulka, N. Szydłowski pol. gran. i siostra Barbara Lęborska, Stanisław Zarzycki, kpr. pchor. cz.w. Stefan Gomółka, Tadeusz Gil ps. „Bez”, Jan Gil ps. „Podbiał”, Marian Rydryk, Aleksander Rydryk.

238. Główną organizatorką WSK na terenie „Olgi” była Halina Keferstein-Podleżańska ps. „Myszkowska”, jej m.p. Pilica.

- ps. „Poziomka”, sanitariusze m.in. strz./st. strzelcy: Genowefa Jastrzab ps. „Pszylaszczka”, Natalia Dublińska ps. „Stokrotka”, Halina Gomółka, Barbara Lemberska, Jadwiga Szydłowska.
- b) Magazyn sanitarny: w klasztorze reformatów i w m. Kleszczowej: kmdt Zofia Liberka ps. „Róża”, z-ca Krystyna Gończewska-Struzik ps. „Rybka”.
- c) Skład mat. san.: kmdt Feliks Cygankiewicz, z-ca żona Wincentyna.
- d) Zaopatrzenie san. - apteka: Edward Kwapisz²³⁹, kmdt. Halina Kwapisz.
- e) Opieka lekarska: dr Tadeusz Osiecki, dr Jan Dulęba, kpt. rez./mjr dr Zygmunt Szenker-Niebrzydowski ps. „Henryk”.
4. WKW lokalne:
informatory, prac. gminy: Edward Chodorowski, Zygmunt Cmiel...
5. BIP:
- a) punkt kontaktowy i rozdzielczy prasy konsp.: kmdt strz./st. strz. Maria Teodorowicz ps. „Wanda” w domu ojca w m. Dobra ok. m. Pilica
- b) kolporterzy: kpr. rez. Stanisław Fabiański ps. „Sarna”, strz./st. strz. Edward Kucharski ps. „Kaleta”, Halina Mąkiewicz ps. „Juhas”, Inka Jeleń, Edmund Lemberski ps. „Rabarbar”.
- We wsi Sierbowice działała komórka redakcyjna (po scaleniu organizacji „Orzeł Biały”) pod twórczym kierownictwem studenta politechniki Feliksa Nawrota. Skład redakcyjny: brat Feliksa Tadeusz - uczeń gimnazjalny, student Mieczysław Stabach i podoficer zaw. Izidor Bzdęga. Nadawano wiadomości radiowe oraz redagowano pismo pt. „Przedświt”.²⁴⁰
6. Szkolenie wojskowe: było prowadzone w ramach placówki od 1941 r.
- a) kurs podchorążych pod komendą kpt. sł.st. Kamila Gudowskiego ps. „Mak”,
- b) kurs podoficerski pod komendą plut. zaw. Romana Pelana ps. „Błyskawica”.²⁴¹

ODDZIAŁY DYSPOZYCYJNE

W zasadzie organizowane doraźnie.

AKCJE SABOTAŻOWO-DYWERSYJNE

Likwidowano bimbrownie, patrolowano teren zwalczając bandytyzm...
Z większych akcji wykonano:

239. mgr Edward Kwapisz rozstrzelany przez Niemców.

240. Nawrot aresztowany wraz z innymi, po zdradzie Piotra Cienia.

241. Zob. t. I. str. 182 oraz t. II cz. I rozdział VII.

Wrzesień 1943 r. Niemcy wyznaczili z gm. Pilicy 32 osoby na roboty do Niemiec. Aby nie dopuścić do tego, patrol I plutonu z d-cą Bronisławem Ubańskim ps. „Dąb”, w składzie: Tadeusz Gil ps. „Bez”, Jan Gil ps. „Podbiał”, Marian Rydryk, Aleksander Rydryk i in., zabrali z gminy listę przeznaczonych do wywozu oraz księgi ewidencyjne ludności. Część z nich spalili publicznie, a resztę zakopali na polu Romana Szoty w m. Wierbce.²⁴²

Listopad 1943 r. Oddział odkomenderowany z komendy obwodu, składający się ze zgrupowań OP „Marcin”, ZWZ, BCh, AL (pod ogólnym kierownictwem ppor. rez. Antoniego Janiszewskiego ps. „Jawor” i jego zastępcy st. strz. Stanisława Lohmanna ps. „Wilk”), rozbił magazyn zapasowy (zbożowy) w Pilicy. Część zboża rozdano rodzinom aresztowanych oraz dla oddz. OP ps. „Henryk” (d-ca kpt. dr med. Zygmunt Szenker-Niebrzydowski).

Luty 1944 r. Patrol pod dowództwem ps. „Dąb” zabrał w Pilicy kolczykarzowi kolczyki do znakowania zwierząt ubojowych.

Przypomnieć należy, że straszliwe aresztowania w placówkach północnych „Olgi” były wynikiem zdrady kmdt. plac. Pilica Piotra Cienia. Po nieudanej pierwszej próbie w lutym 1942 r. został zabity w grudniu po akcji przeprowadzonej przez patrol pod dowództwem Bronisława Wałka.

ŻOŁNIERZE PLACÓWKI DOTĄD NIE WYMIENIENI

Mieczysław Kucharzewski z m. Wierbka,
Stanisław Smok ps. „Lew”.

---

242. Po wyzwoleniu oddano do gminy wg rel. uczestników, m.in. ps. „Herman”, wachm. Wacław Kabzy.

PLACÓWKA KIDÓW „KONDOR”, „KOŃ”

Rejon konsp.: m. Kidów, Wierzbica

Okres konsp.: 1943 r. - VI.1944 r.

KOMENDA

Funkcja	Stopień	Pseudonim	Imię i nazwisko	Uwagi
	przed / w konsp.			
komendant	1. ppor. rez. 2. ppor. rez.	"Szlemik" "Przełęcz"	Dominik Walewski Józef Grabowski	243
z-ca	sierż.	"Dębicki"	Piotr Mach	
WSOP p.o.	sierż.	"Ciechanowski"	Piotr Cień	244
p.o. ofic. wyszkoleniowy	plut./sierż. zaw.	"Błyskawica" "Rys"	Roman Pelan	

POCZET KOMENDY

1. Łącznicy:

kpr. cz.w. Edward Kucharski ps. „Kaleta”,
st. strz. Stanisław Gocek ps. „Cegła”, „Wróbel”,
strz./st. strz. Helena Szwej ps. „Szarotka”,
strz./st. strz. Teodozja Paszkiewicz ps. „Szarotka II”,
strz./st. strz. Jasińska²⁴⁵,
strz./st. strz. Wiktor Micuła (kolporter),
strz./st. strz. Jan Stefan Kucypera ps. „Dąb”.

2. Punkty kontaktowe (skrzynki):

a) Sklep w Kidowie:

kmdt strz./st. strz. Danuta Paszkiewicz-Szotowa ps. „Afrodyta”

b) m. Wierzbica - dom rodziców Heleny Szwej ps. „Szarotka”, także „melina” zagrożonych aresztowaniem.

3. Punkt specjalny:

Szypowice - leśniczówka: rodzina Nawrotów, punkt odpraw i szkolenia, kmdt strz./st. strz. Waleria Bułowa ps. „Nić” (gosp. brata Szczepana), tajna skrytka oraz podsłuch radiowy.

4. M.p. komendanta: m. Kidów.

PLUTONY

1. D-ca: sierż. Piotr Mach ps. „Dębicki”.

Stan osobowy: około 20-30 ludzi.

Uzbrojenie: podstawowe na około 10% stanu.

243. Kmdt w końcu istnienia placówki.

244. „Ciechanowski” zginął w walce w Porębie Dzierznej (7.VIII.1944 r.).

245. Siostrzenica Lecha Trębaczewicza ps. „Wierny” (kmdt Obw. „Oset - Olga”), b. dzielna, brała udział w akcjach bojowych.

- Rejon konspiracyjny: Kidów...
2. D-ca: ppor. rez. Józef Grabowski ps. „Przełęcz”.
 Stan osobowy: podobnie jak w I plut.
 Uzbrojenie: podobnie jak I plut.
 Rejon konspiracyjny: Kidów...
  3. D-ca: plut. rez. Stanisław Kowalczyk ps. „Pośpiech”.
 Z-ca: kpr. pchor. cz. w. Włodzimierz Cień.
 Żołnierze: plut. zaw. Alojzy Chuchro ps. „Orski”.
 Stan osobowy: około 30 ludzi.
 Uzbrojenie: 1 rkm (+7 magaz.) i ok. 10 kbk, pistolety, granaty.²⁴⁶
 Rejon konspiracyjny: Wierzbica...
  4. D-ca: plut./sierż. Józef Grabowski ps. „Bloczek”.
 Stan osobowy: około 20-30 ludzi.
 Uzbrojenie: podstawowe na około 10% stanu.
 Rejon konspiracyjny: Wierzbica, Kidów...

SŁUŻBY POMOCNICZE

1. Szkolenie: kurs podoficerski:
 kmdt instruktor plut. zaw. Roman Pelan ps. „Rys”, „Błyskawica”.
 pomoc. instr.: kpr. pchor. cz.w. Tadeusz Cień ps. „Ostrowski”.
 Kurs ukończyli m.in. kpr. Teofil Kotnis ps. „Strzygiel”.
2. Wywiad lokalny:
 Honorata Nawrot ps. „Jaśmin”, urzędniczka poczty Kidów.
3. Punkty kont.-ochroniarskie: Kidów - plebania ks. prob. Jordan.
4. BIP:
 Wierzbica - wydawnictwo „Strażnica”, redakcja:
 Stanisław Szwej ps. „Stecki”,
 Stanisław Szota ps. „Olimp”,
 Stefan Brożek ps. „Hubert”,
 Władysław Kwiecień ps. „Kaktus”.
 Kidów - nasłuch radiowy i red. informatora „Odgłosy”:
 strz./st. strz. Łucja Czarna ps. „Czarnulka”.

ODDZIAŁY DYSPOZYCYJNE ²⁴⁷

Organizowano dorywczo.

²⁴⁶ Wg rel. kpr. cz.w. Stanisława Pałki ps. „Kęcki”.

²⁴⁷ Wspomnienie plut. pchor. cz.w. Czesława Kośmidera ps. „Lubor”: „[...] Miło wspominać akcję na mleczarnię w Żarnowcu... Zarekwirowaliśmy wówczas kilka beczek masła i kilka worków cukru przygotowanych do transportu dla Wehrmachtu. Akcja była tak cicho przeprowadzona, czy też stacjonujący Niemcy nie chcieli się angażować w walkę - nie dowiedzieliśmy się [...]”. Okoliczne rodziny, których ojcowie byli uwięzieni mieli z tego solidne wsparcie [...]”.

ŻOŁNIERZE PLACÓWKI DOTĄD NIEWYMIENIENI

Wierzbica: kpr. rez. Edward Kucharski ps. „Kaleta”,
kpr. podchor. Jerzy Zagała,
kpr. podchor. Jan Maria Lohmann ps. „Feliks”,
kpr. podchor. Włodzimierz Muzyk ps. „Marek”,
strz./kpr. cz.w. Jerzy Gomółka ps. „Wilk”,
strz./st. strz. Edward Szywczak,
strz./st. strz. Mieczysław Pałka.

Wierbka: kpr. cz.w. Mieczysław Szota ps. „Sarna”,
strz./st. strz. Antoni Rydzyk ps. „Zapomniany”.

DZIAŁALNOŚĆ SABOTAŻOWO-DYWERSYJNA

Przedwiośnie 1943 r. Zniszczenie ksiąg w gm. m. Kidów - Żarnowiec. Wykonał oddział z Woli Libertowskiej w składzie: d-ca Antoni Janiszewski ps. „Jawor”, żołnierze: Mieczysław Rosół ps. „Wąsik”, Władysław Wojnarowski ps. „Zorza”, Stefan Hoffman ps. „Ziółkowski, Grelka ps. „Zeus”, Stanisław Szota, Jerzy Zapała, bracia Cienie i in.

Listopad 1943 r. Wtórne zniszczenie dokumentów w gm. m. Kidów, d-ca ppor. rez. Stanisław Latacz ps. „Wieloryb” i 15 żołnierzy z m. Kleszczowej.

1943 r. Zniszczenie poczty niem. na drodze Pilica - Żarnowiec, wyk. oddział plac. m. Kidów.

Marzec 1944 r. Rozbrojenie straży niem. składu drzewa w m. Udorz Pohulanka, zdobyto 2 kb, 2 pistolety, koce, buty. Wykonał oddział z placówki.

Likwidacja magazynów niem. w m. Górki Miechowskie, zdobyto kilka karabinów i żywność. Wyk. oddział placówki.

Wydobycie uzbrojenia i mapy z rozbitego samolotu niem. na polach m. Wierzbica. Wyk. oddział placówki. ²⁴⁸

---

248. Wg rel. Bolesława Pótoraka ps. „Dąb” i ppor. rez. Tadeusza Pałki ps. „Wir”.

PLACÓWKA KROCZYCE „KRUK”

Rejon konsp.: gmina Kroczyce, częściowo gmina Żarki i Niegawa

Okres konsp.: 1943 r. - VI.1944 r.

KOMENDA

Funkcja	Stopień	Pseudonim	Imię i nazwisko	Uwagi
	przed / w konsp.			
komendant	ppor. rez.	ps. "Elektron"	Edward Sadlo	
zastępca	plut. pchor. / ppor. rez.	ps. "Serafin"	Maciej Sobieraj	

POCZET KOMENDY

1. Łącznicy:

strz./st. strz. Maria Wałek-Zaporowska ps. „Iskra”,

strz./st. strz. Lucjan Sokołowski ps. „Janek”.

2. Punkty kontaktowe (skrzynki):

a) Kalinówka - dwór: kmdt Maria Keferstein z córką Haliną,

b) Bzów - punkt graniczny - Honorata Nawrot.

3. Punkt graniczny:

Kalinówka - dwór rodziny Keferstein (Władysław, Halina, Joanna).

4. M.p. komendanta: folwark Kalinówka.

PLUTONY

1. D-ca: plut. rez. Franciszek Dubiński ps. „Wisła”²⁴⁹.

Z-ca: plut. rez. Zygmunt Surowiec ps. „Sęp”.

Stan osobowy: około 70 ludzi.

Uzbrojenie: słabe - kb, granaty, po zrzutach pm (Sten).

Rejon konspiracyjny: m. Kroczyce, Jawornik.

2. D-ca: st. sierż. Stanisław Kot ps. „Waligóra”.

Z-ca: plut. rez. Włodzimierz Kowalski ps. „Karol”.

Stan osobowy: około 80 ludzi.

Uzbrojenie: podobnie jak w plut. I.

Rejon konspiracyjny: m. Kroczyce, Gołuchowice.

3. D-ca: sierż. rez. Antoni Nowak ps. „Orzech”.

Z-ca: st. strz./pchor. rez. Bolesław Wysocki ps. „Wrona”.

Stan osobowy: około 80-90 ludzi.

Uzbrojenie: podobnie jak w plut. I.

Rejon konspiracyjny: Kroczyce, Jawoźnik.

Ogólny stan osobowy placówki: około 200-250 ludzi.

249. Wg rel. ps. „Wysoki” z poprawkami in. rel.

SŁUŻBY POMOCNICZE

1. Sanitarne:

d-ca drużyny sanitarnej: strz./st. strz. Joanna Keferstein ps. „Żaneta”,
z-ca: magazynier mat. san., strz./st. strz. Zofia Keferstein,
m. Szypowice - Leśniczówka, punkt san. kmdt: Alicja Nawrot ps. „Pieczarka”,
m. Kostkowo - szpital konsp. kmdt: Edward Szykowski.

2. Punkty kont.-ochroniarskie:

Szypowice - Leśniczówka - kmdt leśniczy Honorata Nawrot²⁵⁰,
Gieźło - plebania: miejsce schronień łączników po przejściu granicy.

3. Punkty graniczne:

Kalinówka - dwór rodziny Koferstein (Władysław, Halina, Joanna),
m. Bzów: kmdt Honorata Nawrot.

4. BIP:

Kroczyce: wydawnictwo konsp. pisma „CZYN”,
redaktorzy: Wiesław Muzyk, Stanisław Wałek ps. „Wierzyński”.

ODDZIAŁ DYSPOZYCYJNY

D-ca: ppor. rez. Stanisław Wencel ps. „Twardy”.

Łącznik: strz./st. strz. Lucjan Sokołowski ps. „Janek”.

Stan osobowy: około 10-15 ludzi.

Uzbrojenie: kb, pm, granaty i broń zdobyczna po akcjach...

AKCJE BOJOWE

W maju 1944 r. zasadzka w m. Jastrzębnik (około 3 km od Kroczyce) na patrol SS (1+5 zginęli). Zdobyto podręczną broń, ciała zakopano.²⁵¹

6 sierpnia 1944 r. zasadzka na kolumnę samochodową Wehrmachtu w rejonie wsi Podlesice (przy drodze Żarki - Kroczyce). Wykonał oddział z I/116 pp. pod dowództwem Bolesława Kozłowskiego ps. „Kolka”. Zginęło 11 Niemców, a 7 wzięto do niewoli i zwolniono, zdobyto wiele broni i amunicji. Naszych kilku rannych. Zwolnienie jeńców spowodowało, że Niemcy zwolnili zakładników zabranych do rozstrzelania w m. Żarki.

---

250. Punkt leśniczówka „spalony” w 1944 r., dwaj synowie Honoraty Nawrot zginęli w obozie zagłady w Oświęcimiu.

251. Wg częściowej relacji Lucjana Sokołowskiego ps. „Janek” i in. z placówki Kroczyce.

PLACÓWKA TCZYCA „TARKA”

Rejon konsp.: m. Tczyca ²⁵², Swojczany, Charsznica Wieś, Chodowice
Okres konsp.: 1943 r. - VI.1944 r.

KOMENDA

Funkcja	Stopień	Pseudonim	Imię i nazwisko	Uwagi
	przed / w konsp.			
komendant	ppor. rez.	"Bór"	Lucjan Wolski	
z-ca	ppor. rez.	"Grab"	Antoni Dorożyński	
ofic. gosp.	st. strz.	"Marek"	Jan Pajda	
szef plac.	st. strz.	"Bogdański"	Józef Jurga	

POCZET KOMENDY

1. Łącznicy: kpr. rez. Marian Wróbel ps. „Szary”.
2. Punkty kontaktowe (skrzynki):
Tczyca: plebania (organista) strz./st. strz. Jan Pajda ps. „Marek”.

PLUTONY

1. D-ca: sierż. pchor. rez. Kastek.
Stan osobowy: 1 + około 50 szeregowych.
Uzbrojenie: podstawowe na stan 20%.
2. D-ca: plut. pchor. rez. Stanisław Czech.
Stan osobowy: 1 + około 50 szeregowych.
Uzbrojenie: podobnie jak w I plut.
3. D-ca: sierż. zaw. Jan Pluta.
Stan osobowy: 1 + około 40 szeregowych.
Uzbrojenie: podobnie jak w I plut.

SŁUŻBY POMOCNICZE

Szkolenie wojskowe: podstawowe w ramach pododdziałów.

ODDZIAŁ DYSPOZYCYJNY

Organizowany dorywczo.

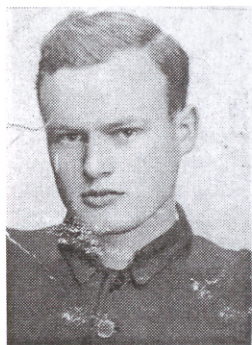
DZIAŁALNOŚĆ KONSPIRACYJNA

Początkowo w ramach NOW. „[...] ogranicza się jednak do kolportowania gazetek, zebrani grupkami pięcioosobowymi [...]. Praca aktywizuje się w ramach, po scaleniu ZWZ-AK [...]” - rel. Czesław Kośmider ps. „Lubor”.

252. Ze scalenia NOW, zob. prot. scalenia z dnia 21.I.1944 r. dwa plutony w sile 2 oficerów oraz 138 podoficerów i szeregowych pod dowództwem ich organizatora st. sierż. Józefa Jurgi ps. „Bogdański”.

ŻOŁNIERZE ROZEZNANI

Piotr Kucypera ps. „Colt”,
NN ps. „Erika”.

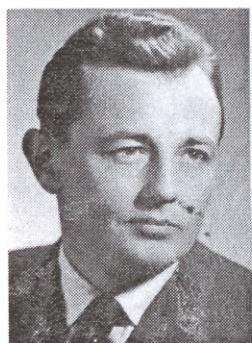
strz./st. strz.
Władysław Micuła

strz./kpr.
Zenon Jurga
„Jurand II”

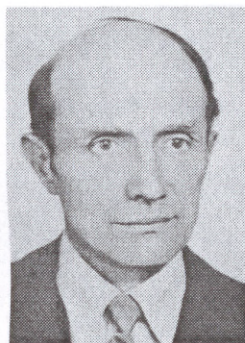
strz./st. strz.
Maria Jurga
„Mary”

strz./st. strz.
Waldemar Masłowski
„Miły”

strz./st. strz.
Antoni Tuchowski
„Zenon”

strz./st. strz.
Władysław Patola
„Bochman”

plut. zaw.
Karol Rogozik
„Modrzew”

strz./plut. cz.w.
Marian Cyganek
„Grześ”

plut./sierż.
Wacław Synowiec
„Groźny”

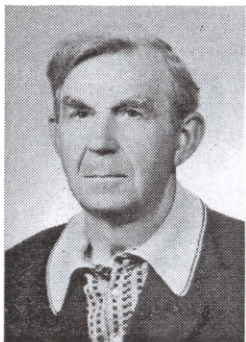
strz./st. strz.
Zygmunt Duberschuetz
„Lis”

kpr. rez.
Ludwik Rogozik
„Lis”

plut. rez.
Ludwik Prostacki
„Zagłoba”

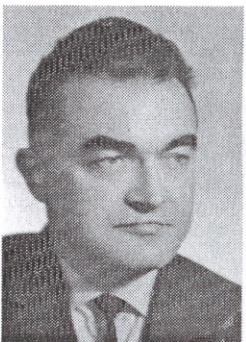
strz./kpr. rez.
Zygmunt Gajewski
„Wydra”

strz./st. strz.
Mieczysław Gogulski
„Mączka”

strz./st. strz.
Stanisława Synowiec-Gogulska
„Zuzia”

strz./st. strz.
Bolesław Penkala
„Bolko III”

strz./st. strz.
Lucjan Tarnówka
„Tyczka”

strz./st. strz.
Józef Tarnówka
„Kula”

ppor./por. rez.
Feliks Gaszyński
„Jastrząbek”

strz./st. strz.
Anna Gaszyńska
„Gabriela”

strz./st. strz.
Anna Gaszyńska-Kryplewska
„Mewa”

strz./st. strz.
Antoni Rydzyk
„Zapomniany”

strz./st. strz.
Stanisław Gocek
„Cegła”, „Wróbel”

strz./kpr. cz. w.
Julian Dębski
„Bańkowski”

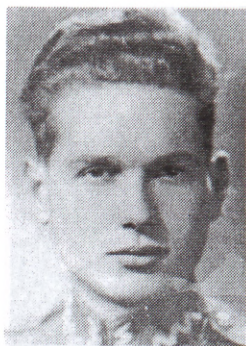
strz./plut. cz. w.
Jan Jankowski
„Orzeł”

strz./st. strz.
dr Zygmunt Nowak
„Sokół”

kpr. pchor. rez./ppor.
Zdzisław Oleksiewicz
„Dunaj”

strz./st. strz.
Antoni Janecki
„Mieczyk”

strz./st. strz.
Stefania Janecka
„Dorota”

ppłk., lek.
Józef Podkopo

ppor. rez.
Władysław Rydzewski
„Wład”

SKRÓTOWE ŻYCIORYSY ŻOŁNIERSKIE OSÓB WYKAZANYCH NA ZDJĘCIACH

WŁADYSŁAW MICUŁA, strz./st. strz. łącznik placówki Żarnowiec, kolporter, 1925 r.

„JURAND II” - ZENON JURGA, st. strz./kpr., łącznik, żołnierz komp. 6/II/116/106 DP AK, plac. Tczyca-Żarnowiec.

„MARY” - MARIA JURGA, łączniczka placówki Żarnowiec i II/116/106 DP AK.

„MIŁY” - WALDEMAR MASŁOWSKI, żołnierz placówki Wolbrom, a następnie w Batalionie III/116/106 DP AK

„ZENON” - ANTONI TUCHOWSKI, strz./st. strz. placówki Wolbrom i ODysp. „Granat”, udział w akcjach ODP „Skrzetuski”.

„BOCHMAN” - WŁADYSŁAW PATOŁA, strz./st. strz., żołnierz Podobwodu Olkusz.

„MODRZEW” - KAROL ROGOZIK, plut. zaw.

„GRZEŚ” - MARIAN CYGANEK, strz./st. strz./plut. cz.w., żołnierz placówki Skała, łącznik, kolportet, bierze udział w akcjach w ramach placówki, a następnie przez d-cę bat. „Dołęga” oceniony b. dodatnio.

„GROŻNY” - WACŁAW SYNOWIEC, plut./sierż. zaw., zastępca komendanta placówki Skała („Sabcia”).

„LIS” - LUDWIK ROGOZIK, kpr. rez., żołnierz placówki Skała.

„LIS” - ZYGMUNT DOBERSCHUETZ, strz./st. strz., żołnierz placówki Skała, ODP „Skrzetuski”, liczny udział w walkach.

„ZAGŁOBA” - LUDWIK PROSTACKI, plut. rez., żołnierz placówki Skała, ODP - „Zemsta”.

„WYDRA” - ZYGMUNT GAJEWSKI, strz./kpr., żołnierz placówki Skała i I/I/5 psk, udział w walkach.

„MAĆZKA” - MIECZYSLAW GUGULSKI, strz./st. strz., żołnierz placówki Skała.

„ZUZIA” - STANISŁAWA SYNOWIEC-GUGULSKA, strz./st. strz., łączniczka w Podobwodzie Skała.

„BOLKO III” - BOLESŁAW PENKAŁA, strz./st. strz., żołnierz placówki Skała, komendant punktu ochronnego („melina”), magazynier radia.

„TYCZKA” - LUCJAN TARNÓWKA, strz./st. strz., placówka Sułoszowa, żołnierz drużyny dyspozycyjnej placówki, udział w akcjach.

„KULA” - JÓZEF TARNÓWKA, strz./st. strz., żołnierz dryżyny dyspozycyjnej placówki Sułozowa.

„JASTRZĄBEK” - FELIKS GASZYŃSKI, ppor. rez., kwatermistrz Podobowdu Wolbrom („Wikcia”), w konsp. XII.1939-I.1945 r., punkt konsp. m. Gołyszyn, kwatermistrz III/116/106 DP AK.

„GABRIELA” - ANNA GASZYŃSKA, strz./st. strz., w konsp. XI.1939-I.1945 r., łącznik i adiutant szefa sanitarnego Inspektoratu.

„MEWA” - ANNA GASZYŃSKA-KRYPLEWSKA, strz./st. strz. w konsp. VI.1943-I.1945 r., łączniczka w pionie szefa sanitarnego Inspektoratu oraz kwatermistrza III/116/106 DP AK.

„ZAPOMNIANY” - ANTONI RYDZYK, strz./st. strz., zaprzysiężony w placówce Pilica (IV.1940 r.), a od 1943 r. w plac. Żarnowiec, łącznik-kolporter, żołnierz 2/II/116 pp/106 DP AK, bierze udział w akcjach.

„CEGŁA”, „WRÓBEL” - STANISŁAW GOCEK, strz./st. strz., w konsp. od I.1941-I.1945 r., plac. Żarnowiec (punkt konsp. w m. Wierzbica), działa w plutonie żandarmerii w II batalionie 116/106 DP AK, bierze udział w likwidacji konfidentów, odważny, ofiarny, zagrożony ukrywa się.

„BANKOWSKI” - JULIAN DĘBSKI, strz./kpr. cz.w., zaprzysiężony do NOW, a po scaleniu w 1940 r. w ZWZ-AK, placówka Żarnowiec, jako strz. z cen. kończy kurs podchorążych w stopniu kaprała, żołnierz I/116/106 DP AK, udział w akcjach bojowych, wyróżnił się szczególną odwagą i ofiarnością, po wojnie aresztowany i dręczony przez UB.

„ORZEL” - JAN JANKOWSKI, strz./plut. cz.w., w konsp. od 1942 r., działa w ramach ODP „Mohorta” - krypt. „Szarancza”, następnie w batalionie „Suszarnia”, żołnierz wyróżniający się.

„SOKÓŁ” - ZYGMUNT NOWAK, strz./st. strz. cz.w., dr doc., p.o. oficera oświaty i wychowania obwodu.

„DUNAJ” - ZDZISŁAW OLEKSIEWICZ, kpr. pchor. rez./ppor. BCh-AK, po scaleniu zastępca kmdt. Podobowdu Skała.

„MIECZYK” - ANTONI JANECKI, strz./st. strz., jeden z pierwszych żołnierzy placówki w Białym Kościele, czynny organizacyjnie i bojowo. Rodzina Janeckich w pełni w konspiracji, m.in. strz./st. strz. cz.w. ps. „Rzepicha” Helena Zawada-Janecka.

„DOROTA” - STEFANIA JANECKA (z domu Dudzińska), strz./st. strz., łączniczka i kolporterka.

JÓZEF PODKOPO, ppłk., lekarz w obwodzie „Olga”.

„WŁAD” - WŁADYSŁAW RYDZEWSKI, ppor. rez., komendant placówki Żarnowiec do 1943 r., zagrożony ukrywał się.

ROZDZIAŁ IV

OBWÓD PIŃCZÓW „PELAGIA”

KOMENDA PODOBWODU PÓŁNOCNEGO „PELAGIA POLA”

Komendy placówek:

1. Pińczów „Pies”
2. Kije „Kret”
3. Chroberz „Chomik”
4. Góry „Jeź”
5. Wiślica „Wilk”

KOMENDA PODOBWODU CENTRALNEGO „PELAGIA DUSIA”

Komendy placówek:

1. Działoszyce „Dzięcioł”
2. Skalbmierz „Skowronek”
3. Kościelec „Kos”
4. Drożejowice „Drozd”

KOMENDA PODOBWODU POŁUDNIOWEGO „PELAGIA KASIA”

Komendy placówek:

1. Koszyce „Komin”
2. Kazimierza Wielka „Kasztan”
3. Opatowiec „Orzech”
4. Brzesko Nowe „Bratek”
5. Bejce „Begonia”
6. Czarkowy „Czeremcha”

KOMENDA OBWODU PIŃCZÓW „PELAGIA”

Okres konsp.: 1943-VI.1944 r.

Rejon konspiracyjny: pow. Pińczowski, woj. kieleckie

KOMENDA

Funkcja	Stopień		Pseudonim	Imię i nazwisko	Uwagi
	przed / w konsp.				
komendant	kpt./mjr. st.st.		"Sewer", "Sноп"	Roman Zawarczyński	
zastępca 1.	por./kpt. st.st. pchor./ppor. rez.		"Zbigniew"	Michał Studziński	253
zastępca 2.	pchor./ppor. rez.		"Janczar" "Brzoza"	Jan Pszczoła Stanisław Wójcik	254 255
adiutant 1.	ppor. rez.		"Bończa"	Jan Boniszewski	
adiutant 2.	ppor. rez.		"Bończa"	Feliks Szmigiel	
kwaterymistrz	rtm. rez.		"Juliusz"	Ludwik Ślaski	
oficer wywiadu i kontrywiadu (WKW)	ppor. rez. ppor. rez.		"Bej" "Gryf"	Janusz Odra Wiktor Brykański	256
oficer dywersji zastępca adiutant	ppor./kpt. rez. ppor. cz.w. plut. pchor.		"Młot" "Odwet" "Bohdan"	Kazimierz Przybysławski Marian Miklaszewski Henryk Molicki	
oficer łączności	ppor./kpt.		"Zawierucha"	Franciszek Makuch	
oficer wyszkoleniowy zastępca	rtm. st. st. ppor./por. rez.		"Kruk" "Orlik"	Kazimierz Kierczyński Mieczysław Książek	
oficer prasowy (BIP)	ppor./por. st. st.		"Mar"	Jan Maniak	257
podinspektor WSOP zastępca	plut. rez.		"Rój" "Orzeł"	Stanisław Sowa Marian Molicki	258
komendant WSK			"Dorota"	Maria Popielowa	
kierownik walki cyw.	kpr. pchor. cz.w.		"Skiba"	Henryk Sokołowski	
kapelan				ks. Gielniewski	
lekarz	ppor. st.st. dr med.		"Wilga"	Tadeusz Mieżyński	

POCZET KOMENDY

1. Łączność konspiracyjna:

Łącznicy z placówki „Kasztan”:

st. strz. Eugenia Sowa ps. „Stacha”,

st. strz. Maria Czekaj ps. „Dalia”,

253. Dotychczasowy z-ca por./mjr st.st. Wiesław Żakowski ps. „Zagraj” został przeniesiony na d-cę batalionu Wolbrom (obw. „Olga”).

254. Został z-cą komendanta Obwodu po scaleniu BCh w pińczowskim.

255. Ppor. rez. ps. „Brzoza” od XI.1943 r. Organizuje Podobwód Działoszyce i zostaje komendantem tego podobwodu.

256. Zagrożony aresztowaniem pełni funkcję do VI.1943 r. W ramach komórki WKW działali: Józef Dadak ps. „Żuk” i Stefan Szczepanik.

257. Obejmuje funkcję po scaleniu BCh w pińczowskim, wcześniej był pchor. cz.w. Adolf Krawczyk ps. „Zawodziński” z POZ, który przejął kierowanie młodzieżą w ramach obwodu.

258. Żołnierzem WSOP był także Stanisław Stasik ps. „Ropucha”.

st. strz. Maria Boniszewska-Kurpisz ps. „Krupka”,
st. strz. Felicja Niewiadomska ps. „Jaskółka”,
st. strz. Bogumiła Świetlicka ps. „Miła”,
st. strz. Roman Sikorski ps. „Wysocki”,
st. strz. Józef Klimczyk ps. „Waligóra”,
st./ st. strz. Józef Sokołowski ps. „Sobótka”
- w dyspozycji d-cy obwodu, kolporter. ²⁵⁹

2. Punkty kontaktowe (skrzynki):

- a) Kazimierza Wielka: Spółdzielnia Rolnik,
komendant: ppor. rez. Edward Michalski ps. „Rawa”,
zastępca: pchor. rez. Stanisław Siwik ps. „Sokół”.
- b) Kazimierza Wielka: dom Anny i Zofii Klimczyk.
komendant: Anna Klimczyk ps. „Melisa”.
- c) Kazimierza Wielka: dom Aliny i Mariana Smolińskich,
komendant: Anna Smolińska ps. „Marta”.
- d) Odonów Dwór: właściciele Postawków,
komendant: Katarzyna Stasińska ps. „Kasia”.
- e) Jurków Dwór: rządcą Jan Oziębłowski (chwilowe m.p. „Sewera”).
- f) Chruszczyna: dom Cegielskich, dwie córki.
- g) Cudzonowice Dwór: Stefania i Włodzimierz Krzyżanowscy,
komendant: Stefania.

3. Miejsce postoju komendanta Obwodu: od 1940 do VI.1944 r. Rachwałowice Dwór; komendant: Ewa Gawrońska, następnie w Kazimierzy Wielkiej mieszkanie Eugenii ps. „Stacha” i Stanisława ps. „Rój” Sówów; komendant: Eugenia Sowa.

SŁUŻBY POMOCNICZE

1. Kierownictwo BIP

Redakcja „Wiarusa”, kmdt ppor. rez. Jerzy Grzymek ps. „Jura”.

Kolportaż m.in. w Odonowie:

Katarzyna Stasińska ps. „Kasia”,

Lucjan Tomasik ps. „Maciek”,

NN ps. „Jawor”,

NN ps. „Litwin”.

Cudzonowice Dwór: Hanna Przyborowska-Kurowska. ²⁶⁰

Nasłuch radiowy - Rosiejów Dwór: kmdt Jan Tański. Tam też znajdowały się „meliny”.

---

259. Zrobił mapy topograficzne stanowiska n-pla wzdłuż prawego brzegu Nidy od Żurawik do Nowego Korczyna.

260. Bliższe dane zob. rozdz. „Podziemna Działalność Propagandowa”, t. II cz. I.

2. Pluton WSK

dowódca: st. strz. Anna Klimczyk ps. „Melisa”,²⁶¹
patrole sanitarne i sekcje gospodarcze przy placówkach.

Szczególnie wyróżniający się żołnierze WSK:

- strz./st. strz. Zofia Sobieraj ps. „Pokusa”,
- strz./st. strz. Zofia Klimczyk ps. „Lena”,
- strz./st. strz. Zofia Kurpińska ps. „Dola”,
- strz./st. strz. Aleksandra Piotrkowska ps. „Olga”,
- strz./st. strz. Bogumiła Świetlicka ps. „Miła”,
- strz./st. strz. Zofia Kita ps. „Osa”.

3. Szpitaliki konspiracyjne

Lekarze:

- dr Marian Molicki ps. „Konrad”,
- dr Tadeusz Mieżyński ps. „Wilga”.

Ośrodek zdrowia w Kazimierzy Wlk., lekarze:

- dr „Wilga”,
- doc. dr Miecznikowski,
- pielęgniarka Barbara Popkowicz.

Lokal pomocniczy: budynek dworski Łubieńskich.

Szkoła w m. Sielec Kolonia pod komendą Stefanii Tatarczuch ps. „Troska” z córkami, Aleksandrą, Marią i Janiną.

4. Kwatermistrzowskie: punkty zaopatrzeniowe:

- Raławice Dwór; kmdt inż. Henryk Gawroński.
- Pławice Dwór Janiny i Stefana Morsztyn.

PODLEGŁE PLACÓWKI PODOBWODÓW

1. Komenda Podobwołu Północnego „Poła”:

- Komendant: kpt. śł.st. Józef Dmowski ps. „Nemo”,
- zastępca: ppor. rez. Aleksander Issa ps. „Słoń”, „Lis”.

Podległe placówki: Pińczów „Pies”, Kije „Kret”, Chroberz „Chomik”, Góry „Jeż”, Wiślica „Wilk”.

2. Komenda Podobwołu Centralnego „Dusia”:

- Komendant: ppor. rez. Stanisław Wójcik ps. „Brzoza”,
- zastępca: ppor. rez. Albin Piechota ps. „Bumir”.

Podległe placówki: Działoszyce „Dzięcioł”, Skalbmierz „Skowronek”, Kościelec „Kos”, Drożejowice „Drozd”.

3. Komenda Podobwołu Południowego „Kasia”:

- Komendant: ppor. rez. Stanisław Padło ps. „Niebora”,

---

261. „Melisa” była bardzo zdolną organizatorką, bardzo ofiarną i odważną. Pluton WSK liczył ok. 90 kobiet.

zastępca: ppor. rez. Stefan Grudziń ps. „Piętaszek”.

Podległe placówki: Koszyce „Komin”, Kazimierza Wielka „Kasztan”, Opatowiec „Orzech”, Brzesko Nowe „Bratek”, Bejce „Begonia”, Czarkowy „Czeremcha”.

ODDZIAŁY DYSPOZYCYJNE

Jak w poszczególnych placówkach, organizowane często doraźnie. Jedynie na terenie placówki „Wiślica” zorganizowany ODP pod kryptonimem „Lot”, d-ca plut. zaw. Mieczysław Janiec ps. „Lot”²⁶² oraz przy placówce Kazimierza Wielka w sile 22 ludzi pod dowództwem sierż. zaw. Mariana Pierzchały ps. „Krzywda”²⁶³.

DZIAŁALNOŚĆ BOJOWA

Ze względu na szczególne warunki terenowe, ograniczała się w zasadzie do działalności sabotażowo-dyweryyjnych.

---

262. Zob. oddzielne oprac. w ramach „Dominika”.

263. Zob. wykaz przy placówce „Kasztan”.

**KOMENDA
PODOBWODU PÓŁNOCNEGO „PELAGIA POLA”**

Komendy placówek:

1. Pińczów „Pies”
2. Kije „Kret”
3. Chroberz „Chomik”
4. Góry „Jeź”
5. Wiślica „Wilk”

PODOBWÓD PIŃCZÓW „POLA”

Okres konsp.: X.1943 - VI.1944 r.

KOMENDA

Funkcja	Stopień	Pseudonim	Imię i nazwisko	Uwagi
	przed / w konsp.			
komendant	kpt. st.st.	"Nemo"	Józef Dmowski	264
zastępca	ppor. rez.	"Lis"	Aleksandra Issa	265
adiutant i ofic. wyszk.	ppor. rez.	"Ryszard"	Juliusz Soliński	
oficer WKW i ref. cywilnego		"Wicek", "Olski"	Wincenty Piekara	
oficer łączności p.o.	strz./st. strz.	"Koniczyna"	Henryka Czerwińska	
oficer BIP p.o.	sierz. zaw.	"Nida"	Roman Nowak	
komendant WSK	strz./st. strz.		Wanda Puzynowska	
lekarz	dr med.		Wagner	
WSOP	dr med.	"Sam"	Stanisław Włosiński	

POCZET KOMENDY

1. Łączność konspiracyjna:

Łącznik (goniec) strz./st. strz. Stanisław Czerwiński ps. „Dzięcioł”.

P.o. ofic. łącznikowi (ordynansowi) komendanta:

kpr. pchor. cz.w. Zbigniew Sobczyk ps. „Stanisław Gręb”,

kpr. pchor. cz.w. Zbigniew Gruda ps. „Tomasz Nurt”,

strz./st. strz. Stanisław Kawa ps. „Walter”.

2. Punkty kontaktowe (skrzynki):

a) Pińczów: dom rodzinny Boniszewskich, sklep Marii Piaseckiej, klasztor - o. Florian Budziewski, dom Wincentego Piekary ps. „Olski”.

b) Leśniczówka Włochy - kmdt Aleksander Issa (ojciec).

PLACÓWKI PODLEGŁE

1. Pińczów „Pies”²⁶⁶

komendant 1.	ppor. rez.	ps. "Słoń", "Lis"	Aleksander Issa	267
komendant 2.	plut. pchor. rez.	ps. "Kraska"	Tadeusz Koźmin	
zastępca 1.	ppor. rez.	ps. "Ryszard"	Juliusz Soliński	
zastępca 2.	sierz.	ps. "Nida"	Roman Nowak	

264. Wg. raportu „Oriona” do „Godła” kpt. „Nemo” już w grudniu 1943 r. przejął formalnie komendę Podobowodu „Pola”; jest wymieniany z komendantami Obw. Koszyce i Działoszycy. Zob. Arch. Akt Nowych, 203 (XI - 16, k. 5).

265. Ppor. „Lis”, d-ca placówki „Pies” był pierwszym organizatorem i komendantem Podobowodu.

266. W tym ze scalenia BCh doszły trzy plutony, w sumie: 8 podoficerów i 116 szer. wg raportu scalenia 6344 „Pelagia” do „Marii”, CA MSW.

267. W okresie powstania podobowodu, jako dowódca plutonu I.

Rejon konspiracji: miasto i gmina Pińczów.

Stany osobowe dochodzą do około 100 ludzi ZWZ + 124 BCh.

Uzbrojenie zwiększa się z przydziału ze zrzutów o kilka pistoletów maszynowych (pm. Sten, o jeden lkm, kb i granaty).

2. Kije „Kret”

komendant	ppor. rez.	ps. "Głowacz"	Mieczysław Kwapisz
zastępca	kpr. rez.	ps. "Kłos"	Jan Powalka

Rejon konspiracji: gminy Kije i Bogucice.

Stan osobowy ponad 80 ludzi.

Uzbrojenie: 2 kb, pist. krótkie, granaty, wzmocnione po zrzutach o kilka pm.

3. Chroberz „Chomik”²⁶⁸

komendant	ppor. rez.	ps. "Chmura"	Wojciech Basiarz
zastępca	plut.	ps. "Śruba, "Karaś"	Antoni Borla

Rejon konspiracji: gmina Chroberz.

Stan osobowy około 100 ludzi ZWZ + 90 BCh.

Uzbrojenie: 10 kb, kilka pist. krótkich, granaty, po zrzutach kilka pm.

4. Góry „Jeź”

komendant	ppor. rez.	ps. "Kaktus"	Władysław Kwiecień
zastępca	kpr. pchor.	ps. "Bączek"	Józef Strączek

Rejon konspiracji: gmina Góry.

Stan osobowy około 70 ludzi.

Uzbrojenie: 2 kb, kilka pistoletów krótkich.

5. Wiślica „Wilk”²⁶⁹

komendant	ogn. pchor. rez.	ps. "Władczyn"	Władysław Wojas
zastępca 1. zastępca 2.	plut. zaw. ppor. rez.	ps. "Kurek"	Piotr Walocha - do VI.1941 Antoni Mietnikowski

Rejon konspiracji: Wiślica, Koniecmosty, Jurków, Stawioszyce, Kuchary, Wawrocice, Ostrów i in.

Stan osobowy około 80 ludzi ZWZ + 174 BCh.

Uzbrojenie: kbk, pist. krótkie, granaty, pm (po scaleniu zrzutów).

268. Po scaleniu BCh doszło 15 podoficerów i 75 szereg. Zob. prot. scalenia 6344 „Pelagia” do „Marii”, CA MSW.

269. Po scaleniu BCh doszły trzy plutony w sumie 174 ludzi. Zob. prot. scal., jak ww. kopia z archiwum WSN sygn. 425 dep. 35701. Działalność sanitarna i gospodarcza dla placówki Podobwołu Pińczów. Leczenie m.in. żołnierzy z OP „Skok”, Jerzy Wójcik ps. „Skowronek”, Józef Argasiński, zob. plac. „Pies”

ODDZIAŁY DYWERSYJNE

d-ca: plut. rez./sierż. Mieczysław Janiec ps. „Lot”

z-ca: plut. rez./sierż. Stanisław Kopeć ps. „Oszczep”

pluton POZ w sile 25-30 ludzi, uzbrojenie pełne: kbk, pm., rkm, granaty itd.

SŁUŻBY POMOCNICZE

1. Pluton WSOP

d-ca: Stanisław Włosiński ps. „Sam”

z-ca: Kazimierz Włosiński ps. niez.

stan osobowy: ponad 20 żołnierzy

2. WKW

kmdt: Wincenty Piekara ps. „Wicek”

z-ca: NN

łączniczka: strz./st. strz. Wanda Piekara ps. „Hańska”

3. WSK

kmdt: strz./st. strz. Anna Miszek-Halicka ps. „Danka”

z-ca: strz./st. strz. Sofia Zygut ps. „Zdzisława”,

(od 31.X.1943 r. - komendantka)

4. Kwatermistrzowski: jak w plac. „Pies”.

DZIAŁALNOŚĆ DYWERSYJNA ²⁷⁰

„[...] Przez teren naszego Podobwodu nie przebiegały znaczniejsze szlaki komunikacyjne ważne dla frontu wschodniego [...] natomiast urodzajne ziemie stanowiły dla okupanta dobre zaplecze żywnościowe. Założyliśmy więc sobie jako cel naszej działalności sabotażowo-dywerycyjnej dezorganizowanie tego zaplecza [...]” stwierdza z-ca kmdt. Obwodu Aleksander Issa ps. „Lis”.

Niszczono więc systematycznie akta gminne, techniczne urządzenia w młeczarniach, młynach, spisy zakolczykowanego bydła, trzody chlewnej, a także uszkadzając most kolejowy na Nidzie, a szosa ze Staszowa do Jędrzejowa posypywana była gwoździami-papiakami, itp. sabotaże.

Do większych akcji należy zaliczyć:

Kwiecień 1943 r. Zniszczenie kart przemiałowych w gminie Zagość, zabranie gotówki i zniszczenie dokumentów w Liegenschafcie w Chrobrzu.

Maj 1943 r. Zniszczenie akt w gminie Pińczów i upomnienie 2 pracowników za gorliwe wykonywanie poleceń okupanta.

Czerwiec 1943 r. Zniszczenie wirówek i zabranie wyrobów młecz-

---

270. W tekście umieszczono akcje wcześniejsze, dokonane w 1943 r. przed powołaniem Komendy Podobwodu.

nych w kilku mleczarniach wiejskich, zabranie pieniędzy z komunalnej kasy w Pińczowie.

Sierpień 1943 r. koło wsi Motkowice uszkodzono most kolejowy na rzece Nidzie, co spowodowało przerwę w ruchu na trzy dni. Zabrano 200 litrów benzyny i oleju samochodowego znajdujących się w zabudowaniach browarnych w Pińczowie.

Wielkie znaczenie miała akcja w lesie koło wsi Bogocicena na biuro komisarza od kolczykowania. Przeprowadzono ją w czasie przenosin biura z Pińczowa do Buska Zdroju pod opieką gestapo i żandarmerii. Spowodowało to zahamowanie kolczykowania zwierząt i umożliwiło tajny ubój.

Wrzesień 1943 r. i dalsze miesiące tego roku – wykonano również wiele akcji sabotażowo-dywersyjnych.

Kwiecień 1944 r. Zniszczono bimbrownie (m.in. w m. Góry) i wymierzono karę chłosty na producentach.

Maj 1944 r. Zniszczono znowu most pod m. Motkowice, niszcząc tym razem nawierzchnię mostu.

Zaznaczyć należy, że akcje były zaplanowane i uzgodnione z poszczególnymi placówkami. Wykonywane były przy dużym ubezpieczeniu, zwłaszcza przy niszczeniu mostów.

Aleksander Issa wyjaśnia: „[...] poszczególne akcje wykonywane przeważnie przez te same grupy sab.-dyw. w poszczególnych placówkach a później w zorganizowanych kompaniach [...]”.

PLACÓWKA PIŃCZÓW „PIES”

rej. konsp.: miasto i gmina Pińczów, gm. Kije, gm. Chroberz, gm. Góry
okres konsp.: I.1943 - VI.1944

KOMENDA

Funkcja	Stopień		Pseudonim	Imię i nazwisko	Uwagi
	przed / w konsp.				
komendant	ppor. rez.		"Stoń", "Lis"	Aleksander Issa	
zastępca	ppor. rez.		"Ryszard"	Juliusz Soliński	271
oficer WKW			"Wicek", "Olski"	Wincenty Piekara	
oficer BIP p.o.	sierz. zaw.		"Nida"	Roman Nowak	
oficer dyw.	plut. pchor. rez.		"Kraska"	Tadeusz Koźmin	272
komendant WSK	strz./st. strz.			Wanda Wodnicka-Górecka	
ofic. łączności konsp.	strz./st. strz.		"Koniczynka"	Henryka Czerwińska	
komendant WSOP			"Sam"	Stanisław Włosiński	
z-ca kmdt. WSOP				Kazimierz Włosiński	
d-ca kampanii terenowej	ppor. rez.		"Kulak"	Antoni Piasecki	273
lekarz	dr med.			Wagner	

POCZET KOMENDY

1. Łącznicy:

Krystyna Kotarska ps. „Warkoczyk”,
Stanisław Czerwiński ps. „Dzięcioł”,
Stanisław Laskowski ps. „Powaga”,
Stanisław Kawa ps. „Walter”,
Henryka Czerwińska ps. „Koniczynka”

2. Punkty kontaktowe (skrzynki):

- a) Pińczów: sklep papierniczy na Rynku (kmdt Maria Piasecka), pa-sieka przy ul. Nowy Świat, dom rodzinny Boniszewskich, ojca oraz córek Janiny i Bogusławy (kmdt Boniszewski).
- b) Włochy: leśniczówka (3 km na wschód od Pińczowa, kmdt Aleksan-der Issa (ojciec „Lisą”); punkt odpraw.
- c) Skrzynka kont.: rodzina Nikołajuków, córka Nina Sokołowska, b. ofiarni.

271. Równocześnie oficer wyszkoleniowy placówki.

272. W zasadzie dywersją kierował komendant plac. „Lis”, a „Kraska” był jego zastępcą.

273. Ze względu na duży stan osobowy (4 plutony pełne) powstała w placówce kompania a jej pierwszym dowódcą był ppor. rez. ps. „Kulak”, a od I.VII.1943 r. plut. pchor. rez. ps. „Kraska”.

STAN OSOBOWY

Na początku omawianego okresu placówka liczyła około 300 ludzi, ale na skutek akcji scaleniowej przy końcu 1944 r. osiąga liczbę ponad 500 ludzi.

UZBROJENIE

Uzbrojenie mimo częściowego zaopatrzenia z zrzutów lotniczych i zdobytych w walkach nie przekracza 15-20% stanu osobowego, wystarcza jedynie na uzbrojenie oddziałów dyspozycyjnych.

PLUTONY ²⁷⁴

1. Pińczów „Pies”:

d-ca: plut. pchor. rez. Tadeusz Koźmin ps. „Kraska”

z-ca: sierż. zaw. Roman Nowak ps. „Nida”

dowódca drużyn:

1. kpr. rez. Albin Kobierski ps. „Toporek”

2. kpr. rez. Władysław Nowacki ps. „Werbel”

3. NN

4. NN

2. Kije „Kret”:

d-ca: ppor. rez. Mieczysław Kwapisz ps. „Głowacz”

z-ca: kpr. rez. Jan Powalka ps. „Kłos”

dowódca drużyn:

1. Michał Zachariasz

2. Edward Gidek ps. „Stasiak”

3. Marian Paluchiewicz ps. „Granit”

4. Eugeniusz Komodołowicz

3. Chroberz „Chomik”:

d-ca: ppor. rez. Wojciech Basiarz ps. „Chmura”

z-ca: plut. Antoni Borla ps. „Śruba”

dowódca drużyn:

1. st. sierż. Waław Klepka ps. „Nida”

2. kpr. ndt. Michał Mierzwiński ps. „Miś”

3. kpr. rez. Kazimierz Korpetta ps. „Szarak”

4. kpr. pchor. Bolesław Świdorski ps. „Żaba”

4. Góry „Jeż”:

d-ca: ppor. rez. Władysław Kwiecień ps. „Kaktus”

z-ca: kpr. pchor. Józef Strączek ps. „Bączek”

dowódca drużyn (były 4) nieznan.

---

274. Ze scalenia BCh włączono do placówki „Pies”: 8 podoficerów, 86 strzelców (zob. protokół scalenia z dn. 6.III.44).

ODDZIAŁ DYSPOZYCYJNY

Organizowany był doraźnie również pod dowództwem bezpośrednim dowódcy placówki. W oddziale tym działali:

kpr. rez. Kazimierz Korpetta ps. „Szarak”,
kpr. rez. Albin Kobierski ps. „Toporek”,
kpr. rez. Władysław Nowacki ps. „Werbel”,
strz./st. strz. Władysław Górniewicz ps. „Elektryk”,
plut. pchor. rez. Tadeusz Koźmin ps. „Kraska”,
strz./st. strz. Adam Maciąg ps. „Wilga”,
strz./st. strz. Michał Budziewski ps. „Kot”.

SŁUŻBY POMOCNICZE

1. Sekcja sanitarna - dr med. Wagner
składnica sanitarna: klasztor oo. Redemptorystów w Pińczowie,
kmdt o. Florian Budziewski
sanitariusze:
szer./st. szer. Nina Nikolajuk-Sokołowska ps. „Samarytanka”
2. BIP
nasłuchcy radiowe: prof. Gerard Labuda ps. „Kos”, Mieczysław Żurawski
w m. Włochy; plut. pchor. rez. Tadeusz Koźmin ps. „Kraska”
3. WKW (lokalny)
Feliks Myczkowski ps. „Jastrzębiec” - inż. geodeta,
sierż. zaw. Roman Nowak ps. „Nida” - inspektor PZU,
Jan Matyjasik - prac. pocztowy,
Franciszek Żontek - prac. spółdzielni tytoniowej,
Ryszard Pikulski - prac. urzędu finansowego,
Węgielski - strażnik więzienny w m. Pińczów,
strz./st.strz. Wanda Piekara - łączniczka.
4. Szkolenie
Inspektorami na kursach podoficerskich i podchorążych, obok komendantów kursów, jak ppor. Aleksander Issa, ppor. Juliusz Soliński, ppor. Antoni Piasecki, byli wszyscy dowódcy plutonów i ich zastępcy.
5. WSOP
Komendant: Stanisław Włosiński ps. „Sam”
Z-ca komendanta: Kazimierz Włosiński, syn Stanisława
Stan osobowy koło 20 ludzi starszych roczników wojskowych.
Wśród nich rozeznani: strz. Jerzy Chabiński ps. „Lipa”,
strz. Stanisław Piotrowski ps. „Leszczyna”,
strz. Wit Zacharz ps. „Junak”²⁷⁵.

---

275. Wg rel. Władysława Książka.

6. WSK

Kmdt: strz./st. strz. Wanda Wodnicka-Górecka.

Z-ca: strz./st. strz. Krystyna Kotarska ps. „Warkoczyk”.

7. Kwatermistrzowskie:

p.o. ofic. żywnościowy (gospodarczy):

strz./st. strz. Prot Kosicki ps. „Rolnik”,

p.o. ofic. materiałowy:

st. strz. Władysław Górnikiewicz ps. „Elektryk”,

p.o. ofic. broni pod bezpośrednim nadzorem z-cy d-cy plac.

Gł. magazyn broni: leśniczówka m. Włochy (zrzut z czerwca 1943 r.).

Uzbrojenie placówki na koniec 1942 r. wynosiło: 5 kb, 5 pistoletów oraz 2 granaty. Po zrzutach przybył 1 PIAT, kilka pm (Sten), 1 lkm i amunicja do pm i PIAT-a.

AKCJE SABOTAŻOWO-DYWERSYJNE

W omawianym okresie zanotowano m.in. akcję na młyn prowadzony przez volksdeutscha w Pińczowie, zniszczono karty przemiałowe, zabrano pasy transmisyjne, radioaparat, strzelby oraz benzynę (IV.1943 r.), na serownię w majątku m. Michałów, którą zniszczono (wiosna 1944 r.), zabrano z garażu Niemca zarządcy majątku Chroberz 2 beczki 100-litrowe benzyny do produkcji flaszek zapalających²⁷⁶.

---

276. Opracowano głównie na podstawie relacji wspomnień zbiorowych spisanych przez mjr. rez. Aleksandra Iszę ps. „Słoń”, „Lis”.

PLACÓWKA CHROBERZ „CHOMIK”²⁷⁷

rej. konsp.: gmina Chroberz
okres konsp.: XI.1943 - VI.1944

KOMENDA

Funkcja	Stopień	Pseudonim	Imię i nazwisko	Uwagi
	przed / w konsp.			
komendant	ppor. rez.	"Chmura"	Wojciech Basiarz	278
zastępca	plut. zaw.	"Śruba", "Karaś"	Antoni Borla	
szef	st. sierż. zaw.	"Nida"	Wacław Klepka	
BIP		"Kos"	prof. Gerard Labuda	
p.o. ofic. WKW	kpr. pchor. cz.w.	"Orlecki"	Jerzy Sayor	
lekarz	dr med.		Józef Dąbrowski	
adiutant	kpr. pchor. rez.	"Korab"	Ganadiusz Nikolajuk	

POCZET KOMENDY

1. Łącznicy:
strz./st. strz. Julian Sokołowski ps. „Sokół”,
strz./st. strz. Nina Nikolajuk-Sokołowska ps. „Samarytanka”
2. Punkty kontaktowe (skrzynki):
Młodzawy Małe: dom rodzinny Wiktora Tarki ps. „Leśny”.
Chroberz: dom Henryka i Józefy Kawiorskich.
3. Miejsce postoju komendanta: najczęściej rejon Chrobrza.

PLUTON

d-ca: ppor. rez. Wojciech Basiarz ps. „Chmura”
z-ca: plut. zaw. Antoni Borla ps. „Śruba”, „Karaś”

Dowódcy drużyn:

1. st. sierż. zaw. Wacław Klepka ps. „Nida”
2. kpr. rez. Kazimierz Korpetta ps. „Szarak”
z-ca: kpr. nadt. Michał Mierzwiński ps. „Miś”
3. kpr. pchor. rez. Bolesław Świdorski ps. „Żaba”
4. kpr. rez. Władysław Olko ps. „Tatarak”

Stan osobowy placówki: 116 żołnierzy²⁷⁹

Stan uzbrojenia: 1 km, 11 pm (Sten), 14 kbk, 6 pist. krótkich, 20 gran.

²⁷⁷. Placówka powstała z chwilą utworzenia Podobwodów w końcu 1943 r. Całość opracowano na podstawie pisemnych relacji d-cy Wojciecha Basiarza ps. „Chmura” oraz opracowania zbiorowego Aleksandra Issy ps. „Lis”.

²⁷⁸. Pierwszym organizatorem placówki był Jerzy Sayor ps. „Orlecki”.

²⁷⁹. Ze scalenia z BCh włączono do placówki: 15 podoficerów i 75 szeregowych. Zob. protokół scalenia z dn. 6.III.1944 r., CA MSW sygn. 429.

SŁUŻBY POMOCNICZE

1. WSK

Komendant: strz./st. strz. Maria Kochanowska.

a) sekcja sanitarna:

Sanitariuszki:

strz./st. strz. Janina Wojtasik

strz./st. strz. Anna Kukuła

strz./st. strz. Anna Nikołajuk ps. „Halinka”

strz./st. strz. Zofia Przondo

strz./st. strz. Nina Nikołajuk-Sokołowska ps. „Samarytanka”

b) sekcja gospodarcza:

szyła opaski dla żołnierzy i wykonywała inne potrzeby z zakresu zapotrzebowań materialnych,
stan osobowy sekcji: 6-10 kobiet-żołnierzy.

c) sekcja kwatermistrzowska:

podoficer żywnościowy (zaopatrzeniowy) kpr. rez. Antoni Bonarski ps. „Jemiola”, oficer materiałowy por. rez. Jan Langert ps. „Pirania”, podoficer broni kpr. rez. Józef Górecki ps. „Zawór”, jego z-ca kpr. rez. Jerzy Chachurski.

2. Szkolenie:

Szkoleniem kierował kmdt placówki Wojciech Basiarz ps. „Chmura”.

Inspektorzy:

plut. rez. Antoni Borla ps. „Śruba”, „Karaś”,

st. sierż. zaw. Waław Klepka ps. „Nida”,

kpr. rez. Kazimierz Korpetta ps. „Szarak”

W placówce zorganizowano:

Kurs podchorążych, stan 8 kandydatów, którzy ukończyli kurs w stopniu kaprali podchorążych: Stanisław Kawiorski ps. „Ryś”, Ryszard Kukła ps. „Jędrak”, Tadeusz Mrozowski ps. „Pliszka”, Genadiusz Nikołajuk ps. „Korab”, Witold Włoch ps. „Dzik”, Edward Wojtasik ps. „Smrek”, Mieczysław Zagrodzki ps. „Graham” i Jerzy Sayor ps. „Orlecki”.²⁸⁰

Zorganizowano też kurs podoficerski, który ukończyli w stopniu kaprala: Jerzy Kawiorski ps. „Jastrząb”, Zdzisław Kucharski, Henryk Wojtasik, Stefan Najberek, Jerzy Chachurski, Jan Ciepliński, Stanisław Wojtasik.

Niezależnie od szkolenia kadrowego, prowadzone było szkolenie szeregowych, zwłaszcza cywilów.

---

280. Kursu wysłuchali, ale z powodów usprawiedliwionych (zagrożenia) nie odbyli egzaminu: Edward Szczepan Niedziela ps. „Blondyn”, Wiktor Tarka ps. „Leśny”, Edward Tarka.

3. Sekcja legalizacji dokumentów:

Komendant: kpr. pchor. cz.w. Ryszard Kukła ps. „Jędrak”, pracownik gminy. Współpracował z nim ks. proboszcz z m. Chroberz.

Wydano wiele dokumentów fałszywych, szczególnie „spalonym”.

AKCJE SABOTAŻOWO-DYWERSYJNE

Dowódca oddziału dyspozycyjnego: st. sierż. zaw. Wacław Klepka ps. „Nida”.

Z-ca: plut. zaw. Antoni Borla ps. „Śruba”, „Karaś”.

Żołnierze:

kpr. rez. Kazimierz Korpetta ps. „Szarak”

kpr. pchor. cz.w. Stanisław Kawiorski ps. „Ryś”,

kpr. cz.w. Jerzy Kawiorski ps. „Jastrząb”,

strz./st. strz. Stefan Magdziasz ps. „Sprytny”.

Akcje niszczenia mleczarni, dokumentów w gminach, zbierania pieniędzy w zarządach majątków, itp., wykonywał najczęściej oddział dyspozycyjny. Większe akcje były wykonywane wspólnie z oddziałami dyspozycyjnymi wszystkich placówek (zespołów dyspozycyjnych w ramach placówki „Pies”).

ODDZIAŁ DYSPOZYCYJNY „HALINA”

Dowódca: komendant placówki.

Z-ca: kpr. pchor. cz.w. Ryszard Kukła ps. „Jędrak”.

Żołnierze: strz./st. strz. Henryk Balikowski ps. „Bagnet”,

łącznik - strz./st. strz. Zdzisław Andrzej Kucharski ps. „Czachowski”.

ŻOŁNIERZE BLIŻEJ NIEROZEZNANI

Zdzisław Andrzej Kucharski ps. „Chachowski”,

Edward Kucharski (ojciec Zdzisława) ps. „Kaleta”,

Zbigniew Gruda ps. „Tomasz Nurt”.

PLACÓWKA KIJE „KRET”²⁸¹

rej. konsp.: obszar gminy Kije i wsi Bogucice

okres konsp.: XI.1943 - I.1945

KOMENDA

Funkcja	Stopień	Pseudonim	Imię i nazwisko	Uwagi
	przed / w konsp.			
komendant	ppor. rez.	"Głowacz"	Mieczysław Kwapisz	
zastępca	kpr. zaw.	"Kłós"	Jan Powałka	
p.o. ofic. WKW		"Kijowski"	Edward Kwapisz	
ofic. dyw.	ppor. rez.	"Głowacz"	Mieczysław Kwapisz	
kmdt WSK	strz. / st. strz.		Jadwiga Komodołowicz	
lekarz	dr med.		J. Zientarski	

POCZET KOMENDY

1. Łącznicy:

strz./st. strz. Władysław Kwapisz

strz./kpr. pchor. cz.w. Marian Kawa ps. „Wierny”

2. Punkty kontaktowe (skrzynki).

STAN OSOBOWY

Na początku 1943 r. - 80 ludzi.

UZBROJENIE

2 kb, 12 pistoletów krótkich, kilka granatów. Po zrzutach 5 pm Sten.

PLUTON

d-ca: ppor. rez. Mieczysław Kwapisz ps. „Głowacz”

z-ca: kpr. rez. Jan Powałka ps. „Kłós”

Dowódcy drużyn:

1. st. strz./kpr. pchor. cz.w. Edward Gidek ps. „Staszek”, „Stasiak”

2. st. strz. Michał Zachariasz

3. st. strz. Marian Paluchiewicz ps. „Granit”

4. st. strz. Eugeniusz Komodołowicz

Stan osobowy placówki: około 100 żołnierzy.

Stan uzbrojenia: po zrzutach 5 pm (Sten), kb, pistolety krótkie, granaty i flaszki zapalające po kilka sztuk.

---

281. Placówka stała się samodzielną z chwilą zorganizowania Podobowdu „Pola”.

SŁUŻBY POMOCNICZE - WSK

Komendant: strz./st. strz. Jadwiga Komodołowicz.

a) sekcja sanitarna:

strz./st. strz. Kazimiera Kwapisz ps. „Słoneczko”

Stan: 6 sanitariuszek.

Punkty sanitarne:

Stawiany - dom rodzinny Antoniny i Ignacego Kwapisz,

Stawiany - Żarów, dom Piotra Kupczyka,

Śmigłowiec - dom Józef Kościaka ²⁸².

b) sekcja gospodarcza: szyła opaski dla żołnierzy, torby sanitarne itp.

ODDZIAŁ DYSPOZYCYJNY

Dowódca: komendant placówki.

Z-ca: kpr. pchor. cz.w. Edward Gidek ps. „Staszek”, „Stasiek”

Żołnierze: kpr. rez. Jan Powałka ps. „Kłos”,

st. strz. Marian Paluchiewicz ps. „Granit”,

strz./st. strz. Władysław Kwapisz.

---

282. Punkty sanitarne były wykorzystywane w późniejszym okresie dla rannych, m.in. żołnierz plac. strz./st. strz. Tadeusz Łęczek.

PLACÓWKA GÓRY „JEŻ”

rej. konsp.: gmina Góry

okres konsp.: XI.1943 - I.1945

KOMENDA

Funkcja	Stopień	Pseudonim	Imię i nazwisko	Uwagi
	przed / w konsp.			
komendant	ppor. zaw.	"Kaktus"	Władysław Kwiecień	
zastępca	kpr. pchor.	"Bączek"	Józef Strączek	
p.o. ofic. org. gospodarczy.		"Rolnik"	Piotr Kosicki	283

POCZET KOMENDY

1. Łącznicy: organizowani dorywczo.
2. Punkty kontaktowe (skrzynki):
dom Józefa Strączka ps. „Bączek” - m. Góry.
3. Miejsce postoju komendanta: m. Góry.

PLUTONY ²⁸⁴

D-ca: kpr. pchor. Józef Strączek ps. „Bączek”.

Stan osobowy na dzień 31.XII.1942 r. wynosił 65 żołnierzy, a w okresie omawianym tj. samodzielności przekroczył 80 ludzi.

Uzbrojenie na koniec 1942 r. to zaledwie 2 kb + 2 pist. ręczne z małą ilością amunicji, zwiększone po usamodzielnieniu o kilka pm (Sten) oraz granaty.

Działalność dywersyjna, ze względu na złe warunki polityczne w terenie (NSZ, PPS...) była ograniczona do działań cichej dywersji i działań wspólnych w ramach Podobwodu.

SŁUŻBY POMOCNICZE

1. Szkolenie:

Zorganizowano tylko jeden kurs podoficerów (6 osób), 1 kurs na podchorążych (6 osób) i prowadzono szkolenie osób nieprzeszkolonych wojskowo stosując różne metody, instruktorami była kadra placówki.

2. WSK:

---

283. Piotr Kosicki ps. „Rolnik” był zarządcą majątku w m. Michałów.

284. Wg relacji zespołu opracowanego przez mjr. Aleksandra Issy ps. „Lis” w plutonie były zorganizowane 4 drużyny. Teren był politycznie podminowany i stąd organizacja podlegała szczególnej konspiracji, w związku z czym trudno dziś o szczegóły.

Zorganizowana sekcja Wojskowej Służby Kobiet w specjalności sanitarnej i gospodarczej.

ODDZIAŁ DYSPOZYCYJNY

Akcje sabotażowo-dywersyjne z ramienia placówki wykonywane były przez zespół bojowy w składzie:

Dowódca: ppor. rez. Władysław Kwiecień ps. „Kaktus”.
kpr. pchor. rez. Józef Strączek ps. „Bączek”,
strz./st.strz. Stanisław Kwiecień.

DZIAŁALNOŚĆ SABOTAŻOWO-DYWERSYJNA

Wykonano kilka akcji, a m.in. (we współdziałaniu z innymi placówkami podobwołu) na majątek (Liegenshaft) w Chrobrzu (V.1943 r.), zniszczenie młeczarni w Bogucicach (VI.1943 r.), dwukrotnie zniszczenie mostu kolejowego na rzece Nidzie koło m. Moskowice (V-VI.1944 r.).

ŻOŁNIERZE BLIŻEJ NIEROZEZNANI

kpr./plut. Jan Sternak ps. „Lis”,
st. sierż. Jan Piegza ps. „Ryś”,
strz./st. strz. Ludwik Chwaleński ps. „Brzoza”.

PLACÓWKA WIŚLICA „WILK”

rej. konsp.: gminy Czarkowy i Czarnocin, m. Wiślica, Koniecmosty, Stawoszyce, Kuchary, Wawrocice, Ostrów...

okres konsp.: 1943 - VI.1944

KOMENDA

Funkcja	Stopień	Pseudonim	Imię i nazwisko	Uwagi
	przed / w konsp.			
komendant 1.	ogn. pchor. rez.	"Władczyn", "Jod"	Władysław Wojas	285
komendant 2.	ppor. rez.	"Wojniłowicz"	Roman Moskwa	286
komendant 3.	ogn. pchor.	"Władczyn", "Jod"	Władysław Wojas	
zastępca 1.	kpr. pchor.	"Kurek"	Piotr Walocha	287
zastępca 2.	ppor. rez.	"Władczan", "Jod"	Antoni Mietnikowski	288
zastępca 3.	ogn. pchor.		Władysław Wojas	
p.o. ofic. gospodarczy	strz./st. strz.		Jan Oziębłowski	
p.o. ofic. gospodarczy	strz./st. strz.	"Zrąb", "Prot"	Stefan Cichy	
p.o. ofic. gospodarczy	strz./st. strz.	"Jaskółka"	NN	289

POCZET KOMENDY

1. Łącznicy:

drużyna łączności - kmdt kpr. rez. Władysław Brzezon,
do komendy Obwodu - strz./st. strz. Stanisława Leśniewska.

2. Punkty kontaktowe (skrzynki):

Koniecmosty: mieszkanie Marii Wojas (matka „Władczyna”),
Kazimierza Wielka (z obwodem): dom Stanisława i Eugenii Sowów.

3. Miejsce postoju komendanta: m. Koniecmosty.

PLUTONY

1. D-ca: ppor. rez. Antoni Mietnikowski ps. „Kurek”.

Z-ca: ppor. rez. Władysław Grela.

285. Pchor. Władysław Wojas ps. „Władczyn” był organizatorem i komendantem plac. od jej założenia (luty 1940 r.) do X.1943 r. Po włączeniu oddziału z Buska ppor. Romana Moskwy ps. „Wojniłowicz” zostaje zastępcą komendanta placówki.

286. Ppor. Roman Moskwa jest komendantem placówki do momentu mianowania go dowódcą II/120 pp. (X.1943 - VII.1944), a komendę przejmuje z powrotem pchor. Władysław Wojas aż do czasu przejścia na jednostki taktyczne (bojowe).

287. Plut. Piotr Walocha jest zastępcą komendanta do momentu scalenia oddz. POZ-Znak z dowódcą ppor. rez. Antonim Mietnikowskim ps. „Kurek” latem 1942 r. Odnośnie akcji scalania w rejonie konspiracyjnym placówki oddziały BCh nie scaliły się z winy przedstawicieli BCh, głównie ps. „Koniczyna”, który też bezprawnie przejął (ukradł) zrzut przeznaczony dla placówki.

288. Ppor. Antoni Mietnikowski pełni funkcję zastępcy komendanta placówki do momentu objęcia komendy przez ppor. Romana Moskwę, gdy zastępstwo przejmuje pchor. Władysław Wojas.

289. „Jaskółka” - wysiedlony z poznańskiego, wielki patriota, nazwisko zapomniane.

Dowódcy drużyn:

1. kpr. rez. Stefan Michalec,
2. kpr. rez. Józef Mazur ps. „Zagłoba”,
3. plut. zaw. Jan Marciszewski,
4. plut. rez. Zygmunt Mogiła ps. „Kula”,
z-ca: kpr. rez. Bolesław Szczęsny.

Stan osobowy około 122 ludzi.

Uzbrojenie: podstawowe na stan około 20-25 proc.

Rejon konsp.: Zięblice, Dębiany, Sokoliny, Krzyż, Cieszkowy...

2. D-ca: plut. zaw. Piotr Walocha.

Z-ca: plut. rez. Waław Kozera ps. „Jerzy”.

Dowódcy drużyn:

1. plut. rez. Waław Kozera ps. „Jerzy”,
2. kpr. rez. Władysław Sokołowski ps. „Wilga”,
3. plut. rez. Franciszek Berluk ps. „Baust”.²⁹⁰

Stan osobowy około 100 ludzi.

Uzbrojenie: podstawowe + po zrzutach: pm (Sten).

Rejon konsp.: Konieczmosty, Jurków, Stawieszycy, Kuchary, Wawrowice, Ostrów, Wiślica...

3. D-ca: plut. rez. Stanisław Ćwik ps. „Stalowy”.²⁹¹

Z-ca: ppor. rez. Władysław Paździor.

Stan osobowy około 50 ludzi.

Uzbrojenie: podstawowe, na stan 10-20 proc.

Rejon konsp.: teren placówki.

SŁUŻBY POMOCNICZE

1. Sanitarne:

Lekarze:

- m. Wiślica - dr Zofia Pawliczek,
- m. Zięblice - dr Stanisław Cholewa,
- m. Kraków - dr doc. Marian Krzyżanowski.²⁹²

Sanitariusze:

sekcja pod komendą:

1. Stanisława Leśniewska,
2. Rozalia Mietnikowska (m. Zięblice, Dębiany).

---

290. Franciszek Berluk ps. „Baust” zginął w walce w Korczynie, a drużynowym został kpr. rez. Stanisław Majcher. Tamże zginął Zygmunt Mogiła ps. „Kula” oraz NN ps. „Podstawek” i inni.

291. Stanisław Ćwik ps. „Stalowy” w okresie lata 1944 r. przeszedł z częścią plutonu do „Dominiaki”, z kolei d-ca III plutonu ppor. rez. Władysław Paździor, a w końcowej fazie - podoficer rez. Franciszek Bielaś - brak bliższych danych. Zob. rel. pchor. Władysław Wojas ps. „Władczyn”.

292. Wg relacji Władysława Wojasa ps. „Władczyn”.

M.in. udzielono pomocy postrzelonemu przez gran. pol. Bolesławowi Kotule z Konieczmostów.

Żołnierze sekcji sanitarnej:

strz./st. strz. Józefa Wróblówna,
strz./st. strz. Władysława Mirowska,
strz./st. strz. Danuta Lewińska, i in.

2. BIP - lokalny:

m. Jurków Dwór punkt nasłuchu radiowego i informacji,
kierownik: ps. „Jaskółka”,
kolporter: strz./st. strz. Edward Makuła²⁹³.

3. Kwatermistrzowskie: Magazynier.

PUNKTY KONTAKTOWE

m. Krzyż - kmdt Helena Pikulska ps. „Beta”, POZ-AK (st. strz., sanitariuszka).²⁹⁴
m. Zięblice, szkoła - wysoce patriotyczna rodzina: ppor. rez. Antoni Mietnikowski ps. „Kurek”, Rozalia Mietnikowska.
m. Jurków Dwór - rządca Jan Oziębłowski i jego rodzina, m.in. ppor. Józef Sokowski ps. „Sobótka”.

ODDZIAŁY DYSPOZYCYJNE

1. Dowódca: plut./sierż. Mieczysław Janiec ps. „Lot”²⁹⁵.

Z-ca: 1. plut./sierż. Stanisław Kopeć ps. „Oszczep”,
2. kpr. rez. Józef Gręda ps. „Paulus”, transport.

Stan osobowy: ponad 25 ludzi.

Uzbrojenie: podstawowe + broń maszynowa, na 90 procent stanu (po czątkowo). Po zrzutach: km, kilka pistoletów maszynowych angielskich i niemieckich, na stan pełny.

Żołnierze szczególnie wyróżniający się w plutonie:

st. strz. Jakub Motyka ps. „Kuba”,
strz./st. strz. Zawartka ps. „Tomek”,
strz./st. strz. Feliks Roman Pikulski ps. „Żbik”,
st. strz. Marian Pikulski ps. „Ursus”,
st. strz. Wacław Pobiega ps. „Kowadło”.²⁹⁶

2. Dowódca: zwykle kmdt placówki.

---

293. Edward Makuła aresztowany w łapance w czasie przenoszenia prasy. Placówkę kilkakrotnie wizytowali kpr. „Nemo” i por. „Młot”.

294. Ofiarna rodzina Pikulskich: Feliks Roman ps. „Żbik”, Marian ps. „Ursus”, Jan ps. „Wrzos”, Władysław.

295. Ocena d-cy plac. ps. „Władczyn” o plut. ps. „Lot”: „[...] z małą przesadą porównać go można do Sienkiewiczowskiego Kmicica [...] bicz na bandytów i zdrajców.”

296. Stany osobowe oddziału w rozdziale „Dominika”.

Żołnierze: m.in. strz./st. strz. Stanisław Wróbel ps. „Zawisza” z drużyny Koniec-Mosty.

DZIAŁALNOŚĆ SABOTAŻOWO-DYWERSYJNA

15.IX.1943 r. akcje na magazyny zbożowe. Dowódca: kmdt plac. ps. „Władczyn”.²⁹⁷

---

297. Zob. opis w innym miejscu.

**KOMENDA
PODOBWODU CENTRALNEGO „PELAGIA DUSIA”**

Komendy placówek:

1. Działoszyce „Dzięcioł”
2. Skalbmierz „Skowronek”
3. Kościelec „Kos”
4. Drożejowice „Drozd”

PODOBWÓD DZIAŁOSZYCE „DUSIA”

Rejon konsp.: centralna część Obwodu.

Okres konsp.: X.1943 – VI.1944 r.

KOMENDA

Funkcja	Stopień	Pseudonim	Imię i nazwisko	Uwagi
	przed / w konsp.			
komendant	pchor./ppor. rez.	"Brzoza"	Stanisław Wójcik	
zastępca	ppor. rez.	"Brzoza II"	Franciszek Kozłowski	
adiutant	kpr./plut. pchor.	"Ostrowiak"	Kazimierz Tomczyk	
BIP	strz./st. strz.	"Zawodziński"	Adolf Krawczyk	
oficer wyszkoleniowy	ppor. rez.	"Orlik"	Mieczysław Książek	
p.o.ofic. gospodarczy	kpr. pchor. cz.w.	"Skiba"	Henryk Sokolowski	
kapelan	ks. kpt. rez.		Stanisław Ziółkowski	
WSOP d-ca z-ca	plut. rez. st. strz.	"Wysocki" "Waligóra"	Roman Sikorski Józef Klimczyk	
WSK	ppor. rez.	"Leliwa"	Maria Grabowska	298
oficer WKW	ppor. rez.	"Bej"	Janusz Orda	
lekarz	dr med. dr med. dr med.	"Wilga" "Nadwiślak"	Izydor Marzyński Tadeusz Mierzyński Stanisław Podkopał	

POCZET KOMENDY

1. Łączność konspiracyjna:

strz./st. strz. Kazimiera Majka ps. „Syrena”,
strz./st. strz. Leokadia Majka ps. „Burza”,
strz./st. strz. Roman Majka ps. „Puszczyc”,
strz./st. strz. Rudolf Czechowicz ps. „Czesiek”,
oraz gońcy z poszczególnych placówek.

2. Punkty kontaktowe (skrzynki):

Działoszyce - dom nauczycielki Oczkowskiej.

3. Miejsce postoju komendanta: w rejonie Skalbmierza - Kobylniki.

PLACÓWKI PODLEGŁE

1. Działoszyce „Dzięcioł”

komendant	ppor. rez.	ps. "Prądyński"	Walery Zaród
zastępca	ppor. rez.	ps. "Pikolo"	Witold Łach

Stan: trzy plutony strzeleckie + pluton ckm, w sumie ponad 300 ludzi (ZWZ) + BCh ok. 400 ludzi ²⁹⁹.

298. We dworze w Kobylnikach k. Skalbmierza był silny punkt apteczny kmdt ps. „Lewliwa”.

299. Po scaleniu BCh doszły cztery plutony. W sumie 2 ofic., 64 podofic., 316 szereg.

Uzbrojenie początkowo obejmowało 1 ckm, kilka kb (Lebel), granaty i niewiele amunicji; a po zrzutach 30 kbk „Mauser”, kilka pm (Sten), 1 rkm, kilka pistoletów krótkich i kilkanaście granatów.

2. Skalbmierz „Skowronek”

komendant	ppor. rez.	ps. "Bumir"	Albin Piechota
zastępca	ppor. rez.	ps. "Kurzawa"	Waligóra

Stan osobowy około 400 żołnierzy (w tym 11 ofic., 78 podofic., ok. 300 szereg.).

Uzbrojenie: 1 ckm, 2 rkm, kilka pm (Sten), ok. 40 kb kb/kbk, kilka pistoletów krótkich i kilkanaście granatów.

3. Kościelec „Kos”

komendant	ppor. rez.	ps. "Woźny"	Mieczysław Zawartka
zastępca	ogn. zaw.	ps. "Sokół"	Franciszek Pudo

Stan osobowy około 80 żołnierzy (w tym z POZ) + BCh (8 podofic., 70 strz.³⁰⁰). Razem około 160 żołnierzy.

Uzbrojenie: 1 pm, kilka kbk, granaty, kilka pistoletów ręcznych, z czasem stan większy ze zdobyczy i zrzutów.

4. Drożejowice „Drozd”

komendant	ppor. rez.	ps. "Maraton"	Marian Markiewicz

Stan osobowy ponad 50 żołnierzy (z ZWZ) + BCh (ok. 30). Razem ok. 100 żołnierzy.

Uzbrojenie: pm, kilka kb, pistoletów ręcznych i granatów.

SŁUŻBY POMOCNICZE

Tak jak podano w kompaniach.

DELEGATURA RZĄDU NA POWIAT PIŃCZÓW

M.in. życzliwie współpracując z Komendą Obwodu przynależny organizacyjnie do BCh – Władysław Książek ps. „Polonus”.

ODDZIAŁY BOJOWE

1. Pluton szturmowy:

Dowódca: ppor. sł.st. Franciszek Kozłowski ps. „Brzoza II”.

Zastępca: kpr. Tadeusz Wójcik ps. „Zagacki”.

Łącznik: kpr. rez. Rudolf Czechowicz ps. „Czesiek”.

Stan liczebny około 30 ludzi.

300. Zob. protokół scalenia 6344 „Pelagia” do „Marii”, CA MSW.

Uzbrojenie 1 ckm, 1 rkm, 1 PIAT, kilka kb/kbk, kilka pistoletów maszynowy (Sten), granaty, pistolety krótkie.

2. Pluton dyw.-part. („Dominika Dusia”) plac. Działoszyce „Dzięcioł”:
Dowódca: ppor. rez. Franciszek Pudo ps. „Sokół”.
Zastępca: st. ogn. Stanisław Grabiński ps. „Grab”.
Łącznik: kpr. rez. Rudolf Czechowicz ps. „Czesiek”.

Stan liczebny około 50 ludzi.

Uzbrojenie 1 ckm, 2 rkm, kilkanaście kb/kbk, kilka pistoletów maszynowych przeważnie Steny, granaty, pistolety krótkie.

DZIAŁALNOŚĆ DYWERSYJNO-BOJOWA

Tak jak podano w placówkach.

Zadania sabotażowo-dyweryyjne bliżej określa relacja kpr. pchor. cz. w. Kazimierza Banasiewicza ps. „Neger”³⁰¹ żołnierza oddziału dyspozycyjno-partyzanckiego:

„Dowódcą placówki Skalbmierz («Skowronek») był ppor. rez. ps. «Bumir» (Albin Piechota). W ramach tej placówki powstał oddział do zadań specjalnych pod dowództwem ppor. rez. ps. «Sokół» (Franciszek Pudo). Byłem w tym oddziale 2 lata. Zadaniem jego było:

1. Sabotaż, chodziło głównie o sabotowanie kontyngentów dostaw żywności, zboża itp.
2. Ostrzeganie sołtysów i różnych gorliwców aby nie sprzyjali Niemcom i nie działali na szkodę Polaków;
3. Niszczenie tak zwanych bimbrowni, gdyż produkcja podważała postawę moralno-patriotyczną Polaków;
4. Zatrzymywanie wąskotorówki jadącej z Wiślicy do Karsznicy i Miechowa z kontyngentami produktów rolnych i przechwytywanie tych towarów na potrzeby mieszkańców [...] oddziałów leśnych itp.;
5. Niszczenie akt stanu cywilnego i dotyczących dostaw kontyngentowych w gminach aby zdeorganizować ściąganie ich;
6. Wymierzanie kar za współpracę z Niemcami p., przez strzyżenie polskich kobiet flirtujących z Niemcami, wymierzanie kar chłosty itp.;
7. Kolportowanie prasy podziemnej [...]

---

301. Ranny w bitwie o Skalbmierz (5.VIII.1944).

PLACÓWKA DZIAŁOSZYCE „DZIĘCIOŁ”

rej. konsp.: gminy Działoszyce i Sancygniów

okres konsp.: 1943 - VI.1944

KOMENDA

Funkcja	Stopień	Pseudonim	Imię i nazwisko	Uwagi
	przed / w konsp.			
komendant	ppor. rez.	"Prądyński"	Walery Zaród	302
zastępca	ppor. rez.	"Pikolo"	Witold Łach	
szef (adiutant)	plut./sierż. rez.	"Cichy"	Władysław Kulczyński	
oficer WKW	ppor. rez.	"Błysk"	Stefan Gawlik	
p.o. ofic. gospodarczy	kpr. pchor. cz.w.	"Skiba"	Henryk Sokołowski	
p.o. wyszk.	ppor. rez.	"Orlik"	Mieczysław Książek	
p.o. ofic. BIP	st. strz.	"Grot"	Edmund Całka	
lekarz	por. rez.	"Skalpel"	Karol Grębowski	

POCZET KOMENDY

1. Łącznicy:

strz./plut. pchor. cz.w. Andrzej Zwoliński ps. „Jędrus”,
strz./plut. pchor. cz.w. Ryszard Zwoliński ps. „Inteligent”,
strz./plut. pchor. cz.w. Antoni Sielecki ps. „Ansiel”,
strz./kpr. pchor. cz.w. Czesław Janiszewski ps. „Ulubieniec”,
strz./st. strz. Stanisław Walter ps. „Palacz”,
strz./st. strz. Otylia Dubajówna-Zaród ps. „Malutka”,
strz./st. strz. Maria Rogólska,
kpr. pchor. Marian Nędzewicz.

2. Punkty kontaktowe (skrzynki):

- Działoszyce: dom nauczycielki Oczkowskiej³⁰³, domy - Zwolińskich, Kulczyńskich, Kuźmińskich, Kazimierczaków i in.,
- Chałupki: domy - Łacha, Sroków i in.,
- Januszowice: dom - Całków,
- Jakubowice: domy - Kwapińskich, Kazimierza Zaręby, Bałagi i in.,
- Dzierżnia: domy - Noconiów, Latosa i in.

302. Pierwszym kryptonimem placówki była „Dyńia”, a organizatorem jej byli: jako pierwszy d-ca kpt. rez. Stefan Pęczalski ps. „Rokita” i jego z-ca sierż. Wacław Kabza ps. „Her-man”. Po aresztowaniach w czerwcu 1943 r. komendantem został ppor. „Prądyński”.

303. Tam odbywały się najczęściej odprawy, a p. Oczkowska oddała do dyspozycji komendy placówki swoje mieszkanie.

PLUTONY ³⁰⁴

1. D-ca: ppor. rez. Edmund Całka ps. „Grot”.
Z-ca: sierż. rez. Stanisław Skowron ps. „Społem”.
Stan osobowy ponad 100 ludzi.
Uzbrojenie: podstawowe na stan około 10 proc.
Rejon konsp.: gm. Działoszyce, Dziekanowice, Szczotkowice.
2. D-ca: ppor. rez. Eugeniusz Bartosik ps. „Pilny”.
Z-ca: kpr. pchor. Zygmunt Bania ps. „Kłos II”.
Stan osobowy ponad 100 ludzi.
Uzbrojenie: podstawowe na stan około 15 proc.
Rejon konsp.: gm. Sancygniów, Biedrzykowice, Lipówka, Ksawerów-
-Łabędź...
3. D-ca: plut. pchor. rez. Piotr Spyrka ps. „Marek”.
Z-ca: kpr. rez. Tadeusz Wiktor ps. „Janek”.
Stan osobowy ponad 100 ludzi.
Uzbrojenie: podstawowe na stan około 10 proc.
Rejon konsp.: wsie Jastrzębniki, Dziewięczyce, Lipówka, Ksawerów-
-Łabędź...

PLUTON CKM

D-ca: ppor. rez. Jan Drożyński ps. „Dąb”.
Z-ca: plut. rez. Władysław Konieczny ps. „Guzik”.
Stan osobowy ponad 30 ludzi.
Uzbrojenie: ckm i amunicja, kb, pist. ręczne.

PLUTON KAWALERII DYWIZYJNEJ

D-ca: p.o. plut. Józef Kula ps. „Felek”.
Z-ca: a) kpr. NN ps. „Jarzab”, „Jarzabek”,
b) kpr. pchor. cz.w. Bogusław Bojko ps. „Saper”.
Łącznik: ułan/st. uł. pchor. cz.w. Józef Deskur ps. „Dziecko”.
Stan osobowy około 30 ludzi.
Uzbrojenie: podstawowe na stan około 10 proc., kb, pist. ręczne, gran.
Rejon konsp.: Sancygniów.

Stan osobowy placówki: jesienią 1943 r. około 300 ludzi, wzrósł w 1944 r. do ponad 400 ludzi.

Stan uzbrojenia: 10 proc. stanu wzrosło do około 30 proc. po zrzutach i walce.

---

304. Ze scalenia BCH weszło do placówki: 2 ofic., 56 podofic., 216 strz. Zob. prot. scalenia z dn. 6.III.1944 r. – CA MSW sygn. 429.

SŁUŻBY POMOCNICZE

1. Wywiad lokalny:

st. sierż. pol. Józef Głodek ps. „Lot”, „Wtyczka”,³⁰⁵
sędzia SP por. Józef Kulas ps. „Dziadosz”,

WKW sekcja „dwójka”, d-ca: ppor. rez. Stefan Gawlik,
Sancygniów, Urząd Gminny, strz./st. strz. Edward Matysek ps. „Górnik”.

2. Sanitarne:

a) punkt sanitarny przy Miejskim Ośrodku Zdrowia, wpięty pod kierownictwem Marii Sztokielskiej, a następnie Haliny Biskupek;

b) d-ca drużyny sanitarnej: strz./st. strz. Janina Kosałka,
z-ca: Edyta Porębska ps. „Błyskawica”,
sanitariuszki:

strz./st. strz. Otylia Dubajówna-Zaród ps. „Malutka”,
strz./st. strz. Genowefa Pilniakowska,
strz./st. strz. Halina Biskupek,
strz./st. strz. Maria Rogólska.

c) Na terenie plutonu Sancygniów istniały dwie sekcje sanitarne:

PCK - kmdt: Pelagia Zajączkowska;
ZK (BCh) - kmdt: Janina Nowalska.

d) Izykowiec: szpital polowy w domu Piotra Pieczyraka.

3. Punkt legalizacji dokumentów:

Sancygniów: przy Urzędzie Gminnym w zespole zakonspirowanym:
Jakub Gajewicz (wójt),
Roman Bojko (sekretarz),
Bogusław Bojko ps. „Saper”,
Edward Matysek ps. „Górnik”, „Lis”.

4. Kwatermistrzowskie:

Placówka już jako kompania posiadała poza 1 ckm, kilka pm (Sten), kilka kb Lebel, ok. 30 kbk „Mauser”, 1 rkm, kilka pist. krótkich i kilkanaście granatów. Nadzór nad bronią miał szef komp. sierż. „Cichy”, a jego pomocnikami byli Stanisław Sroka i bracia Zwolińscy. Przy transporcie broni wyróżniał się swoją odwagą Franciszek Bajor. Rusznikarzem był plut. rez. Jan Niedulski ps. „Rusznikarz”.

5. Propaganda:

Wydawnictwo Placówki - tygodnik pt. „Nasz Front”:
naczelnym redaktorem: ppor. rez. Edmund Całka ps. „Grot”,
współpraca: ppor. rez. Walery Zaród ps. „Prądyński” i in.,
kolporterki: Otylia Dubajówna-Zaród i Janina Kosałka.

---

305. Naczelnik poczty Ruciński, listonosz, telefonistka Wala Dubajówna-Zoła - znakomicie uzupełniali łączność i podsłuchy.

Prasę odgórną przywoziła z Warszawy lub Krakowa łączniczka Cukierska.

6. Szkolenie:

D-ca placówki ppor. „Prądyński” odnotowuje:

„[...] szkolenie bojowe i strzeleckie odbywały się dniem i nocą. Większość chłopców 16-18-latków nie miała w ręku karabinu [...]”.

W roku 1943 prowadzony był kurs podoficerski, a po egzaminie kurs ten w stopniu kaprała ukończyło 6-ciu elewów: Józef Molenda, Andrzej Zwoliński, Bogusław Bojko, Zygmunt Malik i NN.

Szkolenie podchorążych zakończyło się w lipcu 1944 r. już w ramach kampanii. Prowadzone było też szkolenie minerskie.

Kurs podchorążych ukończyli: Józef Molenda, Ryszard Zwoliński, Andrzej Zwoliński, Bogusław Bojko, Zygmunt Malik, Ludwik Skoczelas, Adolf Gołębiowski. Szkolenie było prowadzone w małych grupach (3-5 żołnierzy), prowadzili d-cy drużyn i plutonów.

W późniejszym okresie zorganizowano ćwiczenie na szczeblu kompanii. Tematem był marsz ubezpieczony, natarcie na n-pla w obronie, następnie kampania w obronie.

W ramach szkolenia dużą pomocą był legionista wachmistrz Jan Stanisław Dubaj ps. „Jasiek”.

ODDZIAŁY DYSPOZYCYJNE ³⁰⁶

Dowódca: ppor. rez. Eugeniusz Bartosik ps. „Pilny”.

Z-ca: plut. pchor. cz.w. Andrzej Zwoliński ps. „Jędrus”.

Żołnierze:

plut. rez. Stanisław Niedzielski ps. „Motor”,

kpr. rez. Stanisław Sroka ps. „Słup”,

strz./kpr. pchor. Czesław Janiszewski ps. „Ulubieniec”,

strz./kpr. Antoni Sielecki ps. „Ansiel”,

strz./kpr. pchor. cz.w. Ryszard Zwoliński ps. „Inteligent”,

strz./st. strz. Mieczysław Jałocha ps. „Sam”,

strz./st. strz. Ludwik Szarliński,

strz./st. strz. Zdzisław Matysek ps. „Farmel” i in.

PKB

Kmdt: inż. Franciszek Sito (AK). Stan ok. 20 ludzi.

---

306. Do poszczególnych akcji dobierani byli d-cy i żołnierze. Niżej wymienieni zostali tylko ci, którzy brali w kilku akcjach sabotażowych i dywersyjnych, i to tylko niektórzy. Przy ważniejszych akcjach są wykazy walki.

WAŻNIEJSZE AKCJE W TYM OKRESIE

(w ramach placówki)

15 listopada 1943 r. Akcja w Dzierążni przeciwko Niemcom przebranyimi za bandytów, których wspierała policja granatowa z posterunku w Działoszycach. Akcją dowodził ppor. rez. Józef Helak ps. „Sokolik”. W walce zginęli trzech gestapowcy + jeden ranny oraz 16-letni strz./st. strz. Edward Zaręba z Kujwek.³⁰⁷

Wrzesień 1943 r.³⁰⁸ Wykonano udaną akcję na magazyn zbożowy w Skalbmierzu. W akcji brały udział także oddziały BCh (z komp. „Maratona”). Akcję zaplanowali wspólnie „Bumir” i „Maraton”.

Albin Piechota ps. „Bumir” relacjonuje: „Co pewien czas organizowaliśmy akcje na mleczarnie, jak w Czarnocinie, Dzierążni, Działoszycach [...] Rozbijaliśmy również bańki z mlekiem na punktach zlewu [...] przygotowaliśmy się do przejścia zrzutów 17 stycznia 1944 r. Oddział pod dowództwem «Sokoła» (Julian Słupik) zatrzymał kolejkę i rozpuścił wiezione do Niemiec bydło. Niemcy w odwecie rozstrzelali kilkunastu młodych ludzi z m. Topola [...]”.

Wiosna 1944 r. Likwidacja zdrajcy Wanata, kierownika szkoły w Czarnocinie przez patrol dyw. placówki.³⁰⁹

ŻOŁNIERZE PLACÓWKI

1. Dowódcy drużyn i ich zastępcy:

- plut. rez. Józef Skowron ps. „Strażak”,
- plut. rez. Józef Majcher ps. „Zięba”,
- plut. rez. Józef Malara ps. „Kielnia”,
- plut. rez. Stanisław Niedzielski ps. „Motor”,
- kpr. rez. Jan Rogólski ps. „Sznurek”,
- kpr. rez. Stanisław Sroka ps. „Słup”,
- kpr. rez. Kazimierz Woźniakowski ps. „Stal”,
- kpr. rez. Józef Skóra ps. „Dworzanin”,
- kpr. rez. Waclaw Łach ps. „Iskra”,
- kpr. rez. Franciszek Zajac ps. „Szarak”,
- kpr. rez. Józef Plebański ps. „Młot”,
- kpr. rez. Franciszek Zajac ps. „Wisz”,
- kpr. rez. Józef Kosałka,
- kpr. rez./pchor. cz.w. Bogusław Bojko ps. „Saper”,
- kpr. rez./pchor. cz.w. Adolf Sokołowski ps. „Sokół II”,

307. Bliższy opis akcji w rozdziale „Walka”.

308. Wg relacji Bogusława Bojko ps. „Saper” akcja miała miejsce 13.X.1943 r.

309. Zdrayca miał przy sobie wykaz 30 nazwisk ludzi podziemia. Bliższy opis w rozdziale „Walka”.

kpr. rez./pchor. cz.w. Zygmunt Malik ³¹⁰,
st. strz. Mieczysław Stanek,
st. strz. Daniel Nowak,
st. strz. Józef Sznajderski ps. „Wacław”,
strz./st. strz. Julian Bratkowski ³¹¹
kpr. rez. Julian Śliwiński ps. „Jabłko”,
d-ca plut., w Dziewięzycach (PKB),
strz./st. strz. Czesław Matysek ps. „Cyklista”
od XII.1943 r. pluton Dziewięczyce.

Kompania „Prądzynski” (5/II/120 pp) z chwilą przejścia na formację bojową w ramach 106 DP AK, była silnie liczebna i jesienią 1944 r. została przeorganizowana: plutony II i III weszły w skład DKD („Kwaciarnia”), jako szwadrony 2 („Petunia”) i 3 („Malwa”). Kompania z pozostałymi plutonami włączona zostaje jako 1/I/R pułk rezerwy BCh-AK 106 DP AK - XII.1944 r.

---

310. Zamordowany w obozie koncentracyjnym.

311. Zamordowany w obozie koncentracyjnym. W walce pod Skalbmierzem zginął Tadeusz Nowak z oddz. „Brzozy II”.

PLACÓWKA SKALBMIERZ „SKOWRONEK”³¹²

rej. konsp.: gminy Skalbmierz, Czarnocin, Topola, Boszczynek
okres konsp.: 1943 - VI.1944

KOMENDA

Funkcja	Stopień	Pseudonim	Imię i nazwisko	Uwagi
	przed / w konsp.			
komendant	ppor. rez.	"Bumir"	Albin Piechota	
zastępca	ppor. rez.	"Zakliński"	Ignacy Warchoł	
adiutant	kpr. rez.	"Wichura"	Kazimierz Bochnia	
lekarz	mjr śl. st.	"Mirez"	Stanisław Borowski	

POCZET KOMENDY

1. Łącznicy:

Skalbmierz:

strz./st. strz. Józefa Checko ps. „Ziutka”,
strz./st. strz. Barbara Dutkiewicz ps. „Mikrofon”,
strz./st. strz. Józefa Zwolańska-Wojcikiewicz,
strz./st. strz. Katarzyna Zwolańska,
strz./st. strz. Marianna Zwolańska;

Czarnocin:

strz./st. strz. Kazimiera Majka ps. „Syrena” (małoletnia),
st. strz./kpr. Roman Majka ps. „Puszczczyk”,
strz./st. strz. Leokadia Majka ps. „Burza”;

Szarbia:

strz./st. strz. Jadwiga Żakowska ps. „Żaba”,
strz./st. strz. Maria Gałka.

2. Punkty kontaktowe (skrzynki):

Skalbmierz: warsztat szewski – kmdt st. strz. Kazimierz Żylski ps. „Orzeł”.

Czarnocin: sklep – kmdt kpr. rez. Kazimierz Majka ps. „Młot”, z-ca strz./st. strz. Leokadia Majka ps. „Burza” (żona Kazimierza).

Kobelniki: szkoła – kmdt Julian Jezierski ps. „Zych” i Helena Jezierska ps. „Limba”.³¹³

3. Miejsce postoju komendanta: Skalbmierz.

312. Placówka została zorganizowana w okresie scalania NOW, BCh i in. organizacji.

313. Rodzina Jezierskich jest przykładem angażowania się całych rodzin w konspiracji. Z rodzicami współpracował syn Jerzy ps. „Szarotka” oraz rodzeństwo Heleny: Wanda Sękiwicz, Janina Nowak ps. „Lis”, Franciszek Nowak ps. „Pokorny”. Wyróżniał się mały chłopak – Jurek, przenosząc pocztę konspiracyjną przy dużym zagrożeniu. Wg rel. kpt. Albina Piechoty ps. „Bumir”. Zob. t. Dok. t. II 120 pp/106 DP AK.

PLUTONY

1. D-ca: ppor. rez. Ignacy Warchoł ps. „Zakliński”.

Z-ca: sierż. Władysław Jalus ps. „Pogromca”.

Dowódcy drużyn:

1. kpr. rez. Stanisław Boberek ps. „Dzik”,

2. kpr. rez. Józef Malinowski ps. „Jeleń”,

3. kpr. rez. Stanisław Gałka,

Stan osobowy około 70-100 ludzi.

Uzbrojenie: rkm, pm Sten, kb, pist. ręczne, granaty.

2. D-ca: 1. plut. rez. Marian Mogiła ps. „Lis”;³¹⁴

2. ppor. rez. Kazimierz Lenartowicz ps. „Kelwin”.

Z-ca: 1. kpr. rez. Władysław Ciesielski ps. „Laufer”;

2. plut. rez. Mieczysław Bielnik ps. „Sokół”.

Dowódcy drużyn:

1. kpr. rez. Marian Majka ps. „Czardasz”,

2. kpr. rez. Władysław Mazur ps. „Dukta”,

3. plut. rez. Marian Mogiła ps. „Lis”,

z-ca: kpr. rez. Władysław Ciesielski ps. „Laufer”.

Stan osobowy około 130 żołnierzy.

Uzbrojenie: ckm, kilka kb-kbk, pistoletów krótkich i granatów, pm Sten.

Rejon konsp.: gm. Czarnocin.

3. D-ca: ppor. rez. Mieczysław Marzec ps. „Paweł”.

Z-ca: kpr. pchor. rez. Władysław Sikorski ps. „Lechita”.

Dowódcy drużyn:

1. kpr. rez. Stanisław Pudo ps. „Topór”,

2. kpr. rez. Jan Gierka ps. „Orzeł II”,

3. kpr. rez. Kazimierz Żylski ps. „Orzeł”.

Stan osobowy około 80-100 ludzi.

Uzbrojenie: rkm, pm (Sten), kb, granaty, pist. ręczne.

Stan osobowy placówki: ok. 400 żołnierzy (11 ofic., 78 podofic., ok. 300 szeregowych).

Stan uzbrojenia: 1 ckm, 2 rkm, ok. 8 pm Sten, ok. 80 kb-kbk, kilka pist. krótkich i kilkanaście granatów.

SŁUŻBY POMOĆNICZE

1. Kwatermistrzowskie:

a) zaopatrzenie w żywność: kier. mleczarni w Czarnocinie Kazimierz Bońkowski ps. „Maślanka”.

---

314. W okresie przed organizacją kompanii d-cą plutonu był plut. Marian Mogiła ps. „Lis”, d-ca 3. drużyny i organizator plutonu II, a z-cą kpr. rez. Władysław Ciesielski ps. „Laufer”.

Opatkowice: młynarz - kpr. rez. Michał Mięka ps. „Grzbiet” (wysyłano paczki do obozów jenieckich itp.).

b) zaopatrzenie mundurowe:³¹⁵

Czarnocin: krawiec - Kazimierz Majka ps. „Młot” (szyto opaski, furazerki, mundury).

2. WKW lokalne:

kmdt sierż. pol. gran. Stanisław Jaworski,

naczelnik poczty Leon Tarpuła ps. „Kasztan”,

wiadomości radiowe - kpr. rez. Władysław Mazur ps. „Dukta”.

3. BIP:

Pierwsi redaktorzy prasy konsp.: Roman Gasiński ps. „Mars” i Jan Karcz ps. „Przebój”.³¹⁶

4. Duszpasterskie:

Czarnocin: ks. prob. Stanisław Iskrzycki ps. „Dewajtis” - kapelan.

5. Wyszukoleniowe:

P.o. ofic. wyszkoleniowy: kpr. pchor. Józef Pieczarak ps. „Demon”.

6. Sanitarne:

a) Lekarz mjr śl.st. Stanisław Borowski ps. „Mirez” - współorganizator szpitala konsp. w m. Sielec w ok. Skalbmierza (czynny lipiec-sierpień 1944), obsługa sanitarna z WSK.

b) Stały punkt sanitarny w szkole podstawowej pod komendą dyr. Stefanii Janiny Tatarczuch ps. „Troska”, z obsadą córek (Aleksandra ps. „Jutrzenka”, Maria ps. „Sarna”, Janina ps. „Sokolica”).

7. WSK:

a) Boszczynek: Izabela Bartosik-Biernacka, Krystyna Bartosik-Dukaj.

b) Czarnocin: Maria Grzywna, Kazimiera Majka ps. „Syrena”, Leokadia Majka ps. „Burza”.

c) Kobelniki: Józefa Chećko ps. „Ziutka”, Kazimiera Dubaj-Piechota ps. „Lima”, Helena Jezierska ps. „Limba”, „Henrietta”, Aniela Malara ps. „Czajka”, Janina Nowak, Wanda Sękiewicz, Maria Szarejko, Adela Zbojak ps. „Ciotka”.

d) Krępice: Stefania Zielińska-Jajeśniak i in.

e) Krzysztoforia: Krystyna Marecka.

f) Skalbmierz: Józefa Chećko ps. „Ziutka”, Barbara Dutkiewicz ps. „Mikrofon”, Stefania Potryk ps. „Ryśka”, Józefa Zwolańska-Wójcikiewicz, Katarzyna Zwolańska, Marianna Zwolańska, Julia Żylska.

---

315. Czarnocin - tu szczególnie usługi, obok już wymienionych, oddawali w konspiracji: rodzina Kazimierza i Leonii Majków, synowie „Młota” i „Burzy” (Marian ps. „Czardasz” i Roman ps. „Puszczczyk”), córka (Kazimiera ps. „Syrena”), nauczyciel Jan Grzywacz oraz synowie wójta Kocela - Tadeusz i Wiesław.

316. „Przebój” aresztowany został w czasie redakcji 6.IV.1940 r.

- g) Szarbia: Jadwiga Żakowska ps. „Żaba”, Maria Książek-Petryk ps. „Szarotka”, Stanisława Książek ps. „Babcia”, Helena Maślanka ps. „Wierna”, Sokołowska-Galica ps. „Mała”, „Grażyna”, Aniela Bogacz, Elżbieta Rucka, Irena Sokołowska ps. „Lilia”, Wanda Strzelbicka.
- h) Topola: Józefa Dusza ps. „Węgrzynówna”, Stefania Kula, Janina Laskowska, Wanda Pudo.

ŻOŁNIERZE PLACÓWKI

kpr. Stanisław Prostack ps. „Szafa”,
 kpr. Stanisław Paczkowski ps. „Garnek”,
 kpr. rez. Mieczysław Koźmiński ps. „Kamiński”,
 st. strz./ kpr. Wiesław Kocel ps. „Sroka II”,
 strz./st. strz. Jan Czarny ps. „Nieprzewidziany”,
 strz./st. strz. Józef Cichy ps. „Szkłanka”,
 strz. Stanisław Dąbek ps. „Oracz”,
 strz./st. strz. Jan Grzywna ps. „Kruk”,
 st. strz. Mieczysław Koźmiński ps. „Mikrofon”,
 strz./st. strz. Tadeusz Jarzyna ps. „Szabla”,
 strz./st. strz. Stanisław Durbacz ps. „Mały”,
 strz./st. strz. Bronisław Władysław ps. „Kowadło”,
 strz./st. strz. Józef Zajac ps. „Gawron”,
 strz./st. strz. Jan Wadon ps. „Cichy”.

ODDZIAŁ DYSPOZYCYJNY³¹⁷

Dowódca: ppor. rez. Franciszek Pudo ps. „Sokół”.
 Z-ca: 1. st. ogn. zaw. Stanisław Grabiński ps. „Grab”.
 2. kpr. rez. Stefan Dutkiewicz ps. „Okon”.

Stan osobowy około 45-70 żołnierzy.

Uzbrojenie: 1 ckm, 2 rkm, 4 pm (Sten), ok. 50 kb, 5 pist. krótkich, granaty.

D-ca patrolu: kpr./plut. rez. Tadeusz Wojtusik ps. „Skowronek”³¹⁸.

DZIAŁALNOŚĆ SABOTAŻOWO-DYWERSYJNA

Spośród akcji o charakterze wybitnie sabotażowym na plan pierwszy wybija się akcja na magazyn zbożowy w Skalbmierzu wykonana w 1943 r. Organizatorami akcji byli: Marian Markiewicz ps. „Maraton” z BCh i

317. Na podstawie rozkazu Inspektoratu w maju 1944 r. postawiono w stan pogotowia oddział dyw.-part. przy plac. „Skalbmierz” do dyspozycji komendy Podobwodu.

Opracowane głównie na relacjach: kpt. rez. Albina Piechoty ps. „Bumir” - d-cy 4/II/120 pp oraz sierż. Mariana Majki ps. „Czardasz” i sierż. Tadeusza Kocela ps. „Żbik”.

318. Zginął w walce z bandą Klaczy 4.III.1944 r.

Albin Piechota ps. „Bumir”. W akcji brały udział połączone grupy z BCh i ZWZ w nocy z 5/6.IX przy zamknięciu ogniem „Stützpunktu”. W jej wyniku wszystkie zboże zostało wywiezione, wagi potrzaskano, zabrano też dwa wozy wódki. Akcja była dobrze zorganizowana, przy zgodnej współpracy żołnierzy obu organizacji.

Żołnierze, którzy brali udział w tej akcji: Józef Dworak ps. „Wygański”, Edward Jasiński ps. „Ćmok”, Adolf Gołębiowski ps. „Sokół”, Zenon Wolniarski ps. „Lotny”, Józef Wolniarski ps. „Lech”, Józef Żwan ps. „Rawicz”, Stanisław Maj ps. „Gwóźdź”, Tomasz Tytko ps. „Turek”, Mieczysław Łach ps. „Kozak”, Władysław Waligóra ps. „Kurzawa”, Jan Godzikowski ps. „Kwaśny”, Józef Dusza ps. „Drucik”, NN ps. „Warszawiak” i d-ca wozów z m. Chroberz.⁶⁷

---

319. Wg relacji Mariana Markiewicza ps. „Maraton”.

PLACÓWKA KOŚCIELEC „KOS”³²⁰

rej. konsp.: gminy Kościelec i Nagorzany (częściowo)

okres konsp.: 1943 - VI.1944

KOMENDA

Funkcja	Stopień	Pseudonim	Imię i nazwisko	Uwagi
	przed / w konsp.			
komendant	ppor. rez.	"Woźny"	Mieczysław Zawartka	321
zastępca 1. 2.	ogn. zaw. kpr. rez.	"Sokół" "Ramzes"	Franciszek Pudo Stanisław Grudzień	
d-ca oddziału dyspozycyjnego	kpr./plut. rez.	"Sierota"	Stanisław Kozera	
z-ca d-cy oddz. dysp.	kpr. cz. w.	"Sęp"	Edward Grudzień	
p.o. ofic. wyszk.	kpr./plut. rez.	"Optyk"	Mieczysław Kolczyński	

POCZET KOMENDY

1. Łącznicy:

d-ca: kpr./plut. rez. Józef Pietrzyk ps. „Iskra”,
strz./st. strz. Marian Figiel ps. „Szczyt”,
strz./st. strz. Tadeusz Kura-Szarbiński ps. „Węgorz”,
strz./st. strz. Katarzyna Stosik ps. „Krupka”.

2. Punkty kontaktowe (skrzynki):

Marcinkowice: dom rodziny Edwarda Grudnia.

3. Miejsce postoju komendanta: Kościelec.

PLUTONY

1. D-ca: kpr./plut. zaw. Jan Gudowski ps. „Lew”.

Z-ca: kpr./plut. rez. Edward Grudzień ps. „Sęp”.

Stan osobowy około 80 ludzi (w tym z POZ).

Uzbrojenie: 1 rkm, 1 pm „pepesza”, kilka kb, granaty, kilka pist. ręcznych. Z czasem powiększone o zdobycze i rzuty.

2. D-ca: sierż. NN ps. „Gabriel”.

Z-ca: NN

Stan osobowy około 30-40 żołnierzy.

Uzbrojenie: podstawowe ok. 20 %.

3. D-ca: NN podofic. z BCh

Z-ca: NN

Stan osobowy: 8 podofic. + 70 szer. (BCh).³²²

320. Placówka została zorganizowana po scaleniu POZ „Znak” w r. 1942.

321. „Sokół” był z-cą do czasu zorganizowania partyzantek tj. do XI.1943 r.

322. Ze scalenia BCh wszedł do placówki pluton w składzie: 8 podof. i 70 strz. Zob. prot. scalenia 06.III.1944 r. – CA MSW sygn. 429.

Uzbrojenie: podstawowe około 25%.

Stan osobowy placówki: ok. 180 żołnierzy (bez oddz. spec.).³²³

Stan uzbrojenia: 1 rkm, „pepesze”, kb, pistolety, granaty; po zrzutach pm (Sten), granaty ang. (ok. 40 szt.).

ODDZIAŁY DYSPOZYCYJNE

(dywersyjne)³²⁴

1. Dowódca: kpr./plut. rez. Stanisław Kozera ps. „Sierota”.

Z-ca: kpr./plut. rez. Edward Grudzień ps. „Sęp”.

Żołnierze:

kpr./plut. rez. Józef Pietrzyk ps. „Iskra”,
kpr. cz.w. Bronisław Gazda ps. „Skrzetuski”, „Lipa”,
strz./st. strz. Tadeusz Kwiecień ps. „Wieszak”,
strz./st. strz. Piotr Gołdyn ps. „Zagłoba”,
strz./st. strz. Stanisław Gazda ps. „Wołodziejowski”,
kpr. pchor. cz.w. Jerzy Malczewski ps. „Jawor”.

Stan osobowy: około 20 ludzi.³²⁵

Uzbrojenie: rkm, kb, pist. krótkie, granaty.

2. Dowódca: ppor. rez. Franciszek Pudo ps. „Sokół”.³²⁶

Z-ca: st. ogn. Stanisław Grabiński ps. „Grab”.

Żołnierze:

kpr./plut. zaw. Mieczysław Kula ps. „Grom”,
kpr./plut. zaw. Józef Dusza ps. „Drucik”,
kpr. rez. Józef Kula ps. „Otrzeźwiciel”,
kpr. rez. Józef Wilk ps. „Szarak”,
st. strz. Tadeusz Kocel ps. „Żbik”,
st. strz. Stanisław Pudo ps. „Topór”,
st. strz. Józef Pudo ps. „Longinus”,
st. strz. Bogdan Ruszczyński ps. „Pat”,
st. strz. Zygmunt Zagrodzki ps. „Warszawiak”,
strz./st. strz. Bronisław Pudo ps. „Pantera”,
strz./st. strz. Edward Pudo ps. „Wierny”,
strz./st. strz. Franciszek Pudo ps. „Kropidło”,
strz./st. strz. Stefan Pudo ps. „Król”,
strz./st. strz. Marian Wilk ps. „Konew”,

323. Przy ofiarnej działalności Adolfa Krawczyka ps. „Zawodziński” oficer BIP w Obwodzie.

324. Oddziały ww. z początkiem 1944 r. przechodzą do „Dominiki-Kasi” opisanej w dalszej części książki.

325. Oddział dysp. rekrutował się z wiciowców rejonu konspiracyjnego zorganizowany przez Józefa Pietrzyka ps. „Iskra” i Stanisława Kozery ps. „Sierota”.

326. Oddział rekrutował się przeważnie na terenie gm. Nagorzany.

strz./st. strz. Bolesław Szymczyk ps. „Dziad”,
strz./st. strz. Ryszard Nowak ps. „Kurzawa”,
strz./st. strz. Franciszek Dusza ps. „Kruk II”,
strz./st. strz. Franciszek Dusza ps. „Koral”,
strz./st. strz. Józef Janiga ps. „Dzięcioł”, „Jastrząb”,
strz./st. strz. Kazimierz Stawierski ps. „Boruta II”,

Stan osobowy około 30-40 ludzi.

Uzbrojenie: ckm, rkm, pm, kb, pist. krótkie, granaty.

ODDZIAŁY POMOCNICZE

1. Drużyna łączności bojowej:

Dowódca: kpr. rez. Feliks Makola ps. „Irka”, „Malina”.

Z-ca: strz./st. strz. Kura-Szarbiński ps. „Węgorz”.

Magazyn łączności: dom Jana i Anieli Kura.

2. Sekcja instruktorska:

st. strz./kpr. rez. Tadeusz Wójcik ps. „Zagacki”,

st. strz./kpr. rez. Kazimierz Stępień ps. „Stachoń”,

plut. zaw./sierż. Jan Gutowski ps. „Lew” - kmdt kursu podofic.

M.in. prowadzono kurs podchorążych pod nadzorem ppor. Franciszka Kozłowskiego ps. „Brzoza II”, kmdt. kursu w Kobylnikach w ramach II/120 pp.

3. Sekcja sanitarna:

strz./st. strz. Katarzyna Stasiak ps. „Krupka” - z BCh,

strz./st. strz. Helena Haber ps. „Dorotka”, „Halinka”.³²⁷

ŻOŁNIERZE BLIŻEJ NIEROZEZNANI

kpr./plut. rez. ps. „Gruszka”,

kpr. rez./plut. ps. „Pogromen”,

kpr. rez./plut. ps. „Zapalniczka”,

kpr. rez./plut. ps. „Śliwa”,

strz./st. strz. Feliks Kura ps. „Zabawa”.

DZIAŁALNOŚĆ BOJOWA

Akcje w ramach sabotażu, małej dywersji, patrolowanie terenu, kolportaż, szkolenie, akcje ostrzeżeniowe.

W czerwcu 1943 r. zabrano cukier z cukrowni w Kazimierzy Wielkiej, oraz mąkę z młyna w Stągniewicach (jesień 1943 r.).

---

327. „Dorotka” – od VII.1943 Kedyw – ODP „Skala” (KO) od jesieni 1944 w kompanii „Woźny” 120/106 DP AK, jako instruktor sanitarny.

1943 r. Wypuszczenie bydła między stacjami Kościelec-Szreniawa (transport przeznaczony dla Niemców).

VI.1943 r. Do większych akcji należy zaliczyć akcję oddziału dysp. pod dowództwem plut. rez. Stanisława Kozery ps. „Sierota” na posterunek niemiecki na promie Brzesko Nowe i jego likwidację (zabito 2 Niemców), przy czym okazało się, że był tam Polak o ps. „Janek”³²⁸, który przeszedł do oddziału.

7.VIII.1943 r. Likwidacja posterunku niem. w Brzesku Nowym. Żołnierze pomordowani i polegli z zasadniczym przydziałem do plac. Kościelec („Kos”).

V.1944 r. Ubezpieczenie zrzutu (teren Dalechowice-Marcinkowice), przyjęto skoczków i uzbrojenie.

5.VIII.1944 r. Akcja pod Skalbmierzem: ppor. Franciszek Kozłowski ps. „Brzoza II”, kpr. pchor. Stanisław Grudzień ps. „Ramzes”, kpr. pchor. Józef Pajączek ps. „Lemis”, kpr. pchor. Edward Rożycki ps. „Jagor”, kpr. pchor. Józef Siuda ps. „Smętek”, kpr. pchor. Stanisław Siwik ps. „Sokół” i strz./st. strz. Józef Gołdyna ps. „Cham”.³²⁹

---

328. „Janek” ginie przy rozbrajaniu posterunku niem. w Miechowie (wg relacji Józefa Pietrzyka ps. „Iskra”).

329. Dane potwierdzone przez red. Stanisława Piwowarskiego. Zob. „INFORMATOR” nr 11. Insp. AK „Maria”.

PLACÓWKA DROŻEJOWICE „DROZD”³³⁰

rej. konsp.: gmina Drożejowice

okres konsp.: X.1943 - VI.1944

KOMENDA

Funkcja	Stopień	Pseudonim	Imię i nazwisko	Uwagi
	przed / w konsp.			
komendant	ppor. rez.	"Maraton"	Marian Markiewicz	
zastępca	ppor. rez.	"Kurzawa"	Władysław Waligra	331
p.o. ofic. gosp.	st. sierż.	"Wygański"	Józef Dworak	332

POCZET KOMENDY

1. Łącznicy:

kpr./plut. pchor. cz.w. Adolf Gołębiowski ps. „Sokół II”,
strz./st. strz. Czesław Juszczyk ps. „Sowa”.

2. Punkty kontaktowe (skrzynki):

Grodzonowice: dom rodzinny Franciszka i Genowefy Gołębiowskich,
kmdt Franciszek.

Sielec-Szkoła: kmdt Stefania Tatarczuch ps. „Troska” – kier. szkoły,
z-ca Aleksandra Tatarczuch-Śmigielska ps. „Jutrzenka”.

3. Miejsce postoju komendanta: Drożejowice-Sielec kol.

PLUTONY

1. D-ca: kpr./plut. rez. Józef Fucia ps. „Duła”.

Z-ca: plut. rez. Edward Bratkowski ps. „Dobrze”.

Stan osobowy 30-35 żołnierzy.

Uzbrojenie: około 10% broni podstawowej.

2. D-ca: kpr./plut. rez. Stanisław Maj ps. „Gwóźdź”.

Z-ca: plut. pchor. Mieczysław Jędrzejczyk ps. „Wielki”.

Stan osobowy ok. 30 żołnierzy.

Uzbrojenie: podobnie jak w plutonie I.

3. D-ca: kpr. rez. Tadeusz Cieślak ps. „Dybański”.

Z-ca: kpr. rez. Józef Robak ps. „Pęk”.

Stan osobowy ok. 40 żołnierzy.

Uzbrojenie: podobnie jak w plutonie I.

330. Placówka została zorganizowana na skutek akcji scaleniowej X-XI.1943 r., d-cą i organizatorem placówki był ppor. rez. Marian Markiewicz ps. „Maraton”.

331. „Kurzawa” był do końca listopada 1944 r., a następnie od 2.XII.1944 r. kpr. pchor. cz.w. Adolf Gołębiowski ps. „Sokół II” już w ramach kompanii 6/II/120/106.

332. Zamordowany przez gestapo w lipcu 1944 r.

Stan osobowy placówki: ok. 100 żołnierzy.

Stan uzbrojenia: pm, kilka kb, pistoletów ręcznych i granatów.

ODDZIAŁ DYSPOZYCYJNY

Dowódca: sierż. zaw. Władysław Bartosz ps. „Smutny”.

Z-ca: st. sierż./kpr. Zenon Wolniarski ps. „Lotny”.

D-ca patrolu nr 1: st. sierż./kpr. Zenon Wolniarski ps. „Lotny”.

D-ca patrolu nr 2: st. sierż./kpr. Godzikowski ps. „Krasny”.

Żołnierze:

st. strz./plut. pchor. cz.w. Adolf Gołębiowski ps. „Sokół II”,

strz./st. strz. Jan Paciuch ps. „Żbik”,

strz./st. strz. Józef Robak ps. „Pęk”.

SŁUŻBY POMOCNICZE

1. Punkt kontaktowo-sanitarny oraz odpraw, szpitalik polowy Podobwodu³³³
Szkoła Podstawowa w Sielcu: kmdt Stefania Tatarczuch ps. „Troska”;
żołnierze-łącznicy i sanitariusze:

strz./st. strz. Aleksandra Tatarczuch-Śmigielska ps. „Jutrzenka”,

strz./st. strz. Maria Tatarczuch ps. „Sarna”,

strz./st. strz. Janina Tatarczuch-Gołębiowska ps. „Sokolica”,

kpr. pchor. rez. Stanisław Tatarczuch.

Szpitalik był pod opieką lekarzy:

mjr dr Stanisław Borowski ps. „Mirez”,

kpt. dr Stanisław Olwiński ps. „Salwarsan”.

2. Kwatermistrzowskie, szkoleniowe i inne

Zabudowania rodziny Gołębiowskich w Grodzonowicach:

a) tu mieścił się magazyn podręczny broni placówki;

b) tu było m.p. patrolu alarmowego dla walki z bandytami;

c) tu odbywały się wykłady i szkolenie podstawowe kursu podchorążych
(3 razy tygodniowo);

d) tu był operowany i leczony ranny strz./st. strz. Józef Robak ps.
„Młot”;

e) tu znajdował się aparat radiowy angielski z rzutu dla prowadzenia
nasłuchu a także odbywało się szkolenie sekcji łączności;

f) tu była „skrzynka kontaktowa” i przerzutowa dla OP „Grom” Kedywu
krakowskiego.³³⁴

---

333. Szpitalik zdał egzamin szczególnie w okresie bitwy o Skalbmierz (VII.1944).

334. Punkt kontaktowy w Grodzonowicach jest przykładem męstwa i ofiarności gospodarzy działających w konspiracji, których rodziny były przez to zawsze silnie zagrożone przez wrogów.

Omawiany punkt trwał i działał dzięki ofiarności całej rodziny Gołębiowskich, na czele z sierż. Franciszkiem ps. „Lis” i jego żoną Genowefą (żołnierz POW - I wojna światowa) oraz ich synami, silnie zaangażowanymi w konspirację: Adolfem (ps. „Sokół II”) i Janem (ps. „Granat”).

Ważnym działaniem w ramach sekcji sanitarnej były przeprowadzone kursy sanitarne dla kobiet placówki „Drozd” zorganizowane od 9-15 lipca 1943 r. w m. Sielec w szkole pod kier. ps. „Troska”. Uczestnicy pochodzili ze wsi Grodzonowice - 8, Sielec Kolonia - 14, Kujawki - 3, Dębiny - 2.³³⁵

3. Szkolenie wojskowe

Ppor. „Maraton” podaje, że już w listopadzie 1943 r. na terenie placówki „Drozd” został zorganizowany kurs 13-to miesięczny podchorążych. Kurs dzielił się na 3 okresy: od listopada 1943 do 20 maja 1944 r., od 20 maja 1944 r. do końca czerwca 1944 r., od 30 czerwca do 2 grudnia 1944 r. - już w ramach 6-tej kompanii II batalionu.

Po każdym okresie były repetycje i egzaminy komisyjne. Komentantem kursu był ppor. „Maraton”, a wykładowcami: por. „Kurzawa”, st. sierż. Józef Dworak ps. „Wygański” i ppor. Mieczysław Książek ps. „Orlik”. Szkolenie odbywało się w domu Franciszka i Genowefy Gołębiowskich m. Grodzonowicach, ze względu na korzystną lokalizację domu (z dala od sąsiadów).

Kurs ukończyli w stopniu kaprała podchorążego: Adolf Gołębiowski ps. „Sokół II”, Edward Jasiński ps. „Cmok”, Mieczysław Jędrzejczyk ps. „Wielki”, Kazimierz Maj ps. „Michał”, Henryk Sokołowski ps. „Skiba”, Józef Wolniarski ps. „Lech”, Zenon Wolniarski ps. „Lotny”.³³⁶

DZIAŁALNOŚĆ DYWERSYJNA I BOJOWA

Działalność bojowa, jak w każdej placówce konspiracyjnej, była prowadzona głównie poprzez akcje sabotażowo-dyweryjne. Píše o tym A. Gołębiowski ps. „Sokół II”:

„Od 1942 r. jeszcze w ramach BCh uczestniczyłem pod dowództwem ps. «Cmok» (Edward Jasiński) w patrolu wymierzającym kary chłosty najgorliwszym wójtom i sołtysom gminy Droziejowice i sąsiednich gmin. Przy okazji niszczyliśmy spisy ludności, aby utrudnić wywożenie ludzi na prace przymusowe do Niemiec oraz dokumentację dotyczącą dostaw obowiązkowych produktów rolnych [...]

335. Wg relacji Janiny i Adolfa Gołębiowskich.

336. I inni z tym, że A. Gołębiowski nie był na kursie podoficerskim a podchorążych. Wg rel. m.in. plut. pchor. „Sokół II”. Zob. tom II cz. I str. 187.

Z ważniejszych akcji dywersyjno-bojowych, w których brałem udział pragnę wymienić:

1. Akcja na magazyn zbożowy w Skalbmierzu.

Żołnierze ZWZ i BCh w nocy z 6/7 września 1943 r. opanowali magazyn zbożowy w Skalbmierzu zabierając 4 tony zboża, 19 tys. zł gotówki, kwitariusze i dokumentację magazynową. Ja byłem w 5-cio osobowym patrolu, blokując 12 żandarmów i policjantów w Skalbmierzu [...] ³³⁷

2. W drugiej połowie września 1943 r. brałem udział w akcji zlikwidowania agenta niemieckiego przed wyrokiem z Czarnocina na Śląsk. Wraz z ps. «Lotny», «Lech», mieliśmy stanowić ubezpieczenie tej akcji na stacji kolejki w Słaboszowie, oczekując na kolegę, który miał zlikwidować agenta i wyskoczyć na tej stacji. Gdy nadjechał pociąg i wyszedł nasz kolega nie wykonawszy zadania, tłumacząc się, że w wagonie jechali jego znajomi i bał się zdekonspirować [...] Wskoczyłem do pociągu już odjeżdżającego i strzeliłem skutecznie do próbującego uciec konfidenta [...]. ³³⁸

3. W dniu 15 listopada 1943 roku brałem udział w akcji odbicia aresztowanych więźniów z placówki «Drozd» pod Marianowem. Gestapowcy i żandarmi z posterunku Chroberz w przebraniach cywilnych. Przybysze zabrali się do rabowania mieszkań zabierając odzież i sprzęt domowy. W jednym z gospodarstw zabrano prosiaka, zabito go i na miejscu oprawiono. Pozory wskazywały na działanie zwykłej bandy rabunkowej. Aresztowanych załadowano na 2 wozy i ruszono do Marianowa. Nasi zaalarmowali posterunek z policji w Działoszycach i z posterunkowym Okoniem członkiem ZWZ. Komendant «Stützpunktu» żandarm Beck natychmiast zarządził pościg. W pościgu wzięli też udział żołnierze placówki nawet dobrojeni przez policję i pod Marianowem w walce, mimo że bandyci krzyczeli «Deutsche Polizei nicht schiessen!» zostali rozbici i z wielkimi stratami uciekli pozostawiając jednego żandarma zabitego. Ze strony partyzantów zginął ps. «Pomysłowy» (Edward Zaręba). Spośród żołnierzy szczególnie wyróżnił się czynem mężnym strz./st. strz. ps. «Sowa» (Czesław Juszczak) zdobywając rkm, kb i pistolet Parabellum [...]”. ³³⁹

---

337. Opisy szczegółowe w rozdziale „Wybrane akcje konspiracyjne...”.

338. Tamże.

339. Tamże.

**KOMENDA
PODOBWODU POŁUDNIOWEGO „PELAGIA KASIA”**

Komendy placówek:

1. Koszyce „Komin”
2. Kazimierza Wielka „Kasztan”
3. Opatowiec „Orzech”
4. Brzesko Nowe „Bratek”
5. Bejce „Begonia”
6. Czarkowy „Czeremcha”

PODOBWÓD KOSZYCE „KASIA”³⁴⁰

Rejon konsp.: południowa część Obwodu.

Okres konsp.: X.1943 - VI.1944 r.

KOMENDA

Funkcja	Stopień	Pseudonim	Imię i nazwisko	Uwagi
	przed / w konsp.			
komendant	ppor. rez.	"Niebora"	Stanisław Padło	
zastępca 1. zastępca 2.	ppor. rez. ppor. zaw. art.	"Piętaszek" "Orzech"	Stefan Grudzień Wincenty Klita	
adiutant	pchor. rez./ppor. rez.	"Marek"	Witold Molicki	
p.o. ofic. gospodarczy	st. strz./kpr.	"Kupiec"	Czesław Bandura	
oficer wyszkoleniowy	ppor. rez.	"Carbon"	Franciszek Sito	
p.o. ofic. WKW	plut. rez.	"Paproć"	Józef Podsiadło	
p.o. ofic. łączności	kpr./plut. rez.	"Kleń"	Józef Klita	
oficer broni	st. sierż.	"Lis"	Stefan Staszkiwicz	
WSOP	st. sierż.	"Rój"	Stanisław Sowa	
lekarz 1. lekarz 2.	ppor. rez. mjr rez. dr med.	"Prokopowicz"	Piotr Słota Tomasz Graczykowski	341
kapelan	ks. kpt. rez.	"Franciszek"	Ernest Tomczyk	

POCZET KOMENDY

1. Łączność konspiracyjna:

kpr./ plut. pchor. Henryk Molicki ps. „Bohdan”,

kpr./ plut. rez. Stanisław Steinhof.

Opatowiec i inni z podległych placówek.

2. Punkty kontaktowe (skrzynki):

Koszyce - dom p. Marii Kidowej (stałe miejsce odpraw).

PLACÓWKI PODLEGŁE

1. Koszyce „Konwalia”

komendant	ppor. rez.	ps. "Piętaszek"	Stefan Grudzień
zastępca	ppor. rez.	ps. "Lis"	Stefan Staszkiwicz

Rejon konsp.: gm. Koszyce.

Stan osobowy: cztery plutony - 402 ludzi (ZWZ 280, BCh 122).³⁴²

340. W połowie czerwca 1944 r. w Podobwodzie został zorganizowany batalion IV/120pp/106 DPAK z plac. Koszyce, Opatowice, Brzesko Nowe. Zaś placówki „Begonia” i „Czeremcha” weszły w skład I/120pp/106 DPAK.

341. Ośrodek Zdrowia w Kazimierzy Wielkiej i szpital polowy we Dw. Kazimierzy Wielkiej.

342. Po scaleniu BCh doszło 10 podofic. i 45 szeregowych. Zob. protokół scalenia „Pelagia” do „Marii” 6344 CA MSW (+17 podofic. + 105 szer.).

Uzbrojenie: lkm, pm, kbk, granaty, pistolety ręczne.

2. Kazimierza Wielka „Kasztan”

komendant	chor. pchor. cz. w.	ps. "Bałtycki"	Franciszek Palus
zastępca	plut. / pchor. cz. w.	ps. "Odwet"	Marian Miklaszewski

Rejon konsp.: miasto i gm. Kazimierza Wielka.

Stan osobowy: około 300 ludzi (ZWZ ok. 180, BCh 102).³⁴³

Uzbrojenie: silne, jak podano w plutonach (po rozbrojeniu posterunku), ckm, rkm, pm, kb, granaty.

3. Opatowiec „Orzech”

komendant	ppor. / por. st. st.	ps. "Orzech"	Wincenty Klinta
zastępca	st. sierż. zaw.	ps. "Brzoza"	Stanisław Koziol

Rejon konsp.: gm. Opatowiec.

Stan osobowy: 362 ludzi (ZWZ ok. 250, BCh 2 plutony – 112).³⁴⁴

Uzbrojenie: ckm, lkm, pm, kb, pist. ręczne, granaty, zob. szczegóły przy plutonach placówki.

4. Nowe Brzesko „Bratek”

komendant	ppor. / por. rez.	ps. "Beteha"	Bohdan Thugutt
zastępca	ppor. rez.	ps. "Skiba"	Tadeusz Kowal

Rejon konsp.: gm. Gruszów i Nowe Brzesko.

Stan osobowy: razem ok. 280 ludzi (ZWZ ok. 80, BCh ok. 200).³⁴⁵

Uzbrojenie: PIAT, pm, granaty..., zob. jak w placówce.

5. Bejsce „Begonia”

komendant	ppor. rez.	ps. "Miroslaw"	Jan Rumas

Rejon konsp.: gm. Bejsce Dobesławice.

Stan osobowy: razem ok. 150 ludzi (ZWZ ok. 25, BCh dwa plutony - 88, dodatkowe scalenie).³⁴⁶

Uzbrojenie: rkm, kbk, kilka pm (Sten), granaty.

6. Czarkowy „Czeremcha”

komendant	plut. / pchor. rez.	ps. "Jowisz"	Władysław Cielocha
zastępca	plut. rez.	ps. "Promień"	Władysław Domagała

Rejon konsp.: gm. Czarkowy.

Stan osobowy: razem ok. 208 ludzi (ZWZ ok. 45, BCh ok. 163).³⁴⁷

Uzbrojenie: ckm, PIAT, pm (Sten), granaty.

343. Z BCh 19 podofic., 83 ludzi. Zob. tamże.

344. Z BCh 17 podofic., 95 szer. = 112 ludzi. Zob. tamże.

345. Wg relacji kmdt. placówki „Betehy”.

346. Po scaleniu doszedł 1 oficer, 32 podofic. i 62 szer. Zob. tamże.

347. Po scaleniu BCh doszedł 1 oficer, 25 podofic. i 137 szer. Zob. tamże.

ODDZIAŁY DYSPOZYCYJNE

1. Oddział dywersyjno-partyzancki „Dominika Kasia”.³⁴⁸
Dowódca: plut./sierż. zaw. Stanisław Kopeć ps. „Oszczep”.
Zastępca: kpr. rez. Stefan Dudek ps. „Mroczek”.
Stan osobowy: 1 + 34.
Uzbrojenie: 2 km, 8 pm, 12 kb, pist. ręczne, 30 granatów
2. Oddziały dyspozycyjne w placówkach o nieco mniejszych stanach liczebnych i uzbrojenia.
3. Oddział ckm: Dowódca: ppor. rez. Stanisław Pokigo ps. „Maria”.
Zastępca: plut. rez. Stanisław Pitek ps. „Stalin”.
Stan osobowy: 20 ludzi.
Uzbrojenie: 1 ckm, kbk, pistolety i granaty.

SŁUŻBY POMOCNICZE

1. Kwatermistrzowskie.
Oficer gospodarczy: kpr. pchor. Czesław Bandura ps. „Kupiec”.
Oficer broni: ppor. rez. Stefan Staszkiwicz ps. „Lis”.
Oficer żywnościowy p.o.: st. strz./kpr. rez. Julian Dąbrowski ps. „Julek”.
2. Szkolenie.
Instruktorzy: plut. zaw. Stanisław Socha ps. „Lawina”,³⁴⁹
kpr./plut. zaw. Stanisław Pluta ps. „Kukułka”.
3. Łączność bojowa.
Dowódca plutonu łączności plut. rez. Waław Kułaga ps. „Węgorz”.
4. Pionierzy: Dowódca drużyny plut. rez. Czesław Kozakiewicz.
5. Wojskowa służba kobiet.
Sekcje sanitarne:
  - a) Kazimierza Wielka - Ośrodek Zdrowia i szpital polowy we Dworze Kazimierza Wielka, kmdt mjr rez. dr med. Tomasz Graczykowski, współpraca z dr. med. Kuryłło oraz z pielęgniarką Barbarą Prokopowicz³⁵⁰.
  - b) Melina leków, opatrunków i sprzętu sanitarnego, głównie w domu Marii Kidowej w Koszycach. Szkolenia kadr sanitarnych i przygotowanie melin dla rannych i chorych żołnierzy z Podobodu „Kasia Pelagia”.³⁵¹

DZIAŁALNOŚĆ DYWERSYJNO-BOJOWA

Tak jak podano w placówkach.

---

348. Do czasu zorganizowania „Dominiki” działał jako oddział dysp.-dywers. placówki i podobodu.

349. Poległ w walce z bandami pod Modrzanami 04.III.1944 r., zweryfikowany do stopnia sierżanta, odznaczony KWI, SKZM, K.Part.

350. Żona d-cy kompanii kpt. rez. Jerzego Żelaśkiewicza ps. „Trójgrot”.

351. Wg relacji dr. ps. „Słota” i kmdt. ps. „Niebora”.

PLACÓWKA KOSZYCE „KOMIN”³⁵²

Rej. konsp.: gm. Koszyce i Dobiesławice

Okres konsp.: 1943 - VI.1944

KOMENDA

Funkcja	Stopień	Pseudonim	Imię i nazwisko	Uwagi
	przed / w konsp.			
komendant 1. komendant 2.	ppor. rez. ppor. rez.	"Niebora" "Lis"	Stanisław Padło Stefan Staszkiwicz	353
zastępca 1. zastępca 2.	ppor. rez. ppor. zaw. art.	"Piętaszek" "Orzech"	Stefan Gudzien Wincenty Klinta	
adiutant	kpr.	"Bażant"	Stanisław Jachnio	
p.o. ofic. WKW	plut. rez.	"Paproć"	Józef Podsiadło	
p.o. oficer gospodarczy	1. st. strz./kpr. 2. kpr. rez.	"Julek" "Kupiec"	Julian Dąbrowski Czesław Bandura	
p.o. ofic. wyszkoleniowy	kpr./plut. zaw.	"Kukułka"	Stanisław Pluta	
d-ca WSOP	st. strz.	"Wysocki"	Antoni Chmiel	
lekarz	pchor. rez./ ppor.	"Prokopowicz"	Piotr Słota	

POCZET KOMENDY

1. Łącznicy:

kpr. pchor./plut. rez. Henryk Molicki ps. „Bohdan”,
kpr. pchor. cz.w. Franciszek Ryńca ps. „Żbik”,
kpr. rez./plut. rez. Stanisław Steinhof ps. „Szpak”,
kpr. Roman Wyjadłowski ps. „Kosz”,
st. strz./plut. rez. Jan Czarnecki ps. „Orlik”³⁵⁴,
strz./st. strz. Mieczysław Leszek Kaczmarek ps. „Rola”.

2. Punkty kontaktowe (skrzynki):

Koszyce: dom Marii Kidowej (miejsce odpraw).

3. Miejsce postoju komendanta: Koszyce.

PLUTONY³⁵⁵

1. D-ca: plut. pchor./ppor. rez. Bolesław Czarnecki ps. „Enrill”.

Z-ca: plut. rez. Jerzy Mandecki ps. „Wilk”.

Szef kompanii: st. sierż. zaw. Paweł Maj ps. „Dąb”.

Stan osobowy: ok. 30 żołnierzy.

Uzbrojenie: lkm, pm, kb, pist. ręczne i granaty.

352. W pewnym okresie placówka miała kryptonim „Konwalia” - „Kruk”.

353. Do XI.1943 r. do dnia mianowania był komendantem podobowdu.

354. Aresztowany II.1943 r., osadzony w obozach.

355. Przy scaleniu z BCh weszło do placówki „Kruk”, jako pluton IV: 17 podof., 62 strz., 43 cywilów. Zob. raport scalenia z dn. 6.III.1944 r. CA MSW sygn. 423.

2. D-ca: ppor./por. sł. st. Tadeusz Waligórski ps. „Ryś”.
Z-ca: NN.
Stan osobowy: ponad 120 żołnierzy.
Uzbrojenie: podstawowe, zwiększone po zrzutach o pm Sten i granaty.
3. D-ca: kpr. rez. Józef Oleksy ps. „Sprężyna”.
Stan osobowy: ok. 130 żołnierzy.
Uzbrojenie: podobnie do plut. 2.
4. D-ca: NN (z BCh).
Stan osobowy 17 podoficerów, 62 strz. i 43 ochotników.
Uzbrojenie: słabe, podstawowe ok. 10 proc. stanu, zwiększone po zrzutach i zdobyczach w walce.

ŻOŁNIERZE WYRÓŻNIAJĄCY SIĘ

kpr./plut. rez. Józef Podsiadło ps. „Paproć”³⁵⁶ - d-ca drużyny,
plut. rez. Stanisław Socha ps. „Lawina” - d-ca drużyny (Książnice),
kpr. rez./plut. rez. Engelberg Zyla ps. „Żółw” - d-ca drużyny,
kpr. rez. Władysław Socha ps. „Bicz” - d-ca drużyny,
kpr. rez. Gabriel Gliński ps. „Hanek” - d-ca drużyny,
kpr. rez. Józef Kukuła ps. „Król” - instr. wyszk. (Książnice Małe),
st. strz./kpr. pchor. Tadeusz Wojtusik ps. „Skowronek”,
strz. Jan Gruda ps. „Polonia” - org. kolportażu³⁵⁷,
kpr. rez. Józef Osieja ps. „Brzozak”,
ks. kap. Jan Widorak - (Książnice Wielkie),
strz./st. strz. Jerzy Szczerbiński ps. „Konar”,
strz./st. strz. Marian Sroczyński ps. „Ryś” - rusznikarz,
strz./st. strz. Stanisław Załka ps. „Lipa”,
strz. Mieczysław Brzezoń ps. „Zgrzyt”,
strz. Stanisław Molicki ps. „Bey”.

PRZYKŁAD AKCJI SABOTAŻOWO-DYWERSYJNEJ PLACÓWKI

Wrzesień 1943 r. Relacja por. rez. Stanisława Padło ps. „Niebora”:
„Grupka dywersyjna z plac. «Koszyce» plus oddział BCh 1+10 z d-ca
ps. «Igiel» (Klemens Cabaj). D-ca całości ps. «Niebora».

Celem akcji jest urząd gminy i mleczarnia w Koszycach. Zadaniem
akcji jest zniszczenie akt gminnych i unieruchomienie mleczarni.

Wykonanie akcji:

W przygotowaniu akcji przerwano łączność telefoniczną na odcinku

356. Zabity w czasie patrolu przez bandę „Klaczy”, wraz ze st. strz./kpr. Władysławem Sochą ps. „Bicz” i st. strz./kpr. Tadeuszem Wojtusikiem ps. „Skowronek” 4.III.1944 r.

357. Po wojnie ks. biskup sufragan kielecki, ppor. cz.w.

Koszyce-Brzesko Nowe, oraz Koszyce-Kazimierza Wielka. Ustalono łączność między grupami dyw., ubezpieczenia i jednocześnie wykonanie zadań.

W wykonaniu grupa ps. «Igła» zabrała najważniejsze części urządzeń mleczarni umożliwiając uruchomienie produkcji na czas jednego tygodnia.

Grupa «Niebory» zniszczyła akta gminy kontyngentowe i osobowe przez spalenie ich na placu obok budynku gminy.

Po wykonaniu zadania grupa «Niebory» idąc ulicą celem połączenia się z grupą «Igła» natknęła się na patrol niemiecki. Doszło do wymiany ognia, patrol niem. zbiegł, strat po obu stronach nie było [...]”.

ODDZIAŁ DYSPOZYCYJNY

Dowódca: plut. podchor. rez./ppor. rez. Bogusław Czarniecki ps. „Enrill”.

Z-ca: plut. pchor. rez. Jerzy Mandecki ps. „Wilk”.

D-ca drużyny nr 1: st. strz./kpr. rez. Gabriel Gliński ps. „Hanek”.

D-ca drużyny nr 2: kpr./plut. rez. Paweł Maj ps. „Dąb”.

Z-ca: kpr./plut. zaw. Stanisław Pluta ps. „Kukułka”.

Stan ok. 20 ludzi.

Uzbrojenie: pm Sten, kbk, granaty.

Żołnierze:

kpr./plut. rez. Władysław Gądek ps. „Dąb”

kpr. rez. Stanisław Pokigo ps. „Młot”

st. strz./kpr. rez. Bolesław Gryma ps. „Dziadek”

strz./st. strz. Janusz Włoch ps. „Czarny”

strz./st. strz. Czesław Zagrodnik ps. „Ścibor”

strz./st. strz. Tadeusz Liliński ps. „Ryś”

strz./st. strz. Mirosław Gabriel Figlarowicz ps. „Dąb”, „Grzmot”

strz./st. strz. Jan Kukułka ps. „Lipa II”

strz./st. strz. Mieczysław Leszek Kaczmarek ps. „Rola”

strz. Tadeusz Olędzki

strz. Stanisław Murarz

WAŻNIEJSZE AKCJE SABOTAŻOWO-DYWERSYJNE

Relacja por. rez. Stanisława Padło ps. „Niebora”:

„[...] W wypadkach, gdzie istniała pewność starcia z Niemcami lub policją granatową - oddział wykonał zadania pod moją komendą, jak to miało miejsce w akcji na Koszyce we wrześniu 1943 r., gdzie nastąpiło starcie z posterunkiem niemieckim, podobnej akcji pod Opatowem w październiku 1943 r. Celem tych akcji było zniszczenie akt gminnych, unieruchomienie mleczarni oraz zaprawienie kadr do przyszłej walki otwartej.

Do większych czynów dyw. należało rozpedzenie spędów bydła we wsi Morawiany w 1943 r. oraz odbicie aresztowanego członka BCh ze wsi Bobin w rejonie wsi Brończyce-Bejsce i zlikwidowanie komendanta posterunku Bejsce okrutnego Niemca, który bez żadnego powodu zabił chłopca na rynku.³⁵⁸

Placówka w ramach planu komendy zrzutów odebrała na swoim terenie dwa zrzućy broni:

1. 5 maja 1944 r. na placówce zrzutowej «Orzech» dla obwodu Busko,
2. 29 maja 1944 r. na placówce zrzutowej «Kogut» dla KO Kraków.”

SŁUŻBY POMOCNICZE

1. Sekcja sanitarna.

Magazyn sanitarny w domu Marii Kidowej matki lek. med. Piotra Słoty ps. „Prokopowicz”. Tam kursy sanitarne także SzSz, m. Koszyce oraz gospodarstwie Franciszka Lecha ps. „Myły” (w m. Książnice Wielkie).

Sanitariusze: Celina Ciszewska - m. Morsko,

Po kursie sanitarnym 14 dziewcząt z SzSz placówki Opatowiec.

2. Szkolenie kadr.

11 kursów podoficerskich w podobwodzie (w tym w samej placówce także) i 2 kursy podchorążych - jeden w ramach placówki, drugi na placówce „Czeremcha”.

Instruktorzy: kpr./plut. zaw. Stanisław Pluta ps. „Kukułka”,
kpr. rez. Tomasz Skrzyński ps. „Zorza”,
plut. rez. Piotr Maj ps. „Dąb” - kurs podof. Książnice Małe.

---

358. Akcję tę wykonano pod domem ppor. rez. ps. „Władysz” przez oddział z placówki Bejsce.

PLACÓWKA KAZIMIERZA WIELKA „KASZTAN”³⁵⁹

Rej. konsp.: m. Kazimierza Wielka, Donosy, Odonów, Wojciechów, Kazimierza Mała, Giebułtów, Hołdowiec, Jakuszowice, Stradlice, Zagórzycze, Słonowice, Nagorzany, Kościelec

Okres konsp.: 1943 - VI.1944

KOMENDA

Funkcja	Stopień	Pseudonim	Imię i nazwisko	Uwagi
	przed / w konsp.			
komendant	chor./ppor. cz.w.	"Bałtycki"	Franciszek Palus	
zastępca	plut./ppor. cz.w.	"Odwet"	Marian Miklaszewski	
adiutant	kpr./plut. rez.	"Jurand"	Edwin Piechowiak	
kancelistka	strz./kpr. rez.	"Kalina"	Helena Palus	
podofic. łączn. konsp.	kpr. rez.	"Wiąz"	Władysław Chałań	
ofic. wyszkoleniowy	por./rtm. sl.st.	"Kruk"	Kazimierz Kierczyński	
d-ca plutonu WSOP	kpr./plut. rez.	"Wysocki"	Roman Sikorski	360
d-ca oddz. dysp. dyw.	plut./ppor. cz.w.	"Odwet"	Marian Miklaszewski	
z-ca oddz. dysp. dyw.	plut./sierż. zaw.	"Krzywda"	Marian Pierzchała	
d-ca plutonu WSK	strz./st. strz.	"Melisa"	Anna Klimczyk	
p.o. ofic. broni	kpr. rez.	"Gołąb"	Wincenty Dzikowski	
kapelan	ks. kpt. rez.	"Jelita"	Jan Słonimski	
lekarze	ppor. rez. dr med. mjr rez. dr med.		Stanisław Kuryło Tomasz Graczykowski	

POCZET KOMENDY

1. Drużyna łączności konspiracyjnej:

d-ca: kpr. rez. Józef Kusak ps. „Wierzba”,

z-ca: st. strz. Bolesław Kusak ps. „Roland”,

żołnierze:

strz./st. strz. Wincenty Kita ps. „Fredek”,

strz./st. strz. Tadeusz Możdżeń ps. „Longin”,

strz./st. strz. Stanisław Marzec ps. „Stańka”,

strz./st. strz. Władysław Przyjemski ps. „Nieśmiały”,

strz./st. strz. Stefan Pierzchała ps. „Wiesław”,

strz./st. strz. Józef Pierzchała ps. „Dąb”,

oraz sekcja z WSK:

strz./st. strz. Helena Dzikowska ps. „Zawiszanka”,

³⁵⁹. Placówka choć przynależna do podobowodu Koszyce, w okresie „Rzeczypospolitej” podporządkowana była bezpośrednio d-cy 120 pp a następnie wcielona do I/120 pp/106 DP AK „Dom”.

³⁶⁰. Wcześniej był Stanisław Sowa ps. „Rój”.

strz./st. strz. Stanisława Maj ps. „Stokrotka”,
strz./st. strz. Krystyna Kula ps. „Rybka”,
strz./st. strz. Janina Molenda ps. „Róża”,
strz./st. strz. Felicja Niewiadomska ps. „Jaskółka”.

2. Punkty kontaktowe (skrzynki):

Kazimierza Wielka: mieszkanie Palusów,
kmdt - kpr. rez. Helena Palus ps. „Kalina” (żona „Bałtyckiego”).

Kazimierza Wielka: sklep z artykułami kontyngentowymi,
kmdt Edward Michalski ps. „Rawa”.

Kazimierza Wielka: dom rodzinny,
kmdt Felicja Niewiadomska ps. „Jaskółka”.

Chruszczyna Mała: dom rodzinny,
kmdt kpr./plut. Stefan Krawczyk ps. „Waligóra”.

3. Siedziba komendy:

Kazimierza Wielka - z głównym zadaniem osłony sztabu Obwodu „Pelagia”. Jednym z miejsc odpraw placówki była plebania w Kazimierzy Wlk., kancelistką tam była Danuta Chrzanowicz ps. „Satanella”.

STAN ORGANIZACYJNY

W okres do jesieni 1943 r. placówka miała zasadnicze cztery plutony - trzy strzeleckie i jeden karabinów maszynowych. Po scaleniu się Polskiej Organizacji Zbrojnej (POZ) powstały dalsze plutony strzeleckie: IV - dla ochrony cukrowni w Kazimierzy Wlk., V - POZ Nagorzany („Boruty 22”), VI - POZ Kościelec („Woźnego”), VII - POZ Kocina („Lota”). Stan liczebny placówki w tym czasie wynosił (łącznie z plutonem WSK) 394 ludzi.³⁶¹

Placówka w grudniu 1943 r. została przeorganizowana. Pluton V „Boruty 22” (ogn. zaw. Julian Słupik) w liczbie 40 osób został odkomenderowany do placówki i Podobwodu Koszyce, pluton VI do Podobwodu Działoszyce (Kościelec, d-ca kpr. pchor. Mieczysław Zawartka ps. „Woźny”), VII z Kociny (d-ca plut. rez. Mieczysław Janiec ps. „Lot”) do Podobwodu Pińczów.

ODDZIAŁ DYSPOZYCYJNY PLACÓWKI (PIERWSZY)

D-ca: sierż./ppor. cz.w. Marian Miklaszewski ps. „Odwet”.

Z-ca: sierż. zaw. Marian Pierzchała ps. „Krzywda”.

Żołnierze:

plut. rez. Stefan Lubera ps. „Hardy”,

kpr. rez. Stanisław Porębski ps. „Bohun”,

---

361. Zob. t. I. s. 10-102.

kpr. rez. Stanisław Gałka ps. „Wesoły”,
strz./st. strz. Władysław Porębski ps. „Hajsin”,
strz./st. strz. Marian Miklaszewski ps. „Mewka”,
strz./st. strz. Szczepan Szczerba ps. „Szczeppek”,
strz./st. strz. Franciszek Sadło ps. „Huragan”,
strz./st. strz. Stanisław Sodo ps. „Babincz”,
strz./st. strz. Władysław Dyszewski ps. „Ryś II”,
strz./st. strz. Marian Wodecki,
strz./st. strz. Tadeusz Walczak ps. „Szach”,
strz./st. strz. Stefan Galwas,
strz./st. strz. Marian Dziewicki ps. „Wilga”,³⁶²
strz./st. strz. Ćwiertnia ps. „Leszczyna”,
strz./st. strz. Marian Konieczny ps. „Paulus”,
strz./st. strz. Tomasz Zawartka ps. „Tomek”.

Stan osobowy 17-20 ludzi.

Uzbrojenie: podstawowe, po zrzutach pm, granaty...

PLUTONY

Stan organizacyjny placówki ostatecznie ustalił się po reorganizacji.

Okres do końca 1943 r. (przed reorganizacją)

Plutony strzeleckie:

1. D-ca: ppor. rez. Marian Prokop ps. „Szpak”.

Z-ca: sierż. zaw. Bronisław Ciupidro ps. „Kukułka”.

Stan osobowy plutonu: 42 ludzi.

Uzbrojenie: 2 ckm, 2 rkm, 1 pistolet, 36 kbk, 50 granatów, 25 tys. sztuk amunicji.

Dowódcy drużyn:

1. d-ca: plut. zaw. Stefan Kowalski ps. „Róża”,

z-ca: kpr. rez. Stefan Ozdoba ps. „Młot”,

stan osobowy: 14 żołnierzy;

2. d-ca: plut. rez. Stanisław Przyjemski ps. „Mściwy”,

stan osobowy: 14 żołnierzy;

3. d-ca: sierż. zaw. Bronisław Ciupidro ps. „Kukułka”,

stan osobowy: 14 żołnierzy.

2. D-ca: ppor. rez. Stanisław Siwiec ps. „Róg”.

Z-ca: plut. pchor. rez. Jerzy Kaciński ps. „Gryw”.

Stan osobowy plutonu: 42 ludzi.

Uzbrojenie: 1 ckm, 2 rkm, 1 pist., 36 kbk, 50 granatów, 25 tys. sztuk amunicji.

---

362. Rel. Miklaszewski i częściowo ppłk. Grzywacz. Nadto: Józek z Krakowa, Jeleń z Krakowa.

Dowódcy drużyn:

1. d-ca: plut. rez. Stefan Lubera ps. „Hardy”,
z-ca: kpr. rez. Kazimierz Michalski,
stan osobowy: 14 żołnierzy;
  2. d-ca: kpr. rez. Edward Kaciński ps. „Roland”,
z-ca: kpr. rez. Zygmunt Ćwik,
stan osobowy: 14 żołnierzy;
  3. d-ca: plut. rez. Stanisław Chałań ps. „Zbyszko”,
z-ca: kpr. rez. Leon Łybiński ps. „Szary”,
stan osobowy: 14 żołnierzy.
3. D-ca: ppor. rez. Stanisław Jaklewicz.
Stan osobowy plutonu: 42 ludzi.
Uzbrojenie: 1 ckm, 2 rkm, 1 pist., 36 kbk, 50 granatów, 25 tys. sztuk amunicji.

Dowódcy drużyn:

1. d-ca: kpr. rez. Stanisław Porębski ps. „Bohun”,
stan osobowy: 14 żołnierzy;
2. d-ca: kpr. rez. Józef Chałań ps. „Hardy”,
stan osobowy: 14 żołnierzy;
3. d-ca: kpr. rez. Leon Zgliński ps. „Szary”,
z-ca: kpr. rez. Jan Studniarz ps. „Wilga”,
stan osobowy: 14 żołnierzy.

Okres od stycznia 1944 r. (po reorganizacji)

Po scaleniu dalszych organizacji z Armią Krajową powiększyły się stany liczebne w plutonach: 1. powiększył się do 80 ludzi, 2. do 50, 3. do 40 - przy zachowaniu dowódców prawie bez zmian.

Stan ogólny placówki „Kasztan” w omawianym okresie dochodził już w swojej liczebności do blisko 300 ludzi zakonspirowanych.

Ze scalenia BCh w skład placówki weszło 19 podofic., 25 strz. i 58 cywilnych.

Plutony o specjalnym zadaniu:

1. Pluton karabinów maszynowych

D-ca: plut. pchor./ppor. cz.w. Marian Mikłaszewski ps. „Odwet”.

Stan osobowy plutonu: 28 ludzi.

Karabinowi:

1. ckm - d-ca: kpr. rez. Zygmunt Mikłaszewski ps. „Zemsta”,
2. ckm - d-ca: kpr. pchor. Wiktor Szczepański ps. „Lot”.

2. Pluton fabryczny, osłony sztabu komendy Obwodu „Pelagia”

D-ca: ppor. rez. Edward Michalski ps. „Rawa”.

Z-ca: ppor. rez. Janusz Sokołowski ps. „Sokół”.

Stan osobowy plutonu 2 + ok. 40 szer.

Uzbrojenie: 3 pm, 36 kbk, 50 granatów, 5 tys. sztuk amunicji, 10 kg trotylu.

Dowódcy drużyn:

1. d-ca: kpr. rez. Stanisław Gałka ps. „Wesoły”,
stan osobowy: 13 żołnierzy;
2. d-ca: kpr. rez. Józef Zawrzykraj ps. „Jastrząb”,
stan osobowy: 13 żołnierzy;
3. d-ca: plut. Józef Klimczyk ps. „Waligóra”,
stan osobowy: 14 żołnierzy.

3. Pluton łączności konspiracyjno-bojowej

D-ca: ppor. rez. Stanisław Podgórski ps. „Wszebor”.

Z-ca: kpr. rez. Władysław Chałań ps. „Wiąz”.

Stan osobowy plutonu: 28 ludzi.

Sprzęt: 2 aparaty telefoniczne, kabel 5000 m.

4. Pluton pionierów

D-ca: sierż. rez. Leon Pierzchała ps. „Mały”.

Z-ca: plut. rez. Franciszek Bienias ps. „Młot”.

Stan osobowy plutonu: 28 ludzi, 1 + 12 szer.

Sprzęt: uzbrojenie podstawowe + mat. saperski (trotyl 18 kg).
żołnierze:

- strz. Jan Wilczyński,
- strz. Antoni Wieczorek,
- strz. Kazimierz Raszkiewicz,
- strz. Stanisław Górecki.

5. Pluton dyspozycyjny (dywersyjny)

D-ca: sierż. zaw. Marian Pierzchała ps. „Krzywda”.³⁶³

Z-ca: sierż. rez. Mieczysław Dyszewski ps. „Ryś”.

Stan osobowy plutonu 22 ludzi.

Sprzęt: rkm, pm, PIAT, kbk, granaty.

SŁUŻBY POMOCNICZE

1. Oddziały PŻ-WSK.

Kmdt Anna Klimczyk ps. „Melisa”.

Stan: ok. 90 kobiet.

a) Drużyna sanitarna.

Patrole sanitarne, szkolenie i działalność bojowa.

Zaczątek szpitala polowego pod komendą lekarza Feliksa Leśniewskiego ps. „Doktór”.

---

363. Pierwszym organizatorem i dowódcą był Marian Miklaszewski ps. „Odwet”.

Sanitariuszki wyróżniające się:

Helena Dzikowska ps. „Zawiszanka”,
Zofia Krupińska-Widłak ps. „Dola”,
Florentyna Wodecka ps. „Jagienka”,
Zofia Klimczyk ps. „Lena”,
Molenda-Kita ps. „Róża”,
Stanisława Prokop ps. „Kora”,
Zofia Prokop-Pierzchała ps. „Basia”³⁶⁴,
Barbara Prokopowicz-Żelaśkiewicz.

b) Sekcja gospodarcza.

Kmdt: Zofia Kusak-Zwolińska ps. „Jodelka”.

Szyto m.in. furażerki, chlebaki, mundury, bandaże, opaski.

c) Sekcja łączniczek-kurierek.

Przewożono pocztę, prasę itp. na zlecenie sztabu Obwodu do Krakowa i do dowództw zakonspirowanych w terenie.

Kurierki wyróżniające się:

Zofia Sobieraj ps. „Pokusa”,
Zofia Klimczyk ps. „Lena”,
Zofia Krupińska-Widłak ps. „Dola”,
Aleksandra Piątkowska ps. „Olga”.

d) Z funkcji bliżej nie rozpoznane.

Maria Zajac,
Stanisława Marzec,
Władysława Barańska,
Zofia Pietrzyk, Zofia Kusak,
Olga Migasińska,
Maria Kacińska,
Zofia Kita ps. „Osa”.

2. Służby uzbrojenia.

Ofic. broni: ogn./pchor. cz.w. Jan Stanisław Jelonkiewicz.

Podofic. broni: kpr./plut. rez. Franciszek Bieniasz ps. „Brzoza”.

a) Warsztat rusznikarski:

rusznikarz - strz./st. strz. Kazimierz Pierzchała ps. „Grab”.

b) Magazyny broni: Ćwiertnia ps. „Leszczyna”,

dom rodzinny Anny Klimczyk ps. „Melisa”,

dom rodzinny Zofii Kity ps. „Osa”.

c) Stan uzbrojenia placówki: 50 kbk, PIAT, 10 pm (Sten), 20 granatów, około 1000 szt. amunicji (bez uzbrojenia oddz. dyspozycyjnego).

Dozbrojenie nastąpiło po rozbrojeniu Ukraińców w lipcu 1944 r.

---

364. Wyróżniły się dużą odwagą i ofiarnością szczególnie w bitwie pod Skalbierzem.

3. Wywiad lokalny:

Kazimierza Wielka - Poczta, kmtdt kpr. ndt. Stanisław Przyjemski ps. „Mściwy”.

Wyłapywanie donosów, przerzucanie paczek z bronią, kontakty z posłańcami władz miejscowych, podsłuchy telefoniczne, niedopuszczanie natychmiastowych połączeń żandarmerii itp.

Wywiad na żandarmerii: pol. Jan Łęczczyński.

4. WSOP:

D-ca: p.o. d-cy komp. Okiński.

Dwa plutony:

1. d-ca: Stanisław Sowa,

2. d-ca: Roman Sikorski ps. „Wysocki”,

z-ca: Józef Klimczyk ps. „Waligóra”.

Żołnierze: kpr. rez. Wincenty Dzikowski ps. „Gołąb” - magazynier broni.

Stan osobowy: 22 ludzi.

Uzbrojenie: 2 rkm, kbk, granaty.

5. Służby kawtermistrzowskie:

Komendant (p.o. kwatermistrz) Stanisław Molicki.

Oficer żywnościowy: ppor. rez. Tadeusz Majewski.

Z-ca: ppor. rez. Edward Michalski ps. „Rawa”.

Żołnierze:

Roman Widłak, st. strz. Eugenia Sowa ps. „Stacha”.

Do przewozu zaopatrzenia: zdobyczny wóz ciężarowy.

Żołnierze funkcyjni, których przydziałów nie ustalono:

kpr. rez. Włodzimierz Borawski ps. „Mirsz” - d-ca drużyny,

kpr. rez. Stefan Kita ps. „Wir” - d-ca drużyny,

kpr. rez. Kazimierz Baziur ps. „Kazik” - z-ca d-cy plutonu,

st. strz. Zbigniew Mielec ps. „Huragan” - d-ca drużyny,

kpr. rez. Wacław Fałęcki ps. „Skiba”,

kpr./plut. rez. Stefan Krawczyk ps. „Waligóra”,

strz./st. strz. Włodzimierz Zwoliński ps. „Hamlet”,

strz./st. strz. Stanisław Kita ps. „Medon”,

strz./st. strz. Stanisław Pietras ps. „Kobus”,

strz./st. strz. Stanisław Pająk ps. „Żubr”,

strz./st. strz. Edward Maj ps. „Pióro”,

strz./st. strz. Stefan Pierzchała ps. „Wiesław”,

strz./st. strz. Wincenty Majka ps. „Krakowiak”,

kpr. rez. Marian Miklaszewski ps. „Mewka” - z-ca d-cy drużyny,

ppor. rez. Józef Szymański ps. „Sęp”.

Opracowanie placówki „Kasztan” głównie w oparciu na pisemnych relacjach kpt. cz.w. Franciszka Palusa ps. „Bałtycki”, d-cy tej placówki.

ZMIANY ORGANIZACYJNE

Na przełomie 1943/1944 r.:

1. oddział z Kociny przydzielony do Pińczowa,
2. placówka Nagorzany włączona do Koszyc,
3. 30 ludzi z placówki przydzielono do „Dominiki”,
4. kilku ludzi odeszło do placówki Skalbmierz (Kobylniki).

Zrzut broni w 1943 r.:

Pm Sten szt. 9, 18 magazynków, 2500 szt. amunicji, 10 granatów ręcznych, 10 granatów ppanc., 20 kg plastiku, 50 m lontu wybuchowego, 2 rolki lontu prochowego, 50 szt. spłonki saperskiej, 10 szt. zapalników elektrycznych, 6 zap. naciskowych, 6 zapalników pociągowych, 25 szt. końcowej do zap. lontu prochowego, ołówek szkoleniowy (biały i czerwony), 5 pudełek wazeliny.³⁶⁵

ODDZIAŁY DYSPOZYCYJNE

Dowódca: sierż. Marian Pierzchała ps. „Krzywda”.

Z-ca: sierż. Mieczysław Dyszewski ps. „Ryś”.

Stan osobowy: 2 + 20 ludzi.

Uzbrojenie: 1 rkm, kbk, granaty, amunicja.

Żołnierze:

strz./st. strz. Tadeusz Walczak ps. „Szach”,
strz./st. strz. Marian Dziewiecki ps. „Wilga”,
strz./st. strz. Stefan Galwas ps. „Orzech II”,
strz./st. strz. Władysław Porębski ps. „Hajsin”,
strz./st. strz. Szczepan Szczerba ps. „Szczepek”,
strz./st. strz. Stanisław Sodo ps. „Babinicz”,
strz./st. strz. Stanisław Wodecki ps. „Dąb”,
strz./st. strz. Franciszek Sadło ps. „Huragan”,
strz./st. strz. Stefan Jaklewicz ps. „Wrona”,
strz./st. strz. Stefan Lubaszka ps. „Pogromca”,
strz./st. strz. Stanisław Siwik ps. „Sokół”,
strz./st. strz. Kazimierz Basista ps. „Kazik”,
strz./st. strz. Józef Kusiak ps. „Wierzba”,
strz./st. strz. Józef Możdżeń ps. „Znak”,
strz./st. strz. Stefan Klimczyk ps. „Jaskółka”,

---

365. Wg zachowanego protokołu przyjęcia (oryginał) z rel. ppor. cz.w. Mariana Miklaszewskiego ps. „Odwet”.

strz./st. strz. Marian Miklaszewski ps. „Mewka”,
strz./st. strz. Jan Zwoliński ps. „Klon”,
strz./st. strz. Marian Nowacki ps. „Zagłoba”,
strz./st. strz. Aleksander Nowacki ps. „Longinus”,
strz./st. strz. Stanisław Kita ps. „Wir”.

DZIAŁALNOŚĆ DYWERSYJNO-BOJOWA

15 czerwca 1944 r. Akcja na komisję poborową koni, rozpedzenie komisji i ranienie żandarma niemieckiego Kupfera w rękę. Dziwne - Niemcy nie reagowali.

27 lipca 1944 r. Rozbrojenie posterunków ukraińskich, 36 żandarmów + 2 kobiety. Zdobyto 3 ckm (wzór polski), 5 rkm, 10 pist., 80 kb, 200 granatów, 80 tys. sztuk amunicji, 5 wozów itp.

Lipiec 1943 r. Akcja patrolu 1 + 2 z oddz. Kocina pod dowództwem „Odweta” na KO. W Kazimierzy Wielkiej mimo bliskości m.p. żandarmerii i pościgu po ich zaalarmowaniu udana. Pieniądze zużyto na wykupienie rodziców żołnierza AK ps. „Bil” aresztowanego wcześniej.

Jesień 1943 r. Oddział z Kościelca pod dowództwem kpr. pchor. Tadeusza Wójcika ps. „Zagacki”, wieczorem z dwoma żołnierzami, po rozbrojeniu policjanta, wypuszcza uwięzionych w łapance i wycofuje się z oddziałem.

Relacja „Odweta”: „[...] oddział dyspozycyjny placówki był w ciągłym ruchu, bo ciągle napływały do d-cy placówki różne meldunki. Ubezpieczenia zrzutów, rozbijanie bimbrowni [...]”.

W roku 1944 powstaje 106 DP AK „Dom”, w której skład wchodzi placówka już jako kompania, a oddz. dyw. placówki zostają podporządkowane oficerowi Obwodu ppor. rez. Kazimierzowi Przybysławskiemu ps. „Młot”.

Treść dokumentu ukazującego stan placówki sygnowanej przez jej dowódcę:

„Oddział Dywersyjny Kompanii Wydzielonej do specjalnych zleceń Placówki «Kasztan» w Kazimierzy Wielkiej. Stan 22 ludzi.

1. sierż. Pierzchała Marian «Krzywda» Dowódca plutonu. Obecnie ppor.
2. -"- Dyszewski Mieczysław «Ryś» Z-ca d-cy „
3. szer. Walczak Tadeusz «Szach»
4. -"- Dziewiecki Marian «Wilga»
5. -"- Galwas Stefan «Orzech II» ranny
6. -"- Porębski Władysław «Hajsin»
7. -"- Szczerba Szczepan «Szczepek» ranny

8. -"- Sodo Stanisław «Babinicz»
9. -"- Wodecki Stanisław «Dąb»
10. -"- Sadło Franciszek «Huragan»
11. -"- Jaklewicz Stefan «Wrona»
12. -"- Lubaszka Stefan «Pogromca»
13. -"- Siwik Stanisław «Sokół» zginął
14. -"- Basista Kazimierz «Kazik» zginął 18 I 1945 r.
15. -"- Kusiak Józef «Wierzba»
16. -"- Mozdzeń Józef «Znak»
17. -"- Klimczyk Stefan «Jaskółka»
18. -"- Miklaszewski Marian «Mewka»
19. -"- Zwoliński Jan «Klon»
20. -"- Nowacki Marian «Zagłoba»
21. -"- Nowacki Aleksander «Longinus»
22. -"- Kita Stanisław «Wir»

Oddział Dywersyjny zorganizowany w 1940 r. m-c październik przy placówce «Kasztan» Kazimierza Wielka.

D-ca Placówki;
Franciszek Palus
Kpt. «Bałtycki»

Zestawienie uzbrojenia dowodzonej przeze mnie kompanii wydzielonej.

Lp.	plut.	ckm.	rkm.	pm.	Vis	kbk.	granaty obr. zaccp.	amunicja	trotyl	pam. ang.	Uwagi
1.	I	2	2	-	1	36	25 25	25.000	-	-	
2.	II	1	2	-	1	36	25 25	25.000	-	-	
3.	III	1	1	2	1	36	25 25	25.000	-	-	
4.	IV	-	-	3	1	36	25 25	5.000	10	10	
Ogółem		4	5	5	4	144	100 100	80.000	10	10	15 stan oddz. dyw.

Drużyna Sanitarna nosze 2 szt. apteczki 2 szt. bandaże 100 szt.

Drużyna Saperów materiał wybuchowy /trotyl/ 10 kg.

Drużyna Łączności aparaty telefoniczne 2 szt. kabel tel. 5.000 m.

Załącznik do spisu osobowego.

Za zgodność odpisu z oryginałem. Kpt. «Bałtycki» Franciszek Palus
/podpis nieczytelny/”

PLACÓWKA OPATOWIEC „ORZECH”

Rej. konsp.: gm. Opatowiec
Okres konsp.: III.1943 - VI.1944

KOMENDA

Funkcja	Stopień	Pseudonim	Imię i nazwisko	Uwagi
	przed / w konsp.			
komendant 1. komendant 2.	st. sierż. zaw. ppor./por. st.st.	"Brzoza" "Orzech"	Stanisław Kozioł Wincenty Klita	366
zastępca 1. zastępca 2.	ppor. rez. st. sierż. zaw.	"Brzoza"	Stanisław Baran Stanisław Kozioł	
adiutant	plut. rez.	"Wilk"	Jerzy Mondecki	
ofic. wyszk.	ppor. rez.		Stanisław Baran	
podoficer gospod. i łączności	kpr. rez.	"Karaś"	Jan Antos	
d-ca dyw.	plut./sierż.	"Oszczep"	Stanisław Kopeć	
ks. kap.	plut./sierż.		Stefan Opara	
podoficer do sp. zleceń	kpr. rez.	"Zawiślak"	Edward Ryczek	
lekarz	ppor. med.	"Ślota"	Piotr Prokopowicz	

POCZET KOMENDY

1. Łącznicy:

strz. Józefa Kozioł ps. „Brzoza”,
strz. Leokadia Makuch - Kułaga ps. „Jarzębina”,
st. strz. Aleksander Kurek ps. „Jesion”, kolporter,
strz. Mikołaj Wawrzyk ps. „Cichy”.

2. Punkty kontaktowe (skrzynki):

Opatowiec: dom Piotra i Elżbiety Plucińskich.
Opatowiec: dom Janiny Misiakiewicz ps. „Janina”.
Ksany: dom Stanisława Makucha ps. „Machoń”.

Stan liczebny: ZWZ ok. 250, BCh ok. 100 żołnierzy.

Uzbrojenie: 1 ckm, 1 km.

ODDZIAŁ DYSPOZYCYJNY

D-ca: wyznaczany doraźnie,
z-ca d-cy plut. rez. Jan Antos ps. „Karaś”,

---

366. Placówka pd. Kryptonimem „Orzech” od zorganizowania pod koniec 1939 r. aż do marca 1943 r. podporządkowana była Obwodowi Busko („Borsuk”) w okręgu Kielce („Jodła”). Komendantem placówki w tym czasie był st. sierż. zaw. Stanisław Kozioł ps. „Brzoza”, oficerem wyszkoleniowym ppor. rez. Stanisław Baran, podoficerem gospodarczym kpr. Jan Antos, członkiem komendy kpr. Edward Ryczek ps. „Zawiślak”.

podofic. obs. kpr. rez. Stefan Kemer ps. „Konwalia”,
strz./st. strz. Franciszek Rokicki ps. „Rekin”,
d-ca sekcji st. strz. Tadeusz Mucha ps. „Warta”.

KOMPANIA W ORGANIZACJI ³⁶⁷

Plutony:

1. D-ca: plut. rez. Władysław Łobuz ps. „Jemioła”, rej N. Wieś.

Drużyny:

1. d-ca: plut. rez. Stanisław Steinhof ps. „Szpak”, Opatowiec,
2. d-ca: kpr. rez./plut. Jan Antos ps. „Karas”,
3. d-ca: kpr. Józef Klita ps. „Kleń”, Rogów.

Stan liczebny: ok. 60 żołnierzy.

Uzbrojenie: 1 km, kb, pist. ręczne, granaty.

2. D-ca: plut. rez. Kazimierz Ciurlik ps. „Dąb”, St. Korczyn.

Z-ca: plut. Jan Szywała ps. „Jałowiec”.

Drużyny:

1. d-ca: Witko Cabaj ps. „Wilk”, St. Korczyn,
2. d-ca: Władysław Cabaj,
3. d-ca: kpr./plut. rez. Stanisław Żyła ps. „Czarny”, Winiary,
z-ca: kpr. Stanisław Jagiełło ps. „Stach”,
4. d-ca: Ludwik Urbański, Czarkowy.

Stan liczebny: ok. 60 ludzi

Uzbrojenie: 1 ckm, 12 kbk, 5 pist. krótkich, granaty, amunicja.

3. D-ca: plut. sierż. zaw. Stanisław Kopeć ps. „Oszczep”, Ksany.

Drużyny:

1. d-ca: kpr. rez. Tomasz Skrzyński ps. „Zorza”,
2. d-ca: kpr. rez. Kazimierz Widłak ps. „Dysk”,
3. d-ca: Wincenty Adamczyk ps. „Wicher”, Mistrzowice,
4. d-ca: Stefan Tomala, Chrustowice.

Stan liczebny: 67 ludzi

Uzbrojenie: 2 km, 16 pm Sten, 16 kbk, 12 pist. krótkich, 30 granatów.

4. D-ca: kpr. rez. Edward Ryczek ps. „Zawiślak”, Kwaśniów.

Drużyny:

1. d-ca: Julian Norek, Chwalibogowice,
2. d-ca: Roman Dybała, Kwaśniów
3. d-ca: Antoni Cabaj, Senisławice,

Stan liczebny: 34 ludzi

Uzbrojenie: pm, kbk, granaty, pist. ręczne.

---

367. Zob. t. Dok. t. IV/120 pp/106 DP AK, m.in. relację ppłk „Niebory”, plut. rez. Bogdan Orłowski ps. „Księżyc”, ppor. cz.w. Stanisław Kopiec ps. „Oszczep”.

MAGAZYN BRONI

Magazyn broni i sprzętu technicznego: kmdt Janina Misiakiewicz ps. „Janina” w Opatowcu.

Magazynier broni: strz./st. strz. Tomasz Kasza ps. „Tęcza”.

SEKCJA SANITARNA:

strz. Henryka Budzikowska ps. „Marysia”,

strz. Janina Misiakiewicz ps. „Janina”,

strz. Irena Pater-Godzisz ps. „Jaskółka”,

strz. Irena Szywała,

strz. Irena Niziołek-Kopec ps. „Sarna”.

ZNANI ŻOŁNIERZE ³⁶⁸

strz./st. strz. Bogdan Orłowski ps. „Księżyc”,

strz./st. strz. Edward Pietrzyk ps. „Jastrząb”,

strz./st. strz. Stefan Lis ps. „Groch”,

strz./st. strz. Stefan Rydlewski ps. „Słowik”,

kpr./plut. rez. Włodzimierz Lossee ps. „Żmija”,

strz./kpr. cz.w. Jan Parlak ps. „Dunajec”,

kpr. rez. Mieczysław Cieśniarski ps. „Zagłoba”,

strz./st. strz. Władysław Muter,

st. strz. Franciszek Leśniak, d-ca sekcji,

strz./st. strz. Henryk Charyda,

strz./st. strz. Marian Kański ps. „Kroma”,

strz./st. strz. Wacław Zapierkowski,

strz./st. strz. Władysław Orłowski ps. „Szarak”,

strz./st. strz. Mieczysław Szywała ps. „Lin”,

strz./st. strz. Kazimierz Wawrzyk ps. „Waka”,

strz./st. strz. Mikołaj Wawrzyk ps. „Cichy”,

strz./st. strz. Józef Zieliński ps. „Bąk”,

strz./st. strz. Marian Dębisk ps. „Alek”,

strz./st. strz. Kazimierz Krupa ps. „Wrzos”,

strz./st. strz. Jan Pienias ps. „Lis”,

strz./st. strz. Józef Ciurlik ps. „Sacharyna”,

strz./st. strz. Stanisław Ciurlik ps. „Lipa”,

strz./st. strz. Zygmunt Niziołek ps. „Brzoza”,

strz./st. strz. Stanisław Bomba ps. „Akord”,

strz./st. strz. Stefan Rumas ps. „Wilk”, instr. wyszk.,

368. Wykazy wg rel. „Oszczepa” osobowe 1. i 2. druż. ze St. Korczyzna komp. I/IV oraz druż. z Winiar w plut. II/1/IV/120 pp.

DZIAŁALNOŚĆ DYWERSYJNA ³⁶⁹

Akcje dywersyjne i sabotażowe oddz. dyw. W obronie ludności przed bandytami, zdobywanie broni, zaopatrzeniowe...

Akcja bojowa: maj 1943 r. Walka z Niemcami na poczcie w Opatowcu.

SLUŻBA OBSERWACYJNO-BOJOWA

Sekcja obserwacyjno-wywiadowcza:

D-ca: kpr. rez. Władysław Muter,

żołnierze: Henryk Charyga, Marian Kański, Waław Zapierkowski.

Zadanie: punkt obserwacyjny na Górze Wimorskiej, obserwowanie ruchów wojska n-pla na trakcie Kraków - Sandomierz - Nowy Korczyn - Busko-Opatowiec, na Wiśle.

ŻOŁNIERZE BLIŻEJ NIEROZEZNANI

strz./st. strz. Józef Piaskiewicz ps. „Nóz”,

strz./st. strz. Jan Cugowski ps. „Stalowy”,

strz./st. strz. Bolesław Łyczek ps. „Zakręt”.

ODDZIAŁY DYWERSYJNE

1. D-ca: plut. zaw./sierż. Stanisław Kopeć ps. „Oszczep” ³⁷⁰

Z-ca: plut./sierż. rez. Stefan Dudek ps. „Mroczek”.

Łącznik: strz./st. strz. Irena Niziołek-Kopeć ps. „Sarna”, sanitariuszka.

Żołnierze: Stanisław Pietrzyk, Bolesław Łyczek, Mieczysław Kopeć, Edward Pietrzyk, Tadeusz Mucha, Aleksander Kułaga, Stanisław Mucha, Jan Mucha, Edward Mucha, Józef Suliński, Edmund Suliński, Ludwik Suliński, Jan Gałan, Bronisław Łyczek, Jan Kopeć (ps. „Zamiec”).

Akcje wykonane w ramach placówki:

Marzec 1943 r. Zniszczenie akt kontyngentowych i osobowych w gm. Opatowiec.

Kwiecień 1943 r. Oddział przyjął zrzut na polach Opatowiec-Chwalibogowice przeznaczony dla Buska.

Maj 1943 r. Przy współdziałaniu ODB „Skok” zlikwidowano dwóch żandarmów na poczcie w Opatowcu.

Stan osobowy: 30-67 ludzi.

Uzbrojenie: 2 km, 16 pm (Sten), 16 kbk, 12 pist. krótkich, 30 granatów, worki z amunicją i taśmy do km.

---

369. Wg rel. Bogdan Orłowski ps. „Księżyc” i in. (także akcje sabotażowe w Gm. Opatowiec, przyjęto zrzut na polach Opatowiec - Chwalibogowice dla Buska).

370. Rel. pisemne: d-ca ps. „Oszczep” i in.

2. D-ca: plut. żand. Władysław Smaczyński ps. „Podstawek”.³⁷¹

WKW lokalne: strz./st. strz. Seweryna Roznowska-Nowak ps. „Orchi-
dea”, „Dorota”, na post. pol. gran. w Czarnocinie, sanitariuszka.

Żołnierze rozeznani:

strz./st. strz. Feliks Pikulski ps. „Żbik”,
strz./st. strz. Stanisław Karnaś ps. „Ryś”,
strz./st. strz. Marian Pikulski ps. „Ursus”,
strz./st. strz. Piotr Ćwiertnia ps. „Okno”,
strz./st. strz. Stanisław Latos ps. „Okno”,
strz./st. strz. Edward Kabat ps. „Powój”,
strz./st. strz. Józef Mazur ps. „Kruk”,
strz./st. strz. Stanisław Wójcik ps. „Gruszka”,
strz./st. strz. Bolesław Kaczmarczyk ps. „Dębski”,
kpr. rez. Józef Wolski ps. „Gryf”.

Akcje po scaleniu:

15 września 1943 r. Akcja na magazyn zbożowy w m. Koniecmosty.

Zebrano kwitariusze, wódkę i zboże. Wódkę sprzedano a pieniądze
przekazano na placówkę.³⁷²

Stan osobowy: ok. 20 ludzi (stan początkowy).

Uzbrojenie: począł. 1 km, kbk, pist. ręczne.

Reorganizacja oddziałów dywersyjnych placówki.

Z końcem lutego 1944 r. oddziały placówki weszły w skład „Domini-
ki Kasia” jako oddział dywersyjno-partyzancki obwodu Pińczów.

---

371. Wpiew oddział dysp. POZ - Raclawice po scaleniu 1942/43 r. Od IV.1944r. oddziały
przechodzą do „Dominki Kasi”.

372. Akcję zorganizował i dowodził d-ca plac. Koniecmosty pchor. ogn. Władysław Wo-
jas ps. „Władczyn”. Wg rel. uczestnika akcji Bolesława Kaczmarczyka ps. „Dębski” przy
udziale oddziału „Lota”.

PLACÓWKA NOWE BRZESKO „BRATEK”³⁷³

Rejon konsp.: gm. Gruszów i Nowe Brzesko

Okres konsp.: 1943 - VI.1944 r.

KOMENDA

Funkcja	Stopień	Pseudonim	Imię i nazwisko	Uwagi
	przed / w konsp.			
komendant	ppor./por. rez.	"Beteha"	Bohdan Thugutt	
z-ca	ppor. rez. lek. wet.	"Skiba"	Tadeusz Kowal	
szef	plut. rez.	"Sztacheta"	Mieczysław Galwas	
podoficer broni	st. strz./ kpr. pchor. cz.w.	"Korwin"	Jerzy Kulesza	
podofic. gospodarczy	strz./st. strz.	"Brzoza"	Wojciech Palmączyński	
podoficer wyszkoleniowy	kpr./plut. rez.	"Orzeł"	Zygmunt Pająk	
podofic. organiz. (NOW)	strz./st. strz.	"Czarny"	Stanisław Czerwiński	

POCZET KOMENDY

1. Łącznicy:

strz./st. strz. Władysław Wypych ps. „Kwiatek”,

strz./st. strz. Zofia Dobaniowska-Kowal ps. „Zośka”.

2. Punkty kontaktowe (skrzynki):

Nagorzany: dwór Thuguttów, kmtd strz./st. strz. Wanda Thuguttówna ps. „Ryś”³⁷⁴,

Hebódw: dom Pabisków, kmtd strz./st. strz. Stefan Pabisek ps. „Kot”,
Nowe Brzesko: dom Cętkiewiczów, kmtd strz./st. strz. Stanisław Cętkiewicz ps. „Kropidło”.

3. Miejsce postoju komendanta: dwór Nagorzany;

PLUTONY

1. D-ca: ppor. rez. Tadeusz Kowal ps. „Skiba”, NOW-ZWZ-AK.³⁷⁵

Z-ca 1.: plut. zaw./ppor. cz.w. Tadeusz Biernacki ps. „Kolba”.

Z-ca 2.: kpr./plut. pchor. Jan Zawartka ps. „Sokół”.³⁷⁶

373. Placówka powstała na podłożu plutonu NOW po scaleniu z ZWZ, którego d-cą był kpr. pchor. rez. ps. „Mur” (VIII.1943r.). Placówka początkowo należała do Obwodu Miechów (ZWZ).

374. Internowana przez NKWD do ZSRR w marcu 1945r., zmarła w obozie w Krasnowodzku dnia 13.VIII 1945r. zweryfikowana do stopnia ppor. cz. w.

375. Wg protokołu scaleniowego z dn. 21.I.1944 r. z „Kwadratu” przekazano do AK z komp. NOW „Beteha” dwa plutony w łącznej sile: 2 ofic. + 25 podofic. + 93 szer. Zob. CA MSW, sygn. 515.

376. Po odkomenderowaniu „Kolby” do bat. „Suszarnia” (VIII 1944 r.).

2. D-ca: kpr. ndt. Stefan Pabisek ps. „Kot”, BCh-AK.³⁷⁷

Z-ca: kpr. rez. Stanisław Zych ps. „Kosa”.

3. D-ca: kpr. ndt. Józef Jędrzejkiewicz ps. „Lis”, BCh-AK.³⁷⁸

Z-ca: kpr. rez. Wincenty Szczepański ps. „Niedźwiadek”.

Uzbrojenie początkowe: 3 pm, kilka kb, 9 pm (Sten), 1 PIAT, 2 pist. krótkie, 20 granatów, lonty i zapalniki. Po rozbrojeniu posterunków policji i żandarmerii, uzbrojenie wzrosło do 11 kb i 1 pist.

Stan osobowy: początkowy (przed scaleniem) około 80 ludzi. Po scaleniu z BCh: około 280 ludzi.

ODDZIAŁ DYSPOZYCYJNY³⁷⁹

D-ca: ppor. rez. Tadeusz Kował ps. „Skiba”,

z-ca: plut. zaw./ppor. cz.w. Tadeusz Biernacki ps. „Kolba”,

żołnierze:

sierż. z cenz. Edward Ścisłowski ps. „Turkuć”,

plut. zaw. Stanisław Peterson ps. „Twardy”,

strz./st. strz. Stanisław Koza ps. „Sosna”,

strz./st. strz. Ludwig Drag ps. „Zorza”,

strz./st. strz. Kazimierz Amrongowicz ps. „Pik”,³⁸⁰

strz./st. strz. Henryk Maćkiewicz ps. „Sęp”,

strz./st. strz. Lucjan Krzyk ps. „Majzel”.

ODDZIAŁ WSPÓŁPRACUJĄCY LSB

D-ca: plut. rez. Władysław Pasternak ps. „Wir” ze Starego Brzeska, kmndt LSB - m.in. działaniami. Kwaterował oddział krakowskiego Kedywu Kryptonim „Grom”.

SŁUŻBY POMOCNICZE

1. Sanitarne:

a) drużyna sanitarna:

d-ca: ppor. cz.w. Wanda Thuguttówna ps. „Ryś”,

sanitariusze:

st. strz. Stanisław Kował ps. „Kulis”,

strz./st. strz. Maria Rydlówna;

---

377. Wg protokołu scaleniowego z dn. 21.XII.1943 r. plac. „Bratek”: dwa plutony BCh: I - stan 10 podofic. + 40 szer., II - stan 10 podofic. + 43 szer. Zob. CA MSW, sygn. 515.

378. Jak w powyższym przypisie.

379. Żołnierze placówki (później 3/IV/120pp/106 DP AK) z oddział dysp. „Bratek”: „Kolba”, „Sosna” i „Zorza” w sierpniu 1944 r. zostali odkomenderowani do zmobilizowanego Batalionu Partyzanckiego 106 DP AK („Suszarnia”).

380. Poległ w walce w m. Nowe Brzesko dnia 27.VII.1944 r.

b) szpital polowy 120 pp:

kmdt - lek. med. Henryk Godlewski ps. „Grzela”,
personel san.

Jadwiga Karwacka, Teres Karwacka, Maria Rydlówna.

2. Kwatermistrzowskie:

rusznikarze: kpr. rez. Ludwik Cęckiewicz ps. „Blondyn”,
st. strz. Sławomir Wójcik ps. „Wróbel”.

ŻOŁNIERZE PLACÓWKI

1. podoficerowie:

kpr./plut. rez. Elgenberg Żyła ps. „Żółw”, d-ca drużyny,
kpr. rez. Jan Grzyb ps. „Zęb”, d-ca drużyny,
st. strz./ kpr. Leopold Błaszkiwicz ps. „Bławatek”, d-ca drużyny,
kpr. rez. Władysław Socha ps. „Bicz”, d-ca drużyny,

2. st. strzelcy:

Witold Doniec ps. „Łysek”, z-ca d-cy drużyny,
Wacław Marzec ps. „Mózg”, z-ca d-cy drużyny,
Bohdan Głąbek ps. „Strzała”, z-ca d-cy drużyny,
Józef Kucka ps. „Ryba”, z-ca d-cy drużyny,

3. szeregowcy:

Henryk Mackiewicz ps. „Sęp”,
Gabriel Osuchowski.

DZIAŁALNOŚĆ ODDZIAŁU DYSPOZYCYJNEGO

Opisano w dalszych rozdziałach książki.

Całość placówki opracowano głównie na relacjach d-cy placówki i po sprawdzeniu przez niego.

PLACÓWKA BEJSCE „BEGONIA”³⁸¹

Rej. konsp.: gm. Bejsce i Dobiesławice

Okres konsp.: XI.1943 - VI.1944 r.

KOMENDA

Funkcja	Stopień	Pseudonim	Imię i nazwisko	Uwagi
	przed / w konsp.			
komendant	ppor. rez.	"Miroslaw"	Jan Rumas	382
zastępca	ppor. rez.		Wadysz	
dowódca dywersji		"Igiel"	Klemens Cabaj	

POCZET KOMENDY

Łącznicy:

strz./st.strz. Stanisław Niziołek, ps. „Delfin”, kolporter, d-ca drużyny

PLUTONY

1. D-ca: NN (ofic. z BCh).

Stan osobowy: 10 podofic. + 27 szer. + 25 ochot. (cyw.).³⁸³

Uzbrojenie: podstawowe ok. 10 proc. stanu, w tym 1 rkm, pm (Sten), 10 kbk, kilka granatów, broń krótka, kilka skrzynek amunicji.

2. D-ca: NN (podofic. z BCh).

Stan osobowy: 27 podofic. + 40 szer.

Uzbrojenie k. 10 proc. podstawowego stanu.

ODDZIAŁ DYSPOZYCYJNY

D-ca: Klemens Cabaj, ps. „Igiel”.

Żołnierze:

strz./st.strz. Antoni Śmiałek, ps. „Ursus”,

strz./st.strz. Stefan Bomba, ps. „Błyskawica”,

strz./st.strz. Bolesław Paś, ps. „Wybuch”,

strz./st.strz. Józef Pietrzyk, ps. „Mściciel”,

strz./st.strz. Stanisław Bojko, ps. „Strwiąż”,

strz./st.strz. Stanisław Wykurz, ps. „Borowik”,

strz./st.strz. Czesław Bednarski, ps. „Skowronek”,

strz./st.strz. Józef Bakowski, ps. „Serduszko”,

strz./st.strz. Stanisław Gałuszyński, ps. „Stasia”,

strz./st.strz. Jan Marszewski, ps. „Ryk”,

381. Placówka składała się z żołnierzy scalonych w AK z BCh, założycielem jej wg danych przekazanych przez sierż. rez. Stanisława Grędy - był Adam Sawicki.

382. Wg rel. plac. „Kasztan”, zob. t. Dok. t. I/120/106 DP AK.

383. Zob. protokół scalenia 6.III.1944 CA MSW sygn. 423.

strz./st.strz. Tadeusz Żuwała, ps. „Wrzos”,
strz./st.strz. Jan Grudzień, ps. „Sęk”, m. Dobiesławice,
strz./st.strz. Mieczysław Marzec, ps. „Nóż”, m. Dobiesławice,
strz./st.strz. Wiktor Kilian, ps. „Stały”, m. Dobiesławice,
strz./st.strz. Franciszek Wypych, ps. „Brzoza”, m. Dobiesławice,
strz./st.strz. Stefan Biel, ps. „Ryś”, m. Dobiesławice,

Stan osobowy: 1+150 (ZWZ: 26; BCh: 1 ofic. + 32 podofic. + 92 szer.)

Uzbrojenie: 1 rkm, kilka kb „Mauser”, kilka pm (Sten), granaty i kilka skrzynek amunicji.

DZIAŁALNOŚĆ SABOTAŻOWO-DYWERSYJNA

Organizowana była w dość wąskim zakresie i dotyczyła głównie akcji niszczenia dokumentów przydatnych okupantowi, przeciwdziałania bandom itp.

W późniejszym okresie konspiracji oddział dyw. placówki współdziałał b. czynnie z oddziałem dyw.-part. pod dowództwem ppor. rez. Bolesława Czarnieckiego, ps. „Enrill”.³⁸⁴

Uwaga: Autor miał trudności bliższych kontaktów z b. żołnierzami z oddziałów BCh-AK, stąd wynikają niepełne dane o plac. Bejsce.

---

384. Zob. działania w ramach batalionu IV/120 pp/106 DP AK.

PLACÓWKA CZARKOWY „CZEREMCHA” 385

Rej. konsp.: gm. Czarkowy

Okres konsp.: XI.1943 - VI.1944 r.

KOMENDA

Funkcja	Stopień	Pseudonim	Imię i nazwisko	Uwagi
	przed / w konsp.			
komendant	1. kpr. rez. 2. pchor. rez.	"Rozmach" "Jowisz"	Ludwik Urbański Władysław Cieloch	386
zastępca	pchor. plut. rez.	"Promień"	Władysław Domagała	
p.o. ofic. wyszk.	pchor. rez. kpr. rez./plut.	"Jowisz" "Dziadek"	Władysław Cieloch Stanisław Dąbek	
d-ca oddz. transp.	st. strz.	"Paulus"	Józef Gręda	
d-ca dyw.	kpr. rez./plut.	"Dziadek"	Stanisław Dąbek	
WSK	strz./st. strz.	"Julka"	Julia Gruchała	

POCZET KOMENDY

1. Łącznicy:

strz./st.strz. Henryk Ciołek ps. „Nida”.

2. Punkty kontaktowe (skrzynki):

kmdt w m. Czarkowy ps. „Skrzynka”

strz./st. strz. Julia Gruchała ps. „Julka”.

Stan osobowy placówki: ponad 200 żołnierzy.

Uzbrojenie: 1 ckm, 1 PIAT, kilka pm (Sten), pistolety krótkie, granaty, kb, kilka skrzynek amunicji.

ODDZIAŁ DYWERSYJNY

D-ca: kpr./plut.rez. Stanisław Dąbek, ps. „Dziadek”.

Z-ca: Waclaw Pawlak, ps. „Okoń”.

Żołnierze:

strz./st.strz. Kazimierz Dynia,

strz./st.strz. Stefan Dymek,

strz./st.strz. Stanisław Rogóż,

strz./st.strz. Tadeusz Bożek,

strz./st.strz. Edward Porada,

strz./st.strz. Stanisław Putak,

strz./st.strz. Mieczysław Fitko,

---

385. Gm. Opatowiec i część gm. Czarkowy do 30.III.1943 r. należały do Obwodu Busko, okręgu Kielce.

386. Organizator i kmdt w początkach konsp.

strz./st.strz. Kazimierz Gręda,
strz./st.strz. Bolesław Szydłowski,
strz./st.strz. Witold Wilczyński,³⁸⁷
strz./st.strz. Bolesław Papaj.

Stan osobowy: ok. 15 ludzi

Uzbrojenie: pm, kb, granaty.

ODDZIAŁ DYSPOZYCYJNY

D-ca: kpr.rez. Ludwik Urbański, ps. „Rozmach”.

Z-ca: kpr.rez. Bolesław Papaj, ps. „Kora”.

Żołnierze:

strz./st.strz. Jan Papaj ps. „Rozpęd”,
strz./st.strz. Stanisław Papaj ps. „Mirek”,
strz./st.strz. Stanisław Niziołek ps. „Luksus”,
strz./st.strz. Stanisław Krusiec ps. „Kruk”,
strz./st.strz. Stanisław Gręda ps. „Zamach”,
strz./st.strz. Edward Cabaj,
strz./st.strz. Józef Cyrnek,
strz./st.strz. Tadeusz Walczak ps. „Dyp”.

Stan osobowy: około 12 ludzi

ŻOŁNIERZE Z INNYCH KOMÓREK ORGANIZACYJNYCH

strz./plut. z wer. Piotr Ćwiertnia, ps. „Oko”.

SŁUŻBY POMOCNICZE

1. WSK

kmdt strz./st.strz. Julia Gruchała, ps. „Julka”, sekcja sanitarna i gospodarcza (magazyn leków i opatrunków)

2. Sekcja szkoleniowa

Pod kier. d-cy oddziały dysp. Podobowodu Koszyce plut. Mieczysława Janiecy ps. „Lot” z Kociny, skąd dojeżdżał kilka razy w tygodniu, a z nim st.strz. Józef Gręda ps. „Paulus”. Ćwiczenia nocne prowadził kpr. Stanisław Dąbek, ps. „Dziadek”.

DZIAŁALNOŚĆ DYWERSYJNA

W omawianym okresie konsp. polegała na akcjach sabotażowo-dywerysyjnych, m.in. na niszczeniu akt w mleczarni Czarkowy, magazynu zbożowego itd. Oddział w tym czasie był b. słabo uzbrojony. Udział w rzutach koło Sępiechowa i Szczytnik (na łąkach).

387. Wg relacji Stanisława Grędy ps. „Zamach”.

PLUTONY Z BCH³⁸⁸

1. D-ca: ofic. ppor. rez. NN.
Z-ca: podofic. NN.
Stan osobowy: 9 podofic. + 20 szer. + 20 ochotników (cyw.).
Uzbrojenie: podstawowe k. 10 procent stanu.
2. D-ca: podofic. NN.
Stan osobowy: 8 podofic. + 18 szer. + 26 ochotników (cyw.).
Uzbrojenie: ok. 10 procent stanu.
3. D-ca: podofic. NN.
Stan osobowy: 8 podofic. + 21 szer. + 32 ochotników (cyw.).
Uzbrojenie: ok. 10 procent stanu.

ŻOŁNIERZE ROZPOZNANI

strz./st. strz. Stefan Lis ps. „Groch”.

---

388. Ze scalenia prot. 6.III.1944 r. Zob. CA MSW sygn. 423.

plut. pchor./ppor. rez.
Stanisław Wójcik
„Brzoza”

kpt./mjr. st.st.
Józef Dmowski
„Nemo”

chor./ppor. rez.
Franciszek Palus
„Bałtycki”

ppor. rez.
Aleksander Issa
„Lis”

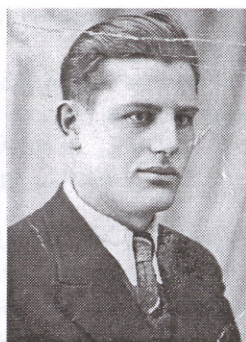
Issa
(ojciec „Lisa”)

ppor. rez.
Albin Piechota
„Bumir”

ppor. rez.
Mieczysław Kwapisz
„Głowacz”

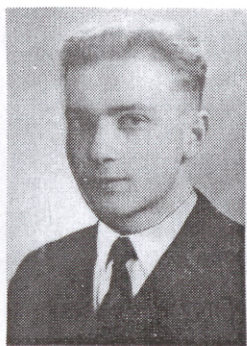
plut. pchor./ppor. cz.w.
Marian Miklaszewski
„Odwet”

plut. pchor. rez.
Tadeusz Koźmin
„Kraska”

ppor. cz.w.
Kazimierz Waglewski
„Wtyczka”

kpr./plut. cz.w.
Jerzy Feliks Kawiorski
„Jastrząb”

strz./st. strz.
Anna Kukuła-Nikołajuk
„Halinka”

strz./plut. rez.
Józef Sokołowski
„Sobotka”

strz./plut. cz.w.
Kazimierz Stawiarski
„Boruta II”

strz./st. strz.
Janina Padło
„Czajka”

kpr. pchor. cz.w.
Antoni Sielecki
„Ansiel”, „Wir”

sierz. pchor. rez.
Bogusław Bojko
„Saper”

strz./st. strz.
Franciszek Heleniak
„Jarząb”

plut./sierż. rez.
Bolesław Kaczmarczyk
„Dębski”

plut./sierż. rez.
Józef Gręda
„Paulus”

strz./st. strz.
Jan Pikulski
„Wrzos”

strz./st. strz.
Władysław Górniewicz
„Elektryk”

strz./st. strz.
Jadwiga Żakowska
„Żaba”

strz./st. strz.
Stanisław Latos
„Okno”

plut./sierż. zaw.
Stanisław Kopeć
„Oszczep”

strz./st. strz.
Irena Niziołek-Kopeć
„Sarna”

plut. pchor. cz. w.
Adolf Gołębiowski
„Sokół II”

plut. cz.w.
Rudolf Jan Ogrodzki
„Dzidek”

strz./st. strz.
Helena Haber
„Dorotka”, „Halinka”

strz./st. strz.
Helena Pikulska

pchor. rez.
Henryk Skrzyński
„Władysław”, „Dąb”

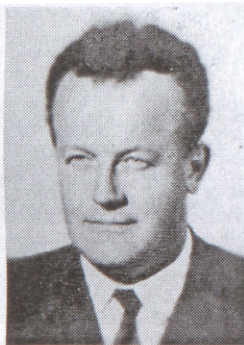
pchor. rez.,
Paweł Sawicki
„Lek”

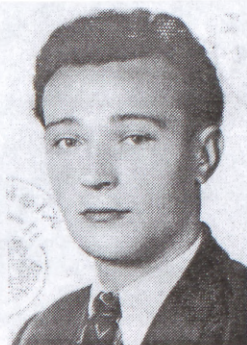
strz./st. strz.
Kazimiera Motyka-Kwapisz
„Słoneczko”

kpr. rez./ppor. cz.w.
Jan Doroz
„Wysoki”

strz./st. strz.
Stefan Pająk
„Żubr”

ppor. cz.w.
Jan Dubaj
„Wróbel”

sierż. zaw.
Henryk Dąbrowski
„Ren”

plut. cz.w.
Anna Nikołajuk
„Halinka”

strz./st. strz.
Zofia Prokop-Pierchała
„Basia”

Romuald Jeżewski
redaktor pisma konsp. „Ogniem i mieczem”

strz. Stanisław Gocek

Żołnierze placówki Chroberz (od lewej): strz./st. strz. Henryk Wojtasik, strz./plut. Jerzy Kawiorski „Jastrząb”, strz./st. strz. Nina Nikołajuk „Samarytanka”, strz./ st. strz. Stefan Najberek

**Stoją (od lewej): ppor./por. Bohdan Thugutt „Beteha”, por. rez. Tadeusz Mazurek „Tamawa”.
Siedzą (od lewej): plut. Stanisław Peterson „Twardy”, ppor. Wanda Thugutt „Rys”,
prof. Stanisław Thugutt, por. RAF Jani Groenwald.**

strz./kpr. pchor. cz.w.
Stanisław Laskowski
„Piotr”, „Powaga”

strz./st. strz.
Czesław Matysek
„Cyklista”

strz./st. strz.
Irena Matysek
„Jagienka”

ppor. cz.w.
Maria Olszewska
„Marysia”

kpr. pchor. rez. Genadiusz Nikołajuk
„Korab” oraz żona Anna Kukuła-Nikołajuk

strzelcy (od lewej): Stefan Najberek,
Wiktor Nikołajuk, Jerzy Kawiorski

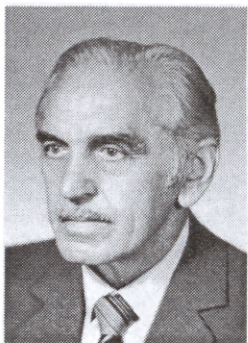

Placówka „Nagorzany”. Od lewej: por./kpt. rez. Tadeusz Mazurek „Tarnawa”,
strz./ppor. cz.w. Wanda Thugutt „Ryś”, por. RAF Jani Groenwald

Kurs Podchorążych plac. „Drozd” w lasach chrobberskich, czerwiec 1944 r.

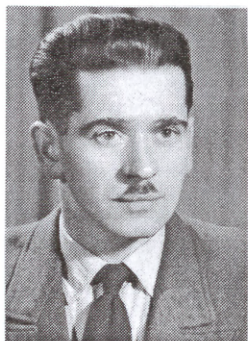
st. strz./ppor. cz.w.
Stanisław Cęckiewicz
„Czarny”

st. strz./ppor. cz.w.
Witold Cęckiewicz
„Kropidło”

st. strz./ppor. cz.w.
Adam Pačhalski
„Atoś”

strz./kpr. cz.w.
Czesław Wyrwał
„Czesiek”

strz./ppor. cz.w.
Wyrwał Edmund
„Zeflik”

strz./kpr. cz.w.
Jan Gołębiowski

SKRÓTOWE ŻYCIORYSY ŻOŁNIERSKIE OSÓB WYKAZANYCH NA ZDJĘCIACH

„BRZOZA” - STANISŁAW WÓJCIK, plut. pchor./ppor. rez., kmdt Podobwodu Działoszyce, wcześniej kmdt POZ, adiutant d-cy II/120/106 DP AK.

„NEMO” - JÓZEF DMOWSKI, kpt./mjr. sł.st., kmdt Podobwodu Pińczów, d-ca III/120/106 DP AK.

„BAŁTYCKI” - FRANCISZEK PALUS, chor. sł.st./ppor. rez., kmdt plac. Kazimierza Wielka, d-ca kompanii 120/106 DP AK.

„LIS”, „SŁOŃ” - ALEKSANDER ISSA, ppor. rez., kmdt plac. Pińczów, z-ca kmdt. Podobwodu Pińczów, z-ca d-cy II/120/106 DP AK.

ISSA, ojciec Aleksandra Issy, leśniczy w m. Włochy - miejsce odpraw placówki „Pies”.

„BUMIR” - ALBIN PIECHOTA, ppor. rez., kmdt plac. Skalbmierz, d-ca kompanii 4/II/120/106 DP AK.

„GŁOWACZ” - MIECZYSLAW KWAPISZ, ppor. rez., d-ca plac. „Kije”, z-ca d-cy I plutonu.

„ODWET” - MARIAN MIKLASZEWSKI, plut. pchor./ppor. cz.w., z-ca kmdt. plac. Kazimierza Wielka, d-ca oddziału dyspozycyjnego placówki.

„KRASKA” - TADEUSZ KOŹMIN, plut. pchor. rez., plac. Pińczów „Pies”, instruktor wyszkolenia obywatelskiego.

„WTYCZKA” - KAZIMIERZ WAGLEWSKI, ppor. cz.w., kmdt radiostacji plac., sekretarz Gminy w Skalbmierzu. Niezwykle ofiarny, zginął w obronie radiostacji.

„JASTRZĄB” - JERZY FELIKS KAWIORSKI, kpr./plut. cz.w., plac. Kazimierza Wielka. Ranny w czasie starcia z samochodem pancernym, po wyleczeniu działa do końca konsp.

„HALINKA” - ANNA KUKUŁA-NIKOŁAJUK, strz./st. strz., łączniczka, sanitariuszka placówki „Chomik” podobwodu „Pola”. Działa w latach 1943-1945 r., ofiarna i dzielna.

„SOBOTKA” - JÓZEF SOKOŁOWSKI, strz./plut. rez., plac. Działoszyce. Od lipca 1943 r. działa w ramach ODP „Sokół”. Brał udział w akcjach bojowych. Z końcem grudnia 1944 r. działa w oddz. żandarmerii „Józwy” sztabu 106 DP AK.

„BORUTA II” - KAZIMIERZ STAWIARSKI, strz./st. strz./plut. rez.,

plac. Działoszyce. Od lipca 1943 r. działa w ramach ODP „Sokół”. Brał udział w akcjach bojowych. Z końcem grudnia 1944 r. działa w oddz. żandarmerii „Józwy” sztabu 106 DP AK.

„CZAJKA” - JANINA PADŁO, strz./st. strz., łączniczka placówki Koszyce, sanitariuszka IV/120/106 DP AK. W konsp. od 1940 r. do stycznia 1945 r. Żona dowódcy ps. „Niebora”.

„ANSIEL”, „WIR” - ANTONI SIELECKI, kpr. pchor. cz.w., żołnierz plac. Działoszyce II/120/106 DP AK, łącznik kolporter, ukończył kurs saperski, instruktor broni.

„SAPER” - BOGUSŁAW BOJKO, sierż. pchor. rez., żołnierz placówki Sancygniów, z-ca d-cy plutonu 5/II/120/106 DP AK. Brał udział w akcjach bojowych.

„JARZĄB” - FRANCISZEK HELENIAK, strz./st. strz., żołnierz placówki Podobowodu Koszyce.

„DĘBSKI” - BOLESŁAW KACZMARCZYK, plut./sierż. rez, placówka Koszyce, ODP „Lot”. Brał udział w akcjach.

„PAULUS” - JÓZEF GREŃDA, plut./sierż. rez., ODP „Kasia”, d-ca oddziału transportowego.

„WRZOS” - JAN PIKULSKI, strz./st. strz., żołnierz POS-ZWZ-AK w Podobwodzie Koszyce.

„ELEKTRYK” - WŁADYSŁAW GÓRNIŚIEWICZ, strz./st. strz., żołnierz placówki Pińczów, jeden z pierwszych konspiratorów.

„ŻABA” - JADWIGA ŻAKOWSKA, strz./st. strz., komendantka punktu kontaktowego w m. Sarbia, żołnierz Podobowodu Działoszyce.

„OKNO” - STANISŁAW LATOS, strz./st. strz., żołnierz POZ-AK, ODP „Podstawek” (plut. rez. Władysław Smaczyński). Brał udział w akcjach bojowych.

„OSZCZEP” - STANISŁAW KOPEĆ, plut./sierż. zaw., d-ca I plutonu ODP „Lot” Podobowodu Koszyce, z-ca d-cy „Lot” (Mieczysława Jańca). Brał udział w licznych walkach, dzielny, energiczny, ofiarny.

„SARNA” - IRENA KOPEĆ, strz./st. strz., łączniczka ODP „Lot”, odważna i ofiarna.

„SOKÓŁ II” - ADOLF GOŁĘBIEWSKI, plut. pchor. cz.w., kontakty od 1939 r. z SZP-ZWZ, zaprzysiężony w BCh w 1942 r., od połowy 1943 r. w AK w placówce „Drozd”. Od lutego 1944 r. był z-cą d-cy 6/II/120/106 DP AK. Wybijał się ofiarnością i zdolnościami konspiracyjno-bojowymi. Wyróżnił się w boju o Skalbmierz (5.VIII.1944 r.).

„DZIDEK” - RUDOLF JAN OGRODZKI, strz./st. strz. (I.1932 r.)/plut. cz.w., w konsp. od 1942 r. do I.1945 r., żołnierz plac. Skalbmierz, łącznik, kolporter. Zdobywał (wykradał) od kwaterujących Niemców amunicję itp. W połowie 1944 r. został przydzielony do plutonu łączności batalionu Skalbmierz. Brał udział w walce pod Skalbmierzem. Do końca konsp. był łącznikiem batalionu d-cy. Jako młody żołnierz był zdyscyplinowany, ofiarny i sprytny.

„DOROTKA”, „HALINKA” - HELENA HABER, strz./st. strz., palc. „Kos” (Kościelec), podobwód Działoszyce, żołnierz sekcji sanitarnej.

HELENA PIKULSKA, strz./st. strz., łączniczka, punkt kontaktowy oddziału konsp. Krzyż - Czarnocin.

„WŁADYSŁAW”, „DĄB” - HENRYK SKRZYŃSKI, pchor. rez., inżynier, podharcemistrz, wykładowca na kursach podchorążych w Szarych Szeregach „Zbigniewo” - Obw. Pińczów (1943-1949).

„LEK” - PAWEŁ SAWICKI, pchor. rez., mgr, działał od 1939 r., jeden z pierwszych organizatorów konsp. w obwodzie Pińczów (obok „Zagraja”).

„SŁONECZKO” - KAZIMIERA MOTYKA-KWAPISZ, strz./st. strz. cz.w., w placówce Kije („Kret”), sanitariuszka.

„WYSOKI” - JAN DOROZ, kpr./ppor. cz.w., Odznaczony Krzyżem Walecznych. Jako 18-latek ochotniczo wstąpił do wojska 01.02.1937 roku, do 2 Dyw. Pociągów Pancernych. Brał udział w kampanii wrześniowej 1939 roku. Ranny w boju dostał się do niewoli niemieckiej. Uciekł z transportu i wrócił do Rosiejowa. Złapany w łapance i wywieziony na roboty. Po ucieczce wrócił i wstąpił do BCh w Szarpii, a następnie po scaleniu 1942 roku do 1945 roku w Placówce AK „Skowronek” pod dowództwem ps. „Bumir”. Ranny pod Sielcem w walce z żandarmerią niemiecką, był leczony w punkcie sanitarnym pod komendą Stefani Tatarczuch ps. „Troška”. Walczył w bitwie pod Skalbmierzem. Do końca konspiracji pełnił funkcję dowódcy oddziału dyspozycyjnego II/120/106 DP AK. Po wojnie zagrożony przez UB szczęśliwie dostał się do USA, ale pozostał w stałym kontakcie z krajem.

„ŻUBR” - STEFAN PAJĄK, strz./st. strz., żołnierz ODysp. Kazimierzy Wlk., oddział pod dowództwem Mikleszowskiego.

„WRÓBEL” - JAN DUBAJ, ppor. cz.w.

„REN” - HENRYK DĄBROWSKI, sierż. zaw., żołnierz plac. Koszyce.

„HALINKA” - ANNA NIKOŁAJUK, strz./plut. cz.w., sanitariuszka w placówce Chroberz.

„BASIA” - ZOFIA PROKOP-PIERZCHAŁA, strz./st. strz., żołnierz WSK w placówce Kazimierza Wielka.

ROMUALD JEŻEWSKI, redaktor pisma konsp. „Ogniem i mieczem”, początkowo współpraca wydawnicza przy PWOR „Tatarski”.

STANISŁAW GOCEK, strz., żołnierz placówki m. Wolbrom.

HENRYK WOJTASIK, strz./st. strz., żołnierz plac. Chroberz.

„SAMARYTANKA” - NINA NIKOŁAJUK, strz./st. strz., żołnierz plac. Chroberz.

STEFAN NAJBEREK, strz./st. strz., żołnierz placówki Chroberz 120/106 DP AK.

„BETEHA” - BOHDAN THUGUTT, ppor./por. rez., d-ca plac. Nowe Brzesko, d-ca komp. 120/106 DP AK.

JANI GROENWALD, por. RAF, lotnik brytyjski z zestrzelonego samolotu. Znaleziony i ukrywany przez ludzi z konsp.

„TWARDY” - STANISŁAW PETERSON, plut. zaw., żołnierz placówki, początkowo NOW-AK Nowe Brzesko, udział w akcjach ODysp. „Ski-ba”.

„RYŚ” - WANDA THUGUTT, por. cz.w., żołnierz placówki Nowe Brzesko, zmarła na Syberii.

STANISŁAW J. THUGUTT, profesor.

„TARNAWA” - TADEUSZ MAZUREK, por./kpt. rez., inspektor WSOP „Maria”.

„POWAGA” - STANISŁAW LASKOWSKI, strz./kpr. pchor. cz.w., SZSZ „Zbigniewo”, łącznik placówki Pińczów.

„CYKLISTA” - CZESŁAW MATYSEK, strz./st. strz., łącznik plac. Sankcygniów, kurier, 120/106 DP AK w tym komp. „Dzięcioł”.

„JAGIENKA” - IRENA MATYSEK, strz./st. strz., łącznik placówki Słomniki.

„MARYSIA” - MARIA OLSZEWSKA, strz./ppor. cz.w., żołnierz plac. Skalbmierz, kmdt. punktu kontaktowego. Kawaler Virtuti Militari. Została aresztowana, a następnie zamordowana przez Gestapo. Zginęła bohaterko, zachowując tajemnice kspiracyjne.

„KORAB” - GENADIUSZ NIKOŁAJUK, kpr. pchor. rez., żołnierz placówki Chroberz („Chomik”), adiutant kmdt. plac.

ANNA KUKUŁA-NIKOŁAJUK, strz./st. strz. cz.w., żołnierz placówki Chroberz („Chomik”).

WIKTOR NIKOŁAJUK, strz./st. strz, żołnierz placówki Chroberz („Chomik”).

„CZARNY” - STANISŁAW CĘCKIEWICZ, st. strz./ppor. cz.w., odznaczony m.in. Krzyżem AK. W konspiracji od II.1942 do I.1945 roku, członek NOW, żołnierz placówki Brzesko Nowe, obwód Pińczów, IV/120/106 DP AK, łącznik. Rozpracowywał pozycje niemieckie na trasie Koszyce - Kazimierza Wlk. Brał udział w akcjach w ramach placówki „Bratek” i pod Jaksicami. Udzielał kwatery „spalonym”. Po wojnie aresztowany, więziony w Pińczowie.

„KROPIDŁO” - WITOLD CĘCKIEWICZ, st. strz./ppor. cz.w., odznaczony m.in. Krzyżem Walecznych. W konspiracji od 1942 r. do 1945 r. Żołnierz placówki Brzesko Nowe, obwód Pińczów, batalion 120/106 DP. Jego zadaniem było patrolowanie terenu i ubezpieczanie odpraw. Brał udział w wielu akcjach bojowych, takich jak zajęcie Brzeska Nowego i pod Jaksicami. Jesienią 1944 roku rozpoznał i zaznaczył na planie pozycje niemieckie na trasie Koszyce - Kazimierza Wlk. W służbie żołnierz dzielny i ofiarny.

„ATOS” - ADAM PAĆHALSKI, st. strz., po konspiracyjnym kursie podchorążych pchor./ppor. cz.w., odznaczony Krzyżem Walecznych. Przydzielony do sztabu Inspektoratu AK „Maria”. Brał czynny udział w wielu akcjach bojowych, gdzie wyróżnia się wielokrotnie. Okazał szczególne męstwo w obronie radiostacji.

„CZESIEK” - CZESŁAW WYRWAŁ, strz./kpr. cz.w., awansowany po wojnie do stopnia ppor. i odznaczony Srebrnym Krzyżem Zasługi z Mieczami. Zaprzysiężony w ZWZ w placówce Łany Wlk. z rekomendacji dowódcy placówki Żarnowiec. Ukończył kurs podoficerski. Przydzielony do 1 kompanii w Żarnowcu, batalionu II/116/106 DP AK. Pełnił funkcję wywiadowcy, łącznika, kolportera. Utrzymywał stały kontakt z ODP kpt. ps. „Marcin”. Brał czynny udział w akcji „Burza”.

„ZEFLIK” - EDMUND WYRWAŁ, st. strz./kpr. cz.w., awansowany po wojnie do stopnia ppor. i odznaczony Krzyżem Walecznych. Zaprzysiężony w ZWZ w placówce Łany Wlk. przez ps. „Tank” w 1941 roku. Odkomenderowany do ODP pod dowództwem sierż. Juliana Krupy ps. „As”. Następnie przeniesiony w 1943 roku do ODP Pankowskiego w obwodzie Włoszczowa. Utrzymywał stały kontakt z macierzystym plutonem w Łanach Wlk. z placówką Żarnowiec. Pluton pod dowództwem por. sł. st. ps. „Zawiślak” podlegał 1 kompanii II/116/106 DP AK. Tu też ukończył kurs podoficerski. Brał udział w kilku akcjach bojowych.

JAN GOŁĘBIEWSKI, strz./kpr. cz.w. W konspiracji od 1942 do 1945

roku. Żołnierz placówki „Drozd” w Drożejewicach II/120/106 DP AK. Odznaczony Brązowym Krzyżem Zasługi z Mieczami. Bierze udział w patrolowaniu terenu, w akcjach OP „Pazur”, walczy w bitwie pod Skalbierzem. Wzorowy żołnierz. Po wojnie aresztowany przez UB. Zmarł 20.II.1997 roku.

ROZDZIAŁ V

WYBRANE AKCJE KONSPIRACYJNE ODDZIAŁÓW DYSPOZYCYJNYCH W RELACJACH UCZESTNIKÓW

W omawianym okresie konspiracji Inspektoratu Rejonowego AK „Michał-Maria” działalność bojowa głównie opierała się na oddziałach dyspozycyjnych obwodów i placówek oraz oficerów dywersji. Działalność tych oddziałów ograniczała się przeważnie do sabotażu oraz małej dywersji przez zaskoczenie i możliwie bez większego zagrożenia nieprzyjaciela.

Większe oddziały konspiracyjne, silniej uzbrojone, zdolne do walki otwartej z silniejszym nieprzyjacielem, nosiły nazwę dywersyjnych i partyzanckich. Były one początkowo organizowane dorywczo, względnie o stanach małych i wytrwałego szkolenia. Większość oddziałów dywersyjnych osiąga swój szczyt organizacyjno-bojowy, partyzancki na wiosnę 1944 r. pod kryptonimem „Dominika”.

Oddziały dyspozycyjne otrzymują bliższe nazwy od kryptonimów jednostek macierzystych i większość z nich staje się zaczątkiem oddziałów partyzanckich. Kryptonimami oddziałów partyzanckich są postacie historyczne, choć najczęściej uwidoczniają się pod pseudonimami swoich organizatorów lub dowódców.

Omawiany okres konspiracyjny najlepiej naświetlają relacje żołnierskie, które cytuję Obwodami.

- A. Obwód Miechów („Mech-Magdalena”)**
- B. Obwód Olkusz („Olga”)**
- C. Obwód Pińczów („Pelagia”)**
- D. Akcja „Kośba”**

A. OBWÓD MIECHÓW „MECH-MAGDALENA”

Dowódca jednego z najwcześniej zorganizowanych sabotażowo-dywersyjnych oddziałów konspiracyjnych na terenie Obwodu, bo jeszcze w okresie powstania oddziałów dywersyjno-partyzanckich „Dominika” - kpr./plut. rez. Jan Molęda ps. „Trzaska” podaje w swej relacji opisy akcji, m.in. z połowy 1943 r.

1. Akcja w Sławicach.

„[...] W lipcu 1943 r. w nocy udaliśmy się do Sławic w celu zniszczenia urządzeń mleczarni i zabrania przetworów mlecznych dla celów organizacyjnych. Przez zaskoczenie i sterroryzowanie warty chłopskiej, otoczyliśmy budynek i dostaliśmy się do środka budynku. Klucze oddał kierownik mleczarni pod groźbą zastrzelenia go. Urządzenia zniszczono i zabrano ponad 400 kg masła i 500 kg sera (które Niemcy wkrótce zabrać mieli) oraz maszynę do pisania. Konie do przewiezienia zdobycy zabraliśmy od miejscowych gospodarzy. Masło i ser zamelinowaliśmy u «Wiernego» (Wawrzyniec Kobylec). Niemcy następnego dnia udali się w pościgu za furmanką pytając się chłopów w każdej wsi czy tu w nocy przejeżdżali bandyci. Za tymi śladami dotarli do m. Kropidło i wstąpili do szkoły żony «Wiernego», aby udzieliła im dalszej informacji. Ponieważ po zamelinowaniu masła i sera w krzakach ogrodu «Wiernego» zastał nas już dzień i zmuszeni byliśmy zamelinować się w stodole jego. Na sianie wypoczywaliśmy wypoczywając aż się ściemni, aby można było opuścić Kropidło. A tu nagle puka do nas syn «Wiernego» w wieku około 12 lat i daje nam znać, że Niemcy są na terenie placu szkolnego. Zdenerwowany podbiegłem do drzwi i widzę Niemców idących w kierunku szkoły. Jestem pewny, że Niemcy są na naszym tropie, a żona «Wiernego» wraz z dziećmi będzie aresztowana. Ta chwila wyczekiwania była dla mnie strasznym przeżyciem, gdyż zdawałem sobie sprawę, że wówczas będziemy zmuszeni do otwarcia ognia i w żadnym wypadku nie możemy dopuścić do tego, aby poniosła śmierć z dziećmi za nas. Koledzy « Dereń », « Szalaniec » i « Dąbek » byli zdecydowani otworzyć ogień i zlikwidować Niemców na miejscu, jednak ja nie pozwoliłem na to, gdyż wiedziałem, że sprowadzimy nieszczęście na całą wieś i okolicę. Na szczęście Niemcy wyszli ze szkoły sami i pojechali w kierunku Słaboszowa, bo tak im wskazała nasz żołnierz Maria, żona «Wiernego» [...].”

2. Akcja w Dziełoszycach.

„[...] Nocą w miesiącu sierpniu 1943 r. wykonywaliśmy akcję na magazyn zbożowy w Dziełoszycach celem spalenia tego magazynu, który

Niemcy przygotowali na okres jesienny skupu zboża kontyngentowego od chłopów. Po przybyciu na miejsce obezwładniliśmy wartość kładąc wszystkich twarzą do ziemi, dałem rozkaz zlania benzyną magazynu i podpalenia. Łuna nad całym miastem zaalarmowała Niemców i straż pożarną. Niemcy po zorientowaniu się w sytuacji zaczęli atakować od strony stacji kolejowej strzelając w naszym kierunku z pistoletów maszynowych, co przygniotło nas do ziemi, widoczni w świetle łuny. My nie otwieraliśmy ognia, a doliną wzdłuż rzeczki wycofywaliśmy się. Kiedy znaleźliśmy się na szczycie góry wycofując się w kierunku wsi Szczotkowice otworzyliśmy ogień z erkaemu. Na skutek szybkiej interwencji Niemców i straży pożarnej magazyn spłonął tylko częściowo. W akcji brało nas dziesięciu. Wycofaliśmy się do mp. w Kościejowie [...].³⁸⁹

3. Kpr. pchor. cz.w. Czesław Kośmider ps. „Lubor” w swoich spisanych wspomnieniach z pobytu w ODP „Skrzetuski” stawia walkę z pijaństwem za jedną z najważniejszych w konspiracji:

„[...] Okupant dążący do zdeprawowania polskiego narodu za odstawięne przymusowo kontyngenty przydzielał papierosy i wódkę. Groźba jednak największa wynikała z szerzącego się bimbrownictwa. Dowództwo AK wydało walkę temu i w gazetkach wyszedł rozkaz do komendantów placówek do całkowitego zniszczenia urządzeń do produkcji bimbrów. W samej tylko wsi Jeżówka zniszczyliśmy 18 takich fabryk. Podobnie we wszystkich okolicznych wsiach [...].³⁹⁰

4. Sierz. pchor. Ryszard Semka ps. „Rola”, żołnierz kompanii w placówce Prandocin („Pardwa”) pisze:

„[...] Patrolowanie terenu i działania dyscyplinujące skierowane przeciwko producentom «bimbru» i osobom utrzymującym niedopuszczalne kontakty z okupantem, odbywało się nocą i dotyczyło obszaru położonego pomiędzy miejscowościami Borek, Radzimice i Nasiechowice. Patrol na ogół trzysobowy otrzymywał broń w wyznaczonym punkcie zbornym i zdawał ją tamże. Przy transporcie broni moim zadaniem było dostarczenie wozu i koni. We wskazanym miejscu odbierałem wieczorem worki ze zbożem, w których ukryta była broń i z 2-3 osobową eskortą odbywałem drogę do miejsca przeznaczenia według wskazówek udzielonych mi przez dowódcę konwoju [...].³⁹¹

---

389. Zob. Dok. „Trzaska” (Jan Mołęda).

390. Zob. t. Dok. t. „Dominika Skrzetuski”.

391. Zob. t. Dok. t. II /112 pp / 106 DP AK.

5. Kpr. Leon Głąbski ps. „Ramzes” dowódca drużyny ODiw. Podobodu Proszowice („Pela Magdalena”) podaje:

„[...] Po pierwszej akcji w Kowarach nasza ósemka przystąpiła do akcji niszczenia bimbrowni w okolicach Proszowic w ramach odgórnych zarządzeń zwalczania pijaństwa w narodzie. Brałem także udział po likwidacji przez «Łosia» szpicla niemieckiego Stępnia w Biurkowie – w akcji „obywatelskiego uświadomienia” rodziny Stępnia w Biurkowie, która rozgłaszała, że pomści jego śmierć zdając posiadane dane o wszystkich, którzy mieli zasługi w walce z okupantem. Akcja ta przyniosła właściwy skutek. Także we wsi Więckowice przez okres trzech dni urządziliśmy zasadzkę [...] na bandytów, którzy szantażowali naszego członka w celu otrzymania pieniężnego okupu. Brałem udział w ujęciu bandyty w Żębocinie, który mimo trzech ostrzeżeń dalej rabował. W cegielni [...] odbywała się rozprawa Sądu Podziemnego, który bandytę skazał na karę śmierci [...].”³⁹²

6. Przykładem akcji brawurowej, dla uzyskania broni jest relacja strz./st. sierż. Karola Franciszka Szarka ps. „Sawa”:

„[...] Zapasy broni w naszej placówce mniej niż skromne [...] Mając zaledwie jeden pistolet i granat postanowiliśmy z kol. ps. ... (Mieczysławem Lisem) zdobyć dodatkową broń dla placówki. Postanowiliśmy, że w kolejce wąskotorowej, która przejeżdżała przez naszą wieś Kalina Mała w kierunku na Działoszycę i dalej często jeździli pojedynczo oficerowie lub żołnierze niemieccy, sterroryzujemy ich i zdobędziemy broń [...] Akcję tę wyznaczaliśmy w porze wieczorowej i z dala od naszej wioski, by nie być rozpoznani. Akcja udała się, był to miesiąc luty 1943 roku. Obaj wsiedliśmy do podążającej w kierunku Kazimierzy Wielkiej we wsi Kalina Wielka około godziny 17.30. Ja miałem przy sobie granat zaczepny i dobrze wyostrzony nóż, kolega Lis natomiast «Walterka 2» z tym, że on miał terroryzować, a do mnie należało rozbrojenie. Szczęście nam sprzyjało, gdyż w tym wagonie jechał podoficer niemiecki i kilka osób cywilnych. Niemiec miał przy sobie piękne parabelum i wydawał się nam, że śpi. Oczy nam się zaiskrzyły i serca zaczęły łomotać, ale chyba nie ze strachu. Za przystankiem Słaboszowo porozumieliśmy się wzrokiem i powoli przesuwać zaczęliśmy przez wagon w kierunku śpiącego Niemca. Ja usiadłem obok niego, trzymając w płaszczu kurczowo nóż, a Lis stanął obok. W tym momencie poczułem silny odór alkoholu o czym b. cicho powiadomiłem kolegę i bardzo delikatnie zacząłem rozpinąć kaburę a Lis stał na przeciwko niego z pistoletem w kieszeni

---

392. Zob. t. Dok. t. III/8 p.uł./KBKZ.

gotowym do strzału. Wyciągnąłem parabelum, schowałem do kieszeni i w tym momencie Niemiec przeciągnął się i zasnął. Kolejka zbliżała się do Działoszyn, na przejeździe zwolniono bieg i wtedy obaj wyskoczyliśmy. Zdobyliśmy dodatkową broń z pełnym magazynkiem, z czego byliśmy niezmiernie radzi łącznie z dowódcą placówki por. ps. «Regińskim» (Bolesław Krzyszkiewicz) [...].”³⁹³

7. Kpr. rez. Bolesław Kozłowski ps. „Kolka”, żołnierz placówki Miechów m.in. akcjami wspomina:

„[...] W kwietniu 1944 r. (pamiętam, że to był Wielki Piątek) z ps. «Czarny» (Henryk Niklewicz), jako dowódcą patrolu dywersyjnego wzięliśmy udział w akcji na urząd gminy Wielko Zagórze. Zabraliśmy dwie maszyny do pisania, zniszczyliśmy telefon i dokumentację kontyngentową. W dniu następnym dokonaliśmy akcji na urząd gminy Jaksice, gdzie również zabraliśmy dwie maszyny do pisania, zniszczyli dokumenty kontyngentowe oraz wymierziliśmy chłostę dwom mieszkańcom za brak postawy obywatelskiej i kumanie się z Niemcami [...]

W skład patrolu wchodził: ps. «Most» (Feliks Dej), ps. «Wyrwicz» (Roman Winiarski), ps. «Zawisza» (Stanisław Krzykowski), ps. «Robert» (Marian Jasik), ps. ... (Tadeusz Wilk) i ps. «Wicherek» (...) [...].”³⁹⁴

8. Strz./st. strz. Karol Franciszek Szarek ps. „Sawa” wspomina:

„[...] Gdzieś pod koniec lutego 1944 r. «Żbik» (ppor. Stanisław Jazdowski) wysłał nas pod dowództwem kpr. ndt. ps. «Borowik» (Tadeusz Pacyna) w sile patrolu 1 + 4 do majątku, który został zabrany przez Niemców - w Marcinowicach, k. Kozłowa celem dostarczenia żywności dla ODyw i upomnienia administratora, który znęcał się nad ludnością polską. Droga do Marcinowic z Kaliny była fatalna – zasypana śniegiem. Konie zmienialiśmy trzy razy i około godziny drugiej w nocy byliśmy niedaleko od majątku. Celem upewnienia się, jak wygląda sytuacja na miejscu, obudziliśmy jednego fornała. Okazało się, że w dzień wcześniej do majątku przybyło k. 80-ciu Niemców na ochronę dworu. Wycofaliśmy się natychmiast. Gdybyśmy wjechali do dworu, nikt żywy by stamtąd nie wyszedł [...].”³⁹⁵

9. Relacja plut. zaw. Henryka Jasińskiego ps. „Sęp” - dowódcy plutonu w placówce Niegardów (8 p.uł.):

---

393. Zob. t. Dok. t. II/112 pp/106 DP AK.

394. Zob. t. Dok. t. „Dominika - Jaksa”.

395. Zob. t. Dok. t. „Dominika Skrzetuski”.

„[...] Rok 1943. Niemcy choć bici i parci spod Stalingradu i Moskwy, bici na zachodzie, jednak nic im to nie przeszkadza w wyniszczeniu narodu żydowskiego. Całe kolumny żydów z Proszowic, Skalbmierza i innych miejscowości, gnają na stację kolejową do Słomnik, starych i chorych na podwodach. A ze Słomnik prosto koleją do Oświęcimia, do pieców krematorium.

W nocy krążą pojedyncze grupy rodzin żydowskich po opłotkach, dzieci płaczą, lecz nikt im nie może dać schronienia, bo są rozwieszono ogłoszenia, że za pomoc udzieloną żydom, każdy będzie rozstrzelany.

W Niegardowie przechował się 1 żyd z córką nazwiskiem Zołna, często nocował u mego brata Juliana. Po wojnie wyjechał do Palestyny.

Na większą skalę jako organizacja, nie mogliśmy żydom pomóc, gdyż nie mieliśmy miejsca na ich przechowanie.

Wzmógł się też terror. Oddziały pacyfikacyjne wpadały niespodziewanie, przeważnie nad ranem, otaczały wioski i strzelali do każdego kto im się nie spodobał. Np. w Gnatowicach rozstrzelali staruszka, 80 letniego Warchoła i 1-ną kobietę matkę z dzieckiem.

Najlepszą obroną, okazało się na czas zbiec z takich miejsc.

Dlatego poleciłem drużynowemu ps. Gołąb, aby większość drużyny spała w jednej stodole i wystawić obserwatora przy wjeździe do wioski, z zadaniem, aby na czas zaalarmować drużynę i ludność.

Wystąpienie zbrojne tak małym i nieuzbrojonym oddziałkiem, przeciwko oddziałom mordującym polską ludność, tzw. pacyfikacyjnym, w skutkach byłoby fatalne. W takich wypadkach przybywały całe kompanie, które składały się przeważnie z Ukraińców, wydzielonych z dywizji «Ostgalizien» i całe osady czy wioski, ludność wystrzelali a zabudowania spalili.

Rok 1944, opór Narodu potęguje się. Nie ma wątpliwości w zwycięstwo. Zwłaszcza PPR mocno się uaktywnia. Wszystkie organizacje podziemne wzajemnie sobie pomagają, przechowujemy i przeprowadzamy jeńców rosyjskich, którym się udało zbiec.

28.I.1944. Nie wszystko jednak układa się pomyślnie, zorganizowany wypad na pociąg wąskotorowy w Łyszkowicach, wiozący 2 wagony wódki wprowadzie się udał, wódkę zniszczono granatami, ale po wykonaniu zadania, nie wystawiono straży, ze względu na dekonspirację, a gdy przyjechała komisja na drugi dzień, to uznała, że napadu dokonała miejscowa ludność, gdyż brakowało kilku skrzynek zniszczonej wódki. Wobec tego przyjechały silnie uzbrojone oddziały SS, otoczyły tą wioskę, następnie spędzili całą ludność, wybierając 50 młodych mężczyzn i na miejscu ich rozstrzelali. [...]"

10. Marian Jasik ps. „Robert” podaje opis akcji:

„[...] Akcje plutonu: w m-cu kwietniu 1943 r. wykopaliśmy dwa kaborabiny kawaleryjskie w gospodarstwie ob. Kopcja, który o ich bytności nic nie wiedział i doprowadziliśmy je do stanu przydatności. Udział przy tym brał brat dowódcy plutonu Silniarski Bogdan ps. «Wyrwicz», Dej Feliks ps. «Most», ja i jeszcze jeden z kolegów, którego nazwiska nie pamiętam.

W połowie m-ca kwietnia tegoż roku akcja na Urząd Gminy Wielko-Zagórze skąd zabraliśmy trzy maszyny do pisania, zapas papieru, kalki i zniszczyliśmy wszystkie akta podatkowe i kontyngentowe, udział w akcji brali: Niklewicz Henryk ps. Czarny, Silniarski Bogdan ps. Wyrwicz, Dej Feliks ps. Most, Krzykowski Stanisław ps. Zawisza, Wilk Tadeusz i ja. [...]”

B. OBWÓD OLKUSZ „OLGA”

1. W obwodzie „Olga” w 1943 r. wykonano wiele akcji sabotażowo-dyweryyjnych. Jedną z tych akcji opisuje policjant granatowy w służbie naszego wywiadu, późniejszy ppor. cz.w. Michał Subocz ps. „Biedny”:

„[...] wielką pomocą dla okupanta były księgi stałej ludności w Magistracie w Wolbromiu i gminy, urzędującej na terenie miasta, Dłużec. Również nie zostały ukryte różne rejestry pomocnicze odnośnie powierzchni obszaru gruntu ornego, pogłowia bydła itp. Dla Niemców, te pieczętowane przechowywane dokumenty, były jakby skarbnicą wiedzy, z której skwapliwie korzystali. Ale władze konspiracyjne czuwały. Doceniały znaczenie ksiąg publicznych i rozumiały, że usunięcie ich, cennych informacji zmusi wrogów do działania po omacku [...].”

Dowódca dywersji podobowodu Leonard Wyjadłowski ps. „Ziemia” decyduje, aby wykraść te ważne dokumenty i przechować gdzie indziej do dnia wyzwolenia, a mniej ważne zniszczyć. Do akcji wezwano pluton dywersyjny podobowodu pod dowództwem Zygmunta Gardęły ps. „Granat”. Rozpoczęto akcję od urzędu gminnego Dłużec. Zmuszono woźnego do wydania kluczy.

„[...] Przy świetle latarek elektrycznych zaczęli się tylko rozglądać po półkach i szafach kancelarii, kiedy naraz, ze zgrzytem hamulców przystanąły vis a vis budynku gminy 3 auta niemieckie, ciężarowe z żandarmerią. Wpadliśmy, pomyślał nie jeden. Położenie tragiczne. Żandarmów było około 90, uzbrojonych w broń maszynową [...] Ze strony naszej karabin maszynowy «Tadka», kilka pistoletów, a przede wszystkim ciasnota w kancelarii. Na podwórku ta sama historia. Nie ma gdzie się rozwinąć do walki. Skąd tu się wzięli Niemcy? Czy ktoś zdradził! Pełno Niemców na ulicy Pilickiej. Może czekają na dalszą pomoc [...] Każdy z nas czeka przyczajony na rozstrzygający moment kiedy Niemcy z okrzykiem «Hende hoch» ruszą do ataku. Serca łomoczą, jak oszalałe. «Granat» już się znalazł na strychu domu i obserwuje ruchy Niemców. Pierwsze oszołomienie dywersantów minęło. Żandarmi coś za długo marudzą z natarciem. Za jakieś 10 minut nadjechało auto ciężarowe. Niemcy za chwilę odjechali w kierunku Żarnowca. Każdemu jakby kamień spadł z duszy [...].”

Teraz część dywersantów, zabierało po jednej księdze i zanosili na strych miejscowej plebani, co uprzednio uzgodniono z proboszczem. Inni darli i rzucali do pieca mniej ważne dokumenty.

„[...] Tej nocy przeniesiono na strych plebani około 30 grubych ksiąg. Dokumenty mleczarza spalono [...].”³⁹⁶

396. Zob. t. Dok. t. DS obwód „Olga”.

2. Ppor. rez. Antoni Janiszewski ps. „Jawor”, „Kmicic”, oficer broni na terenie Woli Libertowskiej (gm. Żarnowiec), późniejszy oficer broni i szef kancelarii II/116 pp relacjonuje:

„[...] Przedwiośnie 1943 r. Napływ «ściganych» przez Niemców ludzi z różnych części Polski. Wpadki przy legitymowaniach. Brak dowodów miejsc zamieszkania. Akcja przemysłana. Zabrać jednej nocy spisy ksiąg ludności gmin: Żarnowiec, Pilica, Pradło, Kidów, Kroczyce, Wolbrom. Akcję na gminy Żarnowiec i Kidów przeprowadziłem ja, jako dowódca. Ze mną byli Szot Stanisław, Hoffman Stefan ps. «Ziótkowski», Grelka ps. «Zeus», Rosół Mieczysław ps. «Wąsik», Wojnarowski Mieczysław ps. «Zorza», Zagata Jerzy, bracia Cienie [...] grupa żołnierzy z BCh. Oddział podzieliłem na dwie grupy, jedna pod dowództwem d-cy «NN» BCh i z ramienia mojego Stanisława Szota. Ja z moją grupą poszedłem na Kidów [...] Zabranie spisów ludności dało możliwość wydawania przez gminy zaświadczeń dla spalonych miejsc zamieszkania [...] w okresie późniejszym zorganizowałem «Biuro» wydawania dowodów osobistych [...]”.

„Jawor” podaje też:

„[...] Na początku 1943 r. PPR zarządziło palenie brodeł pszenicy, ze zbożem na majątkach. Spalili liczne brodła w majątku Kępie. W Udorzu i innych majątkach obroniliśmy, tłumacząc durniom, że akcja na zabranie zboża jest przemysłana przez nas, zboże, które jest w brodłach celowo nie młóci się, bo jest przeznaczone na wyżywienie ludności, a nie dla Niemców. W tej walce z głupimi mało brakowało do otwarcia ognia. PPR ustąpił, jak zobaczył naszą siłę [...]»³⁹⁷

Wiosną 1943 r. grupa PPR prawdopodobnie pod dowództwem Tacka Białego zatrzymała na skraju wsi Poręba Dzierążnia taksówki z Niemcami. Niemców wybili, później ciała zmasakrowali i pozostawili na szosie. Patrol żandarmerii natrafił na ciała pobitych. Dokonali pacyfikacji wsi. Prócz spalenia budynków zabili 40 osób, niewinnych ludzi. PPR uciekło do lasu pozostawiając mieszkańców wsi na łaskę losu. Kpr./sierż. Cień d-ca terenowej komórki ZWZ w Wierzbicy, jechał rowerem na odprawę do Wolbromia i wjechał w samo piekło. Synowie rozpoznali spalone jego zwłoki po sprzączce od pasa, grzebiąc w zgłiszczach stodoły wśród spalonych trupów [...]

W organizacji PPR trudno ustalić dowódców, tam się ciągle zmieniali [...] najdłużej d-cą grupy PPR na naszym terenie był Tadek Biały. Na postoju zawsze odpoczywał boso [...] Jak poczuł, że w grupie zaczyna się ferment, «wiał» na bosaka, zostawiając buty, jako dowód, że jest [...]

397. Wg. Wł. Ważniewskiego, *Walki partyzanckie nad Nidą*, str. 124, wyd. II. spalanie brodeł w Kępie i Pogwizdów miało miejsce w dniu 7.IX.1943 r. i spalono 84 stogi zboża.

Po paru dniach czasami wracał, ale już w innych butach. Robił to na skutek częstych likwidacji dowódców przez uczestników grupy [...] Kiedy spotka-
liśmy go bosą, to wiadomo było, że w jego grupie jest «czystka» [...]»³⁹⁸

3. Kpr. pchor. cz.w. Czesław Stefan Kośmider ps. „Lubor” wspomina:

„[...] Równoległe z rozwojem ruchu oporu wzrastał się terror okupa-
nta. Prócz grup partyzanckich wielu ludzi «spalonych» ukrywało się na
własną rękę. Po lasach (Kleszczyńskich, Porębskich) tworzyły się trzy,
czteruosobowe grupki żyjące w zbudowanych sobie ziemiankach [...]

Dla tych ludzi placówki potrzebowały materialnego wsparcia. Brano
z rekwiizycji podatków gminnych przygotowanych do przekazania Niem-
com.

Przypominam sobie taką akcję przeprowadzoną w gminie położonej
przy szosie Żarnowiec-Pilica. O godzinie 12-tej wkroczyliśmy do Sali
gminnej, gdzie wójt prowadził konferencję z zebranymi nauczycielami z
terenu całej gminy. Przy grzecznej postawie trzech uzbrojonych Polaków
«terroryzując» pro forma wszystkich poprosiło wójta, który z kasy wydał
przygotowane dla okupanta sumy. Konsekwencji nikt nie poniósł, bo wójt
(przyzwoity Polak) miał kilkudziesięciu świadków. Pieniądze przekazali-
śmy komendantowi placówki [...]».³⁹⁹

---

398. Zob. t. Dok. t. II/116 pp /106 DPAK.

399. Zob. t. Dok. t. „Dominika”-„Skrzetuski”.

C. OBWÓD PIŃCZÓW „PELAGIA”

1. Relacje Jana Molędy ps. „Trzaska”.

a) Urowadzenie Popiela.

„[...] W maju 1944 roku w godzinach południowych udaliśmy się do majątku Czaple Wielkie k. Miechowa, skąd uprowadziliśmy właściciela tego majątku, który, jak stwierdził nasz wywiad, pod stałą obserwacją gestapo miechowskiego. Jan Popiel ps. «Grom» był komendantem placówki Czaple W. i b. czynnym w działalności konspiracyjnej. Trzeba więc było zapozorować porwanie go przez nas i w ten sposób oddalić podejrzenia gestapo od niego i majątku. Zabierając go na oczach całej służby powieździeliśmy, że będzie rozstrzelany. O akcji tej wiedział «Wierny» (Wawrzyniec Kobylec), który zlecił nam to wykonać oraz szwagier «Groma» Augustyn Szpor ps. «Trzeźwy». Urowadzonego Popiela zamelinowaliśmy u komendanta policji granatowej w Raclawicach Stanisława Krawczyka, który współpracował z nami. W akcji brali udział w pełni zaufani i wtajemniczeni: «Trzaska», «Olgierd», «Dereń» i «Dąbek.»”

b) Zamach na Riedingera.

„[...] W czerwcu 1944 r. w godzinach popołudniowych urządziliśmy zasadzkę w lesie klonowskim, obok szosy na mającego tędy przejeżdżać szefa gestapo Riedingera. Akcja nie udała się ponieważ pojechał inną drogą. W zasadzce brał udział patrol w sile 3+4 [...]”.

c) Akcja w Raclawicach.

„[...] W miesiącu czerwcu 1944 r. byłem zakwaterowany ze swoją grupą we wsi Kościejów, gdzie zatrzymaliśmy się po jednej akcji. Wymęczeni akcją i prawie całonocnym marszem byliśmy pogrążeni w głębokim śnie, z którego zostałem wyrwany gwałtownie i pełnym rozpaczy okrzykiem, że Ukraińcy w sile około 20 ludzi jadą ze Skalbmierza w kierunku Miechowa i po drodze rabują i strzelają do ludności w Rosiejowie. W pierwszej chwili myślałem, że jakiś sen... Poderwałem swój oddział na nogi i zorientowałem wszystkich co się dzieje w Rosiejowie i wydałem rozkaz wymarszu do Raclawic, by wyznaczyć stanowiska ogniowe i przeciąć im drogę do Miechowa [...] Wymęczeni, zdyszani przybyliśmy do Raclawic, a że ten teren znałem znakomicie nie miałem kłopotu z wyznaczeniem stanowisk ogniowych. Na wszelki wypadek chcąc rozporządzać większą siłą [...] aby nie uszedł żaden z wrogów [...], a wieś nie cierpiała [...] wysłałem gońca do Piotra Horynia do komendanta placówki miejscowej BCh-AK ps. «Ryszarda» (Tadeusz Jędruch) z prośbą przybycia ze swoją grupą na pomoc. «Ryszard» jednak odmówił [...] wycofać się nie miałem zamiaru i postanowiłem stoczyć walkę sam na sam ze swoją grupą.

Jakież moje było przerażenie, gdy zamiast spodziewanych się Ukraińców stosunkowo nie dużej ilości zobaczyłem na szosie całą kolumnę posuwającą się. Na wycofanie się nie było czasu. Narazić mieszkańców na krwawą zemstę Niemców nie chciałem i podjąłem szaleńczą myśl. Wydałem rozkaz nie otwierania ognia, a zabrałem ze sobą «Derenia» i «Gałązkę», który świetnie władał językiem niemieckim i stanęliśmy na szosie z pistoletami maszynowymi gotowi do ostrzału. Ja podniosłem rękę do góry i dałem znak zatrzymania się. Na ten znak dowódca kolumny oficer Wehrmachtu zatrzymał kolumnę, wołając, aby się do niego zbliżyć. Wydałem rozkaz «Dereniowi» i «Gałązce» by zbliżyli się do Niemca i powiedzieli, że tutaj kwateruje pułk Armii Krajowej i przejazd jest wzbroniony. W czasie tej rozmowy na mój znak wyskoczył z rkm «Dąbek» i skierował go na rozmawiających. Widokiem tym był Niemiec wyraźnie zaskoczony, a na twarzy jego widać było wyraźny przestрах połączony ze wściekłością. Odpowiedział, że nie chce z nami walki i zapewnił słowem oficerskim, że jeśli my nie otworzymy ognia to walki nie rozpocznie, ale prosi, aby zezwolono jego żołnierzom napić się wody. Z warunkami Niemca przyszedł zapoznać mnie «Dereń». Obawiając się, że Niemcy mogą się zorientować co do szczupłości naszych sił nie zgodziłem się na to. Gdy zakomunikowano Niemcowi, że nie wolno się zatrzymywać im w Raławicach, przez chwilę wahał się, a następnie zrezygnowanym głosem wyraził zgodę. Wydał polecenie swojemu żołnierzowi, który pomaszzerował wzdłuż kolumny. Po upływie jakiegoś czasu, oficer nie siadając już na furmankę podniósł rękę do góry i dał znak do marszu maszerując sam środkiem szosy...

Nasza trójka stojąca na skraju szosy oraz «Dąbek» przy karabinie maszynowym na stanowisku bojowym słyszeli, jak Niemcy na furmankach przypatrując się nam mówili «Polnische Wehrmacht». Gdy ostatni wóz zniknął z mych oczu odetchnąłem z ulgą i po jakimś czasie dopiero przekonałem się, że przez cały czas nerwy moje były napięte do granic [...] Po akcji tej wycofaliśmy się na mp. do Kościejewa.

Mieszkańcy Raławic przez 3 dni ukrywali się w sąsiednich wioskach. Na drugi dzień gestapo i starosta niemiecki z Miechowa wezwali wójta gminy Raławice Wincentego Tabora, by wyjaśnił co się dzieje w okolicy Raławic. Co za banda tam grasuje. Tabor powiedział, że to nie są bandyci to jest partyzantka AK na co szef gestapo przystawił mu pistolet do głowy i powiedział ty bandyto, dlaczego nam nie meldujesz o takich sprawach. Tabor wystraszony prosił o przebaczenie, że on nie jest nic winien, gdyż partyzanci ci siedzą w lasach, noszą zielone mundury i nie przebywają na terenie gminy i Raławic. Wg wypowiedzi tamtejszej

ludności powiedział, że są uzbrojeni w angielską i amerykańską broń [...] Niemcy zagrozili mu, że jeżeli się taki fakt powtórzy jeszcze raz to Raclawice będą doszczętnie zniszczone [...]”. W akcji tej brał udział zaledwie oddział w sile 1 + 10.⁴⁰⁰

2. Nieudana akcja odbicia broni. Żołnierz z ODP placówka „Kasia Pelagia” strz./sierż. Bolesław Kaczmarczyk ps. „Dębski” wspomina:

„[...] Moja pierwsza akcja z bronią w ręku miała miejsce w czerwcu 1943 r. Nasz oddział został zaalarmowany wiadomością, że patrol policji granatowej zabrał od naszego żołnierza w Kocinie karabin ckm był przygotowany do czyszczenia na boisku stodoły Kazimierza Kłosa. Nasz dowódca plut./ppor. cz.w. ps. «Lot» (Mieczysław Janiec) zorganizował natychmiast akcję odbicia naszej ciężkiej broni, akcja wykonana z opóźnieniem nie udała się, pod strzałami wycofaliśmy się. Następnego dnia zjechał do wsi pluton żandarmerii z Kazimierzy Wielkiej, rozstrzelali Józefa Kłosa (żona, córki i syn Kazimierz uciekli na czas) wsi groziła pacyfikacja, ale w czasie śledztwa sąsiedzi, jak również sołtys tak jednako zeznawali, że Niemcy nałożyli na wieś kontrybucje, ale pacyfikacji zaniechali [...]”⁴⁰¹

3. Żołnierz placówki Wiślica z oddziału dywersyjnego Feliks Pikulski ps. „Żbik” pisze o akcji na magazyn zbożowy w Koniecmostach:

„[...] W okresie wczesnej wiosny 1943 roku dostał nasz oddział rozkaz od d-cy placówki ps. «Władczyn» (Władysław Wojas) stawiał się na zbiorce na łąkach nad Nidą w godzinach wieczornych, gdzie przybyły też inne oddziały. D-cą całości był ogniomistrz pchor. ps. «Władczyn», który przeprowadził krótką naradę z dowódcami pododdziałów, podał zadanie i rozkazy. Ja otrzymałem z kilkoma ludźmi i z erkaemem ubezpieczyć drogę Koniecmosty-Wiślica k. mostu i mieliśmy wyraźny rozkaz, aby nikogo nie przepuścić. W Wiślicy znajdowali się Niemcy, którzy mieli zwyczaj kontrolować magazyn w Koniecmostach w godzinach nocnych. W czasie akcji padł tylko jeden strzał oddany przez żołnierza z mojego ubezpieczenia, który zatrzymywał przechodnia i ten nie chciał się podporządkować, zmuszony do posłuszeństwa leżał do końca akcji na łące pod strażą.

W akcji tej na magazyn zbożowy zabrano kwitariusze za dostawę zboża przez rolników. Na zabranych kwitariuszach wystawiono pokwitowania odstawy kontyngentów zbożowych wielu rolników m.in. członków konspiracji, a dla upozorowania zabrania zboża przez partyzantów część

400. Zob. t. Dok. t. „Dominika-Trzaska”.

401. Zob. t. Dok. t. „Dominika-Lot”.

zboża rozsypano w magazynie i nieco za magazynem. Zabrano z magazynu znajdujące się większe ilości wódki. Akcja ta nie pociągnęła żadnych konsekwencji [...]”.

4. W nocy 6/7 września 1943, na polecenie konspiracyjnych władz wojskowych, dwie placówki naszego Podobwoду „Skowronek” i „Dzięcioł”, obejmujące wówczas gminy Boszczynek, Czernocin, Topola z miasteczkiem Skalbmierz, oraz gminy Drożejowice i Sancygniów z miasteczkiem Działoszyce, przeprowadziły wspólną akcję sabotażowo-dywersyjną na magazyn zbożowy Rolnika w Skalbmierzu.

Po przejściu wszystkich połączeń telefonicznych, zaryglowaniu dróg na kierunkach skąd można było spodziewać się nocnych patroli nieprzyjaciela, zablokowaniu 12-osobowego posterunku policji i żandarmerii, przepędzeniu stróżów pilnujących magazynu, opanowano budynek magazynu i zabrano z niego około 4 ton zboża w workach (razem z tym co zabrały spóźnione furmanki z gminy choberskiej i złockiej), 150 litrów wódki, zapasowe worki, wagi, łopaty, piły, siekiery, książki rejestracyjne, kwitariusze, i około 19.000 zł gotówki.

Akcja została przeprowadzona bez najmniejszych strat własnych i dzięki zatarciu śladów, nie spowodowała represji ze strony okupanta.

W akcji wzięło udział 24 żołnierzy z placówki „Skowronek” i 28 żołnierzy z placówki „Dzięcioł”, oraz 8 furmanek z Kobylnik i 5 furmanek z gm. choberskiej i złockiej, które przybyły spóźnione, gdy cała akcja była na ukończeniu.

Wiadomości o stanie zboża w magazynie i innych szczegółach dostarczał ówczesny kierownik magazynu Orda, współpracujący z ZWZ.

Organizatorami i kierownikami akcji byli - d-ca placówki „Dzięcioł” Marian Markiewicz ps. „Maraton” i d-ca placówki „Skowronek” Albin Piechota ps. „Bumir”.⁴⁰²

5. W listopadzie 1943 r. miała miejsce akcja w Dzierążni o niezwyklej przebiegu:

„[...] W poniedziałek, jak podaje ppor. «Bumir» (Albin Piechota), d-ca placówki Działoszyce - o świcie przyjechała do Dzierążni na wozach banda obdartusów. Z miejsca zaczęli zabierać gospodarzom świnie, kury, ściągać buty, kożuchy. Na wozach mieli ukrytą broń, a spod łachmanów jednego, zauważono mundur niemiecki. O napadzie tym zawiadomiono posterunek policji i żandarmerii w Działoszycach. W międzyczasie został aresztowany przez nich «Herman» (plut. Wacław Kabza). Kiedy ściągali

---

402. Wg. rel. „Maratona” i „Bumira”.

z niego kozuch ten powiedział do nich «Panowie ja się ukrywam przed Niemcami, a wy mi zabieracie». Momentalnie zawiązano go powrozami i wrzucono na wóz.

Zaalarmowana policja przybyła z pomocą na czele z komendantem żandarmem Beckiem. Napastnicy zaczęli się wycofywać w popłochu do lasu. Nasi chłopcy wyciągnęli z ukrycia broń. Ruszono w pogoń za uciekającymi, chodziło o uwolnienie «Hermana». Pod Marianowem doszło do walki. W jednym z domów zatrzymali się rabusie, zawrzała walka, naszym oddziałem dowodził ogniomistrz «Sokolik» (Józef Chylak). Herman został odbity z rąk bandy, a jak to się w toku walki okazało, byli to przebrani żandarmi z Jagdzgu SS z Chrobrza.

W czasie walki poległ 1 żandarm, a 6 zmarło później z odniesionych ran. Z naszej strony poległ dzielny chłopak Edward Zaręba z Kujawek.

Wielką odwagę w tej walce wykazał «Sztaba» (... Juszczuk) z Dzierżni, który w walce zdobył dwa pistolety maszynowe [...]

Za dwa dni odbył się w Dzierżni pogrzeb poległego Edwarda Zaręby. Pogrzeb ten przerodził się w manifestację. Biorący udział w pogrzebie byli uzbrojeni. Gdy kondukt pogrzebowy dochodził do Dzierżni, nadjechali wozem żandarmi z którymi stoczono walkę. Broń trzymali w pogotowiu. Przejechali obok nas, nikogo nie zaczepiając. My przygotowani byliśmy na wszystko. Do kościoła weszło tylko parę osób. Reszta zebranych czekała przed kościołem przygotowana do walki. Do walki nie doszło. Niemcy nas nie zaczepiali. Na cmentarzu jeden z kolegów wygłosił patriotyczne przemówienie. Niemcy odjechali pozostawiając nas w spokoju [...].”

Tak więc Niemcy, przekonani, że Polacy nie rozszyfrowali ich, mimo poniesionych strat woleli przemilczeć wszystko, aniżeli przyznać się do bandytyzmu, który świadczył o braku dyscypliny w ich siłach bezpieczeństwa, tym bardziej, że działali bez porozumienia z posterunkiem w Działoszycach. Komendant posterunku w Działoszycach Beck, który uchodził raczej za „spokojnego” żandarma, a który nie mógł nie widzieć naszego oddziału w akcji wolał też zamilczeć o tym, może też i w obronie jego pozycji służbowej...

6. W drugiej połowie września 1943 r., 3 osobowy patrol BCh z oddziału „Lotnego” z placówki „Drozd” (po przejściu do AK, 4 maja 1944 r. z placówki „Dzięcioł” wydzielono nową placówkę „Drozd” obejmującą tereny gminy Drożejowice) udzielił pomocy Komendantowi Gminnemu z Czarnocina, w zlikwidowaniu byłego kierownika szkoły w Czarnocinie konfidenta niemieckiego, usiłującego przez Działoszyce zbiec do Miechowa, kiedy zauważył, że został wykryty przez wywiad podziemia.

W wagonie kolejki wąskotorowej, w którym było kilku żołnierzy niemieckich jadących na urlop, konfident został zastrzelony. Akcja ta miała miejsce w godzinach popołudniowych między Słaboszowem a Janowicami.

Walery Zaród ps. „Prądyński” wspominał, że po przeprowadzeniu rewizji u zabitego konfidenta znaleziono listę 30 członków AK z rejonu Wiślicy. Rewizję przeprowadził żandarm niemiecki, którego upojono wódką, a policjant Okoń współpracujący z AK wyciągnął listę żandarmowi i spalił.

7. Chęć posiadania broni często pobudzała do inicjatywy poszczególnych żołnierzy nie dozbrojonych. Jeden z takich przykładów opisuje w swojej relacji strz./sierż. Tadeusz Kocel ps. „Żbik”:

„[...] W Kocinie k. Wiślicy stacjonował oddział niemiecki, a przy nim tabor konny. Ludzie konspiracji podpatrzyli, że zaopatrzeniem taboru zajmował się starszy wiekiem żołnierz, który jeździł konno po terenie i organizował dostawę z przydziałów kontyngentowych. [...]

Aby nie narazić miejscową ludność na represje, postanowiliśmy dokonać rozbrojenia poza miejscem zamieszkania [...] W dniu 6 kwietnia 1944 r. w godzinach popołudniowych wyszliśmy we trzech na gościniec Cieszków-Czarnocin, którądy miał wracać zaopatrzeniowiec. Był ze mną mój brat Wiesiek ps. «Sroka II» i Stanisław Paczkowski ps. «Kot». Zabraliśmy 3 karabiny zapakowane w snopek słomy [...] Zajęliśmy stanowiska za rosnącymi tam grubymi topolami. Gdy nadjechał oczekiwany Niemiec wyszliśmy z bronią w rękach żądając zatrzymania się [...] Niemiec bez sprzeciwu zatrzymał się i grzecznie rozpiął pas oddając pas z kaburą i pistoletem. Pas zwróciliśmy grzecznemu Niemcowi, a on podziękował, wsiadł na konia i odjechał w kierunku Kociny. Po dokonanej akcji zadowoleni uśmieśliśmy się do łez [...].”

Widać, że Niemiec nie chciał jeszcze umierać, ale takich łatwych akcji nie było wiele.⁴⁰³

8. St. sierż./kpr. Tomasz Obwiosło ps. „Obrączka” pisze:

„W czerwcu 1944 r. oddziały pod dowództwem «Pazura» (Tomasz Adrianowicz) w miejscowości Rogów k/Kozłowa zniszczyły uszkodzony niemiecki samolot myśliwski - messersmidt, a ochronę pilnującą samolot rozbroliliśmy [...]”⁴⁰⁴

Niemcy przy pomocy swoich zarządzeń kontyngentowych, wymuszonych na rolnikach, gromadzili zboże w magazynach spółdzielczych.

---

403. Zob. t. Dok. t. II/120 pp/106 DP.

404. Zob. t. Dok. t. „Dominika”, ODP „Bartosz Głowacki”.

Taki magazyn istniał m.in. w Skalbmierzu. Zboże po zaworkowaniu było wywożone do Rzeszy.

Stanisław Wójcik ps. „Brzoza”, wówczas jeszcze pchor. rez., wspomina:

„Największą akcją zorganizowaną przeze mnie w okresie pełnienia przeze mnie funkcji oficera w obwodzie «Pelagia» była akcja rozbicia magazynu zbożowego w Skalbmierzu. Rola moja w tej akcji polegała na:

1. Przeprowadzeniu rozmów z komendantem BCh «Janczarem» (Jan Pszczoła), a było to jeszcze przed połączeniem. Celem rozmów było zapewnienie udziału BCh w tej akcji. Potrzebni byli nie tylko ludzie uzbrojeni, ale także wozy do wywiezienia towarów zabranych z magazynu.

2. Przygotowania planu akcji. W tym celu wspólnie z «Bumirem» (Albin Piechota) dokonaliśmy oględzin całego magazynu [...] Ustaliliśmy całość akcji bojowej: oddziały i ich liczebność, rozmieszczenie, zadania np. przecięcie drutów telefonicznych, zamknięcie wyjścia z posterunku (Stützpunktu), unieszkodliwienie wartownika przy magazynie itd. [...]”.

Ppor. rez. „Bumir” w swojej relacji pisze:

„[...] kierownikiem magazynu był nasz człowiek Janusz Orda. Na polecenie komendanta Obwodu «Sewera» (Roman Zawarczyński, kpt.) nawiązałem kontakt z Ordą, a następnie z «Maratonem» (Marian Markiewicz, ppor. rez. d-ca oddziału BCh). Wspólnie umówiliśmy szczegółowo plan akcji. Musieliśmy wybrać dzień, w którym zboże będzie załadowane w workach, gotowe do wysyłki. Ustalono termin. W nocy dokonaliśmy [...] napadu. Wszystkie zboże zostało zabrane i wywiezione, wagi potraszkane, a próżne worki popłynęły z wodami Nidzicy.

Żandarmi z granatowymi policjantami siedzieli zabarykadowani na posterunku, ostrzelani przez naszą grupę z cmentarza. Dwaj policjanci granatowi, którzy pilnowali magazynu uciekli na rynek, a stamtąd w kierunku Szarpii, ale kiedy spostrzegli się, że wszystkie drogi wylotowe ze Skalbmierza są obsadzone, skoczyli do przydrożnych kartofli i leżeli aż do rana. Z magazynu zabrano również dwa wozy wódki, którą Niemcy płacili chłopom za zboże. Zboże zostało rozdane chłopom z okolicznych wsi.

Akcja scementowała współpracę AK i BCh. Akcję naszą ubezpieczał od strony Drożejowic ppor. «Sokół» (Franciszek Pudo), od strony Topoli plut. «Drucik» (Józef Dusza). Od strony Szarpii zdaje się «Grom» (Mieczysław Kula, kpr. rez.), a od strony Boszczyńka «Grab» (Stanisław Grabiński, sierż.). Akcją z cmentarza na posterunek żandarmerii kierował

pchor. «Sokół» (Adolf Gołębiowski). Drogę między posterunkiem żandarmerii a magazynem zabezpieczał «Kurzawa» (Władysław Waligóra, ppor. rez.) [...]

Okoliczna ludność w różny sposób komentowała to wydarzenie. Niektórzy mieszkańcy Skalbmierza cuda opowiadali o partyzantach, którzy dokonali rozbicia magazynu [...]”.⁴⁰⁵

Akcję na magazyn w Skalbmierzu należy ocenić pozytywnie, była bowiem dobrze przemyślana, należycie ubezpieczona, wykonana przez zaskoczenie w nocy, uniemożliwiła Niemcom zaalarmowanie i ściągnięcia pomocy spoza Skalbmierza, sprawnie wykonana, przy czym na Niemcach robiła wrażenie działania dużych sił napastników przybyłych z baz dalekich od Skalbmierza, co w jakimś stopniu ratowało miasto od pacyfikacji.

---

405. Potwierdza rel. w szczegółach wówczas pchor. rez. Adolf Gołębiowski ps. „Sokół II”.

D. AKCJA „KOŚBA”

Szczególnym zaskoczeniem była dla Niemców przeprowadzona na całym terenie Inspektoratu, w dniach od 25 do 30 maja 1944 r. akcja pod nazwą „Kośba”, w której zginęło kilkudziesięciu Niemców i ich służalców, a znaczna ilość kobiet „przyjaciółek” Niemców została ostrzyżona i napiętnowana na czołach literami N.f.D. (Nur für Deutsche).

Akcja „Kośba” przeprowadzona została na podstawie rozkazu Komendy Okręgu i obowiązywała wszystkie Inspektoraty.

Szef dywersji Inspektoratu Antoni Iglewski ps. „Ponar” w swoich wspomnieniach podaje:

„[...] Około 15 maja otrzymałem od «Bolka» rozkaz przeprowadzenia akcji na terenie całego Inspektoratu «Maria». Byłem zaskoczony [...] gdyż słabo znałem teren a i uzbrojenie nie było takie, jak potrzeba.

Zadaniem akcji «Kośba» było poczynienie największych strat Niemcom, zdemoralizowanie ich, likwidacja konfidentów i wymierzenie kar chłosty oraz napiętnowanie Polek, utrzymujących stosunki z Niemcami [...].”

Komendant Obwodu „Magdalena” ppor./por. rez. Stanisław Jan Gutowski ps. „Janusz” wspomina wzrost działalności sabotażowo-dywersyjnej:

„[...] ale o wiele trudniejsze i częstsze były akcje w ramach «Kośby» - likwidacji kilkuosobowych patroli żandarmów, jadących chłopskimi furmankami drogami polnymi - 5 akcji w rejonach: Prandocin, Dośłońce, Klonowa, Szczotkowic i Bukowskiej Woli, zginęli wszyscy Niemcy, bez strat własnych (21 osób). Zdobyto łącznie: 10 pistoletów maszynowych, 6 karabinów, 6 pist. ręcznych [...]”.

Ogn./ogn. pchor. ps. „Trzaska” podaje bliżej:

„[...] Pod koniec maja 1944 r. w godzinach wieczornych zatrzymałem na szosie pięciu Niemców powracających furmanką od strony Prandocina do Słomnik. Akcja miała miejsce około 500 m od Słomnik. Kiedy do zbliżających się Niemców krzyknąłem «Halt». Niemcy zeskoczyli z furmanki chwycili za broń i chcieli otworzyć ogień do nas, lecz zostali zasypani gradem pocisków z naszych pistoletów maszynowych. Zabitych Niemców pochowaliśmy w lesie Sosnówka koło Muniakowic. Gospodarzowi, który z nami jechał zagroziliśmy karą śmierci, jeżeli cokolwiek powie o tej sprawie [...] Zdobyliśmy 2 pm, 2 kbk i 1 pistolet. Znaki rozpoznawcze Niemców przekazałem «Ponarowi». W akcji brali udział: «Trzaska», «Łuczyński», «Roch» i «Dąbek».

W maju 1944 r. w godzinach późno popołudniowych na trasie Kłonów Miechów ujrzelśmy w odległości k. 400 m nadjeżdżających Niemców, urządziliśmy zasadzkę i gdy zbliżyli się do nas krzyknąłem «Hände Hoch». Niemcy wówczas zeskoczyli z wozu zajmując stanowiska w rowie przydrożnym. Po takim zachowaniu padły serie z naszej broni maszynowej i ich zamiary zostały udaremnione gdyż padli trupem [...] zdobyliśmy 2 pm i 1 kbk [...].

Z końcem maja 1944 r. w godzinach wieczornych na powracających z Miechowa patrolu w składzie: «Trzaska», «Dąbek» i «Leszek» najechał motocykl z Niemcami i zatrzymał się obok nas. My będąc z bronią chwyciliśmy za pistolety i nim Niemcy zdążyli się zorientować zasypaliśmy ich ogniem likwidując trzech SS-manów. Miało to miejsce przy końcu wsi Bukowska Wola. Załadowaliśmy ciała Niemców na motocykl i przepchaliśmy w pobliżu wsi Kalina Mała i tam pogrzebaliśmy, a motocyklem udaliśmy się do mp. Kościejów. Zdobyliśmy 3 pm [...].⁴⁰⁶

„Trzaska” podaje następną akcję „Kośby”:

„[...] Także z końcem maja 1944 r. pod wieczór, urządził «Dereń» (Tadeusz Tochowicz) zasadzkę na Niemców, którzy w/g wiadomości naszego wywiadu jechali do miejscowości Kropidło. Na skraju lasu Burzyniec-Dosłońce ukryty patrol zauważył dwie zbliżające się furmanki z Niemcami. Gdy zbliżyli się do zasadzki «Dereń» zawołał «Halt, Hände hoch», a gdy Niemcy poderwali się z siedzeń wozu, chwycili za broń, a woźnice szybko odjechali, na Niemców posypały się serie celnych pocisków z naszych pistoletów maszynowych, tak, że wszyscy zostali zabici. Ciała pogrzebano w lesie [...].⁴⁰⁷

Ppor./por. Józef Malara-Łucki ps. „Olgierd” w swoich wspomnieniach pisze o „Kośbie”:

„[...] Rozkaz «Ponara» do mnie brzmiał: «D-ca oddziału dyw.-part. por. «Olgierd» wykonać akcje bojowe na n-pla w dniach - 25, 26 i 29 maja br. [...] zdobytą bronią na Niemcach dozbroić żołnierzy oddziału i czekać na rozkaz koncentracji oddziałów do dalszych działań bojowych.»

Dnia 24 maja 1944 r. na godzinę 22.00 w domu Ludwika Noconia we wsi Pieczenięgi zarządziłem zbiórkę wyznaczonych do akcji nr 1. a byli to: «Pomostowicz» kpr. (Jan Rejdak ...), «Dąb» (... Nocuń), «Głuszec» (... Nocuń), «Szumny» (...) i «Słowik» (...). Mówię krótko: akcją dowodzić

406. Zob. t. Dok. t. „Dominika Trzaska”.

407. Tamże. W zasadzce brali udział: „Dereń”, „Pszczółka”, „Łuczyński”, Jan Paluch i „Roch”. Zdobyto 4 pm, 2 kbk, 1 pistolet.

będę sam, zbiórka jutro o godz. 12.30 na skraju lasu Rzemiędzice - 2,5 km od strony wsi Pieczenięgi, dojdzie wężozem. Zadanie: na podstawie pewnych informacji z Miechowa samochodem osobowym o godz. 16.00-17.00 dnia 25 bm. tj. jutro przejeżdżać mają żandarmi w kierunku Pińczowa, rozbić samochód z żandarmami na szosie w lesie za wsią Lipówka [...].

Na drugi dzień matka «Dęba» i «Głuszca» przyniosła nam bochen chleba i garnek gotowanego mleka [...] O godz. 11.00 kolejno w odstępach pół minutowych wyskakujemy ze stodoły [...] Znamy wszyscy teren doskonale [...] docieramy do szosy Działoszyce-Pińczów. Zajmujemy stanowiska po drugiej stronie szosy za pierwszymi drzewami w lesie, widoczność na szosę w obu kierunkach dobra [...] wypatrujemy wroga.

Leżymy na stanowiskach już przeszło godzinę. Aby tylko informacja z Miechowa była prawdziwa [...] Uspokajam sam siebie, wiem, że wywiad nasz działa pewnie, że «Dziarski» (Walery Kosołka), to stary i doświadczony oficer wywiadu utajony w policji kryminalnej w Miechowie [...].

Na szosie spokój. Spoglądam na swoich żołnierzy, są świetnie zamaskowani [...] Nagle «Pomostowicz» z erkaemem na stanowisku podnosi rękę i alarmuje. My też już widzimy zbliżający się samochód, czy aby ten na który czekamy? Jest już 20 m od nas. Teraz widać, jak na dłoni przez szyby samochodu mundury niemieckie. Krzyczę ognia! Samochód na wprost nas zachwiał się i «wylądował» w rowie. Podrywamy się i jednym skokiem jesteśmy już przy nim. «Pomostowicz» ubezpiecza z erkaemem. Niemcy zginęli! «Pomostowicz» rzutem granatu z rowu zapala samochód, który płonie razem z żandarmami [...] Szybkim marszem wycofujemy się do lasu Sancygniów. Zdobyto dwa pm, 4 pistolety, 3 granaty i torbę skórzaną [...].

O 21.00 byliśmy już na «melinie» u Ludwika Nocunia w Pieczenięgach. Matka «Dęba» i «Głuszca» nie spała – czekała na powrót dwóch synów. Nie pierwszy to i nie ostatni raz odprawiała nas ze swego domu do walki [...] Ten dom był do naszej dyspozycji: wyżywienie, konie i tu były dobre «meliny» broni zdobytej na hitlerowcach [...].

Na drugi dzień przygotowania do następnej akcji «Kośba». Według informacji zaciągniętych od kierownika mleczarni w Działoszycach o planowanym transporcie masła pod konwojem SS-Galizien.

Do tej wyznaczam: «Pomostowicz», «Wierzba» (...), «Słowik» (...), «Szumny» (...) i «Pszczółka» (...).

Odjazd transportu masła planowany był o godzinie 11.00. Wyznaczam 2 furmanki z «Dębem» i «Głuszcem» na podwodach od naszych ludzi Ludwika Nocunia i Franciszka Milewskiego.

Robimy zasadzkę za stogami, tuż przy drodze prowadzącej do Działoszyc [...] jest godzina 11.30 i widzimy z oddali jakieś wozy. Zbliżają się, to te - poznajemy mundury niemieckie. Są już od nas k. 150 m. Rzucam granat tak by nie razić koni, drugi wyrzuca «Szumny» [...] wypadamy zza stogów, oddajemy serię strzałów ponad głowami ukraińców, którzy poddają się [...] Masło szybko załadowano na nasze furmanki [...] Byliśmy zadowoleni, broń: 4 kbk, 1 pm., 1 pist. oraz 600 kg masła. Zdobycz potrzebna jest na dobrojenie i wyżywienie oddziału liczebnie zwiększającego się [...].

Do akcji nr 3 mamy jeszcze dwa dni [...] Wydaję rozkazy: o godz. 6.00 rano zasadzka obok majątku Giegułtów na przejeżdżające jeden lub dwa samochody ciężarowe z Niemcami. W samochodach będą również Polacy złapani i wiezieni do robót przy okopach. Niemców ma być 6-ciu lub ośmiu. Ludności polskiej około 30-tu. Uważać w czasie walki, aby nie było ofiar wśród ludności polskiej. Granaty rzucać będą po moim pierwszym rzucie «Szumny» i «Pszczółka» [...].

Udział w akcji wezmą: «Szumny», «Słowik», «Wierzba», «Dąb», «Pszczółka», «Pomostowicz», «Głuszec», «Czarny» (...), «Kornecik» (...), «Leszek» (...), «Szczerbowicz» (kpr. Stanisław Wrzesiński).

Ruszamy marszem ubezpieczonym [...] Jesteśmy już na wysokości majątku, miejscu zasadzki [...] «Głuszec», «Czarny» i «Kornecik» ubezpieczyć oddział od strony wsi [...].

Po wydaniu rozkazu rozmawiam z «Pomostowiczem» na temat właściciela majątku. Jak mówią ludzie jest on dobrym człowiekiem i Polakiem, pomaga biednym, zwłaszcza poszukiwanym przez wroga i wysiedlonym [...].

Po tej informacji zabieram czterech żołnierzy i maszerujemy do dworu [...] Gospodarz na nasz widok jest wylękniony nic nie wie o nas. Mówię panie Dziańot - jesteśmy przemarszem, proszę o suchy prowiant dla dwudziestu żołnierzy [...] W tej chwili do salonu wchodzi - starszy pan i dwie kobiety. Właściciel majątku zakłopotany i mówi: nie bójcie się to wojsko polskie - dopowiadam: Armia Krajowa. Teraz chcą mówić wszyscy. Panie szczególnie podziwiają [...] jak się bardzo cieszymy [...] Przyjemnie nam to słyszeć, nie mamy jednak wiele czasu prosimy o suchy prowiant. Panie krajają chleb, smarują masłem, przynoszą kielbasę, chcą nas częstować wódką [...] Dziękujemy i przepraszamy [...] odprowadzani przez gospodarzy do drzwi szybko wychodzimy.

Zaczyna świtać, wszyscy jesteśmy na wyznaczonych stanowiskach. Żołnierze szybko zjadają chleb z kielbasą. Leżymy w rowie wzdłuż wschodniej strony parku. Obserwujemy przedpole. Mamy pewną wiadomość

mość ze wsi Adamów, że Niemcy przyjeżdżają i łapią ludność do budowy okopów. Wiem, że tędy wracają [...] Nagle, prostopadle do drogi ukazał się samochód. Jest jeszcze daleko [...] Drugiego samochodu nie widzę, jestem zdenerwowany [...].

Na zbliżającym się samochodzie nie ma nakrycia widać już ludzi [...] rzucam granat oraz «Szumny» i «Pszczółka». «Pomostowicz» sieje z erkaemu krótkimi seriami ponad głowami ludzi, zeskakujących z samochodu [...] biegną w pole i padają, Niemcy leżą lub stoją przy aucie i wrzeszczą «nicht schiesen». Rozbrajamy Niemców jest ich 8-miu. Do ludności mówię zwalnia was wojsko Polskie [...].

Patrzę na rozbrojonych Niemców, wystraszonych pięćdziesięcioparoletnich ze służby pomocniczej. Bełgocą po niemiecku i proszą o darowanie im życia. U nas u żołnierzy polskich powstaje konsternacja. Wstręt do munduru niemieckiego, nienawiść do okupanta. Zwycięża honor Polaka, przecież poddali się bez walki [...] Daję rozkaz zdjąć ich mundury i spalić na ich oczach. Za chwilę mówię do rozdygotanych Niemców, jeśli będziecie wykonywać rozkazy «führera» zostaniecie przez nas, czy innych żołnierzy polskich rozstrzelani, nie zobaczycie więcej swoich rodzin [...] Pokazują im ręką na zachód i mówię odmaszerować. Nie rozumieją i nie wierzą [...] przecież oni strzelają do bezbronnej ludności polskiej [...] Odeszli z podniesionymi rękami, oglądając się nie ufnie.

Żołnierze moi wrzucają zdobytą broń i amunicję do samochodu. Rozkazuję wsiadać na samochód – gotowi w każdej chwili do walki, naciśkam na starter, ruszamy [...].

Ostatnie zadanie bojowe akcji «Kośba» zostało wykonane, wysłałem meldunek do «Ponara».”

ROZDZIAŁ VI

SILNIEJSZE ODDZIAŁY DYSPOZYCYJNO-DYWERSYJNE

W omawianym okresie walki, dzięki sprzyjającym warunkom, niektóre oddziały dyspozycyjne do działalności sabotażowej przeobraziły się w oddziały dużej dywersji, czyli akcji zbrojnych o charakterze zaczepnym wobec uzbrojonego nieprzyjaciela.

Do takich oddziałów dyspozycyjnych należy zaliczyć oddziały podległe powstałej Komendzie dywersji.

KOMENDA INSPEKTORATU REJONOWEGO „MICHAŁ”

Poczet oficerów dywersji „Dominika”

Okres: 1943-I.1945 r.

DOWÓDZTWO

Funkcja	Stopień	Pseudonim	Imię i nazwisko	Uwagi
	przed / w konsp.			
dowódca 1. 2.	ppor. rez./por. ppor. rez./por.	"Żbik" "Ponar"	Stanisław Jazdowski Antoni Iglewski	od III.44
zastępca 1. 2.	por. sł.st. ppor. rez.	"Grot" "Żbik"	Józef Gargas Stanisław Jazdowski	

Oficerowie dywersji obwodów:

Obwód Miechów - por. sł.st. Józef Gargas ps. „Grot”.

Obwód Olkusz - kpr./plut. pchor. Leonard Wyjadłowski ps. „Ziemia”.

Obwód Pińczów - ppor./kpt. rez. Kazimierz Przybysławski ps. „Młot”.

POCZET I („Żbika”)

plut./ppor. cz.w. Tadeusz Pacyna ps. „Borowik”,

strz./st. sierż. Edward Sitarz ps. „Leszek”,

st. strz./kpr. rez. Zygmunt Kaczmarek ps. „Lew”.

1. Punkty kontaktowo-pocztowe:

Skrzynka główna: dom Walentego Bacy w m. Strzeżów.

Skrzynki pochodne w całym zespole organizacyjnym Inspektoratu.

2. Punkty odpraw:

Strzeżów - dom Walentego Bacy ps. „Lutek” - wachm. pchor. cz.w.

Brzuchania - dom Józefa Krawczyka ps. „Osika” - strz./st. strz.

Kalina Mała (Las) - dom Franciszka Krzciuka ps. „Sosnowski” i jego żony Janiny⁴⁰⁸.

POCZET II („Ponara”)

St. strz. Mieczysław Sawczyński ps. „Obuch”⁴⁰⁹.

Gońcy z oddziałów podległych.

408. Obok Franciszka i jego żony Janiny były zaprzysiężone małoletnie, ale przydatne wielce dwie córki: Leokadia ps. „Malinowska” i Krystyna ps. „Szarotka”.

409. Został zastrzelony uciekając przed Niemcami k. Kaliny Małej w 1944 r.

ODDZIAŁ DYWERSYJNO-PARTYZANCKI „GROT”

Okres konsp.: IV.1944-I.1945 r.

Teren konsp.: początkowo plac. Słomniki, a następnie głównie część północno-zachodnia obwodów miechowskiego i pińczowskiego.

DOWÓDZTWO

Funkcja	Stopień	Pseudonim	Imię i nazwisko	Uwagi
	przed / w konsp.			
dowódca	por. st. st.	"Grot"	Józef Gargas	410
zastępca 1. 2. 3.	ppor. rez. ppor. rez. ppor. rez.	"Rejtan" "Olgierd" "Budny"	Wincenty Ciesielski Józef Malara Władysław Rojek	"Suszarnia" (dorywczo)
szeft oddziału	sierż.	"Tall"	Władysław Zaręba	(od "Suszarnia")

POCZET

1. Łącznicy: st. strz. Franciszek Góralczyk ps. „Butryn” i łącznicy z plutonów na zmianę.
2. Punkty kontaktowe: poprzez placówkę Słomniki.
3. Żołnierze:

strz./st. strz. Adam Pąchalski ps. „Atos”,
strz./st. strz. Michał Misztal ps. „Ryś”,
strz./st. strz. Jan Misztal ps. „Biały”⁴¹¹,
strz./st. strz. Franciszek Niepokój ps. „Diesel”,
strz./st. strz. Czesław Bernardyn ps. „Grom”,
strz./st. strz. Stanisław Kura ps. „Iskra”,
strz./st. strz. Marian Piwowarski ps. „Zagłoba”, „Sikora”,
st. strz. Edward Rojek ps. „Balaska”,
strz./st. strz. Stanisław Radecki ps. „Słoma” i inni.

Stan osobowy: ok. 30 ludzi.

Stan uzbrojenia: uzbrojenie pełne, steny, granaty konsp. i zrzutowe, rkm, kb, magazyn uzbrojenia: bunkier we młynie w Sułkowicach (uzbrojenie zwiększa się stale ze zdobyczy i zrzutów).

Oddział działał początkowo, jak w okresie przynależności do placówki, a więc w zakresie sabotażu, osłonie zrzutowisk, akcji „Kośba”, patroli nocnych dla ochrony ludności przed rodzimym bandytyzmem...

20.V.1944 r. Do akcji ważniejszych, o charakterze dywersyjno-partyzanckim należy akcja w rejonie m. Dziadówka pod dowództwem por.

410. Wcześniej d-ca plac. Słomniki.

411. „Biały” zginął 15.VIII.1944 r. w m. Barbarce.

„Grotą” w zasadzce i walce z oddziałem SS-Galizien w lesie. „Zabito kilkunastu Ukraińców, zdobyto broń i amunicję [...]”.⁴¹²

Lipiec 1944 r. Por. „Grot” z oddziałem leśnym rozbroił policjantów w m. Sułkowice.⁴¹³

Lipiec 1944 r. Zaplanowano akcję na posterunek niemiecki w szkole w Iwanowicach, akcję jednak odwołano.

Pod koniec lipca oddział został odkomenderowany do m. Dziewięcioły dla ubezpieczenia m.p. dowództwa 106 DP, a następnie do lasów Sancygniowskich na koncentrację batalionu „Suszarnia”.

15.VIII.1944 r. „W czasie koncentracji oddziałów dyw.-part. w lasach Dziewięcioły [...] moja drużyna (oddz. «Grot») - ubezpieczająca zgrupowanie sztabu dywizji – stoczyła potyczkę z patrolem konnym żandarmerii niem. Zginął 1 Niemiec, zdobyto kb i konia [...] Po walce odskok (ze sztabem) do lasów Sancygniowskich [...]”.

Oddział „Grot” po przejściu na koncentrację Batalionu Partyzanckiego Dywizji „Suszarnia” wszedł w skład 1. kompanii batalionu.

1. KOMPANIA „WARSZAWA”

1. Dowództwo:

Funkcja	Stopień	Pseudonim	Imię i nazwisko	Uwagi
	przed / w konsp.			
dowódca	por. st. st.	"Grot"	Józef Gargas	
zastępca	ppor. rez.	"Olgierd"	Józef Malara	
szef	sierż.	"Tall"	Władysław Zaręba	z oddz. "Babinicz"

2. Plutony:

Nr	Funkcja	Stopień	Pseudonim	Imię i nazwisko	Uwagi
		przed / w konsp.			
I	dowódca	kpr./plut. pchor. cz.w.	"Trzaska"	Jan Mołęda	
	zastępca	kpr./plut. pchor. cz.w.	"Dereń"	Tadeusz Tochowicz	
II	dowódca	kpr. pchor. cz.w.	"Kłos"	Jerzy Biechoński	
	zastępca	kpr. pchor. rez./ppor.	"Bruzda"	Józef Raj	
III	dowódca	kpr. pchor. cz.w.	"Babinicz"	Juliusz Nowak	
	zastępca	plut./sierż. rez.	"Świerki"	Tadeusz Wojewoda	

412. „Po raz pierwszy całkiem z bliska patrzyłem na n-pla przez celownik karabinu. Z mojej zabytkowej Lebelli zginął na pewno nie jeden. Zdołem prawdziwy karabin (Mauzer), 2 granaty trzonkowe i – buty, francuską 3 strzałową Lebellę z I wojny światowej z 15 nabojami przekazałem [...]”. Rel. strz. Adam Pąchalski ps. „Atos”.

413. Wg rel. st. strz. Michała Misztala ps. „Rys” „przyjechał Aleksy Świerk z Miłocina do «Grotą» z wiadomością, że Słomnik do Skały jadą furmanki z pol. gran. [...]”.

Stan osobowy: tak jak podano w oddz. „Dominika” - przeciętny ok. 30-35 ludzi w oddziale „Grot”.

Stan uzbrojenia: we wszystkich plutonach pełne: broń maszynowa, pm, granaty, PIAT itd. - szczegóły podane przy oddziałach dyw.-part. „Dominika”.

DALSZE AKCJE

25.VIII.1944 r. Oddział „Grot” w ramach kompanii ubezpiecza sztaby - Grupy i Dywizji w ramach batalionu „Suszarnia” w m. Knyszyn w momencie bombardowania obozu Koncentracji, a następnie w ramach lasów sancygniowskich.

28.VIII.1944 r. Oddział bierze udział w 3-dniowej walce obronnej w lasach sancygniowskich. Strz. „Atos” relacjonuje - „Niemcy nękali w dzień i w nocy, ale do lasu nie weszli [...]”.⁴¹⁴

Bliższe dane działań bojowych przy opracowaniu Batalionu „Suszarnia”.

1.XI.1944 r. Oddział bierze udział w walce z niemiecką ekspedycją w sile kompanii nacierającą na las - Niemców wyparto z lasu. Zginął strz./st. strz. „Kos” z III plutonu.

Okres po wyjściu z lasu Batalionu po podziale na grupy samodzielne:

5.XI.1944 r. Patrol oddz. „Grot” miał potyczkę z konnym oddziałem Kałmuków, zabito 2 npl.

10.XI.1944 r. Oddział został odkomenderowany do osłony radiostacji Okręgu i Dywizji w m. Dale. W dniu tym oddział został zaskoczony przez silnie uzbrojoną kompanię n-pla. Po godzinnej walce, już nawet na granaty, przy nagłym wsparciu oddziałów terenowych, które zaatakowały tyły niemieckie, Niemcy wycofali się.

15.XI.1944 r. Oddział mimo obstawy niem. zdobywa dla oddziału trapionego świerzbem i wszami dezynfektor polowy.

24.XI.1944 r. Oddział zorganizował zasadzkę na szosie Klonów-Raławice k. m. Jaworek na niem. kolumnę samochodową. Zniszczono 2 samochody ciężarowe, 1 osobowy, zabito 5 Niemców, w tym majora, wzięto do niewoli pułkownika, zdobyto 2 pm, 15 kbk i 2 rewolwery.⁴¹⁵

10.XII.1944 r. Wypad z lasu do m. Dziewięcioły pod dowództwem pchor. „Trzaski” na rekwirujących żywność żołnierzy Wehrmachtu, którzy po rozbrojeniu (poddali się) zwolniono. Zdobyto kb.

6.I.1945 r. Wypad koło Działoszyc na pociąg z Niemcami. Akcja pod

---

414. Rel. st. strz. ps. „Atos”. „[...]” Spędziłem 3 doby na stanowisku ogniowym, które stanowił płytki okop. Bez jedzenia, była tylko woda i okruchy sucharów [...]”.

415. Wg rel. st. strz. ps. „Atos”. „[...]” Wziąłem udział w ataku na bagnety pod dowództwem pchor. «Trzaski» na broniące się grupy Niemców, co umożliwiło szybki odskok z szosy.”

dowództwem por. „Olgierda” i por. „Jaksy”. W pociągu doszło do walki wręcz. Zdobyto 3 rkm, 25 kb, 6 pm. Zabito trzech Niemców, a raniono ośmiu.⁴¹⁶

14.I.1945 r. W m. Łany Nasiechowickie w czasie działania radiostacji oddział „Grot” - „Olgierd” został zaatakowany przez oddział żandarmerii niem. w sile około 100 ludzi. Oddział bronił się do momentu zwinienia pracującej radiostacji i dopiero wtedy wraz z radiostacją przebił się przez pierścień obławy.⁴¹⁷

16.I.1945 r. Z zasadzki w pobliżu m. Raclawice oddział związał ogniem i zatrzymał na szosie do rana kolumnę niem. liczącą ponad 1 km, dzięki czemu o świcie została zbombardowana przez samoloty sowieckie.⁴¹⁸

---

416. Wg rel. st. strz. ps. „Atos”. „[...] Brałem udział w walce wraz z «Osiką», rozbroiłem 6-ciu żołnierzy niem.”

417. Głównie wg rel. st. strz. ps. „Atos”. „Walczyłem w akcji, która uzbrojona w MG otworzyła drogę naszej drużynie z okrążenia [...]”.

418. Wg rel. st. strz. ps. „Atos”. „[...] Prowadziłem ogień jako celowniczy z km [...]”.

**ODDZIAŁ DYSPOZYCYJNY
PODOBWODU PROSZOWICE („PEŁA MAGDALENA”)
a następnie oddział dywersyjno-partyzancki**

Okres konsp.: XI.1943-VI.1944 r. i dalsze okresy walki

Teren konsp.: południowa część pow. Miechów - gmina Działoszyce i Sancygniów.

DOWÓDZTWO

Funkcja	Stopień	Pseudonim	Imię i nazwisko	Uwagi
	przed / w konsp.			
dowódca	kpr./pchor. cz.w.	"Kłos"	Jerzy Biechoński	419
zastępca	plut./sierż. zaw.	"Lazar"	Piotr Lipowski	

POCZET

1. Łącznicy (gońcy):

strz./st. strz. Jerzy Bernacki ps. „Pilot”

oraz z poszczególnych drużyn łącznicy z plutonów na zmianę:

strz./st. strz. Władysław Pawlus ps. „Sowiński”, oddz. „Orlik”,

strz./st. strz. Zygmunt Kował ps. „Pawian”.

2. Punkty kontaktowe: poprzez placówkę Słomniki.

3. M.p. d-cy: m. Koniusza.

---

419. Bardzo zdolny organizator, energiczny i ofiarny, dzielny d-ca konsp. Z podstawowym wykształceniem wojskowym nabytym w konsp.

PODODDZIAŁY DYSPOZYCYJNE

PLUTONY

Nr	Funkcja	Stopień	Pseudonim	Imię i nazwisko	Uwagi
		przed / w konsp.			
I	dowódca	kpr./plut. rez.	"Modrzew"	Stanisław Gas	420
	zastępca 1	plut. rez.	"Sosna"	Stanisław Szejewicz	
	zastępca 2	kpr. pchor. cz.w.	"Jabłoński"	Bogusław Kleszczyński	421
II	dowódca	plut./sierż. zaw.	"Lazar"	Piotr Lipowski	
	zastępca	st. strz./kpr. rez.	"Czajka"	Tomasz Marzec	422
III	dowódca	plut./sierż. ndt.	"Drozd" i "Topór"	Jan Latała	
	zastępca	kpr./plut. ndt.	"Strzała"	Stanisław Libura	
IV	dowódca	plut./plut. rez.	"Łoś"	Dionizy Nowak	423
	zastępca	kpr./plut. rez.	"Ramzes"	Leon Głąbski	
V	dowódca	kpr./plut. rez.	"Waligóra"	Bolesław Woźniak	
	zastępca			NN	
VI	dowódca	kpr./plut. rez.	"Polan"	Jan Kura (Kurowski)	424
	zastępca			NN	
VII	dowódca	kpr./plut. rez.	"Bosmat"	Zygmunt Kwiatek	
	zastępca			NN	
VIII	dowódca	plut. sierż. rez.	"Kolba"	Tadeusz Biernacki	
	zastępca			NN	
IX	dowódca	strz./st. strz.	"Orlik"	Stanisław Jaskulski	
	zastępca	strz./st. strz.	"Balacha"	Fryderyk Marciński	

PLUTON I

Żołnierze: strz./st. strz. Juliusz Jarosz ps. „Wydra”,
 strz./st. strz. Franciszek Kuliński ps. „Wir”, Wiatr”,
 strz./st. strz. Stanisław Luty ps. „Srog”,
 strz./st. strz. Józef Kuranowski ps. „Palczyk”,
 strz./st. strz. Włodzimierz Jarosz ps. „Dzik”,
 strz./st. strz. Władysław Strzelski ps. „Słowik”,
 strz./st. strz. Stanisław Strzelski ps. „Jastrząb”,
 strz./st. strz. Stefan Skulski ps. „Kruk I” i inni.

420. Zamordowany w 1945 r. przez UB.

421. Poległ pod Naramą XI.1944 r.

422. T. Marzec skazany na 5 lat więzienia przez UB.

423. Poległ VIII.1944 r. (Sancygniów).

424. Zamordowany w 1945 r. przez UB.

Stan osobowy: 1 + 12 szeregowych.

Stan uzbrojenia: pm, kbk, granaty, pistolety krótkie (hełmy na stan).

PLUTON II

Żołnierze:

strz./st. strz. Jan Piotr Rachtan ps. „Niegolewski”, „Dąb”,

strz./st. strz. Witold Świątek ps. „Walczak”,

strz./kpr. rez. Edward Ozdoba ps. „Sokół”,

strz./st. strz. Władysław Samek ps. „Bystry”,

strz./st. strz. Franciszek Marchewka ps. „Wykrot”,

Bronisława i Krystyna Lipowskie

(żona i córka Piotra Lipowskiego) i inni.

Stan osobowy: około 1 + 15 szeregowych.

Stan uzbrojenia: pm, kbk, granaty, pistolety ręczne.

PLUTON III

Żołnierze:

kpr./plut. rez. Józef Pasternak ps. „Dąb”,

kpr. rez. Józef Bochenek ps. „Szofer”,

kpr. rez. Józef Krzyk ps. „Piorun”,

kpr. rez. Maksymilian Gajda ps. „Wilk”,

st. strz./kpr. rez. Józef Sztarleja ps. „Sak”,

st. strz./pchor. cz.w. Jan Wojtas ps. „Wyrwidąb”,

st. strz./pchor. cz.w. Zbigniew Jerzy Nowak ps. „Grunwald”⁴²⁵,

strz./kpr. pchor. cz.w. Franciszek Wydro ps. „Longin”,

strz./kpr. pchor. cz.w. Włodzimierz Ostrowski ps. „Skała II”,

strz./st. strz. Jan Gajda ps. „Kos”⁴²⁶,

strz./st. strz. Jan Guzik ps. „Sroka”,

strz./st. strz. Jerzy Michalik ps. „Beton II”,

strz./st. strz. Tadeusz Latinek ps. „Manius”,

strz./st. strz. Tomasz Kułaga ps. „Poker”,

strz./st. strz. Zdzisław Tekielski ps. „Jurand” i inni⁴²⁷.

Stan osobowy: około 1 + 20 szeregowych.

Stan uzbrojenia: pm, kbk, granaty, pistolety krótkie.

PLUTON IV

Żołnierze:

---

425. Żołnierzami AK byli: ojciec Franciszek Nowak, bracia Lech ps. „Omega” i Jan ps. „Piła”.

426. J. Gajda - poległ w walce 15.I.1944 r.

427. Francuz Louis Desta i Belg - N. Meksel - zbiegli jeńcy niem.

kpr./plut. rez. Jakub Jelonkiewicz ps. „Jeleń”,
strz./st. strz. Henryk Jelonkiewicz ps. „Topór”,
strz./st. strz. Jerzy Biernacki ps. „Pilot”,
strz./st. strz. Zdzisław Henryk Machowski ps. „Lew”,
strz./st. strz. Stefan Grzesik ps. „Dąb”,
strz./st. strz. Zdzisław Wyporek ps. „Elke”,
strz./st. strz. Ryszard Cieplewski ps. „Polan II”,
strz./st. strz. Mieczysław Skórczyński ps. „Portos”,
strz./st. strz. Zygmunt Nowak ps. „Sfinks”,
strz./st. strz. Stefan Tadeusz Wciśliński ps. „Szybowiec”,
strz./st. strz. Zdzisław Łakomski ps. „Kardelek”⁴²⁸,
strz./st. strz. Mieczysław Adamczyk ps. „Sokół” i inni.

Stan osobowy: około 1 + 10 szeregowych.

Stan uzbrojenia: pm, kbk, granaty, pistolety krótkie.

Akcje plutonu pod dowództwem „Łosia”:

Koniec lutego 1944 r. - likwidacja w m. Zielenice 2 bandytów.

Początek lipca 1944 r. - likwidacja agenta pol. w m. Dojazdowie. Wykonał patrol boj. w składzie: „Łoś”, „Dąb”, „Pilot”.⁴²⁹

Koniec czerwca 1944 r. - zlikwidowanie agenta gestapo b. pol. z Biurkowa. Wykonał akcję: „Kłos” i „Dąb” przy osłonie 3 żołnierzy.

PLUTON V

Żołnierze: st. strz./kpr. rez. Jan Kulesza ps. „Kos”,
strz./st. strz. Adam Woźniak ps. „Wir”⁴³⁰ i inni.

Stan osobowy: około 1 + 15 szeregowych.

Stan uzbrojenia: pm, kbk, granaty, pistolety krótkie.

PLUTON VI

Stan osobowy: około 1 + 10 szeregowych.

Stan uzbrojenia: pm, kbk, granaty, pistolety krótkie.

PLUTON VII

Stan osobowy: około 1 + 8(10) szeregowych.

Stan uzbrojenia: pm, kbk, granaty, pistolety krótkie.

PLUTON VIII

Żołnierze: strz./st. strz. Witold Świątek ps. „Walczak”,⁴³¹

428. Poległ VIII.1944 r. (Sancygniów).

429. Wg relacji m.in. Jerzego Biernackiego ps. „Pilot”.

430. Poległ pod Wawrzeńczycami, 15.I.1945 r.

431. Brat Ludwik należał do AK.

strz./st. strz. Józef Biermański ps. „Jastrząb” i inni.
Stan osobowy: około 1 + 15 szeregowych.
Stan uzbrojenia: pm, kbk, granaty, pistolety krótkie.

PLUTON IX

Żołnierze:

kpr. pchor. rez. Ryszard Lodowski ps. „Magiera”⁴³²,
plut. rez. Stanisław Wilk (ojciec) ps. „Peowiak”,
st. strz. Jan Lubaszek ps. „Vis”,
st. strz. Jerzy Nowak ps. „Jeż”,
st. strz. Józef Migas ps. „Lanca” (kierowca),
st. strz. Katarzyna Wilk,
st. strz. Lech Nowak ps. „Omega”,
st. strz. Mieczysław Wilk ps. „Żurawik”⁴³³,
st. strz. pchor. cz.w. Zbigniew Jerzy Nowak ps. „Grunwald”,
st. strz. Roman Tomczuk,
st. strz. Stefan Olender ps. „Kraków”,
st. strz. Władysław Gruszka ps. „Orzech”,
st. strz. Władysław Siemiński ps. „Pantera”,
st. strz. Władysław Witulski ps. „Zabój”,
strz./st. strz. Fryderyk Marciński ps. „Balacha”,
strz./st. strz. Władysław Pawlus ps. „Sowiński” i inni.

Stan osobowy: około 1 + 20 szeregowych.
Stan uzbrojenia: pm, kbk, granaty, pistolety krótkie.

ŻOŁNIERZE BLIŻEJ NIEROZEZNANI

strz./st. strz. Zygmunt Kowal ps. „Piorun”,
st. strz. Karol Wojnarowski ps. „Zielony”,
strz./st. strz. Władysław Dziuba ps. „Dąb”,
strz./st. strz. Jerzy Biernacki ps. „Pilot”,
strz./st. strz. Łakomski ps. „Pantera”,
st. strz. pchor. cz.w. Mieczysław Freich ps. „Falkowski”,
kpr. pchor. NN ps. „Fidelis”,
strz./st. strz. Witold Biały ps. „Morus”.

SŁUŻBY POMOCNICZE

1. Sekcja sanitarna: d-ca - st. sierż. Teofil Senderski ps. „Topór”.
2. Tabor: st. strz. Jan Wojtas ps. „Wyrwidąb”.

432. „Magiera” poległ 30.VII.1944 r.

433. „Żurawik” zginął wraz z ojcem i matką w marcu 1943 r.

DZIAŁALNOŚĆ DYWERSYJNO-BOJOWA

Kpr. rez./sierż. ndt. Jan Latała określa prawidłowo wówczas: „[...] działalność sabotażowo-dyweryyjna oddziału dywersyjnego Podobwodu Proszowice («Pela Magdalena») początkowo plutonu a następnie kompanii pod dowództwem kpr. pchor. «Kłosa» składał się z kilku drużyn zorganizowanych i działających początkowo samodzielnie w poszczególnych komórkach konspiracyjnych Podobwodu «Pela». Były to więc drużyny o różnym składzie liczebnym i uzbrojenia.

Działalność tych drużyn ograniczała się do południowej części Obwodu Miechowskiego («Magdalena»). Niszczono akta gminne, łączność, mleczarnie, tartaki. Likwidowano agentów gestapo [...], ochraniano ludność cywilną przed bandytami rabunkowymi [...] Ważnym elementem w naszej działalności były akcje o specjalnym znaczeniu, jak ochrona zrzutów, transport tej broni i skoczków do przeznaczonych «melin», magazynów itp. [...]”.

Działalność partyzancka tj. akcje o pełnym zagrożeniu nieprzyjaciela, były udziałem już przeszkolonych oddziałów dywersyjnych i w pełni partyzanckich. Początek działalności pełno-bojowej tych oddziałów w Podobwodzie „Pela Magdalena” uwidacznia się wyraźnie w miesiącu lipcu 1944 r.

W pierwszych dniach lipca 1944 r. ubezpieczała komp. „Kłosa” mp. sztabu dywizji w Koniuszy a następnie w m.p. Zielenice i las Dziewięcioły.

27.VII.1944 r. oddział kompanii „Kłosa” rozbroił w m. Czechy wycofujący się z Proszowic posterunek żandarmerii i policji granatowej. Uczestnik akcji st. strz. Jerzy Biernacki ps. „Pilot” stwierdza: „w akcji bez strat własnych zdobyto sporo broni, amunicji, granatów, mundurów, koców i innego sprzętu wojskowego.”

28-29.VII.1944 r. Udział w opanowaniu Proszowic. Wystawiono ubezpieczenia od strony Krakowa i Słomnik, zlikwidowano konfidenta gestapo.

30.VII.1944 r. oddział transportujący broń został zaskoczony pod Proszowicami przez jadących samochodami Niemców i w walce zginęli pchor. Ryszard Lodowski ps. „Magiera”, strz./st. strz. Jan Lubaszek ps. „Vis”, zdołał się wycofać pchor. Leopold Baudisch ps. „Makar”.

13.VIII.1944 r. tuż przed wymarszem na koncentrację batalionu „Suszarnia” do lasu Sancygniów oddział wspólnie z oddz. „Babinicza” miał potyczkę z patrolem konnym nieprzyjaciela.

15.VIII.1944 r. uwolniono 2 żołnierzy BCh z rąk Wehrmachtu. W akcji brali udział „Kłos”, „Pilot”, pchor. Wojciech Łuczyński ps. „Plater”...

Od połowy sierpnia 1944 r. oddział „Kłosa” wszedł w skład batalionu „Suszarnia” i bierze udział w akcjach tej jednostki.⁴³⁴

Po rozwiązaniu batalionu „Suszarnia” jako jednostki zwartej, poszczególne pododdziały rozpoczęły dalszą działalność samodzielnie (6.XI.1944 r.).

Między innymi akcjami kompanii proszowickiej („Kłosa”) wykonano:

13.I.1945 r. patrol w składzie „Pilot”, „Elke” i „Dąb” przepędził niemiecki patrol minerski mostu kolejowego w Proszowicach. (relacja „Pilota”)

15.I.1945 r. oddział „Drozd” wykonał zasadzkę na kolumnę wycofującą się (pod m. Wawrzeńczyce) zadając duże straty w tym w ludziach i sprzęcie. Wcześniej, bo z końcem listopada 1944 r. oddział „Grota” (J. Gargas) miał potyczkę z Niemcami w maj. Dziemiężyc, a następnie w Kamieńczycach.

INNA DZIAŁALNOŚĆ

W połowie lipca 1944 r. uruchomiono kurs dywersyjny dla żołnierzy oddziałów dywersyjnych z kompanii dyw. „Kłosa”. Komendantem, jak relacjonuje „Drozd” był „Kłosa”, a wykładowcami: „Modrzew”, „Strzała”, „Lazar”, „Drozd”. Kursanci zapoznawali się z bronią m.in. zrzutową i jej technicznym i bojowym użyciem w walce, także z materiałami wybuchowymi, ze spłonkami i zastosowaniem ich w walce (zniszczeń). Wykonano ćwiczenia bojowe a nawet musztrę.

M.p. kursu było zmieniane co jakiś czas i ubezpieczane przez oddziały terenowe. Zorganizowane były czujki obserwacyjno-alarmowe w terenie. Oddział miał dobrze zorganizowaną łączność z sąsiadami, wiedział o boju w Brzesku Nowym... był w kontakcie z d-cą ps. „Skiba” z kompanii por. Bohdanem Thuguttem ps. „Beteha” ze IV/120 pp/106 DP.

Stan osobowy: 18 + 140 ludzi.

Stan uzbrojenia: zależnie od okresu działania.

Plut. Jan Latała ps. „Drozd” relacjonuje: „[...] Uzbrojenie nasze stanowiły 2 MG niemieckie, rkm «Browning» polski, rkm «Bren» angielski, 8 pm «Sten», 2 pm «Schmeiser», 1 pm «Pepesza», 2 pm «Piaty», karabiny «Mauzer». Mieliśmy dostateczną ilość amunicji oraz granatów zrzutowych i produkcji konspiracyjnej tzw. «Karbitówki» (z produkcji krakowskiej «Ubezpieczalnia» [...]).”

---

434. Bliższe relacje podane przy opisie batalionu „Suszarnia”.

ODDZIAŁ DYWERSYJNO-PARTYZANCKI „OLGIERD”⁴³⁵

Okres konsp.: Wiosna 1944 - I.1945 r.

Teren konsp.: obwody Miechów-Pińczów.

DOWÓDZTWO

Funkcja	Stopień	Pseudonim	Imię i nazwisko	Uwagi
	przed / w konsp.			
dowódca	ppor./por. rez.	"Olgierd"	Józef Malara	
zastępca 1. zastępca 2.	sierż./pchor. cz.w. doraźnie wyznaczony podoficer	"Trzaska", "Trzebiński"	Jan Molęda	436
adiutant	st. strz./kpr. rez.	"Pomostowicz"	Jan Rejduk	

ŻOŁNIERZE WYRÓZNIAJĄCY SIĘ

st. strz. Stanisław Zegan ps. „Szumny”,
kpr. rez. Stanisław Stokłosa ps. „Wierzba”,
plut. zaw. Jan Paluch ps. „Pszczółka”,
kpr./plut. Stanisław Nocuń ps. „Głuszec”,
kpr. Stanisław Wrzeński ps. „Szczerbowicz”,
st. strz. Alfons Krawiec ps. „Ali”.

ŻOŁNIERZE BLIŻEJ NIEROZEZNANI

Józef Manterys ps. „Longinus”,
Władysław Błaszczak ps. „Bławat”,
Zbigniew Borowski ps. „Orbid”,
NN ps. „Słowik”,
NN ps. „Dąb”,
NN ps. „Czarny”,
NN ps. „Leszek”,
NN ps. „Kornecik”.

Stan osobowy: około 25 ludzi.

Stan uzbrojenia: rkm, pm, kbk, granaty.

435. D-ca oddziału dyspozycyjnego plac. Słaboszów, z chwilą zorganizowania ODP „Dominika” pod dowództwem II z-cy inspektora Antoniego Iglewskiego ps. „Ponar”, już jako „Dominika” działa w zasadzie w dwóch grupach, jako oddział „Olgierd” i oddział „Trzaska”, łącząc się do pewnych akcji razem, co szczególnie miało swój wyraz w IV okresie walki po zorganizowaniu Batalionu Partyzanckiego „Suszarń”, a następnie w zespole ochrony radiostacji.

436. W okresach odrębnego działania oddziałów.

DOKONANE AKCJE

Maj 1944 r. Działanie wspólne oddziałów „Olgierd”, „Trzaska” i „Jaksa”:

1. spalenie akt w gm. Raclawice, wykonane z grupami „Olgierd” i częściowo „Trzaska”.

2. zniszczenie biura targownika, wykonane z oddz. „Jaksa” i „Dereń”, częściowo „Trzaska”. Przy czym posterunek policji zaryglował się. Stan oddz. w akcji 25 ludzi. Następnego dnia Niemcy tyralierą szli w kierunku naszego wycofania się (m. Kropidło-Słaboszów) strzelając do ludności spotkanej, tak zginął d-ca placówki Słaboszów Bronisław Gola ps. „Szafran”.

Maj 1944 r. Akcja maskująca d-cę plac. Czaple Wielkie zagrożonego aresztowaniem, ppor. rez. Jana Popieła ps. „Grom”, uprowadzenie go i zamelinowanie. W akcji brali udział: „Olgierd”, „Trzaska”, „Dereń” i „Dąbek” na polecenie Wawrzyńca Kobylca ps. „Wierny”.

Zgodnie z rozkazem odgórnym podanym bezpośrednio oddziałom „Dominiki” przez kpt. cc ps. „Ponar”, d-cę „Dominiki Inspektorackiej” - oddział „Olgierda” wykonał w ramach akcji „Kośba” 3 działania bojowe:

1. dnia 25 maja 1944 r. w rejonie szosy Działoszyce-Pińczów z zasadzki został zlikwidowany samochód z kilkoma żandarmami, ciało spalono z autem. Wykonał oddział pod dowództwem „Olgierda”, żołnierze: „Pomstowicz”, „Dąb”, „Głuszec”, „Szumny” i „Słowik”. Zdobyto broń.

2. 26 maja 1944 r. Wykonano akcję na transport masła na dwóch podwodach konwojowanych przez kilku Ukraińców w służbie niemieckiej. Zdobyto ładunek, zlikwidowano konwojentów, zdobyto broń. Wykonał patrol 1 + 4 żołnierzy („Pomstowicz”, „Wierzba”, „Słowik”, „Szumny” i „Pszczółka”) pod nadzorem „Olgierda”.

3. 29 maja 1944 r. Wykonano akcję odbicia ok. 30 więźniów złapanych do budowy okopów pod konwojem niemieckim. Zasadzka obok majątku Giebułtów na samochód niemiecki udała się znakomicie. Konwojenci to stare roczniki, poddali się. Zwolniono ich ze względu na prośby i wiek, w samej tylko w bieliźnie. Stan oddziału 1 + 12. Zdobyto broń i auto. Niemców było 8-miu.

4. Czerwiec 1944 r. Nieudana zasadzka na szefa gestapo miechowskiego Riedingera w lesie Klonowskim obok szosy; pojechał inną drogą. Wykonawcy: „Olgierd”, „Trzaska”, „Dereń”, „Dąbek” + 4 żołnierzy z oddz. „Olgierda”.

5. 28 lipca 1944 r. Akcja w Działoszycach na magazyn, celem zaopatrzenia oddziałów w materiały, jak bielizna, skóry, obuwie itp. Wykonały oddziały „Olgierda”, „Trzaski” i „Jaksy”.

Tego samego dnia wykonano akcję na oddział niemiecki w szkole w m.

Książ Wielki. Walkę musiano przerwać na skutek nadchodzących posiłków niemieckich. Wycofano się. W wyniku walki poległ plut. Mieczysław Szwaczka ps. „Łuczyński”, a ponieśli lekkie rany: „Trzaska”, kpr. Stanisław Nocuń ps. „Głuszczyk” i st. strz. Stanisław Urban ps. „Kolumb”. Ze strony niem. 7 zabitych i kilku rannych, a zdobyto km przeciwlotniczy, kbk i pm.

Działalność oddziału w okresie miesięcy sierpień-listopad 1944 r. to jest pobytu oddziału w ramach Batalionu Partyzanckiego „Suszarnia”⁴³⁷ znajduje swoje omówienie w ramach tego batalionu w walce, inne jak niżej, w opracowaniach dot. oddziałów „Olgierd” i „Trzaska”.

Sierpień 1944 r. Wypad zaopatrzeniowy dla „Suszarni” na tzw. Liegenschaft w m. Łopaty, gdzie nocą zabrano kilka sztuk bydła i owiec. Akcję wykonał oddział złożony głównie z oddziału „Trzaski” i on najczęściej wykonywał wypadki zaopatrzeniowe i in.

5 sierpnia 1944 r. Nieprzyjaciel zaatakował obóz bojowy Batalionu „Suszarnia” silnym nalotem bombowym kilku samolotów. Scalone na nowo oddziały „Olgierda” i „Trzaski” ubezpieczały odcinek lasu od strony Trzonowa i Wymysłowa. „[...] W tym czasie mieliśmy przygotowane [...] rowy przeciwpancerne i przeciwlotnicze, które zdały całkowicie w czasie nalotu egzamin [...]” – relacjonuje „Trzaska”. Oddział stracił jedynie kuchnię polową, którą zdradził dym unoszący się nad lasem.⁴³⁸

Wrzesień 1944 r. W ramach zaopatrzenia Batalionu „Suszarnia” wykonano akcję na sygnalizowany odgórnie transport niemiecki zdążający w kierunku m. Wiślica z ładunkiem na front. „Trzaska” relacjonuje - „[...] W związku z powyższym „Olgierd” i „Dereń” dobrali do siebie 6 żołnierzy i wykonali akcję w m. Rosiejów przez zaskoczenie [...] Po rozbrojeniu Niemców, samochód skierowano do lasu pomyślnie, bez strat. Na samochodzie było: pół tony cukru, kilkanaście tysięcy papierosów i paręset litrów wódki gatunkowej. Ponadto zabrano Niemcom 2 kb i samochód, który służył nam do przewożenia żołnierzy [...]”.

Drobna raczej, ale ruchliwa działalność wypadowa oddziałów zgrupowanych w Batalionie Partyzanckim „Suszarnia”, obecność dużej jednostki bojowej, silnie uzbrojonej zwróciła szczególną uwagę okupanta, który w dniu 1 listopada uderzył swymi siłami na stanowiska Batalionu od strony Sancygniowa i został odparty przez 1 i 3 kompanię ponosząc duże straty.

---

437. Oddział „Olgierd” wszedł w skład 1. komp. („Warszawa”) pod komendą por. Józefa Gargasza ps. „Grot”, z-ca Józef Malara ps. „Olgierd”. W skład tej komp. wszedł oddział „Trzaska” w ramach I plutonu, którego d-cą był sierż. pchor. cz.w. Jan Molęda ps. „Trzaska”, a z-cą plut. pchor. cz.w. Tadeusz Tochowicz ps. „Dereń”.

438. Szczegółowe dane dot. dnia 5.VIII.1944 r. w innym opracowaniu.

Niemcy przez swoje uderzenie przekonali się, że mają przed sobą silnego przeciwnika, i jak donosił nasz wywiad, gromadzili siły i przygotowywali się do następnego uderzenia zwiększonymi siłami.

Coraz trudniejsze warunki bazowania w warunkach leśnych i zbliżająca się zima przy równoczesnym silnym zagrożeniu bojowym, zmusiły dowództwo Inspektoratu do wydania rozkazu przejścia „Suszarni” na ugrupowanie zimowe w formie jednostek dyspozycyjnych rozrzuconych w terenie.

5 listopada d-ca Batalionu Partyzanckiego „Suszarnia” odprawił podzielony na plutony oddział, między innymi, jako I pluton samodzielny w teren z 1 kompanii pod dowództwem sierż. pchor. cz.w. Jan Mołęda ps. „Trzaska”, z zadaniem ubezpieczenia radiostacji Okręgu. Zastępcą d-cy został plut. pchor. cz.w. Tadeusz Tochowicz ps. „Dereń”. Przy tym plutonie był z-ca d-cy 1. kompanii ps. „Olgiard”.

Pluton ten pod dowództwem „Olgiarda” był na ubezpieczeniu radiostacji Okręgu przy częstej zmianie stanowisk: Nowiny, Dale, Dośłońce, Łany Nasiechowskie.⁴³⁹

Część oddziału plutonu „Trzaska” w razie potrzeby robiła wypadki zbrojne.

Grudzień 1944 r. Przeprowadzono akcję na pociąg wąskotorowy w rejonie m. Słaboszów, po ostrzeżeniu serią km, gdy jadący silniejszy oddział niemiecki odpowiedział strzałami, został zasypany ogniem partyzantów i zmuszony do poddania się i rozbrojenia. Zdobyto: 3 rkm, 8 pm, 29 kbk, 5 pistoletów, kilka tysięcy sztuk amunicji, wiele granatów. Jeńców zwolniono i pozwolono odjechać pociągiem do Miechowa.

Grudzień 1944 r. Będąc na ubezpieczeniu radiostacji w m. Dale otrzymali wiadomość o aresztowaniu w m. Nowiny naszego żołnierza z plutonu żandarmerii i postanowił odbić go. Oddział w sile ok. 30 ludzi zajął stanowisko w m. Jaworek (1 km od m. Raclawice). Z tej zasadzki kolejno zostali unieruchomieni: motocyklista, 2 samochody ciężarowe z wojskiem, samochód osobowy z oficerami niem. (zniszczony z obsadą). Na wiadomość o zbliżaniu się nowej kolumny nieprzyjaciela, oddział szybko wycofał się mając na uwadze ubezpieczenie radiostacji.

Grudzień 1944 r. W okresie ubezpieczenia radiostacji w m. Dale. Niemcy wykryli jej stanowiska i uderzyli od strony lasu w sile kompanii (ok. 120 żołnierzy). Nasz oddział zaalarmowany stoczył walkę zwycięską dzięki silnemu uzbrojeniu i zaatakował ogniem bocznym km z rejonu kamieniołomu tyralierę niemiecką oraz ogniem maszynowym także od

---

439. Niemcy uderzyli na obóz następnego dnia, kilkoma batalionami, ale zastali tylko puste szalasy.

strony zabudowań kwatery radiostacji. Niemcy ponieśli straty i zagrożeni nadchodzącą pomocą sąsiednich oddziałów partyzanckich dywizji, wycofali się, pozostawiając 2 kbk, kilka hełmów i koców (widocznie rannych). „Naszych strat nie było [...]” relacjonuje „Trzaska”.

Styczeń 1945 r. „Trzaska” relacjonuje: „[...] W styczniu 1945 r. ubezpieczając radiostację zostaliśmy ponownie zaatakowani przez 3 kompanie niemieckie i zamknięci w pierścien. Radiostacja kwaterowała w tym czasie w m. Łany Nasiechowskie. Niemcy rozpoczęli natarcie na odkrytym terenie, pociskami zapalającymi spalili kilka zabudowań. Mimo zaciętej walki Niemcy nie zdobyli radiostacji i wycofali się w kierunku Miechowa [...]”.

W styczniu wycofujące się oddziały niem. pod naporem sił sowieckich były zaskakiwane przez nasze oddziały i rozbrajane.⁴⁴⁰

ŻOŁNIERZE DOTĄD NIE WYMIENIENI w okresie od lipca 1944 r. do stycznia 1945 r.

Podoficerowie:

plut. rez. Stanisław Wrzesiński ps. „Jarzyna”,
plut. rez. Jan Klimczyk ps. „Leśniak”,
plut. rez. Jan Rejda ps. „Pomostowicz”,
kpr. rez. Franciszek Niepokój ps. „Diesel”,
kpr. rez. Jan Musiał ps. „Waligóra”,
kpr. rez. Tadeusz Równiak ps. „Bor”.

Strzelcy / Starsi Strzelcy:

Adam Pąchalski ps. „Atos”,
Edward Rojek ps. „Balaska”,
Franciszek Góralczyk ps. „Butrym”,
Feliks Benarski ps. „Baranek”,
Alfons Łapiński ps. „Brzoza”,
Edward Nowakowski ps. „Bąk”,
Tadeusz Krochmal ps. „Czarny”,
Mieczysław Nocuń ps. „Grab”,
Zbigniew Dubaj ps. „Gałąska”,
Stanisław Nocuń ps. „Głuszec”,
Stanisław Jędruch ps. „Indor”,
Stanisław Kuna ps. „Iskra”,
Jan Żurański ps. „Jeż I”,

---

440. Opracowano na podstawie dokładnych relacji: sierżanta podchorążego cz.w. ps. „Trzebiński” i „Trzaska”, plut. pchor. cz.w. Tadeusza Tochowicza ps. „Dereń”, a także por. rez. Józefa Malary ps. „Olgięrd”, potwierdzone przez innych żołnierzy.

Jan Żurański ps. „Jeź II”,
Jan Chrzan ps. „Kornecik”,
Tadeusz Szprycha ps. „Kruk”,
Zygmunt Szymczyk ps. „Leszek”,
Józef Manterys ps. „Longinus”,
Mieczysław Bielawski ps. „Mucha”,
Henryk Górski ps. „Nożyce”,
Stanisław Sourek ps. „Orzeł”,
Jerzy Łapiński ps. „Osika”,
Michał Misztal ps. „Ryś”,
Marian Lis ps. „Ryś II”,
Marian Molęda ps. „Roch”,
Antoni Goik ps. „Ruch”,
Stanisław Radecki ps. „Słoma”,
Karol Brzymia ps. „Słowik”,
Władysław Niewiara ps. „Strzał”,
Franciszek Kołodziej ps. „Szalenciec”,
Władysław Dąbrowski ps. „Szary”,
Roman Wójcik ps. „Szczerbowicz”,
Stanisław Zegan ps. „Szumny”,
Władysław Szlęk ps. „Wąs”,
Stanisław Bielawski ps. „Wąsik”,
Adam Rzemieniec ps. „Wróbel”,
Stanisław Stokłosa ps. „Wierzba”,
Fryderyk Musiał ps. „Zając”,
Zbigniew Zelek ps. „Żbik”,
NN ps. „Karolek”,
NN ps. „Marianek”,
NN ps. „Postęp”,
Doniec ps. „Torpeda”,
NN ps. „Wyżeł”.

Przy oddziale działała przez pewien okres grupa zbiegłych z niewolnictwa Rosjan w liczbie 14 z por. Winogradowem na czele, m.in. ps. „Kapitan”, „Kola”, „Gruzini”, „Wania”, „Rusini”, „Iwan”...

Polegli:

plut. rez. Jan Rejdak ps. „Pomstowicz”.
st. strz. Tadeusz Równiak ps. „Bór”.
st. strz. Stanisław Sourek ps. „Osika”.
st. strz. Marian Molęda ps. „Roch”.

st. strz. Franciszek Kołodziej ps. „Szaleniec”.
st. strz. Doniec ps. „Torpeda”.

Zamordowani przez UB:

St. strz. Mieczysław Nocuń ps. „Grab” i st. strz. Jan Chrzan ps. „Kornecik”. 25.IV.1945 r. - zamordowani i utopieni w stawie Słupów k. Działoszyc, pochodzili z m. Nieszków.

ODDZIAŁ DYWERSYJNO-PARTYZANCKI „ZEMSTA”⁴⁴¹

Okres konsp.: VII-VIII.1944 r.

Teren konsp.: obwód Olga.

DOWÓDZTWO

Funkcja	Stopień	Pseudonim	Imię i nazwisko	Uwagi
	przed / w konsp.			
dowódca	kpt./mjr. st.st.	"Mak", "Zemsta"	Kamil Gudowski	
zastępca	sierz./st. sierż. cz.w.	"Zajac"	Józef Pęczek	

POCZET

1. Łącznicy:

kpr./plut. rez. Ludwik Prostacki ps. „Zagłoba”.

strz./st. strz. Marianna Boroń-Pęczek ps. „Mansa”.

2. Punkty kontaktowe: poprzez Obwód Skała („Sabcia”).

Stan osobowy: około 30-40 ludzi.

Stan uzbrojenia: rkm i pm-y, granaty.

ŻOŁNIERZE

kpr. rez. Mikołaj Majewski ps. „Bobek”.

kpr. rez. Piotr Srebrnicki ps. „Kowal”.

strz./st. strz. Józef Miodek ps. „Zwycięstwo”.

strz./st. strz. Mieczysław Mucha ps. „Bagno”.

strz./st. strz. Stanisław Domagalski

strz./st. strz. Jan Głowacki

strz./st. strz. Mikołaj Jakubek

DZIAŁALNOŚĆ BOJOWA

Oddział po przejściu do lasu Tarnawa pochował plutonowego „Żmiję” (obecny był kapelan Podobodu ks. kpt. Stanisław Ryńca ps. „Dan”) i musiał wycofać się, bo Niemcy odkryli mp. oddziału i próbowali go otoczyć.

Oddział przedostał się na północ do lasów Łańskich. Tu oddział odbył reorganizację i szkolenie. Po miesiącu oddział został skierowany z po-

441. ODP „Zemsta” powstał po akcji odbicia ppor. Jerzego Kluski ps. „Zawieja” na żandarmach w Wielmoży. W akcji zostali ranni dwaj żandarmi, a zginął d-ca oddziału dysp. „Sabcia” plut. rez. Józef Zadęcki ps. „Żmija”. Żandarmi rozpoznali zabitego i rozpoczęły się aresztowania w Skale. Komendę nad oddz. „Żmiji” przejął kpt. ps. „Mak” pod nowym kryptonimem „Zemsta” i odszedł z oddziałem w lasy Tarnawa. Akcja miała miejsce w dniu 3.VII.1944 r.

wrotem na południe do lasów Tarnawskich, a wieczorem wziął udział w rozbijaniu posterunku w Skale i w Barbarce oraz w Jangrocie, zwiększając swoje uzbrojenie, szedł również na pomoc akcji w Trzyciążu. ⁴⁴²

---

442. Stan liczebny oddziału zwiększył się do około 70 ludzi, a byli tam ochotnicy z Krakowa, Zagłębia, był też jeden Anglik.

ODDZIAŁ DYWERSYJNO-PIONIERSKI

Okres konsp.: XI.1943-X.1944 r.

Teren konsp.: obwód Olkusz i Miechów.

DOWÓDZTWO

Funkcja	Stopień	Pseudonim	Imię i nazwisko	Uwagi
	przed / w konsp.			
dowódca	kpr. / plut. rez.	"Jednoręki"	Józef Nowotny	

POCZET

Łącznicy: organizowani dorywczo.

DZIAŁALNOŚĆ BOJOWA

Działania przy współdziałaniu z ODP „Mohort”:

31.XII.1943 r. Drużyna pod dowództwem st. sierż./ppor. cz.w. Jana Pieńkowskiego ps. „Mochort” przeszła granicę GG-Reich na sankach, dotarła w rejon m. Bukowno-Sławków w lasy Starczynowskie i na torach kolejowych minerzy założyli miny. Około północy nadjechał pociąg ze sprzętem wojskowym i został wysadzony. Oddział szczęśliwie mimo buri śnieżnej dotarł do bazy.

16.VIII.1944 r. Oddział z ODP „Mohorta” z drużyną minerów wysadzili pociąg wojskowy i ostrzelali obsługę na linii Kozłów-Sędziszów.

18.VIII.1944 r. Rano o godz. 4.30 grupa minerska z oddziału „Jednorękiego” pod osłoną drużyny Jana Kućmierczyka ps. „Dajan” wysadziła tory kolejowe pod Sędziszowem powodując wykolejenie pociągu.

19-20.VIII.1944 r. Pod osłoną drużyny „Dajana” oddział pionierów zniszczył 6 wagonów cystern z materiałami pędnymi pod Kozłowem, a następnego dnia w rejonie Białej Góry wykoleił pociąg radiotelegraficzny.

29.VIII.1944 r. Drużyna plut. „Jednorękiego” w nocy uszkodziła minami k. Kozłowa tory kolejowe powodując wielogodzinną przerwę w ruchach pociągów.

29.IX.1944 r. Sekcja minerska „Jednorękiego” osłaniana patrolem „Roga” uszkodziła tory kolejowe k. Kozłowa powodując wielogodzinną przerwę w ruchu pociągów.⁴⁴³

8.X.1944 r. Oddział minerów plut. „Jednorękiego” pod osłoną patrolu kpr. J. Dolnego ps. „Cyna” z oddziału ODP „Mohorta” wykonał minowanie torów kolejowych w pobliżu m. Kozłów co spowodowało wykole-

443. Opr. na podstawie relacji ppor. cz.w. Jana Pieńkowskiego ps. „Mohort”.

jenie pociągu jadącego na front z zaopatrzeniem, kilka wagonów uległo zniszczeniu, lokomotywa spadła z nasypu.

14.X.1944 r. Oddział minerów plut. „Jednorękiego” pod osłoną oddziału „Mohorta” z Batalionu Szturmowego „Suszarnia” na linii m. Kozłów-Klimontów po wykolejeniu pociągu ostrzelał jego osłonę powodując duże straty u Niemców.⁴⁴⁴

444. Oddział minerski „Jednorękiego” od 14.VIII do 14.X.1944 r. działał pod osłoną ODP „Mohorta”, następnie przeszedł pod rozkazy batalionu II/uł. K.B.Zmot. („Karpa”).

ROZDZIAŁ VII

BANDY RODZIMEGO POCHODZENIA

Podziemne oddziały w codziennej walce z okrutnymi okupantami zmagać się jeszcze musiały z bandami rodzimego pochodzenia, gnębiącymi na swój sposób swoich rodaków, często podszywając się pod znaki konspiracji.

W załączeniu przedstawiam niektóre dokumenty zachowane z czasów konspiracji, potwierdzające fakty, o których piszę:

- I. Raport Kontrwywiadu za miesiąc luty 1944 r. oraz ważniejsze z marca 1944 r. Straty żołnierzy AK.
- II. Rozkaz PSZ z dnia 16.IX 1943 r. na podstawie upoważnienia KG POZ dot. bezpieczeństwa w terenie. Instrukcja z podpisem gen. „Bór” oraz omówienie bliższe autora relacji i żołnierzy str. 2-13.
- III. Odpis pisma Szefostwa Służby Sprawiedliwości z 6.III.1944.
- IV. Kwit potwierdzający pobranie ofiary na rzecz Inspektoratu.
- V. Informacje z wywiadu „Jary”, wykazy i napady bandyckie w okresie omawianym oraz inne.
- VI. Pismo Kmdt. Obwodu Miechów ps. „Jawa” do Pow. Kmdt. „Trójkąta” z dnia 18.VI 1944 r. celem wyjaśnień dotyczących bandytyzmu (kopia aktu CA MSW).
- VII. PPS sankcjonuje bandytyzm, ich akcje przeciwko AK. Sprawozdanie WKW za maj 1944 r. Kopia - fragment CA MSW.
- VIII. Oświadczenie d-cy 106 DP AK Inspektora AK Miechów „Bolka” - „Tysiaca” w obronie aresztowanego P. Gęgotka z więzienia do Prokuratora z dnia 2.V 1947 r.
- IX. D-ca Rejonu AK nr 1. z dnia 18.VI 1944 r. dotyczący aresztowanych żołnierzy Inspektoratu z dnia 13.VI 1944, podpis „Wigura” WKW.
- X. Relacja ps. „Żbik” (Feliks Pikulski) oraz rel. dotycząca zabójstwa Andrzeja Wesołowskiego.
- XI. Dokument potwierdzony z AAN-Warszawa dotyczący rozkazu ZWZ z dn. 16.IX 1943 r. dotyczący bezpieczeństwa podp. „Bór”.

Straty 3 żołnierzy AK.

Dnia 1.II.1944 na skutek donosu ekpedycja karna otoczyła dom Skadziubowiczów w Jurkowie/pińczowskie/ i zasypała go ogniem granatów rkm. i kb. w wyniku strzelaniny zginęło 3 czł. AK. a poza tym cała rodzina Skadziubowiczów/6 osób/ Zabrano 1 rkm. 5kb. i 6 pistoletów. Dom został spalony.

Dnia 4.III.1944 zorganizowana została zasedzka na zawodowego bandytę Klaczą który w tym dniu dokonał napadów na naj. Majkowie i Smilowice. - W starciu jakie nastąpiło w Książnic między bandą Klaczy/ok. 30 ludzi/ a patroliem AK. zginęło z rąk bandytców 3 żołnierzy AK. Bandyci posiadali broń maszynową i byli uzbrojeni po zęby, natomiast patrol był bardzo słabo uzbrojony/brak broni/

Dnia 17.II.1944 w czasie ujmowania wys. w poprzednim raporcie denuncjantów Siermentowskich zginął żołnierz AK. biorący udział w ekpedycji ps. "Tuńczyk" NOW, zestrzelony przez uciekającego od denuncjantów "Wiktora Kazimierza" żołn. dym. zwieszzonego w czynnościach który tłumaczy się że strzelał sądząc że to niency. Mogł styszeć że przeprowadzający/eksp. dla zatarcia śladów/pozorowali 0-po.

Aresztowani:

Dnia 3.III.44 Gestapo z Miechowa dokonało aresztowania w Czaplach Wielkich gm. Kierzsztusia czł. b. Kedywu Włoc. "Bystrego" będącego w kontakcie z żołnierzami AK. Z tej racji że Bystry należał do ZWZ.NOW.2POR. i kedywini poznał dużo kontaktów zostało zagrożonych wiele osób w tym żołnierzy AK. / z jego m.p.

Dnia 28.II.1944 G-po z Krakowa dokonało aresztowania w Ojcowie 4 ludzi, m.innymi Grybowskiego za udzielenie pomocy 3 pozostałym, poszukiwanym przez G-po lub żandarmerię. Pośród aresztowanych byli żołnierze Kedywu./brak meldunku/

Od Grybowskiego zarządzano wydobycie broni, a gdy odmówił uczynić to jego żona po uprzedzeniu aresztowaniu.

W pierwszej dekadzie marca bieżącego roku aresztowany został żołnierz AK. /NOW/ Sęk który dostał się w ręce niemieckie po opuszczeniu terenu zagrożonego aresztowaniem "Bystrego" /należnie brak bliższych danych/

Dnia 8.II.44 żandarmeria niemiecka pow. pińczowskiego przy pomocy policji z granatowej przeprowadziła w Pińczowie aresztowania i zapiski na roboty do Rzeszy. Aresztowano Sadowskiego, Buckiego Mariana/nacz. Urzędu Skarbowego/bandytę Kasprzyka ze swą kochanką Wielachówną i pewnego fryzjera. Tło aresztowań nieznane. Zwolniono tylko Sadowskiego. Na roboty zabierano z mieszkań a nawet z kościoła/ ok. 20 osób/ w kilku wypadkach mieszkania ograbiono.

W końcu stycznia 44 roku do post. Żandarmerii w Wolbromiu wytnął anonim z 14 nezwiskami wycieczny z Sobieską gm. Minoce, oskerzonych o dziełnie na szkołę Niemców i należenie do org. komunistycznej. Anonim otrzymał do załatwienia kmdt. Stutzpunktu w Skale żandarm Bigler który kierując się opinią policjanta znajomego z denuncjonowanych nie wyciągnął z tego żadnych konsekwencji. Natomiast aresztowany został niejaki Zabę za Sobieską jako podejrzany o sporządzenie anonimu.

Dnia 15.II.44 policjanci z posterunku Skęza aresztowali we wsi Sciborzyc 2 osobników uzbrojonych/1 pist.1 granat/ posiadających zapiski sztyfrowane. Aresztowani proponowali policjantom w drodze do Skęzy zwolnienie ich jako ZWZAK Polaków i czł. polskiej org. iez ci nie zgodzili się. Po wylegitymowaniu na post. teranku stwierdzono że są to: 1/ Muszyński Bronisław ub. 1924 rok w Krośnie 4 kl. gimn. 2/ Miś Stenislaw elektrotechnik ur. 1921 w Warszawie. Obaj aresztowani zamieszkałi w Skrwaniu. W międzyczasie doniesiono do posterunku że w Sobieską obok szkoły znajduje się pewien pułkownik z kilkusetoma ludźmi i żądają natychmiastowego zwolnienia aresztowanych grożąc rozstrzelaniem żandarma Biglera i tych policjantów z rodzinami. Bigler przedstawił to sprawę kmdt-owi żandarmerii w Wolbromiu który zezwolił na załatwienie jej we własnym zakresie. Podczas czasu badania aresztowani zeznali że nie są komunistami, a przeciwnie brali udział w zwalczaniu komuny latem 43 roku w lasach chrobruskich/pińczowskich/

Następnego dnia Bigler zwolnił zatrzymanych czystując ich uprzednio wódka, zwracając im broń, oraz wyraził chęć spotkania i rozmowy z pułkownikiem. Inf. z innego źródła wskazuje na to że mogli być to ludzie z G.L./brandy Augustajl,

Rozkaz PSZ z dnia 16.IX.43 r. Nr. 116/1

Na podstawie upoważnienia Gł.DRz powierzam Kdt.Okr. i K.Obw. zapewnienie bezpieczeństwa na terenie ich działania. Zakres i sposób tego zadania określam w załączonej instrukcji:

Bór

Instrukcja

1. Bezpieczeństwo i porządek publiczny nie istnieją w niektórych obwodach zupełnie lub istnieją w stopniu niewystarczającym. Ludność miejscowa narażona jest na grabież mienia, szykany, gwałty i niejednokrotnie na utratę życia ze strony bandytów różnego pochodzenia. Okupant nie przeciwdziała zasadniczo temu stanowi faktycznemu. Z reguły stosuje represje na niewinnej, nękaną przez bandytów ludności. Ten stan godzi w nasze interesy i plany. PSZ w kraju muszą podjąć kroki celem podniesienia stanu bezpieczeństwa publicznego w terenach.

2. Polecam Kom. Podokr. i K. Obwod. wystąpić tam gdzie zachodzi taka potrzeba przeciwko plądrującym bądź wywrotowo bandyckim.

3. Każde wystąpienie musi być zdecydowane i musi mieć za cel ukrócenie samowoli. Występować należy tylko przeciw grupom specjalnie dokuczliwym dla ludności miejscowej i dla PSZ w kraju, przede wszystkim przeciwko tym, którzy mordują, gwałcą, bądź rabują.

4. Działać należy w kierunku likwidowania przywódców i agitatorów w bandach nie siląc się na likwidację całej bandy.

5. K. Podokr. i K. Obwod. zapewnijają sobie przychylność i współdziałanie ludności w tępieniu bandytyzmu. Przedstawiciele Okr. Del. Rządu mają współdziałać w zorganizowaniu samoobrony i służby alarmowej. W wielu przypadkach członkowie bandy rekrutują się spośród miejscowej ludności i stanowią element, który przypadkowo znalazł się w bandzie lub został zmuszony przez okupanta do opuszczenia rodzinnej zagrody. Należy oddziaływać przez miejscową ludność na ten element przypadkowy w kierunku opuszczenia bandy.

6. Polecam K-om wszystkich szczebli zwiększyć dyscyplinę w szeregach PSZ w kraju i wykonać wysiłek w kierunku wychowania własnych oddziałów, aby podnieść ich morale i przez nie oddziaływać skutecznie na całą ludność.

7. W związku z koniecznością dostarczenia zaopatrzenia własnym oddziałom dywersyjnym i partyzanckim, polecam wszystkim d-com baczyć, aby zaopatrzenie to w żadnym razie nie miało cech rabunku.

Sposób zaopatrywania uregulowałem w instr. zaop. dla kwaterym. obwodów z dn. 28.8. b.r. Nr. 920/IV⁴⁴⁵

445. Zob. Arch. Akt Nowych w Warszawie 203/1-2, k. 37.

Na tle bezlitosnych i niewiadomych czasów okupacyjnych zarysowuje się nam człowiek konspiracyjnej i okupacyjnej rzeczywistości. Spośród ogółu mieszkańców omawianych ziem, daje się łatwo wyodrębnić trzy zasadnicze grupy ludzi wyraźnie oddziaływujące, każda w swoisty sposób na całość życia i zagadnień „rzeczypospolitej konspiracyjnej”.

W pierwszej z nich znajdujemy tych, którzy często mimo różnych poglądów politycznych, wierni przysiędze złożonej Ojczyźnie oraz towarzysom broni, z którymi razem trwali do końca walki, posłuszni rozkazom przełożonych Armii Podziemnej, z jaką „zew” walki z wrogiem ich połączył na dobre i na złe. O nich można śmiało powiedzieć, że poza dążeniem do praworządnej, dobrze zagospodarowanej Polski, nie myśleli o wygodnym, władczym fotelu, choć zapewne marzyli o „buławie marszałkowskiej”.

W drugiej grupie znajdujemy tych, którzy wyraźnie opowiedzieli się po stronie wroga, względnie skrycie pomagali okupantowi w jego zbrodniach. Tu należy zaliczyć tych, którzy szukając osobistych korzyści, niszczyli Naród, często zasłaniając się faktyczną przynależnością konspiracyjną, względnie podszywając się pod znaki podziemnej organizacji przez co działali na korzyść okupanta.

W trzeciej grupie znaleźli się ludzie, którzy wprawdzie nienawidzili wroga, ale za mocno kochali siebie i za wiele myśleli o przyszłej karierze. Im marzyła się władza, zaszczyty i honory. Jedni czynili wszystko w imię Boga, drudzy w imię Ludu. Oni, ci najsprytniejsi, siedzieli nieraz na „dwóch stołkach”, a największą aktywność wykazywali w ostatnim okresie walki z okupantem. Ich dobry „nos” nakazywał im rejteradę z zagrożonych pozycji i ulokowanie się tam, gdzie zarysowywała się silna dłoń zwycięzcy.

Prawdziwą zmurą i szczególną udręką społeczeństwa polskiego, krzyżowanego codziennie przez okrutnego okupanta, były bandy rabunkowe rodzimego pochodzenia. Oto przykłady:

Napad na majątek Nagorzany (pińczowskie). W raporcie WKW Insp. za miesiące luty i marzec 1944 r. czytamy: „Dnia 25.II.44 o godz. 23-ciej na maj. Nagorzany, żądając otwarcia drzwi i legitymując się jako organizacja wojskowa, napadła banda w sile 6-9 ludzi. Gdy żądaniu nie uczyniono zadość banda po zerwaniu połączeń telefonicznych otworzyła ogień z kb, który trwał ok. 20 min lecz bez rezultatu, po czym banda wycofała się dokonując napadu na gospodarstwo Wojciecha Lutego w Chruszczynie, u którego zostawiła kartkę z sowiecką gwiazdą.

Dnia 26.II.44 w Łękwie odbyło się zebranie BCh, po którym członkowie przechwalali się, że do dworu oddali 55 strzałów. Dnia 3.III.44 członek

BCh T.R. w rozmowie z żołnierzem AK, wyraził się, że BCh z Łękawcy, Nagorzani i Czarnocina ubezpieczały drogi i park obok dworu [...]”.⁴⁴⁶

„Dnia 4.III.44 groźny bandyta Klacza w mundurze niemieckiego żandarma, w towarzystwie trzech swych współników, ubranych w mundury policji granatowej oraz swej kochanki Książkówny z Sierosławic dokonał napadu rabunkowego na maj. Majkowice, po grabieży zarekwirował tam wóz po czym bezpośrednio napadł na maj. Śmiłowice k/Brzeska Nowego rabując 10.000 zł.”⁴⁴⁷

O bandzie Klaczy wspomina także rtm./ppłk Józef Bokota ps. „Malina”:

„[...] Przez zapomnienie nie opisałem wcześniej bandyckiej działalności grupy ludzi spod znaku «Klacza», działającej na terenie gminy Gruszów. Ludzie ci w latach 1943/44 melinowali się we wsiach Smitowice i obok położonej na wschód. Grupa ta składała się z ok. 15 ludzi, a trudniła się rabunkiem, napadając o zmroku na plebanie i majątki.

Opiszę tu jeden z tych wypadków, którego sam byłem świadkiem.

Pewnego późnojesiennego dnia, o zmroku zaszedłem do majątku Krakowskiej Izby Rolniczej, położonego nad Wisłą, w odległości 2 km od Brzeska Nowego. Wchodząc w bramę budynku zostałem nagle zatrzymany przez osobnika, który przyłożył mi karabin do piersi i kazał mi stanąć w holu budynku. Zastałem tam już proboszcza parafii [...] Po paru minutach usłyszeliśmy strzał z karabinu w niedalekiej odległości. Bandyta stojący na podwórzu przed bramą narobił alarmu, po czym zobaczyłem kilku bandytów uciekających z gmachu w popłochu, dźwigających łup w postaci futer, płaszczy. Gdy weszliśmy z proboszczem na górę do salonu, zobaczyliśmy troje dzieci w wieku 6-8 lat, pod każdym z nich kałuża. Dzieci sterroryzowane przez złodziei posikały się. Reszta lokatorów po gościnnych pokojach, administrator i żona w swym pokoju, wszystko przerażone i obrabowane z zegarków, pierścionków, pieniędzy i co wartościowszej odzieży. W majątku mieszkało wówczas prócz administratora, kilkanaście osób wysiedlonych z Poznańskiego i Warszawy, ludzie niezamożni. Prócz kradzieży, pobili staruszka ojca administratora, pracującego w kancelarii, również wysiedleńca. Pobili go za to, że nie wydał pieniędzy, których zażądali, a których w kasie nie było [...].

Podobnych wypadków było więcej. Z bandą tą prowadziły nasze oddziały walkę w obronie ludności przed grabieżą [...]”.⁴⁴⁸

---

446. Zob. Arch. Akt Nowych w Warszawie, 203/XI-19, k.3. Nagorzany – siedziba d-cy 3/IV/120 pp 106 DP AK, ps. „Beteha” (por./mjr rez. Bohdan Thugutt).

447. Zob. Arch. Akt Nowych w Warszawie, 203/XI-19, k.3.

448. „Malina”, I zastępca inspektora ds. wyszkoleniowych, późniejszy dowódca 8 p.u./KBKZ.

„Dnia 4.III.44 zorganizowana została zasadzka na zawodowego bandytę Klaczę, który w tym dniu dokonał napadów na maj. Majkowice i Śmiłowice. W starciu, jakie nastąpiło koło Książnic między bandą Klaczy (ok. 30 ludzi) a patrolem AK, zginęło z rąk bandytów 3 żołnierzy, natomiast patrol był bardzo słabo uzbrojony [...]”⁴⁴⁹

Niestety, także i wśród żołnierzy związanych przysięgą wojskową Armii Krajowej znajdowali się bandyci. Do takich należała grupa Krzana.

W posiadaniu autora znajduje się Oświadczenie żołnierzy AK, skierowane do Urzędu Bezpieczeństwa w Krakowie, dotyczące sprawy bandy Krzana. Oto ważniejsze fragmenty tego pisma:

„[...] W okresie ujawnienia się AK doszło do naszej wiadomości, że żołnierzom AK tendencyjnie zarzuca się czyny, których nie popełnili, aby w ten sposób zostryścić ich wobec społeczeństwa [...] Ponieważ z tytułu pracy konspiracyjnej jesteśmy nieco zorientowani jak przedstawiają się niektóre sprawy, poczuwamy się więc do obowiązku lojalnie zorientować odnośnie czynników [...] Dowiadujemy się, że na terenie m. Proszowice, gm. Kowala i gm. Klimontów zarzuca się niewinnym ludziom likwidację Krzana Zdzisława z m. Żębocin, Nogi z m. Klimontów oraz Kałki Michała z m. Proszowice. Meritum sprawy pierwszych dwóch wygląda następująco:

W końcu 1943 roku władze AK otrzymały informację, że żołnierz Krzan prowadzi podwójny tryb życia, tj. pracuje organizacyjnie w AK, jako d-ca plutonu, a poza tym uprawia rabunki z bronią w ręku. Zapytywany w tej sprawie przełożony Krzana d-ca placówki ps. «Wawer» zdemontował początkowo te informacje, stając w obronie podwładnego w przekonaniu, że jest niewinny. Gdy informacje te się powtórzyły, organa bezpieczeństwa AK zainteresowały się tą sprawą i stwierdziły, że Krzan zorganizował sobie spośród podległych mu żołnierzy szajkę bandyczą, z którą dokonywał napadów rabunkowych z bronią w ręku, dzieląc się z nimi zrabowanymi łupami. Napadów dokonywano przeważnie na okoliczne folwarki i bogatszych gospodarzy (Mniszków - Pióro i in.). We wszystkich prawie wypadkach terroryzowali domowników bronią i wymuszali pieniądze lub inne przedmioty, «powołując się na rozkaz z góry».

Skład tej szajki przedstawia się następująco:

1. Krzan Zdzisław plut. AK ps. «Hurikan» z m. Żębocin gm. Kowala,
2. S.J. członek LSB z m. Górka gm. Kowala,
3. Noga Jan z m. Klimontów, członek «Koła» (PPS),
4. S.S. ps. «Newek», żołnierz AK, podwładny Krzana,

449. Zob. Arch. Akt Nowych w Warszawie, 203/XI – 19, k.1.

5. G.J. członek LSB z m. Ostrów gm. Kościelec,
6. P.M. ps. «Kukułka» z m. Żębocin, żołnierz AK, podwładny Krzana,
7. Ż.S. żołnierz AK, podkomendny Krzana z m. Żębocin,
8. L.B. żołnierz AK, podkomendny Krzana z m. Żębocin,
9. Płaszewski, niezorg., z m. Żębocin, wujek Krzana, złodziej przedwojenny [...]

Gdy prowodyr szajki Krzan zorientował się, że jest śledzony, dopatrzył się winy - fałszywie oczywiście - w przełożonym Wawrze [...] Bojąc się odpowiedzialności za swe czyny, począł szukać drogi wyjścia. Zamiast postawić sprawę po żołniersku, obrał jeszcze gorszą od rabunków drogę, bo zaczął namawiać swych towarzyszy by zlikwidowali Wawra, by w ten sposób uniknąć odpowiedzialności. Nagabywani [...] odmówili stanowczo jego propozycji. Wówczas Krzan zawarł umowę z Noga, na podstawie której ten ostatni zdecydował się Wawra, w zamian za co Krzan zlikwidować miał czterech żołnierzy AK z m. Klimontów (naucz. Szopę i trzech innych). W tym celu Noga wraz z P.A. przez kilka dni z rządu robił zasadzki na Wawra pomiędzy m. Proszowice - Żębocin, posiadając przy tym broń gotową do strzału. Zasadzki odniosłyby skutek, gdyby Wawer nie został ostrzeżony przez jednego z mieszkańców Żębocina, którego zaczepił Noga myśląc, że to Wawer [...]

W celu zlikwidowania takiego stanu rzeczy, aresztowani żołnierze AK, którzy w dochodzeniach zeznali bezsprzecznie, jako że początkowo działali z rozkazu Krzana [...] który pokazywał im rozkaz rzekomo otrzymany z góry, a jak stwierdzono pisany przez niego, który upoważniał ich do egzekwowania gotówki z dworów, rzekomo na cele AK. Noga i inni wyjaśnili dokładnie bez żadnych wątpliwości jak przedstawiała się sprawa z likwidacją Wawra i innych, przyznając się do winy. Krzan, a później Noga zlikwidowani zostali przez oddział AK na podstawie rozkazu d-cy posiadającego odpowiednie prerogatywy, natomiast akta zostały przekazane do Sądu [...] żołnierze zaś zostali ukarani dyscyplinarnie do 3 tygodni aresztem ścisłym - zależnie od winy oraz wieku.

Podczas ostatnich dochodzeń byli obecni: «Jawa» - komendant obwodu AK, «Trzon» - pow. prezes «Trójkąta» (SL), «Marek» - pow. komendant LSB, «Jarosław» - komdt. LSB na gm. Kościelec z m. Ostrów. Mimo konspiracyjnej pracy, audytorium było tak liczne, ponieważ «Trójkąt» obstawał uporczywie, że ich ludzie są niewinnie oskarżeni. Teza ich całkowicie spaliła na panewce. W toku dochodzeń przedstawiciele ci zostali całkowicie zorientowani w sprawie, mimo to niektórzy z nich - a wiadomo nam którzy - puszczają fałszywe pogłoski [...] starają się wygrywać momenty polityczne, twierdząc, że Krzan był człon. BCh i

starają się go «rehabilitować». I to nieprawda! Krzan był żołnierzem AK, wywoził się zaś z NOW [...] Było nam wiadomo i to, że szukał on wszędzie kontaktów, by przejść z AK z całym plutonem, ale to nie z pobudek ideologicznych, tylko z obawy przed odpowiedzialnością za popełnione i zamierzone zbrodnie, których żaden odłam polityczny nie powinien tolerować. Jako żołnierz AK i prowodyr – pierwszy został zlikwidowany dla przykładu [...] jest nam wiadomo, iż po jego likwidacji, d-ca placówki otrzymał od Kierownictwa Walki Podziemnej afisze do rozplakatowania, za co Krzan został zlikwidowany [...]

[...] Powzięcie zamiaru i przyczyny zlikwidowania Szopy – por. WP i trzech innych żołnierzy wyjaśnić może Kociół Józef ze Szczytnik gm. Klimontów, ówczesny «Pion» wskazówki «Koła», (PPS) obecny członek PPR, a w czasie okupacji niemiecki morderca Żydów, których przechowywał u siebie, a po wykorzystaniu ich materialnie - likwidował, co władze mogą z łatwością stwierdzić. Ze swej strony nadmieniamy, że przy jego współpracowniku Jabłońskim ps. «Nadzieja» znaleziono kartkę z nazwiskami Szopy i trzech innych, obok których dopisek «usunąć» [...] I ten dowód przekazano władzom sądowym.

Kałka Michał z Proszowic zlikwidowany został jako konfident niemiecki, miał on na sumieniu około 60-80 Żydów z terenu Proszowic, których Niemcy na podstawie jego denuncjacji wymordowali masowo i sporadycznie. Przesłuchany przyznał się do winy i akta jego przesłano również do Sądu [...]”.⁴⁵⁰

Niedoszła ofiara zamachów Krzana i Nogi, ppor./kpt. cz.w. Piotr Gęgotek ps. „Wawer”, dopełnia informacji o Krzanie:

„[...] D-cą plutonu przez krótki okres czasu był przybyły z niewoli niemieckiej Zdzisław Krzan (plutonowy). Po scaleniu NOW z AK mnie mianowano komendantem placówki «Żyto» w Żębocinie, a ja mianowałem Krzana swym zastępcą. Poinformowałem go o kontaktach z komendantem podobwołu «Pikiem» i udostępniłem korzystanie z maszyny. Maszynę tę Krzan wykorzystał do pisania przez siebie wymyślonych rozkazów, podszuwając się w ten sposób pod AK, stworzył bandę rabunkową z podległych mu żołnierzy, którym wmówił, że zbierają na AK. Kiedy zaferował pieniądze jednemu z bandy ps. «Gołąb» (Mieczysław Wiosło), żeby zlikwidował mnie, ten odmówił i doniósł do wywiadu i mnie pośrednio.

Krzan został rozpoznany w majątku Posiłków, u gospodarza Grudnika w Więtkowicach, gdy córka gospodarza zerwała mu z głowy pończochę (maskę).

---

450. Zob. t. Dok. Archiwalne (jak w załączeniu w posiadaniu autora). Podpisy: 1. Zgorzelec, 2. Tajfun. Dopisek odręczny ppor. cz.w. Stanisława Musiałka ps. „Rafał”: „Powyższe pismo zostało wysłane do UB w czasie mojego pobytu w więzieniu”.

Wiosną 1944 r. po rozszyfrowaniu bandy zostali oni wezwani przez Kierownictwo Walki Podziemnej, przesłuchani (posiadam dowody z ich podpisami) i w zależności od winy różnie ukarani [...] W czerwcu 1944 r. otrzymałem kilka ulotek celem rozplakatowania ich w terenie, że Krzan jako d-ca bandy został zlikwidowany⁴⁵¹. Po zastanowieniu się, meldowałem prosząc o zmianę rozkazu, z uwagi na zniesławienie mieszkającej w terenie rodziny (pożalowałem tego w 1948 r. na przesłuchaniu w UB).”

W aktach Krzana w Wojskowym Instytucie Historycznym znajduje się pismo Józefa Guzika (kmdt pow. LSB) do niego z okresu przesłuchań o treści: „Ty się do niczego nie przyznawaj ja cię z tego wyciągnę”, podpisane „Marek”⁴⁵².

O karach nałożonych na żołnierzy-przestępców z bandy Krzana, jak również o sposobie ich wykonania mówi rozkaz komendanta Inspektoratu, a także 2 pisma, jak niżej:

D-ca Rejonu AK

1/070644

Rozkaz

Na podstawie otrzymanych meldunków i przeprowadzonych dochodzeń stwierdzam, że następujący żołnierze AK z placówki „Żyto” brali udział w napadach rabunkowych, za co wymierzam im karę aresztu ścisłego:

- 1. Newek 10 dni*
- 2. Kukułka 10 dni*
- 4. Zadar 8 dni*
- 5. Górecki 5 dni*
- 6. Goląb 3 dni*

Celem odbycia kary należy się stawić dnia 9.VI.44 godz. 21.30 na skrzyżowaniu dróg przed Poborowicami (Więckowice, Żarkowice, Żębocin, Poborowice). Hasło poda d-ca. Niestawienie się będzie traktowane jako dezercja, a winni będą ścigani i ukarani śmiercią.

Ostrzegam o skutkach na wypadek niezachowania tajemnicy służbowej.

Za zgodność /-/ w. („Wigura”)

Pismo szefa WKW Inspektoratu (krypt. 5555) do d-cy placówki „Żyto” daje dyspozycje dotyczące wykonania aresztu ścisłego wobec winnych:

5555 do d-cy plac. Żyto

2/070644

Tajne

---

451. Zob. Aneksy.

452. Zob. Rel. z dn. 1.III.1988 r. i in. t. Dok. t. WKW.

Zawiadamiam, że żołnierz AK Kukulka z plac. Żyto aresztowany dnia 5.VI.44 za udział w napadach rabunkowych otrzymał rozkaz codziennego meldowania się u swego d-cy i przyjął do wiadomości, że za popełnione przestępstwa zostanie ukarany. Rozkaz insp. dot. ukarania winnych należy za jego pośrednictwem przedstawić wymienionym do zastosowania się i potwierdzenia przyjęcia do wiadomości.

W terminie do dnia 8.6.44 włącznie wyszukać dobrą melinę (piwnica, chlew) i osadzić ich w dniu 9.6.44. Ukarani zostali żołnierze Newek, Kukulka, Zadar, Górecki i Gołąb. Termin bezwzględnie dotrzymać i wykonanie kary meldować, o osadzeniu w areszcie zawiadomić 5555.

Koszta wyżywienia pokryje kmd-a podobwođu Pela.

Wyżywienie w areszcie: 0,5 kg chleba i woda raz dziennie (ogółem 18 kg chleba) oraz co trzeci dzień ciepła strawa bez mięsa (ogółem 10 obiadów, śniadań i kolacji). Ogółem koszta wynoszą 200 zł.

/-/ 765

Następne pismo wydane przez dowódcę Rejonu AK, a podpisane z upoważnienia przez szefa WKW Insp., podaje ostrzeżenia po adresem ukaranych po odbyciu przez nich aresztu:

D-ca Rej. AK
1/130644

b.pilne

Rozkaz

Podać do wiadomości aresztowanym żołnierzom, że po opuszczeniu aresztu nie wolno prowadzić na ten temat żadnych rozmów. Ostrzec ich, że w razie stwierdzenia powtórnego przestępstwa, za które zostali ukarani aresztem, zostaną bezwzględnie rozstrzelani. Zwolnionym nie można opuszczać na noc domów, a jeśli będą zmuszeni do tego służbą lub np. łapankami, przed opuszczeniem domu obowiązani są meldować o tym d-cy placówki. Przygotować ich na to, że w nocy może być prowadzona kontrola przed oddz. dyw. AK. Zwrócić uwagę Kukulce, że w kilku miejscach mówił na temat swego aresztowania, a przed udaniem się do odbycia kary wspólnie z Newkiem zdradził się tym, że jest wzywany. Poza tym Kukulka uprzedzał swoich kolegów, że mają wszyscy jednakowo się tłumaczyć. Ostrzec go, aby miał się na baczności i milczał, bo może być bardzo źle.

/-/ Wigura

P.s. Skontrolować czy nie otrzymują przypadkiem tytoniu lub papierosów i czy nie mają ulg poza przewidzianymi warunkami aresztu ścisłego.⁴⁵³

453. Zob. t. Dok. t. arch. aut. (kopie, także kopie org. pism oraz „Oświadczenie Kukulki” wypowiedzianego się przeciw publikacji W. Ważniewskiego kłamliwie zamieszczonej w jego książce pt. *Walki partyzanckie nad Nidą*, na str. 167, a gloryfikującej bandytę Jana Nogę).

Na odwołanie tego rozkazu jest stwierdzenie d-cy placówki: „Drugostronny rozkaz przyjąłem do wiadomości i wykonania”. Następują podpisy ukaranych z zaznaczeniem 8.VI.1944 r. z podaniem również godziny. Karę odbyli.

W raporcie wywiadu Inspektoratu w punkcie „Różne”, czytamy:

„[...] Stan bezpieczeństwa publicznego istnieje tylko jeszcze w rozmiarach względnych w miejscowościach tych, w których stacjonowane są oddziały zbrojne i organa bezpieczeństwa. W miejscowościach innych bezpieczeństwo jest utrzymywane przez ludność, a od zmroku do świtu panem sytuacji są bandy rozbójnicze. Bandy te niszczą materialnie ludność i grożą represjami. Posługują się oni hasłami, jak: desanci, dywersanci polscy, Gwardia Ludowa, co zresztą polega na prawdzie, bo są tam Żydzi, komuniści, a niekiedy i przedstawiciele innych narodowości. Ludność nie mająca opieki dostatecznej ze strony władz, a będąc pod panowaniem żywiołów przestępczych, w 60 % nie zgłasza o popełnionych czynach karalnych.”⁴⁵⁴

„Teren Słaboszowa, Kaliny Wielkiej i Małej.

Operuje tu szajka bandycka składająca się z 16-stu osób, parobczaków wiejskich [...] Dokonują napadów z bronią w ręku dla zysków materialnych [...]

We wsiach Trzonówek-Zaryszyn melinuje banda składająca się z ok. 40 osób. Członkowie bandy rekrutują się z Żydów, uciekinierów z Zagłębia i komunistów. Banda na razie dokonuje rabunków u osób posiadających rzeczy pożydowskie lub takich, które hurtem nabywały majątek ruchomy Żydów podczas ich translokacji.”⁴⁵⁵

„Dnia 21.XI.43 o godz. 6.30 dokonano napadu rabunkowego na majątek Zelichowskiego w Pieczonogach. Napastników było 5, uzbrojonych w rewolwery, ubrani w krótkie kurtki i długie buty. Zrabowali 2700 zł.”⁴⁵⁶

Z raportu WKW Inspektoratu czytamy:

„Wśród członków LSB w miechowskim zanotowano szerzący się bandytyzm, o podwójnym ich życiu przełożeni także prawdopodobnie nie wiedzą, a przyjąwszy do wiadomości, nie chcą wierzyć. W dwóch wypadkach zanotowano, że członkowie LSB, bandytów, którzy cieszyli się wielkim zaufaniem swoich przełożonych i byli używani do wykonywania wyroków K.W. Obecnie rozpatrywana jest sprawa dużej szajki bandyckiej rekrutującej się w większości spośród uzbrojonych członków LSB. Ze względu na dobro dochodzeń nie podaje się na razie bliższych danych.

---

454. Zob. Arch. Akt Nowych w Warszawie, 203/XI-18, k.2. (Raport za okres 24.X-21.XI.1943 r.).

455. Tamże, 203/XI-19, k.3.

456. Tamże, 203/XI-18, k.4. (Raport WKW) oraz 203/XI-15.XII.1943 r.

Przyczyną takiego stanu rzeczy [...] jest niezorganizowana i nieczynna, w przeciwieństwie do sąsiednich powiatów Korpus Bezpieczeństwa co zmusza wywiad wojskowy do zajmowania się sprawami kryminalnymi.”⁴⁵⁷

Dowództwo placówki w Skale zaalarmowane ciągłymi napadami bandyckimi w rejonie i okolicy m. Skała i placówki, po rozpoznaniu tej bandy powoduje wysłanie przez wyższe dowództwo patrolu dla likwidacji grasującej bandy.

Kpr. pchor. cz.w. Stefan Czekaj ps. „Olech” pisze:

„[...] w maju 1944 r. na rozkaz d-cy ODP plut. pchor. cz.w. ps. «Babinicz» (Juliusz Nowak) udałem się, jako d-ca patrolu z trzema kolegami w okolicę Skały, aby zlikwidować tę bandę. Było nas czterech tj. ja, jako d-ca i trzech kolegów pewnych ze wsi Witowice, ps. «Górak» st. strz. kpr. rez. (Stefan Mistrzyk), ps. «Ptaszek» [NN] i «Franek» [NN] wspomagali nas miejscowi z organizacji, informując gdzie się banda obraca, z ilu osób się składa, gdzie ją szukać itp. Po tygodniu żmudnych nocnych pościgów, gdzie nam umykali dosłownie spod ręki, dowiedzieliśmy się (była niedziela), że 4 członków bandy na czele z szefem popijają w małym wiejskim sklepiku, w Porębie [...] Pojechaliśmy furmanką i zaskoczyliśmy w sklepie całą czwórkę. Dwom odebraliśmy broń krótką, jeden był bez broni, a szef wyrwał się na ulicy i zaczął uciekać. Kolega «Ptaszek» oddał serię z automatu i zabił go na miejscu. Wycofaliśmy się, bo okazało się, że jest więcej z bandy i strzelają do nas z krótkiej broni z ukrycia. Okazało się, o czym w czasie akcji nie wiedziałem, że banda ma powiązania i swoich ludzi w AL w Podleśnicach pod Wolbromiem. Poszli za nami i na melinie u jednego z nowych u «Góraka» w Witowicach, otoczyli dom, podpalił z czterech stron, obrzucili granatami i ostrzelali. Uratowała nas przytomność i rozważa, piwnica z drzwiami i krzak bzu oraz chłopcy «Babinicza», którzy przyszli nam z pomocą. Bandyci byli pewni, że dokonali pewnego odwetu i upiekli nas żywcem. Za tę akcję dostałem kaprała - a po wyzwoleniu od Niemców musiałem opuścić dom, gdyż UB obciążając mnie odpowiedzialnością za śmierć szefa bandy, z którego zrobiono bohatera AL, a to był zwykły bandzior (sam oglądałem skutki rabunków w czasie pościgów) [...]”.⁴⁵⁸

Dowódca oddziału dywersyjnego plut./ppor. cz.w. Marian Miklaszewski ps. „Odwet” placówki „Kasztan” (Kazimierza Wielka) opisuje kilka

457. Tamże, 203/XI-19, k.26-27.

458. Zob. t. Dok. t. DS „Babinicz”. Nadto stwierdza Stefan Mistrzyk ps. „Górak”: „Jeden z naszych ludzi świeżo zakonspirowanych przez «Babinicza» uciekł z karabinem, wystraszony walką, opowiedział swojemu koledze D. z AL o tym co się działo w Porębie i tam zostawił karabin, sam wyjechał do Niemiec na roboty. Aelowcy mając takie wiadomości nie mogąc się dostać do wnętrza domu podpalił całe zbudowania niszcząc cały dobytek żywy i martwy. Rannych było 2 komunistów z AL [...]”.

przypadków, jakie miały miejsce na podległym mu terenie spowodowane działalnością rodzimych band rabunkowych.

W grudniu 1943 r. dochodzi do scalenia z oddziałem Batalionów Chłopskich w jedną organizację Armia Krajowa, zastępcą komendanta Obwodu Pińczów zostaje czołowy działacz BCh ppor. rez. „Wójnar” przyjmując nowy pseudonim „Janczar” (Jan Pszczoła), co umożliwiło wspólne wystąpienie także na odcinku bezpieczeństwa w całym terenie.

„[...] Połączenie z BCh unormowało stosunki placówki «Kasztan» z ich oddziałami, gdyż wiadomo było, jakie oddziały działają w terenie, które odtąd miały wspólne hasła. Poprawił się przez to stan bezpieczeństwa ludności, czy to wobec Niemców, czy też band rabunkowych. Oddział nie posiadający hasła nie mógł wychodzić w teren, gdy to zrobił był rozbijany a ludzie poddawani pod sąd [...]”

Zdarzały się wypadki, że nawet partyzanci ulegali pokusom i kierując się samowolą popełniali błędy, które ich drogo kosztowały.

„[...] Do jednych takich samowolnych wystąpień partyzantów było działanie 2 żołnierzy z oddziału Kocina. Paulus i Tomek do jednych z najodważniejszych partyzantów. Często używałem ich do wykonywania różnych zadań. Jednak ze względu na dużą odległość od Kazimierzy W. nie mogli być pod stałą kontrolą i robili różne wypadki na własną rękę. W tym gdy otrzymałem rozkaz od «Sewera», oni wyjechali pod Kraków celem zabrania ze stadniny konie. Gdy spali na jakiejś plebani, gospodyni dała znać Niemcom i w walce zginęli. Zginął także trzeci, którego dobrał, Walczak.

Samowola niezdiscyplinowanych partyzantów drogo ich kosztowała.

Patrolując raz w nocy teren usłyszałem strzały we wsi Cudzynowice. Myśląc, że to Niemcy, tyralierką poszli na wieś. Dom został przez nas otoczony. Okazało się, że było tam wesele. Ostrzegłem ludzi tam będących, że nic nikomu nie będzie, tylko pragnę wiedzieć, kto tu strzelał [...] Nikt się nie przyznał. «Jeleń» wchodząc z drugiej strony, zauważył karabin wycelowany na siebie, cofnął się szybko i strzelił. Ktoś z tamtej strony też otworzył ogień, na szczęście bezskutecznie. Był jeden zabity i jeden ranny.

Ze wsi Zagórze, Charbinowice [...] nadchodziły meldunki, że jakaś banda tam grasuje. Wysłałem tam patrol w sile 1+3, pod dowództwem «Hasyna». Złożył mi potem raport następujący:

Gdy przyszli do Zagórzyc (godz. 10.00 wieczorem) usłyszeli płacz w jednym z domów. Kobieta płacząc powiedziała mi, że jacyś ludzie z bronią szukali u mnie cukru i przy tym ją pobili. Odeszli jakieś 10 minut

temu. Patrol idąc we wskazanym kierunku, zauważył, że na jednym z domów, ktoś wyrывa strzechę. Jeden z nich stał przed domem i ubezpieczał. Gdy «Hasyn» zapytał o hasło, zaczął strzelać. Wynik: trzech rannych po stronie rabusiów i ujęcie ich, reszta uciekła. Gdy okazało się, że są z BCh udzielono im pomocy. Jeden z nich jest kaleką. Raporty poszły do komendy obwodu.

W innym wypadku dostałem meldunek, że «Beja» okradziono. Patrol nasz udał się w pościg. Po śladach, na trzeci dzień dopędziliśmy ich, 1 zabity i 2 rannych z ich strony, reszta uciekła. Smacznie się spało na futrach, które potem zwrócono właścicielowi [...].”⁴⁵⁹

Ppor. rez. Albin Piechota ps. „Bumir” wspomina:

„[...] w czasie okupacji dużo broni dostało się w niepowołane ręce. Niektórzy posiadaną broń używali do własnych celów. Szereg broni dostało się w ręce zwykłych rabusiów i bandytów. Takim rabusiem był Z [...] z Opatkowiczek k. Czarnocina. Dał się dobrze we znaki okolicznym mieszkańcom. Mając broń kradł wszystko co się dało. Poczawszy od butów, ubrań, kożuchów i całych świń [...] Podawał się przy tym za partyzanta. Próbowali go rozbroić żołnierze z BCh, nie udało im się [...] Strzelali do każdego kto się do niego zbliżał [...] D-ca drużyny z Krępic Stanisław Malara prosił, aby pomóc mu w rozbrajaniu Z [...] wzięliśmy ze sobą 16 żołnierzy [...] otoczyliśmy dom [...] Nie zdążył oddać w naszym kierunku ani jednego strzału [...] sprawiliśmy mu porządne lanie [...] broń oddał żołnierzom BCh. Zostawiliśmy go w spokoju [...].”

Kpr. Marian Jasik ps. „Robert” z ODP „Jaksy” relacjonuje:

„[...] Noce nasz kilkusobowy oddziałek poświęcał na patrolowanie okolicznych wiosek, gdyż zdarzały się wypadki rabunków mienia i rekwizycji bydła. Złapaliśmy trzyosobową bandę na rekwizycji w jednym majątku. Ludzie ci nie byli członkami żadnej organizacji, a mięso sprzedawali handlarzom. Osobników tych oddaliśmy wraz z pokwitowaniem (16 sztuk) do dalszego postępowania oddziałowi por. «Grota» (Józef Gargas, ofic. dywer. Obwodu Miechów).”⁴⁶⁰

Relacjonuje kpr. rez. Tomasz Marzec ps. „Czajka” z placówki Wawrzeńczyce:

„[...] Wiosną 1944 roku byłem u d-cy kompanii ps. «Kuba» (Bogusław Zaręba), gdy przybył tam goniec meldując, że u gospodarza w Wawrzeńczykach jest uzbrojona grupa bandycka i rabuje u mieszkańca Dworaka. Dostałem rozkaz, aby wziąć broń i 10 ludzi zaatakować bandytów. Uzbrojenie miałem u siebie w domu. Poszliśmy i obstawili zaplecza

459. Zob. t. Dok. t. I/120 pp/106 DPAK.

460. Zob. t. Dok. t. „Dominika-Magdalena” OD „Gargas”.

budynku gospodarstwa i z frontu od szosy. Sam ze stenem wszedłem nagle do środka domu i sterroryzowałem bandę. Odebraliśmy broń: 2 kb, 1 sztucer i 3 granaty. Okazało się, że byli to ludzie zza Wisły. D-ca placówki ps. «Tokarz» (ppor. rez. Franciszek Pycia) i ps. «Kuba», gdy przybyli na miejsce, po rozpoznaniu sprawy wydali mi rozkaz odprowadzić ich do Wisły i dopilnować by odpłynęli za Wisłę, a bronią dobroić nasz oddział dywersyjny. Sprawą zajęła się żandarmeria batalionu [...].”⁴⁶¹

Kpr. pchor. Czesław Kośmider ps. „Lubor” pisze o trudnym problemie w tym czasie, jaki dowódcy musieli rozwiązywać w obronie maltretowanego społeczeństwa przez rodzimy bandytyzm:

„[...] Nie było spokojnej nocy, cierpienia ludzkie trudno opisać. Plaga szerzyła się zastraszająco aż wszedł odgórny rozkaz - bezwzględnie likwidować bandytyzm. Likwidacja taka musiała być złapaniem winnego na gorącym uczynku. Znaleźli się jednak ludzie, przeniknęli do band, wykryli ich meliny, co pozwalało na odebranie zrabowanego mienia i oddania go właścicielom za pośrednictwem księży proboszczów wsi Chliny i Poręby Dzierznej.

W pierwszej takiej akcji został rozstrzelany Jan Szymelka, który będąc członkiem AK wykorzystywał niecnie broń. Jego brat młodszy uczestniczący także w rabunkach został ukarany karą chłosty i więcej nie poszedł na taki proceder.

Podobna akcja została przeprowadzona z bandytami z Poręby Dzierznej, którym udało się zbiec, odebrano jednak zrabowane mienie [...].

Analogicznej czystki dokonano w Pogwizdowie oraz w wiosce sąsiadującej z Wierzbną, której herszt bandy został zlikwidowany, bowiem prócz rabunku dopuszczał się gwałcenia kobiet.

Nie wszystkie akcje miały pomyślny wynik. W Jeźówce w jednej z takich akcji pragnąc złapać w pojedynkę działającego bandytę znanego nam z nazw wskoczył w zboże, a przy pogoni i wymianie strzałów trafiony został nasz żołnierz Wacław Wieczorek, dobry i uczciwy Polak.

Te akcje całkowicie zlikwidowały zbrodniczy bandytyzm. Rozstrzelanemu zawieszano tabliczkę: «Bandyta rozstrzelany po złapaniu na gorącym uczynku» z odpowiednim podpisem organizacji [...].”⁴⁶²

St. sierż. Feliks Pikulski ps. „Żbik” z OD „Podstawek” placówki Wiślica wspomina:

„[...] W rozkazach było dużo zadań dotyczących patrolowania terenu z podaniem odcinka dróg oraz godziny od - do. Wówczas przecinaliśmy linie telefoniczne uszkadzaliśmy urządzenia kolejki wąskotorowej [...]

461. Zob. t. Dok. t. III/8 p.uł.

462. Zob. t. Dok. t. „Dominika” OP „Skrzetuski”.

Przy patrolowaniu były przypadki spotkań z bandytami, którzy rabowali majątki i gospodarzy [...] Nasz patrol spotkał taką grupę, która rabowała majątek m. Cieszkowy, udało im się zbiec z życiem, pozostawiając zrabowane rzeczy. Drugie podobne zdarzenie mieliśmy w m. Broniszów, gdzie bandyci napadli na majątek, po wypłoszeniu okazało się, że to byli Rosjanie wążający się po okolicy, wspólnie z okolicznymi mętami społecznymi nawet wśród ludzi zakonspirowanych.”⁴⁶³

Przykład szczególnego okrucieństwa pod pozorem obrony przed rzekomo złym traktowaniem służby folwarcznej przez właściciela podaje b. d-ca placówki Brzesko Nowe w tym czasie ppor. rez. Bohdan Thugutt ps. „Beteħa”:

„[...] Zabójstwa Andrzeja Wesołowskiego właściciela majątku ziemskiego Złota (pow. pińczowski) dokonało dnia 23 kwietnia 1943 r. około godziny 14 w kancelarii majątku dwóch ludzi. A. Wesołowski dostał dwa pociski pistoletowe w kark, bo widocznie próbował schronić się w, sąsiadującej z kancelarią, łazience. Na podłodze znaleziono «wyrok», wydany na Wesołowskiego przez jakąś nie sprecyzowaną bliżej organizację podziemną, za jego rzekomy zły stosunek do służby folwarcznej i do sąsiadów mańorolnych.

Incydent ten miał miejsce w kilka dni po nocnym napadzie rabunkowym, w trakcie którego zabrano z majątku Złota kilka sztuk inwentarza żywego, o czym Wesołowski zameldował na posterunku Policji granatowej w Wislicy. Zameldować musiał, bowiem w ówczesnych warunkach okupacyjnych, trzeba było uzasadnić ubytek inwentarza. Ponieważ napastnicy zapowiedzieli następne najście za parę dni, więc do majątku Złota przydzielono kilku policjantów granatowych, którzy odparli ten ponowny napad, raniąc pociskiem karabinowym jednego z agresorów. Takie było rzeczywiste tło zabójstwa Andrzeja Wesołowskiego. Odnośne informacje mam od osób, które były w tym czasie w majątku Złota.”⁴⁶⁴

Kpr. rez. Leon Głębki ps. „Ramzes”, d-ca drużyny ODyw. Podobowdu Proszowice podaje:

„[...] Nasza ósemka przystąpiła do akcji bimbrowni w okolicach Proszowic w ramach ogólnych rozkazów zwalczania rozpijanania narodu. Brałem również już po likwidacji szpicla S... w Biurkowie - w akcji «obywatelskiego uświadomienia» jego rodziny, która rozgłaszała, że pomści jego śmierć znając posiadane dane o wszystkich, którzy mieli zasługi w walce z okupantem. Akcja ta przyniosła właściwy skutek. Także we wsi Więckowice przez okres 3 dni urządziliśmy zasadzkę [...] na bandytów,

---

463. Zob. t. Dok. t. 120 pp.

464. Zob. t. Dok. t. IV/120 pp.

którzy szantażowali naszego członka G... w celu uzyskania pieniężnego okupu [...] Brałem udział w ujęciu bandyty w Żębocinie, który mimo udzielenia mu trzech upomnień nadal rabował. W cegielni [...] odbywała się rozprawa Sądu Podziemnego, który skazał bandytę na karę śmierci [...].”⁴⁶⁵

Fragment sprawozdania WKW za maj 1944 r. porusza sprawę innej bandy:

„[...] Pierwszy występ «Garbatego» miał miejsce w m. Miernów, gm. Złota, gdzie zrabowano gotówkę i maszynę do pisania. Banda «Garbatego» rozpoczęła działalność widocznie w miejsce bandy Klaczy [...]. Grupa «Garbatego» uzbrojona jest po zęby, posiadał wiele karabinów i pistoletów maszynowych, jest doskonale zaopatrzona finansowo, oraz zapewnia opiekę rodzinom członków. Poważnym powodem rozrostu tej bandy jest fakt, że cały szereg ludzi AK spalonych i pozbawionych opieki przechodzi pod skrzydła komuny, gdzie są mile widziani. Ogólna nędza społeczna sprzyja komunie, która chętnie udziela pomocy, byle tylko zdobyć jak najwięcej zwolenników.”⁴⁶⁶

Ruch oporu był tak powszechny, że przez mentów społecznych i w organizacjach trafiali się ludzie nieuczciwi. W szeregach AL często elementy najbiedniejsze pod pozorem wyrównania społecznych krzywd dokonywali „rekwizycje” mienia u ludzi bogatszych i okolicznych dworach, co równało się z bandytyzmem. Na tym tle likwidując takie objawy dochodziło do zadrażnień i ostrych konfliktów między światopoglądowo różniącymi się między grupami. Należy jednak przyznać, że dwaj działający w tamtych terenach dowódcy grup AL ps. „Gutek” (Jan Trzaska) i ps. „Biały” (Tadeusz Grochał) obiektywnie podchodzili do tych spraw tępiąc w swych szeregach i placówkach zwyrodnienia.

„Pela” do „Wawer” 11944:

Szefostwo Służby Sprawiedliwości. /Częściowy odpis/ dn 6.3.44.

...Rozkazem z dnia 11.8.43. Nr. 840/I wyjaśnia Komendant Główn[y] że w przypadku konieczności natychmiastowej likwidacji osoby godzącej w bezpieczeństwo Sił Zbr. w Kraju, każdemu Dowódcy przysługują uprawnienia, wynikające z regulaminów, jednak o fakcie tym należy drogą służbową zawiadomić właściwego prokuratora WSS. Celem oceny przez WSS. słuszności postępowania.

Decyzję natychmiastowej likwidacji powziąć może każdy dowódca bez względu na szczebel dowodzenia jeżeli konieczność natychmiastowej likwidacji jest wyraźna. Motywy swego zarządzenia winien tenże dowód-

465. Zob. t. Dok. t. III/8 p.uł. /KBKZ.

466. Zob. CA MSW t. I/492 d. 3579.

ca podać do wiadomości WSS wraz z doniesieniem karny[m] przeciwko zlikwidowanemu.

p.o. Szef Służby Sprawiedliwości
/-/ Karol II.

29.04.44. Podać do wiadomości wszystkim dowódcom. Wykonanie meldować do K.Podow. Meldunki i doniesienia przesłać do „Wawer”.

Serja MM

KWIT

001

Niniejszym potwierdzam odbiór

które pobrałem u p. ....

zamiesz. w .....

gmina ..... pow. ....

..... dnia ..... 194.....

(czytelny podpis pobier.)

203/XI-19 K. 3

ARCHIWUM AKC NOWYCH

Rezerwa Jary: 1/1

W miejscach Trzonówek - Zarzyszyn melinuje banda składająca się z 40 osób. Dowódcą i melinistą Wiesław /ps. Łaniewski i Jara/ zbiera z Zagłębia. Członkowie bandy rekrutują się z żydów, uciekinierów z Zagłębia i komunistów. Banda narazie dokonuje rabunków u osób posiadających rzeczy pozyskane lub takich które hurtem nabywały majątek ruchomy żydów podczas ich przesiedleń.

Teren Szaboszowa, Kaliny Wisłkiej i Małej. Operuje tu szajka bandycka składająca się z 16-tu osób, parobczaków wiejskich nie stowarzyszonych w organizację. - Dokonują napadów z bronią w rękę dla zysków materialnych. Dotychczas ustalono dwa nazwiska: Osika z Miroszowa i Wnsik z Diebultowa.

- Na terenie Charsznicy i okolic grasują z bronią:
- 1/ Pypno Tadeusz z Charsznicy
- 2/ Mucha s/n Stanisława/imię nieznane/ z Uniejowa.

N a p a d c i. ~~na~~ na maj. Nagorzany /pińczowskie/

Dnia 25.II.44 o godz. 23-ciej 30 uzbrojona banda w sile 6 - 9 ludzi napadła na maj. Nagorzany żądając otwarcia drzwi i legitymując się jako org. z wojskowa. Gdy żądaniu nie uczyniono zadość banda po zerwaniu połączeń telefonicznych otworzyła ogień z kb. który trwał ok. 20 minut lecz bez rezultatu, po czym banda wycofała się dokonując napadu na gospodarstwo Lutego Wojciecha w Charsznicy u którego. pozostała karkąca na 50 zł. z sowiecką gwiazdą.

Dnia 26.II.44 w Łękwie odbyło się zebranie B.Ch. po którym członkowie przechwalali się że do dworu oddali 55 strzelków. Dnia 3.III.44 członkowie B.Ch. Rybczyński Tadeusz w rozmowie z żołnierzem AK. wyraził się że B.Ch. z Łękwy, Nagorzany i Czarnocina ubezpieczają drogi i park obok dworu w Nagorzanych podczas napadu. Informacje te świadczyły że napadu dokonał B.Ch. Kłecz lecz by odwrócić uwagę puszczono pogłoskę że najściła dokonał bandyta Kłeczka inspirując niektóre szczegóły które w rzeczywistości nie odpowiadały prawdy. Zerwanie linii telefonicznych tylko tych którymi można było wezwać po moc wskazuje że bandyci mieli m.ajacowych ludzi.

~~Wspomniany~~ Dnia 4.III.44 groźny bandyta Kłeczka w mundurze niemieckiego żandarma i w towarzystwie trzech innych współników ubranych w mundury policji granatowej, oraz swej kochanki Książkówny ze Sierosławic dokonał napadu rabunkowego na maj. Majkowie. Po grabieży zarekwirował tam powóz poczty. bezpośrednio napadł na majątek Smitowice k/Brzoska Nowego rabując 10000 zł.

Wspomniany w poprzednim raporcie bandyta Kura Kerany przed wojną i obecnie za bandytyzm ukrywający się pośród służby dworskiej w Bobinie kontaktuje się z Kłeczka. Ten ostatni za pośrednictwem Kury inspiruje fałszywe pogłoski o rzekomo mającym nastąpić napadzie by w ten sposób odwrócić uwagę od innego g. miejsca gdzie tymczasem napad był dokonany.

Poza tym Kura jest informatorem Kłeczki odciośnie czasu i miejsca napadów na majątki w okolicy.

Podejrzano o bandytyzm:

Zielonka /pracował dawniej w firmie Frankenpolz w Proszowicach. Masiak uciekał i mieszkał przez pewien czas u Melinowskiej w Przechodach koło Górkki Stogniowskiej, później prawdopodobnie w Hysławczycach. Jest heroldem szajki bandyckiej. Aresztowany przez policję.

- Skrzeczek Jan z Górkki Stogniowskiej bez zajęcia. Zdaje się być wywiadowcą z tej szajki.
- Puchalski ze Stogniowic, bez zajęcia, żyjący ponad stan.
- Mrozowski ze Stogniowic, bez zajęcia, żyjący ponad stan.

Komendant obw. Miechów

dnia 18.VI.1944

Do

Powiatowego Komendanta "Trójkąta"

/przez Marka/

W związku z pismem Pana zawiadamiam, że celem wyjaśnienia wszystkich kwestii interesujących Pana zbiorą obszerny materiał dotyczący spraw wymienionych w liście. - Materiał będę miał gotów w dniach najbliższych, tak że spotkanie nasze może nastąpić w ~~okres~~ najpóźniej dnia 25.VI.44 o godz. 11-tej przed południem. - Wybór miejsca i lokalu pozostawiam Panu, proszę jednak by nie było ono w dużym promieniu od Proszowic. - Będę oczekiwał u "D r o z d a" lub "P o c k e r a" gdzie proszę mię szukać. Są to Wasi ludzie przekazani do AK, ~~niektórzy~~ mieszkający w mp. pow. szefa kipu/insp. szkolny/.

Jednocześnie proszę o przypomnienie Panu Markowi o sprawie 2 Waszych ludzi, która nie cierpi zwłoki. Trzeba ich przesłuchać i bytoby wskazane uczynić to nie tylko w obecności Pana Marka, ale również i Waszej, aby Pan mógł przekonać się o tym że ludzie ci wprowadzali Was w błąd. - Proszę więc by Pan Marek możliwie jak najszybciej załatwił tę sprawę i drogą swą wiadomą dał znać Inspektorowi.

Czł. em

K.O. Miechów

4-/ J a w a

W innej części sprawozdania WKW za maj 1944 r. znajdujemy informację:

*P.P.S. Sankcjonuje bandytyzm
i likwidację żołn. A.K.*

Po ostatniej konferencji przedstawicieli AK z PPS (raport za kwiecień 1944), czołowi bandyci kom. pow. Kociol i „Nadzieja” (nazw. Jabłoński) zgłaszali się do naszych żołnierzy, mówiąc o konieczności pojednania i ścisłej współpracy. Przyczynił się do tego zasadniczo odwetowy wypad d-cy plut. Graba z oddziałem ponad 10 ludzi na Kotła, uzbrojonych po zęby za najście Kotła na Graba i kmdta podobowodu, których usiłowali zastrzelić. Spokornieli bandyci prosili o wypożyczenie naboju, kaliber 7.65 zaręczając, że używają ich na dobre cele. Podobnie w korespondencji, jaka nadchodzi z Koła przywódcy dopominają się o uzbrojenie ich patroli, zapoznanie z nowo bronią i przeszkolenie, aby mogli zaprowadzić ład w terenie.

Z treści dalszego sprawozdania wynika jasno, że ludziom tym chodzi o likwidację żołnierzy AK i rozszerzenie terroru bandyckiego. W miesiącu sprawozdawczym rozpoznano na rabunku w m. Stogniowice „Nadzieję”, św. żoł. AK Arab, inf. Modrzew.

W m. Igołomia na rabunku u sołtysa rozpoznano Kotła. Noga Jan przeprowadzał ostatnio rabunki na terenie m. Mnischów gm. Kowala ⁴⁶⁷.

467. W oryginale ręcznie przepisane z gm. Minoga.

Na terenie m. Wronin dwukrotnie Kociół i Nadzieja wraz z miejscowym przywódcą BCh napadli dwóch żołnierzy AK, Sępa i Orła bijąc ich dotkliwie.

Od chwili zatrzymania Nadziei przez patrol A.K. i ujawnienia jego bandyckich wyczynów i zamiaru likwidacji kilku żołnierzy AK, PPS zmieniło stosunek do AK, lecz tylko pozornie.

W rejonie gm. Klimontów zwołano zebranie żołnierzy AK, na które przybyli Tomasz i Zygmunt, w towarzystwie Kotła, Stanka i Juszczyka (ostatni przewidziany przez nich na stanowisko wójta w gminie Klimontów). W czasie wygłaszania przemówień, podkreślano swoją czystość, niewinność i uczciwość. W dwa dni później na terenie m. Palecznicy Nadzieja zebrał żołnierzy AK, którym oświadczył, że jest wysłannikiem PPS. Stwierdził, że d-wto PPS jest połączone z d-wem AK, a tylko dotychczas niepołączyły się. Wezwał żołnierzy do połączenia się i współpracy.

W jednym z N[ume]rów pisma „Wolność” za maj 1944. czytamy charakterystyczne ustępy, nawołujące do „współpracy”, których autorem jest przypuszczalnie Zygmunt. O to wyjątki z art. pod tyt. „Rodzimy faszyzm ku pamięci”.

„Wiadomości z różnych miejscowości donoszą nam ciągle o ustawicznych groźbach i terrorze (tak terrorze!) ze strony polskiej prawicy. (Prawicą nazywają całą AK przyp.) Wzorem hitlera nazywają socjalistów „bolszewikami”, belkocą o bandytyzmie, urządzają napady, organizują terror plotek, dekonspirują naszych działaczy, denuncjują [...].

[...] Napadów na działaczy socjalistycznych i ludowych, insynuacji i denuncjacji, radzimy zresztą tym panom zaprzestać - natychmiast. Dla ich własnego dobra. Bowiem my - socjaliści nie boimy się! Twarda robotnicza i chłopska pięść, zaciśnięta w kierunku okupanta, może po drodze pogłaskać również tych panów, jeśli zamiast walczyć o Wolność Polski, trudzić się będą sianiem zamętu i anarchji! Jeśli nie trafimy do nich przez głowę, trafimy przez inną część ciała. Dla dobra ogólnej sprawy chcielibyśmy tego uniknąć. Dlatego kategorycznie ostrzegamy!”, jest to wyraźna iluzja do ostatnich rozmów, przeprowadzonych przez d-cę rej. AK z PPS, stawiającym jako warunek scalenia, oczyszczenie ich szeregów z elementu przestępczego. Niestety przywódcy nie tylko bronią bandytów, ale ich popierają co ostatecznie znajdzie epilog w Okręgowym C.SS, a w tej chwili zmusiło Inspektora ze względu na bezpieczeństwo własne i innych do przerwania dalszych rozmów i kontaktów. Łączność pozostała jedynie przez wywiad. Jak wygląda odwrotna strona medalu:

W trakcie prowadzonych obserwacji, dochodzeń i wytropienia pewnej bandy, której przywódcę żołnierza AK Hurricana zlikwidowano, oraz

na skutek badań wielu osób należących, bądź też utrzymujących dawniej kontakty z PPS stwierdzono, co następuje: Coniony wysoce przez Tomasza i Zygmunta członek PPS Noga Jan, zawarł w połowie maja 1944. umowę z Hurricanem na podstawie której zobowiązał się zlikwidować d-cę plac. AK Żyto wzamian za zlikwidowanie innego d-cy plac. Konrada. Plan likwidacji omawiany był w obecności nieznanego osobnika z Krakowa. Likwidacja Konrada miała nastąpić po zlikwidowaniu d-cy plac. Żyto. W celu zrealizowania planu, Noga robił zasadzki na d-cę plac. Ż. od 18 maja 1944., ponieważ jednak zawsze wynikały jakieś przeszkody i był rozpoznany, usiłowano sprowadzić d-cę plac. Ż. w zasadzkę, pozorując napad na maj. Pławowice, o czym Hurrican „lojalnie” zameldował. Zasadzka się nie udała, gdyż d-ca plac. Ż. domyślił się o co chodzi. Ponadto otrzymaliśmy potwierdzenie, że zapisane w notesie Nadziei 4 nazwiska żołnierzy AK z dopiskiem „usunąć” miały istotnie to znaczenie, a nie jak obłudnie tłumaczył Tomasz, że dopisek „usunąć” miał oznaczać usunąć kartkę. Poza tym stwierdzono na podstawie obserwacji, że Kociół usiłował dokonać zamachu na dwóch innych żołnierzy AK, co znów nie powiodło się z powodu nadejścia niepożądanego świadka. W toku dochodzeń otrzymaliśmy również informację że d-ca oddziału PPS Cheliński Leon uczęszczał również na napady jak i szereg innych członków, których nazwiska zostaną podane w doniesieniu karnym. Z otrzymanych i sto procent pewnych informacji z kilku źródeł, wynika jasno, że napady rabunkowe dokonywane są przez Kotła z rozkazu przywódcy politycznego Tomasza. Przed napadem na majątek Opatkowice, Tomasz odprawiał u Kotła bandytów, zapowiadając, że tak będą rabować wszystkie dwory. Po rabunku przeprowadził spis przyniesionych w workach rzeczy, które miały odejść do Krakowa, część została rozdzielona na miejscu. Tomasz w rozmowie z Inspektorem, tłumaczył, że w Opatkowicach była ekspedycja PPS z Krakowa i współdziała z ludowcami, celem ukarania chłostą pewnych ludzi, o czym była również wzmianka w piśmie „Wolność”.

W związku z zamiarem likwidacji conajmniej 5-7 żołnierzy AK Noga Jan wyraźnie powiedział do Hurricanea „jak sprzątniemy tego, to zastrzelimy Konrada i tamtych wszystkich”.

Ze względu na dobro dalszego śledztwa, nie podaję bliższych szczegółów w tej sprawie.

Na podstawie poufnych informacji, otrzymanych prawie ze źródła, melduję: Władze przełożone tut. komórki, mieszczące się w Krakowie wydają wyroki śmierci. Zapytuję, kto upoważniony jest poza KWP do wydawania takich wyroków? Wyrok śmierci wydano na żołnierza AK d-cę plac. Żyto, który odłożono na okres przelomowy ze względu na jego ro-

dzinę mimo to jednak, żołnierza tego usiłowano zlikwidować. Jako motyw podano, że jest on niebezpiecznym działaczem politycznym. Znany mi osobiście cieszy się jaknajlepszą opinią u wszystkich przełożonych, jest podoficerem zawodowym, do spraw podchodzi czysto po żołniersku, jest jednym z najlepszych d-ców plac. w obwodzie. Niebezpieczeństwo jakie widzi przeciwnik polega na tym, że żołnierz ów poświęca się bez reszty swej pracy, a będąc zdolnym organizatorem, uchwycił dużą część terenu, do którego obecnie nie ma dojścia propaganda polityczna jego wrogów. Żołnierz ten od roku 1942 prowadzi pracę organizacyjną. Działalność PPS zaznaczyła się dopiero w drugiej połowie roku 1943, mimo to wrogowie puścili o nim perfidną bajkę, udając wielki żal, że wciągnęli go do AK przez PPS, tymczasem jest on członkiem NOW. Ponieważ Noga Jan stracił kontakt ze swoimi partnerami gdyż został wg nich uprowadzony, atakują obecnie właśnie tych 2 ludzi którzy na podstawie umowy Noga-Hurricane mieli być zlikwidowani domagając się od nich zwolnienia Nogi i grożąc interwencją zbrojną w tonie ультимативnym. Wynika z tego jasno, że plan likwidacji tych ludzi, a szczególnie d-cy plac. Żyto o którym na żadnej konferencji z nimi się nie mówiło, jest dobrze znany tym przywódcą. Czy potrzebne komentarze?

Jak wygląda ich lojalność jeszcze w innym naświetleniu?

Jesienią [19]43 Tomasz w towarzystwie zgłosił się do żołnierzy AK Tulipana i Okonia, proponując im przejście do Batalionu Śmierci, organizowanego w ramach AK???, tłumacząc, że oni tj. Kocioł i Tomasz należą do AK. W rezultacie żołnierze ci wprowadzeni w błąd, złożyli drugą przysięgę (wina d-cy który się zgodził) i dokonywali rabunków z Kotłem do czasu zorientowania się w rzeczywistym stanie rzeczy. Z chwilą odsunięcia się ich od bandytów, Tomasz i Zygmunt „lojalnie” zameldowali, że żołnierze ci chcieli przejść do PPS, w celu dokonywania napadów, lecz nie uzyskali na to zgody z ich strony. Przedstawiciele PPS liczyli widać na to, że AK bez zbadania sprawy zlikwiduje niewygodnych dla nich świadków.

Według poufnych informacji, otrzymanych przed kilku dniami ze źródła, PPS ma do dyspozycji 20 samolotów podarowanych przez USA, a które mają swą bazę operacyjną w ZSRR. Samoloty te przewożą broń z Rosji dla PPS. Proszę o wyjaśnienie niniejszego. Stwierdzono istotnie, że Kocioł sprowadzał z nieznanego źródła karabiny. Ze względu na zbyt obszerny materiał, nie podaję dalszego obfitego wykazu członków dotychczas nie uwidocznionych w raporcie. Stwierdzam, że w gronie powyższej organizacji są rzeczywiście działacze PPS, jak np. Oraczewski, jego m.p. jest mi znane. Niemniej jednak z postępowania i zamiarów PPS w stosunku do AK na tym terenie, oraz pisma „Wolność”, które podjudza przeciw-

ko AK, a również z powodu prowadzonej dywersji w naszych szeregach, wnioskuję, wnioskuję, że organizacja ta opanowana została całkowicie (włącznie z władzami okręgowymi) przez PPR, które używając maski PPS, zmierza konsekwentnie do osiągnięcia swych celów. Wobec powyższego, proszę usilnie o zbadanie tej sprawy od góry, nie informowanie Okręgowych władz PPS o treści składanych raportów, które natychmiast są przekazywane z Krakowa do dołów. Szczegółowe sprawdzenie członków Sztabu Okręgu PPS, inwigilację, oraz ustalenie ich kontaktów, mogą naprowadzić na właściwe ślady.”⁴⁶⁸

---

468. Zob. CA MSW t. I/492 d. 3579, s. 17-19.

ARCHIWUM AKT KOWYCH
w WARSZAWIE

Instrukcja dla Powiatowego

Delegata do Kierownictwa W.P.

W związku z rozkazem Komendanta Sił Zbrojnych w Kraju Nr 165 z dnia 6.VII.1943 r. i oświadczeniem Pełnomocnika Rządu na Kraj z dnia 6.VII.43 r. po porozumieniu się z Ckrgg. Deleg. Rządu.

Powołuje w każdym powiecie okręgu Powiatowe Kierownictwo w o w a l k i P o d z i e m n e j.

Skład Na czele Pow.K.W.P. stoi Komendant Obwodu i przydzielony mu przez starostę do pomocy czynnik cywilny - przedstawiciel dla spraw oporu wobec okupanta

Zadanie: Do zadań przedstawiciela starosty w Pow.K.W.P. należy:

A. Koordynacja czynników społecznych t.j. usgadzanie i regulowanie działalności ugrupowań stronnictw politycznych, organizacji społecznych i zawodowych, oraz państw. administracji cywilnej w dziedzinie oporu społecznego przeciw okupantowi.

W tym celu przedstawiciel starosty w Pow.K.W.P. rozbudowuje odpowiednio siłę łączności z poszczególnymi organizacjami i czuwać będzie nad szybkim i skutecznym spełnieniem zadań wyznaczonych mu przez Komendanta Obwodu, jako Pow.Kierownika W.P.

B. Wywiad. Przedstawiciel starosty w Pow.K.W.P. zorganizuje wywiad, który składać się powinien zależnie od warunków a/ z mając zaufania w poszczególnych urządach gminnych, instytucjach gospodarczych /np. spółdzielnie, fabryki/ i społecznych /np. straż ogólna wa/, instytucjach państwowych /szkoła, policja, koleje, poczta i tp./, wolnych zawodach /np. księża, kupcy i tp./ b/ mając zaufania poszczególnych gromad wsi, a dzielnic w miastach.

Mając zaufania mają obowiązek:
1/ Czuwać nad swoim otoczeniem, nad jednością naródową Polaków,
2/ Uszuwać wszelkie rozdrąki między nimi, 3/ Budzić ducha oporu przeciw okupantowi, 4/ Donosić kierownictwu wywiadu o wszystkim, do czego obowiązują ich instrukcja wywiadu.

Centrala materiałów wywiadu jest Pow. Kierownictwo W.P.

C. Kartoteka. Z materiałów personalnych zebranych przez wywiad tworzy przedstawiciel starosty w Pow.K.W.P. kartotekę. Składa się ona z kartek jednakowego formatu, na którym u góry wypisuje się nazwę miejscowości, nazwę gminy, a poniżej nazwisko i imię osoby, oraz fakta ustalane przez wywiad. Do kartoreki wciąga się zarówno osoby skazane przez Sądy Specjalne oraz Komisje Sądzące K.W.P. jakoteż i takie przeciw którym wywiad zebrał jedynie poszlaki o ich szkodliwej działalności.

D. Współdziałanie z tajnymi organami wymiaru sprawiedliwości. Przedstawiciel starosty w Pow.K.W.P. gromadzi materiał obciążający przedwko obywatelom Państwa Polskiego, przekraczającym obowiązki Polaka podczas wojny, ustala dowody przeciw oskarżonym i przysyła je działającym na obszarze Inspektoratu Cywilnemu Sądowi Specjalnemu, ewent. Komisji Sądzącej Kier. W.P. Gromadzi materiał obciążający przeciw jednostkom godzącym w bezpieczeństwo Sił Zbrojnych w Kraju i materiały te przekazuje Komendantowi Obwodu do dalszego załatwiania.

E. Ekzekucja w wyroków wydaną z koniecznością wykonywania wyroków wydanych przez Cywilny Sąd Specjalny, działający na obszarze Inspektoratu, przedstawiciel starosty w Pow.K.W.P. zorganizuje oddział egzekucyjny, który na obowiązek wykonywać wyroki zarówno miejscowego Sądu Specjalnego, jakoteż wyroki Okręgowego Sądu Specjalnego. Liczebność tego oddziału, jako poddyktowana warunkami lokalnymi zależy od decyzji Pow.Kierownika W.P. Za bezwzględną dyscypliną

ARCHIWUM DOKUMENTÓW NOWYCH

na i pozimoralny członków tego oddziału odpowiada przedstawiciel starosty. Plan działania tego oddziału opracowuje lub zatwierdza Pow.Kier. W.P. Oddział ten może być użyty do akcji dywersyjnej w myśl rozkazu Komendanta Obwodu A.K.

- F. Propaganda. Do obowiązków przedstawiciela starosty w Pow.Kier.W.P. należy zorganizowanie oddziału, który zajmie się kolportażem ulotek i pism, rozsyłanych w teren przez Okręgowe Kier. W.P., rozlepianie plakatów, edasz i obwieszczeń Pełnomocnika na Kraj Rządu Rzeczypospolitej i Komendanta Sił Zbrojnych w Kraju, lub tajnych urzędowych władz Okręgowych.
- G. Sanecmonia. Ze składek i dobrowolnych darów organizuje przedstawiciel starosty w Pow.Kier.W.P. akcję samopomocy społecznej, dla rodzin ukrywających się i poszukiwanych przez władze niemieckie, dla rodzin uwięzionych, zamordowanych i wysiedlonych, oraz niekierujących jednostek użytecznych społecznie, a szczególnie znaczących w organizacjach niepodległościowych.

KIEROWNIK OKRĘGOWY
WALKI PODZIEMNEJ.

III 100
100

W. #100 I

Oświadczenie z dnia 2.V.1947 r., Elbląg:

Oświadczam jako b. dowódca Inspektoratu Rejonowego A.K. i 106 Dyw. Piechoty A.K. Ziemi Miechowskiej co następuje:

1. *B. żołnierz A.K. pseud. „Hurrikan” - Krzan Zdzisław został skazany wyrokiem Wojskowego Sądu Specjalnego okręgu A.K. Kraków na karę śmierci za uprawianie bandytyzmu pod pozorem akcji bojowej A.K. oraz za trzykrotne zamachy d-cę placówki A.K. w m. Kowala, pow. Miechów ob. ppor. Wawer - Gegotka Piotra.*

2. *Równocześnie za przewinienia jak w/w podkomendni Krzana Zdzisława Sosna Józef, Lizak Bolesław, Żuchowski Stanisław i inni, których nazwisk nie pamiętam, zostali ukarani aresztem ścisłym i pozostawali czas dłuższy pod stałym nadzorem organów żandarmerii A.K.*

3. *Ob. ppor. Wawer - Gegotek Piotr jako d-ca placówki nie miał nic wspólnego z wydawaniem lub wykonywaniem wyroków, gdyż było to zadaniem Sądów Specjalnych i organów żandarmerii oraz specjalnych oddziałów likwidacyjnych Delegatury Rządu.*

4. *Do obowiązków d-cy placówki należało szkolenie oddziałów oraz organizowanie oddziałów ochronnych ludności cywilnej przed pacyfikacjami niemieckimi oraz zbieranie informacji o położeniu i zachowaniu się oddziałów niemieckich.*

5. *Ob. ppor. Wawer - Gegotek Piotr był wzorowym d-cą placówki i kilkakrotnie wypełniając swoje obowiązki żołnierza i obywatela ratował życie i mienie powierzonej mu w opiekę przez d-ctwo A.K. ludności cywilnej.*

Wyżej wymieniony zasługuje na szczególne uznanie i wyróżnienie za swój wielki wkład w walce o Niepodległość i Demokrację. W czasie konspiracji jeszcze wyróżniony był przez przełożonych za szczególne zasługi w walce z okupantem otrzymując kilkakrotnie osobiście pochwały d-cy 106 D.P.A.K., czterokrotnie awansuje w czasie służby konspiracyjnej w tym do stopnia oficerskiego. Wyżej wymieniony został również odznaczony Krzyżem Walecznych po raz pierwszy i Srebrnym Krzyżem Zasługi z Mieczami.

Jako d-c[a] i przełożony ppor. Wawer - Gegotka Piotra jestem z pełnym uznaniem dla niego jako człowieka, Polaka, żołnierza i obywatela - szczerego demokraty.

Powyższe oświadczenie składam dla Wysokich Władz Prokuratorskich.

[podpis]

*/Bolko Nieczuja-Ostrowski pplk/
d-ca 106 D.P.A.K. Ziemi Miechowskiej*

Zgodność oświadczenia
jak wyżej stwierdzają:

[podpis]

/Beton - Gądek Franciszek/
II Oficer Sztabu 106 D.P.A.K.

/Latała Jan - Drozd/
St. Sierż. podch.

/Sańka Franciszek - Hugo/
podoficer broni

/Cichy Romuald - Birski/
szef kompanii

[podpisy wymienionych]

D-ca Rej. AK.
1/130644

Rozkaz

b. pilne

Podać do wiadomości aresztowanym żołnierzom że po opuszczeniu aresztu nie wolno prowadzić na ten temat żadnych rozmów. - Ostrzec ich że w razie ~~stwierdzenia~~ stwierdzenia powtórnego przestępstwa za które zostali ukarani aresztem, zostaną bezwzględnie rozstrzelani. Zwolnionym nie wolno opuszczać na noc domów, a jeśli będą zmuszeni do tego służbą lub np. zapankami przed opuszczeniem domu obowiązani są meldować o tym d-cy placówki. Przygotować ich na to że w nocy może być prowadzona kontrola w ich domach przez oddz. dyw. AK. Zwrócić uwagę Kukułce że w kilku miejscach mówił na temat swego aresztowania, a przed udaniem się do odbycia kary wspólnie z Newkiem zdradził się z tym że jest wzywany. Poza tym Kukułka uprzedzał swych kolegów że mają wszyscy jednakowo się tłumaczyć. Ostrzec go aby miał się na baczności i milczał bo może być bardzo źle.

Z. T. /-/ Wigura

P.s. Skontrolować czy nie otrzymują przypadkiem tytoniu lub papierosów i czy nie mają ulg poza przewidzianymi warunkami aresztu ścisłego. -

Można było...

Archiwum...

Rozkaz PSZ nr 116/1 z dnia 16.IX.1943 r.:

Na podstawie upoważnienia Gł. DRz. powierzam Kdt.Okr. i K.Obw. zapewnienie bezpieczeństwa na terenie ich działania. Zakres i sposób tego zadania określam w załączonej instrukcji:

Bór

Instrukcja

1. *Bezpieczeństwo i porządek publiczny nie istnieją w niektórych obwodach zupełnie lub istnieją w stopniu niewystarczającym. Ludność miejscowa narażona jest na grabienie mienia, szykany, gwałty i niejednokrotnie na utratę życia ze strony bandytów różnego pochodzenia. Okupant nie przeciwdziała zasadniczo temu stanowi faktycznemu. Z reguły stosuje represje na niewinnej nekanej przez bandytów ludności. Ten stan godzi w nasze interesy i plany. PSZ w kraju muszą podjąć kroki celem podniesienia stanu bezpieczeństwa publicznego w terenach.*

2. *Polecam Kom.Podokr. i K.Obwod. wystąpić tam, gdzie zachodzi tego potrzeba przeciwko plądrującym bądź wywrotowo bandyckim.*

3. *Każde wystąpienie musi być zdecydowane i musi mieć za cel ukrócenie samowoli, występować należy tylko przeciw grupom specjalnie dokuczliwym dla ludności miejscowej i dla PSZ w kraju, przede wszystkim przeciwko tym, którzy mordują, gwałcą bądź rabują.*

4. *Działać należy w kierunku likwidowania przywódców i agitatorów w bandach nie siląc się na likwidację całej bandy. Każde działanie musi być zorganizowane i przeprowadzone z całkowitym zastosowaniem warunków konspiracji. Nie wolno przystępować do likwidacji bez pewności osiągnięcia pełnego powodzenia.*

5. *K.Podokr. i K.Obwod. zapewnią sobie przychylność i współdziałanie ludności w tępieniu bandytyzmu. Przedstawiciele Okr. Del.Rządu mają współdziałać w zorganizowaniu samoobrony i służby alarmowej. W wielu wypadkach członkowie bandy rekrutują się z pośród miejscowej ludności i stanowią element, który przypadkowo znalazł się w bandzie lub zmuszony został przez okupanta do opuszczenia rodzinnej zagrody. Należy oddziaływać przez miejscową ludność na ten element przypadkowy w kierunku opuszczenia bandy.*

6. *Polecam K-om wszystkich szczebli zwiększyć dyscyplinę w*

szeregach PSZ w kraju i wykonać wysiłek w kierunku wychowania własnych oddziałów, aby podnieść ich morale i przez nie oddziaływać skutecznie na całą ludność.

7. W związku z koniecznością dostarczenia zaopatrzenia własnym oddziałom dywersyjnym i partyzanckim, polecam wszystkim d-com baczyć, aby zaopatrywanie to w żadnym wypadku nie miało cech rabunku.

Sposób zaopatrywania uregulowałem w instr. zaop. dla kwart. obwodów z dn. 28.8. b.r. Nr 920/IV

H.

ZAKOŃCZENIE

Zawartość tego tomu zamykam kilkoma zaledwie zdjęciami okresu przeżytego po wojnie, które mówią i świadczą o udziale żołnierzy Inspektoratu „Maria” w utrwalaniu pamięci historycznej czynów zgodnie z hasłem naszego Narodu „Bóg, Honor, Ojczyzna”.

Dalsze tomy mojej pracy historycznej, pod znakiem wspomnianego hasła, dotyczyć będą głównie działalności bojowej, w ramach 106 DP i Brygady Kawalerii oraz różnych oddziałów pomocniczych, silnie rozbudowanego organizacyjnie Inspektoratu AK.

Wierzno, 29.V.1994, plac. „Kos”. 50. rocznica czynu zbrojnego „Burza” oraz zrzutu gen. broni Okulickiego i skoczków na tym terenie (cichociemnych).

Wierzбно, 29.V.1994, spotkanie grupy żołnierzy 106 DP AK Inspektoratu „Maria” pod pomnikiem gen. Leopolda Okulickiego, komendanta AK.

Instytut Pamięci Narodowej, Kraków 2005 r., spotkanie byłych żołnierzy 106 DP AK Inspektoratu „Maria” z okazji wręczenia dowódcy gen. Bolesławowi Nieczuja-Ostrowskiemu honorowego tytułu Kustosza Pamięci Narodowej.

Od lewej: kpt. Janina Gołębiowska (trzyma tuleję z aktem uznaniowym dot. „Bolka” - „Tysiąca”), ppłk Alojzy Dziura-Dziurski ps. „Kmita”, por. rez. Jan Dubaj ps. „Wróbel” (twórca licznych ekslibrisów).

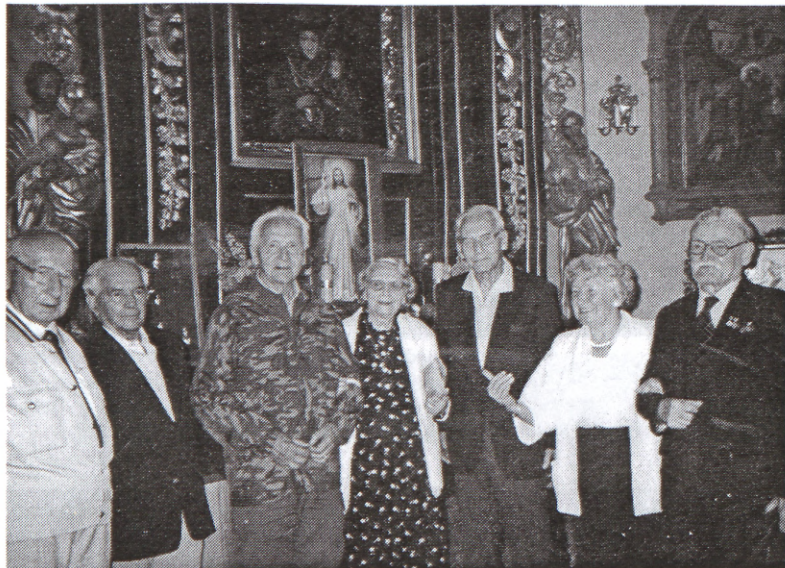

Moment wręczenia „Dyplomu Uznania” dla „Bolka” - „Tysiąca” od żołnierza Okręgu AK Leszka Plesnera. Od lewej: burmistrz Skalbmierza M. Markiewicz, gen. „Bolko” - „Tysiąca”, płk „Kmita” (Alojzy Dziura-Dziurski), Anna Dubaj z widocznym dyplomem, kpt. Janina Gołębiowska, por. Jan Dubaj.

WYBRANE ZNAKI MÓWIĄCE O TRWAŁEJ WSPÓLNOŚCI ORGANIZACYJNEJ INSPEKTORATU REJONOWEGO AK „MARIA”

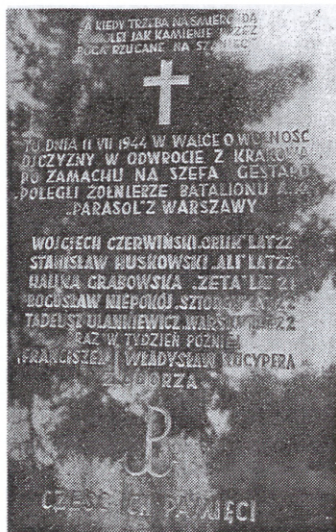
Znaków jest wiele, ale ja przytaczam tylko kilka, aby moja praca błyszczała ciągłą, trwałą nadzieją i miłością wspaniałych żołnierzy konspiracji pełnej ich ofiarności wobec katowanej ojczyzny.

Spotkanie żołnierskie przed ołtarzem Matki Bożej Cudownej Działoszyckiej i Miłosierdzia Bożego, w modlitwie za dowódcę i Inspektorat, 25.VII.2004 r.

Stoją od lewej: por. Ryszard Zwoliński, dr Henryk Urbański, por. Józef Deskur, kpt. Janina Gołębiowska, mjr Adolf Gołębiowski, ppor. Teresa Znojek, por. Kazimierz Woźniakowski (fot. Kinga Statowska).

W 50 ROCZNICĘ NAPAŚCI NIEMIEC
HITLEROWSKICH NA POLSKĘ –
PAMIĘCI POMORDOWANYCH
Z TERENU GMINY: 283 POLAKÓW
I OKOŁO 1000 OBYWATELI POLSKICH
POCHODZENIA ŻYDOWSKIEGO
SPOŁECZEŃSTWO GMINY ŻARNOWIEC

Od lewej: żołnierze 106 DP AK Antoni Sielecki ps. „Wir” i Józef Trzaska ps. „Mały” oraz historyk Stanisław Piwowski, syn Juliana ps. „Stachiewicz” - por. 106 DP.

Elbląg, 14.X.2004 r., wręczenie „Pamiątkowego Medalu” Starosty Pińczowskiego. Na zdjęciu wystąpienie delegatów Starostwa w osobach Henryka Janikowskiego i Zbigniewa Sobczyk.

Spotkanie żołnierzy Inspektoratu AK „Maria”, 5.VIII.2002 r. Od lewej: ppor. cz.w. Tadeusz Boberek, gen. „Bolko” - „Tysiąc”, ppłk Alojzy Dziura-Dziurski ps. „Kmita”.

Muzeum im. gen. L. Okulickiego w Szarpii pow. Proszowice, 2.VI.2002 r. Spotkanie żołnierzy 106 DP z wojewodą małopolskim p. Jerzym Adamikiem. Od lewej: Józef Trzaska z żoną, Leonard Wyjadłowski, wójt gminy Koniusza Janusz Wróblewski, Stanisław Piwowski, kustosz Muzeum Kazimierz Marciński - syn założyciela Muzeum, Kazimierz Checko, wojewoda Jerzy Adamik (trzyma obraz Jasnogórskiej Hetmanki, otrzymany w darze od uczestników spotkania), Kazimierz Stawiński, Michał Strzemecki - żołnierz Baszty, Antoni Sielecki, Zofia Gargaszoła, Józef Boroń, Marian Majka.

Pielgrzymka kombatantów Zarządu Inspektoratu „Maria” do Częstochowy, wraz z rodzinami, 12.IX.2004 r. (fot. A. Sielecki).

Poczet sztandarowy 106 DP AK Inspektoratu „Maria” w Częstochowie.

ANEKSY

- 1. Indeks nazwisk.**
- 2. Indeks pseudonimów.**
- 3. Wykaz ważniejszych skrótów.**
- 4. Bibliografia.**
- 5. Errata dotycząca tomu II cz. I.**

INDEKS NAZWISK

- Adamczyk Danuta „Nadzieja” 49, 53
Adamczyk Feliks „Grom” 102, 113
Adamczyk Mieczysław „Sokół” 335
Adamczyk Waław 116
Adamczyk Walenty „Granit” 15, 21, 23
Adamczyk Wincenty „Wicher” 276
Adamczyk Władysław „Fidelis” 93, 95
Adamczyk Zygmunt „Gruszka” 61
Adamek Stefan „Lis” 90, 91, 117
Adamski Bronisław „Gradowski” 41, 60
Adamski Władysław „Burza” 107, 114
Adrianowicz Tomasz „Pazur” 34, 44, 55,
56, 57, 318
Albrecht Anna „Anna” 71
Amrągowicz Kazimierz „Pik” 281
Anielski Jan 193
Antonowicz Władysław „Władek”,
„Włodek” 78, 124
Antos Aleksander „Mściciel” 188
Antos Jan „Karaś” 275, 276
Argasiński Józef 216
Arkuszewski Stanisław „Staś” 192
Augustyński Marian 125
- Babiarz Józef „Koper” 97
Babiarz-Wiśniowski Alfons „Mostek” 96,
97
Baca Walenty „Lutek” 93, 327
Bachowski Jan „Osobowy”
Bachowski Józef „Kruk” 149
Bac-Lutyński Antoni „Lutek” 131, 136
Baczewski 75
Bajor Franciszek 240
Bakowski Józef „Serduszko” 283
Balikowski Henryk „Bagnet” 225
Bałaga rodzina 238
Bałaziński Zygmunt „Kmieć” 170, 174
Banach Marian „Tomson” 125
- Banach Tomasz „Szamot” 30
Banasiewicz Kazimierz „Neger” 237
Banaś Ignacy „Olgierd” 171, 173, 174
Bandala-Porada Bronisława
„Krechowianka” 93, 123
Bandura Czesław „Kupiec” 258, 260, 261
Bania Zygmunt „Kłos II” 239
Bańbuła Franciszek „Chrabąszcz” 16
Bańbuła Stanisław „Szopa” 52
Bańka Kazimierz „Bagno” 154, 160
Baran Stanisław czy kozioł miał ten ps.
„Brzoza” 275
Baranek Jan „Narew” 47, 147, 151
Baranek Maria „Maria” 44,46
Baranek Piotr „Mądry” 152
Barańska Władysława 270
Barczyk Józef „Bartosik” 171
Barczyk Maria „Zendra” 181
Barczyk Tadeusz „Lingwa” 181
Barnecki Jerzy „Pilot” 105
Bartosik Bolesław „Wrona” 61
Bartosik Eugeniusz „Pilny” 239, 241
Bartosik Tadeusz 43
Bartosik-Biernacka Izabela 246
Bartosik-Dukaj Krystyna 246
Bartosz Władysław „Smutny” 254
Bartoszewicz Jan „Żołądz” 27, 63, 68
Basa Stanisław „Grab” 57
Basiarz Wojciech „Chmura” 216, 220,
223, 224
Basista Kazimierz „Kazik” 272, 274
Batko Romuald „Grotek” 64
Baudisch Leopold „Makar” 337
Bazior Stanisław 68
Baziur Kazimierz „Kazik” 271
Bebek Mieczysław „Zajac” 88
Beck 256, 317
Bednarczyk Marian „Bagnet” 60
Bednarski Czesław „Skowronek” 283

Beliczyński Stanisław „Bela” 77, 78, 80
 Beliczyński Wojciech 78
 Benarski Feliks „Baranek” 343
 Berluk Franciszek „Baust” 231
 Bernacki Jerzy Bronisław „Pilot” 104, 108,
 131, 136, 332
 Bernardyn Czesław „Grom” 328
 Będkowski Kazimierz „Czajka” 57
 Białas Helena „Fiołek” 74
 Biały Tadek 311
 Biały Witold „Morus” 336
 Biczysko Leokadia „Wala” 149, 163
 Biechoński Jerzy „Kłos” 17, 100, 104, 105,
 107, 108, 112, 113, 119, 329, 332
 Biedroń Bolesław „Wiosna” 189
 Biel Stefan „Rys” 284
 Bielaś Franciszek 231
 Bielawski Stanisław „Wąsik” 344
 Bieleński Mieczysław „Mirusia” 89
 Bielicyńska Marianna 77
 Bielnik Mieczysław „Sokół” 245
 Bielawski Mieczysław „Mucha” 344
 Bienias Franciszek „Młot” 269
 Bieniasz Franciszek „Brzoza” 270
 Bienkowska Kazimiera „Kara” 187, 189
 Biermański Józef „Jastrząb” 336
 Biernacki Jerzy „Pilot” 107, 335, 336, 337,
 338
 Biernacki Tadeusz „Kolba” 280, 333
 Biesaga Józef „Bicz” 50
 Biskupek Halina 240
 Błaszczak Władysław „Bławat” 50, 339
 Błaszkwicz Leopold „Bławatek” 282
 Boberek Stanisław „Dzik” 245
 Bobrowicz Edward 31, 32
 Bochenek Józef „Szofer” 334
 Bocheńskich rodzina 124
 Bochnak Leopold „Profesor”, „Piotr”
 15, 16, 21, 23
 Bochnia Kazimierz „Wichura” 244
 Bochniak Michał 38
 Bogacz Aniela 247
 Bogacz Jan „Wicher” 70, 72, 83, 84
 Bogacz Stanisław 83
 Bogdalski Józef „Dąbek” 51, 54
 Bogusz Genowefa 75
 Bogusz Janina 74
 Bojko Bogusław „Saper” 239, 240, 241,
 242, 289, 298
 Bojko Roman 240
 Bojko Stanisław „Strwiąż” 283
 Bokota Józef „Malina” 15, 21, 23, 354
 Bomba Eugeniusz „Bukowy” 179
 Bomba Stanisław „Akord” 277
 Bomba Stefan „Błyskawica” 283
 Bonarski Antoni „Jemiola” 224
 Bonenberg Czesław „Grzybek” 28, 32
 Bonenberg Zdzisław „Zuch” 28, 32
 Boniszewscy (rodzina) 215, 219
 Boniszewska Bogusława 219
 Boniszewska Janina 219
 Boniszewska-Kurpisz Maria „Krupka” 211
 Boniszewski Jan „Bończa” 210
 Bońkowski Kazimierz „Maślanka” 245
 Borawski Włodzimierz „Mirs” 271
 Borla Antoni „Śruba”, „Karaś” 216, 220,
 223, 224, 225
 Boroń Helena „Teresa” 151
 Boroń Lucjan „Linka” 152
 Boroń Stanisław „Brzoza” 172
 Boroń Stefan „Zrąb” 155
 Boroń Szymon „Borowy” 147, 152, 154
 Boroń Tomasz „Młot” 146, 153
 Boroń-Pęczek Marianna „Mansa” 346
 Borowski Jan „Sójka” 119, 120
 Borowski Stanisław „Mirez” 244, 246, 254
 Borowski Waclaw „Kmicic” 150
 Borowski Zbigniew „Orbid” 339
 Borówka Edward „Furman” 164
 Boryń Zygmunt „Vis” 66, 68
 Bożek Edward 43
 Bożek Stanisław „Brzózka” 100, 107
 Bożek Tadeusz „Cedro” 29, 33, 37, 38, 42,
 43, 285
 Bożek Zygmunt 37
 Bór-Komorowski Tadeusz „Bór” 20
 Bratek Lucjan „Syrek” 176
 Bratek Romuald „Przemsa” 176
 Bratkowski Edward „Dobrze” 253
 Bratkowski Julian 243
 Broda Stanisław 95
 Brożek Helena 187
 Brożek rodzina 187
 Brożek Stefan „Hubert” 197
 Brykański Wiktor „Gryf” 35, 54, 210
 Bryzik Jan „Buks” 164
 Brzemia Karol „Słowik” 52, 344
 Brzeziński Jan „Brzoza” 55
 Brzezoń Władysław 230
 Brzezoń Mieczysław „Zgrzyt” 262

Bubak Józef 83
 Bubka Władysław „Wilk” 90
 Buchowiecka Janina „Janusz” 143
 Budziewski Florian 215, 221
 Budziewski Michał „Kot” 221
 Budzikowska Henryka „Marysia” 277
 Budzińska Janina „Jaśka” 42
 Budziński Wincenty „Błysk” 28, 32, 68, 77
 Budzisz Jan „Szybowski” 46
 Budzki Marian „Księżyk” 50
 Budzyń Władysław 105
 Bujak Tadeusz „Juchas” 102
 Bukowska Helena „Ciocia” 104, 130, 135
 Bułanowski 154
 Bułowa Waleria „Nić” 196
 Byczek Stanisław „Borowy” 159
 Byczek-Babiński Stefan „Bieniasz” 162
 Byszewska I. 53
 Bytomska Helena „Marta” 46
 Bzdega Izidor 194
 Bzydak Ludwik „Bela” 122, 123

Cabaj Antoni 276
 Cabaj Edward 286
 Cabaj Klemens „Igiel” 262, 283
 Cabaj Witko „Wilk” 276
 Cabaj Władysław 276
 Caban 108
 Całka Edmund „Grot” 238, 239, 240
 Całka (rodzina) 238
 Cegielscy rodzina 211
 Cegła Tadeusz 63, 73
 Cetnarski Jan „Wróbel” 125, 130, 136
 Cętkiewicz Ludwik „Blondyn” 282
 Cętkiewicz Stanisław „Czarny” 296, 301
 Cętkiewicz Witold „Kropidło” 280, 296, 301
 Cętkiewicz (rodzina) 280
 Chabetko 175
 Chabiński Jerzy „Lipa” 221
 Chachurski Jerzy 224
 Chacki Tadeusz „Miły” 191
 Chałań Józef „Hardy” 268
 Chałań Stanisław „Zbyszko” 268
 Chałań Władysław „Wiąz” 265, 269
 Charyga Henryk 277, 278
 Chećko Jan „Pomidor” 34, 55
 Chećko Jerzy „Neron” 55, 129, 135
 Chećko Józef „Rom”, „Smyczek” 151

Chećko Józefa „Ziutka” 244, 246
 Chećko Kazimierz „Żuk” 55, 129, 135
 Chełmicka Halina „Ludwika” 31
 Chełmicka Krystyna „Krysta” 100
 Chełmicka Teresa „Bella” 81, 82
 Chlewska Maria „Antonina” 30
 Chlewska Romana „Notka” 30
 Chlewska-Wróblewska Elżbieta „Kama” 28, 67, 70
 Chmiel Antoni „Wysocki” 261
 Chmiel Eugeniusz „Młody” 88
 Chmiel Zygmunt 194
 Chmiest Edward „Chrust” 161
 Chodor Andrzej „Jastrząb” 125
 Chodorkowski Edward 194
 Chojnacki Władysław „Las” 102, 123
 Cholewa Stanisław 45, 231
 Chofuj Tadeusz 77
 Choryń Władysław „Chart” 94
 Chrobek Janina „Grażyna” 193
 Chrzan Jan „Kornecik” 52, 344, 345
 Chrzanowicz Danuta „Satanella” 266
 Chuchro Alojzy „Orski” 190, 197
 Chuchro Marcin 88
 Chuchro Maria 88
 Chuchro Roman „Gałka” 92
 Chuchro Waclaw „Malinka” 88, 91
 Chwaliński Ludwik „Brzoza” 229
 Chycki Stefan „Ostry” 191
 Chylak Józef „Sokolik” 317
 Cichoń Tadeusz 37, 38, 43
 Cichopek Tomasz „Cichy” 57
 Cichy Józef „Szkłanka” 247
 Cichy Romuald „Birski” 107
 Cichy Stefan „Zrąb”, „Prot” 230
 Ciechnowicz Wiesław „Furor” 85
 Cieloch Władysław „Jowisz” 259, 285
 Ciemiak Franciszek 84
 Cień (rodzina) 198, 311
 Cień Piotr „Ciechanowski” 194, 195, 196
 Cień Tadeusz „Ostrowski” 184, 191, 197
 Cień Włodzimierz 197
 Ciepeliowski Ryszard „Polan II” 106, 335
 Ciepliński Jan 224
 Ciesielski Wincenty „Rejtan” 64, 77, 328
 Ciesielski Władysław „Lauer” 245
 Cieślak Tadeusz „Florek”, „Dybański” 67, 253
 Cieślowski Marcin 105
 Cieślak Paweł „Buk” 150, 167

- Cieśniarski Mieczysław „Zagłoba” 277
 Cięпка Aleksander 159
 Ciotek Henryk „Nida” 285
 Ciszewska Celina 264
 Ciszewski Wacław „Luboń” 49
 Ciupido Bronisław „Kukułka” 267
 Ciurlik Józef „Sacharyna” 277
 Ciurlik Kazimierz „Dąb” 276
 Cugowski Jan „Stalowy” 278
 Cukierska 241
 Cygan Stanisław „Buczek” 148, 151
 Cyganek Maria „Grześ” 148, 151, 153
 Cyganek Marian „Grześ” 203, 207
 Cyganek Stanisław 152
 Cygankiewicz Feliks 194
 Cygankiewicz Wincentina 194
 Cyrnek Józef 286
 Czajka Alfred „Zryw” 70
 Czapnik Józef „Czapla” 176
 Czarnecka Lucja „Czarnulka” 197
 Czarnecki Bolesław „Enrill” 261, 263, 284
 Czarnecki Jan „Orlik” 261
 Czarnecki Kazimierz „Korybut” 184
 Czarny Jan „Nieprzewidziany” 247
 Czech Ireneusz „Hława” 187
 Czech Stanisław „Czarny”, „Rozmaryn”
 140, 192, 201
 Czechowicz Rudolf „Czesiek” 235, 236,
 237
 Czekał Józef „Tarka” 60
 Czekał Maria „Dalia” 210
 Czekał Stefan „Olech” 361
 Czerwińska Henryka „Konieczynka” 215,
 219
 Czerwiński Stanisław „Dzięcioł”, „Czarny”
 215, 219, 280
 Czop Krystyna „Wiśnia” 149, 163
- Ćwiekliński Józef „Kamień” 190, 191
 Ćwiertnia „Leszczyna” 267, 270
 Ćwiertnia Piotr „Oko” 279, 286
 Ćwik Mieczysław 84
 Ćwik Stanisław „Stalowy” 231
 Ćwik Zygmunt 268
- Dadak Józef „Żuk” 210
 Danecka Natalia „Nela” 63
 Danecka Stanisława „Wierna” 127, 134
 Danecki Mieczysław „Bogdaniec”,
 „Leliwa” 31, 65, 68, 128, 134
 Daniec 154
 Danysz Jadwiga „Guza” 35, 37, 39
 Dąbek Stanisław „Dziadek” 285, 286
 Dąbek Stanisław „Oracz” 247
 Dąbrowski Henryk „Ren” 292, 299
 Dąbrowski Józef 223
 Dąbrowski Julian „Julek” 260, 261
 Dąbrowski Wacław „Ignac” 44, 48
 Dąbrowski Władysław „Szary” 344
 Dąbski 75
 Dej Feliks „Most” 70, 72, 307, 309
 Dej Władysław „Korzon” 109, 111
 Dejeworek Bolesław „Kamień” 86
 Delag Halina „Bratek” 180
 Deniec bracia 69
 Dercz Edmund „Duby 2” 152
 Deskur Józef „Dziecko” 239
 Desta Louis 334
 Dębski Bogusław „Tkacz” 37, 41, 128, 135
 Dębski Julian „Bańkowski” 190, 205, 208
 Dębski Marian „Ale” 277
 Dmowski Józef „Nemo” 212, 215, 288,
 297
 Dobaniowska-Kowal Zofia „Zośka” 280
 Doberschuetz Zygmunt „Lis” 207
 Dokołowska Irena „Lilia” 247
 Dolatowski Zbigniew 31, 32
 Dolny Józef „Cyna” 165, 348
 Dołęga-Dziedzicka Jadwiga 102, 122
 Dołęga-Dziedzicka Teresa „Maria” 102
 Dołęga-Dziedzicki Tadeusz „Krzywda”
 100, 102, 122, 127, 134
 Domagalski Józef „Dąb” 151
 Domagalski Stanisław 154, 346
 Domagalski Władysław „Świerk” 147, 151
 Domagalski Wojciech „Pchła” 154
 Domagała Jakub „Wierzeja” 181
 Domagała Mieczysław 82
 Domagała Władysław „Wąs”, „Promień”
 77, 78, 259, 285
 Domerańczyk „Barion” 45
 Doniec „Torpeda” 344, 345
 Doniec Witold „Łysek” 282
 Dorman Edward „Longinus” 81
 Dorman Piotr „Żółtko” 155
 Doroszewski Antoni „Stefan” 15
 Doroz Jan „Wysoki” 291, 299
 Dorożyński Antoni „Grab” 201

- Dorożyński Jan „Gołąb” 188
 Downarowicz Antoni 30
 Downarowicz Maria „Olga” 30, 68
 Dragan Jan 38
 Drag Ludwik „Zorza” 281
 Drażkiewicz Henryk „Raczy” 192
 Drozdowski Witold „Wir” 125
 Drożyński Jan „Dąb” 239, 340
 Drożyński Piotr „Drażek” 162
 Dryja Stanisław „Dąb” 158
 Dubaj Jan „Wróbel” 3, 291, 299
 Dubaj Stanisław „Jasiek” 241
 Dubaj Zbigniew „Gałązka” 52, 343
 Dubajówna-Zaród Otylia „Malutka” 238, 240
 Dubajówna-Zoła Wala 240
 Dubaj-Piechota Kazimiera „Lima” 246
 Duberschuetz Zygmunt „Lis” 204
 Dubiński Franciszek „Wista” 199
 Dublińska Natalia „Stokrotka” 194
 Dudek Antoni „Borówka” 61
 Dudek Stefan „Mroczek” 260, 278
 Dudzińska Stefania „Dorotka” 156
 Dudziński Piotr 84
 Dulęba Jan 194
 Dulska Balbina „Matka” 173
 Dulska Izabela „Wanda” 139, 141, 173
 Dulska Jadwiga „Teresa” 173
 Dulski Feliks „Czarny”, „Montwiłł” 139, 141, 172, 173
 Dulski Franciszek „Śmiały” 139, 140, 173
 Dulski Ignacy „Brzask” 139, 140, 141
 Dulski Julian „Tygrys” 139, 141
 Dulski Zygmunt „Gryf” 139, 141, 172, 176
 Durbacz Stanisław „Mały” 247
 Durmała Wawrzyniec „Świerk” 27, 63, 77
 Dusza Franciszek „Koral” 251
 Dusza Józef „Drucik” 248, 250, 319
 Dusza Józefa „Węgrzynówna” 247
 Dutkiewicz Barbara „Mikrofon” 244, 246
 Dutkiewicz Stefan „Okon” 247
 Dworak 363
 Dworak Józef „Wygański” 248, 253, 255
 Dyba Dariusz „Wicher” 190, 191
 Dybała Roman 276
 Dyduch Andrzej „Dudek” 180
 Dylał Bolesław 158
 Dylał Czesław „Brzytwa” 159
 Dylał Jan Zygmunt „Huragan” 158
 Dylał Karolina 158
 Dylał Krystyna „Wirek”, „Burza” 158, 160
 Dymacz Józef „Piega” 158
 Dymek Józef „Wiarus” 82, 84
 Dymek Stefan 285
 Dynia Kazimierz 285
 Dyszewski Mieczysław „Ryś” 269, 272, 273
 Dyszewski Władysław „Ryś II” 267
 Dziadoń Franciszek 117
 Dziadoń Stanisław 118
 Dziadyk Jan „Stal” 92
 Dziańto 324
 Dzieduszycki Krzysztof „Kołczan” 60
 Dzieduszycki Marcin „Sas” 60, 61
 Dziedzic Jan „Dziekan” 149, 161, 165
 Dziedzicka Teresa „Maria” 127
 Dziedzicki Tadeusz „Krzywda” 122
 Dzieńka Kazimierz „Kamień” 61
 Dziewiecki Marian „Wilga” 267, 272, 273
 Dziecioł Jerzy „Jur” 73, 75, 76
 Dzikowska Helena „Zawiszanka” 265, 270
 Dzikowski Wincenty „Gołąb” 265, 271
 Dziobek-Dobrzańska Marianna „Myszka” 148, 151, 154, 187
 Dziuba Władysław „Bruzda”, „Dąb” 113, 336
 Dziubek Czesław „Hardy” 34, 55, 56, 73
 Dziura Wiktor „Vis” 70
 Dziura-Dziurski Alojzy „Kmita” 71
 Fabiański Stanisław „Sarna” 192, 193, 194
 Fałęcki Wacław „Skiba” 271
 Fedeczko Alicja „Watra” 170
 Figiel Marian „Szczyt” 249
 Figlarowicz Mirosław Gabriel „Dąb”, „Grzmot” 263
 Filipek Jan „Drut” 43, 175
 Filipowski Izidor 122
 Filus Jan „Sokół” 58
 Filus Stanisław „Strzała” 33
 Fitko Mieczysław 285
 Franc Józef 43
 Franczak Stanisław „Lin” 109
 Frączak Mieczysław „Łabądz” 88
 Freich Mieczysław „Falkowski” 336
 Fucia Józef „Duła” 253
 Gabryś Jan „Kamiński” 109

- Gacek Feliks 46
 Gacek Stanisława 46
 Gacek Tadeusz „Kwiatek” 44
 Gacek Zdzisław 193
 Gacek-Krzemię Weronika „Żaba” 46
 Gajda Jan „Kos” 334
 Gajda Maksymilian „Wilk” 119, 120, 334
 Gajewicz Jakub 240
 Gajewski Zygmunt „Wydra” 204, 207
 Gajos Józef 95
 Gajos Władysław „Pilnik” 39
 Gajosiński Zdzisław „Szarota” 40, 43, 97
 Gajos-Tarczyńska Władysława „Jagoda” 37
 Galos 63
 Galus Franciszek „Bernacki” 125
 Galwas Mieczysław „Sztacheta” 280
 Galwas Stefan „Orzech II” 267, 272, 273
 Gała Stefan „Piastowicz” 161
 Gała Jan 278
 Gałka Maria 244
 Gałka Stanisław „Wesoły” 245, 267, 269
 Gałkowska-Maciejowicz 149
 Gałuszynski Stanisław „Stasia” 283
 Gamrat Mieczysław „Sosna”, „Grabica” 179
 Garbasz Franciszek „Bażant” 57
 Garbasz Marian 43
 Garbasz Mieczysław „Sokół” 38
 Garbasz Wit 43
 Garbasz Władysław 43
 Garda-Godlewski Edward „Garda” 20
 Gardawski Aleksander „Zych” 187, 189
 Gardeła Henryk „Gwóźdź” 176
 Gardeła Piotr „Kruk” 173
 Gardeła Zygmunt „Granat” 172, 173, 177, 310
 Gargas Józef „Grot” 27, 64, 77, 327, 328, 329, 338, 341, 363
 Garmulowicz 57
 Gas Stanisław „Modrzew” 106, 122, 333
 Gas Zdzisław 42
 Gasiński Roman „Mars” 139, 246
 Gaszkowski Alfons 155
 Gaszyńska Anna „Gabriela” 146, 149, 154, 205, 208
 Gaszyńska -Kryplewska Anna „Mewa” 149, 154, 205, 208
 Gaszyński Feliks „Jastrząbek” 146, 170, 205, 208
 Gautie Aneta 149
 Gaweł Anastazja „Alina” 110
 Gaweł Edward „Wiatr” 86, 125
 Gaweł Józef 86, 125
 Gaweł Marian „Brak” 125
 Gaweł Mieczysław „Brzoza” 125
 Gaweł Wiktoria „Ewa” 110
 Gawęcki Marian 96
 Gawęcki Zenon „Poranek” 96
 Gawęda Stanisław „Strach” 158
 Gawędzki Franciszek „Promień” 38
 Gawędzki Stanisław „Mahort”, „Homer” 40
 Gawinek Jerzy „Klucz” 171, 174
 Gawlik Stefan „Błysk” 238, 240
 Gawrońska Ewa 211
 Gawroński Henryk 212
 Gazda Bronisław „Skrzetuski”, „Lipa” 250
 Gazda Stanisław „Wołodjowski” 250
 Gądek Bolesław „Ryś” 165
 Gądek Franciszek „Beton” 15, 17, 22, 23, 140, 146, 155, 170
 Gądek Henryk „Cichacz” 57
 Gądek Jan „Władek” 16, 17, 141, 147
 Gądek Maria „Gwiazdka” 16, 146
 Gądek Stanisław „Zięba”, „Żubr” 161, 162
 Gądek Władysław „Dąb” 263
 Gąsior „Tol” 90
 Gąsior Henryk „Żmudzki” 188
 Gąsior Wiktor 78
 Gertler Wanda „Ewa” 107
 Gęgotek Jerzy „Godecki” 163
 Gęgotek Józef „Czajka” 121
 Gęgotek Józef „Zwinny” 163
 Gęgotek Maria „Brzoza” 119, 121
 Gęgotek Mieczysław „Jawor” 119, 120
 Gęgotek Piotr „Wawer” 101, 119, 126, 133, 164, 350, 355, 356, 376
 Gęgotek Tadeusz „Wysoki” 163
 Gęgotek-Wrońska Anna „Kalina” 119
 Gibek Hieronim „Potok” 70
 Gibek Zofia „Rędzina” 30
 Gibkowie (rodzina) 94
 Gidek Edward „Staszek”, „Stasiek” 220, 226, 227
 Giebułtowie (rodzina) 324, 340
 Gielniewski 210
 Gierka Jan „Orzeł II” 245
 Gierszczyk Stanisław „Romek” 181
 Gieszczyk Anna „Narcyz” 131, 136

Gil Jan „Podbiał” 193, 195
 Gil Tadeusz „Bez” 193, 195
 Głaba Władysław „Gwóźdź” 45
 Gliński Gabriel „Hanek” 262, 263
 Glonek Jan „Garlicki” 161
 Glonek Józef 84
 Gładkiewicz Stefan „Kos” 81
 Głąbek Bohdan „Strzała” 282
 Głąbski Leon „Ramzes” 103, 306, 333, 365
 Głodek Józef „Lot”, „Wtyczka” 240
 Głogowski Ludwik 84
 Głombski Leon „Ramzes” 105
 Głowacki Henryk „Megon” 68
 Głowacki Jan „Dywan” 84, 148, 154, 162, 346
 Głowacki Stanisław „Zend” 15, 162
 Głowiński 175
 Gocek Stanisław „Cegła”, „Wróbel” 196, 205, 208, 292, 300
 Godlewski „Jonas” 67
 Godlewski Henryk „Grzela” 282
 Godzikowski „Krasny” 254
 Godzikowski Jan „Kwaśny” 248
 Gogulski Mieczysław „Mączka” 151, 204, 207
 Goik Antoni „Ruch” 344
 Gola (rodzina) 53
 Gola Bronisław „Szaffan” 34, 49, 126, 340
 Gola Stanisław „Błędowski” 94
 Gola Władysław 94
 Gola-Wypych Maria „Bławatka” 49, 53
 Golas 73
 Gołąb 308
 Gołąb Henryk „Dzięcioł” 113
 Gołąb Jan „Rólf” 115
 Gołąb Józef 38
 Gołąb Wincenty 95
 Goldyn Piotr „Zagłoba” 250
 Goldyna Józef „Cham” 252
 Gołębiowscy (rodzina) 254, 255
 Gołębiowska Genowefa 253, 255
 Gołębiowska Janina zob. Tatarczuch-Gołębiowska Janina
 Gołębiowski Adolf „Sokół II” 12, 241, 248, 253, 254, 255, 290, 298, 320
 Gołębiowski Franciszek „Lis” 253, 255
 Gołębiowski Ireneusz „Kazik” 170, 173
 Gołębiowski Jan „Granat” 255, 296, 301
 Gołębiowski Karol „Gruda” 157
 Goły Bronisław 56
 Goły Kazimierz 55
 Goły (rodzina) 56
 Goły Stefan „Kowadełko” 55, 56
 Gomółka Halina 194
 Gomółka Henryk „Żbik” 190
 Gomółka Jerzy „Wilk” 175, 190, 198
 Gomółka Stefan 193
 Gomółka Władysław „Pędzel” 146
 Gomuła Franciszek „Dzik” 73
 Gomuła Stefan „Guma” 164
 Goncik Krystyna „Lukryda” 179
 Goncik Stefan „Wyga” 142, 170, 179
 Gonkiewicz Feliks „Ryś” 83
 Gonkiewicz Tadeusz „Wierzbą” 83
 Gończewska-Struzik Krystyna „Rybka” 192, 194
 Gończowski Władysław „Maryś” 188
 Goździk Stefan „Waga” 171
 Góral Andrzej „Gołąb” 60
 Góralczyk Franciszek „Butrym” 77, 79, 328, 343
 Górzeń (bracia) 47
 Górecki Józef „Zawór” 224
 Górecki Stanisław 269
 Górnik Marian 57
 Górnikiewicz Władysław „Elektryk” 221, 222, 290, 298
 Górnikowski Ezechiel „Wiktor” 42
 Góry 175
 Górski Henryk „Nożyce” 344
 Grabarz Mieczysław „Sokół” 57
 Grabiński Stanisław „Grab” 237, 247, 250, 319
 Grabowska Aniela „Nenufar” 100, 171, 184, 185, 187, 192
 Grabowska Maria „Leliwa” 235
 Grabowski Józef „Bloczek”, „Przełęcz” 196, 197
 Graca Helena 75
 Graczykowski Tomasz 258, 260, 265
 Gradzik Władysław 38
 Grafowski Jan „Kanadyjczyk” 191
 Gralewski „Konrad” 185
 Grela Jan „Korek” 189
 Grela Marian „Noga” 189
 Grela Marianna 189
 Grela Romuald „Czarne Serce” 188, 191
 Grela Stanisław „Sztaider” 61
 Grela Stanisław „Tytan” 187, 189, 191
 Grela Władysław „Szabelski” 120, 230

- Grelka „Zeus” 198, 311
 Grębowski Karol „Skaipel” 238
 Gręda Józef „Paulus” 232, 285, 286, 290, 298
 Gręda Kazimierz 286
 Gręda Stanisław „Zamach” 283, 286
 Grochal Tadeusz „Biały” 366
 Groenewald Jannie 293, 295, 300
 Grot-Rowecki Stefan Paweł „Grot” 20
 Grubiel Janina 189
 Grubiel Jerzy „Wiesław” 189
 Grubiel Stanisław „Bocian” 189
 Gruchała Julia „Julka” 285, 286
 Gruda Jan „Polonia” 262
 Gruda Zbigniew „Tomasz Nurt” 215, 225
 Grudnik 357
 Grudzień Edward „Sęp” 249, 250
 Grudzień Jan „Sęk” 284
 Grudzień Stanisław „Ramzes” 249, 252
 Grudzień Stefan „Piętaszek” 213, 258, 261
 Gruszka Władysław „Orzech” 115, 336
 Gryma Bolesław „Dziadek” 263
 Gryzakowski Ludwik 75
 Grzebieluch Franciszek „Organ” 3, 27, 127, 133
 Grzesiak Wincenty 117
 Grzesica Jan „Ogrodnik” 192
 Grzesik Stefan „Dąb” 105, 106, 108, 335, 338
 Grzyb Jan „Żęb” 282
 Grzybek Krzysztof „Igła” 162
 Grzybowska Kazimiera „Kazia” 156
 Grzymek Jerzy „Jura” 211
 Grzywacz Jan 246
 Grzywna Jan „Kruk” 247
 Grzywna Maria 246
 Gudowski Jan „Lew” 249, 251
 Gudowski Kamil „Mak”, „Zemsta” 139, 140, 142, 154, 187, 194, 346
 Gugała Stanisław „Drzazga” 86
 Gurbiel „Ptak” 89
 Gut Stanisław „Kamiński” 164
 Gutkowska Eugenia zob. Woźniak-
 Gutkowska Eugenia
 Gutkowski Stanisław Jan „Sam”, „Janusz” 27, 32, 126, 133, 321
 Guzik Jan „Sroka” 334
 Guzik Jerzy „Sokół” 115
 Guzik Józef „Marek” 358
 Guzik Władysław „Burza” 116
 Gwiazda Bolesław „Orion” 185, 187, 189, 190
 Gwiazda Tadeusz „Chart” 48
 Haber Helena „Dorotka”, „Halinka” 251, 291, 299
 Haberda Edmund „Ryś” 172, 175, 176
 Haberkowicz Władysław 175
 Hećko Ewa 30
 Helak Józef „Sokolik” 242
 Heleniak Franciszek „Jarząb” 289, 298
 Hendzolt Kazimierz „Zamiec” 159
 Herian Jan „Kubajka”, „Żurada” 162
 Hirowski Zdzisław 30
 Hoffman Stefan „Ziółkowski” 184, 187, 191, 198, 311
 Hołaj Piotr 81
 Horoszkiewicz-Downarowicz Maria „Olga” 129, 135
 Horynia Piotr 313
 Huma Anna 97
 Huma Antoni „Proch” 97, 130, 135
 Huma Bolesław „Młot” 97, 129, 135
 Huma Edward „Strug” 97
 Huma Kazimierz „Huzar” 97, 129, 135
 Huma Maria „Wanda” 97
 Huma Stanisław „Skrzetuski” 64, 97, 129, 135
 Huma Tekla „Saba” 97
 Huma-Wesołowska Zofia „Pszczółka” 97, 130, 135
 Hyla Józef „Roland” 75
 Hyży Adam „Konrad” 69
 Ibek Jan „Dąbrowa” 149, 157
 Ibek-Ojrzanowska Janina 86
 Idzik Franciszek 93, 95
 Idzik Jan 93
 Idzik Jerzy „Klon” 93
 Idzik Stanisław 95
 Iglewski Antoni „Ponar” 15, 21, 23, 321, 322, 325, 327, 339, 340
 Iskrzycki Stanisław „Dewajtis” 246
 Issa Aleksander (ojciec) 215, 219, 221, 288, 297
 Issa Aleksander (syn) „Stoń”, „Lis” 212, 215, 217, 218, 219, 222, 223, 228, 288, 297

- Jabłońska Emilia „Zuzanna” 157
 Jabłoński „Nadzieja” 357
 Jabłoński Jan „Wieniawa” 163
 Jabłoński Mikołaj 149
 Jabłoński Wacław „Wilki” 15, 139, 140
 Jachnio Stanisław „Bażant” 261
 Jagiełło Stanisław „Stach” 276
 Jagiełło Tadeusz „Kula” 60
 Jaklewicz Stanisław 268
 Jaklewicz Stefan „Wrona” 272, 274
 Jakubek Mikołaj „Jastrząb” 152, 346
 Jakubek Piotr 154
 Jakupczak Tadeusz „Zybur” 139
 Jaluś Władysław „Pogromca” 245
 Jąłocha Mieczysław „Sam” 241
 Janas Piotr „Kopytko” 189
 Janas Wit „Galar” 88
 Janecka Helena „Rzepicha”, „Marta” 156, 167
 Janecka-Dudzińska Stefania „Dorota” 167, 206, 208
 Janecki Antoni „Mieczyk” 156, 167, 168, 206, 208
 Janecki Zygmunt „Hieronim” 168
 Janicki Paweł 78
 Janiec Mieczysław „Lot” 213, 217, 232, 266, 286, 315
 Janiszewski Antoni „Jawor” 187, 195, 198, 311
 Janiszewski Czesław „Ulubieniec” 238, 241
 Janke Zygmunt „Walter” 144
 Jankowska Bronisława „Ciocia” 147
 Jankowska Maria „Sława” 149, 163, 164, 180
 Jankowska-Dziedzicka Jadwiga 127, 134
 Jankowski Jan „Orzeł” 12, 205, 208
 Jankowski Stanisław 155
 Janos Katarzyna 74
 Janus Jan „Zew” 50
 Janus Marianna 44
 Janus Władysław 44
 Jarecki Antoni „Mieczyk” 150, 157
 Jaros Franciszek „Lech” 91, 92
 Jaros Zygmunt „Rączka” 49
 Jarosz Juliusz „Wydra” 106, 130, 136, 333
 Jarosz Tadeusz 83
 Jarosz Wacław „Świt” 15
 Jarosz Włodzimierz „Dzik” 106, 333
 Jarzyna Tadeusz „Szabla” 247
 Jasielski Jerzy „Jawa” 28, 102
 Jasik Marian „Robert” 71, 84, 307, 309, 363
 Jasińska 196
 Jasińska Barbara „Basia” 184
 Jasiński Antoni „Jastrzębiec” 60
 Jasiński Edward „Cmok” 248, 255
 Jasiński Henryk „Sęp” 113, 115, 307
 Jasiński Julian 308
 Jasiński Witalis „Jawora” 184
 Jaskólski Jan „Osa” 107
 Jaskólski Tadeusz „Burza” 102, 106, 107
 Jaskulski Stanisław „Orlik” 114, 333
 Jaskulski Tadeusz „Burza” 116
 Jastrząb Genowefa „Pszczylaszczka” 194
 Jaworski Stanisław 246
 Jaworski Stefan „Sosna” 61
 Jazdowski Stanisław „Żbik” 15, 66, 96, 307, 327
 Jeleń Inka 194
 Jeleń (z Krakowa) 267
 Jelonkiewicz Henryk „Topór” 105, 335
 Jelonkiewicz Jakub „Jeleń” 105, 335
 Jelonkiewicz Jan Stanisław 270
 Jerka Janusz „Kalinowski” 184
 Jerzowski Marian „Sawa” 175, 190
 Jezierscy (rodzina) 244
 Jezierska Helena „Limba”, „Henrietta” 244, 246
 Jezierski Jerzy „Szarotka” 244
 Jezierski Julian „Zych” 244
 Jeżewski Romuald 292, 300
 Jędruch Stanisław „Izydor” 343
 Jędruch Tadeusz „Ryszard” 50, 313
 Jędrusik Zbigniew 31, 32
 Jędrychowski Józef „Żbik” 77, 78, 79, 129, 135
 Jędrychowski Julian „Pik” 80, 91
 Jędrzejczyk Mieczysław „Wielki” 253, 255
 Jędrzejkiewicz Józef „Lis” 281
 Jordan 197
 Józek (z Krakowa) 267
 Jurek (chłopiec przynoszący pocztę konsp. w placówce Skalmierz) 244
 Jurga Józef „Bogdański” 188, 201
 Jurga Maria „Mary” 203, 207
 Jurga Zenon „Jurand II” 203, 207
 Jurgowski Stefan „Jastrząb” 192
 Juszczyk „Sztaba” 317
 Juszczyk Czesław „Sowa” 253, 256

- Juzaszek Roman 45
- Kabat Edward „Powój” 279
- Kabza Wacław „Herman” 195, 238, 316, 317
- Kacińska Maria 270
- Kaciński Edward „Roland” 268
- Kaciński Jerzy „Gryw” 267
- Kaczmarczyk Bolesław „Dębski” 279, 290, 298, 315
- Kaczmarek Ryszard „Bogusław” 34, 39, 58
- Kaczmarek Zygmunt „Lew” 60, 61, 327
- Kaczmarek Mieczysław Leszek „Rola” 261, 263
- Kafel Janina „Jagoda”, „Syrenka” 161, 165
- Kafel Kacper „Kuśmierz” 162
- Kafel Stefan „Kielnia” 164
- Kafel Tadeusz „Kot” 147, 161
- Kaim Antoni „Korbka” 163
- Kajza Stefan „Osełka” 162
- Kaleta Edward „Świśt” 120
- Kaleta Wincenty „Kaktus” 60
- Kalinowski Tadeusz „Oracz” 81, 83
- Kaliński Piotr „Kosiarz” 163
- Kallista Józef „Stragan” 93, 95
- Kallista Ludwik „Grzegorz” 140
- Kallista Stanisław „Kruk” 188
- Kałka Michał 355, 357
- Kałwa Janina „Grażyna” 73, 74
- Kałwa Zygmunt „Kamień” 110
- Kałwa (rodzina) 76
- Kałwa Stanisław „Sokolnicki” 31, 63, 66, 73
- Kałwa Władysław „Wiaterek” 57
- Kamińska Józefa „Fala” 50
- Kamiński „Sęp” 184
- Kamiński Jerzy „Wigura” 15, 21, 23
- Kamiński Tadeusz „Czarny” 77, 79, 84, 128, 135
- Kańska-Albrich Wanda „Ania” 30
- Kański Kazimierz „Szybki” 71
- Kański Marian „Kroma” 277, 278
- Karasin Stanisław 73
- Karaszewicz Juliusz „Rafał” 163
- Karcz Bolesław „Bober” 162
- Karcz Jan „Przebój” 246
- Karnaś Stanisław „Ryś” 279
- Karolczyk Stanisław „Herakles” 190
- Karoi Jan „Prawy” 153
- Karpacki 177
- Karpała Teofil „Cierp” 156, 168
- Karpett, Karpetto zob. Korpetta
- Karwacka Jadwiga 282
- Karwacka Teresa 282
- Kasprzyk Józef „Tygrys” 148
- Kasprzyk Piotr „Wietrzny” 164
- Kastek 201
- Kasza Jan „Śmiały” 124
- Kasza Tomasz „Tęcza” 277
- Kaszuba Władysław „Kozak” 58
- Katarzyński Jan „Bartek” 154
- Katarzyński Roman „Podbipięta” 149
- Katarzyński Tadeusz „Judas” 164
- Kauka Wacław „Kosa” 158
- Kawa Marian „Wierny” 226
- Kawa Stanisław „Walter” 215, 219
- Kawalec Bolesław 100, 103
- Kawiorska Józefa 223
- Kawiorski Adam 97
- Kawiorski Henryk 223
- Kawiorski Jerzy „Jastrząb” 224, 225, 289, 297, 293, 294
- Kawiorski Józef „Trzeciak” 97, 129, 135
- Kawiorski Mieczysław „Jasło” 97
- Kawiorski Stanisław „Ryś” 224
- Kazimierczak (rodzina) 238
- Kazior Edward „Długoszewski” 190
- Kaziróg-Orski Antoni „Albert” 174
- Keferstein Halina 199, 200
- Keferstein Joanna „Żaneta” 141, 143, 192, 199, 200
- Keferstein Maria „Biedronka” 140, 199
- Keferstein Władysław „Józef” 141, 199, 200
- Keferstein Zofia 200
- Keferstein-Podleżańska Halina „Myszkowska” 140, 143, 149, 193
- Kemer Stefan „Konwalia” 276
- Kędzierscy (bracia) 154
- Kępski Teofil „Łobóz” 48
- Kidowa Maria 258, 260, 261, 264
- Kiełtyka Janina „Jarzyna” 158
- Kiełtyka Wojciech „Maka” 160
- Kierczyński Kazimierz „Kruk” 210, 265
- Kilian Wiktor „Stały” 284
- Kiliańczyk Zygmunt „Krok” 64, 73
- Kiszka Leon „Komar” 161
- Kita Stanisław „Medon” 271, 273, 274
- Kita Stefan „Wir” 271

Kita Wincenty „Fredek” 265
 Kita Zofia „Osa”, „Ostra” 212, 270
 Kiwata 30
 Kłacza 354, 355, 366
 Klepka Waclaw „Nida” 220, 223, 224, 225
 Kleszczyński Bogusław „Jabłoński” 106, 333
 Klęk Henryk „Pantera” 71
 Klima Stefan „Stach” 89
 Klimczyk Anna „Melisa” 211, 212, 265, 269, 270
 Klimczyk Jan „Leśniak” 51, 343
 Klimczyk Józef „Waligóra” 211, 235, 269, 271
 Klimczyk Stefan „Jaskółka” 272, 274
 Klimczyk Zofia „Lena” 211, 212, 270
 Klimka Władysław 116
 Klimont rodzina 122
 Klinta Wincenty „Orzech” 259, 261
 Klita Józef „Kleń” 258, 276
 Klita Wincenty „Orzech” 258, 275
 Kluczevska-Kowalska Bronisława „Wisia” 167
 Kluczyński Kazimierz 43
 Kluska 43
 Kluska Jerzy „Zawieja” 146, 149, 155, 346
 Kłęk Józef „Kwiatek” 176
 Kłos Józef 315
 Kłos Kazimierz 315
 Kmita-Bielicka Halina „Chmurka” 122
 Knap Bolesław „Lewar” 180
 Knap Michalina „Wietrzyk” 179
 Knapczyk 34
 Knapik Bronisław „Marchol” 167
 Knapczyk Andrzej „Judym” 37
 Kobierski Albin „Toporek” 220, 221
 Kobylec Maria „Grażyna” 53, 63, 304
 Kobylec Wawrzyniec „Wierny” 27, 33, 49, 53, 63, 68, 70, 128, 134, 304, 313, 340
 Kocel 246
 Kocel Tadeusz „Żbik” 246, 247, 250, 318
 Kocel Wiesław „Sroka II” 246, 247, 318
 Kochanowska Maria 224
 Kociol Józef 357
 Koćma Józef „Walec” 153
 Koćma Karol „Zając” 168
 Koćma Marian „Wiarus” 156, 168
 Kolczyński Mieczysław „Optyk” 249
 Koleta Edward „Świsł” 119
 Kołodziej Franciszek „Szalenciec” 52, 54, 344, 345
 Kołodziej Paweł „Pech” 122
 Kołodziejczyk Stanisław „Eska” 171, 174, 176
 Kołodziejczyk Waclaw „Gryf” 174, 176
 Komodołowicz Eugeniusz 220, 226
 Komodołowicz Jadwiga 226, 227
 Konarski Franciszek „Stójka” 97
 Konieczny Marian „Paulus” 267
 Konieczny Władysław „Guzik” 239
 Konopczyńska Maria „Olka” 149, 164
 Kopeć 309
 Kopeć Irena „Sarna” 278, 290, 298
 Kopeć Jan „Zamiec” 278
 Kopeć Mieczysław 278
 Kopeć Stanisław „Oszczep” 217, 232, 260, 275, 276, 277, 278, 290, 298
 Koppe 46
 Koral Stefan „Bocian” 103, 107
 Kordas Stanisław „Andrzej” 188
 Kordas Zofia 79
 Korfel Stanisław 114
 Kornakowski Tadeusz Lucjan „Baliał” 71
 Korpetta (rodzina) 45
 Korpetta Kazimierz „Szarak” 220, 221, 223, 224
 Korpetta Maria 37, 55
 Korpetta Władysław 37, 55
 Korpetta-Szczepańska Izabella „Biza” 40, 55
 Korzeniowski „Mars” 146
 Korzeniowski Waclaw „Piguła” 161
 Kosałka Janina 240
 Kosałka Józef 242
 Kosicki Prot „Rolnik” 222, 228
 Kosiński Stanisław „Mały” 37, 42, 128, 134
 Kosiński Zygmunt „Orczyk” 42, 57
 Kosołka Walery „Dziarski” 27, 323
 Koszycka Helena 119
 Koszycka-Pietrek Irena „Malwa” 119, 121
 Koszycki Piotr 119
 Kościaka Józef 227
 Kośmider Czesław „Lubor” 197, 201, 305, 312, 364
 Kot Franciszek „Katolik” 170, 179
 Kot Kazimierz „Przybysz” 58
 Kot Stanisław „Waligóra” 199
 Kotarska Krystyna „Warkoczyk” 219, 222
 Koterwa Aleksander „Konar” 58

Koterwa Józef „Błyskawica” 34, 39, 58
 Koterwa Tadeusz „Łopata”, „Justyn” 60
 Kotlarz Józef „Baran” 60
 Kotnis Teofil „Strzygieł” 197
 Kotula Bolesław 232
 Kotula Józef „Jacek” 146, 151
 Kowal Stanisław „Kulis” 281
 Kowal Tadeusz „Skiba” 259, 280, 281
 Kowal Zygmunt „Piorun”, „Pawian” 332, 336
 Kowalczyk August „Sęk” 83
 Kowalczyk Bolesław „Kolec” 58
 Kowalczyk Ludwik „Bat” 60
 Kowalczyk Stanisław „Pośpiech” 197
 Kowalczyk Władysław „Morus” 60
 Kowalik-Szotowa Janina „Brzoza” 192
 Kowalski Edward „Sikora” 53, 70
 Kowalski Jan „Kolba”, „Pliszka” 164, 193
 Kowalski Józef „Roch” 88, 180
 Kowalski Stefan „Róża” 164, 267
 Kowalski Włodzimierz „Karol” 199
 Kowalski Zygmunt „Żbik” 103
 Koza Stanisław „Sosna” 281
 Kozak Józef „Doktor Jot”, „Doktór” 27, 3
 Kozakiewicz Czesław 260
 Kozera Franciszek „Karp” 101, 109, 111
 Kozera Henryk „Henrykowski” 60
 Kozera Stanisław „Sierota” 249, 250, 252
 Kozera Wacław „Jerzy” 231
 Kozioł Feliks 82
 Kozioł Józefa „Brzózka” 275
 Kozioł Stanisław „Brzoza” 259, 275
 Kozioł-Kozłowski Franciszek „Hak” 163
 Kozłowski Bolesław „Kolka” 68, 70, 72, 200, 307
 Kozłowski Franciszek „Brzoza II” 173, 235, 236, 251, 252
 Kozłowski Jerzy „Mały”, „Jurek”, „Mały Jurek” 28, 32
 Kozłowski Józef „Jastrząb” 110
 Kozłowski Kazimierz 63
 Kozłowski Ryszard „Świt” 49, 78, 124
 Koźmin Tadeusz „Kraska” 215, 219, 220, 221, 288, 297
 Koźmiński Mieczysław „Mikrofon” 247
 Koźmiński Mieczysław „Kamiński” 247
 Krasieńska Maria 39
 Krasieński Chryzogon „Skorpion”, „Kostek” 38, 39, 41, 42
 Krasieński Zbigniew „Meduzy” 42
 Krasieński Zygmunt „Czyn” 37, 43
 Krawczyk Adolf „Zawodziński” 210, 235, 250
 Krawczyk Andrzej „Bryła” 92
 Krawczyk Józef „Osika” 73, 93, 327
 Krawczyk Maria „Ciotka” 44
 Krawczyk Stanisław „Norwid”, „Zrab” 53, 59, 163, 313
 Krawczyk Stefan „Waligóra” 266, 271
 Krawczyk Wilhelm „Cichy” 61
 Krawiec Alfons „Ali” 51, 339
 Krawiec Piotr „Konar” 163
 Krawiec Stanisława „Kwiatek” 165
 Krawiec Zygmunt „Broniek”, „Wojciech” 41, 60
 Krężel Tomasz 139
 Krochmal Henryk 43
 Krochmal Józef „Jurek” 60
 Krochmal Stanisław „Rynwid” 50, 131, 136
 Krochmal Tadeusz „Czarny” 43, 52, 343
 Krochmal Władysław „Rogowski” 60
 Krocza Józef „Junas”/„Juhas” 82, 83
 Król Mirosław 43
 Król Stanisław „Czarnecki”, „Mały” 109, 124
 Krupa Julian „Tanc” 188, 191
 Krupa Kazimierz „Wrzos” 277
 Krupa Teofil „Przeworski” 60
 Krupińska Zofia „Dola” 270
 Krupińska-Widłak Zofia „Dola” 270
 Krusiec Stanisław „Kruk” 286
 Krysa Zygryd 139
 Krzan Zdzisław „Hurikan” 119, 120, 161, 355, 356, 357, 358, 370, 371, 376
 Krzciuk Aniela „Olga” 66, 93, 94, 95, 97
 Krzciuk Franciszek „Sosnowski” 66, 93, 94, 95, 327
 Krzciuk Janina 327
 Krzciuk Krystyna „Szarotka” 94, 95, 327
 Krzciuk Leokadia „Malinowska” 94, 327
 Krzciuk Teofil 94
 Krzemień Bolesław „Lis” 46
 Krzemień Jan „Roch” 56
 Krzemień Roman „Roch” 55
 Krzemień Stanisław „Karas” 57
 Krzyk Józef „Piorun” 119, 334
 Krzyk Leopold „Jeź” 27
 Krzyk Lucjan „Majzel” 281
 Krzykowski Stanisław „Zawisza” 307, 309

- Krzyszkievicz Bolesław „Regiński” 65, 93, 95, 96, 307
- Krzyworzeka Marian „Zajac” 92
- Krzyworzeka Stanisław „Kos” 88, 89
- Krzyworzeka Teofil „Bez” 88
- Krzyżanowska Stefania 211
- Krzyżanowski Andrzej „Wiąz” 66, 73
- Krzyżanowski Marian 231
- Krzyżanowski Stanisław „Jordan” 109, 111
- Krzyżanowski Włodzimierz 211
- Książek Franciszek „Wawel” 69
- Książek Mieczysław „Orlik” 64, 210, 235, 238, 255
- Książek Stanisława „Babcia” 247
- Książek Władysław 221, 236
- Książek-Petryk Maria „Szarotka” 247
- Kubacki Maks 100, 103
- Kubacki Roman 107
- Kubat Józef „Ryszard” 179
- Kubiak Antoni „Wir” 33, 37, 38, 43
- Kubiak Leon 44
- Kubiński Alojzy „Jodła” 189
- Kubiński Jan 77
- Kubiński Leonard „Konar” 125
- Kubok Jan Włodzimierz 117
- Kubrak Stanisław „Wierny” 48
- Kubrak Wawrzyniec „Blatt” 46, 48
- Kubuśka Tadeusz „Borys” 42
- Kubuśka Władysław „Borys” 37
- Kubuśka Zygmunt Józef „Wilki” 41, 43, 130, 136
- Kucharczyk Władysław „Grom” 189
- Kucharski Edward „Kaleta” 194, 196, 198, 225
- Kucharski Józef „Albatros” 64
- Kucharski Władysław „Wicher” 74
- Kucharski Zdzisław Andrzej „Czchowski” 224, 225
- Kucharz Władysław „Własnowolski” 147
- Kuchna Stefan „Kotwiczny” 82, 84
- Kuchowicz Irena „Wiosna” 56
- Kucka Józef „Ryba” 282
- Kucki Jan „Pomidor”, „Hardy” 89
- Kucypera Jan Stefan „Dąb” 190, 196
- Kucypera Piotr „Colt” 202
- Kućmierczyk Jan „Dajan” 150, 165, 348
- Kukliński Franciszek „Wir”, „Wiatr” 106
- Kukła Ryszard „Jędrak” 224, 225
- Kukuła Anna 224
- Kukuła Józef „Król” 262
- Kukuła-Nikołajuk Anna zob. Nikołajuk Anna
- Kukułka Jan „Lipa II” 263
- Kula Józef „Felek”, „Otrzeźwiciel” 239, 250
- Kula Krystyna „Rybka” 266
- Kula Mieczysław „Grom” 250, 319
- Kula Stefania 247
- Kulas Józef „Dziadosz” 240
- Kulaszka Jan 22, 24
- Kulczyńscy (rodzina) 238
- Kulczyński Władysław „Cichy” 238
- Kulesza „Mściciel” 105
- Kulesza Jan „Kos” 106, 335
- Kulesza Jerzy „Korwin” 280
- Kuliński Franciszek „Wir”, „Wiatr” 333
- Kuliński Władysław „Grzybek” 46
- Kulka Józef 193
- Kułaga Aleksander 278
- Kułaga Tomasz „Poker” 334
- Kułaga Waclaw „Węgorz” 260
- Kuna Stanisław „Iskra” 343
- Kupczyk Piotr 227
- Kupfer 273
- Kura (Kurowski) Jan „Polan” 122, 251, 333
- Kura Aniela 251
- Kura Feliks „Zabawa” 251
- Kura Franciszek „Zawadzki” 105
- Kura Stanisław „Iskra” 328
- Kuranowski Józef „Palczyk” 106, 333
- Kura-Szarbiński Tadeusz „Węgorz” 249, 251
- Kurczyk Franciszek „Jodyna” 75, 76
- Kurdziel Tadeusz 83
- Kurdziel Władysław „Głaz” 83
- Kurek Aleksander „Jesion” 275
- Kurek Leon „Cyrkiel” 163
- Kurek Mieczysław 114
- Kurek Stanisław „Smutny” 141
- Kurkiewicz Janina 77
- Kurowski „Pęczak” 90
- Kurpińska Zofia „Dola” 212
- Kuryłto 260
- Kuryłto Stanisław „Jelita” 265
- Kusak Bolesław „Roland” 265
- Kusak Józef „Wierzba” 265
- Kusak Zofia 270
- Kusak-Zwolińska Zofia „Jodełka” 270
- Kusiak Józef „Wierzba” 272, 274

- Kuś Jan „Falfa” 179
 Kuśmierz Jan „Wieprzowinka” 163
 Kuzic Czesław „Wiesław” 192
 Kuźmińscy (rodzina) 238
 Kwapińscy (rodzina) 238
 Kwapińska Janina 122
 Kwapiński „Walter” 171, 175
 Kwapiński Leopold „Gromek” 122
 Kwapisz Antonina 227
 Kwapisz Edward „Kijowski” 194, 226
 Kwapisz Halina 194
 Kwapisz Ignacy 227
 Kwapisz Kazimierz „Słoneczko” 226
 Kwapisz Mieczysław „Głowacz” 216, 220, 226, 227, 288, 297
 Kwartnik Julian 191
 Kwaśna Wincenta „Wera” 97
 Kwaśniewski Eugeniusz „Hojny” 77, 79
 Kwaśny Leonard „Korek” 64, 97
 Kwiatek Jan „Dąb” 118
 Kwiatek Leszek Arkadiusz „Krzyś” 30
 Kwiatek Zygmunt „Bosman”, „Grom” 106, 117, 333
 Kwiecień Augustyn 44
 Kwiecień Halina Janina „Janka” 44,46
 Kwiecień Rozalia 44
 Kwiecień Stanisław 229
 Kwiecień Stefan „Kalina”, „Buks” 45, 47, 115, 128, 134
 Kwiecień Tadeusz „Wieszak” 250
 Kwiecień Władysław „Kaktus” 197, 216, 220, 228, 229
 Kwieciński Bolesław „Bławatek” 81
 Kwieciński Władysław „Wiesław” 192
- Labuda Gerard „Kos” 221, 223
 Lach Józef „Kolek” 58
 Lampka Józef 148
 Langert Jan „Pirania” 224
 Lasek Zygmunt „Ciekawy” 141
 Laskowska Janina 247
 Laskowski Stanisław „Powaga” 219, 294, 300
 Lasotka Edward „Brzoza” 189
 Laszczak Stanisław 84
 Latacz Stanisław „Pawelek”, „Wieloryb” 185, 192, 198
 Latała Jan „Drozd”, „Topór” 103, 119, 120, 333, 337, 338
- Latinek Tadeusz „Manius” 334
 Latos (rodzina) 238
 Latos Stanisław „Okno” 158, 279, 290, 298
 Lazar Janina „Diana” 88
 Lazar Paweł „Perelka” 53
 Lech Franciszek „Myły” 264
 Lejman (rodzina) 76
 Lejman Stanisław „Sęp” 73
 Lemberska Barbara 194
 Lemberski Edmund „Rabarbar” 194
 Lenartowicz Kazimierz „Kelwin” 245
 Lencznarowicz Mieczysław „Jawor” 185
 Leszczak Łukasz 83
 Leszczyński Jerzy „Chudy” 74
 Leśniak Franciszek 277
 Leśniak Ryszard „Kostek” 44,47, 48
 Leśniewska Stanisława 230, 231
 Leśniewski Feliks „Doktor” 269
 Lewandowski 71
 Lewińska Danuta 232
 Lęborska Barbara 193
 Lędźwa Witold „Orzech” 125, 131, 136
 Liberka Zofia „Róża” 194
 Libura Stanisław „Strzała” 333
 Liburski 94
 Liliński Tadeusz „Ryś” 263
 Lipczyński Władysław „Lis” 146, 149, 151
 Lipiński Franciszek „Szur” 187, 191
 Lipowska Bronisława 334
 Lipowska Krystyna 334
 Lipowski Piotr „Lazar” 117, 118, 332, 333, 334, 338
 Lis Jan „Robak”, „Oracz” 63
 Lis Marian „Ryś II” 344
 Lis Mieczysław „Sęp” 93, 95, 306
 Lis Stefan „Groch” 277, 287
 Lisowski Jerzy „Szerszeń” 42
 Lisowski Józef „Jotel” 33,37
 Litewka Stanisław „Gołąb” 157
 Lizak Bolesław 376
 Lodowski Ryszard „Magiera” 114, 336, 337
 Lohmann Jan Maria „Feliks” 198
 Lohmann Stanisław „Wilk” 195
 Lorenc Stanisław „Kwieciński” 170, 171, 173, 174
 Lossee Włodzimierz „Żmija” 277
 Lubaszek Jan „Vis” 115, 336, 337
 Lubaszka Stefan „Pogromca” 272, 274
 Lubera Stefan „Hardy” 266, 268

- Lupa Emil „Szyszka” 132, 137
 Luty Stanisław „Srogi” 106, 333
 Luty Wojciech 353
 Lutyńska Krystyna „Duszka” 122, 131, 136
 Luty-Spychalski Józef „Luty” 20
- Łach Mieczysław „Kozak” 248
 Łach (rodzina) 238
 Łach Waław „Iskra” 242
 Łach Witold „Pikolo” 235, 238
 Łacny Mieczysław 125
 Łakomski „Pantera” 336
 Łakomski Zdzisław „Kardelek” 105, 106, 335
 Łapiński Alfons „Brzoza” 49, 52, 86, 343
 Łapiński Jerzy „Osika” 52, 54, 86, 344
 Łapiński Józef „Olcha” 53
 Łazarek Jan „Lewandowski” 61
 Łęczek Tadeusz 227
 Łęczynski Jan 271
 Łobuz Władysław „Jemiola” 276
 Łubińscy (rodzina) 212
 Łuczyńska Franciszka „Nina” 71
 Łuczyński Jan „Korona” 104, 107
 Łuczyński Wojciech „Plater” 337
 Łudzik Paweł „Orzeł” 142, 146, 147, 156
 Łukaszeńska Julia „Ksienia” 17, 148
 Łybiński Leon „Szary” 268
 Łyczek Bolesław „Zakręt” 278
 Łyczek Bronisław 278
 Łypaczewska Julianna „Szarotka” 79, 129, 135
 Łypaczewski Czesław 66, 78, 79, 80
- Mach Piotr „Dębicki” 196
 Machnik Elwira „Malwa” 16, 103
 Machnik Franciszek „Nagan” 109
 Machnik Józef „Myśliwiec” 16, 103
 Machowscy (rodzina) 76
 Machowski Zdzisław Henryk „Lew” 105, 335
 Maciąg Adam „Wilga” 221
 Maciążek Józef „Wicher” 44
 Maciejewski Kazimierz „Buk” 161
 Mackoś Mieczysław 38
 Macuła Władysław „Wiktor” 186
 Maćkiewicz Henryk „Sęp” 281, 282
 Madej-Bystron Aleksandra „Olga” 88
- Madejscy (rodzina) 37
 Madejska-Prądyńska Marianna „Stokrotka” 37
 Madejski Adolf „Klon” 42
 Madejski Jan „Rozważny” 147
 Madejski Kazimierz „Twardy”, „Wazonik” 42, 131, 137
 Madejski Roman „Mściciel” 33, 41
 Madejski Wiktor „Kąkol” 33, 38, 41, 56, 128, 134
 Madejski Zdzisław 38, 39
 Magdziasz Stefan „Sprytny” 225
 Maj Edward „Pióro” 271
 Maj Kazimierz „Michał” 255
 Maj Paweł „Dąb” 261, 263
 Maj Piotr „Dąb” 264
 Maj Stanisław „Gwóźdź”, „Stokrotka” 248, 253, 266
 Majcher Jan „Plug” 81
 Majcher Józef „Zięba” 242
 Majcher Łucja „Limba” 81, 82
 Majcher Marian „Protazy”, „Kartusz” 82, 83
 Majcher Piotr „Kropidło” 65, 81
 Majcher Stanisław „Śmigły”, „Poziomka” 83, 88, 231
 Majcher-Trytko „Lama” 81, 82
 Majewska Helena „Halina” 104
 Majewski Bogusław „Czajka” 16, 100, 104, 105, 107
 Majewski Franciszek „Mały” 51
 Majewski Jerzy „Grzegorz” 139
 Majewski Ludwik „Marański” 154
 Majewski Mikołaj „Bobek” 154, 346
 Majewski Tadeusz 271
 Majewski Wojciech „Jaksa” 29, 34, 49, 63, 64, 77, 331, 340
 Majka Emilia „Eda” 50, 53
 Majka Kazimiera „Syrena” 235, 244, 246
 Majka Kazimierz „Młot” 244, 246
 Majka Leokadia „Burza” 235, 244, 246
 Majka Marian „Czardasz” 245, 246, 247
 Majka Roman „Puszczak” 235, 244, 246
 Majka Stefan „Benek” 52
 Majka Wincenty „Krakowiak” 271
 Makola Feliks „Irka”, „Malina” 251
 Makuch Franciszek „Zawierucha” 15, 22, 23, 139, 210
 Makuch Stanisława „Machon” 275
 Makuch-Kulaga Leokadia „Jarzębina” 275

- Makuła Edward 232
 Malara Aniela „Czajka” 246
 Malara Edward „Groński” 52
 Malara Józef „Kielnia” 242
 Malara Krystyna „Szarotka” 49, 53
 Malara Stanisław 363
 Malara-Łucki Józef „Olgierd” 51, 322,
 328, 329, 331, 339, 340, 341, 342, 343
 Malatyński Mieczysław 75
 Malczewski Jerzy „Jawor” 250
 Malik Zygmunt 241, 243
 Malinowska Genowefa „Wierna” 37, 39
 Malinowski Józef „Jelen” 245
 Malinowski Julian „Stowik” 29, 33, 42
 Małuj Waclaw „Ratunek”, „Cichy”,
 „Dębski” 49, 63
 Mamicki Czesław 88
 Mandecki Jerzy „Wilk” 261, 263
 Maniak Jan „Mar” 210
 Manterys Józef „Longinus” 49, 52, 339,
 344
 Marchaj 178
 Marchewka Franciszek „Wykrot” 334
 Marchewka Józef 114
 Marciniowski Józef 78
 Marciński Fryderyk „Balacha” 115, 333,
 336
 Marciszewski Jan 231
 Marecka Krystyna „Krystyna” 122, 123,
 246
 Marecka Maria 124
 Marecki Władysław „Żabik” 123
 Markiewicz Bogdan „Gerwazy” 83, 84
 Markiewicz Fryderyk „Rydz” 81, 83
 Markiewicz Marian „Maraton” 236, 247,
 248, 253, 255, 316, 319
 Markiewicz Stefan „Sfinks” 192
 Maroński Franciszek „Duch” 160
 Marszałek Jan 102, 104, 123
 Marszewski Jan „Ryk” 283
 Marton Władysław 83
 Marzec Stanisław „Stańka” 265
 Marzec Antoni „Ząbczyński” 109
 Marzec Józef „Murarz” 75, 76, 88, 89,
 91, 94
 Marzec Mieczysław „Nóz”, „Paweł” 245,
 284
 Marzec (rodzina) 76
 Marzec Stanisława 270
 Marzec Tomasz „Topola”, „Czajka” 333,
 363
 Marzec Wacław „Mózg” 282
 Marzec Zygmunt „Karas” 75
 Marzyński Izidor 235
 Masalski Jerzy „Mucha” 92
 Masłowski Waldemar „Miły” 170, 173,
 175, 203, 207
 Maszadro Władysław 79
 Maślanka Helena „Wierna” 247
 Maśląg Stefan „Klucz” 58
 Maślisz Michał „Uraz” 181
 Matyjasik Jan 221
 Matysek Czesław „Cyklista” 243, 294, 300
 Matysek Edward „Górnik”, „Lis” 240
 Matysek Irena „Jagienka” 294, 300
 Matysek Zdzisław „Farmel” 241
 Mazela Bartłomiej „Biegly” 16, 17, 22, 24,
 141, 146, 147, 152
 Mazela-Serafin Teofila „Kilbaczka” 152
 Mazur Józef „Kruk”, „Zagłoba” 231, 279
 Mazur Kazimierz „Żegota” 67, 70
 Mazur Władysław „Dukta” 245, 246
 Mazurek Edward „Lopek” 189
 Mazurek Józef „Wilk” 189
 Mazurek Julian 153
 Mazurek Stanisław „Dalibóg” 85, 86
 Mazurek Tadeusz „Tarnawa” 15, 293, 295,
 300
 Mąkiewicz Halina „Juhas” 194
 Meksel N. 334
 Miarka Jerzy „Jaskółka” 176
 Michalak Stanisław 82
 Michalec Stefan 231
 Michalik Jerzy „Beton II” 334
 Michalski Edward „Rawa” 211, 266, 268,
 271
 Michalski Kazimierz 268
 Michalski Zygmunt „Grom” 74
 Michałowski Zygmunt „Wilk” 58
 Mickoś Franciszek 38
 Micuła Wiktor 196
 Micuła Władysław 203, 207
 Miechówka Jan „Maciek” 44, 46, 47
 Miecznikowski 212
 Mielczyński (rodzina) 37
 Mielec Zbigniew „Huragan” 271
 Mierzwiński Michał „Miś” 220, 223
 Mierzyński Tadeusz „Wilga” 210, 235
 Mietnikowska Rozalia 231, 232
 Mietnikowski Antoni „Kurek” 216, 230,

- 232
- Mieżyński Tadeusz „Wilga” 212
- Migas Jerzy „Kruk” 126, 133
- Migas Józef „Lanca” 115, 336
- Migasińska Olga 270
- Miklaszewski Marian „Odwet” 210, 259, 265, 266, 268, 269, 272, 274, 288, 297, 361,
- Miklaszewski Marian „Mewka” 267, 271, 273, 274
- Miklaszewski Zygmunt „Zemsta” 268
- Mikłański 153
- Mikuła Michał „Grzbiet” 246
- Milewski Franciszek 323
- Miller Adam „Harnaś” 93, 95
- Miłkowski Stanisław „Arkadiusz” 31, 66, 68
- Miodek Józef „Zwycięstwo” 154, 346
- Mirowska Władysława 232
- Misiakiewicz Janina „Janina” 275, 277
- Miska (Miskówna) Helena „Halina” 17
- Mistrzyk Stefan „Górak” 361
- Miszek-Halicka Anna „Danka” 217
- Miształ Adolf „Wierny” 48
- Miształ Jan „Marny”, „Biały” 77, 78, 109, 328
- Miształ Julian „Kubek” 48
- Miształ Marianna 77
- Miształ Michał „Ryś” 77, 79, 328, 329, 344
- Miształ Stanisław „Borsuk” 45, 48
- Miształ Stanisław „Doliwa” 64, 77, 85
- Miształ-Gargas Zofia „Kalina” 79
- Miś Roman „Kruk” 41
- Miśkiewicz Stanisław „Mak” 60
- Mitka Mikołaj „Kopernik” 152
- Mleczek Stanisław „Kret” 113
- Mleczek-Nowowiejski Leonard „Imielski” 140
- Młot Franciszek „Strzałka” 174
- Mnich Stefan „Karas” 60
- Mogiła Marian „Lis” 245
- Mogiła Zygmunt „Kula” 231
- Molenda Janina „Róża” 266
- Molenda Mieczysław „Ryś” 61
- Molenda Zygmunt „Paw” 58
- Molenda-Kita „Róża” 270
- Molęda Jan „Trzebiński”, „Trzaska” 29, 35, 51, 53, 54, 95, 304, 305, 313, 329, 330, 339, 340, 341, 342, 343
- Molęda Jan (ojciec) 53
- Molęda Józef „Komar” 58, 59, 241
- Molęda Józefa „Esia” 53
- Molęda Marian „Roch” 51, 52, 54, 344
- Molęda Stefan „Wieczorek” 52
- Molęda Tadeusz „Parabela” 52
- Molęda Zofia 53
- Molicki Henryk „Bohdan” 210, 258, 261
- Molicki Marian „Konrad” 212
- Molicki Marian „Orzeł” 210
- Molicki Stanisław „Bey” 262, 271
- Molicki Witold „Marek” 258
- Mondecki Jerzy „Wilk” 275
- Moos Anna „Anna” 187
- Moos (rodzina) 171, 181, 184
- Morawska Anna 171
- Morawska Joanna „Joasia” 171
- Morawski Antoni „Felek” 153
- Morawski Franciszek „Zielony Groch” 165
- Morawski Józef „Długi” 152
- Morstin A. L. „Rodendron” 104
- Morsztyn Janina 212
- Morsztyn Stefan 212
- Morsztynowa Helena „Weronika” 27
- Moskwa Roman „Wojniłowicz” 230
- Motyka Apoloniusz „Szyk” 86
- Motyka Jakub „Kuba” 232
- Motyka-Kwapisz Kazimiera „Słoneczko” 291, 299
- Motył Bolesław „Fabian” 94
- Możdżeń Józef „Znak” 272, 274
- Możdżeń Tadeusz „Longin” 265
- Mroczkowski J. 49, 53
- Mrozowska Pelagia „Pela” 180
- Mrozowski Jan „Bober” 159
- Mrozowski Józef „Mróz” 159
- Mrozowski Mieczysław „Gil” 158
- Mrozowski Tadeusz „Pliszka” 224
- Mrzonek Jan „Oracz” 51, 52
- Mrzonek Waclaw „Kasper” 52, 53
- Mucha Aleksander „Jastrząb” 82
- Mucha Edward 278
- Mucha Jan 278
- Mucha Ludwik 83
- Mucha Łukasz 83
- Mucha Mieczysław „Bagno” 153, 154, 346
- Mucha Stanisław 278
- Mucha Tadeusz „Warta” 276, 278
- Mucha Witold „Sitwa” 82, 84
- Mudaj Leokadia „Malinowska” 93
- Mularczyk Adam „Burza” 81, 82, 83

- Mularczyk Izydora „Chinka” 82
 Mularczyk Józef „Malwa” 158
 Mularczyk Szczepan „Skrzetuski” 81
 Mularczyk Walenty „Adam” 158
 Mularczyk-Kozakowska Krystyna „Lu”
 81, 82
 Murarz Stanisław 263
 Murzyn Helena 153
 Musiał Alfons „Alek” 53
 Musiał Bronisław „Skoczek” 125
 Musiał Fryderyk „Zając” 53, 344
 Musiał Helena „Helena” 51, 52, 53
 Musiał Jan „Waligóra” 52, 86, 343
 Musiał Stanisław „Dudek” 125
 Musiał Władysław 51, 53
 Musiałka Stanisław „Rafał” 357
 Muter Władysław 277, 278
 Muzyk Wiesław 200
 Muzyk Włodzimierz „Marek” 184, 198
 Myczkowski Feliks „Jastrzębiec” 221
 Myszor Damazy „Doczesny” 181, 182
- Nadetko Michał „Huragan” 60
 Najberek Stefan 224, 293, 294, 300
 Namysło Andrzej „Wątor” 157
 Namysło Stanisław „Wilga” 157
 Narbut-Łuczynski Wojciech 107
 Nasiński Daniel 63, 69
 Natkaniec Roman „Wyrwały” 109
 Nawrocki Eugeniusz „Śliwa” 184, 187
 Nawrot Alicja „Pieczarka” 200
 Nawrot Feliks 192, 194
 Nawrot Honorata „Jaśmin” 186, 193, 197,
 199, 200
 Nawrot rodzina 196
 Nawrot Tadeusz 194
 Nędzewicz Marian 238
 Nieczuja-Ostrowski Bolesław Michał
 „Bolko”, „Michałowicz”, „Tysiąc” 7,
 15, 16, 17, 170, 376
 Nieczuja-Ostrowski Zbigniew Mieczysław
 „Zabój” 15, 21, 23
 Niedojadło Antoni „Rostański” 31, 67, 70
 Nieduś Jan „Rusznikarz” 240
 Niedziela Edward Szczepan „Blondyn”
 224
 Niedziela Jan 55
 Niedziela Stanisław „Włos” 179
 Niedzielski Stanisław „Motor” 241, 242
- Niemiec Franciszek 43
 Niepokój Franciszek „Diesel” 328, 343
 Niewiadomska Felicja „Jaskółka” 211, 266
 Niewiara Hubert „Jawor” 158
 Niewiara Władysław „Strzał” 344
 Niklewicz Czesław „Merkury 2” 63, 68
 Niklewicz Henryk „Czarny” 68, 69, 70, 71,
 72, 307, 309
 Niklewicz Stanisław „Mat” 69
 Nikołajuk (rodzina) 219
 Nikołajuk Anna „Halinka” 244, 289, 292,
 294, 297, 299, 300
 Nikołajuk Genadiusz „Korab” 223, 224,
 294, 300
 Nikołajuk Wiktor 294, 301
 Nikołajuk-Sokołowska Nina
 „Samarytanka” 219, 221, 223, 224,
 293, 300
 Niziołek Stanisław „Delfin”, „Luksus”
 283, 286
 Niziołek Zygmunt „Brzoza” 277
 Niziołek-Kopec Irena „Sarna” 277
 NN Feliks „Ewka” 165
 Nocoń (rodzina) 238
 Nocuń „Dąb” 322, 323, 324
 Nocuń Henryk 52
 Nocuń Ludwik 50, 322, 323
 Nocuń Mieczysław „Grab” 51, 343, 345
 Nocuń Stanisław „Głuszc” 52, 322, 323,
 324, 339, 340, 341, 343, 339, 340
 Noga Jan 355, 356, 357, 369, 371, 372
 Nogieć Jan „Chłopicki” 92
 Nogieć Józef „Długi” 92
 Nogieć Władysław 91
 Norek Julian 276
 Nowacki Aleksander „Longinus” 273, 274
 Nowacki Marian „Zagłoba” 273, 274
 Nowacki Władysław „Werbel” 220, 221
 Nowagowski 154
 Nowak 35, 54
 Nowak Aleksandra 187
 Nowak Antoni „Orzech” 189, 199
 Nowak Cecylia 74
 Nowak Daniel 243
 Nowak Danuta „Vita” 73
 Nowak Dionizy „Łos” 104, 105, 108, 333
 Nowak Eleonora 75
 Nowak Emilia 189
 Nowak Franciszek 334
 Nowak Franciszek „Król” 60

- Nowak Franciszek „Pokorny” 244
 Nowak Franciszek „Kartofel” 173, 174
 Nowak Jan „Piła” 334
 Nowak Janina „Lis” 244, 246
 Nowak Jerzy „Jeż” 115, 336
 Nowak Józef „Ostry” 69, 187
 Nowak Juliusz „Babinicz” 65, 73, 75, 329, 361
 Nowak Lech „Omega” 115, 334, 336
 Nowak Maria 74
 Nowak Marta „Alda” 16, 17, 22, 24, 112, 116
 Nowak Paweł „Antoni” 154, 155, 159
 Nowak Roman „Nida” 15, 16, 17, 22, 24, 27, 112, 116, 215, 219, 220, 221
 Nowak Ryszard „Kurzawa” 251
 Nowak Stanisław „Jastrząb” 48, 189
 Nowak Tadeusz „Magnus” 170, 243
 Nowak Władysław „Zempliński” 63, 140, 142, 170
 Nowak Zbigniew Jerzy „Grunwald” 115, 334, 336
 Nowak Zygmunt „Sfinks”, „Sep”, „Sokół” 106, 170, 205, 208, 335
 Nowak-Kazior Irena „Bratek” 187
 Nowakowski Adolf „Ozaryn” 53
 Nowakowski Edward „Bak” 52, 53, 343
 Nowakowski Jerzy „Gruzin” 30, 58
 Nowalska Janina 240
 Nowotny Józef „Jednoręki” 110, 348, 349
 Nyc Jan 107
- Obwiosło Tomasz „Obrączka” 57, 318
 Obwiosło Władysław „Sosna” 55
 Ochocki Bartłomiej 83
 Oczkowicz Józef „Lewar” 12, 51, 132, 137
 Oczkowicz Stanisław „Sep” 50
 Oczkowski 235, 238
 Odra Janusz „Bej” 210
 Odrobiński Władysław „Kamiński” 174
 Ofańska Maria 153
 Ofańska Teresa 153
 Ofmańska Jadwiga „Skarlet” 154
 Ogrodzki Rudolf Jan „Dziadek” 291, 299
 Okiński 271
 Okoń 318
 Okulicki Leopold „Niedźwiadek” 108
 Oleksiak Władysław „Warta” 57
 Oleksiewicz Anna „Szarotka” 165
- Oleksiewicz Zdzisław „Dunaj” 142, 146, 150, 164, 205, 208
 Oleksy Józef „Łoś”, „Sprężyna” 179, 262
 Oleksy Maria „Pierścionek” 179
 Olender Stefan „Kraków” 115, 336
 Olesiński Józef „Lew” 113, 114
 Oleśkiewicz Z. 159
 Olędzki Tadeusz 263
 Olko Władysław „Tatarak” 223
 Olkuśnik Helena „Olga” 68, 128, 135
 Olkuśnik Mieczysław „Smerdek” 39
 Olkuśnik Stefan „Dziadek” 68, 70
 Olkuśnik Wiesław „Wisła” 28, 32
 Olszewska Maria „Mira”, „Marysia” 174, 294, 300
 Olwiński Stanisław „Salwarsan” 254
 Opalski Wincenty „Bratek” 165
 Opera Stefan 275
 Oraczewski 372
 Oraczewski Władysław „Orzeł” 112
 Orczyk Alicja „Alina”, „Halina” 161, 165
 Orczyk Teofil 149, 164
 Orczyk Witold „Lipski” 164
 Orczyk Zofia Renata „Baśka” 165
 Orda Janusz „Bej” 235, 319
 Orłowski Bogdan „Księżyc” 276, 277, 278
 Orłowski Władysław „Szarak” 277
 Orzechowski Sylwester „SOS” 139, 140, 173
 Osiecki Tadeusz 170, 171, 194
 Osieja Józef „Brzozak” 262
 Ostachowska Michalina „Iskierka” 164
 Ostachowski Wojciech „Mroczek” 161, 165
 Ostrowski Włodzimierz „Andrzej”, „Skąła II” 100, 119, 121, 126, 133, 334
 Ostrowski Z. „Zimny” 163
 Ostrych Józef „Ostoja” 159
 Osuchowski Gabriel 282
 Otok Adolf 43
 Otok Bolesław 43
 Otwinowski Antoni „Nozer” 61
 Otwinowski Władysław „Olszewski” 60
 Ozdoba Bogdan „Hela” 75
 Ozdoba Edward „Sokół” 118, 334
 Ozdoba Stefan „Młot” 267
 Oziębłowski Jan 211, 230, 232
- Pabisek rodzina 280

Pabisek Stefan „Kot” 280, 281
 Pachol Zygmunt „Pałka” 42, 60
 Paciuch Jan „Żbik” 254
 Pacyna Tadeusz „Borowik” 66, 71, 307, 327
 Paczkowski Stanisław „Garnek”, „Kot” 247, 318
 Pađło Janina „Czajka” 289, 298
 Pađło Stanisław „Niebora” 212, 258, 260, 261, 262, 263, 276
 Pajaczek Józef „Lemis” 252
 Pająk Bolesław „Wilk Morski” 192
 Pająk Stanisław „Żubr” 271
 Pająk Stefan „Żubr” 291, 299
 Pająk Zygmunt „Orzeł” 280
 Pajda Jan „Marek” 201
 Pajda Władysław „Ciężki” 73, 76
 Palec Kazimierz 43
 Paliborek Tadeusz „Czarny” 27, 191
 Palmączynski Wojciech „Brzoza” 280
 Palmąka Jan „Okrajnek” 100, 103
 Paluch Jan „Pszczółka” 105, 322, 339, 340
 Paluch Janina „Ninka” 100, 104, 105, 107
 Paluch Stanisław „Zawieja” 102
 Paluch Wilhelm Augustyn 102
 Paluch Wincenty „Śmiały” 100, 104
 Paluchiewicz Marian „Granit” 220, 226, 227
 Palus Franciszek „Bałtycki” 259, 265, 266, 272, 274, 288, 297
 Palus Helena „Kalina” 265, 266
 Palus (rodzina) 266
 Paletko Stanisław „Rzecki”, „Pień” 109
 Pałka Jan „Oksza” 192
 Pałka Mieczysław 198
 Pałka Stanisław „Kęcki” 190, 197
 Pałka Tadeusz „Wir” 193, 398
 Papaj Bolesław „Kora” 286
 Papaj Jan „Rozpęd” 286
 Paradowski Roman „Lutowski”, „Orlik” 34, 49, 50
 Parlak Jan „Dunajec” 277
 Partyka Ryszard 43
 Parzniewska Kazimiera „Mira” 88
 Parzniewski Roman „Gruda”, „Czarski” 72, 88, 91
 Pasek 189
 Pasek Jan 184
 Pasek Rudolf Zbysław „Sprzączka” 37, 42
 Pasich Stanisław „Grzmot” 181
 Pasternak Feliks „Doman” 161
 Pasternak Józef „Dąb” 334
 Pasternak Roman „Prądnicki” 150
 Pasternak Władysław „Wir” 281
 Pasternak Zygmunt 50
 Paszkiewicz Teodozja „Szarotka II” 196
 Paszkiewicz-Szotowa Danuta „Afrodyta” 192, 196
 Paś Bolesław „Wybuch” 283
 Pater-Godzisz Irena „Jaskółka” 277
 Patola Władysław „Bochman” 140, 150, 203, 207
 Paulus 362
 Paulus Stanisław „Sowiński” 112
 Pawelec Zbigniew „Wrak” 172, 175
 Pawlak Waclaw „Okoiń” 285
 Pawliczek Zofia 231
 Pawlik Józef „Kryty” 81, 82
 Pawlik Stanisław „Pigon” 159
 Pawlik Stefan „Pewny” 171, 178, 179, 180
 Pawlik Stefan „Bursztyńka” 179
 Pawlus Władysław „Sowiński” 118, 130, 136, 332, 336
 Pawłowski Edward „Pręt” 51
 Pawłowski Stanisław 43
 Paździor Władysław 231
 Pąchalski Adam „Atoś” 296, 301, 328, 329, 330, 331, 343
 Pedrycz Wojciech 139
 Pelan Roman „Ryś”, „Błyskawica” 184, 194, 196, 197
 Pełka Romualda 187
 Pełka Wincenty „Marcin”, „Marek” 185, 187
 Penkala Bolesław „Bolko III” 204, 207
 Peperz Aleksander „Delfin” 92
 Perek Zygmunt „Żmudzki” 171, 174, 181
 Perlówna Agnieszka „Grażyna” 16
 Peterson Stanisław „Twardy” 281, 293, 300
 Pęczalski Stefan „Rokita” 238
 Pęczek Józef „Zajac” 346
 Pędzikiewicz Kazimierz „Dobrogost” 35, 37, 39, 60
 Pędzikiewicz Leon 35, 39, 59
 Pękala Bolesław „Bolko 3” 153
 Pętlac Włodzimierz „Sep” 161
 Piasecka Maria 215, 219
 Piasecki Antoni 219, 221
 Piaskiewicz Józef „Nóz” 278
 Piątek Stanisław 31, 32

- Piątkowska Aleksandra „Olga” 270
 Piątkowska Daniela „Rosa” 56
 Piątkowska Genowefa „Rosa” 55
 Piątkowski Kazimierz „Poranek” 56, 132, 137
 Piechota Albin „Bumir” 212, 236, 237, 247, 248, 244, 288, 297, 316, 319, 363
 Piechowiak Edwin „Jurand” 265
 Pieczarak Józef „Demon” 246
 Pieczyrak Piotr 240
 Piegza Jan „Rys” 229
 Piekara Wanda „Hańska” 217, 221
 Piekara Wincenty „Wicek”, „Olski” 215, 217, 219
 Pienias Jan „Lis” 277
 Pieńkowski Aleksander „Jawor” 165
 Pieńkowski Jan „Mohort” 140, 150, 157, 160, 164, 166, 348, 349
 Pierścionek 154
 Piertuszewski Jerzy 68
 Pierzchalski Mieczysław „Żwirko” 21, 23, 80
 Pierzchała Józef „Dąb” 265
 Pierzchała Kazimierz „Grab” 270
 Pierzchała Leon „Mały” 269
 Pierzchała Marian „Krzywda” 213, 265, 266, 269, 272, 273
 Pierzchała Stefan „Wiesław” 132, 137, 265, 271
 Pieszczyk Maria „Róża” 149, 163
 Pietras Stanisław „Kobus” 271
 Pietrzy Józef „Iskra” 249, 250, 252
 Pietrzyk Edward „Jastrząb” 277, 278
 Pietrzyk Józef „Kruk”, „Mściciel” 74, 283
 Pietrzyk Maria 74
 Pietrzyk Stanisław 278
 Pietrzyk Zofia 270
 Piętka Zygmunt „Burza” 191
 Pikulska Helena „Beta” 232, 291, 299
 Pikulski Feliks Roman „Żbik” 232, 279, 315, 350, 364, 377
 Pikulski Jan „Wrzos” 232, 290, 298
 Pikulski Marian „Ursus” 232, 279
 Pikulski Ryszard 221
 Pikulski Władysław 232
 Pilawski Antoni „Jodłowski” 74
 Pilniakowska Genowefa 240
 Piotrkowska Aleksandra „Olga” 212
 Piotrowski Stanisław „Leszczyna” 221
 Piotrowski Władysław „Grek” 147, 154
 Pipeta Stanisław „Głośny” 181
 Pipula Katarzyna „Zyta” 148
 Pisarek Marian „Rudol” 70, 71
 Pitek Stanisław „Stalin” 260
 Piwowski Jan „Drażek” 79, 80
 Piwowski Marian „Zagłoba”, „Sikora” 78, 79, 328
 Piwowski Stanisław 252
 Plebański Józef „Młot” 242
 Plucińska Elżbieta 275
 Pluciński Piotr 80, 275
 Pluta Jan 201
 Pluta Stanisław „Kukułka” 260, 261, 263, 264
 Plutecki Ignacy 78
 Plutecki Zygmunt 78
 Płaszewski 356
 Płatek Stanisław „Boa” 33, 38
 Płaczyński Kazimierz „Mir” 37, 42
 Pobjega Waław „Kowadło” 232
 Podgórski Błażej 84
 Podgórski Bolesław „Jorhman” 46
 Podgórski Józef „Ślązak” 153
 Podgórski Stanisław „Wszebor” 269
 Podkopał Stanisław „Nadwiślak” 235
 Podkopo Józef 206, 208
 Podsiadło Józef „Paproc” 258, 261, 262
 Podsiadło Piotr 84
 Podsiadlik Stefan „Tulipan” 27, 112
 Podyma Franciszek „Ptak” 50, 95
 Pogoda Stanisław „Artur” 68
 Pokigo Stanisław „Maria”, „Młot” 260, 263
 Polak Józef „Podhalec”, „Bystry” 83, 84
 Polak Wanda „Powój” 180
 Pomorski Jerzy „Patola” 154
 Popiel Jan „Grom” 65, 81, 313, 340
 Popielowa Maria „Dorota” 15, 27, 210
 Popkowicz Barbara 212
 Porada Edward 285
 Porębska Edyta „Błyskawica” 240
 Porębska Stefania „Stefa” 44
 Porębski Piotr 95
 Porębski Stanisław „Bohun” 266, 268
 Porębski Władysław „Hajsin” 267, 272, 273
 Poseł Władysław „Zakrojony” 179
 Posiłków (rodzina) 357
 Postawków (rodzina) 211
 Postolek Franciszek „Pług” 161

Potryk Stefania „Ryska” 246
 Powalka Jan „Kłos” 216, 220, 226, 227
 Pótorak Bolesław „Dąb” 171, 174, 181, 198
 Prarzech Ewa 55
 Praski Tadeusz „Tadek” 165, 166, 168, 177, 191
 Prokop Marian „Szpak” 267
 Prokop Stanisława „Kora” 270
 Prokop-Pierzchała Zofia „Basia”, „Baśka” 30, 270, 292, 300
 Prokopowicz Barbara 260
 Prokopowicz Piotr „Słota” 264, 275
 Prokopowicz-Żelaśkiewicz Barbara 270
 Prostacki Ludwik „Zagłoba” 152, 154, 204, 207, 346
 Prostacki Maksymilian „Zły” 152
 Prostack Stanisław „Szafa” 247
 Prucherski Jan 78
 Prufer (rodzina) 124
 Przecherka Józef „Wicher” 92
 Przeniosło Józef 86, 125
 Przeniosło Stanisław 95
 Prześllica Bogusław „Wróbel” 125
 Przondo Zofia 224
 Przyborowska-Kurowska Hanna 211
 Przybyła Alfons „Edward” 17, 147, 151, 152,
 Przybyła Jan „Kot” 80
 Przybysławski Kazimierz „Młot” 210, 273, 327
 Przybyszewski Jerzy „Pstrąg” 28,32
 Przybytniowska Janina „Julia” 148
 Przyjemski Stanisław „Mściwy” 267, 271
 Przyjemski Władysław „Nieśmiały” 265
 Przykowska Regina Maria „Stokrotka” 102, 113
 Przykowska Stanisława „Jaskółka” 74
 Przyppowski Cyryl „Wrzos” 113, 115
 Przywara Jan „Kogut” 110
 Przywara Maria „Karpa”, „Elżbieta” 31
 Pszczoła Jan „Janczar”, „Wojnar” 210, 319, 362
 Ptaszkowska Helena „Bagna” 161
 Ptaszkowski Józef „Pałak” 148, 164
 Pudełko Tadeusz „Złot” 16,22, 24
 Pudo Bronisław „Pantera” 250
 Pudo Edward „Wierny” 250
 Pudo Franciszek „Sokół” 236, 237, 247, 249, 250, 319
 Pudo Franciszek „Kropidło” 250
 Pudo Józef „Longinus” 250
 Pudo Stanisław „Topór” 245, 250
 Pudo Stefan „Król” 250
 Pudo Wanda 247
 Putak Stanisław 285
 Puz Marian „Komar” 29, 100, 101, 104, 112
 Puzynowska Wanda 215
 Pycia Franciszek „Tokarz” 101, 117, 119, 364
 Pytel Stanisław „Stefan” 103
 Pytlarz Władysław 73
 Rabiej Marianna 100
 Rabiej Tadeusz „Burza” 16, 100, 103
 Rachtan Jan Piotr „Dąb”, „Niegolewski” 118, 334
 Rachwał Kazimierz 43
 Rachwał Stanisław 43
 Radecka Hanna 75
 Radecki Stanisław „Słoma” 79, 328, 344
 Radosz Waclaw „Chętny” 15,16, 22, 23, 100, 104, 152
 Radwan Kazimierz 57
 Raj Feliks „Rybak” 61
 Raj Józef „Bruzda” 73, 329
 Rajchel Alicja 189
 Rajchel Bronisław 187, 189
 Raszkiewicz Kazimierz 269
 Ratoń Edward „Rak” 149, 156
 Ratoń Leokadia „Cyganka” 160, 180
 Ratoń Piotr „Len” 147, 149
 Rączka Marianna „Bronka” 40
 Regucka-Redel Maria „Natasza” 167
 Regucki 63, 68
 Regulski Maciek „Wilczek” 156
 Rejdak Jan „Pomstowicz” 52, 322, 323, 324, 325, 339, 340, 343, 344
 Rener Leokadia „Pogoń” 153, 154
 Riedinger 313, 340
 Robak Józef „Młot”, „Pęk” 253, 254
 Robiej Tadeusz „Burza” 107
 Rodak Waclaw „Szreniawa” 112, 113, 116
 Rogatko Janusz 78, 80
 Rogozik Karol „Modrzew” 141, 151, 158, 162, 203, 207
 Rogozik Ludwik „Lis” 151, 153, 162, 204, 207

- Rogólska Maria 238, 240
 Rogólski Jan „Sznurek” 242
 Rogóż Henryk „Wicher” 189
 Rogóż Jan „Skalny” 163
 Rogóż Stanisław 285
 Rogóż Teofil „Kwiatek” 190, 191
 Rogucka Maria „Janina” 74
 Rojek Edward „Balaska” 79, 328, 343
 Rojek Władysław „Butny” 77, 78, 79, 80, 328
 Rokicki Franciszek „Rekin” 276
 Rola Piotr „Śnieg” 181
 Rola Władysław „Cichy” 176
 Romański Antoni 79
 Rosa Dominik „Bystrostój” 158
 Rosół Mieczysław „Waśik” 198, 311
 Roznowska-Nowak Seweryna „Orchidea”, „Dorota” 279
 Rozworski Henryk „Kiemlicz” 38
 Rożycki Edward „Jagor” 252
 Równiak Tadeusz „Bór” 343, 344
 Ruciński 240
 Rucka Elżbieta 247
 Rumas Jan „Mirosław” 259, 283
 Rumas Stefan „Wilki” 277
 Rusek Stanisław 73
 Ruszczyński Bogdan „Pat” 250
 Rybczyk Aleksander 104
 Rybczyk Józef 17, 104
 Rybczyński Ryszard „Sokół” 190
 Ryczek Edward „Zawiślak” 275, 276
 Rydlewski Stefan „Słowik” 277
 Rydlówna Maria 281, 282
 Rydryk Aleksander 193, 195
 Rydryk Marian 193, 195
 Rydzewski Paweł 28
 Rydzewski Władysław „Wład” 187, 206, 208
 Rydzik Antoni „Zapomniany” 198, 205, 208
 Rynkowska Wiktoria „Vita” 100
 Rynkowski Władysław „Michał” 100, 104
 Ryńca Franciszek „Żbik” 261
 Ryńca Stanisław „Dan” 140, 146, 346
 Rzemieniec Adam „Wróbel” 52, 344
 Rzemieniec Jan 53
 Saboth Wiesław „Lolek” 90
 Sadło Edward „Elektron” 185, 199
 Sadło Franciszek „Huragan” 267, 272, 274
 Sadowska Maria „Pliszka” 100
 Samek Władysław „Bystry” 334
 Sanderski Teofil „Topór” 114, 336
 Sańka Franciszek „Hugo” 119
 Sarniak Katarzyna „Róża” 131, 136
 Sarodzka-Grabowska Genowefa „Ewa” 46
 Sarodzka-Konieczna Henryka „Teresa” 46
 Sarwa Tadeusz „Serafin” 185, 189, 191
 Sawczyński Mieczysław „Obuch” 176, 327
 Sawicki Adam 283
 Sawicki Paweł „Lek” 291, 299
 Saylor Jerzy „Orlecki” 223, 224
 Scelina Stanisław „Jar” 162
 Schabowski Ireneusz „Irski” 27, 28, 31, 66, 67, 69, 127, 133
 Semka Leopold Jerzy „Gryf” 85, 86
 Semka Ryszard „Rola” 85, 305
 Semka Zbigniew „Brutus” 86
 Serafin-Kuźmierczyk Leokadia „Liza”, „Sikorka” 123
 Serda Antoni „Mściciel” 45
 Seredyka Jan „Jarosław” 45, 47
 Sękiewicz Wanda 244, 246
 Sielecki Antoni „Ansiel”, „Wir” 238, 241, 289, 298
 Siemiński Władysław „Pantera” 115, 336
 Sienkowski Edmund „Pik” 16, 29, 100, 104
 Sikora Franciszek „Gałązka” 125
 Sikorska Janina „Teresa” 68
 Sikorski Józef „Karo” 28, 71
 Sikorski Roman „Wysocki” 211, 235, 265, 271
 Sikorski Władysław „Lechita” 245
 Silniarski Bogusław „Wyrwicz” 82, 84, 309
 Siniarski Marian 82
 Siniarski Waclaw „Czołg” 68, 69
 Sitarz Edward „Leszek” 66, 327
 Sitkowsy 93
 Sitkowska Helena 95
 Sitkowski Stanisław 95
 Sito Franciszek „Carbon” 241, 258
 Sito Stanisław 48
 Siuda Bogdan „Volt” 139, 142
 Siuda Józef „Smętek” 252
 Siudy Andrzej „Kaliszówka” 163
 Siudy Janina „Sarenka” 149, 163
 Siwiec Stanisław „Róg” 267
 Siwik Stanisław „Sokół” 211, 252, 272

- Skalski Jan 107
 Skalski Tadeusz „Wiąz” 104, 105
 Sklenarska Maria „Mewa” 28
 Sklenarska-Barczyńska Anna „Sława” 27, 28, 70, 127, 134
 Skoczek Jan „Kanty” 101, 122
 Skoczek-Marecka Krystyna zob. Marecka Krystyna
 Skoczelaś Ludwik 241
 Skorwid Janusz „Dąb” 102
 Skowron Józef „Strażak” 242
 Skowron Stanisław „Miech”, „Społem” 71, 239
 Skowronek Czesław 69
 Skowronek Jan 69
 Skowronek Marianna 69
 Skóra Józef „Dworzanin” 242
 Skórczyński Mieczysław „Portos” 106, 335
 Skórzewski 174
 Skrzyniowska-Litewka Anna „Szarotka” 167
 Skrzyński Henryk „Władysław”, „Dąb” 291, 299
 Skrzyński Tomasz „Zorza” 264, 276
 Skrzypczak-Nabaglio Janina „Śnieżka” 16
 Skrzypek Adela „Zorza” 180
 Skrzypek Edmund „Szary” 159
 Skrzypek Leokadia „Zorza” 160
 Skulski Stefan „Kruk I” 333
 Stabon Janina „Wiera” 161
 Sławeta Witold 104
 Sławon Anna „Zona” 30, 31, 63
 Sławon Piotr „Swarożyc” 27, 28, 29, 31, 32, 63, 65, 126, 133
 Słobierski Mieczysław „Krakus” 49
 Słomka Władysław „Kanarek” 57
 Stonimski Jan „Jelita” 265
 Słota Edward „Szary” 68, 70
 Słota Piotr „Prokopowicz” 258, 261, 264
 Słupik Julian „Sokół” 242, 266
 Słupska Łucja „Ludka”, „Jaszko” 37, 39
 Smaczyński Władysław „Podstawek” 279
 Smąd Stanisław „Kupiec” 97
 Smok Stanisław „Lew” 195
 Smoleński Kazimierz „Jastrząb” 125
 Smolińska Alina 211
 Smolińska Anna „Marta” 211
 Smoliński Bogdan „Wąs” 125
 Smoliński Marian 211
 Sobczyk Stefan „Puszczyc” 69
 Sobczyk Zbigniew „Stanisław Gręb” 215
 Sobieraj Maciej „Serafin” 199
 Sobieraj Mikołaj „Serafin” 188, 191
 Sobieraj Zofia „Pokusa” 212, 270
 Socha Julian „Dźwig” 27, 63, 64, 68
 Socha Stanisław „Lawina” 260, 262
 Socha Władysław „Bicz” 262, 282
 Soczówka Edward „Kleszcze” 61
 Sodo Stanisław „Babinicz” 267, 272, 274
 Sokołowska Nina zob. Nikołajuk-Sokołowska Nina
 Sokołowska-Galica „Mała”, „Grażyna” 247
 Sokołowski Adolf „Sokół II” 242
 Sokołowski Henryk „Skiba” 179, 210, 235, 238, 255
 Sokołowski Henryk „Raróg” 105
 Sokołowski Janusz „Sokół” 268
 Sokołowski Józef „Sobótka” 211, 232, 289, 297
 Sokołowski Julian „Janusz Wiergoj” 223
 Sokołowski Lucjan „Janek” 199, 200
 Sokołowski Władysław „Wolga” 231
 Sokół Zygmunt „Wulkan” 101, 109, 111
 Solarz Józef 115
 Soliński Juliusz „Ryszard” 215, 219, 221
 Sonik Bolesław „Brzoza” 103, 107
 Sosna Józef 376
 Sosnowski Jan „Maciek” 88
 Sourek Stanisław „Orzeł” 344
 Sowa 94
 Sowa Antoni „Sęk” 59
 Sowa Bolesław „Mazur” 16
 Sowa Bronisław „Ptak” 39, 58
 Sowa Eugenia „Stacha” 210, 211, 230, 271
 Sowa Stanisław „Rój” 210, 211, 230, 258, 265, 271
 Sowula Mieczysław „Wysoki” 139, 161, 171, 179, 180, 182
 Sperka Piotr „Marek” 239
 Srebrnicka Eugenia „Krystyna” 151, 158
 Srebrnicki Franciszek „Mały Franek” 152
 Srebrnicki Kazimierz „Lot” 151
 Srebrnicki Mikołaj „Sosna” 147, 152
 Srebrnicki Piotr „Kowal” 151, 154, 346
 Sroczyński Marian „Rys” 262
 Sroka (rodzina) 238
 Sroka Stanisław „Słup” 240, 241, 242
 Srokosz (rodzina) 124
 Srokosz Feliks „Tata”, „Grom” 102, 124

- Srokosz Franciszek 193
 Srokosz Zygmunt „Wilk”, „Orzeł” 85, 124,
 125, 130, 136
 Stabach Mieczysław 194
 Stachnik Mieczysław „Śmiech” 34,44,
 45, 47
 Stachurka Julian „Lew” 45,48
 Stachurski 84
 Stanek Mieczysław 243
 Stanek Stanisław „Kozioł” 122
 Staniewski Bogdan „Bosman” 112, 114
 Staniewski Kazimierz „Kazek” 114
 Stanik Julian „Fałat” 27, 126, 133
 Stanik Romana „Fela” 30
 Stankiewicz Mieczysław „Buczek” 152
 Starzyk Józefa „Wierna” 141
 Stasiak Katarzyna „Krupka” 251
 Stasiek Barbara 39,42
 Stasiek Jan „Kaszuba” 37,38
 Stasiek Paweł 43
 Stasiek Zygmunt „Wróbel” 41
 Stasiewicz Stanisław „Zawodny” 38,39
 Stasiewicz Teofila 38
 Stasiewicz Władysława 39
 Stasik Stanisław „Ropucha” 210
 Stasińska Katarzyna „Kasia” 211
 Staszkiwicz Stefan „Lis” 258, 260, 261
 Stawiński Kazimierz „Boruta II” 251,
 289, 297
 Stąpski Leon 104
 Steinhof Stanisław „Szpak” 258, 261, 276
 Stepokura Władysław „Zawiślak” 186
 Sternak Jan „Lis” 229
 Stępień Kazimierz „Stachoń” 251
 Stępień Zygmunt „Kratke” 56, 57
 Stobierski Tomasz „Górski” 93, 94
 Stokłosa Eleonora „Stokrotka” 49, 53
 Stokłosa Stanisław „Wierzba” 49, 51, 52,
 339, 340, 344
 Stolarski Modest „Obuchowicz” 78, 80
 Stosik Katarzyna „Krupka” 249
 Straszak Józef „Grzybek” 179
 Straszak Władysław „Helski” 171, 174
 Strączek Józef „Bączek” 216, 220, 228,
 229
 Strojna Sabina 175
 Strojny Wincenty 175
 Strojowa 94
 Strona Mieczysław „Śmiały” 92
 Strój Stanisława „Emilia” 93, 95
 Struzik Stanisław „Koniczynka” 182
 Strzałka Jan „Dąb” 176
 Strzałka Stanisław „Sierpień” 179
 Strzebicka Wanda 247
 Strzelecka Matylda „Żmijka” 156
 Strzelecka Stanisława „Maria” 156
 Strzelecki Kazimierz „Czarny” 61
 Strzelski Stanisław „Jastrząb” 333
 Strzelski Władysław „Słowik” 333
 Studniarz Jan „Wilga” 268
 Studziński Michał „Zbigniew” 210
 Studzizba Kazimierz 83
 Styczniewski Marian „Mila” 146
 Subocz Jadwiga „Oczko” 173
 Subocz Michał „Biedny” 139, 140, 172,
 173, 176, 178, 191, 310
 Sujak „Sek” 95, 96
 Suliński Edmund 278
 Suliński Józef 278
 Suliński Ludwik 278
 Sułkowski Edward „Sułek” 181
 Suma Edward 43
 Suma Longin 43
 Surowiec Zygmunt „Sęp” 199
 Suwała Stefan 39
 Synowiec Waclaw „Groźny” 151, 152, 154,
 203, 207
 Synowiec-Gogulska Stanisława „Zuzia”
 204, 207
 Szalas Józef „Styczeń” 60
 Szalas Stanisław „Szmer” 61
 Szarejko Maria 246
 Szarek Karol Franciszek „Sawa” 66, 70,
 71, 93, 94, 96, 306, 307
 Szarek Teofil 95
 Szarek Władysław „Zielony” 69, 71
 Szarliński Ludwik 241
 Szczawiński Juliusz 84
 Szczepanik Stefan 210
 Szczepański Neryk „Rzędzian” 176
 Szczepański Wiktor „Lot” 268
 Szczepański Wincenty „Niedźwiadek” 281
 Szczepka Stanisław „Robak” 73
 Szczepka Tomasz „Rębacz” 75, 76
 Szczerba Szczepan „Szczepek” 267, 272,
 273
 Szczerbiński Jerzy „Konar” 262
 Szcześny Bolesław 231
 Szcześniak Henryk „Żmija” 174, 176
 Szczygłowski Antoni „Sprytny” 41

- Szenajch/Szajnach Karol „Młot” 31,32
 Szenker-Niebrzydowski „Henryk” 56, 142,
 184, 185, 194, 195
 Szlezinger Maria „Rozmaryn” 74
 Szlezinger (rodzina) 76
 Szlezzyngier Adolf 75
 Szlezzyngier Maria „Magdalena” 16
 Szłęk Władysław „Wąs” 344
 Szmer Mieczysław 39
 Szmer Wincenty „Zieliński” 38, 43
 Szmer Zygmunt 39, 43
 Szmidka Stanisław „Sowa” 185
 Szmigiel Feliks „Bończa” 210
 Szmycyk Bolesław „Dziad” 251
 Sznajderski Józef „Wacław” 243
 Szomański Włodzimierz „Boleścic” 88
 Szop 154
 Szop (rodzina) 170
 Szopa 357
 Szopa Franciszek „Konrad” 101, 122
 Szopa Jerzy „Górnik” 67, 141, 164
 Szopów (rodzina) 164
 Szostak Eugeniusz „Laluś” 132, 137
 Szostak Kazimierz „Leszczyna” 157
 Szot Stanisław 311
 Szota Bronisław „Olimp” 141
 Szota Mieczysław „Sarna” 198
 Szota Piotr „Pawełek” 192
 Szota Roman 195
 Szota Stanisław „Olimp” 197, 198
 Szota Stefania 184
 Szpor Augustyn „Trzeźwy” 313
 Szprycha Tadeusz „Kruk” 49, 52, 344
 Szterleja Józef „Sak” 334
 Sztokielska Maria 240
 Szwaczka Adam 43
 Szwaczka Mieczysław „Łuczyński” 52,
 341
 Szwej Helena „Szarotka” 192, 196
 Szwej (rodzina) 196
 Szwej Stanisław „Stecki” 197
 Szwejowicz Stanisław „Sosna” 333
 Szybelski Roman „Róg” 96
 Szych Franciszek „Mak” 97
 Szykowski Edward 200
 Szydłowska Jadwiga 194
 Szydłowski Bolesław 286
 Szydłowski N. 193
 Szymański Józef „Nóż”, „Sęp” 163, 271
 Szymański Stanisław „Buk” 50
 Szymczak Teodora „Róża” 53
 Szymczyk Zygmunt „Leszek” 344
 Szymelka Jan 364
 Szywała Irena 277
 Szywała Jan „Jałowiec” 276
 Szywała Mieczysław „Lin” 277
 Szywczak Edward 198
 Ściański Julian 83
 Ścigaj Lech „Mustafa” 42
 Śladowski Ignacy „Woznica” 160
 Śladowski Józef „Szlak” 168
 Śladowski Władysław „Szpak” 159
 Ślaski Ludwik „Juliusz” 210
 Ślęzak Mieczysław „Jeleń” 45
 Śliwa Józef „Józwa” 63
 Śliwiński Julian „Jabłko” 243
 Śmiałek Antoni „Ursus” 283
 Śmiałowski Stanisław „Zawada” 74
 Śmitkowski Bogdan „Mat” 102, 116
 Śmitkowski Fabian 116
 Świątek Ludwik 335
 Świątek Witold „Walczak” 117, 334, 335
 Światłowski Jerzy „Świat” 146
 Świątek Wincenty „Klucz” 102, 124
 Świada Józef „Kopieniak” 164
 Świdorski Bolesław „Żaba” 220, 223
 Świerk Aleksy 329
 Świetlicka Bogumiła „Miła” 211, 212
 Świtalski 192
 Światała-Jesionek Zofia „Jagoda” 46
 Tabeau Zdzisława „Limba” 170
 Tabor 38
 Tabor Alfred 43
 Tabor Bolesław 43
 Tabor Bronisław 48
 Tabor Marian 43
 Tabor Piotr Jan „Wilki”, „Piotruś” 57
 Tabor Stanisław „Kmiotek” 48
 Tabor Wincenty 53, 314
 Tański Jan 211
 Tarasin Stanisław „Roża” 163
 Tarasin Teofil „Serdenko” 162
 Tarka Edward 224
 Tarka Wiktor „Leśny” 223, 224
 Tarka Władysław 43
 Tarnowscy (rodzina) 179

- Tarnówka Józef „Kula” 165, 204, 208
Tarnówka Lucjan „Tyczka” 165, 204, 207
Tarnówka Tomasz „Bruzda” 181
Tarpuła Leon „Kasztań” 246
Tatarczuch Maria „Sarna” 212, 246, 254
Tatarczuch Stanisław 254
Tatarczuch Stefania „Troska” 212, 246, 253, 254, 255
Tatarczuch-Gołębiowska Janina „Sokolica” 12, 212, 246, 254, 255
Tatarczuch-Śmigieliska Aleksandra „Jutrzenka” 212, 246, 253, 254
Tekielski Zdzisław „Jurand” 334
Teodorowicz Maria „Wanda” 171, 185, 192, 194
Terenkoczy Maria „Mewa” 28
Terlecka Bronisława 31
Terlecki Władysław „Strzał” 27, 127, 134
Thugutt (rodzina) 280
Thugutt Bohdan „Beteha” 72, 259, 280, 293, 300, 338, 354, 365, 378
Thugutt Stanisław 293, 300
Thugutt Wanda „Rys” 280, 281, 293, 295, 300
Tkacz Jerzy „Piec” 71
Tochowicz Aleksander „Olek” 51
Tochowicz Edward „Jaremi/Jarema” 51, 52
Tochowicz Józef 51
Tochowicz Maria 53
Tochowicz Ryszard „Rys” 70
Tochowicz Stefan 78
Tochowicz Tadeusz „Dereń” 29, 52, 53, 54, 322, 329, 340, 341, 342, 343
Tomala Stefan 276
Tomasik Lucjan „Maciek” 211
Tomczuk Roman 336
Tomczyk Ernest „Franciszek” 258
Tomczyk Kazimierz „Lubicz” 186
Tomczyk Kazimierz „Ostrowiak” 235
Tomczyk Roman „Han” 115, 141, 146, 151, 153, 157, 164
Tomczyk Wincenty „Lilan” 189
Tomek 362
Tondos Julian „Ostrzebalski” 33, 93
Tondos Stefan 95
Topór Marian „Opal” 82, 83
Trafiątek Józef „Mnich” 34, 49, 126, 133
Trela Tadeusz „Ordon” 42
Trębaczewicz Lech „Wierny”, „Wiktor” 196
Trójniak Michał „Orkan” 63
Trójniak Stanisława „Wilga” 49, 53
Trzaska Bogusław „Nałęcz” 174, 178
Trzaska Jan „Gutek” 366
Tucharz Władysław „Własnowolski” 159
Tuchowski Antoni „Zenon” 174, 176, 203, 207
Tuchowski Edward „Kusy” 176
Tuchowski Jan 175
Turliński Henryk „Tarło” 105
Tytko Tomasz „Turek” 248
Ucho Wincenty „Iglica” 60
Uchto Jan 73
Urban (rodzina) 94
Urban Julian „Roland” 27, 66, 69, 93
Urban Stanisław „Kolumb” 70, 341
Urbańska Barbara „Baśka” 28, 3
Urbańska-Bonenberg Lucyna „Beata” 30
Urbański Bronisław „Dąb” 176, 190, 193, 195
Urbański Ludwik „Rozmach” 276, 285, 286
Urbański Marian 30
Uratówka Stefan 83
Utrata Emil 33, 37
Wadon Jan „Cichy” 247
Wadysz 283
Waglewski Kazimierz „Wtyczka” 289, 297
Wagner 215, 219, 221
Wajda Feliks 43
Walast „Wells” 67
Walczak 362
Walczak Tadeusz „Szach”, „Dyp” 267, 272, 273, 286
Walczak Władysław „Komar” 157
Walewski Dominik „Szlemik” 184, 185, 196
Waligóra Stanisław 95
Waligóra Władysław „Kurzawa” 236, 248, 253, 255, 320
Waligórski Tadeusz „Rys” 262
Walnik Elżbieta Klementyna „Wiewiórka” 154
Walocho Piotr „Kurek” 216, 230
Walter Stanisław „Palcz” 238
Wałek Bronisław 195

- Wałek Kazimierz „Stal” 184
 Wałek Stanisław „Wierzyński” 142, 184, 186, 200
 Wałek-Zaporowska Maria „Iskra” 184, 199
 Warchoł Ignacy „Zakliński” 244, 245
 Warchoł Stanisław „Balaska” 112
 Warchołowski Konrad „Orzeł” 86
 Wardęga Zygmunt „Lanca” 156, 168
 Warso Roman „Sęk” 102, 106
 Warzecha Franciszek „Ostrze” 115
 Warzecha Józef 32, 70
 Warzecha Ludwik 31, 32
 Wasilewski 34
 Wawer Franciszek „Wycior” 187, 188, 191
 Wawer Piotr „Król” 165
 Wawrzyk Kazimierz „Waka” 277
 Wawrzyk Mikołaj „Cichy” 275, 277
 Ważniewski Władysław 311
 Wąwoźny Józef „Tomek” 73, 76
 Wcisło Wincenty „Waligóra” 103
 Wcisliński Stefan Tadeusz „Szybowiec” 106, 335
 Wencel Stanisław „Twardy” 200
 Wesołowski Andrzej „Słowik” 65, 93, 95, 350, 365, 378
 Wesołowski Jerzy „Ruj” 40, 59, 60, 61
 Węgielski 221
 Węglarz Józef „Znicz” 181
 Węgrzyn Zygmunt „Leszczyna” 61
 Wiatak Witold „Walczak” 118
 Widerak Karolina „Teresa” 148
 Widłak Jan „Gryf” 30, 68
 Widłak Kazimierz „Dysk” 276
 Widłak Roman 271
 Widorak Jan 262
 Wiecha Piotr 114
 Wieczorek Antoni 269
 Wieczorek Regina „Wiera” 153, 154
 Wieczorek Waclaw 364
 Wiejowska Mieczysława „Miecia” 16
 Wiewórka Mieczysław „Waligóra” 163
 Więclawek Jan „Trzmiel” 57
 Wiklicki Leopold „Gesta” 16
 Wiktor Józef „Kaczyński” 52, 54
 Wiktor Tadeusz „Janek” 239
 Wilczyński Adam „Tucholski” 78, 79, 130, 136
 Wilczyński Jan 269
 Wilczyński Witold 286
 Wilk Józef „Szarak” 250
 Wilk Katarzyna „Katarzyna” 115, 336
 Wilk Lucjan „Sokół” 152
 Wilk Marian „Konew” 250
 Wilk Mieczysław „Żurawik” 114, 121, 336
 Wilk Piotr „Wilk 2” 152
 Wilk Stanisław „Peowiak” 115, 336
 Wilk Tadeusz 307, 309
 Wilk Zygmunt 80, 155
 Wilman Wanda 31
 Wincenty Jan „Duda” 53
 Winiarski Roman „Wyrwicz” 307
 Wiosło Mieczysław „Gołąb” 357
 Wiosło Tomasz „Kółeczko” 56
 Wiśniewski Edmund „Wrzos II” 94, 95
 Witaliński Franciszek „Ciepik” 109
 Witek Alfred „Kędzierzawy” 176
 Witkowska Pelagia „Miła” 158
 Witosiński Marian 84
 Witulski Władysław „Zabój” 115, 336
 Wiurek 94
 Władysław Bronisław „Kowadło” 247
 Włoch Janusz „Czarny” 263
 Włoch Wiktor 71
 Włoch Witold „Dzik” 224
 Włoczek Paweł „Paweł” 28
 Włoczek Piotr „Kamieniec” 164
 Włoczek Sabina „Tamara” 94, 95
 Włodarczyk Jerzy „Mrówka” 42, 131, 137
 Włodarczyk Józef „Morel” 101, 117
 Włodarczyk Kazimierz 117
 Włodarczyk Stanisław „Świstak” 60
 Włosiński Kazimierz 217, 219
 Włosiński Stanisław „Sam” 215, 217, 219, 221
 Wodecka Florentyna „Jagienka” 270
 Wodecki Marian 267
 Wodecki Stanisław „Dąb” 272, 274
 Wodnicka-Górecka Wanda „Koniczynka” 219, 222
 Wojas Jan „Wyrwidąb” 113, 334, 336
 Wojas Maria 230
 Wojas Władysław „Władczyn”, „Jod” 216, 230, 231, 232, 233, 279, 315
 Wojdała Wincenty „Szabla” 147, 156, 167, 168
 Wojewoda Maria 74
 Wojewoda Tadeusz „Świerski” 65, 75, 329
 Wojnarowski Karol „Zielony” 336
 Wojnarowski Mieczysław „Zorza” 311
 Wojnarowski Władysław „Zorza”, „Długi”

- 187, 190, 191, 198
 Wojtacha Halina „Burza” 180
 Wojtacha Henryk „Blondas” 175
 Wojtas Józef „Antek” 95
 Wojtasik Edward „Smrek” 224
 Wojtasik Henryk 224, 293, 300
 Wojtasik Janina 224
 Wojtasik Stanisław 224
 Wojtaszkiewicz Marian „Jordan” 193
 Wojtaśkiewicz Adela 192
 Wojtaśkiewicz Zygmunt 192
 Wojtaśkiewicz-Błęszczyńska Henryka
 „Macierzanka” 192, 193
 Wojtusik Tadeusz „Skowronek” 247, 262
 Wolniarski Józef „Lech” 248, 255, 256
 Wolniarski Zenon „Lotny” 248, 254, 255,
 256
 Wolski Józef „Gryf” 279
 Wolski Lucjan „Bór” 188, 201
 Woźniak (rodzina) 114
 Woźniak Adam „Wir” 106, 335
 Woźniak Bolesław „Waligóra” 101, 106,
 112, 114, 333
 Woźniak Jan 114
 Woźniak Józef „Trzeciak” 44
 Woźniak Maria „Marysia” 112, 114
 Woźniak Ryszard „Grom” 106
 Woźniak Władysław „Ośnik”, „Muzyk”
 155, 158
 Woźniak-Gutkowska Eugenia „Gena” 112,
 114
 Woźniakowski Kazimierz „Stal” 242
 Woźnica Gerard „Hardy” 143
 Wójcik 154
 Wójcik Jerzy „Skowronek” 216
 Wójcik Kazimierz „Mały Kazik” 68
 Wójcik Marian 43
 Wójcik Roman „Szczerbowski”,
 „Szczerbowicz” 52, 344
 Wójcik Sławomir „Wróbel” 282
 Wójcik Stanisław „Brzoza” 210, 212, 235,
 288, 297, 319
 Wójcik Stanisław „Zielony”, „Gruszka”
 158, 279
 Wójcik Tadeusz „Zagadzki” 236, 251, 273
 Wójtowicz Stefan „Wicher” 61
 Wróbel Marian „Szary” 201
 Wróbel Stanisław „Zawisza” 233
 Wróblewska-Chlewska Elżbieta „Kama”
 zob. Chlewska-Wróblewska Elżbieta
 Wróblewski Grzegorz „Kiddi” 28, 32, 67,
 68
 Wróblówna Józefa 232
 Wrzesiński Stanisław „Szczerbowicz” 324,
 339
 Wrzesiński Stanisław „Jerzyna” 343
 Wściłowski Wincenty „Grot” 119
 Wydmański Stanisław 43
 Wydro Franciszek „Longin” 334
 Wyjadłowski Leonard „Ziemia” 15, 22, 23,
 140, 170, 173, 176, 310, 327
 Wyjadłowski Roman „Kosz” 261
 Wykurz Stanisław „Borowik” 283
 Wylağ Franciszka „Poziomka” 193
 Wyporek Zdzisław „Elke” 106, 335, 338
 Wypych Franciszek „Brzoza” 284
 Wypych Władysław „Kwiątek” 280
 Wyrwał Czesław „Czesiek” 190, 296, 301
 Wyrwał Edward „Zeflik” 296, 301
 Wysocki Bolesław „Wrona” 199
 Wysocki Franciszek 71
 Wyszogrodzki Józef „Ciupaga” 103, 107
 Wywiórka Mieczysław „Waligóra” 148
 Zachariasz Michał 220, 226
 Zacharz Wit „Junak” 221
 Zaděcka Pelagia „Niezapominajka” 155
 Zaděcki Józef „Żmija” 146, 149, 151, 154,
 155, 346
 Zaděcki Mikołaj „Szczeplaniak” 151
 Zaděcki Zbigniew „Rak” 151
 Zagajewski Bronisław „Grab” 64, 85
 Zagajewski Mieczysław „Turski” 85
 Zagala Jerzy 198
 Zagrodnik Czesław „Ścibor” 263
 Zagrodzki Mieczysław „Graham” 224
 Zagrodzki Zygmunt „Warszawiak” 250
 Zająć Franciszek „Szarak” 242
 Zająć Franciszek „Wisz” 242
 Zająć Józef „Gawron” 247
 Zająć Maria 270
 Zajączkowska Pelagia 240
 Zajączkowski Zygmunt 150
 Zakrzeński Władysław „Wampir” 30
 Załęski Zbigniew „Rak” 147
 Załka Stanisław „Lipa” 262
 Zapala Jerzy 198
 Zapart Antoni „Zagłoba” 60
 Zapart Helena 46

Zapart Józef 43
 Zapart Stanisław 43
 Zapart Stefan „Felek” 58
 Zapart Władysław „Zawilec” 33,37, 40, 42, 46
 Zapierkowski Wacław 277, 278
 Zaranek Edward „Granit” 78
 Zaręba Bogusław „Kuba” 117, 363, 364
 Zaręba Edward „Pomysłowy” 242, 256, 317
 Zaręba Kazimierz 238
 Zaręba Stanisław „Zawoja” 85
 Zaręba Władysław „Tall” 328, 329
 Zaród Walery „Prądyński” 235, 238, 240, 241, 242, 318
 Zarzycki Stanisław 193
 Zawarczyński Roman „Sewer”, „Snop” 210, 319
 Zawartka Jan „Janik”, „Sokół” 60, 280
 Zawartka Mieczysław „Wozny” 127, 134, 236, 249, 251, 266
 Zawartka Tomasz „Tomek” 232, 267
 Zawisza Jan 148, 167
 Zawisza Kazimierz „Czarny” 148, 151, 153
 Zawisza Marianna 148, 153, 167
 Zawora Józef „Korzeń” 60
 Zawrzykraj Józef „Jastrząb” 269
 Ząbczyński Stefan „Zet” 141, 164, 179
 Zbojak Adela „Ciotka” 246
 Zdanowscy (rodzina) 76
 Zdybalski Jan 191
 Zegan Franciszek 40
 Zegan Hilary Henryk „Korsarz” 132, 137
 Zegan Stanisław „Szumny” 51, 52, 339, 340, 344
 Zegan Tadeusz 43
 Zelek Zbigniew „Żbik” 344
 Zemchała Helena „Szarotka” 88
 Zemłto Jerzy „Biały” 100
 Zewska Stanisława „Szarotka” 56
 Zgadźaj Jakub „Piekarz” 174
 Zgliński Leon „Szary” 268
 Zgoda Jan „Uparty” 153
 Zgoda Jan „Ścigacz” 161
 Zielińska-Jajeśniak Stefania 246
 Zieliński Adam „Zew” 92
 Zieliński Józef „Bąk” 277
 Zieliński Tomasz 78
 Ziemnicki Mieczysław „Siewuk” 28, 32
 Zientarski J. 226
 Zięba Władysław „Dratwa” 61
 Ziętarski Władysław 114
 Zimny Tadeusz „Grzmot” 55, 56
 Ziółkowski Stanisław 235
 Ziółkowski Tadeusz „Rawicz” 81
 Zmarlik Jan „Zięba” 158, 159
 Zołna 308
 Zuber Zdzisław „Burza” 175
 Zuchowski Kazimierz „Neptun” 175
 Zwolańska Katarzyna 244, 246
 Zwolańska Marianna 244, 246
 Zwolańska-Wójcikiewicz Józefa 244, 246
 Zwolińscy (rodzina) 238, 240
 Zwoliński Andrzej „Jędrus” 238, 241
 Zwoliński Jan „Klon” 273, 274
 Zwoliński Ryszard „Inteligent” 238, 241
 Zwoliński Włodzimierz „Hamlet” 271
 Zych Stanisław „Kosa” 281
 Zygóła Józef „Dąb” 97
 Zyguła Jerzy „Sep” 41, 43
 Zyguła Kamila „Kamila” 46
 Zyguła Stanisław „Gospodarz” 58
 Zygut Zofia „Zdzisława” 217
 Zyla Engelberg „Żółw” 262
 Zynek Jan „Tułacz” 45
 Zynek Roman 44
 Zynek Stanisław „Dzięcioł” 34, 44, 46, 47, 48, 126, 133
 Zynek Zofia 44
 Żaba Bolesław „Wilk” 83
 Żabczyński Stefan „Zet” 67
 Żabicki Stefan „Młot” 60
 Żakowska Jadwiga „Żaba” 244, 247, 290, 298
 Żakowski Bolesław „Słomiński” 95
 Żakowski Wiesław „As”, „Zagraj” 59, 210
 Żarnowski Henryk „Rogała” 153
 Żebro Stanisław „Zamełt” 68
 Żechowscy (rodzina) 37
 Żechowski Stanisław „Kostek” 38, 41
 Żelaśkiewicz Janina „Janka” 37
 Żelaśkiewicz Jerzy „Śmiały”, „Trójgrot” 40, 42, 260
 Żelaśkiewicz Józef „Orlik” 33, 37, 42
 Żelaśkiewicz Mieczysław „Promień” 38
 Żelaśkiewicz Tadeusz „Milczyński” 33, 128, 134
 Żelaśkiewicz Wincenty „Szpulka” 40

- Żeluwna Łucja „Tawi” 79
Żerucha Jan „Żuber” 56
Żmigrocki Michał „Staby” 77, 79
Żontek Franciszek 221
Żóraniewski Stanisław 27
Żuchowicz Kazimierz „Neptun” 173
Żuchowski Stanisław 376
Żuchowski Stanisław „Górecki” 120, 376
Żuracki Jan (s. Andrzeja) „Jeź II” 79, 343
Żuracki Jan (s. Antoniego) „Jeź I” 79, 344
Żurada Jakub „Kafar” 148, 162
Żurada Jan „Twardy” 163
Żurada Julian „Orzeł” 165
Żuraniewski Piotr „Dywan” 98
Żurawski Mieczysław 221
Żurawski Władysław „Pokłos” 148
Żurek Edward „As” 168
Żurek-Wiechowska Genowefa „Matylda”
167
Żuwała Tadeusz „Wrzos” 284
Żwan Józef „Rawicz” 248
Żwirełło Helena 50
Żwirełło Józef „Wizun” 49, 50
Żylska Julia 246
Żylski Kazimierz „Orzeł” 244, 245
Żyła Engelberg „Żółw” 282
Żyła Stanisław „Czarny” 276
Żytko Władysław „Czarny” 114
Żywaczewski Bolesław „Ogień” 52

INDEKS PSEUDONIMÓW

- „Adam” Mularczyk Walenty 158
„Afrodyta” Paszkiewicz-Szotowa Danuta 192, 196
„Akord” Bomba Stanisław 277
„Albatros” Kucharski Józef 64
„Albert” Kaziróg-Orski Antoni 174
„Alda” Nowak Marta 16,17, 22, 24, 112, 116
„Alek” Dębski Marian 277
„Alek” Musiał Alfons 53
„Ali” Krawiec Alfons 51, 339
„Alina” Gawel Anastazja 110
„Alina” Orczyk Alicja 165
„Andrzej” Kordas Stanisław 188
„Andrzej” 170
„Andrzej” Ostrowski Włodzimierz 119, 121
„Ania” Kańska-Albrich Wanda 30
„Anna” Albrecht Anna 71
„Anna” Moos Anna 187
„Ansiel”, „Wir” Sielecki Antoni 238, 241, 289, 298
„Antek” Wojtas Józef 95
„Antek” 66
„Antoni” Nowak Paweł 154, 155, 159
„Antonina” Chlewska Maria 30
„Arkadiusz” Miłkowski Stanisław 31, 66, 68
„Artur” Pogoda Stanisław 68
„As” Żurek Edward 168
„As” 59
„Atos” Pąchalski Adam 296, 301, 328, 329, 330, 331, 343

„Babcia” Książek Stanisława 247
„Babinicz” Nowak Juliusz 65, 73, 75, 329, 361
„Babinicz” Sodo Stanisław 267, 272, 274

„Bagna” Ptaszkowska Helena 161
„Bagnet” Balikowski Henryk 225
„Bagnet” Bednarczyk Marian 60
„Bagno” Bańka Kazimierz 160
„Bagno” Mucha Mieczysław 153, 154, 346
„Balacha” Marciński Fryderyk 115, 333, 336
„Bałaska” Rojek Edward 79, 328, 343
„Bałaska” Warchoł Stanisław 112
„Balial” Kornakowski Tadeusz Lucjan 71
„Bałtycki” Palus Franciszek 259, 265, 266, 272, 274, 288, 297
„Bańkowski” Dębski Julian 190, 205, 208
„Baran” Kotlarz Józef 60
„Baranek” Benarski Feliks 343
„Barion” Domerącznyk 45
„Bartek” Katarzyński Jan 154
„Bartosik” Barczyk Józef 171
„Basia” Jasińska Barbara 184
„Basia”, „Baśka” Prokop-Pierzchała Zofia 30, 270, 292, 300
„Baśka” Orczyk Zofia Renata 165
„Baśka” Urbańska Barbara 28,3
„Bat” Kowalczyk Ludwik 60
„Baust” Berluk Franciszek 231
„Bazant” Garbasz Franciszek 57
„Bazant” Jachnio Stanisław 261
„Bączek” Strączek Józef 216, 220, 228, 229
„Bąk” Nowakowski Edward 52, 53, 343
„Bąk” Zieliński Józef 277
„Beata” Urbańska-Bonenberg Lucyna 30
„Bej” Orda Janusz 210, 235, 319, 363
„Bela” Beliczyński Stanisław 77, 78, 80
„Bela” Bzydak Ludwik 122, 123
„Bella” Chelmiccka Teresa 81, 82
„Benek” Majka Stefan 52
„Bernacki” Galus Franciszek 125
„Beta” Pikulska Helena 232, 291, 299

- „Beteha” Thugutt Bohdan 72, 259, 280,
293, 300, 338, 354, 365, 378
- „Beton II” Michalik Jerzy 334
- „Beton” Gądek Franciszek 15, 17, 22, 23,
140, 146, 155, 170
- „Bey” Molicki Stanisław 262, 271
- „Bez” Gil Tadeusz 193, 195
- „Bez” Krzyworzeka Teofil 88
- „Biały” Grochal Tadeusz 366
- „Biały” Zemłto Jerzy 100
- „Bicz” Biesaga Józef 50
- „Bicz” Socha Władysław 262, 282
- „Bicz” 67
- „Biedny” Subocz Michał 139, 140, 172,
173, 176, 178, 191, 310
- „Biedny” 175
- „Biedny” 177
- „Biedronka” Keferstein Maria 140, 199
- „Biegły” Mazela Bartłomiej 16, 17, 22, 24,
141, 146, 147, 152
- „Bieniasz” Byczek-Babiński Stefan 162
- „Bil” 273
- „Birski” Cichy Romuald 107
- „Biza” Korpetta-Szczepańska Izabella
40, 55
- „Blatt” Kubrak Wawrzyniec 46, 48
- „Bloczek” Grabowski Józef 197
- „Blondas” Wojtacha Henryk 175
- „Blondyn” Cętkiewicz Ludwik 282
- „Blondyn” Niedziela Edward Szczepan
224
- „Bławat” Błaszczak Władysław 50, 339
- „Bławatek” Błaszkwicz Leopold 282
- „Bławatek” Kwieciński Bolesław 81
- „Bławatka” Gola-Wypych Maria 49, 53
- „Błędowski” Gola Stanisław 94
- „Błysk” Budziński Wincenty 28, 32, 68, 77
- „Błysk” Gawlik Stefan 238, 240
- „Błyskawica” Bomba Stefan 283
- „Błyskawica” Koterwa Józef 34, 39, 58
- „Błyskawica” Porębska Edyta 240
- „Boa” Płatek Stanisław 33, 38
- „Bobek” Majewski Mikołaj 154, 346
- „Bober” Karcz Bolesław 162
- „Bober” Mrozowski Jan 159
- „Bochman” Patola Władysław 140, 150,
203, 207
- „Bocian” Grubieli Stanisław 189
- „Bocian” Koral Stefan 103, 107
- „Bogdaniec”, „Leliwa” Danecki
- Mieczysław 31, 65, 68, 128, 134
- „Bogdański” Jurga Józef 188, 201
- „Bogusław” Kaczmarek Ryszard 34, 39, 58
- „Bohdan” Molicki Henryk 210, 258, 261
- „Bohun” Porębski Stanisław 266, 268
- „Bolek” 140
- „Boleścic” Szomański Włodzimierz 88
- „Bolko III” Pekała (Penkała) Bolesław
153, 204, 207
- „Bolko” 321
- „Bolko”, „Michałowicz”, „Tysiąc”
Nieczuja-Ostrowski Bolesław Michał
7, 15, 16, 17, 170, 376
- „Bończa” Boniszewski Jan 210
- „Bończa” Szmigiel Feliks 210
- „Borowik” Pacyna Tadeusz 66, 71, 307,
327
- „Borowik” Wykurz Stanisław 283
- „Borowik” 96
- „Borowy” Boroń Szymon 147, 152, 154
- „Borowy” Byczek Stanisław 159
- „Borówka” Dudek Antoni 61
- „Borsuk” Misztal Stanisław 45, 48
- „Boruta II” Stawiarski Kazimierz 251,
289, 297
- „Borys” Kubuśka Władysław 37
- „Borys” Kubuśka Tadeusz 42
- „Bosman” Kwiatek Zygmunt 106, 333
- „Bosman” Staniewski Bogdan 112, 114
- „Bór” Bór-Komorowski Tadeusz 20
- „Bór” Równiak Tadeusz 343, 344
- „Bór” Wolski Lucjan 188, 201
- „Bór” gen. 350, 352
- „Brak” Gaweł Marian 125
- „Bratek” Delag Halina 180
- „Bratek” Nowak-Kazior Irena 187
- „Bratek” Opalski Wincenty 165
- „Broda” 167
- „Broniek”, „Wojciech” Krawiec Zygmunt
41, 60
- „Bronka” Rączka Marianna 40
- „Brutus” Semka Zbigniew 86
- „Bruzda” Raj Józef 73, 329
- „Bruzda” Tarnówka Tomasz 181
- „Bruzda”, „Dąb” Dziuba Władysław 113,
336
- „Bryła” Krawczyk Andrzej 92
- „Brzask” Dulski Ignacy 139, 140, 141
- „Brzask” 175
- „Brzegowski” 90

- „Brzoza II” Kozłowski Franciszek 173, 235, 236, 251, 252
- „Brzoza” Baran Stanisław czy kozioł miał ten ps. 275
- „Brzoza” Bieniasz Franciszek 270
- „Brzoza” Boroń Stanisław 172
- „Brzoza” Brzeziński Jan 55
- „Brzoza” Chwaliński Ludwik 229
- „Brzoza” Gawel Mieczysław 125
- „Brzoza” Gęgotek Maria 119, 121
- „Brzoza” Kowalik-Szotowa Janina 192
- „Brzoza” Kozioł Stanisław 259, 275
- „Brzoza” Lasotka Edward 189
- „Brzoza” Łapiński Alfons 49, 52, 86, 343
- „Brzoza” Niziołek Zygmunt 277
- „Brzoza” Palmaczyński Wojciech 280
- „Brzoza” Sonik Bolesław 103, 107
- „Brzoza” Wójcik Stanisław 210, 212, 235, 288, 297, 319
- „Brzoza” Wypych Franciszek 284
- „Brzozak” Osieja Józef 262
- „Brzózka” Bożek Stanisław 100, 107
- „Brzózka” Kozioł Józefa 275
- „Brzytwa” Dyląg Czesław 159
- „Buczek” Cygan Stanisław 148, 151
- „Buczek” Stankiewicz Mieczysław 152
- „Buk” Cieslik Paweł 150, 167
- „Buk” Maciejewski Kazimierz 161
- „Buk” Szymański Stanisław 50
- „Buk” 89
- „Bukowy” Bomba Eugeniusz 179
- „Buks” Bryzik Jan 164
- „Bumir” Piechota Albin 212, 236, 237, 247, 248, 244, 288, 297, 316, 319, 363
- „Bumir” 242
- „Bursztynka” Pawlik Stefan 179
- „Burza” Adamski Władysław 107, 114
- „Burza” Guzik Władysław 116
- „Burza” Jaskólski Tadeusz 102, 106, 107
- „Burza” Jaskuński Tadeusz 116
- „Burza” Majka Leokadia 235, 244, 246
- „Burza” Mularczyk Adam 81, 82, 83
- „Burza” Piętka Zygmunt 191
- „Burza” Rabiej Tadeusz 16, 100, 103
- „Burza” Robiej Tadeusz 107
- „Burza” Wojtacha Halina 180
- „Burza” Zuber Zdzisław 175
- „Butny” Rojek Władysław 77, 78, 79, 80, 328
- „Butrym” Góralczyk Franciszek 77, 79, 328, 343
- „Bystróstój” Rosa Dominik 158
- „Bystry” Samek Władysław 334
- „Bzyk” 67
- „Carbon” Sito Franciszek 241, 258
- „Cedro” Bożek Tadeusz 29, 33, 37, 38, 42, 43, 285
- „Cegła”, „Wróbel” Gocek Stanisław 196, 205, 208, 292, 300
- „Cham” Gołdyna Józef 252
- „Chart” Choryń Władysław 94
- „Chart” Gwiazda Tadeusz 48
- „Chętny” Radosz Waclaw 15, 16, 22, 23, 100, 104
- „Chinka” Mularczyk Izydora 82
- „Chłopiczki” Nogiec Jan 92
- „Chłosta” 150
- „Chmura” Basiarz Wojciech 216, 220, 223, 224
- „Chmurka” Kmita-Bielicka Halina 122
- „Chrabąszcz” Bańbuła Franciszek 16
- „Chrúst” Chmiest Edward 161
- „Chudy” Leszczyński Jerzy 74
- „Cichacz” Gądek Henryk 57
- „Cichy” Cichopek Tomasz 57
- „Cichy” Krawczyk Wilhelm 61
- „Cichy” Kulczyński Władysław 238
- „Cichy” Rola Władysław 176
- „Cichy” Wadon Jan 247
- „Cichy” Wawrzyk Mikołaj 275, 277
- „Cichy” 240
- „Ciechanowski” Cień Piotr 194, 195, 196
- „Ciekawy” Lasek Zygmunt 141
- „Cieplik” Witaliński Franciszek 109
- „Cierp” Karpala Teofil 156, 168
- „Cieżki” Pajda Władysław 73, 76
- „Ciocia” Bukowska Helena 104, 130, 135
- „Ciocia” Jankowska Bronisława 147
- „Ciotka” Krawczyk Maria 44
- „Ciotka” Zbojak Adela 246
- „Ciupaga” Wyszogrodzki Józef 103, 107
- „Cmok” Jasiński Edward 248, 255
- „Colt” Kucypera Piotr 202
- „Cyganka” Ratoń Leokadia 160, 180
- „Cyklista” Matysek Czesław 243, 294, 300
- „Cyna” Dolny Józef 165, 348
- „Cyrkiel” Kurek Leon 163
- „Czajka” Będkowski Kazimierz 57

- „Czajka” Gęgotek Józef 121
 „Czajka” Majewski Bogusław 16, 100,
 104, 105, 107
 „Czajka” Malara Aniela 246
 „Czajka” Padło Janina 289, 298
 „Czapla” Czapnik Józef 176
 „Czardasz” Majka Marian 245, 246, 247
 „Czarne Serce” Grela Romuald 188, 191
 „Czarnecki”, „Mały” Król Stanisław 109,
 124
 „Czarnulka” Czarna Łucja 197
 „Czarny” Cętkiewicz Stanisław 296, 301
 „Czarny” Kamiński Tadeusz 77, 79, 84,
 128, 135
 „Czarny” Krochmal Tadeusz 43, 52, 343
 „Czarny” Niklewicz Henryk 68, 69, 70, 71,
 72, 307, 309
 „Czarny” Paliborek Tadeusz 27, 191
 „Czarny” Strzelecki Kazimierz 61
 „Czarny” Włoch Janusz 263
 „Czarny” Zawisza Kazimierz 148, 151, 153
 „Czarny” Żyła Stanisław 276
 „Czarny” Żyto Władysław 114
 „Czarny” 324, 339
 „Czarny”, „Montwiłł” Dulski Feliks 139,
 141, 172, 173
 „Czarny”, „Rozmaryn” Czech Stanisław
 140, 192, 201
 „Czchowski” Kucharski Zdzisław Andrzej
 224, 225
 „Czesiek” Czechowicz Rudolf 235, 236,
 237
 „Czesiek” Wyrwał Czesław 190, 296, 301
 „Czołg” Siniarski Waclaw 68, 69
 „Czyn” Krasiński Zygmunt 37,43
- „Dajan” Kućmierczyk Jan 150, 165, 348
 „Dalia” Czekał Maria 210
 „Dalibóg” Mazurek Stanisław 85, 86
 „Dan” Ryńca Stanisław 140, 146, 346
 „Danka” Miszek-Halicka Anna 217
 „Dąb” Ciurlik Kazimierz 276
 „Dąb” Domagalski Józef 151
 „Dąb” Drożyński Jan 239, 340
 „Dąb” Dryja Stanisław 158
 „Dąb” Gądek Władysław 263
 „Dąb” Grzesik Stefan 105, 106, 108, 335,
 338
 „Dąb” Kucypere Jan Stefan 190, 196
- „Dąb” Kwiatek Jan 118
 „Dąb” Maj Paweł 261, 263
 „Dąb” Maj Piotr 264
 „Dąb” Nocuń 322, 323, 324
 „Dąb” Pasternak Józef 334
 „Dąb” Pierzchała Józef 265
 „Dąb” Pótorak Bolesław 171, 174, 181,
 198
 „Dąb” Skorwid Janusz 102
 „Dąb” Strzałka Jan 176
 „Dąb” Urbański Bronisław 176, 190, 193,
 195
 „Dąb” Wodecki Stanisław 272, 274
 „Dąb” Zygóła Józef 97
 „Dąb” 89, 339
 „Dąb”, „Grzmot” Figlarowicz Mirosław
 Gabriel 263
 „Dąb”, „Niegolewski” Rachtan Jan Piotr
 118, 334
 „Dąbek” Bogdalski Józef 51, 54
 „Dąbek” 304, 313, 314, 321, 322, 340
 „Dąbrowa” Ibek Jan 149, 157
 „Delfin” Peperz Aleksander 92
 „Delfin”, „Lukus” Niziołek Stanisław
 283, 286
 „Demon” Pieczarak Józef 246
 „Dereń” Tochowicz Tadeusz 29, 52, 53, 54,
 322, 329, 340, 341, 342, 343
 „Dereń” 304, 313, 314
 „Dewajtis” Iskrzycki Stanisław 246
 „Dębicki” Mach Piotr 196
 „Dębski” Kaczmarczyk Bolesław 279, 290,
 298, 315
 „Diana” Lazar Janina 88
 „Diesel” Niepokój Franciszek 328, 343
 „Długi” Morawski Józef 152
 „Długi” Nogieć Józef 92
 „Długoszewski” Kazior Edward 190
 „Dobrogost” Pędzikiewicz Kazimierz
 35,37, 39, 60
 „Dobrze” Bratkowski Edward 253
 „Doczesny” Myszor Damazy 181, 182
 „Doktor Jot”, „Doktór” Kozak Józef 27, 3
 „Doktór” Leśniewski Feliks 269
 „Dola” Krupińska Zofia 270
 „Dola” Krupińska-Widłak Zofia 270
 „Dola” Kurpińska Zofia 212
 „Doliwa” Misztal Stanisław 64, 77, 85
 „Doman” Pasternak Feliks 161
 „Dorota” Janecka-Dudzińska Stefania 167,

- 206, 208
 „Dorota” Popielowa Maria 15,27, 210
 „Dorotka” Dudzińska Stefania 156
 „Dorotka”, „Halinka” Haber Helena 251, 291, 299
 „Dratwa” Zięba Władysław 61
 „Drażek” Drożyński Piotr 162
 „Drażek” Piwowarski Jan 79, 80
 „Drozd” Latała Jan 103, 119, 120, 333, 337, 338
 „Drucik” Dusza Józef 248, 250, 319
 „Drut” Filipek Jan 43, 175
 „Drzazga” Gugąła Stanisław 86
 „Duby 2” Dercz Edmund 152
 „Duch” Maroński Franciszek 160
 „Duda” Wincenty Jan 53
 „Dudek” Dyduch Andrzej 180
 „Dudek” Musiał Stanisław 125
 „Dukta” Mazur Władysław 245, 246
 „Duła” Fucia Józef 253
 „Dunaj” Oleksiewicz Zdzisław 142, 146, 150, 164, 205, 208
 „Dunajec” Parlak Jan 277
 „Duszka” Lutyńska Krystyna 122, 131, 136
 „Dworzanin” Skóra Józef 242
 „Dysk” Widlak Kazimierz 276
 „Dywan” Głowacki Jan 84, 148, 154, 162, 346
 „Dywan” Żurawieński Piotr 98
 „Dziad” Szmcyk Bolesław 251
 „Dziadek” Dąbek Stanisław 285, 286
 „Dziadek” Gryma Bolesław 263
 „Dziadek” Ogrodzki Rudolf Jan 291, 299
 „Dziadek” Olkuśnik Stefan 68, 70
 „Dziadosz” Kulas Józef 240
 „Dziarski” Kosołka Walery 27, 323
 „Dziecko” Deskur Józef 239
 „Dziekan” Dziedziec Jan 149, 161, 165
 „Dzięcioł” Gołąb Henryk 113
 „Dzięcioł” Zynek Stanisław 34, 44, 46, 47, 48, 126, 133
 „Dzięcioł”, „Czarny” Czerwiński Stanisław 215, 219, 280
 „Dzik” Boberek Stanisław 245
 „Dzik” Gomuła Franciszek 73
 „Dzik” Jarosz Włodzimierz 106, 333
 „Dzik” Włoch Witold 224
 „Dźwig” Socha Julian 27, 63, 64, 68
 „Dźwig” 65
 „Eda” Majka Emilia 50, 53
 „Edward” Przybyła Alfons 17, 147, 151, 152,
 „Elektron” Sadło Edward 185, 199
 „Elektryk” Górnikiewicz Władysław 221, 222, 290, 298
 „Elke” Wyporek Zdzisław 106, 335, 338
 „Emilia” Strój Stanisława 93, 95
 „Enrill” Czarniecki Bolesław 261, 263, 284
 „Erika” 202
 „Esia” Mołęda Józefa 53
 „Eskaa” Kołodziejczyk Stanisław 171, 174, 176
 „Ewa” Gawel Wiktoria 110
 „Ewa” Gertler Wanda 107
 „Ewa” Sarodzka-Grabowska Genowefa 46
 „Ewa” 103
 „Ewka” NN Feliks 165
 „Fabian” Motyl Bolesław 94
 „Fala” Kamińska Józefa 50
 „Falfa” Kuś Jan 179
 „Falkowski” Freich Mieczysław 336
 „Fałat” Stanik Julian 27, 126, 133
 „Farmel” Matysek Zdzisław 241
 „Fela” Stanik Romana 30
 „Felek” Morawski Antoni 153
 „Felek” Zapart Stefan 58
 „Felek”, „Otrzęzwiciel” Kula Józef 239, 250
 „Feliks” Lohmann Jan Maria 198
 „Fidelis” Adamczyk Władysław 93, 95
 „Fidelis” 336
 „Fiołek” Białas Helena 74
 „Florek”, „Dybański” Cieślak Tadeusz 67, 253
 „Franciszek” Tomczyk Ernest 258
 „Franek” 361
 „Fredek” Kita Wincenty 265
 „Furman” Borówka Edward 164
 „Furor” Ciechnowicz Wiesław 85
 „Gabriel” 249
 „Gabriela” Gaszyńska Anna 146, 149, 154, 205, 208
 „Galar” Janas Wit 88
 „Gałązka” Dubaj Zbigniew 52, 343
 „Gałązka” Sikora Franciszek 125

„Gałązka” 314
 „Gałka” Chuchro Roman 92
 „Garbaty” 366
 „Garda” Garda-Godlewski Edward 20
 „Garlicki” Glonek Jan 161
 „Garnek”, „Kot” Paczkowski Stanisław 247, 318
 „Gawęda” 89
 „Gawron” Zając Józef 247
 „Gena” Woźniak-Gutkowska Eugenia 114
 „Gerwazy” Markiewicz Bogdan 83, 84
 „Gesta” Wiklicki Leopold 16
 „Gil” Mrozowski Mieczysław 158
 „Głaz” Kurdziel Władysław 83
 „Głośny” Pipeta Stanisław 181
 „Głowacz” Kwapisz Mieczysław 216, 220, 226, 227, 288, 297
 „Głuszc” Nocuń Stanisław 52, 322, 323, 324, 339, 340, 341, 343, 339, 340
 „Godecki” Gęgotek Jerzy 163
 „Godło” 215
 „Gołąb” Dorożyński Jan 188
 „Gołąb” Dzikowski Wincenty 265, 271
 „Gołąb” Góral Andrzej 60
 „Gołąb” Litewka Stanisław 157
 „Gołąb” Wiosło Mieczysław 357
 „Gołąb” 45
 „Gołąb” 358, 359
 „Gospodarz” Zyguła Stanisław 58
 „Góra” 89
 „Góra” 89
 „Górak” Mistrzyk Stefan 361
 „Górecki” Żuchowski Stanisław 120, 376
 „Górecki” 358, 359
 „Górnik” Szopa Jerzy 67, 141, 164
 „Górnik”, „Lis” Matysek Edward 240
 „Górski” Stobierski Tomasz 93, 94
 „Grab” Basa Stanisław 57
 „Grab” Dorożyński Antoni 201
 „Grab” Grabiński Stanisław 237, 247, 250, 319
 „Grab” Nocuń Mieczysław 51, 343, 345
 „Grab” Pierzchała Kazimierz 270
 „Grab” Zagajewski Bronisław 64, 85
 „Grab” 369
 „Gradowski” Adamski Bronisław 41, 60
 „Graham” Zagrodzki Mieczysław 224
 „Granat” Gardela Zygmunt 172, 173, 177, 310
 „Granat” Gołębiowski Jan 255, 296, 301
 „Granit” Adamczyk Walenty 15, 21, 23
 „Granit” Paluchiewicz Marian 220, 226, 227
 „Granit” Zaranek Edward 78
 „Grażyna” Chrobek Janina 193
 „Grażyna” Kałwa Janina 73, 74
 „Grażyna” Kobylec Maria 53, 63, 304
 „Grażyna” Perłówna Agnieszka 16
 „Grek” Piotrowski Władysław 147, 154
 „Groch” Lis Stefan 277, 287
 „Grom” Adamczyk Feliks 102, 113
 „Grom” Bernardyn Czesław 328
 „Grom” Kucharczyk Władysław 189
 „Grom” Kula Mieczysław 250, 319
 „Grom” Kwiatek Zygmunt 117
 „Grom” Michalski Zygmunt 74
 „Grom” Popiel Jan 65, 81, 313, 340
 „Grom” Srokosz Feliks 102, 124
 „Grom” Woźniak Ryszard 106
 „Gromek” Kwapiński Leopold 122
 „Groński” Malara Edward 52
 „Grot” Całka Edmund 238, 239, 240
 „Grot” Gargasz Józef 27, 64, 77, 327, 328, 329, 338, 341, 363
 „Grot” Grot-Rowecki Stefan Paweł 20
 „Grot” Wściłowski Wincenty 119
 „Grot” 108
 „Grotek” Batko Romuald 64
 „Groźny” Synowiec Waclaw 151, 152, 154, 203, 207
 „Gruby” 124
 „Gruda” Gołębiowski Karol 157
 „Gruda”, „Czarski” Parzniewski Roman 72, 88, 91
 „Grunwald” Nowak Zbigniew Jerzy 115, 334, 336
 „Grusza” 28, 69
 „Gruszka” Adamczyk Zygmunt 61
 „Gruszka” 66
 „Gruszka” 251
 „Gruzin” Nowakowski Jerzy 30, 58
 „Gruzin” 344
 „Gryf” Brykalski Wiktor 210
 „Gryf” Dulski Zygmunt 139, 141, 172, 176
 „Gryf” Kołodziejczyk Waclaw 174, 176
 „Gryf” Semka Leopold Jerzy 85, 86
 „Gryf” Widlak Jan 30, 68
 „Gryf” Wolski Józef 279
 „Gryw” Kaciński Jerzy 267
 „Grzbiet” Mikuła Michał 246

- „Grzegorz” Kallista Ludwik 140
 „Grzegorz” Majewski Jerzy 139
 „Grzegorz” 175
 „Grzela” Godlewski Henryk 282
 „Grzes” Cyganek Maria 148, 151, 153
 „Grzes” Cyganek Marian 203, 207
 „Grzmot” Pasich Stanisław 181
 „Grzmot” Zimny Tadeusz 55, 56
 „Grzybek” Bonenberg Czesław 28, 32
 „Grzybek” Kuliński Władysław 46
 „Grzybek” Straszak Józef 179
 „Grzybek” 67
 „Guma” Gomuła Stefan 164
 „Gutek” Trzaska Jan 366
 „Guza” Danysz Jadwiga 35, 37, 39
 „Guzik” Konieczny Władysław 239
 „Gwiazdka” Gądek Maria 16, 146
 „Gwóźdź” Gardeła Henryk 176
 „Gwóźdź” Głaba Władysław 45
 „Gwóźdź”, „Stokrotka” Maj Stanisław 248, 253, 266

 „Hajsin” Porębski Władysław 267, 272, 273
 „Hak” Kozioł-Kozłowski Franciszek 163
 „Halina” Majewska Helena 104
 „Halina” Miska Helena 17
 „Halina” Orczyk Alicja 161
 „Halinka” Nikołajuk Anna 244, 292, 299
 „Hamlet” Zwoliński Włodzimierz 271
 „Han” Tomczyk Roman 115, 141, 146, 151, 153, 157, 164
 „Hanek” Gliński Gabriel 262, 263
 „Hańska” Piekara Wanda 217, 221
 „Hardy” Chałań Józef 268
 „Hardy” Dziubek Czesław 34, 55, 56, 73
 „Hardy” Lubera Stefan 266, 268
 „Hardy” Woźnica Gerard 143
 „Harnaś” Miller Adam 93, 95
 „Hasyn” 362, 363
 „Hela” Ozdoba Bogdan 75
 „Helena” Musiał Helena 51, 52, 53
 „Helski” Straszak Władysław 171, 174
 „Henryk” Szenker-Niebrzydowski 56, 142, 184, 185, 194, 195
 „Henrykowski” Kozera Henryk 60
 „Herakles” Karolczyk Stanisław 190
 „Herman” Kabza Waclaw 195, 238, 316, 317

 „Herman” 195
 „Hetmański” 175
 „Hieronim” Janecki Zygmunt 168
 „Hława” Czech Ireneusz 187
 „Hojny” Kwaśniewski Eugeniusz 77, 79
 „Horyzont” 89
 „Hubert” Brożek Stefan 197
 „Hugo” Sańka Franciszek 119
 „Huragan” Dyląg Jan Zygmunt 158
 „Huragan” Mielec Zbigniew 271
 „Huragan” Nadetko Michał 60
 „Huragan” Sadło Franciszek 267, 272, 274
 „Hurikan” Krzan Zdzisław 119, 120, 161, 355, 356, 357, 358, 370, 371, 376
 „Huzar” Huma Kazimierz 97, 129, 135

 „Igiel” Cabaj Klemens 262, 283
 „Iglica” Ucho Wincenty 60
 „Igła” Grzybek Krzysztof 162
 „Ignac” Dąbrowski Waclaw 44, 48
 „Imielski” Mleczko-Nowowiejski Leonard 140, 143
 „Inteligent” Zwoliński Ryszard 238, 241
 „Irka”, „Malina” Makola Feliks 251
 „Irski” Schabowski Ireneusz 27, 28, 31, 66, 67, 69, 127, 133
 „Iskierka” Ostachowska Michalina 164
 „Iskra” Kura Stanisław 328, 343
 „Iskra” Łach Waclaw 242
 „Iskra” Pietrzy Józef 249, 250, 252
 „Iskra” Wałek-Zaporowska Maria 184, 199
 „Iwan” 344
 „Izydor” Jędruch Stanisław 343

 „Jabłko” Śliwiński Julian 243
 „Jabłoński” Kleszczyński Bogusław 106, 333
 „Jabłoński” 369
 „Jacek” Kotula Józef 146, 151
 „Jagienka” Matysek Irena 294, 300
 „Jagienka” Wodecka Florentyna 270
 „Jagoda” Gajos-Tarczyńska Władysława 37
 „Jagoda” Kafel Janina 165
 „Jagoda” Światała-Jesionek Zofia 46
 „Jagor” Rożycki Edward 252
 „Jaksa” Majewski Wojciech 29, 34, 49, 63, 64, 77, 331, 340

„Jałowiec” Szywała Jan 276
 „Jan” 67
 „Janczar”, „Wojnar” Pszczoła Jan 210, 319, 362
 „Janek” Sokołowski Lucjan 199, 200
 „Janek” Wiktor Tadeusz 239
 „Janek” 252
 „Janik”, „Sokół” Zawartka Jan 60, 280
 „Janina” Misiakiewicz Janina 275, 277
 „Janina” Rogucka Maria 74
 „Janka” Kwiecień Halina Janina 44,46
 „Janka” Żelaśkiewicz Janina 37
 „Janusz Wiergoj” Sokołowski Julian 223
 „Janusz” Buchowiecka Janina 143
 „Jar” Scelina Stanisław 162
 „Jaremi/Jarema” Tochowicz Edward 51, 52
 „Jarosław” Sereyka Jan 45,47
 „Jarosław” 356
 „Jarząb” Heleniak Franciszek 289, 298
 „Jarząb”, „Jarząbek” 239
 „Jarzębina” Makuch-Kułaga Leokadia 275
 „Jarzyna” Kieptyka Janina 158
 „Jasiek” Dubaj Stanisław 241
 „Jaskółka” Klimczyk Stefan 272, 274
 „Jaskółka” Miarka Jerzy 176
 „Jaskółka” Niwiadomska Felicja 211, 266
 „Jaskółka” Pater-Godzisz Irena 277
 „Jaskółka” Przykowska Stanisława 74
 „Jaskółka” 230
 „Jaskółka” 232
 „Jasło” Kawiorski Mieczysław 97
 „Jasny” 30
 „Jastrząb” Biermański Józef 336
 „Jastrząb” Chodor Andrzej 125
 „Jastrząb” Jakubek Mikołaj 152, 346
 „Jastrząb” Jurgowski Stefan 192
 „Jastrząb” Kawiorski Jerzy 224, 225, 289, 297, 293, 294
 „Jastrząb” Kozłowski Józef 110
 „Jastrząb” Mucha Aleksander 82
 „Jastrząb” Nowak Stanisław 48, 189
 „Jastrząb” Pietrzyk Edward 277, 278
 „Jastrząb” Smoleński Kazimierz 125
 „Jastrząb” Strzelski Stanisław 333
 „Jastrząb” Zawrzykraj Józef 269
 „Jastrząbek” Gaszyński Feliks 146, 170, 205, 208
 „Jastrzębiec” Jasiński Antoni 60
 „Jastrzębiec” Myczkowski Feliks 221
 „Jaśka” Budzińska Janina 42
 „Jaśmin” Nawrot Honorata 186, 193, 197, 199, 200
 „Jawa” Jasielski Jerzy 28, 102
 „Jawa” 350, 356
 „Jawor” Gęgotek Mieczysław 119, 120
 „Jawor” Janiszewski Antoni 187, 195, 198, 311
 „Jawor” Lencznarowicz Mieczysław 185
 „Jawor” Malczewski Jerzy 250
 „Jawor” Niewiara Hubert 158
 „Jawor” Pieńkowski Aleksander 165
 „Jawor” 211
 „Jawora” Jasiński Witalis 184
 „Jednoręki” Nowotny Józef 110, 348, 349
 „Jeleń” Jelonkiewicz Jakub 105, 335
 „Jeleń” Malinowski Józef 245
 „Jeleń” Ślęzak Mieczysław 45
 „Jeleń” 362
 „Jelita” Kuryło Stanisław 265
 „Jelita” Stonimski Jan 265
 „Jemioła” Bonarski Antoni 224
 „Jemioła” Łobuz Władysław 276
 „Jerzy” Kozera Waclaw 231
 „Jerzyna” Wrzesiński Stanisław 343
 „Jesion” Kurek Aleksander 275
 „Jeż I” Żuracki Jan (s. Antoniego) 79, 343
 „Jeż II” Żuracki Jan (s. Andrzeja) 79, 344
 „Jeż” Krzyk Leopold 27
 „Jeż” Nowak Jerzy 115, 336
 „Jędrek” Kukła Ryszard 224, 225
 „Jędrus” Zwoliński Andrzej 238, 241
 „Joasia” Morawska Joanna 171
 „Jodełka” Kusak-Zwolińska Zofia 270
 „Joda” Kubiński Alojzy 189
 „Jodłowski” Piławski Antoni 74
 „Jodyna” Kurczyk Franciszek 75, 76
 „Jonas” Godlewski 67
 „Jordan” Krzyżanowski Stanisław 109, 111
 „Jordan” Wojtaszkiewicz Marian 193
 „Jorhman” Podgórski Bolesław 46
 „Jotel” Lisowski Józef 33,37
 „Jowisz” Cieloch Władysław 259, 285
 „Józef” Keferstein Władysław 141, 199, 200
 „Józwa” Śliwa Józef 63
 „Juchas” Bujak Tadeusz 102
 „Judasz” Katarzyński Tadeusz 164
 „Judyń” Knopczyk Andrzej 37
 „Juhas” Mąkiewicz Halina 194
 „Julek” Dąbrowski Julian 260, 261

- „Julia” Przybytniowska Janina 148
„Juliusz” Ślaski Ludwik 210
„Julka” Gruchała Julia 285, 286
„Junak” Zacharz Wit 221
„Junas”/”Juhas” Krocza Józef 82, 83
„Jur” Dzieciół Jerzy 67, 73, 75, 76
„Jura” Grzymek Jerzy 211
„Jurand II” Jurga Zenon 203, 207
„Jurand” Piechowiak Edwin 265
„Jurand” Tekielski Zdzisław 334
„Jurek” Krochmal Józef 60
„Jutrzenka” Tatarczuch-Śmigielska
Aleksandra 212, 246, 253, 254
- „Kaczyński” Wiktor Józef 52, 54
„Kafar” Żurada Jakub 148, 162
„Kaktus” Kaleta Wincenty 60
„Kaktus” Kwiecień Władysław 197, 216,
220, 228, 229
„Kaleta” Kucharski Edward 194, 196, 198,
225
„Kalina” Gęgotek-Wrońska Anna 119
„Kalina” Misztal-Gargas Zofia 79
„Kalina” Palus Helena 265, 266
„Kalina”, „Buks” Kwiecień Stefan 45, 47,
115, 128, 134
„Kalinowski” Jerka Janusz 184
„Kaliszówka” Siudy Andrzej 163
„Kama” Chlewska-Wróblewska Elżbieta
28, 67, 70
„Kamieniec” Włoczek Piotr 164
„Kamień” Ćwiekliński Józef 190, 191
„Kamień” Dejworek Bolesław 86
„Kamień” Dzieńca Kazimierz 61
„Kamień” Kałwa Jan 110
„Kamila” Zygula Kamila 46
„Kamiński” Gabrys Jan 109
„Kamiński” Gut Stanisław 164
„Kamiński” Kozmiński Mieczysław 247
„Kamiński” Odrobiński Władysław 174
„Kanadyjczyk” Grafowski Jan 191
„Kanarek” Słomka Władysław 57
„Kanty” Skoczek Jan 101, 122
„Kapitan” 344
„Kara” Bienkowska Kazimiera 187, 189
„Karaś” Antos Jan 275, 276
„Karaś” Krzemień Stanisław 57
„Karaś” Mnich Stefan 60
„Karaś” Marzec Zygmunt 75
- „Kardelek” Łakomski Zdzisław 105, 106,
335
„Karlik” 60
„Karo” Sikorski Józef 28, 71
„Karol II” 367
„Karol” Kowalski Włodzimierz 199
„Karolek” 344
„Karp” Kozera Franciszek 101, 109, 111
„Karp” 111
„Karpa”, „Elżbieta” Przywara Maria 31
„Kartofel” Nowak Franciszek 173, 174
„Kasia” Stasińska Katarzyna 211
„Kasper” Mrzonek Waław 52, 53
„Kasztan” Tarpuła Leon 246
„Kaszuba” Stasiek Jan 37,38
„Katarzyna” Wilk Katarzyna 115, 336
„Katolik” Kot Franciszek 170, 179
„Kazek” Staniewski Kazimierz 114
„Kazia” Grzybowska Kazimiera 156
„Kazik” Basista Kazimierz 274 272, 274
„Kazik” Baziur Kazimierz 271
„Kazik” Gołębiowski Ireneusz 170, 173
„Kąkol” Madejski Wiktor 33, 38, 41, 56,
128, 134
„Kelwin” Lenartowicz Kazimierz 245
„Kęcki” Pałka Stanisław 190, 197
„Kędzierzawy” Witek Alfred 176
„Kiddi” Wróblewski Grzegorz 28, 32, 67,
68
„Kielnia” Kafel Stefan 164
„Kielnia” Malara Józef 242
„Kiemlicz” Rozworski Henryk 38
„Kierwej” 67
„Kijowski” Kwapisz Edward 194, 226
„Kilbaczka” Mazela-Serafin Teofila 152
„Klacz” 262
„Kleń” Klita Józef 258, 276
„Kleszcze” Soczówka Edward 61
„Klon” Idzik Jerzy 93
„Klon” Madejski Adolf 42
„Klon” Zwoliński Jan 273, 274
„Klucz” Gawinek Jerzy 171, 174
„Klucz” Maśląg Stefan 58
„Klucz” Świątek Wincenty 102, 124
„Kłós II” Bania Zygmunt 239
„Kłós” Biechoński Jerzy 17, 100, 104, 105,
107, 108, 112, 113, 119, 329, 332
„Kłós” Powałka Jan 216, 220, 226, 227
„Kłós” 121, 335, 337, 338
„Kmicic” Borowski Waław 150

- „Kmieć” Bałaziński Zygmunt 170, 174
„Kmiotek” Tabor Stanisław 48
„Kmita” Dziura-Dziurski Alojzy 71, 157
„Kobus” Pietras Stanisław 271
„Kocioł” 369, 370, 371, 372
„Kogut” Przywara Jan 110
„Kola” 344
„Kolba” Biernacki Tadeusz 280, 333
„Kolba”, „Pliszka” Kowalski Jan 164, 193
„Kolec” Kowalczyk Bolesław 58
„Kolka” Kozłowski Bolesław 68, 70, 72, 200, 307
„Kolumb” Urban Stanisław 70, 341
„Kotek” Lach Józef 58
„Kończan” Dzieduszycki Krzysztof 60
„Komar” Kiszka Leon 161
„Komar” Mołęda Józef 58, 59, 241
„Komar” Puz Marian 29, 100, 101, 104, 112
„Komar” Walczak Władysław 157
„Konar” Koterwa Aleksander 58
„Konar” Krawiec Piotr 163
„Konar” Kubiński Leonard 125
„Konar” Szczerbiński Jerzy 262
„Konar” 116
„Konew” Wilk Marian 250
„Konieczyna” 230
„Konieczynka” Czerwińska Henryka 215, 219
„Konieczynka” Struzik Stanisław 182
„Konieczynka” Wodnicka-Górecka Wanda 219, 222
„Konrad” Gralewski 185
„Konrad” Hyży Adam 69
„Konrad” Molicki Marian 212
„Konrad” Szopa Franciszek 101, 122
„Konwalia” Kemer Stefan 276
„Koper” Babiarczyk Józef 97
„Kopernik” Mitka Mikołaj 152
„Kopieniak” Świda Józef 164
„Kopytko” Janas Piotr 189
„Kora” Papaj Bolesław 286
„Kora” Prokop Stanisława 270
„Korab” Nikolajuk Genadiusz 223, 224, 294, 300
„Koral” Dusza Franciszek 251
„Korbka” Kaim Antoni 163
„Korek” Greła Jan 189
„Korek” Kwaśny Leonard 64, 97
„Kornecik” Chrzan Jan 52, 344, 345
„Kornecik” 339
„Kornecik” 324
„Korona” Łuczynski Jan 104, 107
„Korsarz” Zegan Hilary Henryk 132, 137
„Korwin” Kulesza Jerzy 280
„Korybut” Czarniecki Kazimierz 184
„Korzeń” Zawora Józef 60
„Korzon” Dej Władysław 109, 111
„Kos” Gajda Jan 334
„Kos” Gładkiewicz Stefan 81
„Kos” Krzyworzeka Stanisław 88, 89
„Kos” Kulesza Jan 106, 335
„Kos” Labuda Gerard 221, 223
„Kos” 330
„Kosa” Kauka Waclaw 158
„Kosa” Zych Stanisław 281
„Kosiarz” Kaliński Piotr 163
„Kostek” Leśniak Ryszard 44, 47, 48
„Kostek” Żechowski Stanisław 38, 41
„Kosz” Wyjadłowski Roman 261
„Kot” Budziewski Michał 221
„Kot” Kafel Tadeusz 147, 161
„Kot” Pabisek Stefan 280, 281
„Kot” Przybyła Jan 80
„Kotwiczny” Kuchna Stefan 82, 84
„Kowadelko” Goły Stefan 55, 56
„Kowadło” Pobiegie Waclaw 232
„Kowadło” Władysław Bronisław 247
„Kowal” Srebrnicki Piotr 151, 154, 346
„Kozak” Kaszuba Władysław 58
„Kozak” Łach Mieczysław 248
„Kozioł” Stanek Stanisław 122
„Kóleczo” Wiosło Tomasz 56
„Krakowiak” Majka Wincenty 271
„Kraków” Olender Stefan 115, 336
„Krakus” Stobierski Mieczysław 49
„Kraska” Koźmin Tadeusz 215, 219, 220, 221, 288, 297
„Krasny” Godzikowski 254
„Kratke” Stepien Zygmunt 56, 57
„Krechowianka” Bandała-Porada Bronisława 93, 123
„Kret” Mleczo Stanisław 113
„Krok” Kiliańczyk Zygmunt 64, 73
„Kroma” Kański Marian 277, 278
„Kropido” Cętkiewicz Witold 280, 296, 301
„Kropido” Majcher Piotr 65, 81
„Kropido” Pudo Franciszek 250
„Król” Kukula Józef 262
„Król” Nowak Franciszek 60

- „Król” Pudo Stefan 250
 „Król” Wawer Piotr 165
 „Kruk I” Skulski Stefan 333
 „Kruk” Bachowski Józef 149
 „Kruk” Gardela Piotr 173
 „Kruk” Grzywna Jan 247
 „Kruk” Kallista Stanisław 188
 „Kruk” Kierczyński Kazimierz 210, 265
 „Kruk” Krusiec Stanisław 286
 „Kruk” Mazur Józef 279
 „Kruk” Migas Jerzy 126, 133
 „Kruk” Miś Roman 41
 „Kruk” Szprycha Tadeusz 49, 52, 344
 „Kruk”, „Mściciel” Pietrzyk Józef 74, 283
 „Krupka” Boniszewska-Kurpisz Maria 211
 „Krupka” Stasiak Katarzyna 251
 „Krupka” Stosik Katarzyna 249
 „Krysta” Chełmicka Krystyna 100
 „Krystyna” Skoczek-Marecka Krystyna 122, 123
 „Krystyna” Srebnicka Eugenia 151, 158
 „Kryty” Pawlik Józef 81, 82
 „Krzysztof” 67
 „Krzyś” Kwiatek Leszek Arkadiusz 30
 „Krzywda” Dołęga-Dziedzicki Tadeusz 100, 102, 122, 127, 134
 „Krzywda” Dziedzicki Tadeusz 122
 „Krzywda” Pierzchała Marian 213, 265, 266, 269, 272, 273
 „Ksienia” Łukaszewska Julia 17, 148
 „Księżyc” Orłowski Bogdan 276, 277, 278
 „Księżyk” Budzki Marian 50
 „Kuba” Motyka Jakub 232
 „Kuba” Zaręba Bogusław 117, 363, 364
 „Kubajka” Herian Jan 162
 „Kubek” Misztal Julian 48
 „Kukułka” Ciupidro Bronisław 267
 „Kukułka” Pluta Stanisław 260, 261, 263, 264
 „Kukułka” 356
 „Kukułka” 358, 359
 „Kula” Jagiełło Tadeusz 60
 „Kula” Mogiła Zygmunt 231
 „Kula” Tarnówka Józef 165, 204, 208
 „Kulis” Kowal Stanisław 281
 „Kułak” 219
 „Kupiec” Bandura Czesław 258, 260, 261
 „Kupiec” Smąd Stanisław 97
 „Kurek” Mietnikowski Antoni 216, 230, 232
 „Kurzawa” Nowak Ryszard 251
 „Kurzawa” Waligóra Władysław 236, 248, 253, 255, 320
 „Kusy” Tuchowski Edward 176
 „Kuśmierz” Kafel Kacper 162
 „Kwaśny” Godzikowski Jan 248
 „Kwiatek” Gacek Tadeusz 44
 „Kwiatek” Klęk Józef 176
 „Kwiatek” Krawiec Stanisława 165
 „Kwiatek” Rogóz Teofil 190, 191
 „Kwiatek” Wypych Władysław 280
 „Kwiatek” 176
 „Kwiecień” 178
 „Kwieciński” Lorenc Stanisław 170, 171, 173, 174
 „Laluś” Szostak Eugeniusz 132, 137
 „Lama” Majcher -Trytko 81, 82
 „Lanca” Migas Józef 115, 336
 „Lanca” Wardęga Zygmunt 156, 168
 „Las” Chojnacki Władysław 102, 123
 „Laufer” Ciesielski Władysław 245
 „Lawina” Socha Stanisław 260, 262
 „Lazar” Lipowski Piotr 117, 118, 332, 333, 334, 338
 „Lech” Jaros Franciszek 91, 92
 „Lech” Wolniarski Józef 248, 255, 256
 „Lech” 110
 „Lechita” Sikorski Władysław 245
 „Lek” Sawicki Paweł 291, 299
 „Leliwa” Grabowska Maria 235
 „Leliwa” 71
 „Lemis” Pajączek Józef 252
 „Len” Ratoń Piotr 147, 149
 „Lena” Klimczyk Zofia 211, 212, 270
 „Leszczyna” Cwiertnia 267, 270
 „Leszczyna” Piotrowski Stanisław 221
 „Leszczyna” Szostak Kazimierz 157
 „Leszczyna” Węgrzyn Zygmunt 61
 „Leszek” Sitarz Edward 66, 327
 „Leszek” Szymczyk Zygmunt 344
 „Leszek” 71, 322, 324, 339
 „Leśniak” Klimczyk Jan 51, 343
 „Leśny” Tarka Wiktor 223, 224
 „Lew” Gudowski Jan 249, 251
 „Lew” Kaczmarek Zygmunt 60, 61, 327
 „Lew” Machowski Zdzisław Henryk 105, 335
 „Lew” Olesiński Józef 113, 114

- „Lew” Smok Stanisław 195
 „Lew” Stachurka Julian 45, 48
 „Lew” 71
 „Lew” 89
 „Lewandowski” Łazarek Jan 61
 „Lewar” Knap Bolesław 180
 „Lewar” Oczkowicz Józef 12, 51, 132, 137
 „Lewliwa”???? 235
 „Lilan” Tomczyk Wincenty 189
 „Lilia” Dokołowska Irena 247
 „Lima” Dubaj-Piechota Kazimiera 246
 „Limba” Majcher Łucja 81, 82
 „Limba” Tabeau Zdzisława 170
 „Limba”, „Henrietta” Jezierska Helena 244, 246
 „Lin” Franczak Stanisław 109
 „Lin” Szywała Mieczysław 277
 „Lingwa” Barczyk Tadeusz 181
 „Linka” Boroń Lucjan 152
 „Lipa II” Kukułka Jan 263
 „Lipa” Chabiński Jerzy 221
 „Lipa” Załka Stanisław 262
 „Lipski” Orczyk Witold 164
 „Lis” Adamek Stefan 90, 91, 117
 „Lis” Doberschuetz Zygmunt 207
 „Lis” Duberschuetz Zygmunt 204
 „Lis” Gołębiowski Franciszek 253, 255
 „Lis” Jędrzejkiewicz Józef 281
 „Lis” Krzemień Bolesław 46
 „Lis” Lipczyński Władysław 146, 149, 151
 „Lis” Mogiła Marian 245
 „Lis” Nowak Janina 244, 246
 „Lis” Pienias Jan 277
 „Lis” Rogozik Ludwik 151, 153, 162, 204, 207
 „Lis” Staszkiwicz Stefan 258, 260, 261
 „Lis” Sternak Jan 229
 „Litwin” 211
 „Liza”, „Sikorka” Serafin-Kućmierczyk Leokadia 123
 „Lolek” Saboth Wiesław 90
 „Longin” Możdżeń Tadeusz 265
 „Longin” Wydro Franciszek 334
 „Longinus” Dorman Edward 81
 „Longinus” Mantery Józef 49, 52, 339, 344
 „Longinus” Nowacki Aleksander 273, 274
 „Longinus” Pudo Józef 250
 „Lopek” Mazurek Edward 189
 „Lot” Janiec Mieczysław 213, 217, 232, 266, 286, 315
 „Lot” Srebrnicki Kazimierz 151
 „Lot” Szczepański Wiktor 268
 „Lot”, „Wtyczka” Głodek Józef 240
 „Lotny” Wolniarski Zenon 248, 254, 255, 256
 „Lu” Mularczyk-Kozakowska Krystyna 81, 82
 „Lubicz” Tomczyk Kazimierz 186
 „Luboń” Ciszewski Waław 49
 „Lubor” Kośmider Czesław 197, 201, 305, 312, 364
 „Ludka”, „Jaszko” Słupska Łucja 37, 39
 „Ludwika” Chelmiccka Halina 31
 „Lukryda” Goncik Krystyna 179
 „Lutek” Baca Walenty 93, 327
 „Lutek” Bac-Lutyński Antoni 131, 136
 „Lutowski”, „Orlik” Paradowski Roman 34, 49, 50
 „Luty” Luty-Spychalski Józef 20
 „Łabądz” Frączak Mieczysław 88
 „Łopata”, „Justyn” Koterwa Tadeusz 60
 „Łoś” Nowak Dionizy 104, 105, 108, 333
 „Łoś” 306
 „Łoś” 335
 „Łoś”, „Sprężyna” Oleksy Józef 179, 262
 „Łuczynski” Szwaczka Mieczysław 52, 341
 „Łuczynski” 321, 322
 „Łysek” Doniec Witold 282
 „Machon” Makuch Stanisława 275
 „Maciek” Miechówka Jan 44, 46, 47
 „Maciek” Sosnowski Jan 88
 „Maciek” Tomasik Lucjan 211
 „Macierzanka” Wojtaśkiewicz-Błęszczyńska Henryka 192, 193
 „Magdalena” Szlezynsier Maria 16
 „Magiera” Lodowski Ryszard 114, 336, 337
 „Magnus” Nowak Tadeusz 170, 243
 „Mahort”, „Homer” Gawędzki Stanisław 40
 „Majzel” Krzyk Lucjan 281
 „Mak” Miśkiewicz Stanisław 60
 „Mak” Szych Franciszek 97

- „Mak”, „Zemsta” Gudowski Kamil 139,
140, 142, 154, 187, 194, 346
- „Maka” Kiełtyka Wojciech 160
- „Makar” Baudisch Leopold 337
- „Malina” Bokota Józef 15, 21, 23, 354
- „Malinka” Chuchro Wacław 88, 91
- „Malinowska” Krzciuk Leokadia 94, 327
- „Malinowska” Mudaj Leokadia 93
- „Małutka” Dubajówna-Zaród Otylia 238,
240
- „Małwa” Koszycka-Pietrek Irena 119, 121
- „Małwa” Machnik Elwira 16, 103
- „Małwa” Mularczyk Józef 158
- „Mała”, „Grażyna” Sokołowska-Galica
247
- „Mały Franek” Srebrnicki Franciszek 152
- „Mały Kazik” Wójcik Kazimierz 68
- „Mały” Durbacz Stanisław 247
- „Mały” Kosiński Stanisław 37, 42, 128,
134
- „Mały” Majewski Franciszek 51
- „Mały” Pierzchała Leon 269
- „Mały”, „Jurek”, „Mały Jurek” Kozłowski
Jerzy 28, 32
- „Manius” Latinek Tadeusz 334
- „Mansa” Boroń-Pęczek Marianna 346
- „Mar” Maniak Jan 210
- „Maraton” Markiewicz Marian 236, 247,
248, 253, 255, 316, 319
- „Maraton” 242
- „Marchoń” Knapik Bronisław 167
- „Marcin” Pelka Wincenty 185, 187
- „Marek” Guzik Józef 358
- „Marek” Molicki Witold 258
- „Marek” Muzyk Włodzimierz 184, 198
- „Marek” Pajda Jan 201
- „Marek” Sperka Piotr 239
- „Marek” 356
- „Margiel” 89
- „Maria” Baranek Maria 44, 46
- „Maria” Dołęga-Dziedzicka Teresa 102
- „Maria” Dziedzicka Teresa 127
- „Maria” Strzelecka Stanisława 156
- „Maria”, „Młot” Pokigo Stanisław 260,
263
- „Marianek” 344
- „Marianański” 67
- „Marny”, „Biały” Misztal Jan 77, 78, 109,
328
- „Marański” Majewski Ludwik 154
- „Mars” Korzeniowski 146
- „Mars” Gasiński Roman 139, 246
- „Marta” Bytomska Helena 46
- „Marta” Smolińska Anna 211
- „Mary” Jurga Maria 203, 207
- „Marysia” Budzikowska Henryka 277
- „Marysia” Woźniak Maria 112, 114
- „Maryś” Gończowski Władysław 188
- „Maślanka” Bońkowski Kazimierz 245
- „Mat” Niklewicz Stanisław 69
- „Mat” Śmitkowski Bogdan 102, 116
- „Mat” 110
- „Matka” Dulcka Balbina 173
- „Matylda” Żurek-Wiechowicka Genowefa
167
- „Mazur” Sowa Bolesław 16
- „Mączka” Gogulski Mieczysław 151, 204,
207
- „Mądry” Baranek Piotr 152
- „Medon” Kita Stanisław 271, 273, 274
- „Meduzy” Krasiński Zbigniew 42
- „Megon” Głowacki Henryk 68
- „Melisa” Klimczyk Anna 211, 212, 265,
269, 270
- „Merkury 1” 68
- „Merkury 2” Niklewicz Czesław 63, 68
- „Mewa” Gaszyńska-Kryplewska Anna
149, 154, 205, 208
- „Mewa” Sklenarska Maria 28
- „Mewa” Terenkoczy Maria 28
- „Mewka” Miklaszewski Marian 267, 271,
273, 274
- „Michał” Maj Kazimierz 255
- „Michał” Rynkowski Władysław 100, 104
- „Miech”, „Spółem” Skowron Stanisław
71, 239
- „Miecia” Wiejowska Mieczysława 16
- „Mieczczyk” Janecki Antoni 156, 167, 168,
206, 208
- „Mieczczyk” Jarecki Antoni 150, 157
- „Mieczczyk” 166
- „Mikrofon” Dutkiewicz Barbara 244, 246
- „Mikrofon” Koźmiński Mieczysław 247
- „Mila” Styczniewski Marian 146
- „Milczyński” Żelaśkiewicz Tadeusz 33,
128, 134
- „Miła” Świetlicka Bogumiła 211, 212
- „Miła” Witkowska Pelagia 158
- „Miły” Chacki Tadeusz 191
- „Miły” Masłowski Waldemar 170, 173,

- 175, 203, 207
- „Mir” Płaczynski Kazimierz 37,42
- „Mira” Parzniewska Kazimiera 88
- „Mira”, „Marysia” Olszewska Maria 174, 294, 300
- „Mirez” Borowski Stanisław 244, 246, 254
- „Mirosław” Rumas Jan 259, 283
- „Mirs” Borawski Włodzimierz 271
- „Mirusia” Bieleński Mieczysław 89
- „Miś” Mierzwiński Michał 220, 223
- „Młody” Chmiel Eugeniusz 88
- „Młot” Bienias Franciszek 269
- „Młot” Boroń Tomasz 146, 153
- „Młot” Huma Bolesław 97, 129, 135
- „Młot” Majka Kazimierz 244, 246
- „Młot” Ozdoba Stefan 267
- „Młot” Plebański Józef 242
- „Młot” Przybysławski Kazimierz 210, 273, 327
- „Młot” Robak Józef 254
- „Młot” Szajnach Karol 31, 32
- „Młot” Żabicki Stefan 60
- „Młot” 232
- „Mnich” Trafiałek Józef 34,49, 126, 133
- „Modrzew” Gas Stanisław 106, 122, 333
- „Modrzew” Rogozik Karol 141, 151, 158, 162, 203, 207
- „Modrzew” 338
- „Mohort” Pienkowski Jan 140, 144, 150, 155, 157, 160, 164, 165, 166, 172, 348, 349
- „Morel” Włodarczyk Józef 101, 117
- „Morus” Biały Witold 336
- „Morus” Kowalczyk Władysław 60
- „Most” Dej Feliks 70, 72, 307, 309
- „Mostek” Babiarez-Wiśniowski Alfons 96, 97
- „Motor” Niedzielski Stanisław 241, 242
- „Mózg” Marzec Waclaw 282
- „Mroczek” Dudek Stefan 260, 278
- „Mroczek” Ostachowski Wojciech 161, 165
- „Mrówka” Włodarczyk Jerzy 42, 131, 137
- „Mróz” Mrozowski Józef 159
- „Mściciel” Antos Aleksander 188
- „Mściciel” Kulesza 105
- „Mściciel” Madejski Roman 33, 41
- „Mściciel” Serda Antoni 45
- „Mściwy” Przyjemski Stanisław 267, 271
- „Mucha” Bieławski Mieczysław 344
- „Mucha” Masalski Jerzy 92
- „Mur” 280
- „Murarz” Marzec Józef 75, 76, 88, 89, 91, 94
- „Mustafa” Ścigaj Lech 42
- „Myły” Lech Franciszek 264
- „Myszka” Dziobek-Dobrzańska Marianna 148, 151, 154, 187
- „Myszkowska” Keferstein-Podleżańska Halina 140, 143, 149, 193
- „Mysliwiec” Machnik Józef 16, 103
- „Nadwiślak” Podkopał Stanisław 235
- „Nadzieja” Adamczyk Danuta 49, 53
- „Nadzieja” Jabłoński 357
- „Nadzieja” 369, 370
- „Nagan” Machnik Franciszek 109
- „Nałęcz” Trzaska Bogusław 174, 178
- „Narcyz” Gieszczyk Anna 91, 131, 136
- „Narew” Baranek Jan 47, 147, 151
- „Natasza” Regucka-Redel Maria 167
- „Neger” Banasiewicz Kazimierz 237
- „Nela” Danecka Natalia 63
- „Nemo” Dmowski Józef 212, 215, 232, 288, 297
- „Nenufar” Grabowska Aniela 100, 171, 184, 185, 187, 192
- „Neptun” Zuchowski Kazimierz 175
- „Neptun” Żuchowicz Kazimierz 173
- „Neron” Chećko Jerzy 55, 129, 135
- „Newek” 355, 358, 359
- „Nić” Bułowa Waleria 196
- „Nida” Ciołek Henryk 285
- „Nida” Klepka Waclaw 220, 223, 224, 225
- „Nida” Nowak Roman 15,16, 17, 22, 24, 27, 112, 116, 215, 219, 220, 221
- „Niebora” Pađło Stanisław 212, 258, 260, 261, 262, 263, 276
- „Niedźwiadek” Okulicki Leopold 108
- „Niedźwiadek” Szczepański Wincenty 281
- „Nieprzewidziany” Czarny Jan 247
- „Nieśmiały” Przyjemski Władysław 265
- „Niezapominajka” Zadecka Pelagia 155
- „Nina” Łuczyńska Franciszka 71
- „Nina” 153
- „Ninka” Paluch Janina 100, 104, 105, 107
- „Noc” 89, 90
- „Noga” Grela Marian 189
- „Norwid”, „Zrąb” Krawczyk Stanisław 53, 59, 163, 313

- „Notka” Chlewska Romana 30
 „Nozer” Otwinowski Antoni 61
 „Nożyce” Górski Henryk 344
 „Nóż” Marzec Mieczysław 284
 „Nóż” Piaskiewicz Józef 278
 „Nóż” Szymański Józef 163, 271
- „Obrączka” Obwiosło Tomasz 57, 318
 „Obuch” Sawczyński Mieczysław 176, 327
 „Obuchowicz” Stolarski Modest 78, 80
 „Oczko” Subocz Jadwiga 173
 „Odweł” Miklaszewski Marian 210, 259,
 265, 266, 268, 269, 272, 274, 288,
 297, 361,
 „Ogień” Żywaczewski Bolesław 52
 „Ogrodnik” Grzesica Jan 192
 „Okno” Latos Stanisław 158, 279, 290, 298
 „Oko” Ćwiertnia Piotr 279, 286
 „Okon” Dutkiewicz Stefan 247
 „Okon” Pawlak Waclaw 285
 „Okon” 372
 „Okrajnek” Palmąka Jan 100, 103
 „Oksza” Pałka Jan 192
 „Olcha” Łapiński Józef 53
 „Olech” Czekaj Stefan 361
 „Olek” Tochowicz Aleksander 51
 „Olga” Downarowicz Maria 30, 68
 „Olga” Horoszkiewicz-Downarowicz
 Maria 129, 135
 „Olga” Krzciuk Aniela 66, 93, 94, 95, 97
 „Olga” Madej-Bystroń Aleksandra 88
 „Olga” Olkuśnik Helena 68, 128, 135
 „Olga” Piątkowska Aleksandra 270
 „Olga” Piotrkowska Aleksandra 212
 „Olgierd” Banaś Ignacy 171, 173, 174
 „Olgierd” Malara-Łucki Józef 51, 322,
 328, 329, 331, 339, 340, 341, 342, 343
 „Olgierd” 313
 „Olimp” Szota Bronisław 141
 „Olimp” Szota Stanisław 197, 198
 „Olka” Konopczyńska Maria 149, 164
 „Olszewski” Otwinowski Władysław 60
 „Omega” Nowak Lech 115, 334, 336
 „Opal” Topór Marian 82, 83
 „Optyk” Kolczyński Mieczysław 249
 „Oracz” Dąbek Stanisław 247
 „Oracz” Kalinowski Tadeusz 81, 83
 „Oracz” Mrzonek Jan 51, 52
 „Orbid” Borowski Zbigniew 339
- „Orchidea”, „Dorota” Roznowska-Nowak
 Seweryna 279
 „Orczyk” Kosiński Zygmunt 42, 57
 „Ordon” Trela Tadeusz 42
 „Organ” Grzebieluch Franciszek 3, 27,
 127, 133
 „Orion” Gwiazda Bolesław 185, 187, 189,
 190
 „Orion” 215
 „Orkan” Trójniak Michał 63
 „Orkan” 67
 „Orlecki” Saylor Jerzy 223, 224
 „Orlik” Czarniecki Jan 261
 „Orlik” Jaskulski Stanisław 114, 333
 „Orlik” Książek Mieczysław 64, 210, 235,
 238, 255
 „Orlik” Żelaśkiewicz Józef 33, 37, 42
 „Orski” Chuchro Alojzy 190, 197
 „Orzech II” Galwas Stefan 267, 272, 273
 „Orzech” Gruszka Władysław 115, 336
 „Orzech” Klinta Wincenty 259, 261
 „Orzech” Klita Wincenty 258, 275
 „Orzech” Lędzwa Witold 125, 131, 136
 „Orzech” Nowak Antoni 189, 199
 „Orzeł II” Gierka Jan 245
 „Orzeł” Jankowski Jan 12, 205, 208
 „Orzeł” Ludzik Paweł 142, 146, 147, 156
 „Orzeł” Molicki Marian 210
 „Orzeł” Oraczewski Władysław 112
 „Orzeł” Pająk Zygmunt 280
 „Orzeł” Sourek Stanisław 344
 „Orzeł” Warchołowski Konrad 86
 „Orzeł” Żurada Julian 165
 „Orzeł” Żylski Kazimierz 244, 245
 „Orzeł” 370
 „Osa” Jaskólski Jan 107
 „Osa”, „Ostra” Kita Zofia 212, 270
 „Oselka” Kajza Stefan 162
 „Osika” Krawczyk Józef 73, 93, 327
 „Osika” Łapiński Jerzy 52, 54, 86, 344
 „Osika” 331
 „Oskar” 90
 „Osobowy” Bachowski Jan
 „Ostoja” Ostrych Józef 159
 „Ostrowiak” Tomczyk Kazimierz 235
 „Ostrowski” Cień Tadeusz 184, 191, 197
 „Ostry” Chycki Stefan 191
 „Ostry” Nowak Józef 69, 187
 „Ostrze” Warzecha Franciszek 115
 „Ostrzebalski” Tondos Julian 33, 93

- „Oszczep” Kopec Stanisław 217, 232, 260,
 275, 276, 277, 278, 290, 298
 „Ośnik”, „Muzyk” Woźniak Władysław
 155, 158
 „Ozaryn” Nowakowski Adolf 53
- „Palcz” Walter Stanisław 238
 „Palczyk” Kuranowski Józef 106, 333
 „Pałak” Ptaszkowski Józef 148, 164
 „Pałka” Pachol Zygmunt 42, 60
 „Pantera” Klęk Henryk 71
 „Pantera” Łakomski 336
 „Pantera” Pudo Bronisław 250
 „Pantera” Siemiński Władysław 115, 336
 „Paproc” Podsiadło Józef 258, 261, 262
 „Parabela” Molęda Tadeusz 52
 „Pat” Ruszczynski Bogdan 250
 „Patoła” Pomorski Jerzy 154
 „Paulus” Gręda Józef 232, 285, 286, 290,
 298
 „Paulus” Konieczny Marian 267
 „Paw” Molenda Zygmunt 58
 „Pawel” Marzec Mieczysław 245
 „Pawel” Włoczek Paweł 28
 „Pawel” 95
 „Pawełek” Latacz Stanisław 192
 „Pawełek” Szota Piotr 192
 „Pazur” Adrianowicz Tomasz 34, 44, 55,
 56, 57, 318
 „Pchła” Domagalski Wojciech 154
 „Pech” Kołodziej Paweł 122
 „Pela” Mrozowska Pelagia 180
 „Peowiak” Wilk Stanisław 115, 336
 „Perełka” Lazar Paweł 53
 „Pewny” Pawlik Stefan 171, 178, 179, 180
 „Pęczak” Kurowski 90
 „Pęczak” 91
 „Pędzel” Gomółka Władysław 146
 „Pęk” Robak Józef 253, 254
 „Piastowicz” Gała Stefan 161
 „Piec” Tkacz Jerzy 71
 „Pieczarka” Nawrot Alicja 200
 „Piega” Dymacz Józef 158
 „Piekarz” Zgadzaj Jakub 174
 „Pierścionek” Oleksy Maria 179
 „Piętaszek” Grudzień Stefan 213, 258, 261
 „Pigon” Pawlik Stanisław 159
 „Piguła” Korzeniowski Wacław 161
 „Pik” Amrongowicz Kazimierz 281
- „Pik” Jędrychowski Julian 80, 91
 „Pik” Sienkowski Edmund 16, 29, 100, 104
 „Pik” 357
 „Pikolo” Łach Witold 235, 238
 „Pilnik” Gajos Władysław 39
 „Pilny” Bartosik Eugeniusz 239, 241
 „Pilot” Barnecki Jerzy 105
 „Pilot” Bernacki Jerzy Bronisław 104, 108,
 131, 136, 332
 „Pilot” Biernacki Jerzy 107, 335, 336, 337,
 338
 „Piła” Nowak Jan 334
 „Piorun” Krzyk Józef 119, 334
 „Piorun”, „Pawian” Kowal Zygmunt 332,
 336
 „Piotrowski” 90
 „Pióro” Maj Edward 271
 „Pirania” Langert Jan 224
 „Pirat” 89
 „Pistolet” 111
 „Plater” Łuczyński Wojciech 337
 „Pliszka” Mrozowski Tadeusz 224
 „Pliszka” Sadowska Maria 100
 „Pług” Majcher Jan 81
 „Pług” Postolek Franciszek 161
 „Podbiał” Gil Jan 193, 195
 „Podbipięta” Katarzyński Roman 149
 „Podhalicz”, „Bystry” Polak Józef 83, 84
 „Podstawek” Smaczyński Władysław 279
 „Podstawek” 231
 „Pogoń” Renner Leokadia 153, 154
 „Pogromca” Jaluś Władysław 245
 „Pogromca” Lubaszka Stefan 272, 274
 „Pogromen” 251
 „Poker” Kułaga Tomasz 334
 „Pokłos” Żurawski Władysław 148
 „Pokorny” Nowak Franciszek 244
 „Pokusa” Sobieraj Zofia 212, 270
 „Polan II” Ciepeliowski Ryszard 106, 335
 „Polan” Kura (Kurowski) Jan 122, 251,
 333
 „Polonia” Gruda Jan 262
 „Pomidor” Chečko Jan 34, 55
 „Pomidor”, „Hardy” Kucki Jan 89
 „Pomstowicz” Rejdak Jan 52, 322, 323,
 324, 325, 339, 340, 343, 344
 „Pomysłowy” Zaręba Edward 242, 256, 317
 „Ponar” Iglewski Antoni 15, 21, 23, 321,
 322, 325, 327, 339, 340
 „Ponton” 90

- „Poranek” Gawęcki Zenon 96
 „Poranek” Piątkowski Kazimierz 56, 132, 137
 „Portos” Skórczyński Mieczysław 106, 335
 „Postęp” 344
 „Pośpiech” Kowalczyk Stanisław 197
 „Potok” Gibek Hieronim 70
 „Powaga” Laskowski Stanisław 219, 294, 300
 „Powój” Kabat Edward 279
 „Powój” Polak Wanda 180
 „Poziomka” Wyląg Franciszka 193
 „Prawy” Karoń Jan 153
 „Prądnicki” Pasternak Roman 150
 „Prądczyński” Zaród Walery 235, 238, 240, 241, 242, 318
 „Prezes” 67
 „Pręt” Pawłowski Edward 51
 „Proch” Huma Antoni 97, 130, 135
 „Profesor”, „Piotr” Bochnak Leopold 15, 16, 21, 23
 „Prokopowicz” Słota Piotr 258, 261, 264
 „Promień” Gawędzki Franciszek 38
 „Promień” Żelaśkiewicz Mieczysław 38
 „Protazy”, „Kartusz” Majcher Marian 82, 83
 „Przebój” Karcz Jan 246
 „Przełęcz” Grabowski Józef 196, 197
 „Przemsza” Bratek Romuald 176
 „Przeworski” Krupa Teofil 60
 „Przybysz” Kot Kazimierz 58
 „Pstrąg” Przybyszewski Jerzy 28, 32
 „Pstrąg” 67
 „Pszczółka” Huma-Wesołowska Zofia 97, 130, 135
 „Pszczółka” Paluch Jan 105, 322, 339, 340
 „Pszczółka” 322, 323, 324, 325
 „Pszczylaszczka” Jastrząg Genowefa 194
 „Ptak” Gurbiel 89
 „Ptak” Podyma Franciszek 50, 95
 „Ptak” Sowa Bronisław 39, 58
 „Ptaszek” 361
 „Puszczyc” Majka Roman 235, 244, 246
 „Puszczyc” Sobczyk Stefan 69
 „Rabarbar” Lemberski Edmund 194
 „Radwan” 67
 „Rafał” Karaszkiewicz Juliusz 163
 „Rafał” Musiałka Stanisław 357
 „Rak” Ratoń Edward 149, 156
 „Rak” Zadęcki Zbigniew 151
 „Rak” Załęski Zbigniew 147
 „Ramzes” Głębki Leon 103, 306, 333, 365
 „Ramzes” Głombki Leon 105
 „Ramzes” Grudzien Stanisław 249, 252
 „Raróg” Sokołowski Henryk 105
 „Ratunek”, „Cichy”, „Dębski” Małuj Wacław 49, 63
 „Rawa” Michalski Edward 211, 266, 268, 271
 „Rawicz” Ziółkowski Tadeusz 81
 „Rawicz” Żwan Józef 248
 „Rączka” Jaros Zygmunt 49
 „Rączy” Drażkiewicz Henryk 192
 „Regiński” Krzyszkwicz Bolesław 65, 93, 95, 96, 307
 „Rejtan” Ciesielski Wincenty 64, 77, 328
 „Rekin” Rokicki Franciszek 276
 „Ren” Dąbrowski Henryk 292, 299
 „Repono” 164
 „Rębacz” Szczepka Tomasz 75, 76
 „Rędzina” Gibek Zofia 30
 „Robak” Szczepka Stanisław 73
 „Robak”, „Oracz” Lis Jan 63
 „Robert” Jasik Marian 71, 84, 307, 309, 363
 „Robinson” 67
 „Roch” Kowalski Józef 88, 180
 „Roch” Krzemień Jan 56
 „Roch” Krzemień Roman 55
 „Roch” Mołęda Marian 51, 52, 54, 344
 „Roch” 321, 322
 „Rodendron” Morstin A. L. 104
 „Rogala” Żarnowski Henryk 153
 „Rogowski” Krochmal Władysław 60
 „Rokita” Pęczalski Stefan 238
 „Rola” Kaczmarek Mieczysław Leszek 261, 263
 „Rola” Semka Ryszard 85, 305
 „Roland” Kaciński Edward 268
 „Roland” Kusak Bolesław 265
 „Roland” Urban Julian 27, 66, 69, 93
 „Roland” Hyla Józef 75
 „Rolnik” Kosicki Prot 222, 228
 „Rom”, „Smyczek” Checko Józef 151
 „Romek” Gierszczyk Stanisław 181
 „Ropucha” Stasik Stanisław 210
 „Rosa” Piątkowska Daniela 56
 „Rosa” Piątkowska Genowefa 55
 „Rostański” Niedojadło Antoni 31, 67, 70
 „Rota” 67

- „Rozmach” Urbański Ludwik 276, 285, 286
- „Rozmaryn” Szlezinger Maria 74
- „Rozpęd” Papaj Jan 286
- „Rozważny” Madejski Jan 147
- „Roża” Tarasin Stanisław 163
- „Róg” Siwiec Stanisław 267
- „Róg” Szybelski Roman 96
- „Róg” 89
- „Rój” Sowa Stanisław 210, 211, 230, 258, 265, 271
- „Rólf” Gołąb Jan 115
- „Róża” Kowalski Stefan 164, 267
- „Róża” Liberka Zofia 194
- „Róża” Molenda Janina 266
- „Róża” Molenda-Kita 270
- „Róża” Pieszczek Maria 149, 163
- „Róża” Sarniak Katarzyna 131, 136
- „Róża” Szymczak Teodora 53
- „Ruch” Goik Antoni 344
- „Rudol” Pisarek Marian 70, 71
- „Ruj” Wesołowski Jerzy 40, 59, 60, 61
- „Rusin” 344
- „Rusznikarz” Niedulski Jan 240
- „Ryba” Kucka Józef 282
- „Rybak” Raj Feliks 61
- „Ryбка” Gończewska-Struzik Krystyna 192, 194
- „Ryбка” Kula Krystyna 266
- „Rydz” Markiewicz Fryderyk 81, 83
- „Ryk” Marszewski Jan 283
- „Rynwid” Krochmal Stanisław 50, 131, 136
- „Rysiek” 66
- „Ryska” Potryk Stefania 246
- „Ryszard” Jędruch Tadeusz 50, 313
- „Ryszard” Kubat Józef 179
- „Ryszard” Soliński Juliusz 215, 219, 221
- „Ryszard” 80
- „Ryś II” Dyszewski Władysław 267
- „Ryś II” Lis Marian 344
- „Ryś” Biel Stefan 284
- „Ryś” Dyszewski Mieczysław 269, 272, 273
- „Ryś” Gądek Bolesław 165
- „Ryś” Gonkiewicz Feliks 83
- „Ryś” Haberda Edmund 172, 175, 176
- „Ryś” Karnaś Stanisław 279
- „Ryś” Kawiorski Stanisław 224
- „Ryś” Liliński Tadeusz 263
- „Ryś” Misztal Michał 77, 79, 328, 329, 344
- „Ryś” Molenda Mieczysław 61
- „Ryś” Piegza Jan 229
- „Ryś” Sroczyński Marian 262
- „Ryś” Thugutt Wanda 280, 281, 293, 295, 300
- „Ryś” Tochowicz Ryszard 70
- „Ryś” Waligórski Tadeusz 262
- „Ryś”, „Błyskawica” Pelan Roman 184, 194, 196, 197
- „Rzecki”, „Pień” Paletko Stanisław 109
- „Rzepicha”, „Marta” Janecka Helena 156, 167
- „Rzędzian” Szczepański Neryk 176
- „Saba” Huma Tekla 97
- „Sacharyna” Ciurlik Józef 277
- „Sak” Sztelerja Józef 334
- „Salwa” 67
- „Salwarsan” Olwiński Stanisław 254
- „Sam” Jałocha Mieczysław 241
- „Sam” Włosiński Stanisław 215, 217, 219, 221
- „Sam”, „Janusz” Gutkowski Stanisław Jan 27, 32, 126, 133, 321
- „Samarytanka” Nikolajuk-Sokołowska Nina 221, 223, 224, 293, 300
- „Saper” Bojko Bogusław 239, 240, 241, 242, 289, 298
- „Saper” 167
- „Sarenka” Siudy Janina 149, 163
- „Sarna” Fabiański Stanisław 192, 193, 194
- „Sarna” Kopeć Irena 278, 290, 298
- „Sarna” Niziołek-Kopeć Irena 277
- „Sarna” Szota Mieczysław 198
- „Sarna” Tatarczuch Maria 212, 246, 254
- „Sas” Dzieduszycki Marcin 60, 61
- „Satanela” Chrzanowicz Danuta 266
- „Sawa” Jertzowski Marian 175, 190
- „Sawa” Szarek Karol Franciszek 66, 70, 71, 93, 94, 96, 306, 307
- „Serafin” Sarwa Tadeusz 185, 189, 191
- „Serafin” Sobieraj Maciej 199
- „Serafin” Sobieraj Mikołaj 188, 191
- „Serdenko” Tarasin Teofil 162
- „Serduszko” Bakowski Józef 283
- „Sewer” 362
- „Sewer”, „Snop” Zawarczyński Roman 210, 319

- „Seweryn” 211
- „Sęk” Grudzień Jan 284
- „Sęk” Kowalczyk August 83
- „Sęk” Sowa Antoni 59
- „Sęk” Sujak 95, 96
- „Sęk” Warso Roman 102, 106
- „Sęp” Grudzień Edward 249, 250
- „Sęp” Jasiński Henryk 113, 115, 307
- „Sęp” Kamiński 184
- „Sęp” Lejman Stanisław 73
- „Sęp” Lis Mieczysław 93, 95, 306
- „Sęp” Maćkiewicz Henryk 281, 282
- „Sęp” Oczkowicz Stanisław 50
- „Sęp” Pętlic Włodzimierz 161
- „Sęp” Surowiec Zygmun 199
- „Sęp” Zyguła Jerzy 41, 43
- „Sęp” 67, 370
- „Sfinks” Markiewicz Stefan 192
- „Sfinks”, „Sęp”, „Sokół” Nowak Zygmun 106, 170, 205, 208, 335
- „Sierota” Kozera Stanisław 249, 250, 252
- „Sierpień” Strzałka Stanisław 179
- „Siewuk” Ziemiński Mieczysław 28, 32
- „Sikora” Kowalski Edward 53, 70
- „Sitwa” Mucha Witold 82, 84
- „Skalny” Rogoń Jan 163
- „Skalpel” Grębowski Karol 238
- „Skała II” Ostrowski Włodzimierz 100, 126, 133, 334
- „Skarlet” Ofmańska Jadwiga 154
- „Skiba” Fałęcki Wacław 271
- „Skiba” Kowal Tadeusz 259, 280, 281
- „Skiba” Sokołowski Henryk 179, 210, 235, 238, 255
- „Skiba” 338
- „Skoczek” Musiał Bronisław 125
- „Skorpion”, „Kostek” Krasieński Chryzogon 38, 39, 41, 42
- „Skowronek” Bednarski Czesław 283
- „Skowronek” Wojtusik Tadeusz 247, 262
- „Skowronek” Wójcik Jerzy 216
- „Skryty” 67
- „Skrzetuski” Huma Stanisław 64, 97, 129, 135
- „Skrzetuski” Mularczyk Szczepan 81
- „Skrzetuski”, „Lipa” Gazda Bronisław 250
- „Słaby” Żmigrocki Michał 77
- „Sława” Jankowska Maria 149, 163, 164, 180
- „Sława” Sklenarska-Barczyńska Anna 27, 28, 70, 127, 134
- „Słoma” Radecki Stanisław 79, 328, 344
- „Słomiński” Żakowski Bolesław 95
- „Słoneczko” Kwapisz Kazimierz 226
- „Słoneczko” Motyka-Kwapisz Kazimiera 291, 299
- „Słoń”, „Lis” Issa Aleksander (syn) 212, 215, 217, 218, 219, 222, 223, 228, 288, 297
- „Słota” Prokopowicz Piotr 264, 275
- „Słota” 260
- „Słowik” Brzemia Karol 52, 344
- „Słowik” Malinowski Julian 29, 33, 42
- „Słowik” Rydlewski Stefan 277
- „Słowik” Strzelski Władysław 333
- „Słowik” Wesołowski Andrzej 65, 93, 95, 350, 365, 378
- „Słowik” 322, 323, 324, 339, 340
- „Słup” Sroka Stanisław 240, 241, 242
- „Smerdek” Olkuśnik Mieczysław 39
- „Smętek” Siuda Józef 252
- „Smok” 90
- „Smrek” Wojtasik Edward 224
- „Smutny” Bartosz Władysław 254
- „Smutny” Kurek Stanisław 141
- „Sobótka”, „Sobotka” Sokołowski Józef 211, 232, 289, 297
- „Sokolica” Tatarczuch-Gołębiowska Janina 212, 246, 254
- „Sokolik” Chylak Józef 317
- „Sokolik” Helak Józef 242
- „Sokolnicki” Kałwa Stanisław 31, 63, 66, 73
- „Sokolnicki” 75
- „Sokół II” Gołębiowski Adolf 12, 241, 242, 248, 253, 254, 255, 290, 298, 320
- „Sokół” Adamczyk Mieczysław 335
- „Sokół” Bielnik Mieczysław 245
- „Sokół” Filus Jan 58
- „Sokół” Garbasz Mieczysław 38, 57
- „Sokół” Guzik Jerzy 115
- „Sokół” Ozdoba Edward 118, 334
- „Sokół” Pudo Franciszek 236, 237, 247, 249, 250, 319
- „Sokół” Rybczyński Ryszard 190
- „Sokół” Siwik Stanisław 211, 252, 272
- „Sokół” Słupik Julian 242, 266
- „Sokół” Sokołowski Janusz 268
- „Sokół” Wilk Lucjan 152
- „Sokół” 90

- „SOS” Orzechowski Sylwester 139, 140, 173
- „Sosna” Jaworski Stefan 61
- „Sosna” Koza Stanisław 281
- „Sosna” Obwiosło Władysław 55
- „Sosna” Srebrnicki Mikołaj 147, 152
- „Sosna” Szwejowicz Stanisław 333
- „Sosna”, „Grabica” Gamrat Mieczysław 179
- „Sosnowski” Krzciuk Franciszek 66, 93, 94, 95, 327
- „Sowa” Juszczyk Czesław 253, 256
- „Sowa” Szmidka Stanisław 185
- „Sowiński” Paulus Stanisław 112
- „Sowiński” Pawlus Władysław 118, 130, 136, 332, 336
- „Sójka” Borowski Jan 119, 120
- „Sprytny” Magdziasz Stefan 225
- „Sprytny” Szczygłowski Antoni 41
- „Sprzączka” Pasek Rudolf Zbysław 37,42
- „Srogi” Luty Stanisław 106, 333
- „Sroka II” Kocel Wiesław 246, 247,318
- „Sroka” Guzik Jan 334
- „Stach” Jagiełło Stanisław 276
- „Stach” Klima Stefan 89
- „Stacha” Sowa Eugenia 210, 211, 230, 271
- „Stachon” Stępień Kazimierz 251
- „Stal” Dziadyk Jan 92
- „Stal” Wałek Kazimierz 184
- „Stal” Woźniakowski Kazimierz 242
- „Stalin” Pitek Stanisław 260
- „Stalowy” Cugowski Jan 278
- „Stalowy” Ćwik Stanisław 231
- „Stały” Kilian Wiktor 284
- „Stanisław Gręb” Sobczyk Zbigniew 215
- „Stańka” Marzec Stanisław 265
- „Stasia” Gałuszynski Stanisław 283
- „Staszek”, „Stasiek” Gidek Edward 220, 226, 227
- „Stas” Arkuszewski Stanisław 192
- „Stecki” Szwej Stanisław 197
- „Stefa” Porębska Stefania 44
- „Stefan” Doroszewski Antoni 15
- „Stefan” Pytel Stanisław 103
- „Stokrotka” Dublińska Natalia 194
- „Stokrotka” Madejska-Prądyńska Marianna 37
- „Stokrotka” Przykowska Regina Maria 102, 113
- „Stokrotka” Stokłosa Eleonora 49, 53
- „Stójka” Konarski Franciszek 97
- „Strach” Gawęda Stanisław 158
- „Stragan” Kallista Józef 93, 95
- „Strażak” Skowron Józef 242
- „Strug” Huma Edward 97
- „Strwiąż” Bojko Stanisław 283
- „Strzał” Niewiara Władysław 344
- „Strzał” Terlecki Władysław 27, 127, 134
- „Strzała” Filus Stanisław 33
- „Strzała” Głabek Bohdan 282
- „Strzała” Libura Stanisław 333
- „Strzała” 338
- „Strzałka” Młot Franciszek 174
- „Strzygieł” Kotnis Teofil 197
- „Styczeń” Szałas Józef 60
- „Sułek” Sułkowski Edward 181
- „Swarożyc” Sławoń Piotr 27,28, 29, 31, 32, 63, 65, 126, 133
- „Syrek” Bratek Lucjan 176
- „Syrena” Majka Kazimiera 235, 244, 246
- „Syrenka” Kafel Janina 161
- „Szabelski” Grela Władysław 120, 230
- „Szabelski” 89
- „Szabla” Jarzyna Tadeusz 247
- „Szabla” Wojdała Wincenty 147, 156, 167, 168
- „Szach”, „Dyp” Walczak Tadeusz 267, 272, 273, 286
- „Szafa” Prostack Stanisław 247
- „Szafran” Gola Bronisław 34,49, 126, 340
- „Szaleniec” Kołodziej Franciszek 52, 54, 344, 345
- „Szaleniec” 304
- „Szamot” Banach Tomasz 30
- „Szarak” Korpetta Kazimierz 220, 221, 223, 224
- „Szarak” Orłowski Władysław 277
- „Szarak” Wilk Józef 250
- „Szarak” Zajac Franciszek 242
- „Szarota” Gajosiński Zdzisław 40, 43, 97
- „Szarotka II” Paszkiewicz Teodozja 196
- „Szarotka” Jezierski Jerzy 244
- „Szarotka” Krzciuk Krystyna 94, 95, 327
- „Szarotka” Książek-Petryk Maria 247
- „Szarotka” Łypaczewska Julianna 79, 129, 135
- „Szarotka” Malara Krystyna 49, 53
- „Szarotka” Oleksiewicz Anna 165
- „Szarotka” Skrzyniowska-Litewka Anna 167

- „Szarotka” Szwej Helena 192, 196
 „Szarotka” Zemchała Helena 88
 „Szarotka” Zewska Stanisława 56
 „Szary” Dąbrowski Władysław 344
 „Szary” Łybiński Leon 268
 „Szary” Skrzypek Edmund 159
 „Szary” Słota Edward 68, 70
 „Szary” Wróbel Marian 201
 „Szary” Zgliński Leon 268
 „Szczepaniak” Zadecki Mikołaj 151
 „Szczeppek” Szczerba Szczepan 267, 272,
 273
 „Szczerbowicz” Wrzesiński Stanisław 324,
 339
 „Szczerbowski”, „Szczerbowicz” Wójcik
 Roman 52, 344
 „Szczer” 191
 „Szczyt” Figiel Marian 249
 „Szerszeń” Lisowski Jerzy 42
 „Szkłanka” Cichy Józef 247
 „Szlak” Śladowski Józef 168
 „Szlemik” Walewski Dominik 184, 185,
 196
 „Szmer” Szałas Stanisław 61
 „Sznurek” Rogólski Jan 242
 „Szofer” Bochenek Józef 334
 „Szopa” Bańbuła Stanisław 52
 „Szpak” Prokop Marian 267
 „Szpak” Steinhof Stanisław 258, 261, 276
 „Szpak” Śladowski Władysław 159
 „Szpulka” Żelaśkiewicz Wincenty 40
 „Szreniawa” Rodak Waław 112, 113, 116
 „Sztaba” Juszczuk 317
 „Sztaba” 90
 „Sztacheta” Galwas Mieczysław 280
 „Sztajder” Grela Stanisław 61
 „Szumny” Zegan Stanisław 51, 52, 322,
 323, 324, 325, 339, 340, 344
 „Szur” Lipiński Franciszek 187, 191
 „Szybki” Kański Kazimierz 71
 „Szybowiec” Wciśliński Stefan Tadeusz
 106, 335
 „Szybowski” Budzisz Jan 46
 „Szyk” Motyka Apoloniusz 86
 „Szyszka” Lupa Emil 132, 137

 „Ścibor” Zagrodnik Czesław 263
 „Ścigacz” Zgoda Jan 161
 „Ślązak” Podgórski Józef 153

 „Śliwa” Nawrocki Eugeniusz 184, 187
 „Śliwa” 251
 „Śmiały” Dulski Franciszek 139, 140, 173
 „Śmiały” Kasza Jan 124
 „Śmiały” Paluch Wincenty 100, 104
 „Śmiały” Strona Mieczysław 92
 „Śmiały”, „Trójgrot” Żelaśkiewicz Jerzy
 40, 42, 260
 „Śmiech” Stachnik Mieczysław 34, 44,
 45, 47
 „Śmigły”, „Poziomka” Majcher Stanisław
 83, 88, 231
 „Śnieg” Rola Piotr 181
 „Śniezka” Skrzypczak-Nabagło Janina 16
 „Śruba”, „Karaś” Borla Antoni 216, 220,
 223, 224, 225
 „Świat” Światłowski Jerzy 146
 „Świat” 89
 „Świerk” Domagalski Władysław 147, 151
 „Świerk” Durmała Wawrzyniec 27, 63, 77
 „Świerski” Wojewoda Tadeusz 65, 75, 329
 „Świst” Kaleta Edward 119, 120
 „Świstak” Włodarczyk Stanisław 60
 „Świt” Jarosz Waław 15
 „Świt” Kozłowski Ryszard 49, 78, 124

 „Tadek” Praski Tadeusz 165, 166, 168,
 177, 191
 „Tadek” 172
 „Tady” 67
 „Tall” Zaręba Władysław 328, 329
 „Tamara” Włoczek Sabina 94, 95
 „Tanc” Krupa Julian 188, 191
 „Tarka” Czekaj Józef 60
 „Tarło” Turliński Henryk 105
 „Tarnawa” Mazurek Tadeusz 15, 293, 295,
 300
 „Tata” Srokacz Feliks 102
 „Tata”, „Gom” Srokosz Feliks 124
 „Tatarak” Olko Władysław 223
 „Tawi” Żeluwna Łucja 79
 „Teresa” Boroń Helena 151
 „Teresa” Dulska Jadwiga 173
 „Teresa” Sarodzka-Konieczna Henryka 46
 „Teresa” Sikorska Janina 68
 „Teresa” Widerak Karolina 148
 „Tęcza” Kasza Tomasz 277
 „Tkacz” Dębski Bogusław 37, 41, 128, 135
 „Tokarz” Pycia Franciszek 101, 117, 119,

- „Tol” Gąsior 90
 „Tomasz Nurt” Gruda Zbigniew 215, 225
 „Tomasz” 370, 371, 372
 „Tomek” Wąwoźny Józef 73, 76
 „Tomek” Zawartka Tomasz 232, 267
 „Tomson” Banach Marian 125
 „Topola”, „Czajka” Marzec Tomasz 333, 363
 „Toporek” Kobierski Albin 220, 221
 „Topór” Jelonkiewicz Henryk 105, 335
 „Topór” Pudo Stanisław 245, 250
 „Topór” Sanderski Teofil 114, 336
 „Torpeda” Doniec 344, 345
 „Tosia” 170
 „Tosia” 171
 „Troska” Tatarczuch Stefania 212, 246, 253, 254, 255
 „Trzaska” 321, 322
 „Trzebiński”, „Trzaska” Molęda Jan 29, 35, 51, 53, 54, 95, 304, 305, 313, 329, 330, 339, 340, 341, 342, 343
 „Trzebiński” 343
 „Trzeciak” Kawiorski Józef 97, 129, 135
 „Trzeciak” Woźniak Józef 44
 „Trzeźwy” Szpor Augustyn 313
 „Trzmiel” Więclawek Jan 57
 „Trzon” 356
 „Tucholski” Wilczyński Adam 78, 79, 130, 136
 „Tulipan” Podsiedlik Stefan 27, 112, 372
 „Tułacz” Zynek Jan 45
 „Tur” 109
 „Turek” Tytko Tomasz 248
 „Turski” Zagajewski Mieczysław 85
 „Twardy” Madejski Kazimierz 42, 131, 137
 „Twardy” Peterson Stanisław 281, 293, 300
 „Twardy” Wencel Stanisław 200
 „Twardy” Żurada Jan 163
 „Tyczka” Tarnówka Lucjan 165, 204, 207
 „Tygrys” Dulski Julian 139, 141
 „Tygrys” Kasprzyk Józef 148
 „Tytan” Grela Stanisław 187, 189, 191
 „Ulubieniec” Janiszewski Czesław 238, 241
 „Uparty” Zgoda Jan 153
 „Uraz” Maślisz Michał 181
 „Ursus” Pikulski Marian 232, 279
 „Ursus” Śmiałek Antoni 283
 „Vis” Boryń Zygmunt 66, 68
 „Vis” Dziura Wiktor 70
 „Vis” Lubaszek Jan 115, 336, 337
 „Vita” Nowak Danuta 73
 „Vita” Rynkowska Wiktoria 100
 „Volt” Siuda Bogdan 139, 142
 „Wacław” Sznajderski Józef 243
 „Waga” Goździk Stefan 171
 „Waka” Wawrzyk Kazimierz 277
 „Wala” Biczysko Leokadia 149, 163
 „Walczak” Świątek Witold 117, 334, 335
 „Walczak” Wiatak Witold 118
 „Walec” Koćma Józef 153
 „Waligóra” Klimczyk Józef 211, 235, 269, 271
 „Waligóra” Kot Stanisław 199
 „Waligóra” Krawczyk Stefan 266, 271
 „Waligóra” Musiał Jan 52, 86, 343
 „Waligóra” Wcisło Wincenty 103
 „Waligóra” Wiewórka Mieczysław 163
 „Waligóra” Woźniak Bolesław 101, 106, 112, 114, 333
 „Waligóra” Wywiórka Mieczysław 148
 „Walter” Janke Zygmunt 144
 „Walter” Kawa Stanisław 215, 219
 „Walter” Kwapiński 171, 175
 „Wampir” Zakrzeński Władysław 30
 „Wanda” Dulska Izabela 139, 141, 173
 „Wanda” Huma Maria 97
 „Wanda” Teodorowicz Maria 171, 185, 192, 194
 „Wania” 344
 „Warkoczyk” Kotarska Krystyna 219, 222
 „Warszawiak” Zagrodzki Zygmunt 250
 „Warszawiak” 248
 „Warta” Mucha Tadeusz 276, 278
 „Warta” Oleksiak Władysław 57
 „Watra” Fedeczko Alicja 170
 „Wawel” Książek Franciszek 69
 „Wawer” Gęgotek Piotr 101, 119, 126, 133, 164, 350, 355, 356, 376
 „Wazonik” Madejski Kazimierz 42
 „Wąs” Smoliński Bogdan 125
 „Wąs” Szłęk Władysław 344

- „Wąs”, „Promień” Domagała Władysław 77, 78, 259, 285
- „Wąsik” Bielawski Stanisław 344
- „Wąsik” Rosół Mieczysław 198, 311
- „Wątor” Namysło Andrzej 157
- „Wells” Walast 67
- „Wera” Kwaśna Wincenta 97
- „Werbek” Nowacki Władysław 220, 221
- „Weronika” Morsztynowa Helena 27
- „Wesoły” Gałka Stanisław 245, 267, 269
- „Węgorz” Kułaga Waclaw 260
- „Węgorz” Kura-Szarbiński Tadeusz 249, 251
- „Węgrzynówna” Dusza Józefa 247
- „Wiarus” Dymek Józef 82, 84
- „Wiarus” Koćma Marian 156, 168
- „Wiaterek” Kałwa Władysław 57
- „Wiatr” Gawel Edward 86, 125
- „Wiąz” Chałan Władysław 265, 269
- „Wiąz” Krzyżanowski Andrzej 66, 73
- „Wiąz” Skalski Tadeusz 104, 105
- „Wiąz” 75
- „Wicek”, „Olski” Piekara Wincenty 215, 217, 219
- „Wicher” Adamczyk Wincenty 276
- „Wicher” Bogacz Jan 70, 72, 83, 84
- „Wicher” Dyba Dariusz 190, 191
- „Wicher” Kucharski Władysław 74
- „Wicher” Maciążek Józef 44
- „Wicher” Przecherka Józef 92
- „Wicher” Rogóż Henryk 189
- „Wicher” Wójtowicz Stefan 61
- „Wicherek” 307
- „Wichura” Bochnia Kazimierz 244
- „Wieczorek” Mołęda Stefan 52
- „Wielki” Jędrzejczyk Mieczysław 253, 255
- „Wieloryb” Latacz Stanisław 185, 192, 198
- „Wieniawa” Jabłoński Jan 163
- „Wieprzowinka” Kuśmier Jan 163
- „Wiera” Słaboń Janina 161
- „Wiera” Wieczorek Regina 153, 154
- „Wierna” Danecka Stanisława 127, 134
- „Wierna” Malinowska Genowefa 37, 39
- „Wierna” Maślanka Helena 247
- „Wierna” Starzyk Józefa 141
- „Wierny” Kawa Marian 226
- „Wierny” Kobylec Wawrzyniec 27, 33, 49, 53, 63, 68, 70, 128, 134, 304, 313, 340
- „Wierny” Kubrak Stanisław 48
- „Wierny” Misztal Adolf 48
- „Wierny” Pudo Edward 250
- „Wierny” Trębaczewicz Lech 196
- „Wierny” 124
- „Wierzba” Gonkiewicz Tadeusz 83
- „Wierzba” Kusak Józef 265
- „Wierzba” Kusiak Józef 272, 274
- „Wierzba” Stokłosa Stanisław 49, 51, 52, 339, 340, 344
- „Wierzba” 323, 324
- „Wierzeja” Domagała Jakub 181
- „Wierzyński” Wałek Stanisław 142, 184, 186, 200
- „Wiesław” Grubiak Jerzy 189
- „Wiesław” Kuzic Czesław 192
- „Wiesław” Kwiecieński Władysław 192
- „Wiesław” Pierzchała Stefan 132, 137, 265, 271
- „Wieszak” Kwiecień Tadeusz 250
- „Wietrzny” Kasprzyk Piotr 164
- „Wietrzyk” Knap Michalina 179
- „Wiewiórka” Walnik Elżbieta Klementyna 154
- „Wigura” Kamiński Jerzy 15, 21, 23, 350, 359
- „Wiktor” Górnikowski Ezechiel 42
- „Wiktor” Macuła Władysław 186
- „Wilczek” Reguński Maciek 156
- „Wilga” Dziewięcki Marian 267, 272, 273
- „Wilga” Maciąg Adam 221
- „Wilga” Mierzyński Tadeusz 210, 235
- „Wilga” Mieżyński Tadeusz 212
- „Wilga” Namysło Stanisław 157
- „Wilga” Studniarz Jan 268
- „Wilga” Trójniak Stanisława 49, 53
- „Wilk II” Wilk Piotr 152
- „Wilk Morski” Pająk Bolesław 192
- „Wilk” Bubka Władysław 90
- „Wilk” Cabaj Witko 276
- „Wilk” Gajda Maksymilian 119, 120, 334
- „Wilk” Gomółka Jerzy 175, 190, 198
- „Wilk” Jabłoński Waclaw 15, 139, 140
- „Wilk” Kubaśka Zygmunt 41, 130, 136
- „Wilk” Lohmann Stanisław 195
- „Wilk” Mandrecki Jerzy 261, 263
- „Wilk” Mazurek Józef 189
- „Wilk” Michałowski Zygmunt 58
- „Wilk” Mondecki Jerzy 275
- „Wilk” Rumas Stefan 277
- „Wilk” Żaba Bolesław 83
- „Wilk”, „Orzeł” Srokosz Zygmunt 85, 124,

- 125, 130, 136
- „Wilk”, „Piotrus” Tabor Piotr Jan 57
- „Wiosna” Biedroń Bolesław 189
- „Wiosna” Kuchowicz Irena 56
- „Wir” Drozdowski Witold 125
- „Wir” Kita Stefan 271
- „Wir” Kubiak Antoni 33,37, 38, 43
- „Wir” Pałka Tadeusz 193, 198
- „Wir” Pasternak Władysław 281
- „Wir” Woźniak Adam 106, 335
- „Wir”, „Wiatr” Kukliński Franciszek 106, 333
- „Wirek”, „Burza” Dyląg Krystyna 158, 160
- „Wisia” Kluczevska-Kowalska Bronisława 167
- „Wisła” Dubiński Franciszek 199
- „Wisła” Olkuśnik Wiesław 28,32
- „Wisz” Zając Franciszek 242
- „Wiśnia” Czop Krystyna 149, 163
- „Wiśnia” 89
- „Wizun” Żwirełto Józef 49, 50
- „Wład” Rydzewski Władysław 187, 206, 208
- „Władczyn”, „Jod” Wojas Władysław 216, 230, 231, 232, 233, 279, 315
- „Władek” Gądek Jan 16, 17, 141, 147
- „Władek”, „Włodek” Antonowicz Władysław 78, 124
- „Władysław”, „Dąb” Skrzyński Henryk 291, 299
- „Władysz” 264
- „Własnowolski” Kucharz Władysław 147
- „Własnowolski” Tucharz Władysław 159
- „Włos” Niedziela Stanisław 179
- „Wojniłowicz” Moskwa Roman 230
- „Wolga” Sokołowski Władysław 231
- „Wolski” 89
- „Wołodyjowski” Gazda Stanisław 250
- „Woźnica” Śladowski Ignacy 160
- „Woźny” Zawartka Mieczysław 127, 134, 236, 249, 251, 266
- „Wrak” Pawelec Zbigniew 172, 175
- „Wrona” Bartosik Bolesław 61
- „Wrona” Jaklewicz Stefan 272, 274
- „Wrona” Wysocki Bolesław 199
- „Wróbel” Cetnarski Jan 125, 130, 136
- „Wróbel” Dubaj Jan 3, 291, 299
- „Wróbel” Prześclica Bogusław 125
- „Wróbel” Rzemieniec Adam 52, 344
- „Wróbel” Stasiek Zygmunt 41
- „Wróbel” Wójcik Sławomir 282
- „Wrzos II” Wiśniewski Edmund 94, 95
- „Wrzos” Krupa Kazimierz 277
- „Wrzos” Pikulski Jan 232, 290, 298
- „Wrzos” Przytkowski Cyryl 113, 115
- „Wrzos” Żuwała Tadeusz 284
- „Wszebor” Podgórski Stanisław 269
- „Wtyczka” Waglewski Kazimierz 289, 297
- „Wulkan” Sokół Zygmunt 101, 109, 111
- „Wybuch” Paś Bolesław 283
- „Wycior” Wawer Franciszek 187, 188, 191
- „Wydra” Gajewski Zygmunt 204, 207
- „Wydra” Jarosz Juliusz 106, 130, 136, 333
- „Wyga” Goncik Stefan 142, 170, 179
- „Wygański” Dworak Józef 248, 253, 255
- „Wykrot” Marchewka Franciszek 334
- „Wyrwicz” Silniarski Bogusław 82, 84, 309
- „Wyrwicz” Winiarski Roman 307
- „Wyrwicz” 72
- „Wyrwidąb” Wojas Jan 113, 334, 336
- „Wysocki” Chmiel Antoni 261
- „Wysocki” Sikorski Roman 211, 235, 265, 271
- „Wysoki” Doroz Jan 291, 299
- „Wysoki” Gęgotek Tadeusz 163
- „Wysoki” Sowula Mieczysław 139, 161, 171, 179, 180, 182
- „Wysoki” 168
- „Wysoki” 199
- „Wytrwały” Natkaniec Roman 109
- „Wyżel” 344
- „Zabawa” Kura Feliks 251
- „Zabawa” 90
- „Zabój” Nieczuja-Ostrowski Zbigniew Mieczysław 15,21, 23
- „Zabój” Witulski Władysław 115, 336
- „Zadar” 358, 359
- „Zadzior” 67
- „Zagadzki” Wójcik Tadeusz 236, 251, 273
- „Zagłoba” Cieśniarski Mieczysław 277
- „Zagłoba” Gołdyn Piotr 250
- „Zagłoba” Mazur Józef 231
- „Zagłoba” Nowacki Marian 273, 274
- „Zagłoba” Prostacki Ludwik 152, 154, 204, 207, 346
- „Zagłoba” Zapart Antoni 60
- „Zagłoba”, „Sikora” Piwowski Marian

- 78, 79, 328
- „Zagraj” Żakowski Wiesław 210
- „Zajac” Bebek Mieczysław 88
- „Zajac” Koćma Karol 168
- „Zajac” Krzyworzeka Marian 92
- „Zajac” Musiał Fryderyk 53, 344
- „Zajac” Pęczek Józef 346
- „Zakliński” Warchoł Ignacy 244, 245
- „Zakręt” Łyczek Bolesław 278
- „Zakrojony” Poseł Władysław 179
- „Zamach” Gręda Stanisław 283, 286
- „Zamęt” Żebro Stanisław 68
- „Zamieć” Hendzolt Kazimierz 159
- „Zamieć” Kopeć Jan 278
- „Zapalnicza” 251
- „Zapomniany” Rydzyk Antoni 198, 205, 208
- „Zasaniec” 116
- „Zaskroniec” 157
- „Zaturski” 110
- „Zawada” Śmiałowski Stanisław 74
- „Zawada” 75
- „Zawadzki” Kura Franciszek 105
- „Zawieja” Kluska Jerzy 146, 149, 155, 346
- „Zawieja” Paluch Stanisław 102
- „Zawierucha” Makuch Franciszek 15,22, 23, 139, 210
- „Zawilec” Zapart Władysław 33,37, 40, 42, 46
- „Zawisza” Krzykowski Stanisław 307, 309
- „Zawisza” Wróbel Stanisław 233
- „Zawiszanka” Dzikowska Helena 265, 270
- „Zawiślak” Ryczek Edward 275, 276
- „Zawiślak” Stepokura Władysław 186
- „Zawodny” Stasiewicz Stanisław 38,39
- „Zawodziński” Krawczyk Adolf 210, 235, 250
- „Zawoja” Zaręba Stanisław 85
- „Zawór” Górecki Józef 224
- „Ząbczyński” Marzec Antoni 109
- „Zbigniew” Studziński Michał 210
- „Zbych” 109
- „Zbyszko” Chałan Stanisław 268
- „Zdzisława” Zygot Zofia 217
- „Zeflik” Wyrwał Edward 296, 301
- „Zempliński” Nowak Władysław 63, 140, 142, 170
- „Zempliński” 186
- „Zemsta” Miklaszewski Zygmunt 268
- „Zend” Głowacki Stanisław 15, 162
- „Zendra” Barczyk Maria 181
- „Zenon” Tuchowski Antoni 174, 176, 203, 207
- „Zet” Ząbczyński Stefan 141, 164, 179
- „Zet” Ząbczyński Stefan 67
- „Zet” 165
- „Zeus” Grelka 190, 198, 311
- „Zew” Janus Jan 50
- „Zew” Zieliński Adam 92
- „Zgrzyt” Brzezoń Mieczysław 262
- „Zieliński” Szmer Wincenty 38
- „Zielony Groch” Morawski Franciszek 165
- „Zielony” Szarek Władysław 69, 71
- „Zielony” Wojnarowski Karol 336
- „Zielony”, „Gruszka” Wójcik Stanisław 158, 279
- „Ziemia” Wyjadłowski Leonard 15, 22, 23, 140, 170, 173, 176, 310, 327
- „Ziemia” 172
- „Ziemia” 182
- „Zięba” Majcher Józef 242
- „Zięba” Zmarlik Jan 158, 159
- „Zięba”, „Zubr” Gądek Stanisław 161, 162
- „Zimny” Ostrowski Z. 163
- „Ziółkowski” Hoffman Stefan 184, 187, 191, 198, 311
- „Ziółkowski” 190
- „Ziuch” 67
- „Ziutka” Checko Józefa 244, 246
- „Złot” Pudelko Tadeusz 16,22, 24
- „Złuda” 90
- „Zły” Prostacki Maksymilian 152
- „Znak” Możdżeń Józef 272, 274
- „Znicz” Węglarz Józef 181
- „Zona” Sławon Anna 30,31, 63
- „Zorza” Drag Ludvig 281
- „Zorza” Skrzyński Tomasz 264, 276
- „Zorza” Skrzypek Adela 180
- „Zorza” Skrzypek Leokadia 160
- „Zorza” Wojnarowski Mieczysław 311
- „Zorza”, „Długi” Wojnarowski Władysław 187, 190, 191, 198
- „Zośka” Dobaniowska-Kowal Zofia 280
- „Zrąb” Boroń Stefan 155
- „Zrąb”, „Prot” Cichy Stefan 230
- „Zrywo” Czajka Alfred 70
- „Zuch” Bonenberg Zdzisław 28,32
- „Zuzanna” Jabłońska Emilia 157
- „Zuzia” Synowiec-Gogulska Stanisława 204, 207

- „Zwinny” Gęgotek Józef 163
 „Zwycięstwo” Miodek Józef 154, 346
 „Zybur” Jakupczak Tadeusz 139
 „Zych” Gardawski Aleksander 187, 189
 „Zych” Jezierski Julian 244
 „Zygmunt” 370, 371
 „Zyta” Pipula Katarzyna 148
- „Żaba” Gacek-Krzemień Weronika 46
 „Żaba” Świdorski Bolesław 220, 223
 „Żaba” Żakowska Jadwiga 244, 247, 290, 298
 „Żabik” Marecki Władysław 123
 „Żaneta” Keferstein Joanna 141, 143, 192, 199, 200
 „Żbik” Gomółka Henryk 190
 „Żbik” Jazdowski Stanisław 15, 66, 96, 307, 327
 „Żbik” Jędrzychowski Józef 77, 78, 79, 129, 135
 „Żbik” Kocel Tadeusz 246, 247, 250, 318
 „Żbik” Kowalski Zygmunt 103
 „Żbik” Paciuch Jan 254
 „Żbik” Pikulski Feliks Roman 232, 279, 315, 350, 364, 377
- „Żbik” Ryńca Franciszek 261
 „Żbik” Zelek Zbigniew 344
 „Żegota” Mazur Kazimierz 67, 70
 „Żęb” Grzyb Jan 282
 „Żmija” Lossee Włodzimierz 277
 „Żmija” Szczęśniak Henryk 174, 176
 „Żmija” Ządęcki Józef 146, 149, 151, 154, 155, 346
 „Żmija” 172
 „Żmija” 166
 „Żmijka” Strzelecka Matylda 156
 „Żmudzki” Gašior Henryk 188
 „Żmudzki” Perek Zygmunt 171, 174, 181
 „Żołądz” Bartoszewicz Jan 27, 63, 68
 „Żółtko” Dorman Piotr 155
 „Żółw” Żyła Engelberg 262, 282
 „Żuber” Żerucha Jan 56
 „Żubr” Pająk Stanisław 271
 „Żubr” Pająk Stefan 291, 299
 „Żuk” Chećko Kazimierz 55, 129, 135
 „Żuk” Dadak Józef 210
 „Żurada” Herian Jan 162
 „Żurawik” Wilk Mieczysław 114, 121, 336
 „Żwirko” Pierzchalski Mieczysław 21, 23, 80

WYKAZ WAŻNIEJSZYCH SKRÓTÓW

AK	Armia Krajowa
AL	Armia Ludowa
BCh	Bataliony Chłopskie
BIP	Biuro Informacji i Propagandy
cc	cichociemny
ckm	ciężki karabin maszynowy
ChOW-R	Chłopska Organizacja Wojskowa - Raclawice
cz.w.	czasu wojny
DKD	Dywizjon Kawalerii Dywizyjnej
dypl.	dyplomowany
d-ca, d-cy	dowódca, dowódcy
dyw.	dywersja
Gestapo	Geheime Staatspolizei
GG	Generalne Gubernatorstwo
GL-WRN	Gwardia Ludowa – Wolność, Równość, Niepodległość
kb	karabin
kbk	karabinek
KBKZ	Krakowska Brygada Kawalerii Zmotoryzowanej
KG	Komenda Główna
km	karabin maszynowy
KN	Konfederacja Narodu
KO	Komenda Okręgu
komp.	kompania
kap.	kapelan
kmdt	komendant
Krippe	Kriminalpolizei
KWC	Kierownictwo Walki Cywilnej
KWK	Kierownictwo Walki Konspiracyjnej
KWP	Kierownictwo Walki Podziemnej
KZ	Konfederacja Zbrojna
lkm	lekki karabin maszynowy
LSB	Ludowa Straż Bezpieczeństwa
LZK	Ludowy Zielony Krzyż
m.	miejsowość
m.p.	miejsce postoju
NOW	Narodowa Organizacja Wojskowa
NSZ	Narodowe Siły Zbrojne
npl	nieprzyjaciół
ndt.	nadterminowy

OD	oddział dywersyjny
ODB	oddział dywersyjno-bojowy
ODP	oddział dywersyjno-partyzancki
ODyosp.	oddział dyspozycyjny
ofic.	oficer
OP	oddział partyzancki
org.	organizacja, organizacyjny
ONR	Obóz Narodowo-Radykalny
OOB	Organizacja Orła Białego
PKB	Państwowy Korpus Bezpieczeństwa
pm	pistolet maszynowy
POP	Polska Organizacja Patriotyczna
POW	Polska Organizacja Wojskowa
POZ	Polska Organizacja Zbrojna
PPS-WRN	Polska Partia Socjalistyczna – Wolność, Równość, Niepodległość
psk	pułk strzelców konnych
PSZ	Polskie Siły Zbrojne
p.uł.	pułk ułanów
PZP	Polski Związek Powstańczy
p.o.	pełniący obowiązki
part.	partyzantka, partyzancki
ps.	pseudonim
PPR	Polska Partia Robotnicza
rez.	rezerwy (np. kapral rezerwy)
RGO	Rada Główna Opiekuńcza
rtm.	rotmistrz
SBPART	Samodzielny Batalion Partyzancki
śl.st.	służby stałej
SzSz	Szare Szeregi
TAP	Tajna Armia Polska
wachm.	wachmistrz.
WKW	Wywiad i Kontrwywiad
WSK	Wojskowa Służba Kobiet
WSOP	Wojskowa Służba Ochrony Powstania
z-ca, z-cy	zastępca, zastępcy
ZWZ	Związek Walki Zbrojnej

BIBLIOGRAFIA

(dotyczy dokumentów historycznych okresu omawianego)

1. Uporządkowanie odcinka walki czynnej.
Zob. Archiwum Akt Nowych w Warszawie, tekst dosłowny z rozkazu Kedywu „Wytyczne” L.dz.84/Kedyw z dnia 22.I.1943 r., s. 1-2.
2. Organizacja Kierownictwa Walki Podziemnej.
Rozkaz KOMENDANTA SIŁ ZBROJNYCH W KRAJU Nr 165 z dnia 6.VII.1943 r.
Zob. Archiwum Akt Nowych w Warszawie, s. 2 „GROT”.
3. OKÓLNIK CENTRALNEGO KIEROWNICTWA „ROCHA” z dnia 30.V.1943 r.
Zob. Archiwum Akt Nowych w Warszawie, „ROCH”.
4. „MICHAŁ” do „GODŁA”, z dnia 31.XII.1943 r.
Dot. terminu inspekcji Inspektoratu.
Zob. CA MSW, sygn. 519, „Bolko”.
5. Kmdt S.Z. Nr 126, dnia 12.I.1944 r., rozkaz: „Żołnierze Sił Zbrojnych w Kraju” s. 2, „Bór”.
Zob. Archiwum Akt Nowych w Warszawie.
6. Inspektorat „Maria” do „Magdaleny”. Pismo „Godła” z dnia 19.I.1944 r. przekazane do oddziałów ze wskazówkami insp. ps. „Michałowicz” (kurs młodszych oficerów).
Zob. Archiwum Akt Nowych w Warszawie.
7. Komendant Główny PZP, rozkaz: „Warunki konsp. utrudniają bezpośredni wpływ na podwładnych” przekazy do oddziałów inspektoratu do podobow. „Pelagia” przez „Michałowicza”, dn. 31.I.1944 r. Tu także instrukcja dot. szkolenia bojowego.
Zob. Archiwum Akt Nowych w Warszawie, „Michałowicz”.
8. Zgodnie z rozkazem 34/Kedyw z dnia 22.I.1943 r. dot. regulacji działań konsp. na całym terenie walki (dosłowny tekst rozkazu).
Zob. Archiwum Akt Nowych w Warszawie.
9. Instrukcja dla Powiatowego Delegata do Kierownictwa Walki Podziemnej.
Zob. Archiwum Akt Nowych w Warszawie, zadania, s. 2.
10. Doniesienie karne (wzory). Rozkaz Komendy Okręgu, przekazany do insp. (tu do „Pela-Magdalena”) przekazany 23.III.1944 r., podpis: adj. z/r. „Śmiały”.
11. Obowiązki żołnierza w zakresie kontrwywiadu z dn. 15.II.1944 r. Okręgu zlecenia do oddz. insp. przez „Michałowicz”. Zob. CA MSW.
12. Instrukcja użycia znaków rozpoznawczych Okręgu do wyk. oddz. Insp. (tu „Maria-Magdalena”) z dnia 31.III.1944 r. Zob. CA MSW ze zleceniem do oddz. insp. „Michałowicz”.
13. Rozkaz Inspektoratu - KW dot. usprawnienia i uporządkowania współpracy 5555, 3333, 2222 w ramach Inspektoratu z dnia 21.I. podpis „Tysiąc”. Zob. CA MSW.
14. Szkolenie wojskowe. Wzór meldunku d-cy placówki do Czaty. Dokument zachowany w skrytce konspiracyjnej.
15. Dokumenty archiwalne dot. szkolenia, dot. placówki „Żyto” podobowdu Proszowice „Pela” zachowane w skrytce konsp.

16. Sprawozdanie półroczne za czas od 1.II. do 25.VI.1944 r. komendy Inspektoratu „Maria”. Zob. CA MSW d. Obwodu „Pelagia” s. 2, podpis 4/1000 S. („Sewer”). Podano też znaki dot. stronic i obwodu.
17. List płk. Józefa Rokickiego dot. Inspekcji Inspektoratu „Maria” w okresie okupacji, s. 1. Archiwum domowe „Tysiąca”.
18. Płk. Józef Rokicki Inspektor Komendy Głównej, ps. „Karol”, „Oświadczenie” z dn. 16.III.1971 r. dot. inspekcji Inspektoratu „Maria” na wiosnę 1944 r. s. 1 z podpisem udokumentowanym.
19. Bolesław Nieczuja-Ostrowski „Relacja” dot. inspekcji Inspektoratu „Maria” płk. „Karola” na wiosnę 1944 r., s. 2, z dnia 9.II.1967 r. Archiwum domowe.
20. Organizacja Garnizonów w Inspektoracie - rozkaz „Tysiąca” z czerwca 1944 r. Zob. Archiwum Akt Nowych w Warszawie, Nr 2.
21. Wykaz oddziału wydzielonego do specjalnych zleceń placówki „Kasztan” i uzbrojenie kompanii.

ERRATA

do tomu II część I

- str. 17 wers 15 (od dołu) ma być: całych; jest: caych
- str. 19 wers 14 (od dołu) ma być: Trębaczkiwicz; jest: Trębakiwicz
- str. 23 wers 5 (od dołu) ma być: OD [oddział dywersyjny]; jest: OP
- str. 24 (pod zdjęciem) ma być: Stefan Paweł Grot-Rowecki; jest: Stafan Paweł Grot-Rowecki
- str. 26 (pod zdjęciem) ma być: Jan Lubaszko; jest: Jan Rubaszko, ditto str. 265 (wykaz zdjęć)
- str. 37 (punkt. 5) ma być: Żołnierze Sił Zbrojnych; jest: Żołnierza Sił Zbrojnych
- str. 54 wers 14 ma być: Wągdanowice; jest: Waganowice
- str. 54 wers 17 ma być: Niegardów; jest: Niegarów, ditto str. 104 wers 5
- str. 100 wers ostatni ma być: w Pieczonogach; jest: w Pieczagach
- str. 181 wers 13 ma być: Koryczany; jest: Korczyny
- str. 187 wers 8 ma być: Bojko; jest: Bójko
- str. 198 wers 16 (od dołu) ma być: nie miał; jest: me miał
- str. 222 (pod zdjęciem) ma być: Eugeniusz Karczyński; jest: Eugeniusz Karczewski
- str. 289 ma być: BIBLIOGRAFIA; jest: BIBLIGRAFIA
- str. 299 wers 11 (od dołu) ma być: Podziemna działalność; jest: Podziemna działalność

SPIS TREŚCI

Od autora	9
Rozdział I Inspektorat rejonowy AK „Michał-Maria” Miechów, Olkusz, Pińczów	13
Rozdział II Obwód Miechów „Magdalena”	26
Rozdział III Obwód Olkusz „Olga”	138
Rozdział IV Obwód Pińczów „Pelagia”	209
Rozdział V Wybrane akcje konspiracyjne oddziałów dyspozycyjnych w relacjach uczestników	303
Rozdział VI Silniejsze oddziały dyspozycyjno-dyweryyjne	326
Rozdział VII Bandy rodzimego pochodzenia	350
Zakończenie	380
Aneksy	387

General brygady Bolesław Michał Nieczuja-Ostrowski ps. "Bolko", "Grzmot", "Michałowicz", "Tysiąc" (ur. 1907 r. w Haliczu woj. Stanisławowskie) był od 1931 r. oficerem służby stałej W.P. 5 psp. Do wybuchu wojny wykładał w szkołach dla podchorążych i oficerów rezerwy. We wrześniu 1939 r. walczył jako dowódca kompanii. Odznaczony został Krzyżem Walecznych. Po ucieczce z niewoli niemieckiej już od października 1939 r. działał w konspiracji. Najpierw we Lwowie (organizator "Polskiej Organizacji Lwów", a następnie komendant Miasta Lwowa ZWZ), a od kwietnia 1940 r. w Krakowie jako szef uzbrojenia i organizator produkcji konspiracyjnej broni Okręgu ZWZ-AK Kraków ("Ubezpieczalnia"). Od sierpnia 1943 r. w randze majora pełnił obowiązki inspektora Inspektoratu Rejonowego AK Miechów, Olkusz, Pińczów ("Michał-Maria"). W lipcu 1944 r. został dowódcą 106 Dywizji Piechoty AK ("Dom") zorganizowanej w ramach inspektoratu "Maria" obok Krakowskiej Brygady Kawalerii Zmotoryzowanej i wielu jednostek sztabowych. Awansował na podpułkownika (ze starszeństwem do 11.11.1944 r.). Po wojnie był represjonowany, kilkakrotnie aresztowany, a następnie skazany na śmierć. Przebywał ponad 7 lat w więzieniu. Po uwolnieniu zajął się działalnością społeczną. W 1991 r. został mianowany generałem brygady. W tym samym roku wydał swoją pierwszą książkę pt. *Rzeczpospolita Partyzancka*. W 1993 r. opublikował swoje wspomnienia w książce pt. *Drogi Miłości Bożej*. Równocześnie rozpoczął prace nad monografią pt. *Inspektorat AK "Maria" w walce*. W 1995 r. ukazał się jej I tom obejmujący dzieje inspektoratu miechowskiego w początkowych latach konspiracji (1939-1942). Tom II, podzielony na dwie części, obejmuje w swojej treści dzieje inspektoratu w okresie 1943-VI.1944 r. W I części przekazuje dane dotyczące podstawowych komend konspiracyjnych omawianego okresu, jakby pierwszego rzutu konspiracji. Prezentowana część II poświęcona jest stronie organizacyjnej istniejących w tym czasie jednostek konspiracyjnych w całym terenie inspektoratu i ich działalności, głównie w zakresie sabotażowo-dywersyjnym.

